

G de Purucker

Den hemliga lärans grundtankar

Originalets titel: Fundamentals of the Esoteric Philosophy

© **Teosofiska Bokförlaget**

ISBN 91-86154-01-X

[Innehållsförteckning](#)

Innehållsförteckning

[Förord](#)

[Kapitel 1](#) De tre grundläggande huvudsatserna. Jaget, människans innersta föreningslänk med det utsägbara. Den esoteriska filosofin förkunnades i alla de forntida religionerna.

[Kapitel 2](#) Var finns det verkliga? Sanningen kan bli känd. Människans sammansatta natur enligt olika system: trefaldig, fyrfaldig, femfaldig eller sjufaldig.

[Kapitel 3](#) Läran om maya. Objektiv idealism som moralens grundval. Moralens har sin rot i Alltets andliga enhet, i det gudomliga Jaget och "jagen".

[Kapitel 4](#) Från ursprungspunkten till universum och människan. Hur uppkommer manifestationen? Manvantara och pralaya .

[Kapitel 5](#) De esoteriska läroarna och nebulosateorin .Gudar bakom kosmos. Varför naturen är ofullkomlig.

[Kapitel 6](#) Manifestationens gryning: layacentra .Ett medvetet universum - andligen målmedvetet. Den stoiska läran om alla varelsers införlivande i varandra. "Naturlagar". Filosofisk polyteism och läran om hierarkier.

[Kapitel 7](#) Hierarkier, en av den esoteriska filosofins förlorade nycklar. Pythagoreernas heliga tetraktys.Livets steg. Legenden om Padmapani.

[Kapitel 8](#) Spår av den esoteriska filosofin i Genesis.

[Kapitel 9](#) Konturteckning av den esoteriska kosmogonin. Glober, runder och raser. Kosmiska tidsperioder.

[Kapitel 10](#) Läran om swabhava, själv-blivande, karaktäristisk individualitet. Människan, självevolverad, sin egen skapare. Leibniz "monadologi " i jämförelse med den esoteriska filosofins läror.

[Kapitel 11](#) Den kosmiska pilgrimsfärden. Från icke självmedveten gudagnista till fullt självmedveten gud.

[Kapitel 12](#) Psykologi enligt den esoteriska filosofin. Odödligheten är villkorlig. Förlust av själen.

[Kapitel 13](#) Evolutionsförloppet. Jaget, egot och själen: "jag är" och "jag är jag".

[Kapitel 14](#) "Himlar" och "helveten": Den esoteriska filosofins och de exoteriska religionernas läror.

[Kapitel 15](#) Evolutionen av "det absoluta". Allmänt formulerad plan för evolutionen på alla plan. Sju nycklar till visdom och framtida invigningar.

[Kapitel 16](#) Atma-vidya: Hur en blir många. "Förlorade själar" och "själlösa varelser". Människan, en sammansatt varelse.Ingen bestående princip i människan.

[Kapitel 17](#) Den tyste väktaren.

[Kapitel 18](#) Adepternas andliga-psykologiska hierarki.Det underbara väsendet, buddhaer, nirmanakayer, dhyan-chohaner.

[Kapitel 19](#) De sju ädelstenarna och de sju initiationsstadierna.

[Kapitel 20](#) Den mänskliga psykologins högre sida. Initiationen och mysterierna: avatarer , buddhaer och bodhisattvaer . Deras förhållande till glober, runder och raser.

[Kapitel 21](#) Initiationerna och de forntida mysterierna. Rotraserna och deras underavdelningar. Globrunder.Planetrunder. Solkalpaer och hur dessa beräknas.

[Kapitel 22](#) Medkänslans hierarki. Manasaputraernas inkarnation.

[Kapitel 23](#) Solen och planeterna. Deras roll i det evolutionära dramat.

[Kapitel 24](#) Tillvarons tio stadier enligt det syriska systemet. Esoterisk undervisningsmetod: paradoxer, intuition.

[Kapitel 25](#) Den sjufaldiga naturens mysterier. Motsvarigheter: glober, element, människans principer. Fornfolkens sju heliga planeter. Tidsperioder och raskatastrofer.

[Kapitel 26](#) Mikrokosmen, en spegel för makrokosmen. Element och principer, manifestationer av det enhetliga livet. Relativitet, ett av den uråldriga visdomens grundläggande begrepp.

[Kapitel 27](#) De två fundamentala kosmiska hierarkierna: materia och ande-medvetande. Chaos-theos-kosmos: gudar-monader-atomer.

[Kapitel 28](#) En atoms äventyr. Layacentra: sol, kometer och planeter. Själ och monad. Ockultismens grundton.

[Kapitel 29](#) Rummet, det gränslösa Alltet. Uppfyllt av med varandra sammanflätade och varandra genomträngande universa. En verksamhet, en hierarkisk intelligens, en aktivitetsplan överallt i naturen. En organism, ett alltomfattande liv.

[Kapitel 30](#) Det inbördes förhållandet mellan gudar, monader och atomer - en nyckel till evolutionsläran. Successiva emanationer: höljen. Högre varelser som emanerar och ikläder sig skaror av lägre varelser. Moralen grundar sig på universums konstruktion.

[Kapitel 31](#) Uppbyggandet av kosmos. Samma fundamentala lag överallt i livet och tillvaron: En ändlös utvecklingsstege. Analoga förlopp vid kosmisk och psykologisk utveckling. Livets flod.

[Kapitel 32](#) Ut ur det osynliga och in i det synliga. Från det synliga in i det osynliga. Det förnämsta verket.

[Kapitel 33](#) Livsvågen och de sju elementen. Den esoteriska filosofin, sådan den förkunnades av stoikerna.

[Kapitel 34](#) Rummets rymder. Den hemliga läran förenar: Allmängiltiga nycklar. Lärorna om tomheten och fullheten i jämförelse med varandra.

[Kapitel 35](#) Ockultismen och mysterieskolorna. Sju grader av initiation: Människan blir en gud. Sju kosmiska plan. Vår planetkedja av sju glober på de fyra lägre planen - livsvågens färd genom dem.

[Kapitel 36](#) Varandra genomträngande tillvarosfärer. Lokaer och talaer, tvåpoliga kosmiska principer och element. "Avskildhetens irrlära".

[Kapitel 37](#) Den kosmiska byggnaden. Lokaer och talaer: Principer och element är världar - inte bara tillstånd. Rummet, den yttersta verkligheten.

[Kapitel 38](#) Mysteryskolornas urartning och stängning. Nypythagoréiska och nyplatoniska system är den kristna teologins huvudkällor. Esoteriska och exoteriska läror: Symbolik.

[Kapitel 39](#) Teosofi och ockultism. Ockultism: Sanningens och verklighetens kärna, en fullständig helhet. Ockultism och moraliskt ansvar. Vårt solsystem: en kosmisk atom, Brahmas ägg.

[Kapitel 40](#) Definitioner på gudomen. Ateism, panteism. Finns det en allena rådande personlig gud? Kosmiska arkitekter och byggmästare. För att verkligen veta, måste man bli.

[Kapitel 41](#) Läran om sfärerna. Det universella solsystemet och vårt solsystem. De sju heliga planeterna: Varför "heliga"?

[Kapitel 42](#) Läran om sfärerna i dess fyra aspekter. De sju heliga planeterna och deras styresmän. Deras

förhållande till vår jordkedja. Cirkulationerna i kosmos: Yttre runder och inre runder. Shishtaer . En enda universell grundlag: Som där uppe, så här nere. Ögats lära och hjärtats lära.

[Kapitel 43](#) Analogi mellan människans och en planetkedjas liv. Ockultism och etik: "Lev livet om du vill förstå läran."

[Kapitel 44](#) Principer för tänkande och studium. Kan undervisning i ockultism meddelas? Forntida astrologi, en sann vetenskap. Vår jordkedja av glober, de sju heliga planeterna och zodiakens tolv tecken. Livsatomerna, universums byggstenar.

[Kapitel 45](#) Universums fysiologi, psykologi och pneumatologi. Det universella solsystemets tio och tolv plan. Mellanliggande kritiska plan. All manifesterad tillvaro är en graderad oavbruten följd av med varandra förbundna och sammanflätade hierarkier, var och en med sin egen början och sitt eget slut. Shishtaer och överskottet av liv.

[Kapitel 46](#) Chelalivet .Sju och tio livsvågor : Monadernas bana runt de sju globerna. Lagen om acceleration på den fallande bågen och retardation på den stigande bågen. Femte- och sjätterundsmänniskor. Det heliga ordet.

[Kapitel 47](#) Lärare och lärjunge. Villkoren för chelaskap.

[Kapitel 48](#) Universums hjärta. Vägen till frid, sällhet och förståelse finns inom oss. Det stora sökandet - känn dig själv - initiationens hela hemlighet. Vårt ansvar. Etiska normer och universums lagar. Harmoni.

[Till Titelsidan](#)

Förord

År 1924 organiserade Katherine Tingley inom Teosofiska Samfundets esoteriska sektion ett studium av H P Blavatskys bok *Den Hemliga Läran*, med Gottfried de Purucker som föreläsare. Trots att de Purucker i motsats till flera av de övriga deltagarna inte själv hade studerat under H P Blavatsky, fann hon honom vara den mest kvalificerade att tolka *Den Hemliga Läran* ur esoterisk synvinkel. Hon kände sig också övertygad om att han skulle finnas till hands och fortsätta föreläsningarna när hon inte längre var i livet. Föreläsningarna avsågs bli publicerade för senare generationers bruk.

När den första av sammankomsterna hölls den 4 januari, slog Katherine Tingley an dessas grundton genom att be de närvarande lägga allt personligt och begränsande åt sidan. "Låt oss försöka komma i bättre harmoni med vårt högre jag", sade hon, "med den del av oss som är evig och som försöker öppna vägen för oss". Hon ville att deltagarna skulle studera i en anda av opersonlighet, glömmande sig själva, så som forna tiders neofyter hade gjort. De skulle ha i minnet att sammankomsterna inte i första hand anordnades för att vidga deras intellektuella förståelse, utan snarare skulle ses som en allvarlig andlig ansträngning att öppna deras hjärtan för det högre medvetandet och stimulera deras intuition att verka i det dagliga livet. Efter föreläsningarna brukade hon själv tala i några minuter, bad olika deltagare om synpunkter och gav som avslutning sina egna kommentarer. Deltagarna lämnade sedan lokalen som de kommit, under tystnad, något som hon ansåg i hög grad stimulera den inre tillväxten.

Det var i denna atmosfär av vördnad för sanningen och för mänsklighetens ljusbringare, som G de Purucker belyste de andliga grundsatser på vilka tidsåldrarnas "hemliga lära" vilar. *Den Hemliga Lärans Grundtankar* är resultatet av de stenografiska referaten från hans föreläsningar, vilka hölls 1924-1927 med tillfälliga avbrott då Katherine Tingley befann sig på föreläsningsturnéer i USA och Europa. 1931 överlämnades utskriften till A Trevor Barker för redigering. Därefter publicerades boken i London. Citaten i början av kapitlet har valts av Joseph H Fussell, en vän och medarbetare till författaren.

Vad är det då som gör just denna bok så betydelsefull bland de många utläggningar över *Den Hemliga Läran* som presenterats sedan 1888? Kanske är det framför allt den inspirerade behandlingen av det väldiga utvecklingsförloppet, i vilket världar och människor och alla andra levande varelser rytmiskt återföds för att till fullo bringa i dagen sin inneboende gudomlighet. Drivna av urgammal vana följer också vi, vid våra periodiska nedstiganden till jordiskt liv, samma kosmiska färdvägar som alla andra monader. Längs dessa färds vi till dess vi tillägnat oss de erfarenheter som livet i planetsystemet ger, och vi kan framträda som självutvecklade gudomligheter. De gamla lärorna om hur en blir många och hur det andliga genomstrålar varje materiapartikel läggs nu åter fram med en påtaglig klarhet. Läsaren upptäcker här de nyckelläror som sätter honom i stånd att själv pröva om ett religiöst eller filosofiskt begrepp, forntida eller nutida, harmonierar med den ursprungliga kunskap om ande och materia som gavs åt de första tänkande människorna på jorden. Han förnimmar också samhörigheten mellan mänsklighetens andliga arvedel och dess gudomliga ursprung och mål. Det skall vidare nämnas att boken bjuder på humanistisk lärdom i rikt mått. Termer från sanskritspråket, hebreiskan och andra forntida språk förklaras inte bara rent etymologiskt, utan ges också en vidare tolkning i ljuset av dr de Puruckers kunskap om mänsklighetens tidiga historia och hans bekantskap med såväl Österlandets som Västerlandets heliga urkunder och folkliga traditioner.

Många läsare torde dock främst uppskatta honom för det sätt på vilket han återupprättar tron på människans värdighet och ädelhet. Vi är verkligen evighetens vandrare, sökande efter kunskap som vi vet existerar, men som alltid tycks gäcka oss. När vi blir påmind om detta sökande, framkallas inom oss en hängivenhet för sanningen och för raden av medkännande lärare. Och det är en hängivenhet som har kraft att sätta själen i rörelse, att liv efter liv leda oss till de drabbningar som renar och stärker karaktären och gör oss bättre skickade att tjäna mänsklighetens sak.

Reviderandet av denna andra upplaga har företagits med största försiktighet. Ett par ställen som berör sammankomsternas esoteriska natur har strukits, liksom några av de upprepningar som är oundvikliga när en serie föreläsningar publiceras nästan ordagrant. I övrigt har texten lämnats praktiskt taget oförändrad.

Att dra samman och systematisera presentationen av materialet skulle vara att omintetgöra en av författarens avsikter. Han bygger nämligen steg för steg upp en atmosfär när han först går in på en lära och börjar utveckla den för att så vända sig till en annan, vars sammanhang med den första kan vara svårt att se men som ändå är väsentlig för den större bild han tecknar. I senare kapitel kan han återvända till de tidigare ämnena, utveckla dessa ett stycke, för att så övergå till andra läror igen. Dr de Purucker påpekar mer än en gång att han på så sätt avsiktligt följer den forntida esoteriska metoden att meddela heliga sanningar. Denna går ut på att upprepa den bärande tanken, men alltid med lämpliga variationer och utblickar för att driva på den studerande, så att dennes sinne inte fastnar i vissa mönster. Det sinne som förblir rörligt är mer mottagligt för intuition och för det ljusflöde som spontant kan illuminera själen då denna är i samklang med den inre naturen.

Det skall framhållas att originalupplagan av denna bok, som utgavs 1932, inte innehöll de två första föreläsningarna utan började med den tredje. Detta berodde förmodligen på ett förbiseende, men lyckligtvis återfann Teosofiska Samfundets arkivarie, Kirby van Mater, några år efter författarens död de saknade föreläsningarna. Han fann dem bland en del papper som förmodligen returnerats till huvudkvarteret från europeiska centra, till vilka Katherine Tingley hade sänt dem 1924 för att "uppskattande själar" skulle få ta del av dem. De väsentliga partierna av dessa föreläsningar är nu infogade i första kapitlet som avsnitt I och II, och föregår där avsnitt III som i 1932 års upplaga ensam utgjorde det första kapitlet. Boken har blivit värdefullare genom det här tillägget, ty det vidgar och fördjupar dr de Puruckers tolkning av de tre grundläggande huvudsatser med vilka H P Blavatsky inleder sitt förnämsta verk, och vilka genomsyrar hela det tankesystem hon sedan tecknar konturerna av.

Ett varmt tack riktas till alla de medarbetare vid Teosofiska Samfundets huvudkvarter som med skickliga arbetsinsatser bidragit till bokens redaktionella och tekniska framställning. Ett särskilt tack förtjänar därvid Raymond Rugland för sin ytterst noggranna nysättning av hela texten i ett mer lättläst typsnitt, James T Belderis för alla illustrationerna och William T S Thackara för utmärkta tekniska insatser i varje fas av bokens produktion. Korrekturläsningen har utförts av Elsa-Brita Titchenell, Manuel Oderberg, Ingrid van Mater, A Studley Hart och Eloise Hart. John P van Mater har kollationerat de många citaten och hänvisningarna, och Sarah Belle Dougherty har utarbetat sakregistret. Det skall också framhållas att det goda samarbetet inom redaktionskommittén, bestående av A Studley Hart, Ida P Moffett och Sarah Belle Dougherty, har gjort arbetet med redigeringen av texten mycket lättare.

Trots sina femtio år utgör *Den Hemliga Lärans Grundtankar* en utmärkt introduktion till teosofin för våra dagars läsare, på spaning efter de sanningar som äldre tiders lärjungar, drivna av sin hängivenhet, sökte hos vise och rishis.

Grace F Knoche
Pasadena, Californien

27 april 1979

De citat som anförs ur H P Blavatskys *Den Hemliga Lära* (1919 års utgåva) och *Tystnadens Röst* (1975 års utgåva) är inte helt ordagrant återgivna. En viss modernisering av språket har genomförts, och efter jämförelse med de amerikanska originalen, *The Secret Doctrine* och *The Voice of the Silence*, har också några smärre korrigeringar av översättningen företagits.

Översättaren

[Till Kapitel 1](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 1

De tre grundläggande huvudsatserna. Jaget, människans innersta föreningslänk med det utsägbara. Den esoteriska filosofin förkunnades i alla de forntida religionerna.

I

... så kan varken skaran i sin helhet (demiurgen) eller någon enskild av de verkande makterna med rätta göras till föremål för gudomlig dyrkan och tillbedjan. Alla är de emellertid berättigade till mänsklighetens tacksamhet och vördnad, och människan bör alltid försöka bidra till de gudomliga *idéernas* evolution genom att efter bästa förmåga bli en *naturens medhjälpare* i det cykliska utvecklingsarbetet. Endast det evigt ovetbara och ofönimbara *karana*, den *orsakslösa* ORSAKEN till alla orsaker, bör ha sitt tempel och altare på vårt hjärtas heliga, alltid obeträdda mark - av ingen sett, av ingen berört, av ingen nämnt, utom av vårt andliga medvetandes "ännu svaga stämma". De som tillber inför detta altare bör göra det i sina själers tysta helgade enslighet, med sin ande såsom ensam medlare mellan sig och VÄRLDSANDEN, utan andra präster än sina goda gärningar och hembärande den outgrundliga NÄRVARON inte yttre, synliga slaktoffer, utan sina egna syndiga uppsåt. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 294)

Vi bör alla vara klart och tacksamt medvetna om det tillfälle vi nu får att på tankens vägar närma oss de läror som sedan urminnes tider upplyst våra medlärjungars intellekt. Dessa läror har i svåra situationer ingjutit mod i starka hjärtan, och de har lett världens krafter enligt de riktlinjer människan håller högst - religionens riktlinjer och de etiska principer som styr hennes beteende.

Katherine Tingley har ålagt mig att tala i enkla, kortfattade och entydiga ordalag, för att på så sätt vara till bästa hjälp. Detta känner jag som ett stort ansvar. Jag har fått i uppgift att behandla hela Den Hemliga Läran, Helena Petrovna Blavatskys främsta arbete. Om möjligt skall jag ta upp alla de väsentligaste läror i denna, och ge dem en presentation och tolkning som var och en kan förstå och som skall vara till hjälp för alla medlemmar av vår skola, både här och i övriga delar av världen.

Uppgiften är stor, både till omfånget och till sina möjligheter. Jag nalkas den med respekt och med hjärtat fyllt av aktning för de vördnadsvärda läror som i alla tider försett världen med dess religioner, dess filosofier, dess vetenskaper, dess konstarter, dess etik, och därför också med dess styrande krafter.

Den Hemliga Läran bär sitt namn med rätta. Boken redogör för ett lärosystem som alltid hållits hemligt och esoteriskt. Både äldre och nyare tiders världsreligioner liksom Indiens stora religiösa filosofier kan visas ha sprungit fram ur detta system. Också det förspanska Amerikas och det förkristna Europas tankevärld har sina rötter i denna hemliga visdom, som H P Blavatsky tecknat konturerna av i sitt mästerliga arbete. Och detsamma kan sägas om legenderna, myterna och sagorna från jordens alla hörn, som till exempel de skandinaviska Eddorna och de anglosaxiska eposen, dessa storslagna verk som folk i allmänhet tror vara bara krönikor och berättelser.

Det är viktigt att komma ihåg detta. Ingenstans i världen har människan någonsin framburit några grundlösa, helt och hållet uppdiktade religiösa budskap. Religioner, liksom allting annat, börjar med idéer och slutar med dogmer och myter. Men i varje dogm kan man se skottet från den esoteriska rot som är dess upphov. Också kristendomens dogmer - som formulerats av människor men tillskrivs Guds hand - är till stor del baserade på de gamla hedniska läror, och har därför sitt yttersta ursprung i esoteriska sanningar som nu återfinns i den väldiga samling idéer och tankar H P Blavatsky kallar Den Hemliga Läran. I denna bok försöker hon att i stora drag - mera sällan i detalj - ge oss åter några av den urgamla lärans fundamentala beståndsdelar. Läran är densamma överallt i världen och i alla tider, men den har tolkats olika av olika människor i olika länder.

H P Blavatsky inleder boken med att ställa upp tre grundläggande huvudsatser. En rätt förståelse av dessa skulle enligt min mening undanröja de många missuppfattningar som idag finns om det religiösa tänkandets grundläggande sanningar. De tre huvudsatserna splittrar inte, de för samman och enar.

Den första huvudsatsen i inledningen till Den Hemliga Läran förkunnar befintligheten av en icke utforskningsbar Urgrund. Den andra säger att universum är tummelplatsen eller fältet för evig, oavbruten periodicitet i betydelsen cyklisk rörelse. Det eviga livet manifesteras genom det cykliska framträdandet och försvinnandet av världar -

stjärnor, planeter och andra himlakroppar - i den kosmiska behållare som vi människor så obestämt och svävande kallar för rymden. Dessa världar kommer och går likt gnistor, säger H P Blavatsky, och de kallas på den urgamla visdomens allegoriska språk för "evighetsgnistor". Livscykeln för var och en av de större kropparna är med nödvändighet enormt lång, och när vi talar om tid kräver den mänskliga fattningsförmågan en måttstock med vilken vi kan ange vad vi menar med tid. Vi har därför enats om att betrakta jordens omlopp kring solen som det bestämmande tidsmättet, och kallar detta för ett år.

Den tredje huvudsatsen säger att universum med hela sitt innehåll är *en* ofantlig, evig organism. Denna sats är inte den minst viktiga. Den är lättast att förstå, och framstår för oss som den kanske sannaste. Men vi måste här akta oss för den lära som kallas monism och som kort uttryckt säger att allting i universum ytterst har ett gemensamt materiellt ursprung. Likaså måste vi undvika att hemfalla åt monoteismen, den villolära som säger att universum med hela sitt innehåll är resultatet av en oändlig och evig personlig guds nyck och befallning. Monismen är rent materialistisk, och det är monoteismen nästan också.

Den tredje huvudsatsen säger oss inte bara att universum är ett med allt som finns i det. Den betonar framför allt att människovarelsen - dess kropp eller kroppar, dess själ eller själar och dess ande - endast är produkten av krafter. Här stöter vi på läran om hierarkier, en av de läror i den storslagna teosofiska filosofin som det är särskilt nödvändigt att förstå. Enligt denna är kosmos, universum, även om det är *en* organism, ändå sammansatt av många olika slags varelser - medvetanden eller intellekt på olika nivåer - i vilka det allomfattande livet manifesterar sig. Och alla dessa hör ihop, de står i växelförhållande till varandra och arbetar tillsammans mot ett gemensamt mål.

Vi är alltså inte bara jordens barn, tillfälliga dagsländor, utan gnistor från tillvarons hjärta, från det universella livets centraleld. Om vi kunde känna denna underbara sanning i vårt hjärta och få känslan att genomsyra vårt dagliga liv, skulle den bli den starkaste bland de krafter som styr vårt beteende. Ingenting kan bättre forma vårt öde eller leda oss in på en väg av noblare livsföring och tjänande.

Om vi insåg att vi är ett med allt som lever! Om vi insåg att universellt broderskap är ett faktum i tillvaron som vi inte kan bortse från, eftersom det har sina rötter i själva hjärtat hos varje varelse! Om vi insåg att alla våra handlingar och tankar med oundviklig konsekvens verkar och återverkar på såväl oss själva som på alla andra varelser, var dessa än befinner sig - hur annorlunda skulle vi då inte gestalta våra liv. I den tredje huvudsatsen finner vi mer av moralens sant religiösa, vetenskapliga och filosofiska grundval än i de andra båda. Ingen människa kan verka bara för sig själv. Hon verkar samtidigt oundvikligen också för andra. Allt hon gör påverkar andra. De här läroren är faktiska realiteter.

Låt oss ta lärdom av dem. Låt oss inse att varje tanke är ett ting som förr eller senare resulterar i en verkan och att upprepat tänkande i en viss riktning kommer att få sina följdriktiga konsekvenser. Låt oss inse att en händelse alltid leder till en annan i den kontinuerliga tillvaron, och att vårt moraliska och fysiska ansvar är någonting som vi definitivt inte kan fly ifrån. När människan förstår att hon har ett ansvar som hon kommer att få avlägga räkenskap för, och att det i varje ögonblick är själviska motiv eller gudalig kärlek och medkänsla som styr hennes handlande, då har vi anledning att hoppas på en mänsklighetens pånyttfödelse.

II

Jag vill återknyta till förra veckans samtal kring den esoteriska filosofins tre grundläggande huvudsatser, de som H P Blavatsky ställer upp i inledningen till Den Hemliga Läran. Och jag vill då framhålla att dessa handlar om djupsinniga och svårfattliga ämnen som bjuder stort motstånd vid försök till förenkling. Sådana försök har att kämpa mot förutfattade meningar, och de kräver att vi använder ord som gör åtminstone de väsentligaste tankarna i våra samtal gripbara för alla.

Ovanliga ord kan inte undvikas, ty vi måste konstatera att ingen vetenskap, ingen filosofi, ingen religiös tankebyggnad kan nå ut till människorna utan hjälp av en bärande teknisk terminologi. En sådan är nödvändig för att undvika feltolkningar, missförstånd och onödig opposition. Därför använder vi en del ord som i stor utsträckning hämtats från orientaliska religioner. Ty bland de ännu levande religionerna är det bara hos de

orientaliska vi finner tankar och utläggningar som också finns i den urgamla lärobyggnad vi i dag kallar teosofi. Knappast någon av dessa termer har dock blivit rätt tolkad och förstådd, beroende på att det i allmänhet är fråga om sanskritord. Och det betyder inte bara att de kommer från sanskritspråket, de har också fått färg och mening och ställning i de religioner som använder dem. Också i vårt eget språk kan ett ord ha olika betydelser alltefter de sammanhang i vilka det används. Som tidigare nämnts blir det därför vid studiet av Den Hemliga Läran nödvändigt att noggrant redogöra för den filosofiska, religiösa eller vardagliga betydelse, i vilken ett sådant ord används. Men först kan det vara lämpligt att citera vad H P Blavatsky skriver på sidan 43, omedelbart före uppställandet av de tre grundläggande huvudsatserna:

Innan läsaren går att närmare skärskåda de sånger ur *Dzyans bok* som utgör grunden för detta arbete, är det alldeles nödvändigt att han får kännedom om de få grundbegrepp som ligger under och genomgår hela det tankesystem, åt vilket han inbjudits att skänka sin uppmärksamhet. Dessa grundidéer är få till antalet, men på deras klara uppfattande beror förståelsen av allt som följer. Vi uppmanar således läsaren att först göra sig förtrogen med dem innan han fortsätter genomläsningen av själva arbetet.

De tre huvudsatserna kan sägas vara en sammanfattning av hela den esoteriska filosofin. De är ett koncentrat av människosjälens religiösa och filosofiska tänkande under tidsåldrar. De är givetvis därför mycket svåra att förstå, och vissa delar av dem är inte fullt begripliga för det mänskliga sinnet. Som exempel kan vi ta begreppet Urgrund, om vilket den första huvudsatsen handlar. Vi kan inte säga vad denna Urgrund *är*, men vi kan liksom H P Blavatsky tala om den, diskutera den och säga vad den *inte* är. Sedan hon med upanishadernas ord sagt att den är "otänkbar och onämbar" fortsätter hon att tala om den, och lägger fram de forntida lärar som visar hur gamla tiders största tänkare uppfattade den.

Hon beskriver detta den första huvudsatsens föremål på följande sätt:

En överallt närvarande, evig, obegränsad och oföränderlig URGRUND, över vilken all spekulering är omöjlig eftersom den övergår mänsklig fattningsförmåga och endast skulle förkrympas genom något som helst mänskligt uttryck eller jämförelse. Den ligger helt och hållet bortom tankens räckvidd - den är, med *Mandukyias* ord, "otänkbar och onämbar."

Det är uppenbart att denna Urgrund inte är ett *ting* och inte heller ett väsen, en varelse av något slag. Den är inte något begränsat, om än aldrig så stort. Men den finns, den existerar.

För att vi skall förstå varför och hur forntida tänkare använde ord som Urgrund, måste vi beakta följande nyckel till den forntida visdomen: I forna tider var tänkandet överallt i världen *antropocentriskt*, dock inte i en betydelse som innebar att människan såsom i den kristna trosuppfattningen betraktades som skapelsens främsta mål, eller att universum ansågs röra sig kring människan som sin medelpunkt. Den betydelsen är traditionell, men inte riktig när det gäller vår nyckel till den forntida visdomen. Ordet *antropocentriskt* har i det sammanhanget en annan betydelse, som visserligen kan vara svår att förstå, men som är väsentlig för en rätt tolkning av Den Hemliga Lärans förkunnelser. Betydelsen kan beskrivas på följande sätt: En människa tänker, och hon tänker med sina egna tankar, utifrån det som finns i henne själv. Hon kan inte tänka i en annan människas medvetande. Hennes tankar följer därför ovillkorligen hennes egen naturs inriktningar och rörelser. De springer fram ur hennes inre som ur en källa. Det är i den betydelsen vi skall använda ordet *antropocentriskt* i samband med forntidens religiösa och filosofiska tänkande.

Ordet kommer från grekiskans *anthropos*, som betyder "människa" i allmän bemärkelse, och har alltså här innebörden att forntidens folk såg sin religiösa filosofi och sina filosofiska system såsom framsprungna ur *människans eget inre*. De hade en liknande syn på naturfenomenen, och denna syn grundade sig på jordens skenbara ställning som solsystemets centrum, en ställning som kan ges åt varje planet. Vi har kvarlevor av detta synsätt i våra nutida språk, och talar om solens "uppgång" och "nedgång" osv.

När de forntida tänkarna med sin antropocentriska syn på visdomen delade med sig av denna, hade de klart för sig att de måste använda vanligt mänskligt språk och mänskliga liknelser och bilder för att återge de tankar som sprang fram inom dem. Bara då kunde de ta emot något av den vördnad och erkänsla, som de såsom vishetslärare väl förtjänade. Här har vi den antropocentriska idéns anknytning till ordet *urgrund* - ett ord som kan användas både som en abstraktion och i en konkret materiell betydelse.

Det är uppenbart att H P Blavatsky inte använder ordet *urgrund* i en materiell betydelse. Det hon vill säga är att denna Urgrund bortom tankens räckvidd måste vara allt det som övergår det mänskliga förståndet och som vi

därför bara kan kalla Alltet - ett ord som visserligen bara uttrycker vår okunnighet, men ändå anger det faktum att denna obeskrivliga Urgrund är Allt. Från den har vi ursprungligen utgått, och till den är vi på väg tillbaka på vår färd genom evigheten. Också alla tankar har utgått från den, dock inte på befallning av ett tänkande väsen, hur stort detta än må vara. Enligt den forntida filosofin kan vi likna de första tecknen till liv i detta Allt vid livsgrodden i ett ägg. Hur förunderligt är det inte att en sådan grodd, som kemiskt sett består av några få materiella grundämnen, under rätta förhållanden frambringar en levande varelse!

Många är de religioner som på olika sätt befattat sig med denna Urgrund. Låt oss först ta den judiska som exempel, eftersom det är från den som de kristna läroarna till stor del vuxit fram. Att de flesta av oss är födda i ett kristet land och därför väl bekanta med någon kristen kyrkas läror, kan då vara ett skäl till att börja här. I Septuaginta, en grekisk översättning av Gamla Testamentet heter det: "I begynnelsen", dvs "I Urgrunden", "skapade Gud världen, och världen var formlös och tom, och Guds ande svävade över vattnen". Här har vi verkligen någonting märkligt. Läran i den citerade meningen är visserligen filosofiskt sett inte alls bra uttryckt, men innehåller den esoteriska förkunne som framläggs i Den Hemliga Läran: "I begynnelsen" - "I Urgrunden" - "I Alltet". Vidare sägs att "Gud" (*Elohim* på hebreiska) skapade jorden och att jorden var formlös och tom. Vad betyder *tom*? Låt mig konstatera att ordet här betyder mer än "öde". Det betyder "ogripbar", "immateriell". Vi skulle i sammanhanget tala om en astral värld, en andlig värld.

"Och Elohim's ande svävade över vattnen". Vilka vatten? Var fanns de vatten över vilka "Elohim" eller "Gudarna" svävade? Varför svävade de över "vattnen"? Jo, *vatten* är en term som i de forntida religionerna användes för att beteckna rymden, rymdens vatten. Det handlar här om en immateriell värld, frambragt ur Alltet av makter som ni kan kalla gudar om ni vill. Valet av ord betyder ingenting. Och det handlar om anden, dessa maktväsens energi, som rör sig över eller inom denna ogripbara och immateriella glob eller värld.

Vänder vi oss så mot Bortre Orienten och ser på de vediska sanskrittexterna, de äldsta och mest vördade av Indiens religiösa och filosofiska verk, finner vi följande i översättning:

Varken Något ting eller Ingenting existerade...

Tänk över innebörden i den här meningen. Det fanns inte något ting som existerade, men inte heller var förhållandet det att ingenting existerade.

...den ljusa skyn där borta fanns inte, och inte fanns himlens vidsträckta tak. Vad täckte allt, vad skyddade, vad dolde? Var det vattnens outgrundliga djup?

Ännu en hänsyftning på rymdens vatten.

Det fanns ingen död - men inte heller något odödligt, det fanns ingen gräns mellan dag och natt. Det Enda andades utan andetag, av sig själv, något annat än Det har sedan inte funnits. Det var mörkt, och i början var allt höljt i storslaget dunkel - en ocean utan ljus. Fröet som ännu ligger täckt av sitt hölje vecklar av den intensiva hettan ut en väsenssida.

De här raderna är ett mycket fint försök att på vardagligt men ändå vackert språk gestalta tankar, vilkas djupsinniga innebörd vi kan försöka få grepp om - även om det aldrig lyckas helt. Ändå förnimmer vi, liksom genom ett inre medvetande, existensen och verkligheten av Det som vi vet finns, men som inte kan beskrivas med ord.

Här sägs att "Det" inte är ett "ting" och inte heller "ingenting". Vårt antropocentriska synsätt hindrar oss från att ge Det en saklig benämning, men samtidigt säger Veda att livsfröet framträdde i detta Det, sådant Det då var. Detta Det är fortfarande detsamma som då, inget har lagts till och inget har dragits ifrån. Såvitt vi kan se är Det alltid detsamma, fast det förändras ständigt. Total orörlighet betyder död. I Det existerar ingen död. Det vi kallar rörelse är liv, fast den sortens liv existerar inte i Det. Med Det kan vi varken förknippa rörelse eller orörlighet. Med vårt antropocentriska synsätt kan vi inte likna Det vid något annat än absolut rum, innehållande *vad vi uppfattar som* evig oupphörlig rörelse. Men detta konstaterande är bara ord, ett öppet erkännande av det mänskliga sinnets oförmåga att nå Det. Och ändå är vårt konstaterande ett storslaget och stolt uttryck för att den mänskliga anden kan höja sig mot, och till och med få en antydning om, det utsägbara.

På sidan 32 i första delen av Den Hemliga Läran säger H P Blavatsky: "Det är det ALL-ENA LIVET, evigt,

osynligt och dock överallt närvarande, utan början och slut och dock periodiskt i sina regelbundna manifestationer..."

Kan vi då i vårt inre bilda oss en föreställning om oändligheten hos detta rumsliga Allt och vårt universum av otaliga galaxer, det senare så att säga hängande i Alltet i en tråd av ande? Ja, det kan vi, och när vi läser "periodiskt i sina regelbundna manifestationer", så skall vi tolka detta i linje med vårt väsens antropocentriska sätt att fungera.

Alltet själv manifesterar sig aldrig. Det är "Det Omanifesterade". Men det är ändå ursprunget till all manifestation. Vad kan vi då likna Det vid? Vilka bilder och uttryck använde man i gamla tider för att förklara hur det manifesterade utgick ur det omanifesterade - det materiella ur det immateriella, livet ur icke-livet, personligheten ur det opersonliga, varande och varelse ur icke-varande och icke-varelse? Jo, man till exempel liknade världsurgrunden vid solen. Solen sänder ut oräkneliga ljusstrålar, och det antas i sammanhanget att detta fortgår i evighet och i alla riktningar, liksom att ljusstrålarna är delar av den som sänder ut dem. I forntidens filosofi var solen själv dock bara den materiella manifestationen på vårt plan av en hierarki som i sin tur hade sina rötter i någonting högre än den själv osv. Hur beskrivs då i Veda denna världsurgrund, detta utsägliga? Den beskrivs inte alls. Begreppet omges av mörker och tystnad och kallas helt enkelt för *Tat*. Den svenska översättningen är "Det", inte "Gud" eller "Den Strålände". Urgrunden begränsas inte med något adjektiv, den kallas bara Det.

En annan bild var världsträdet. Den var ännu mer utbredd och återfinns i de hinduiska skrifterna, bland de gamla amerikanska Maya-, Inka- och Tolteksymbolerna, i det gamla Europa och bevarad till våra dagar i den skandinaviska Eddan. Hur framställdes då världsträdet? Det beskrevs såsom växande uppifrån nedåt, med sina rötter i Det. Stammen med de olikartade grenarna, kvistarna, löven och blommorna som sträckte sig nedåt i alla riktningar representerade det manifesterade och sig manifesterande livet, de oräkneliga former i vilka den kosmiska floden, varandets andliga flod, flyter fram.

Tänk er den yttersta spetsen på ett löv som sitter längst ut på en kvist. Spetsen får sitt liv från lövet, som får sitt från kvisten. Kvisten får sitt liv från en gren, som får sitt från en grövre gren. Denna får sitt liv från en ännu grövre gren, som får sitt från stammen. Stammen får sitt liv från roten osv. Varför gå vidare i kedjan? Vi kan fortsätta hur länge som helst. Men våra förfäder, med sin djupa religiösa tro, sade helt enkelt *Det* när de åsyftade det som översteg människans fattningsförmåga. När H P Blavatsky alltså skriver "periodiskt i sina regelbundna manifestationer", måste vi tänka i en liknande bana. Hon menar att Det aldrig manifesterar sig, men att allt liv utgår från Det. Vad är det vidare för tillstånd som åsyftas i meningen "mellan vilka perioder icke-varats dunkla mysterium råder"? Är det ett tillstånd av mörker eller utplåning? Är det frågan om ett olösligt mysterium? Nej, så får man inte uppfatta orden. De används här antropocentriskt enligt den forntida regel som säger, att människan inte kan använda andra termer på ett för henne själv och omgivningen begripligt sätt än de som följer hennes eget väsens psykologiska lagar. Följaktligen, och vi läser vidare:

...mellan vilka perioder icke-varats [för oss] dunkla mysterium råder; det [för oss] omedvetna men likväl absoluta medvetandet, den [för oss] ofattbara men likväl enda självexisterande verkligheten - i sanning "ett kaos för känslan, ett kosmos för förståndet". Dess enda, absoluta attribut, som är DET SJÄLV, evig [för oss] oavslutlig rörelse, kallas på esoteriskt språk "den stora andningen", vilken just är den ständiga rörelse som råder i världsallet, i betydelsen av det obegränsade, alltid och överallt befintliga RUMMET.

III

Vid våra två senaste sammankomster studerade vi de tre grundläggande huvudsatserna i H P Blavatskys Den Hemliga Läran. Dessa säger oss att det inom människan finns ett föreningsband med det utsägliga, en förbindelselänk som sträcker sig från Det till det inre medvetandet. Denna länk - så säger läran sådan den fortplantats till oss - är varandets själva hjärta. Länken utgår från den översinnliga Urgrund, det obeskrivbara mysterium, som H P Blavatsky i den första av de tre huvudsatserna betecknar såsom stående över mänsklig fattningsförmåga. Genom att bli ett med denna länk kan vi nå längre än med det vanliga mänskliga intellektet och (även om det är genom att sträva uppåt, ut, hän mot) nå fram till detta utsägliga, som - fastän det ligger bortom det mänskliga tänkandets räckvidd och inte kan uttryckas i ord - är det fördoldaste av det fördolda, livets liv,

sanningens sanning, Alltet.

Det sagda illustrerar följande ord av Katherine Tingley:

Att rikta tänkandet mot det otänkbara är förändligande. Man kan inte göra detta om man inte är benägen att antingen tänka mer eller känna mer - om man inte öppnar sig för sitt inre medvetande. Och när detta inre medvetande är väckt finner själen sig vara närmare de gränslösa lagarna, närmare Det, närmare det stora centrum som inte kan beskrivas med ord.

Genom att sträva hän mot detta inre, mot det innersta inom oss, kan vi få ett visst begrepp om alltings obegränsade Urgrund, även om vi inte kan fatta vad denna är. I den eviga fortvaron är det från denna Urgrund som allting på nytt utgår och börjar manifesteras sig efter varje universell eller kosmisk pralaya. Dessa upprinnelser resulterar i de former av liv och tillvaro som andra och tredje huvudsatserna hänsyftar på.

Vår innersta länk med det utsägbara kallades i det forntida Indien för "jaget", en term som ofta felaktigt översatts med "själen". Sanskrittermen är *atman* och används inom psykologin om människan. Länkens övre ände - om man nu kan säga så - kallades *paramatman*, som betyder "det högsta jaget" eller "det bestående jaget". För dem som studerat denna underbara filosofi säger de här orden klart och tydligt en del om vad människan är till sin art och natur, och de säger också något om den källa ur vilken hon sprungit fram i denna fortvaro utan början och slut. Människan är ett barn av såväl himmel som jord. I sig själv innefattar hon dem båda.

Efter att ha granskat den första huvudsatsen, övergår vi till den andra och den tredje. Det kan då vara lämpligt att först illustrera hur vi använder vissa ord. Låt oss därför ta upp *The Song Celestial* av Edwin Arnold. Det är en mycket fint utförd översättning till engelsk vers av Bhagavad-Gita, som är en episod eller ett mellanspel ur Mahabharata, det större av Indiens två stora epos. Liksom andra hinduiska skrifter har Bhagavad-Gita en avhandling om religiösa, filosofiska och mystiska ämnen inmängd i texten. I andra boken av *The Song Celestial* finner vi följande:

...Den själ som inte rörs, som med starkt och orubbligt lugn möter sorg och glädje lika, den lever det liv som är odödligt. Det som är, kan aldrig upphöra att vara, det som inte är, kommer inte att bestå. Att förstå denna dubbla sanning är förbehållet dem som skiljer det bestående från det tillfälliga, det verkliga från skuggan. Inse att det Liv är oförgängligt, som genomströmmar och livar allt. Ingenstans, med inga medel, kan det på något sätt minskas, hejdas eller förändras. Men de tillfälliga former, som Livet besjälar med odödlig, evig ande, de förgås...

Anden har aldrig fötts, och skall aldrig upphöra att vara. Ingen tid utan ande har funnits, början och slut är en dröm! Ofödd och odödlig, förblir anden oföränderlig. Den själv är orörd av döden, om än dess hus synes döta.

Den här strofen är utomordentligt vacker, men den innehåller en felöversättning. Edwin Arnold översätter sanskritordet *tat* med "själ" och med "ande". Naturligtvis har ordet analogisk anknytning till människans själ och ande, men det syftar inte speciellt på själen. Här är en prosaöversättning av samma strof, gjord utan något som helst försök till poetisk flykt eller vackra formuleringar. Den vill bara återge tankeinnehållet:

Du starke bland människor! Den som inte låter sig ledas på avvägar, som är densamme i smärta och i glädje, som inte låter sin själ rubbas av något, den har del i odödligheten.

Det finns ingen fortvaro för det överkliga, det finns ingen icke-fortvaro för det verkliga. Och vidare, den som kan förnimma sanna principer ser det karaktäristiska kännetecknet på båda.

Du skall också veta att Det, av vilket hela detta universum är sammanvävt, är oförstörbart.

Sanskritordet för Det är som redan nämnts *tat*. Bilden framställer vävandet av en väv.

Ingen mäktar förstöra detta oförstörbara.

Dessa dödliga kroppar sägs vara förkroppsliganden av den eviga, oförstörbara, omätliga Ettheten...

Den som tror att Det är dråparen, och den som tror att Det kan dräpas, har båda inte förstått. Det varken dödar eller blir dödat.

Det varken föds eller dör. Det alstrades inte, och skall aldrig någonsin alstras.

Det är ofött, oföränderligt, evigt, ursprungligt. Det är oskadat när kroppen dräps.

Författaren till Bhagavad-Gita syftar på den länk vi talat om, den odödliga, oförgängliga väsenssidan inom oss. Han kallar den för Det och jämför den med det manifesterade universum, som i Indiens forntida läror överallt omtalas såsom Detta, på sanskrit *idam*.

Forna tiders vise upptecknade den inre läran i de folks religioner, bland vilka de levde. Denna inre lära var den esoteriska filosofin, den tidens teosofi. I Indien återfinns denna teosofi i upanishaderna, som är en del av den vediska litteraturen. Själva ordet förutsätter "hemlig lära" eller "hemlig undervisning". Utifrån upanishaderna och andra delar av den vediska litteraturen frambragte Indiens forntida vise det vi i dag kallar Vedanta. Sanskritordet *Vedanta* betyder "avslutningen (eller fullständigandet) av Veda", dvs undervisning i den slutliga och mest fulländade tolkningen av de vediska lärosatsernas innebörd.

I det gamla Grekland fanns det olika skolor och olika mysterier. Det gamla Greklands teosofi hölls strängt hemlig. Undervisning i den gavs dels i mysterierna, dels av olika lärare till utvalda grupper bland deras lärjungar. En sådan stor lärare var Pythagoras, en annan Platon. Efter de så kallade hedniska religionernas fall utformades och sammanfattades denna teosofi mer eller mindre klart i vad som i våra dagar kallas den nyplatoniska filosofin. Denna återger faktiskt Pythagoras och Platons hemliga undervisning, liksom den inre meningen i de mystiska läror som var allmänt godtagna i Grekland under namn av de orfiska sångerna.

Av Egyptens teosofi har vi bara sparsamma lämningar, som till exempel i vad som kallas De Dödas Bok. Av det forntida Amerikas, av Inka- och Mayafolkens teosofi, har vi så gott som ingenting kvar. Det forntida Europas teosofi är nästan försvunnen. Allt som återstår är en del mystiska urkunder, som exempelvis de skandinaviska Eddorna och de sagor man funnit skrivna på gammalt höggermanskt och anglosaxiskt språk.

Ett studium av de läror som finns i upanishaderna, i De Dödas Bok, i den nyplatoniska filosofin, i de skandinaviska Eddorna och på andra ställen visar, att de alla har en gemensam grundval, ett gemensamt underlag, en gemensam sanning. Olika människor har under olika tider förkunnat samma sanning. De har använt olika ord och olika bilder och uttryck, men i botten låg alltid den urgamla läran, den hemliga visdomen.

Judarnas teosofi tog form i vad som senare kom att kallas kabbalan. Namnet kan härledas från ett hebreiskt ord som betyder "erhålla", och kabbalan är alltså den traditionsenliga lära som (enligt kabbalan själv) överfördes eller erhöles genom judendomens profeter och vise. Den sägs först ha blivit meddelad "av Gud allsmäktigt till en utvald skara änglar i himlen".

När vi studerar den uråldriga visdomens läror får vi inte glömma att de forntida lärarna talade och tänkte och undervisade antropocentriskt. Detta innebar att de strängt följde människosinnets psykologiska lagar och därför använde sig av vanligt språk. De tog ofta egendomliga, fast mycket talande bildliga uttryck till hjälp. Detta var mycket klokt, ty därigenom kunde de föra lärorna vidare. Det gjorde de också, och på ett sådant sätt att den antropocentriska metoden minst av allt uppmuntrade till dogmatiska föreskrifter av det slag som faktiskt fördärvat allt det bästa i den kristna kyrkans läror. De bildliga uttrycken och liknelserna var så egendomliga att man genast förstod att de bara var yttre former för inneboende sanningar. Detta bör vi lägga på minnet. Då blir våra studier ofantligt mycket lättare.

Låt oss nu ta kabbalan och se hur ett av de teosofiska systemen, det judiska, framställer mysteriet om hur det omanifesterade frambringar det manifesterade, hur materia, tid och rum - i betydelsen materiell utsträckning - uppkom ur det som är fortvaro utan början och slut. Men låt mig först anföra ett citat ur Kena-upanishaden. Den säger angående det utsägbara mysteriet:

Ögat når det inte, språket når det inte, och inte heller tanken når det. Sannerligen, vi vet inte, och kan inte heller säga, hur man skall meddela undervisning om det. Det är olikt det kända, det är bortom det okända. Så har vi hört av forna tiders människor, ty det är de som undervisat oss.

Shankaracharya, Indiens kanske mest bekante uttolkare av upanishaderna och det på dessa byggda, underbart vackra filosofiska system som kallas Vedanta, säger i en kommentar till Aitareya-upanishaden:

Denna Etthet, ensam och för sig själv, är höjd över all dualitet. I den framträder inte de otaliga illusoriska gestaltningarna av överkliga kroppar och förhållanden, som i detta universum av bara skenbar verklighet. Ettheten är lidelsefri, stilla och ren. Den kan bara uppfattas om den inte förbinds med någon som helst egenskap. Den är omöjlig att nå med ord eller tanke.

Kabbalan är det traditionsenliga lärosystem som meddelades av de judiska vise. Det är ett underbart system, som i stora drag innehåller Den Hemliga Lärans alla grundläggande lärosatser. Kabbalan är avfattad på ett ofta sällsamt och ibland lustigt språk, som på sina ställen når en sublim upphöjdhet. Vad har Sohar (som betyder "glans") att säga om det sätt, på vilket de judiska religiösa böckerna bör studeras? Sohar, som är den andra av de stora böcker som återstår av kabbalan, säger:

Ve den son av människa som säger att Torahn [den hebreiska bibeln, särskilt Pentateuken, eller snarare denna bibels fyra första böcker med uteslutande av den femte, Deuteronomium] bara innehåller allmänna uttalanden och vanliga berättelser. Om så vore fallet, skulle vi av vår egen tids profana skrifter kunna ställa samman ett lärosystem som ingav större vördnad. Om Lagen bara innehåller vanliga ting, då finns det ädlare tankar i profana lagsamlingar. Låt oss i så fall göra ett urval ur dem, och vi kan utarbeta en ännu bättre lagsamling. Men nej! Varje ord i Lagen har en upphöjd betydelse och är ett himmelskt mysterium... Det förhåller sig med Lagen som med de andliga änglarna. När dessa steg ner till jorden måste de iföra sig jordiska höljen, eftersom de varken skulle kunnat kvarstanna här eller blivit förstådda, om de inte gjort så. När Lagen steg ner till jorden fick den också ikläda sig en jordisk klädnad för att kunna förstås av oss, och berättelserna är dess klädnad... De som förstår ser inte på klädnaden utan på kroppen [den esoteriska betydelsen] därunder. De visaste, den himmelske kungens tjänare, de som vistas på berget Sinai, ser dock inte till någonting annat än själen -

dvs till den grundläggande hemliga lära eller heliga visdom som döljs under "kroppen", under bibelns exoteriska berättelser.

Nu för tiden bråkar man om exoteriska oväsentligheter, om sådant som har sin grund i människornas egoism, om den kristna kyrkans dogmatiska läror - som alla sannolikt är byggda på forntida hednisk esoterisk filosofi. Det är då ytterst beklagligt att man inte vet och förstår att den kabbalistiska läran som den uttrycks i Sohar är *sann*, ty under varje klädnad finns livet. Liksom Jesus undervisade i liknelser, så skrevs bibeln på bildspråk, i liknelser.

[Till Kapitel 2](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 2

Var finns det verkliga? Sanningen kan bli känd. Människans sammansatta natur enligt olika system: trefaldig, fyrfaldig, femfaldig eller sjufaldig.

Grundlagen i detta system, medelpunkten från vilken allt utgår, kring vilken allt rör sig, till vilken allt strävar att återgå, och på vilken hela dess filosofi stöder sig, är den enda, homogena och gudomliga SUBSTANS-PRINCIPEN, den enda grundorsaken.

..."Några få, vilkas lampor klarare brunnit, har väglets från orsak till orsak och funnit en enda princip såsom grunden till allt..." Den kallas "substans-princip", ty den blir "substans" på det manifesterade världsalltets, illusionens, plan, under det att den förblir "princip" i det begynnelse- och ändlösa, abstrakta, synliga och osynliga RUMMET. Den är den överallt närvarande Verkligheten, opersonlig, emedan den omfattar allt och alla. Dess opersonlighet är ett av systemets *grundbegrepp*. Den ligger fördold i varje atom i världsalltet och är världsalltet själv. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 287)

Det är det sanna. Det är jaget, och du är det. (Chandogya-upanishaden)

Det Tao som kan uttryckas i ord är inte det oföränderliga Tao, det namn som kan nämnas är inte dess oföränderliga namn. Utan namn är det himlens och jordens ursprung, med ett namn är det alla tings moder. Bara den som för alltid är fri från jordiska begär kan fatta dess andliga väsen. Den som är fjättrad vid sina passioner kan inte se mer än dess yttre form. Dessa båda ting, det andliga och det materiella, är till sitt ursprung ett och detsamma, även om vi kallar dem vid olika namn. Denna identiskhet är ett mysterium - mysteriernas mysterium. Den är porten till all andlighet. (Lao-tse)

På sidan 42 i *Den Hemliga Läran I* läser vi följande:

Läsaren bör hålla i minnet att de här meddelade sångerna endast behandlar vårt eget planetsystems skapelsehistoria och vad som är synligt runt om detta efter en sol-pralaya. De hemliga läror som har avseende på hela världsalltets utvecklingsgång kan inte meddelas här eftersom de inte skulle bli förstådda ens av vår tids yppersta andar, och det torde vara mycket få invigda, även bland de högsta, som tillåts spekulera över detta ämne. Dessutom säger lärarna öppet att inte ens de högsta dhyan-chohaner någonsin har genomträngt mysterierna bortom de gränser som skiljer miljarderna av solsystem från "centralsolen", som den kallas. Därför gäller det som här sägs endast vårt synliga planetsystem efter en Brahmas natt.

Vi väljer det här avsnittet som huvudtext för kvällens studium, eftersom det inte bara tycks vara lämpligt utan nödvändigt att inleda studiet av *Den Hemliga Lärans* mer förborgade ämnen med att fråga, hur vi skall lyckas förstå och fatta innebörden i dessa. Kommer lärorna till oss såsom dogmer, eller får vi del av dem genom inre gemenskap med det gudomliga? Enligt teosofin har ju människan inom sig förmågan att nalkas det gudomliga, att i sitt inre höja sig så att hon erhåller en riktigare mental föreställning om *tingen sådana de är* och om verkligheten.

Men om nu var och en gjorde detta utan lämplig och kompetent hjälp, utan ledning och undervisning, så skulle fåfänga och inbilskhet liksom många andra krafter inom människan oundvikligen leda till väldiga skillnader i åsikter och läror. Varje människa skulle tro att det var hon själv och ingen annan som var i besittning av sanningen, och att hon därför tillsammans med dem som följde henne och hyllade hennes åsikter borde bilda en egen kyrka eller sekt. Även om man inte sade detta rent ut, skulle det ändå bli fallet.

I det perspektivet ser vi nyttan och lämpligheten av teosofin som hävdar att lärorna har fortplantats till oss sedan urminnes tider - överlämnade från lärare till lärare. De gavs ursprungligen åt människorna när dessa befann sig i början av sin utveckling som självmedvetna varelser. De överbringades av väsen från en högre sfär, väsen som själva var av gudomligt ursprung. Denna emanation in i oss av deras andliga och högre intellektuella jag gav oss våra egna högre principer. Lärarna har sagt oss att dessa läror tidsålder efter tidsålder, generation efter generation, har prövats och bestyrkts av oräkneliga andliga vise. De har, för att använda H P Blavatskys egna ord, kontrollerats i varje avseende vad gäller fakta, ursprung och inverkan på människosinnet.

De förmögenheter med vilka människan kan nå kunskap om sanningen, om verkligheten, kan väckas och aktiveras när som helst och var som helst, om bara betingelserna är lämpliga. Och då kan den kämpande själen med framgång sträcka sig uppåt eller *inåt* och *förstå*. Ibland finner man de gudomligaste sanningarna i de enklaste läror. Och varför? Därför att de enkla läror är de grundläggande.

Se ett ögonblick på människans sju principer och deras samband med universums sju principer. Människans sju principer är motsvarigheter till eller kopior av de sju kosmiska principerna. De är faktiskt avläggare till de sju kosmiska principerna. Deras funktioner inom oss begränsas av den karmiska lagens verkningar, men de leder sitt ursprung tillbaka till det bortomvarande Det, till universums väsensgrund eller det allomfattande, till det som är i och bortom, till det omanifesterade och omanifesterbara, till den Urgrund som H P Blavatsky placerar i centrum för Den Hemliga Lärans visdomsfilosofi.

Dessa människans principer anges vara sju till antalet i den filosofi som i vår tid ger oss en beskrivning av den mänskliga, andliga och psykiska systembyggnaden. Tidigare har dessa människans principer eller väsenssidor räknats på annat sätt. De kristna räknar dem som tre - kropp, själ och ande - men vet inte skillnaden mellan själ och ande, och många säger att själ och ande är samma sak.

Några av de indiska tänkarna såg i människans konstitution en grundläggande fyrfald, andra såg en femfald. Den judiska filosofi som möter oss i kabbalan lär att människan är sammansatt av fyra komponenter:

1. Den högsta och andligaste, den princip eller komponent som för oss framstår som en fläkt av själva varandet. Den kallas *neshamah*.
2. Den andra komponenten kallas *ruahh*, andlig själ, ibland stavat *ruach* enligt en annan transkriptionsmetod.
3. Den astrala (eller vitala) själen, *nefesh*, som inte bara människan utan också djuren har.
4. Sedan kommer *guf*, det fysiska vehiklet, det hus i vilket alla de andra komponenterna dväljs.

Över alla och högre än alla, högre än *neshamah*, finns så det obeskrivbara, det gränslösa, som kallas *Ain Sof*. *Neshamah* är inte en emanation från, inte en skapelse eller evolution av detta högsta, men en *produkt* i en betydelse som senare skall förklaras.

I den teosofiska filosofin har människans sju principer fått nedanstående sanskritbenämningar. Det kan vara till stor hjälp om vi förklarar dessas ursprungliga sanskritbetydelse och pekar på den mening i vilken de använts, samt omtalar varför de valts.

1. Den första principen kallas *sthula-sharira*. *Sthula* betyder "rå", "grov", "oförädlad", "tung", "skrymmande". *Sharira* kommer från en rot som kan sägas ha betydelsen "det som lätt upplöses, lätt förgås" och leder tanken till något övergående, skumlikt, något som så att säga är fullt av håligheter. Lägg märke till den betydelse som ligger dold här, den är mycket viktig.
2. Den andra principen kallar vi *linga-sharira*. *Linga* är ett sanskritord som betyder "utmärkande kännetecken", alltså modell eller mönster. *Linga-sharira* utgör det mönster, den modell, på vilken den fysiska kroppen är byggd - denna fysiska kropp som är det mest *overkliga* ting vi känner till, så porös, så full av håligheter, så skumlik. Vi skall senare återkomma till detta.
3. Den tredje principen, vanligen kallad livsprincipen, är *prana*. Detta ord använder vi i en generell betydelse, ty det finns faktiskt ett flertal livsströmmar, vitala fluida. De har många namn. Ett system anger deras antal till tre, ett annat till fem - som är det vanligen godtagna antalet. Ännu ett annat system anger deras antal till sju. I några upanishader sägs de vara tolv, och en forntida författare nämner till och med tretton livsströmmar.
4. Sedan har vi *kama*-principen. *Kama* betyder "begär". *Kama* är den drivande och aktiverande kraften i människan, färglös, varken ond eller god, utan sådan som den blir då sinnet och själen styr den i vissa riktningar.
5. Därefter kommer *manas*. Sanskritrotten till detta ord betyder "tänka", "begrunda", "reflektera", dvs mental aktivitet.
6. Så har vi *buddhi*, den andliga själen, vehikel åt eller bärare av *atman*, som är den högsta principen av alla. *Buddhi* kommer från sanskritrotten *budh*. Denna rot översätts vanligen med "upplysa", men en bättre översättning är "vakna" och följaktligen "förstå". Beteckningen *Buddha* tilläggs den som är andligen uppväckt, som inte längre är "levande död" utan vaken för det andliga inflytandet inifrån eller från "ovan". *Buddhi* är den princip

inom oss som ger oss andligt medvetande, och som är vehiklet för den högsta av människans komponenter. Denna högsta komponent är atman.

7. Atman är en universell princip, men under inkarnationerna ikläder sig dess lägre delar - om vi kan uttrycka det så - olika egenskaper. Detta har sin grund i att atman är förbunden med buddhi, liksom buddhi med manas, och manas med kama osv nedåt.

Benämningen atman används ibland också om det universella Jaget, den universella anden, som i sanskrittexterna kallas brahman (neutrum). Och brahman, den universella anden, kallas också *paramatman*, ett sammansatt sanskritord som betyder den "högsta" eller mest universella atman. Roten till ordet atman är troligen okänd, men ordets allmänna betydelse är "jaget".

Bortom brahman är parabrahman. *Para* är ett sanskritord som betyder "bortom". Lägg märke till den djupa filosofiska innebörden. Det görs inget försök att begränsa det obegränsade, det obeskrivbara, med några egenskapsord. *Parabrahman* betyder helt enkelt "bortom brahman". I Vedaböckerna och de skrifter som härleds från dessa och tillhör den vediska litteraturcykeln kallas detta *bortom* för Det, liksom den manifesterade världen kallas för Detta. Andra uttrycksfulla sanskritord är *sat*, "det verkliga", och *asat*, "det överkliga", eller det manifesterade universum. I en annan bemärkelse betyder *asat* "icke-sat", dvs bortom (högre än) *sat*.

Detta parabrahman är nära förbundet med *mulaprakriti*, "rot-naturen". Deras växelverkan och införlivande med varandra orsakade den första nebulösa dallringen av kosmiskt liv, då vid alltings begynnelse det andliga begäret först uppkom i Det. Så säger den gamla läran, och den meddelas med hjälp av det gamla antropocentriska bildspråk som måste användas när läran framläggs för människorna på deras eget språk.

En människa kan sträcka sig inåt genom att steg för steg stiga "uppåt". Hon kan klättra högre allteftersom hennes andliga kraft och förmåga blir större och subtilare, ända tills hon når bortom sina normala förmögenheter och passerar det som H P Blavatsky i Den Hemliga Läran kallar "ringen överskrid ej". Var och vad är denna "ringen överskrid ej"? På varje nivå i en människas medvetande är den det längst bort liggande som hennes ande kan nå. Där stannar hon och ser in i det bortomvarande - in i det omanifesterade från vilket vi utgick. Det omanifesterade finns inom oss. Det är det innersta av det innersta i vår själ, i vår ande, i vårt väsens kärna. Vi kan sträcka oss hän mot det, men vi kan faktiskt aldrig nå det.

Var finns då verkligheten? Finns det verkliga, det sanna, i de lägre materiella klädnaderna? Eller finns det i det tillstånd av varande, från vilket allting utgått?

Enligt den gamla stoiska filosofin, liksom enligt Greklands esoteriska, sådan denna återfinns i nyplatonikernas läror, *kan* man lära känna sanningen. Det mest verkliga, det största, står att finna på vägar där vyerna ständigt vidgas allteftersom människoanden strävar inåt och bortom och slöja efter slöja faller bort då den vise mannen (stoikernas benämning på sanningssökaren) gör framsteg i sin själsliga utveckling. Liksom hinduerna talar om maya, så förkunnade stoikerna att det materiella universum är illusoriskt. De förstod att detta till synes täta, grova och tunga materiella universum är fenomenellt överkligt, uppbyggt mest av "håligheter" - en uppfattning som i våra dagar finner genklang i de mer intuitiva vetenskapsmännens skrifter och tänkande.

Stoikerna lärde att etern var tätare än den tätaste materia, fullare än det fullaste bland materiella ting - om man nu kan uttrycka saken så. För oss med våra mänskliga ögon, som bara är tränade att se illusoriska objekt, förefaller den vara det genomskinligaste, det tunnaste, det subtilaste av allt. Men vad var då för stoikerna verkligheten, det verkligt reala, bakom allt detta? De sade att det var Gud, livets liv, sanningens sanning, materians rot, själens rot, andens rot. När man frågade stoikern vad Gud var för något svarade han högtidligt: Vad är Gud *inte*?

Låt oss så vända blicken mot Indiens urgamla visdom, mot upanishaderna, och gå tillbaka till den tid då de gamla brahmanska lärorna och brahmanatexterna ännu inte blivit vad de är i dag, till den tid då helgjutna människor undervisade om verkliga ting. I Chandogya-upanishaden läser vi följande utdrag ur ett samtal mellan en far och hans son. Sonen frågar:

Om en man som sovit i sitt eget hus stiger upp och går till en annan by, så vet han att han kommit från sitt eget hus. Varför vet då människorna inte att de kommer från *sat*?" [Ett sanskritord som betyder det verkliga, det obeskrivbara.]

Och fadern undervisar sin son:

"Min son, av de här floderna flyter den östra mot öster och den västra mot väster. De flyter från hav till hav. De blir faktiskt till hav. Och liksom de här floderna, när de är i havet, inte vet om de är den ena eller den andra floden, så, min son, vet inte [på grund av maya] alla dessa varelser när de utgått från det sanna [dvs det verkliga] att de utgått från det sanna. Vad en varelse än må vara här, ett lejon, en varg, ett vildsvin, en mask, en mygga, ett knott eller en moskit, detsamma blir den om och om igen."

Och vidare:

"I det som är den subtila väsensgrunden, i det har allt som existerar sitt jag. Det är det sanna. Det är Jaget, och du Shvetaketu, är det." "Var snäll och undervisa mig ännu mer", bad sonen. "Det skall jag göra", svarade fadern.

Sonen antas nu ha frågat: "Hur kommer det sig att levande varelser inte utplånas när de i sömnen eller döden åter uppgår i sat? Vågor, skum och bubblor uppkommer ur vattnet, men när de åter uppgår i vattnet finns de inte mer."

"Om någon högg i roten på det här stora trädet", sade fadern, "så skulle det blöda, men ändå leva vidare. Om någon högg i dess stam skulle det blöda, men ändå leva vidare. Om någon högg i dess topp skulle det blöda, men ändå leva vidare. Uppfyllt av det levande Jaget står trädet orubbligt, tar upp sin näring och gläder sig.

Men om livet (det levande Jaget) lämnar en av dess grenar, förtorkar den grenen. Lämnar det en annan gren, förtorkar den grenen och lämnar det en tredje, förtorkar den. Lämnar det hela trädet, så förtorkar hela trädet. Just så är det, min son, kom ihåg det." Och han fortsatte:

"Denna (kropp) förintas och dör sannerligen när det levande Jaget har lämnat den, men det levande Jaget dör inte. I det som är den subtila väsensgrunden, i det har allt som existerar sitt jag. Det är det sanna. Det är Jaget, och du Shvetaketu, är det."

"Var snäll och undervisa mig ännu mer", bad sonen. "Det skall jag göra", svarade fadern.

"Hämta då en frukt från trädet där borta." "Här är en." "Dela den." "Den är delad." "Vad ser du i den?" "De mycket små fröna." "Dela ett av dem." "Det är delat." "Vad ser du nu?" "Ingenting."

Fadern sade: "Min son, av den subtila väsensgrund som du inte varseblir där, av just den existerar trädet. Tro mig. I det som är den subtila väsensgrunden, i det har allt som existerar sitt jag. Det är det sanna. Det är Jaget, och du Shvetaketu, är det." "Var snäll och undervisa mig ännu mer", bad sonen. "Det skall jag göra", svarade fadern.

"Lägg det här saltet i vatten och kom sedan till mig i morgon." Sonen gjorde som han blev tillsagd. Fadern sade till honom: "Ge mig saltet som du igår kväll lade i vattnet." Sonen letade efter det men fann det inte, ty det hade naturligtvis upplösts. Fadern sade då: "Smaka på vattnet uppe vid ytan. Hur smakar det?" Sonen svarade: "Det är salt." "Smaka längre ner. Hur smakar det?" Sonen svarade: "Det är salt." "Smaka nere vid botten. Hur smakar det?" Sonen svarade: "Det är salt." Fadern sade: "Slå bort vattnet och kom sedan tillbaka hit." Han gjorde så, men saltet fanns alltså kvar. Då sade fadern: "Inte heller i denna kropp varseblir du det sanna (sat), men min son, det är sannerligen där."

"I det som är den subtila väsensgrunden [dvs saltets sälla], i det har allt som existerar sitt jag. Det är det sanna. Det är Jaget, och du Shvetaketu, är det." "Var snäll och undervisa mig ännu mer", bad sonen. "Det skall jag göra", svarade fadern. (Efter Max Mullers engelska översättning)

På ett annat ställe i samma upanishad läser vi "Hari, Om". Hari är namnet på flera olika gudomligheter - på Shiva och Vishnu - men här används det tydligen om Shiva, som i allra högsta grad är den mystiske ockultistens gudomliga beskyddare. Ordet Om anges mycket heligt i den brahmanska litteraturen. Ordet är en åkallan, och det allmänt vedertagna bruket är att inte uttala det högt eller i närvaro av någon utomstående, en främling eller oinvid. Det bör uttalas i vårt eget hjärtas tystnad. Men vi har dock anledning tro att det uttalades, och uttalades högt och entonigt av lärjungar i lärarens närvaro. Detta ord sätts alltid i början av varje skrift som anses vara särskilt heligt.

Läran säger, att om man med slutna mun förlänger uttalandet av ordet Om, av både O:et och m:et, så ger det genljud och framkallar vibration i huvudskålen. *Om syftet är rent* blir effekten mycket välgörande för kroppens olika nervcentra.

Brahmanatexterna säger att det är syndigt att uttala detta ord på en plats som inte är helig. Vi läser vidare:

Det finns denna brahmans stad [hjärtat och kroppen], och i den palatset, (hjärtats) lilla lotusblomma, och i denna den fina etern.

Sanskritordet för "fin eter" är *antarakasha*, som betyder "inuti akashan". Vi läser vidare:

Det som finns i denna fina eter skall man söka efter, det skall man söka förstå. Och om de skulle säga till honom: "Vad är det nu i brahmans stad, i dess palats, dvs i hjärtats lilla lotusblomma med dess fina eter, som är värt att söka efter och som skall förstås?"

Då bör han säga: "Lika stor som denna eter (hela världsrymden) är, lika stor är etern i hjärtat. Både himmel och jord ryms i den, både eld och luft, både sol och måne, både blixtar och stjärnor. Och allt som finns av honom (Jaget) här i världen, och allt som inte finns (dvs allt som varit eller skall komma), allt detta ryms i den."

Och skulle de säga till honom: "Om allt som existerar innehålls i denna brahmans stad, alla varelser och alla önskningar (allt som kan tänkas och begäras), vad blir då kvar av den när den nås av hög ålder som bryter ner den, eller när den faller sönder?"

Då bör han säga: "När kroppen åldras, åldras inte denna (etern eller brahman). När kroppen dör, dör inte denna (etern eller brahman). Den (brahman, och inte kroppen) är den verkliga brahma-staden. I den innehålls alla [sanna] önskningar. Den är det Jag som är fritt från synd, som inte åldras, som är fritt från död och sorg, hunger och törst, som inte önskar något annat än vad det bör önska och inte föreställer sig något annat än vad det bör föreställa sig. Av samma skäl som människor på jorden gör som de blir befallda och är beroende av det de är knutna till, det må vara ett land eller ett stycke jord, och liksom här på jorden allt som mödosamt förvärvats förgås, så förgås allt det som på jorden genom uppoffringar och andra goda gärningar förvärvats för nästa värld. För dem som lämnar detta livet utan att ha upptäckt Jaget och de sanna önskningarna, för dem finns ingen frihet i någon av alla världarna. Men för dem som går bort efter att ha upptäckt Jaget och de sanna önskningarna, för dem finns frihet i alla världarna."

[Till Kapitel 3](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 3

Läran om maya. Objektiv idealism som moralens grundval. Moralen har sin rot i Alltets andliga enhet, i det gudomliga Jaget och "jagen".

Maya eller illusion är ett element som ingår i alla ändliga ting, ty allt som är till har endast en relativ, ej en absolut verklighet, eftersom det utseende som den dolda väsensgrunden företer för varje betraktare är beroende på dennes uppfattningsförmåga. För vildens oskolade blick synes en målning först vara en intetsägande hopgyttring av linjer och färgfläckar, under det att ett uppfostrat öga genast uppfattar ansiktet eller landskapet. Ingenting är beständigt utom det dolda, absoluta Vara, som i sig innefattar idéerna till allt verkligt. De varelser som tillhör tillvarons alla plan, upp till de högsta dhyan-chohanerna, liknar i viss grad de skuggor som en laterna magica kastar på en ofärgad skärm. Dock har allting en relativ verklighet, ty iakttagaren själv är också en skuggbild, och de ting han iakttar är därför för honom lika verkliga som han själv. All den verklighet tingen äger måste vi anta att de äger även i den tillvaro som föregår eller efterföljer det tidsmoment, då de likt en försvinnande ljusglimt passerar genom den materiella världen. Ty vi kan inte direkt uppfatta någon sådan tillvaro så länge vi är inskränkta till de sinnesverktyg, som på vårt medvetandes synfält för in endast den materiella tillvaron. På vilket plan vårt medvetande än verkar, är såväl vi själva som de till detta plan hörande tingen tills vidare våra enda verkligheter. Men i den mån vi höjer oss på utvecklingens skala finner vi, att vi under de genomgångna skedena av denna utveckling tagit skuggor för verkligheter, och att jagets förkovran och höjande utgör en serie av allt klarare uppvaknanden, i det att varje framsteg för med sig den föreställningen att vi nu slutligen uppnått "verkligheten". Men endast när vi uppnått det absoluta medvetandet och därmed införlivat vårt eget, skall vi bli fria från de bländverk som frambringas av maya. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 67)

Världsalltet med hela dess innehåll kallas maya (sken, illusion) därför att allting däri är övergående, från den kortlivade eldflugans tillvaro till själva solens. Jämfört med det ENHETLIGAS eviga beständighet och denna urgrunds oföränderlighet måste världsalltet med dess försvinnade, evigt växlande former för den sanne filosofens blick synas endast som en såpbubbla. Dock är världsalltet verkligt nog för de medvetna varelsena däri, vilka är lika överkliga som det själv. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 288)

När vi nu återupptar våra studier av *Den Hemliga Läran* på det ställe där vi slutade för fjorton dagar sedan, börjar vi med att på sidan 46 i första delen läsa ett avsnitt av den tredje grundläggande huvudsatsen.

Alla själar i grunden fullständiga identitet med den universella översjälens, den senare själv en aspekt av den Okända Roten, samt den för varje själ - en gnista av den förra - obligatoriska pilgrimsfärden genom inkarnationens (även kallad "nödvändighetens") cykel, ständigt i överensstämmelse med den cykliska och karmiska lagen. Med andra ord: ingen rent andlig buddhi (gudomlig själ) kan ha en självständig medveten tillvaro innan gnistan, som utgått från den universella sjätte principens (eller översjälens) rena väsensgrund, har (a) passerat genom alla grundformer av den nu pågående manvantarans fenomenella värld, samt (b) förvärvat individualitet, först genom naturlig impuls och sedan genom självvalda och självuttänkta bemödanden (hämmade av dess karma) - sålunda uppstigande genom alla grader av intelligens, från den lägsta till den högsta manas, från mineralet och plantan upp till den heligaste ärkeängel (dhyani-buddha).

Paulus, de kristnas apostel till "hedningarna", talade enligt det kristna evangeliet i *Apostlagärningarna* till en samling atenare på Marskullen och sade följande (kap 17, verserna 23 och 28, i vår egen översättning):

Ty när jag gick förbi och såg era andaktsövningar fann jag ett altare med inskriptionen "Till den ovetbare guden." . . . Ty i Det lever vi och rör oss och har vår tillvaro, som också vissa av era egna skalder har sagt, "ty vi är ju också av Dets slag".

De skalder som Paulus talar om var förmodligen stoikerna Kleantes och Aratus. Det bör nämnas att ordet "ovetbar", då det här används som översättning för *agnostos*, har den betydelse som ges av Homeros, Platon och Aristoteles. Det grekiska *agnostos* kan här också översättas med "okänd", men bara därför att den okände i detta sammanhang är den ovetbare.

Atenarna hade byggt ett altare åt det obeskrivbara och i en sann anda av religiös hängivenhet gjort det utan några förbehåll. När Paulus gick förbi och såg detta, tyckte han sig ha fått en utmärkt möjlighet att gripa tillfället i flykten och påstod att den ovetbare, åt vilken altaret hade byggts, var den judiske guden Jehovah.

För fjorton dagar sedan gjorde vi klart för oss hur människan kan bilda sig en uppfattning om den obeskrivbara Urgrund som H P Blavatsky talar om i den första av de tre grundläggande huvudsatserna, de huvudsatser som är nödvändiga för en rätt förståelse av den esoteriska visdomens sanna läror. Vi konstaterade att människan inom sig själv har en förmåga som överskrider det vanliga mänskliga intellektets räckvidd. Det finns någonting inom henne, med vilket hon kan höja sig uppåt eller *inåt* mot sitt eget väsens innersta centrum, som just *är* det obeskrivbara från vilket vi utgått och till vilket vi genom tidsåldrarna färdas tillbaka.

Alla de forntida filosoferna förkunnade befintligheten av denna fundamentala princip - var och en på sitt sätt, med olika termer och på det lands språk där förkunnelsen framfördes. Men de förkunnade alltid den väsentligaste av alla sanningar, nämligen att det i människans innersta dväljs en gudomlighet och att denna gudomlighet är en stråle av det högsta. Samtidigt sade de att människan kan bli en förkroppsligad gud, men att hon också kan sjunka lägre än genomsnittsmänniskan, och då först bli besatt av och sedan behärskad av sin egen lägre natur och den lägre sfärens demoner. Med dessa demoner menar vi livets, det kaotiska livets eller den materiella tillvarosfärens elementala krafter.

Men varför kan människan inte obeslöjat och omedelbart se dessa sanningar? Vi vet alla att svaret ligger i den illusion under vilken hennes sinne arbetar, den illusion som är en del av henne själv och inte påförts henne utifrån. När hon till exempel ser, så reagerar sinnet på synintrycket, och reaktionen följer de illusionens mönster som på sanskrit kallas maya.

Maya är en teknisk term i den gamla brahmanska filosofin. Termen kommer från sanskritroten *ma* som betyder "mäta upp", och kan i bildspråk få innebörden att bilda eller forma, och följaktligen att begränsa.

Som teknisk term har maya kommit att betyda de föreställningar som sinnet gör sig som följd av inre och yttre intryck, och följaktligen den *illusoriska* aspekten av människans tankar när hon betraktar och försöker tolka och förstå livet och sin omgivning. Därav termens tekniska betydelse, "illusion". Med maya menas dock inte att den yttre världen är icke-existerande, ty om så vore, kunde den uppenbarligen inte vara illusorisk. Den *finns till* men *är* inte. Den "uppmäts" eller framstår för människoanden som en hägring. Med andra ord, de intryck och bilder som vårt sinne och våra sinnesorgan presenterar för vårt inre liv och öga kan vi inte se i deras rätta ljus, sådana de verkligen är.

Ett välbekant exempel på maya i Vedanta - som är den högsta form de brahmanska lärorna har tagit, och som i många avseenden står vår egen lära så nära - är följande. En man ser i skymningen ett hopprullat rep på marken och hoppar åt sidan i tron att det är en orm. Repet finns där, men ingen orm.

Ett annat exempel är det som kallas "harens horn". När vi ser en hare i skymningen står dess långa öron ut från huvudet så att den ser ut som ett djur med horn. Haren har inga horn, men i vårt sinne finns då en illusorisk föreställning om ett djur med horn.

Detta är just vad som menas med maya. Inte att det vi ser inte existerar, men att vi är förblindade och att vårt sinne förleds av våra egna tankar och ofullkomligheter, så att vi ännu inte når fram till den rätta tolkningen och betydelsen av världen, av universum omkring oss. Genom att vända oss inåt, genom att höja oss, genom inre strävan, genom att lyfta själen, kan vi nå uppåt eller snarare inåt mot det plan där sanningen bidrar i all sin fullhet.

Bernhard av Clairvaux, den franske medeltidsmystikern, sade alldeles riktigt att ett av sätten att göra detta är att "tömma sinnet", att befria det från allt värdelöst skräp, från illusoriska föreställningar, falska åsikter, hat, misstänksamhet, likgiltighet etc. Ty då man tömmer ut allt detta skräp renas det inre templet, och ljuset från guden där inne flödar in i själen. En underbar tankebild.

Man kan fråga sig vilket samband vår filosofi har med Europas många så kallade idealistiska system, särskilt de i Tyskland och de som i England representeras av biskop Berkeley. Svaret är att det naturligtvis finns beröringspunkter, eftersom de män som utvecklade dessa filosofiska system var uppriktiga män, och ingen kan uppriktigt tänka och sträva uppåt utan att få åtminstone några glimtar av sanningen, några svaga förnimmelser av det inre livet. Men inget av dessa idealistiska system är identiskt med den teosofiska idealismen. Teosofin är inte en absolut idealism, den säger inte att det yttre universum är *absolut* icke-existerande och att alla yttre fenomen bara existerar i sinnet, bara finns till i tankarna.

Teosofin är inte heller identisk med vare sig Kants idealism eller Schopenhauers underbara pessimistiska idealism. Schopenhauer var en stor tänkare, och beundransvärd för att han hämtade sin kunskap från Österlandet och öppet erkände detta. Men den teosofiska idealismen står närmast den tyske filosofen von Schellings filosofi. Dennes förnämsta förkunnelse var att sanningen skulle förnimmas genom att man drog sig in i sig själv och tog den från anden, och att den yttre världen var "dött sinne", eller kanske rättare sagt *overksam* sinne. Och då menade han givetvis inte tänkarens sinne, utan gudomens. Detta kallas objektiv idealism eftersom de yttre objekten betraktas såsom existerande. De är inte icke-existerande, som den absoluta idealismen skulle säga.

På sidan 664 i första delen av Den Hemliga Läran säger H P Blavatsky:

Den esoteriska filosofin, vars lära är en *objektiv* idealism - fastän den betraktar det objektiva världsalltet och hela dess innehåll såsom *maya*, en tillfällig illusion - gör en praktisk åtskillnad mellan det ur rent metafysisk synvinkel såsom en illusion betraktade världsalltet, *mahamaya*, och de objektiva förhållanden som existerar däri mellan de olika medvetna *jagen* så länge denna illusion varar.

Maya kallas så på grund av mulaprakritis eller "rotnaturens" verksamhet. Mulaprakriti är den koordinerade principen till den andra sidan, parabrahman, av det samverkande medvetandet. Som ni vet så verkar manifestationen dualistiskt redan från sin allra första början. Det betyder att allting i naturen från det ögonblicket genomkorsas av motsatser som lång och kort, hög och låg, natt och dag, god och dålig, medveten och omedveten etc, och att alla dessa företeelser är mayaviska eller illusoriska-verkliga så länge de varar, alltså för en begränsad tid. Det är på grund av och genom dessa motsatser som den självmedvetna själen lär känna sanningen.

Vad är moralens grundval? Denna fråga är den viktigaste som kan ställas till varje tanke-system. Är moralen baserad på mänskliga föreskrifter? Är moralen baserad på den övertygelsen i de flestas hjärta, att människans säkerhet kräver vissa abstrakta regler som det helt enkelt är *lämpligt* att följa? Är ni bara opportunisterna, eller är moral och etik grundade på en sanning som det inte bara är ändamålsenligt utan nödvändigt för människan att inrätta sig efter? Var övertygade om att det senare alternativet är det riktiga!

I den tredje grundläggande huvudsatsen, som vi läste i början av vårt studium i afton, finner vi själva elementen, själva grundvalen till ett moralsystem som är större och djupare och mer övertygande än något annat vi kan föreställa oss.

På vad är då moralen grundad? Och med moral menar jag inte bara det som är bra för samhället och den sociala samvaron, dvs moral i en betydelse som kommer av det latinska ordet *mores* - goda seder i motsats till dåliga. Nej, moralen är människohjärtats instinktiva längtan efter att handla rättfärdigt, att göra gott åt alla människor därför att det är riktigt och tillfredsställande och förädlande att göra så.

När människan inser att hon i både inre och yttre bemärkelse är *ett* med allt som är, såväl högt som lågt, då ser hon sanningen. Men att vara *ett* betyder här inte att utgöra en sammanslutning av det slag som medlemmarna av ett samhälle eller en armé utgör. Det betyder att vara ett på samma sätt som molekylerna i vår kropp, och molekylernas atomer, och atomernas elementarpartiklar. Alla dessa tillsammans bildar inte bara en förening, de bildar en andlig *enhet*.

Var och en av oss tillhör och är en oskiljaktig del av det sublima och obeskrivbara mysterium - Alltet - som innefattar och är individuell och andlig enhet.

Vi har alla ett gemensamt inre universellt Jag, och var och en av oss har också sitt individuella ego. Egot utgår från Jaget, och Jaget är det obeskrivbara, det innersta av det innersta, ett och detsamma i oss alla, det som ger var och en av oss förmimelsen av jagskap. När vi vidgar betydelsen av begreppet jagskap talar vi om det lägre jaget. Det är inte fel att göra så, ty också det lägre jaget är en stråle, om än svag, från det högsta. Också en ond människa har inom sig inte bara en gnista från det gudomliga, utan den gudomliga strålen själv. Hon är både det själviska egot och det universella Jaget.

Men varför sägs det då att vi når det gudomliga när vi blir osjälviska? Därför att osjälviskhet är kännetecknande för paramatman, det universella Jaget, i vilket allt personligt försvinner. *Paramatman* är ett sammansatt sanskritord som betyder det högsta eller suveräna Jaget.

Om vi utforskar vår ande, om vi tränger inåt, om vi så att säga sträcker oss inåt mot det innersta, så vet vi att jaget blir opersonligare allteftersom vi når längre och längre in. Ljuset blir rent andligt.

I vars och ens hjärta innebor det som oavslutligt vecklar ut sig, det beständiga, det eviga, det oföränderliga, som inte vet av någon död eller sorg - själva det gudomliga i allt. Vilka perspektiv denna tanke öppnar! Vilken värdighet den förlämnar det mänskliga livet! Vilket mod den inger oss! Så den röjer undan all gammal vidskepelse! Vilka obeskrivliga glimtar av det verkliga och sanna vi får när vi går in i oss själva efter att, som Bernhard av Clairvaux säger, ha tömt sinnet på allt det mentala skräp som belamrar det.

En människa kan nå ett tillstånd där hon förstår detta och har tömt sitt sinne så fullständigt att det bara är uppfyllt av själva Jaget, av det evigas opersonliga jagskap. I forna tider kallades detta tillstånd *bodhi*, och den människa som uppnått det kallades *buddha*. Det organ i vilket, och genom vilket, tillståndet manifesterades kallades *buddhi*. Alla dessa ord kommer ur en sanskritrot som betyder "vakna". När människan vaknat upp från den levande död i vilken vi lever, när hon kastat av sig sinnets och köttets snaror och iklätt sig "evighetens klädnad", då är hon uppväckt, då är hon en buddha. Och de gamla brahmanska lärorna som vi ännu idag återfinner i Vedanta säger att hon blivit *ett med* - inte "absorberats av" som det alltid heter i felaktiga översättningar - jagens Jag, med paramatman, det suveräna överordnade Jaget.

Låt oss så läsa ett avsnitt ur Chandogya-upanishaden, en av de mest betydande av de 108 eller fler upanishaderna. Avsnittet inleds med orden "Prajapati sade". *Prajapati* är sanskrit och betyder "härskare" eller "släktenas styresman". Ordet används om många av de vediska gudarna, men särskilt om Brahma, som är det tredje steget från parabrahman räknat. Brahma är utvecklarer-skaparen, den första och mest förborgade gestalten i den trefald som består av Brahma, Vishnu och Shiva. Brahma är frambringaren eller utvecklaren, Vishnu upprätthållaren eller bevararen och Shiva pånyttfödaren. *Shiva* kan kanske med en förmildrande omskrivning också översättas med "välgörande". Namnet är mycket dunkelt. Alltså:

Prajapati sade: "Det Jag som är fritt från synd, som inte åldras, som är fritt från död och sorg, hunger och törst, som inte önskar något annat än vad det bör önska och inte föreställer sig något annat än vad det bör föreställa sig, det är detta vi måste utforska, det är detta vi måste söka förstå. Den som utforskat detta Jag och förstår det, den uppnår alla världar och får alla sina önskningar uppfyllda."

Man kan här fråga varför? Jo, därför att detta jagens Jag, detta innersta, är alla världar. Det är allt, det är allting. Vi läser vidare:

Både devaerna (gudarna) och asuraerna (demonerna) hörde dessa ord och sade: "Låt oss då leta reda på detta Jag, genom vilket man efter att ha utforskat det uppnår alla världar och får alla sina önskningar uppfyllda."

Sägande så gick Indra från devaerna och Virochana från asuraerna - utan att ha meddelat sig med varandra - båda till Prajapati. De höll därvid bränse i händerna som seden bjuder lärjungar att göra när de närmar sig sin mästare.

Där stannade de som lärjungar i trettio två år. Sedan frågade Prajapati dem: "I vilket syfte har ni vistats här?"

De svarade: "Ett av dina uttalanden upprepas gång på gång, nämligen 'det Jag som är fritt från synd, som inte åldras, som är fritt från död och sorg, hunger och törst, som inte önskar något annat än vad det bör önska och inte föreställer sig något annat än vad det bör föreställa sig, det är detta vi måste utforska, det är detta vi måste söka förstå. Den som utforskat detta Jag och förstår det, den uppnår alla världar och får alla sina önskningar uppfyllda'. Nu har vi båda vistats här för att vi önskar oss detta Jag."

Prajapati sade till dem: "Den person som syns i ögat, den är Jaget. Det är vad jag har sagt. Den är den odödlige, den orädda, den är brahman."

Jaget som syns i ögat är ett bildligt talesätt som ofta förekommer i den gamla sanskritlitteraturen. Det uttrycker den känsla man har av att se ett inneboende väsen, när man blickar in i en annans ögon.

De frågade: "Vem är det man varseblir i vattnet, och vem är det man varseblir i spegeln?"

Han svarade: "Man ser sig själv i båda fallen."

"Betrakta ert Jag i en skål med vatten, och kom sedan och tala om för mig vad det är ni inte förstår av ert Jag."

De såg ner i vattenskålen. Sedan frågade Prajapati dem: "Vad såg ni?"

De svarade: "Vi såg båda oss själva, en bild av till och med håret och naglarna."

Prajapati sade till dem: "Sedan ni prytt er... se ännu en gång i vattenskålen."

Sedan de prytt sig, tvättat sig och tagit på sig sina bästa kläder såg de ner i vattenskålen.

Prajapati frågade: "Vad såg ni?"

De svarade: "Precis vad vi är, vackert prydda, rena och iförda våra bästa kläder, sådana var vi båda där, vackert prydda, rena och iförda

våra bästa kläder."

Prajapati sade: "Det är Jaget, det är det odödliga, det orädda, det är brahman."

Då drog båda bort, tillfredsställda i sina hjärtan.

Men Prajapati sade med en blick efter dem: "De drar båda bort utan att ha varseblivit och utan att ha lärt känna Jaget. Och den, deva eller asura, som följer denna lära skall förgås."

De såg alltså maya och inte Jaget.

Virochana, tillfredsställd i sitt hjärta, gick nu till asuraerna och förkunnade läran om att jaget (kroppen) är det enda som skall dyrkas och jaget (kroppen) är det enda som skall tjänas, och att den som dyrkar jaget och tjänar jaget vinner båda världarna, både denna och nästa.

Därför kallar man ännu i dag en man som inte ger några allmosor, inte har någon tro och inte är offervillig för asura, ty detta är asuraernas lära. De smyckar de dödas kroppar med parfymer, blommor och vackra dräkter, och tror att de därigenom kan erövra den andra världen.

Men innan Indra återvände till devaerna blev han tveksam.

Hans tveksamhet kom sig av följande resonemang:

Liksom detta jag (bilden i vattnet) är vackert prytt när kroppen är vackert prydd, vackert klätt när kroppen är vackert klädd, rent när kroppen är ren, så är detta jag också blint om kroppen är blind, lamt om kroppen är lam, stympat om kroppen är stympad, och kommer att förgås så snart kroppen förgås. Därför ser jag inget gott i denna (lära).

Han tog bränsle i sina händer och gick ännu en gång som lärjunge till Prajapati. Prajapati sade till honom: "Maghavat (Indra) du drog bort med Virochana, tillfredsställd i ditt hjärta. I vilket syfte kommer du tillbaka?"

Han svarade: "Liksom detta jag (bilden) är vackert prytt när kroppen är vackert prydd, vackert klätt när kroppen är vackert klädd, rent när kroppen är ren, så är detta jag också blint om kroppen är blind, lamt om kroppen är lam, stympat om kroppen är stympad, och kommer att förgås så snart kroppen förgås. Därför ser jag inget gott i denna (lära).

"Så är det sannerligen, Maghavat", sade Prajapati. "Men jag skall förklara honom (det sanna Jaget) bättre för dig. Stanna hos mig i ytterligare trettiotvå år."

Indra var i stånd att se bortom det personliga jagets maya och sökte därför efter det verkliga, det sanna, själva Jaget.

Ovanstående avsnitt ur Chandogya-upanishaden följer Max Möllers engelska översättning. Alla översättningar från forntida språk som förekommer i denna bok har gjorts av författaren själv, om inte annat anges.

[Till Kapitel 4](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 4

Från ursprungspunkten till universum och människan. Hur uppkommer manifestationen? Manvantara och pralaya.

Gnistorna är "själarna", och dessa själar framträder - enligt vår lära - under den trefaldiga formen av monader (enheter), atomer och gudar. Den *esoteriska katekesen* säger: "Varje atom blir en synlig sammansatt enhet (en molekyl), och en gång attraherat till den jordiska verksamhetens sfär, genomgår det monadiska väsendet mineral-, växt- och djurrikerna och blir människa." Vidare: "Guden, monaden och atomen är motsvarigheterna till ande, själ och kropp (*atma, manas och sthula-sharira*) hos människan." I sin sjufaldiga förening är de den "himmelska människan" (i kabbalistisk mening). Den jordiska människan är alltså den tillfälliga reflexen av den himmelska... "Monaderna (*jivaerna*) är atomernas själar. Båda är den vävnad, i vilken chohanerna (dhyanierna, *gudarna*) klär sig när en form erfordras." (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 651)

Parabrahm (Den Enda Verkligheten, Det Absoluta) är fältet för absolut medvetande, dvs den väsensgrund som står utom all gemenskap med relativ tillvaro, och av vilken medveten tillvaro är en begränsningens symbol. Men så snart vi i tanken vänder oss från denna (för oss) absoluta negation, inträder en tvåfald i motsatsen mellan ande (eller medvetande) och materia, mellan subjekt och objekt.

Ande (eller medvetande) och materia måste emellertid betraktas, ej såsom oberoende verkligheter, utan som de två aspekter eller sidor av Det Absoluta (parabrahm), vilka utgör grundvalen för allt relativt varande, vare sig subjektivt eller objektivt.

Härav torde framgå att motsatsen mellan dessa båda väsenssidor av Det Absoluta är väsentlig för det manifesterade världsalltets tillvaro. Skild från kosmisk substans skulle den kosmiska ideationen ej kunna manifesteras sig som individuellt medvetande, eftersom det bara är medelst ett materiellt redskap som medvetandet "jag är jag" uppkommer. Ett fysiskt underlag är nämligen nödvändigt för att på ett visst stadium av differentiering uppfånga och till en brännpunkt samla ljuset från världssjälen. Å andra sidan, skild från kosmisk ideation skulle den kosmiska substansen förbli en tom abstraktion, och inget framträdande av medvetande skulle kunna äga rum.

Det manifesterade världsalltet är sålunda genomträngt av en tvåfald, vilken så att säga är själva väsensgrunden för dess tillvaro såsom manifestation. Men liksom de motsatta polerna subjekt och objekt, ande och materia, bara är väsenssidor av Den Enda Enheten i vilken de sammanfattas, så finns det i det manifesterade världsalltet "något" som sammanbinder ande med materia, subjekt med objekt.

Detta något, för närvarande okänt för västerländskt abstrakt tänkande, kallas av ockultisterna fohat. Fohat är "bryggan" medelst vilken de i den "gudomliga tanken" existerande "idéerna" trycks in på världssubstansen såsom "naturlagar". (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 44-45)

Innan vi börjar vårt studium i afton vill jag påminna om att mina föreläsningar syftar till att göra Den Hemliga Läran mindre svårfattlig genom att förklara och lägga ut innebörden i de läror som denna bok innehåller. För att nå detta syfte måste jag göra jämförelser med tankegångar från de stora världsreligionerna och från forna tiders stora filosofer. Eftersom dessa tankegångar har sitt yttersta ursprung i den centrala källa till människornas tänkande och religion som i dag kallas teosofi, så kan jag genom jämförelser påvisa likheter och överensstämmelser.

Men efter hand som vi fördjupar oss i studiet av denna bok, Den Hemliga Läran, måste vi röja undan vissa stötstenar som ligger i vägen för oss. Det rör sig om idéer och tankemönster som bibringats oss från barndomen, och som nu genom den psykologiska inverkan de har på vårt sinne faktiskt hindrar oss från att förstå de sanningar om tillvaron som H P Blavatsky så mästerligt lagt fram.

Dessutom blir det nödvändigt att analysera vissa mycket gamla tankemönster, och att tränga djupare in i de forntida religionernas och filosofiernas verkliga innebörd än man någonsin gjort i moderna böcker. Dessa böcker har ju skrivits av personer som inte vet någonting om den esoteriska filosofin. De är oftast kritiskt inställda till den kristna kyrkans andefattiga utanverk och har, för att bli fria från alla bindningar till kyrka och präster, faktiskt gått för långt åt andra hållet. De har inte sett något annat än prästvælde och ondskefullhet i de gamla religionerna. Och därför fördömer de också gärningarna och undervisningen hos de präster, filosofer och vetenskapsmän som förkunnade dem.

En annan sak som vi alltid måste hålla i minnet är, att vi faktiskt gripit oss an med studiet av just de läror som utgjorde den innersta kärnan i den forntida mysterieundervisningen. Dessa mysterier indelades i två huvudgrupper, de mindre och de större mysterierna.

De mindre mysterierna bestod inte så mycket av undervisning som av dramatiska riter och ceremonier. De större mysterierna däremot bestod av eller leddes nästan uteslutande på basis av studier, som senare fick sin bekräftelse genom personlig erfarenhet vid initiationen. I de större mysterierna förklarades bland annat den hemliga betydelsen av mytologin i de gamla religionerna, till exempel den grekiska.

Grekernas livliga och vakna sinne frambragte en mytologi som i fråga om charm och skönhet söker sin like, men som ändå är svår att förklara. I de större mysterierna i Samothrake och Eleusis förklarades bland annat vad dessa myter hade för innebörd. Myterna utgjorde grunden för de *exoteriska* religionerna, men man skall observera att exotericism inte innebär att det som förkunnas är felaktigt. Exotericism innebär bara att läror meddelas utan tillhörande nycklar. Sådan undervisning är symbolisk, illusorisk, den snuddar vid sanningen. Sanningen finns där. Men utan dess nyckel - som är den esoteriska betydelsen - får man inte ett klart begrepp om den.

Vi läser så följande på sidan 70 i Den Hemliga Läran, del I:

Den hemliga läran förkunnar ett framåtskridande av allting, världar såväl som atomer, och denna häpnadsväckande utveckling har varken någon tänkbar början eller något tänkbart slut. Vårt "universum" är bara ett bland ett oändligt antal sådana, vilka alla är "söner av nödvändigheten", därför att de är länkar i den stora kosmiska kedjan av världar, av vilka var och en står såsom en följd i förhållande till sin föregångare och såsom en orsak i förhållande till sin efterföljare.

Världsalltets uppkomst och försvinnande framställs bildligt som en utandning och inandning av "Den Stora Andedräkten", vilken är evig, och vilken såsom Rörelse är en av de tre aspekterna av Det Absoluta - de båda övriga är abstrakt Rum och Fortvaro. När Den Stora Andedräkten utgår, får den namnet Den Gudomliga Andedräkten och betraktas som andningen av den ovetbara Gudomen - det enhetliga Varat - som utandas en tanke så att säga, vilken blir världsalltet. [Jämför Isis Unveiled av H P Blavatsky]. På samma sätt, när Den Gudomliga Andedräkten indrages, försvinner världsalltet i skötet av "den stora Modern", som då slumrar, "höljd i sin evigt osynliga mantel".

För fjorton dagar sedan studerade vi frågan om maya och den inre människans samband med den obeskrivbara väsensgrunden. Vi skall nu gå vidare och göra en kort studie av hur människan, som inom sig har ett *personligt* element, utgick ur opersonlighetens själva väsen, om vi får kalla det så. Vi börjar då med att slå fast att det oändliga och opersonliga *aldrig blir ändligt och personligt*. Först därefter frågar vi hur människoanden (som är den första slöjan, så att säga, över det absolutas ansikte) blev till. När vi söker svaret på den frågan skall vi komma ihåg att världarnas manifestation, och följaktligen också de varelsers som bebor dessa världar, äger rum i den materians vidsträckta utbredning som populärt kallas rummet. Där lokaliserar först ett centrum (vilket otillräckligt ord!). Detta är såsom sådant inte oändligt och evigt. I så fall skulle det varken kunna manifesteras sig eller få yttre tillvaro, ty detta innebär begränsning. Det eviga, det obeskrivbara, det oändliga, manifesterar sig aldrig, varken helt eller delvis. När vi behandlar ämnen som detta är själva orden missvisande, men vad kan vi göra åt det? Vi måste ju använda mänskliga uttryck för att bibringa andra vår mening.

På frågan hur manifestationen tog sin början svarar den forntida visdomen följande: I de livsfrön som blev kvar i rummet efter en planet som genomlöpt sin manvantara och inträtt i ett latent tillstånd eller prakriti-pralaya, vaknade (när timmen slog för manifestationen att börja igen) den energi som på sanskrit kallas *trishna* (törst eller begär efter manifestation). På så sätt bildades det centrum, kring vilket en ny värld skulle dras samman. Av karmiskt tvång hade det sin bestämda plats i rymden, och av det karmiska utsäde som överfördes och låg latent från den föregående manvantaran skulle det frambringa sitt särskilda slags avkomma - gudar, monader, atomer, människor och de tre elementära eller elementala rikena, så som vi ser allt omkring oss.

Världen återförokroppsligar sig (den *reinkarnerar* inte, eftersom reinkarnera betyder att åter ingå i köttet) och följer därvid samma principiella mönster som den mänskliga själen när den reinkarnerar, fast givetvis med beaktande av de annorlunda omständigheterna. Liksom människan är resultatet av sitt föregående liv, eller rättare sagt av sina föregående liv, så är ett universum, ett solsystem, en planet, ett djur, en atom - det mycket stora såväl som det mycket lilla - frukten eller blomman av sitt föregående. Var och en av dessa bär sin karmiska börda precis som människosjälen bär sin.

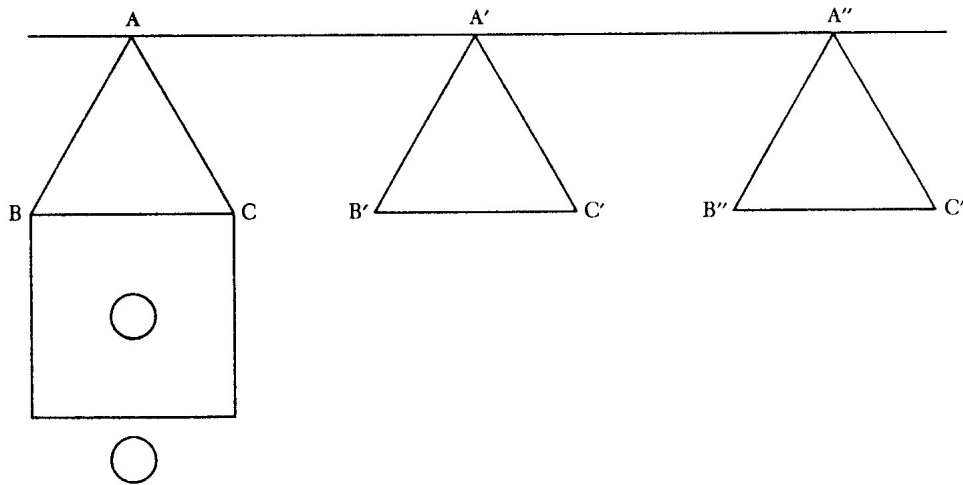
Lärorna om utvecklandet av de inre tillvaroplan som föregår och frambringar de yttre planen är mycket esoteriska, och tillhör ett högre studium än vi för närvarande vågar närma oss. Men vi kan genom analogier och jämförelser med människans liv bilda oss en allmän uppfattning om hur det tillgår.

När manifestationen börjar, uppkommer dualitet, tvåfald. Dennes fortskridande försöker vi symbolisera med en

bild.

Tänk er den övre raka linjen som ett hypotetiskt plan. Detta kan ha en ur mänsklig synvinkel enorm utsträckning i mil räknat, men blott och bart utsträckning har inget att göra med det allmänna begreppet. Ovanför detta plan sträcker sig Det Gränslösaas oändlighet. "Ovanför" skall här fattas illustrativt, eftersom Det Gränslösa varken finns ovanför eller under utan genomtränger allting.

DET GRÄNSLÖSA

Punkten A eller A' eller A'' kan vi kalla ursprungspunkten, det första genombrottet till det kosmiska planet nedanför när en period av manifestation eller manvantara inleds efter en lång period av vila eller pralaya. Andekraften träder i verksamhet i tillvarofröna och bryter sin väg ner i manifestationens lägre liv, *inte framdriven eller satt i rörelse av någonting utanför den själv*. Den drivs till manifestation av det karmiska livet i sitt eget innersta väsen, av begärets törst eller törsten efter att liksom en blomma om våren - i vilken manifestationsanlaget är utåtriktat - få spira upp i yttre liv. Detta första framträdande uppfattas i filosofin som den första punkten eller ursprungspunkten, en benämning som det fått i den judiska teosofi som kallas kabbalan.

Från det ögonblick då punkten, livsfröet, tillvarogrodden - olika benämningar på samma sak, som vi också kan kalla för den andliga atomen eller den andliga monaden eller någonting annat - så att säga tränger ner i lägre liv, så inträder differentiationen eller tvåfalden, och denna fortsätter sedan allt framgent till slutet av den stora cykeln och symboliseras av triangelns båda sidolinjer. Vi kan kalla AB för brahma (maskulinum) och AC för prakriti eller naturen (femininum). Brahma kallas ofta också för *purusha*, ett sanskritord som betyder "människa" i betydelsen idealmänniskan (liksom den kabbalistiske Adam Kadmon), rummets ursprungsväsen, som i prakriti eller naturen innehåller alla de sjufaldiga graderna av manifesterad tillvaro.

Hela tiden från det ögonblick tvåfalden inträder attraherar dessa båda linjer eller poler oupphörligen varandra - och de förenar sig. När de två, fadern och modern, anden (eller det verkliga) och illusionen (eller maya), brahma (eller purusha) och prakriti (eller naturen) förenar sig, så frambringar deras förening sonen. I det kristna systemet ges den andlige eller förstfödde sonen namnet Kristus. I det egyptiska systemet alstrar Osiris och Isis (eller hennes tvillingsyster Neftys, som bara är den mer fördolda sidan av Isis) sin son Horus, den andliga solen, fysiskt solen eller ljusbringaren. Och på liknande sätt förhåller det sig i andra system som våra förfäder lämnat i arv till oss.

Genom samverkan av dessa tre, genom interpolär rörelse, genom de andliga krafternas genomgripande verksamhet, faller två andra linjer nedåt (enligt det mystiska sätt på vilket denna emanationsordning förkunnas). Dessa förenar sig också och bildar kvadraten, det manifesterade kosmos.

Från den centrala punkten, ursprungspunkten, föds eller utgår livets sol. Genom den och förmedelst den är vi

förenade med det obeskrivbara. Människan må vara en fysisk varelse här på jorden eller ett lysande eteriskt väsen någon annanstans, men när hennes sju principer en gång trätt i verksamhet har den tänkande människan blivit till, förbunden med livets sol genom sin sjunde och sjätte princip. Och det spelar ingen roll var hon befinner sig och vad slags kropp hon har.

Hos varje "människa" i de många olika myriaderna av självmadvetna varelser som tillhör detta universum sträcker sig uppåt respektive nedåt två naturer. En av dem är en andlig stråle som förbinder henne med det gudomliga och därifrån sträcker sig uppåt i alla riktningar, förbindande henne med det obeskrivbara, Det Gränslösa, som därför är kärnan i hennes varelse, centrum i hennes innersta väsen.

Naturens sätt att arbeta är präglad av analogi. Därför följer människan vid sitt framträdande och sin utveckling som mänsklig varelse på jorden samma principiella mönster som en planet eller en sol med sina bröder planeterna gör i rymden. Människan har, såsom varande ett barn av oändligheten, en ättling av det obeskrivbara, universums alla möjligheter latent inom sig.

Det är på detta faktum som "förvärvandet av krafter" beror. Det säkraste sättet att *inte* begåvas med sådana, att förlora och gå miste om dem, är att jaga dem - hur underligt detta än kan låta - ty att göra så är ett utslag av fåfänga och själviskhet. Vad blir resultatet om vi i själviska avsikter strävar efter dem? Jo, vi drar på oss de lägre krafternas verkningar. Vi får en växande törst efter sensationer, som leder oss mot och ner i materians avgrund, Det Gränslösa motpol.

Detta händer dock inte den stora själ som skakat av sig och lämnat bakom sig törsten efter personlig vinning, den själ i vilken det själviska begäret inte längre är förhärskande, som känner sig vara ett med allt som är, som känner att inte bara varje människa utan till och med den lilla myran som stretar med sin börda är *hon själv*, som vet att även om myran har en annorlunda kropp så har den samma liv, samma innersta väsens kärna, samma latent förmögenheter som hon själv. En sådan själ har kraft att klättra på tillvarons utvecklingsstege, och dras uppåt av länken med det högsta i sitt innersta väsen. Både denna stora själ och myran är fyllda av latent krafter och förmögenheter. Båda kan med tiden bli gudar, strålade av kraft liksom solen. Och den enda vägen dit är yttersta osjälviskhet. Osjälviskhet, opersonlighet, är paradoxalt nog den enda vägen till Jaget, det universella Jaget. Det personliga jaget stänger dörren för oss.

Naturligtvis kan vi inte utplåna känslan av jagskap inom oss, och inte heller är detta önskvärt. Men i sin lägsta aspekt ikläder sig jagskapet alla former av själviskhet, tills den människa som följer vänsterhandsvägen eller vägen utför slutar i vad de tidiga kristna kallade Tartaros, platsen för upplösning.

När människan höjt sig över det materiella har hon kastat av sig mayas, illusionens, bojor. Vi skall komma ihåg, att när manifestationen börjar så blir eller snarare är prakriti maya, medan Brahma, fadern, är medvetandets ande eller individualiteten. Dessa två är faktiskt ett, men de är också de två aspekterna av livsstrålen som verkar och återverkar på sig själv, ungefär som människan kan säga "jag är jag". Människan har förmågan att analysera sig själv, att dela upp sig själv. Detta vet vi alla. Vi kan känna det inom oss själva. Den ena sidan av oss kan vi tänka oss som prakriti eller det materiella elementet, dvs det mayaviska eller illusoriska elementet. Den andra sidan kan vi tänka oss som anden, individualiteten, den inre guden.

Människans sätt att uppfatta livet då hon betraktar alla de olika slagen av levande varelser omkring sig betingas av maya. Hon är ju å ena sidan mayas barn, liksom hon å den andra är ett barn av anden. Båda finns i henne. Hon måste lära sig att de båda är ett och inte två skilda ting, då blir hon inte längre vilseledd. Hon måste lära sig att maya, den store bedragaren, är forntidens så omtalade orm som leder oss ut ur Edens lustgård (för att använda den bibliska bilden) för att vi genom erfarenhet och lidande skall komma underfund med vad illusion är och inte är.

Också den fysiska materian, prakritis mayaviska manifestation på detta plan, är som sådan illusorisk - den är inte substantiell. Metallerna är kanske de i vårt tycke tätaste och fastaste tingen, men sedda från tillvarons andra eller högre sida, från planets andra sida, är kanske just de det porösaste, det flyktigaste, det mest skumlika. Man börjar nu inse detta så klart att våra mer intuitiva vetenskapsmän säger att rymden, som förefaller vara så tunn och subtil, i verkligheten är fastare än det hårdaste stål. Hur kommer det sig att den elektriska strömmen föredrar att ta vägen genom metaller i stället för genom trä eller bomull etc?

Innan vi går vidare skall vi säga något om vad orden manvantara och pralaya betyder. Låt oss börja med *manvantara*. Det är ett sammansatt sanskritord som inte betyder något annat än "mellan två manuer", ordagrant "manu-emellan". Manu eller dhyani-chohan är i det esoteriska systemet kollektivt de varelser som först framträder vid manifestationens början, och ur vilka allting framgår eller föds som ett kosmiskt träd. Manu är faktiskt varje manifesterad planetkedjas (andliga) livsträd. I en bemärkelse är manu därför det tredje logos, liksom det andra logos är fadern-modern, brahma och prakriti, och det första är vad vi kallar det omanifesterade logos eller brahman (neutrum) och dess kosmiska slöja pradhana.

Pradhana är också ett sammansatt sanskritord som betyder "det som är placerat framför". I den betydelsen har ordet blivit en teknisk term i filosofin och betecknar vad vi skulle kunna kalla det första eteriska framträdandet av rotmaterian, "placerad framför" eller rättare sagt omkring brahman som en slöja. Rotmateria är mulaprakriti, rotnatur, och har som motpol eller aktiv pol brahman (neutrum). Det från vilket det första eller omanifesterade logos utgår kallas parabrahman, och mulaprakriti är dess kosmiska slöja. *Parabrahman* är ett annat sammansatt sanskritord som betyder "bortom brahman". Också *mulaprakriti* är sanskrit och en sammansättning av *mula* (rot) och *prakriti* (natur).

Först har vi alltså Det Gränslösa, symboliserat med en rund ring, därefter parabrahman med dess motpol mulaprakriti, och sedan brahman med sin slöja pradhana. Därefter kommer brahma-prakriti eller purusha-prakriti (prakriti är också maya). Ur och genom brahma-prakriti, fadern-modern, framträder det manifesterade universum. Det andra logos, fadern-modern, är alltså genom sin son - som i en planetkedja är manu - manifestationens drivande orsak. En manvantara är därför på vilket plan som helst aktivitetsperioden mellan två manuer, ty i varje sådan period finns det en rot-manu vid evolutionens början och en frö-manu vid dess slut. Efter detta slut vidtar pralayan.

Sanskritordet *pralaya* är bildat av *laya* (från roten *li*) och prefixet *pra*. *Li* betyder "upplösa", "skingra", "göra flytande" som när man håller vatten på salt eller socker. Salt- eller sockerkristallerna försvinner i vattnet, de upplöses, de ändrar form. Detta kan tas som en symbol för vad pralaya är - ett materians sönderfall och försvinnande in i någonting annat, som ännu finns kvar i materian och omger och genomtränger densamma. Detta är pralaya, vanligen uppfattad som ett tillstånd av latenthed, av vila, mellan två manvantaraer eller livscyklar. Om vi klart och tydligt håller sanskritordets betydelse i minnet tar vårt tänkande en ny inriktning, följer nya vägar. Vi får nya idéer, vi tränger in i det pralayiska skeendets mysterier.

Det finns många slags manvantaraer och många slags pralayaer. Vi har till exempel den universella manvantaran och den universella pralayan som kallas *prakritika* eftersom den är försvinnandet, skingrandet, av *prakriti* eller naturen. Vidare har vi solpralayan. Sol heter på sanskrit *surya*, och adjektivformen därav är *saurya*. Saurya-pralayan är alltså den solara pralayan, solsystemets pralaya. Vi har också den jordiska eller planetariska pralayan. Sanskritordet för jorden är *bhumioch* och det motsvarande adjektivet *bhaumika*, därav *bhaumika-pralaya*. Och vi kan tala om den individuella människans pralaya eller död. Människa heter *purusha* och det motsvarande adjektivet *paurusha*, alltså *paurusha-pralaya* eller mänsklig död. Vi har alltså gett exempel på olika slags pralayaer. Först *prakritika* eller naturens upplösning, sedan *saurya* eller solpralayan, därefter *bhaumika* eller jordens försvinnande, och så *paurusha* eller människans död. Det skall tilläggas att dessa adjektiv lika bra kan användas om de olika slagen av manvantaraer eller livscyklar.

Det finns ett annat slags pralaya som kallas *nitya*. Dess allmänna innebörd är "ständig" eller "oavbruten", och den kan exemplifieras med den ständiga och oavbrutna förändring - liv och död - som cellerna i våra kroppar är underkastade. Det är ett tillstånd som utmärks av att det inneboende och överordnade väsendet förblir, medan dess olika principer och *rupaer* ("kroppar") undergår en oavbruten förändring. Därför kallas den *nitya*. Den äger giltighet för människans kropp, för jordens yttre sfär, för jorden själv, för solsystemet och för hela naturen.

Den representeras också av en symbol som H P Blavatsky har gett oss från den österländska visdomen, nämligen brahmans utandning och inandning. Denna symbol är dock inte bara indisk. Den återfinns i de gamla egyptiska texterna där den ene eller andre guden, t ex Chnum, andas ut det kosmiska ägget ur sin mun. Också i de orfiska sångerna hänsyftas på den här symbolen när den kosmiska ormen andas ut det som skall bli till - det blivande universat - i form av ett ägg. Överallt, särskilt där forntida religion eller filosofi länge har behållit sitt inflytande, finner vi den kosmiska äggsymbolen. Yngre religioner och mindre inflytelserika religioner använder den inte så ofta. Det kosmiska ägget fanns som symbol i Egypten och i Indien, liksom i Peru. I Peru kallades "den väldige

mannen", sanskritens purusha, idealmänniskan, för Manco Capac och hans hustru och syster för Mama Ocllo (som betyder moderägg), och dessa båda danade universum för att sedan bli solen respektive månen.

Varför symboliserade forntidens folk manifestationens början under formen av ett ägg? Är det en bra symbol? Liksom ägget (lagt av dess moder hönan och befruktat av tillvarons andra pol) som frambringar kycklingen innehåller livsfröet, så innehåller också det kosmiska ägget, som är ursprungspunkten, livsfröet. Nu kan man också kalla ägget själv för livsfröet, och livsfröet inne i ägget för det inre fröet - den subtilare punkt som mottar de impulser vi tidigare talat om, de impulser som kommer ner från det högsta kommunikationscentrat mellan den yttre och den inre världen, leden för inre magnetisk verkan och återverkan. Och när kycklingen inne i ägget är färdigbildad spränger den sitt skal och kommer ut i dagsljuset, liksom fallet är med ursprungspunkten. När den karmiska timmen slår, bryter denna så att säga in i andra sfärer av manifestation och verksamhet. Våra förfäder fortsatte liknelsen ett stycke till och talade om himlen som ett slags kupol, som den övre delen av ett äggskal.

Tänk er in i de här symbolerna! Våra förfäder var inte så dumma. De gamla liknelserna är djupt meningsfulla. Varför talade Homeros om Olympen, gudarnas och Zeus hemvist, såsom varande av brons, ett av de hårdaste och mest svärbearbetade ämnen grekerna kände till? Och varför talade Hesiodos om samma Olymp såsom varande av järn? Därför att de förstod att livet på det materiella planet är baserat på ett kortvarigt underlag, och att den materiella lägre världen är flyktig, skumlik, full av håligheter så att säga, och överklig.

[Till Kapitel 5](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 5

De esoteriska lärorna och nebulosateorin. Gudar bakom kosmos. Varför naturen är ofullkomlig.

Skall vetenskapen göras till en integrerad helhet, så fordras i sanning ett studium av såväl den andliga och psykiska som den fysiska naturen. I annat fall kommer den alltid att kunna liknas vid människans anatomi, som förr av okunnigt folk bedömdes bara efter kroppens yttre utseende och utan kännedom om dess inre beskaffenhet.

Ockultisten har att befatta sig med världsrymdens *själ* och *ande*, inte bara med dess illusoriska utseende och beteende. Den officiella fysiska vetenskapens uppgift är att undersöka och studera dess skal - världsaltets och människans *Ultima Thule*, enligt materialismens åsikt.

Med den senare har ockultismen inget att göra. Bara med de teorier som hyllats av sådana lärdomens män som Kepler, Kant, Örsted och William Herschel, vilka trodde på en andlig värld, kan den ockulta kosmogonin befatta sig och söka en tillfredsställande förlikning. Men dessa fysikers åsikter skilde sig vida från de senaste moderna spekulationerna. Kants och Herschels spekulationer åsyftade att ur en vida mer filosofisk och psykisk synvinkel utforska såväl världsaltets ursprung och *slutliga bestämelse* som dess nuvarande tillstånd, varemot den moderna kosmologin och astronomin numera förkastar varje tillstymmelse till forskning rörande tillvarons mysterier. Resultatet härav är vad man kan förvänta: fullkomligt misslyckande och olösliga motsägelser i de tusentals olika slagen av så kallade vetenskapliga teorier, och i denna teori liksom i alla andra.

Nebulosahypotesen eller åsikten om en i töckentillstånd utbredd urmateria är, som alla vet, inte av något nyare datum inom astronomin. Anaximenes, av den joniska skolan, hade redan lärt att stjärnkropparna hade bildats genom fortgående förtätning av en *ursprunglig (pregenetisk)* urmateria, som hade nästan negativ vikt och i ett ytterst förtunnat tillstånd var utbredd i rymden. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Lära I*, s 618-620)

Innan vi börjar kvällens studium vill jag i korthet beröra tre frågor.

Den första har att göra med moralen, dvs rätt livsföring grundad på rätt uppfattning, rätt tänkande. Vi har berört det ämnet vid nästan varje sammankomst eftersom pliktens väg - rätt livsföring grundad på rätt uppfattning - är vägen för alla dem som vill gå framåt mot den forntida visdomen och de forntida mysterierna. Alla tiders stora tänkare, filosofer och religionsförkunnare har framhållit detta.

De här sammankomsterna är inte bara till för intellektuella studier och för att vi skall roa oss med svårfattlig och mystisk kunskap. De är i första hand och huvudsakligen till för att vi skall få en riktig grundval för den rätta uppfattning som skall styra människans livsföring. När vi har den grundvalen, har vi upprinnelsen till alla lagar. Vi kan då påverka världen med våra egna åsikter och våra egna handlingar, och med tiden skall vi bli i stånd att utöva en god påverkan på världens regeringar. Kanske inte direkt och omedelbart, men åtminstone indirekt och så småningom. Allt det fasansfulla som oroar, förvirrar och plågar våra dagars människor kommer sig nästan helt och hållet av bristen på rätt uppfattning och den därav betingade bristen på rätt livsföring. Av vittnesbörd från grekiska och romerska initierade och tänkare vet vi, att forntidens grekiska mysterier framför allt lärde människorna att leva ett rättrådigt liv och att hysa en upphöjd förhoppning om livet efter döden.

Så till den andra frågan. Under vår förra sammankomst talade vi om de forntida mysterierna och tog som exempel de grekiska, från vilka romarna hämtade sina egna mysterier. Men vi berörde bara en sida av dem, den mytologiska, och den sidan omfattar bara en relativt liten del av det som lärdes i mysterieskolorna, främst i Samothrake och Eleusis. I Samothrake meddelades samma mysterielära som på andra ställen i Grekland, men den var här mer utvecklad och förborgad. Och denna mysterieläras grundval var moralen. Det forntida Greklands ädlaste och största män var invigda i mysterierna vid dessa två säten för esoterisk kunskap.

I andra länder längre österut fanns andra mysterieskolor. De teutoniska stammarna i norra Europa och de germanska stammarna - de skandinaviska inbegripna - hade också sina mysterieskolor. Lärare och neofyter stod på moder Jord, under fader Eter, den gränslösa himlarunden, eller i underjordiska rum, och gav och mottog undervisning. Vi skall med en gång säga att kärnan i de forntida mysterierna var de svårbegripliga problem som har att göra med döden. Dessa läror har vi fortfarande, och de kommer att läggas fram.

Den tredje frågan har avseende på de bilder som vi ibland finner nödvändiga att ta till för att illustrera vissa läror. Kom ihåg att dessa illustrationer är relativa och föränderliga, de är inte något fast eller absolut. Detta måste vi alltid hålla i minnet, och *aldrig* låta tankarna stelna kring dem. Och varför? Därför att varje bild, varje särskild kombination av linjer, kan illustrera olika tankar och ting. Så kan till exempel bilden av en triangel från vilken en kvadrat hänger ner (som vi använde vid vår förra sammankomst) lika bra illustrera den högsta sammansatta principen i människan, den andliga-mentala monaden, som de lägre principer i vilka monaden sänker sig vid början av inkarnationen eller manifestationen, och från vilka den skall återuppstå när de första klangerna från de pralayiska klockorna hörs i akashans rymder.

Vi går så över till kvällens studium. Som huvudtema tar vi upp samma två stycken på sidan 70 i Den Hemliga Läran I som vi läste vid vår förra sammankomst, och som lyder:

Den hemliga läran förkunnar ett framåtskridande av allting, världar såväl som atomer, och denna häpnadsväckande utveckling har varken någon tänkbar början eller något tänkbart slut. Vårt universum är bara ett bland ett oändligt antal sådana, vilka alla är "söner av nödvändigheten", därför att de är länkar i den stora kosmiska kedjan av världar, av vilka var och en står såsom en följd i förhållande till sin föregångare och såsom en orsak i förhållande till sin efterföljare.

Världsalltets uppkomst och försvinnande framställs bildligt som en utandning och inandning av "Den Stora Andedräkten", vilken är evig, och vilken såsom Rörelse är en av de tre aspekterna av Det Absoluta - de båda övriga är abstrakt Rum och Fortvaro. När Den Stora Andedräkten utgår, får den namnet Den Gudomliga Andedräkten och betraktas som andningen av den ovetbara Gudomen - det enhetliga Varat - som utandas en tanke så att säga, vilken blir världsalltet. (Jämför *Isis Unveiled* av H P Blavatsky.) På samma sätt, när Den Gudomliga Andedräkten indrages, försvinner världsalltet i skötet av "den stora Modern", som då slumrar, "höljd i sin evigt osynliga mantel".

I kväll skulle vi egentligen tagit upp studiet av manifestationens gryning, sådan den framställs i den judiska skapelseberättelsen, Genesis. Vi skulle visat hur väl Genesis överensstämmer med andra religioners skapelseberättelser, och att de alla vilar på samma fundamentala sanning. Men med tanke på att vi förra gången kom att nämna det första framträdandet av den slöja som är kastad över det obeskrivbaras ansikte, så är det kanske lämpligare att istället ta en titt på den vetenskapliga nebulosateorin, och se hur denna överensstämmer med, respektive skiljer sig från, de esoteriska läroarna.

Inom vetenskapen uppställdes nebulosateorin av fransmannen Laplace, som dock hade hämtat den från den store tyske tänkaren och filosofen Immanuel Kant. Teorin håller före att den rymd som nu upptas av solsystemets planeter ursprungligen var fylld av mycket förtunnad materia i vitglödande eller brinnande tillstånd. Låt oss med en gång konstatera, att Laplaces antagande att materia var starkt upphettad aldrig har bestyrkts. Inte heller kan detta i alla avseenden visas matematiskt. Antagandet är själv ett av de främsta bevisen mot nebulosateorin *sådan den då framställdes*, och sådan den därefter blivit efter att i någon mån ha modifierats av moderna tänkare.

Laplace menade vidare att nebulosan befann sig i ett tillstånd av långsam rotation eller cirkelrörelse i samma riktning som den, i vilken planeterna nu rör sig i sina banor, och i samma riktning som solen och planeterna nu roterar kring sina axlar. Laplace menade med andra ord att planeternas nuvarande omloppsrörelse och rotation härleder sig från ursprungsnebulosans mekaniska cirkelrörelse.

Laplace påstod också att denna heta ofantliga kropp svalnade, och att den då krympte i enlighet med en viss värmelag. I enlighet med en av dynamikens lagar ökade krympandet rotationshastigheten och den inneboende energin hos varje punkt på kroppens yta. Nu är det ju, som alla vet, de delar på ett hjul som är närmast periferin som rör sig med den största inneboende energin och den högsta hastigheten, även om de i en viss bemärkelse inte rör sig fortare än delarna vid navet. Hastighetsökningen i nebulosans rotation blev med tiden så stor att centrifugalkraften översteg centripetal- eller kohesionskraften. Från den roterande nebulosan avskildes då en ring. Ringen fortsatte att rotera under det att den förtätades och slutligen bildade en sfär eller glob som blev den yttersta planeten, Neptunus. På samma sätt blev efter hand de andra planeterna till, och nebulosans kärna återstod som vår sol. Allteftersom nebulosan drog samman och förtätade sin materia så upprepades alltså samma fenomen gång på gång. Uranus, den näst yttersta planeten, avskildes, följd av de övriga tills alla fanns där som sfärer. Genom att dra sig samman och på så sätt öka sin rotationshastighet utvecklade nu några av de subtila, ännu nebulösa planeterna i sin tur ringar kring sig själva. Dessa ringar avskildes från sina föräldraplaneter, utvecklades till sfärer och blev sina respektive föräldraplaneters satelliter (månar). Under tiden förtätades ursprungsnebulosans centrum till det (som man förmodar) glödande eller brinnande klot som är solen.

När H P Blavatsky började ge ut de teosofiska lärorna i Västerlandet hamnade kosmogonin, dvs frågorna om universums uppkomst och tidiga utveckling, i förgrunden för intresset. Man frågade henne, och man frågade hennes lärare genom henne, i vilka avseenden nebulosateorin sammanföll med och "bekräftade" ockultisternas egen esoteriska teori. Det svar som erhöles kallades "ett svävande svar". Det väckte kritik och gav upphov till en del arga uttalanden.

Om nu lärarna var i besittning av dessa underbara sanningar, varför hade de inte upplyst världen med ljuset från sina läror? frågade man. Varför höll de dessa och andra ting hemliga? Ingen lära kan vara skadlig för människan om den är *sann*, sades det. Som argument var detta påstående mycket dumt, eftersom många läror är sanna men ändå ytterst olämpliga att delges genomsnittsmänniskan. Men det problemet skall vi belysa senare i kväll.

Vissa aspekter av nebulosateorins huvuddrag, sade lärarna, stämde ganska väl överens med den esoteriska läran, men nebulosateorin hade ändå väsentliga brister. De specificerade dock inte dessa brister, inte ens i stora drag. Men de gav tydliga vinkar om var bristerna låg och vad dessa rörde sig om, och de gav också ett klart, logiskt och koncist skäl till sin förtegenhet, vilken var obligatorisk och oundviklig.

Det största felet med Laplaces teori var att den var en rent mekanisk och materialistisk hypotes, i vissa avseenden omöjlig att bestyrka ens med matematikens hjälp. Dessutom var den inte grundad på något annat än det faktum, att astronomerna vid sina undersökningar av öde platser bland stjärneljusen i rymdens ofantliga djup hade funnit nebulosor och töckenanhopningar, och då tagit upp och i dogmatisk anda argumenterat för Kants idé. Men ändå fanns det sanning i nebulosateorin, *ett visst mått* av sanning. Vad var då sanning, och vilken var den väsentligaste bristen i teorin? För att börja med bristen så bestod denna, som ovan antytts, i att teorin bortsåg från all den verksamhet som andliga väsen utövar i universum såsom drivande krafter och mekaniker i den mekanism som otvivelaktigt existerar. Den esoteriska filosofin förnekar inte mekanisk verksamhet i universum, men säger att där det finns mekanisk verksamhet där finns det också styrning, där finns det mekaniker i arbete, som med karmisk följdriktighet åstadkommer rörelserna i mekanismen. Det måste finnas "lag"stiftare eller "lag"impulsgivare, och bakom dessa måste finnas det universella livet. Nebulosateorins stora brist var med andra ord att den bortsåg från tillvarons viktigaste sanning - att det bakom kosmos står gudar, andliga varelser, andliga väsen, eller vad man nu vill kalla dem. Inte Gud, utan gudar.

"Naturen" är ofullkomlig och gör följaktligen "misstag", beroende på att dess företeelser är resultaten av otaliga varelser i verksamhet. Vi ser ideligen bevis för detta runt omkring oss. "Naturen" är inte perfekt. Om den hade utgått ur "den oföränderliga gudomens händer" lika fullkomlig och oföränderlig som sitt upphov och sedan inte undergått någon förändring, så hade den varit en perfekt skapelse. Men som vi alla vet, så är förhållandet närmast det motsatta. Naturens ofullkomligheter och "misstag" kommer sig av att alla de varelser som existerar i och verkar i naturen, som leder den och *skapar* den, sträcker sig i ändlösa hierarkier från det innersta av det innersta, från det högsta av det högsta, nedåt utan slut, uppåt utan slut. De finns i alla stadier av ofullkomlighet och fullkomlighet, precis som vi ser dem i all den manifestationsverksamhet som omger oss. Vår intuition säger oss vad som är sant härvidlag, och den bör vi lita på.

Detta förhållande var välbekant för antikens folk. Stoikerna gav uttryck åt det och förkunnade det i sin storslagna filosofi. Roms och Greklands stoiker betecknade det ursprungligen med ordet theokrasi. *Theokrasi* har en sammansatt innebörd (av *theos*, "gud", "gudomlig varelse", och *krasis*, "inblandning") och betyder integrering av allting i universum, en samordning av allting till en helhet från vilken ingenting kan avskiljas. I de österländska religionerna, särskilt i den buddhistiska, anses man i dag hylla den störste bland irrläror om man tror sig vara skild eller kunna skiljas från universum. Det är det största principiella misstag man kan göra. De tidiga kristna kallade detta misstag för "synden mot den helige ande". Om vi ser oss omkring och om vi blickar inåt, så inser vi att vi är ett enda väsen så att säga, en enda stor människoskara, en enda levande väv av mänskligt liv, oskiljaktigt sammanvävd med och vävd av naturen, Alltet.

Ett annat fel i nebulosateorin var antagandet att nebulosan i sina tidigaste skeden var glödande, brinnande. Den esoteriska läran håller före att den visserligen glödde, men glödde med kallt ljus av samma eller liknande slag som eldflugans. Det finns inte mer värme i en nebulosa än det finns i eldflugans ljus. Ljuset i nebulosan, dess glans, alstras inte genom förbränning av något slag. Men hur uppkommer det då? Det kommer från den inneboende *daivi-prakritis* ("gudomlig natur" eller "gudomligt ljus") manifestation *på det planet*. Det är samma ljus som i förnimmande varelser manifesterar sig i en högre form såsom medvetande av alla olika grader. Där

sträcker det sig från trögt fysiskt medvetande upp genom själen och egot, genom jaget in i paramatmans opersonliga Jag, "det högsta jaget" - ett uttryck som i brist på bättre får beteckna en hierarkis topp, fast det i själva verket inte finns något *högsta* jag eftersom ett sådant skulle innebära en begränsning och följaktligen *ändlighet*. Om det fanns ett högsta jag skulle det också finnas ett lägsta. Jaget är gränslöst, utan slut, tillvarons själva hjärta, grunden till och den dimensionslösa kärnan i allt som är.

Ett tredje fel i nebulosateorin var att planeterna och solen inte kom till på det sätt som teorin påstod. Hur föds då solen och planeterna? (Låt mig här inom parentes säga att detta ämne inte borde tas upp förrän längre fram i våra studier, men att vi har anledning att beröra det något redan nu.) Varje solkropp och varje planetkropp - solen och varje planet i vårt eget solsystem liksom i alla andra - är *avkomlingen eller snarare resultatet eller återförkroppsligandet av ett förutvarande kosmiskt väsen*. Då detta väsen ingick i sin pralaya (sin praktiska-pralaya, upplösningen av dess lägre principer) vid slutet av sin långa livscykel, fortsatte det att existera i rymden i sina andliga principers högre verksamhet och i sina spridda lägsta principer. De senare fanns latent i rymden som skandhaer, i vad som på sanskrit kallas ett *layatillstånd* (från roten *li*, som betyder "upplösa" eller "försvinna"). Ett layacentrum är alltså en försvinnandets punkt, den gåtfulla *punkt* där någonting försvinner från ett plan och skrider vidare för att åter framträda på ett annat.

Förloppet kan illustreras med att man håller vatten på en sockerbit och ser den upplösas - och försvinna som bit eller enskilt ting. Som sockerbit har den inträtt i sitt layatillstånd. Dess form är borta, och sockret själv har ingått i någonting annat. När en kosmisk kropps *högre principer* ingår i någonting annat, så ingår de först i den högsta kosmiska etern, för att senare gå vidare in i de andliga planens intensiva aktivitet. Där tillbringar de långa tidsåldrar i tillstånd och under förhållanden som vi knappast kan göra oss en föreställning om. I sinom tid börjar de åter en färd ner mot material, mot återförkroppsligande. Denna slutar med att de medelst attraktion samlar ihop sina gamla skandhaer, som dittills legat latent, och bygger upp en ny kropp åt sig genom att inträda i manifestation genom och med hjälp av det layacentrum där skandhaerna väntar.

Dessa lägre principer befann sig under tiden i nirvana, i det som vi när det gäller människans död kallar devachan. Devachan som tillstånd gäller ju inte för den högsta eller gudomliga monaden utan bara för människans mellersta principer, för hennes personliga ego eller personliga själ. För oss människor är detta tillstånd devachan-tillståndet, "gudarnas land" om man vill kalla det så, men för en kosmisk kropp är det nirvanatillståndet. *Nirvana* är sanskrit och kommer av *nirsom* betyder "ut", och *vana* som betyder "blåst". Nirvana betyder alltså "utblåst".

Det forntida indiska tänkandet (och även dess språk, sanskrit) har blivit så dåligt förstått, att mycket belästa europeiska lärde under många år diskuterade om "utblåst" betydde eller inte betydde verklig förintelse för en varelse. Jag kommer ihåg ett samtal jag en gång hade med en kinesisk vetenskapsman som var buddhist. Han sade att människans tillstånd efter döden var "så här" - och blåste ut ett tänt ljus som stod på bordet. "Så är det", sade han, och han hade rätt eftersom han syftade på människans lägre principer. Dessa (inte vi, vårt monadiska eller individuella väsen) är bara det hölje, den bärare, i vilken vi lever. När vi dör "blåses" vår fysiska kropp ut, den upplöses och inträder i sin pralaya. Dess molekyler, dess partiklar, ingår i layatillståndet och tillbringar en tid i detta tills naturen kallar ut dem igen, eller bättre uttryckt, tills den inneboende impulsen i varje fysisk monadisk partikel genom *törsten efter aktiv tillvaro* manifesterar sig igen och den återinträder i någon lämplig kropp på ungefär samma utvecklingsnivå.

Detta är en - men bara en - sida av hemligheten i den mycket missförstådda läran om transmigration, om ingåendet i djurkroppar. De lägre elementen, astralkroppen och den animala eller fysiska människans astrala bottensats, blir djurvärldens principer - *inte de högre latent*, utan de mellanliggande principerna. De är drägg som människan kastat bort.

Det kosmiska stoftet från upplösningen av en föregående värld vilar ut i ett layacentrum medan den världens eller planetkedjans högsta principer är i sitt paranirvana. Där stannar de tills den *gudomliga* törsten efter aktivt liv på nedstigandets högsta plan - en törst som återuppstår i den ifrågavarande planetens eller solens kosmiska monad - drar, driver, manar eller tvingar monaden till manifestationens andliga gränser. När den når dessa gränser, bryter den igenom eller rör sig i cykler nedåt genom dem in på planet nedanför. Detta upprepas gång på gång genom många plan, tills monaden i sitt kretslopp når och berör eller upplyser alla de lägre element som stannat kvar i layacentrat. Dessa väcks då av monaden, återupplivas, återkallas till tillvaro, upplyses åter inifrån. Härav

kommer det sken eller ljusstöcken som kan ses på så många ställen i stjärnerymden. Detta är därför faktiskt *daivi-prakriti*, "gudomlig natur", "gudomligt ljus", i en av dess lägsta former - den sjunde, nedåt räknat. Och samma ljus eller kraft är på *vårt* plan, i en av sina allra lägsta former, elektricitet och magnetism. Våra lärare har sagt oss att vårt fysiska universum - stenarna, metallerna, träden osv - är *materialiserat ljus*. Stenarna etc är uppbyggda av atomer, och dessa atomer är så att säga det här ljusets mystiska atomer, ljusets partikeldel, ty ljus är partiklar och inte bara ett slags rörelse, en vågrörelse eller något annat. Ljus (vårt ljus) är kroppsligt, lika kroppsligt som elektricitet - en av dess former. Ljus är materiellt, det är subtil materia.

När så en sådan nebulosa som vi talar om har nått det stadium i sitt nedåtriktade manifestationsförlopp då dess sig återförkroppsligande principer (från den föregående värld, det kosmos, den sol eller planet som det är frågan om) har inträtt tillräckligt mycket i den, då börjar den rotera genom en karaktäristisk energi som liknar elektromagnetism och innebor i den själv. Platon säger att cirkulär rörelse är ett av de första tecknen på individuell fri tillvaro, ett uttalande som unga vetenskapsmän och storheter i det dogmatiska tänkandets snart försvinnande era ofta skrattat åt. Platon definierar begreppet *varelse* såsom "en kropp som är i stånd att verka och att påverkas". Det är en god definition att komma ihåg, ty den omfattar både passiv och aktiv existens eller manifestation. Platon sade detta med hänsyftning på den högsta väsensprincipen i kosmos - den Urgrund som H P Blavatsky talar om såsom det obeskrivbara *Det*. Denna Urgrund är inte *en* varelse - vilket skulle innebära att den hade sina gränser - ty den varken verkar eller påverkas. Den är *Alltet*, det eviga obegränsade *Alltet*.

Den kosmiska nebulosan driver så bort från den plats där den först utvecklades, styrd i olika riktningar av karmas ledande impulser. Det lysande töcknet roterar och drar sig samman, genomgår andra faser av nebulös utveckling såsom spiralstadiet och ringstadiet, tills det blir sfäriskt eller rättare sagt en nebulös serie av koncentriska sfärer. Nebulosan antar alltså ofta spiralform, och från dess centrum utgår spiralformiga armar som ser ut som roterande hjul *inom* hjul, och de roterar under många tidsåldrar. När tiden är inne - när rotationen har utvecklats jämsides med de i nebulosan inneboende live och intelligenserna - då framträder ringformen. Det är en form som liknar en ring eller koncentriska ringar med ett hjärta i centrum. Efter långa tidsåldrar blir detta hjärta solen eller centralkroppen och ringarna blir planeterna i ett nytt solsystem. Ringarna förtätas, och dessa förtätningar blir till planeterna som kretsar runt sin äldre *broder* solen. Solen är äldst därför att det är den som först förtätas till en sfär.

Den vetenskapliga teori som säger att den nebulösa solen kastade av sig planeterna, och att jorden efter att ha uppnått en viss fasthet kastade av sig månen, samt att de andra planeterna som har månar gjorde likadant, är inte den esoteriska filosofins lära. Teorins riktighet har aldrig påvisats, och den kritiseras dagligen av personer som är lika framstående som de som lade fram den. Nebulosateorin, sådan den tid efter annan uppställs i modifierad form, har aldrig bekräftats av vetenskapen. Vetenskapsmännen har aldrig varit i stånd att visa hur så mycket värme kunde utvecklas och kvarhållas i ett så förtunnat och genomskinligt objekt. Om lysförmågan uppkommer genom förbränning av gasartad materia, varför förbränner denna då inte sig själv? Den har haft miljarder år på sig att brinna upp, och himlen är översållad med nebulosor som ännu inte har förbrunnit. Samma sak är det med solen. Solen är uppbyggd av samma materia som nebulosan, vilken senare övergick i kometmateria. Solen brinner inte. Den har inte mer värme i sig än den fönsterruta som släpper igenom dess strålar.

Solen förbränns inte. Den är alstraren av och förrådshuset för det enorma hav av energi och krafter som underhåller hela vårt solsystem. Materia är förkroppsligad eller kristalliserad energi, och energi kan omvänt sägas vara subtil materia eller materia i dess fjärde, femte, sjätte och sjunde tillstånd, *ty energi och materia är ett och detsamma*. Solen är förrådshuset för och alstraren av energier och är själv energi i dess första och andra tillstånd, dvs materia i dess sjätte och sjunde tillstånd uppåt räknat. Vi skall längre fram studera det här ämnet mera i detalj.

Detta är bara några grundtankar i de läror vi fått i ämnet. Månen utgör ett särskilt ämnesområde som vi i sinom tid skall ägna ett speciellt studium.

Först nebulosa, sedan komet, därefter planet. Men den bild vi skisserat gäller tillståndet för ett solsystem under solmanvantarans inledningsskede. Låt oss nu ta en planet, vilken som helst, och kortfattat säga något om en planetmanvantaras beskaffenhet. Solen fortsätter givetvis att finnas till under hela solmanvantaran. Den började samtidigt med solmanvantaran, och då slutet kommer för solsystemet börjar också solens pralaya. Men med planeterna förhåller det sig i vissa avseenden annorlunda. De har också var och en sin manvantara, som vanligen

varar många miljarder år. När en planetkedja eller en planetkropp har nått sin bestämmelse, när det blir tid för den att gå till vila, då slutar dess manvantara och dess pralaya börjar, fast det i detta fall inte är frågan om en prakritika-pralaya som ju innebär naturens upplösning. Planetkroppen förblir död, liksom månen nu är, men den sänder sina principer (precis som det förra solsystemet gjorde) in i ett layacentrum i rymden. Där stannar dessa i "oräkneliga tidsåldrar". Under tiden genomlöper de andra planeterna i solsystemet sina cykler. När tiden kommer för den vilande planeten att stiga ner i en ny manvantara, följer den en utvecklingsväg med samma mönster som vi tidigare tecknade upp. Den stiger ner i manifestation igen på grund av den inre gudomliga planetära törsten efter aktivt liv, och styrs mot samma solsystem och (relativt sett) samma plats som dess företrädare (dess *föregående jag*) hade. Dit attraheras den av magnetiska och andra krafter på de lägre planen. I början av sin färd nedåt bildar den en planetnebulosa. Efter många tidsåldrar blir den en komet som slutligen följer en elliptisk bana runt solen i vårt solsystem, "fångad" av solen som våra vetenskapsmän felaktigt säger. Till slut förtätas den till en planet i en sådant tidigaste fysiska tillstånd. De kometer som återkommer med korta mellanrum är på väg att åter bli planeter i vårt solsystem. För att lyckas måste de undkomma de många faror som hotar sådana eteriska kroppar, innan förtätningen och förhårdnandet av deras materia skyddar dem från undergång.

[Till Kapitel 6](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 6

Manifestationens gryning: layacentra. Ett medvetet universum - andligen målmedvetet. Den stoiska läran om alla varelsers införlivande i varandra. "Naturlagar". Filosofisk polyteism och läran om hierarkier.

(a) De skapande makternas hierarki indelas esoteriskt i sju (eller 4 och 3) grupper inom de tolv stora ordningar som framställs genom zodiakens tolv tecken. Såsom manifesterande makter är dessa sju dessutom förbundna med de sju planeterna. Alla dessa är ytterligare indelade i otaliga underordnade grupper av gudomligt andliga, halvt andliga och eteriska väsen.

De förnämsta hierarkierna bland dem är antydda i den stora fyrfalden, eller exoteriskt Brahmas "fyra kroppar och tre egenskaper", och i Panchasyam, de fem Brahmaerna, motsvarande de fem dhyani-buddhaerna inom det buddhistiska systemet. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 231)

Vår vägran att inom solsystemet i dess helhet anta tillvaron av några andra förnuftiga och intelligenta väsen än oss själva på vårt mänskliga plan, är vår tids största förmätenhet. Allt vad vetenskapen har rätt att påstå är, att det inte finns några osynliga intelligenser som lever under samma förhållanden som vi. Den kan inte rätt och slätt förneka möjligheten av världars befintlighet inom andra världar under förhållanden som är helt och hållet olika dem, som bestämmer beskaffenheten av vår egen värld. Inte heller kan den påstå att det inte kan finnas en viss begränsad förbindelse mellan några av dessa världar och vår egen. Till den högsta av dessa världar hör, enligt vad vi fått lära, de rent gudomliga andarnas sju ordningar. Till de sex lägre hör de hierarkiers väsen, vilka tillfälligtvis kan ses och höras av människor, och vilka meddelar sig med sina ättlingar på jorden, ättlingar som är oupplösligt förenade med dem, i det varje princip hos människan har sin omedelbara källa i dessa höga väsens natur, vilka förser henne med de respektive osynliga elementen inom henne. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 156)

Vi inleder kvällens studium med att läsa på sidan 273 i *Den Hemliga Läran I*:

"Allt som lämnar layastadiet blir aktivt liv. Det indrages i RÖRELSENS virvel (den alkemistiska livssolventen). Ande och materia är ENHETENS två tillstånd. Denna är varken ande eller materia, men i båda finns det absoluta livet fördolt." (Dzyans bok, kom III, 18)... "Ande är den första differentieringen av (och i) RUMMET, och materia den första differentieringen av ande. Det som varken är ande eller materia, är DET - den orsakslösa ORSAKEN till ande och materia, vilka är orsaken till världsalldet. Och DET kallar vi ENHETSLIVET eller den inomkosmiska Andningen."

Vid vår sammankomst i förra veckan gjorde vi en kort avvikelse från ämnet och diskuterade vissa astronomiska förhållanden, vilka ägnas stor uppmärksamhet i de ockulta eller esoteriska läror som leder till en riktig förståelse av kosmogonin (världarnas uppbyggande) och teogonin (framträdandet av de gudar eller gudomliga intelligenser som ger impulser till och leder världarnas uppbyggande), så som dessa förlopp beskrivs i *Den Hemliga Läran*. Under den korta tid som stod till förfogande kastade vi en blick på de esoteriska lärosatser i vilka den forntida visdomen är formulerad och på de verkställande krafter som är i aktion under manifestationens gryning. I kväll skall vi i all korthet gripa oss an med de kausala krafterna eller aspekterna i sammanhanget.

Som *Den Hemliga Läran* säger, så börjar manifestationens gryning i ett layacentrum, och den börjar när detta centrum vaknar. Sanskritordet laya betecknar i den esoteriska filosofin varje punkt eller ställe i rymden som på grund av karmas lag plötsligt blir centrum för aktivt liv, först på ett högre plan och senare på lägre genom att stiga ner i manifestation genom och medelst dessa. I en bemärkelse kan ett sådant layacentrum betraktas som en kanal, en förbindelseled, genom vilken de överordnade sfärernas livskraft flödar ner i och besjalar de lägre planen eller materiatillstånden (substanstillstånden). Men bakom all denna livskraft finns det en drivande makt. Det finns mekaniker i universum, mekaniker av många grader av medvetande och förmåga. Och bakom mekanikern står den andlige konstruktören.

Enligt min uppfattning är det absolut nödvändigt att vi först låter vårt sinne genomsyras av tanken att allting i hela det oändliga kosmos är *levande*, och att det leds av vilja och styrs av intelligens. Bakom varje kosmisk kropp vi ser finns det en styrande intelligens och en vägledande vilja.

Om teosofin har en naturlig fiende, mot vilken den har kämpat och alltid skall fortsätta att kämpa, så är det den materialistiska livsåskådningen, uppfattningen att det inte finns något annat än död, omedveten materia och att tanke, liv och medvetande härleder sig från denna. En sådan uppfattning är inte bara onaturlig och därför omöjlig, den är som hypotes också orimlig.

Som vi kan läsa i Den Hemliga Läran, så säger tvärtom den grundläggande huvudsatsen om tillvaron att universum drivs av vilja och medvetande, leds av vilja och medvetande, och är andligen målmedvetet. När ett layacentrum sätts i verksamhet genom beröringen av dessa båda på deras väg nedåt och blir det sig förkroppsligande livet i ett solsystem eller i en planet, så manifesterar det sig först på sitt högsta plan. Skandhaerna (som vi tidigare talat om) väcks till liv, den ena efter den andra. Först väcks de högsta, sedan de mellanliggande och slutligen de lägsta, kosmiskt och kvalitativt talat.

I sådana layacentra framträder det sig förkroppsligande livet för våra fysiska mänskliga ögon först som en lysande nebulosa. Denna nebulosas materia befinner sig givetvis på naturens eller praktis fjärde plan, men icke desto mindre i den andra (nedåt räknat) av det materiella universums sju principer eller tillstånd. Den är en manifestation i detta universum av daivi-prakriti, dvs "lysande" eller "gudomlig" prakriti. Layacentrat, som nu manifesterar sig såsom nebulosa, kvarstannar under tidsåldrarnas lopp i rymden medan det sakta men ihärdigt utvecklas och förtätas (följande impulserna från de krafter som har väckt det till liv på detta plan). Allteftersom tidsåldrarna förgår dras det till den plats i rymden (om det är frågan om ett solsystem) eller till den sol (om det är frågan om en planets tillblivelse) med vilken det har karmisk - skandhaisk - släktskap eller till vilken det attraheras magnetiskt, och så småningom manifesterar det sig i det senare fallet som komet. En komets materia är, inom parentes sagt, helt olik den materia vi känner till på jorden. Även om den är materia på detta fjärde manifestationsplan (vilket är en förutsättning för att vi skall kunna varsebli den med våra fjärdeplansögon), så kan den inte framställas i våra laboratorier under några som helst fysiska betingelser. Den är nämligen materia i ett tillstånd som vi inte har kännedom om - förmodligen i det sjätte tillståndet nedifrån räknat, eller i det andra uppifrån räknat.

Solen, eller rättare sagt solens kropp i dess *yttre form*, består av sådan materia. Det är fysisk materia i det sjätte tillståndet uppåt räknat, eller i det andra tillståndet nedåt eller utåt räknat. Dess kärna, som H P Blavatsky i Den Hemliga Läran säger vara en partikel eller solatom av ursprungsmateria, eller andesubstans, är materia i det sjunde tillståndet uppåt räknat eller det första (högsta) nedåt räknat.

Om nu en sådan komet lyckas fullfölja färden mot sin bestämmelse, blir den slutligen en planet. Den har då undgått att drabbas av en katastrof, som till exempel att bli uppslukad av någon av de solar den passerat i sin vidsträckta omloppsbanan. På sin färd mot att bli fullvuxna planeter i vårt solsystem har några kometer redan nått så nära planettillståndets första stadier att deras omloppsbanor ligger inom solsystemets gränser. En sådan komet är Enckes komet, som har en elliptisk omloppsbanan och rör sig runt solen på drygt tre år. En annan är Bielas komet. Den tror jag dock inte har setts sedan den någon gång under mitten av förra århundradet tycktes dela sig i två delar. Ytterligare en är Fayes, som har den längsta banan av de tre. Två andra är de Vicos och Brorsens.

Det verkar som om alla de kometer som dras in i elliptiska banor runt vår sol, dras in i dessa därför att det är deras karmiska bestämmelse att till slut bli planeter i vårt solsystem, medan andra kometer går ett annat öde till mötes. De senare förgås genom att absorberas, eller genom att bli slitna i stycken av de ytterst aktiva påverkansfaktorer som omger inte bara vår egen sol, utan alla solar. Varje sol är nämligen inte bara centrum i sitt eget system av planeter och livgivare åt dessa. Sedd ur en annan synvinkel är den samtidigt också en kosmisk vampyr. Det finns mycket mer som bör sägas i den här frågan, men det är knappast meningsfullt att på det nuvarande stadiet av våra studier gå närmare in på den.

Ingenting i universum är avskilt från någonting annat. Allting hänger samman, inte bara på grund av sympati och magnetism, utan därför att alla varelser i grunden är ett. Vi har ett *Jag*, ett jagens Jag, som hos alla varelser manifesterar sig i det innersta av deras innersta väsen. Men vi har många egon, och studiet av egot inom det område av vårt tänkande som kallas psykologi, är inte bara något absolut nödvändigt utan också något av det intressantaste och viktigaste man kan företa sig.

Några av den esoteriska visdomens viktigaste läror om människan handlar om egot. Om vi inte i någon mån har trängt in i dessa, kan vi inte förstå vissa av de läror som framläggs i Den Hemliga Läran. De gamla stoikerna (vilkas underbara filosofi ledde sitt ursprung från några av de grekiska filosoferna, och som med rätta blev så populär bland Roms mer djupsinniga tänkare) förkunnade att allting i universum är sammanvävt med vartannat. Denna sammanvävning eller integration består inte bara i att fundamentalt olika väsen eller varelser intränger i varandra och att "tillvaroplanen" genomtränger varandra. Det är frågan om olika aspekter eller differentieringar av en gemensam substans, alltings rot. Stoikerna uttryckte denna princip med de tre grekiska orden *krasis*

di'holou, som betyder "en blandning av allting", ett införlivande i varandra av alla väsen i kosmos, vilka utgått och differentierats ur den för alla gemensamma rotsubstansen. Detta är också den esoteriska visdomens lära. Det handlar med andra ord om manifestationen av alla varelser, av alla tänkande, av alla icke-tänkande och förnuftslösa varelser, av alla de gudar som ger ledning och mening åt det sammansatta universum vi ser omkring oss. Och bakom allt detta varierade liv såg man den primära orsaken till all skönhet och harmoni, liksom till all strid och disharmoni i naturen. Den orsaken ligger bakom de så kallade misstag naturen gör, och är upphovet till vad många människor kallar "den olösliga gåtan om det ondas ursprung". Vad är "det ondas ursprung"? Den forntida visdomen säger att det bara är *striden mellan viljor* hos i utveckling varande varelser - en oundviklig och *nödvändig* fas av evolutionen.

För att kunna förstå arten av denna sammanvävning, detta införlivande, måste man studera ett ämne som vi skall ta upp vid ett senare tillfälle, nämligen läran om hierarkier. Ordet hierarki är egentligen bara beteckningen för ett system för delegerad maktfördelning inom en oavhängig sammanslutning som styrs, vägleds och undervisas av någon som har suverän auktoritet och kallas hierark. I teosofin används det dock i en vidsträckt betydelse och betecknar de oräkneliga graderna och nivåerna av evolverande varelser i kosmos. Det används om alla delar av universum, därför att varje särskild del av universum - och deras antal är helt enkelt oräkneligt - står under livgivande ledning av en gudomlig varelse, en gud, ett andligt väsen, och alla materiella manifestationer är ingenting annat än framträdandet på vårt plan av dessa bakomvarande andliga varelsers arbete och aktivitet. Serien av hierarkier sträcker sig oändligt långt både uppåt och nedåt, och människan kan tänka sig själv stå i mitten. Över henne sträcker sig då en oändlig serie av nivåer med högre varelser av alla grader, vilka blir allt mindre materiella och mer andliga och större i alla avseenden. Denna serie kan hon följa tills tanken svindlar och föreställningsförmågan tar slut. Där måste tanken göra halt, men serien fortsätter. På samma sätt sträcker sig en oändlig serie av varelser och tillvarostadier nedåt (för att använda ett något missvisande ord). Denna serie sträcker sig vidare nedåt tills tanken inte längre kan följa med, och fortsätter sedan.

Dessa varelsers oavlåtliga verksamhet och samverkan - deras sammanvävande med varandra - frambringar i evighet de olika så kallade tillvaroplanen. Och varelsernas viljeyttringar på materian eller substanserna är manifestationen av det vi kallar naturlagarna. Detta ord är mycket bristfälligt och missvisande, men kan godtas som bildligt uttryck. Ty liksom mänskliga lagstiftare uppställer vissa regler för uppförandet, vissa mönster för handlandet som måste åttlydas, så gör intelligenserna bakom naturens verksamhet samma sak. De gör det inte på ett lagstiftande sätt, utan genom själva det sätt på vilket deras egna andliga funktioner verkar. Och på liknande vis uppställer människan själv "lagar" för de lägre liv av vilka hon är sammansatt - för principerna under det centrum hon styr - omfattande även den fysiska kroppen och de liv som denna är uppbyggd av. Vart och ett av dessa liv är ett mikrokosmiskt universum, dvs en organiserad varelse som styrs av ofrånkomliga vanor. Och dessa vanor i deras allmänna kosmiska uttrycksformer kallar vetenskapsmännen naturlagar.

De här mindre livet har i sin tur liknande universa under sig. Det är omöjligt att tänka sig ett slut på serien, ty detta skulle innebära ett slut på det oändliga, och en sådan föreställning är orimlig. Det är bara vår brist på idéer och svagheten i vår föreställningsförmåga som får oss att tro att det kan finnas ett stopp vid vissa punkter. Och det är denna svaghet i vårt tänkande som gett upphov till och främjat framväxandet av de olika religiösa systemen, som till exempel den kristna kyrkans monoteism, de islamska folkens monoteism och det judiska folkets monoteism. Av dessa tre har judarna den längsta och visaste historien, ty judarna var ursprungligen inte monoteister. Enligt sin tidigare historia var de övertygade polyteister. Vi använder här ordet polyteism i dess filosofiska betydelse. Vi avser alltså inte vår tids absurda västerländska vanföreställning om hur de kultiverade romarna och grekerna uppfattade sina gudar och gudinnor och vad de trodde på, en vanföreställning som inte är annat än egenkärt nonsens.

Grekernas och romarnas folkliga mytologi, liksom det gamla Egyptens och Babylons och de germanska och keltiska stammarnas, förstods på ett sätt som vida skiljer sig från vår grova missuppfattning av den. Den uppfattades också helt annorlunda av sin tids visa män, som mycket väl förstod de vanliga symboler och allegorier i vilka de esoteriska lärorna kläddes och förkunnades i den folkliga mytologin. Och vi måste komma ihåg att *exoterisk* inte ovillkorligen betyder falsk. Det betyder bara att nycklarna till de esoteriska lärorna inte lämnas ut i de exoteriska.

Av dem som har en monoteistisk trosuppfattning får vi ofta höra att Israels stora "profeter" - detta folks så kallade visa män - bättre än sina forntida föregångare förstod vad deras folk borde veta och tro. Man försäkrar att

dessa profeter förkunnade monoteismen och återförde folkets tankar från forntidens mångfald av trosföreställningar till en enda stamgud, som de kallade Jehovah. Namnet Jehovah ansågs (och anses fortfarande) av de ortodoxa judarna vara så heligt att de inte ens ville uttala det högt. När de läste högt ur den judiska bibeln bytte de ut namnet Jehovah mot ett substitut. Detta substitut är *Adonai*, som betyder "mina härskare" och i sig är en sannskyldig beaktelse till polyteistiskt tänkande. Judendomen är - åtminstone i sin lag eller bibel - full av polyteism. Och när den kristna kyrkan i sin blindhet övergav den filosofiska polyteismen såsom varande ett religiöst misstag, så satte mycket snart den reaktion in som var att vänta som en följd av människohjärtats benägenhet att följa sina andliga ingivelser. Kyrkan svarade då på människohjärtats rop med att i de förörrättade och bannlysta gudarnas och gudinnornas ställe sätta "helgon". Den införde därmed en kultisk dyrkan av döda män och kvinnor i stället för av naturens krafter och intelligenser! Kyrkan var tvungen att ge människorna dessa helgon för att fylla de glömda gudomligheternas plats, och den till och med begåvade helgonen med mer eller mindre samma krafter som de forntida gudarna och gudinnorna sades ha haft och utövat. Man hade helgon som skyddspatroner för städer och länder, som till exempel S:t Georg för England, S:t Jakob för Spanien och S:t Derus för Frankrike. Man tillfredsställde samma tänkande, samma funktion och samma önskan, ty människohjärtats ingivelser kan inte opåtalat ignoreras eller kränkas. Men hur annorlunda var inte de vises upplysta åskådning under "hednisk" tid!

När våra förfäder talade om mångfalden av gudar, gjorde de det med visdom, förståelse och vördnad. Och vi skall inte tro att forntidens stora män på det religiösa området inte hade något begrepp om kosmisk eller gudomlig enhet. Ett sådant begrepp kan ju till och med den genomsnittligt intelligenta människan av i dag bilda sig. Det var ju ändå dessa forntida vise som upptäckte och utbredde de trosnormer vi ännu i dag följer i vårt tänkande, de rättesnören som vi värderar så högt och har uppskattat alltsedan litteraturen återföddes i Västerlandet. Dessa män kunde tänka, och de hade kunskaper likaväl som vi. Dessutom förstod de (vilket till och med de vansläktade tänkarna under den kristna erans första tid gjorde) att om "Gud" såsom varande ett fullkomligt och obegränsat väsen hade skapat världen, så kunde detta hans verk inte vara annat än ett fullkomligt och obegränsat verk, värdigt sin fullkomliga och obegränsade skapare, fritt från meningslöshet, fritt från begränsningar, fritt från synd, fritt från skröplighet och oupphörlig tärande förändring. När vi därför betraktar och reflekterar över vår omgivning, när vi vet att världen är en värld i förändring och alltså begränsad och förgänglig - dvs den varken är eller kan vara obegränsad - så förstår vi instinktivt att den är ett verk av lägre varelser, av ringare och begränsade makter, hur andligt upphöjda dessa än må vara. Och när vi utforskar våra egna tankar och studerar varelserna och livet omkring oss, ser vi också att det finns liv *inom* liv, hjul *inom* hjul, ändamål *inom* ändamål. Vi ser att det bakom de så kallade gudarnas yttre manifestationer och aktiviteter ("naturlagarna") finns ännu subtilare krafter och ännu högre intelligenser i verksamhet. Hjul inom hjul, liv inom liv, och så vidare i evighet - en aldrig upphörande och gränslös enhet i mångfalden, och en gränslös och frigjord mångfald i enheten. När vi därför talar om livets enhet eller om "den gudomliga enheten", menar vi närmast att här har vår forskande ande nått gränserna för sina nuvarande krafter. Den har nått en punkt som den inte kommer förbi. Den har avancerat mot sina yttersta gränser, och dess svaghet tvingar oss att konstatera att det är så långt vår tanke kan nå. Här är vår nuvarande "oöverskridbara ring". Men denna ärliga beaktelse om mänsklig begränsning betyder *inte* att det inte finns "någonting" därbortom. Tvärtom är den ett bevis för att livet och rymden är utan slut.

Vi skall i sammanhanget peka på vad nyplatonikerna sade om "gudomlig enhet". Nyplatonikerna fick en framskjuten ställning under den kristna erans första århundraden och försåg tillsammans med stoikerna kristendomen med det mesta av vad denna ägde av god filosofi, andlighet och sanning. De förkunnade att toppen, spetsen, blomman, den högsta punkten (som de kallade hyparxis) i varje serie av levande eller "livlösa" väsen - vare sig vi delar serien i sju, tio eller tolv grader - är "den gudomliga enheten" *i den serien eller hierarkin*. Denna hyparxis eller blomman eller topp eller början eller högsta varelse är i sin tur *den lägsta varelsen i hierarkin ovanför*, och så vidare uppåt hela tiden.

Förändring inom förändring, hjul inom hjul, varje hierarki manifesterande en sida av det gudomliga kosmiska livet, varje hierarki så att säga framhållande en av de tankar som de gudomliga tänkarna tänker. Gott och ont är relativa företeelser som utjämnar och balanserar varandra. Det finns inget *absolut* gott och inget *absolut* ont. Gott och ont är bara mänskliga termer. "Ont" i någon av tillvarons sfärer är *ofullkomlighet för den sfären*. "Gott" i någon av tillvarons sfärer är *fullkomlighet för den sfären*. Men det som är gott i en sfär är ont i en annan, ty den senare är skuggan av något högre ovanför den.

På samma sätt är ljus och mörker inte absoluta utan relativa företeelser. Mörker är ju frånvaron av ljus, och det

Ljus vi känner till är i sig manifestationen av liv i material, alltså ett materiellt fenomen. Såväl mörker som ljus är i fysiskt avseende en form av vibration och därför en form av liv.

Olika namn gavs åt hierarkierna i deras egenskap av serier av varelser. Låt oss som exempel ta den klassiska generaliserade grekiska hierarkin, sådan den beskrevs av skriftställare före kristendomens framträdande. Vi gör så även om vi kanske borde ta exempel från nyplatonikerna, som hade sina egna hierarkier, vilkas stadier eller grader de gav olika namn. Människor av den typ som vet allting - nutida experter som till och med anser sig veta mer om vad forntidens folk trodde på än dessa folk själva - påstår ofta att nyplatonismen bara utvecklades för att motarbeta och tillintetgöra kristendomens underbara, själafrälsande och andliga lära, för att sedan själv inta dennas plats. De glömmer därvid att det var från nyplatonikerna, nypythagoréerna och stoikerna som den tidiga kristendomen hämtade nästan allt vad den hade av religiöst och filosofiskt värde. Och ett faktum är att den nyplatoniska läran *till en viss grad* faktiskt var en framställning av den platonska skolans esoteriska lära. I sina esoteriska aspekter utgjordes den av den undervisning som Platon och de tidiga pythagoréerna i hemlighet meddelade sina lärjungar.

För att återgå till hierarkierna, så betyder alltså hyperxix toppen eller början på en hierarki. Utgående från det gudomliga, den högsta punkten i serien, seriens gudom, ser den grekiska hierarkin schematiskt ut på följande sätt:

1. Det gudomliga. 2. Gudar, eller det andliga. 3. Halvgudar, ibland kallade gudomliga heroer, med vilka förbinds en mycket mystisk lära. 4. Heroer i egentlig mening. 5. Människor. 6. Djur. 7. Växtriket. 8. Mineralriket. 9. Elementalriket, eller vad som kallades Hades rike. Det gudomliga (eller aggregatet av gudomliga liv) var som sagt hyperxix i denna serie av hierarkier, därför att vart och ett av hierarkins nio stadier själv var en underordnad hierarki. Namnen på dem betyder inte mycket, man kan kalla dem någonting annat om man så vill. Det viktiga är att förstå själva idén, och då skall man komma ihåg att den esoteriska visdom vi talar om förkunnade, att denna (och varje annan) niostegshierarki hänger ner som en pendang från den lägsta hierarkin ovanför den. Den ovanför varande hierarkin utgör då nummer tio uppåt räknat, och kan kallas den övergudomliga. Samtidigt utgör den det lägsta stadiet (eller det nionde, nedåt räknat) i en hierarki som sträcker sig vidare uppåt. Och så fortsätter det i oändlighet.

När de kristna till slut besegrade den gamla religionen, när den karmiska cykeln medförde en tid av vad Platon kallar andligt avtynande (vi delar ju utvecklingsverksamheten i två avsnitt, i epoker av avtynande och epoker av blomstring), när den kristna religionen framträdde som ett inslag i en epok av avtynande, då övertog de kristna som man kunde vänta sig många av de gamla tankegångarna. Historien upprepade sig. Och som tidigare nämnts hämtade de tankar från i huvudsak stoikerna, nypythagoréerna och nyplatonikerna, dock främst från nyplatonikerna. Detta skedde till stor del i Alexandria, den tidens centrum för grekisk eller hellenistisk kultur. De mest framstående bland de nyplatoniska tänkarna bodde också i Alexandria. Detta nyplatoniska inflöde av högstämt tänkande i den kristna religionen ägde med särskild styrka rum i det femte århundradet genom Dionysios Areopagitas skrifter. Areopagita kommer av Areskullen (Marskullen) i Aten. Enligt den kristna legenden predikade Paulus på Marskullen (Areopagen) när han predikade i Aten, och en av hans första konvertiter var en grek som hette Dionysios. Senare blev denne enligt legenden Atens förste kristne biskop. Allt detta kan vara en myt, men påstås av de kristna vara ett faktum.

I det femte eller sjätte århundradet, omkring fem hundra år efter det Paulus antas ha predikat i Aten, utkom i den grekiska världen ett arbete som kallade sig Dionysios Areopagitens skrifter, med anspråk på att vara författat av denne. Arbetet är uppenbarligen ett verk av en kristen nyplatoniker, dvs av en kristen som hade sina skäl - kanske var de socialt eller finansiellt taktiska - att stanna kvar inom den kristna kyrkan fast han i själ och hjärta var en grekisk hedning, en nyplatoniker. Genom att detta arbete gavs ut under Dionysios, den (påstått) förste biskopens av Aten, namn, blev det nästan omedelbart mycket populärt i den kristna kyrkan. Och det lever fortfarande kvar, visserligen inte som ett kanoniskt verk, men som ett av de förnämsta verk de kristna anser sig ha på det mystiska området, och kanske det mest andliga. Alltsedan det utkom har det utövat ett djupgående inflytande på det kristna teologiska tänkandet.

Ett av avsnitten i detta arbete - som de kristna själva tillskriver Dionysios, Paulus förste konvertit i Aten - är en avhandling om de gudomliga hierarkierna. I denna förkunnas att Gud är oändlig och därför utförde skapelsearbetet genom mindre abstrakta och andliga väsen. Ett system av hierarkier i fallande storhetsordning

tecknas upp, där den ena hierarkin härleds ur den andra. Detta är precis vad som förkunnas i kabbalan, av nyplatonikerna, i princip också av stoikerna och i den gamla grekiska mytologin. Det är en helt och hållet hednisk lära, som blev kristen bara därför att man anpassade den till den nya religionen och använde kristna benämningar. I stället för att säga gudar, gudomliga heroer, halvgudar, människor, djur etc, säger man Gud, ärkeänglar, troner, härskare osv. Men den systematiska eller bärande tanken är densamma. Och det finns faktiskt också ställen i detta arbete av Dionysios, som ord för ord är tagna från nyplatonikern Plotinos skrifter. Denne levde, hade sin blomstringstid och skrev många arbeten i nyplatoniska ämnen under det tredje århundradet.

Det Dionysios tillskrivna verket lade grunden till en stor del av den grekiska och den romerska kyrkans teologi, särskilt vad gäller det dogmatiskt andliga tänkandet. Vi kan till och med säga att dessa kyrkors medeltida teologi faktiskt byggdes på det. Det utgjorde huvudkällan till italienaren Thomas av Aquinos (1200-talet) studier och skrifter, och inspirerade alltså en av den kristna kyrkans främsta medeltida lärde. Irländaren Johannes Scotus, kallad Erigena (800-talet), liksom förmodligen den märklige skotten Duns Scotus (1200-talet) och många andra öste ur samma källa. Spensers, Shakespeares och Miltons verk, för att ta exempel från den engelska litteraturen, är fulla av dessa skrifers anda. Mycket av det mystiska tänkandet under den mörka tidsåldern ledde sitt ursprung från de här skrifterna, vilka slutligen i degenererad form också bidrog till uppkomsten av det hårklyveri, ordrytteri och käbbel som skolastikerna, de kvasireligiösa skriftställarna, ägnade sig åt. För dessa hade tankegångarnas inre mening och anda gått förlorad genom kyrkans yttre tillväxt och politiska makt, och de började diskutera frågor utan någon som helst andlig betydelse, som till exempel: Vad kom först, hönan eller ägget? Hur många änglar kan dansa på en nålspets? Vad händer om en oemotståndlig kraft möter ett orubbligt hinder? Detta högst pragmatiska och användbara tidsfördriv, dessa intellektuella fantasiutflykter, pågick en tid. Men med tänkandets renässans i Europa, vilken till stor del åstadkoms genom det arbete som utfördes av vetenskapens och naturfilosofins hängivna anhängare, började den europeiska världen höja sig ur det mentala träsket. Den gick in i det tidsskede som nu blivit mycket intensivt, och vilket medförde upprinnelsen av de tankeströmningar som i dag fortfarande flödar på gott och ont (kanske bådadera).

Till slut skall vi fästa uppmärksamheten på det faktum, att just vid den tidpunkt då de första 5.000 åren av den hinduiska cykel som kallas kali-yuga (den varar 432.000 år) hade förflutit, så slutade en viss "messiansk" cykel på tvåtusenettihundra år (2.160 år för att vara mera exakt), vilket är precis hälften av den hinduisk-babylonska rotcykeln på 4.320 år.

[Till Kapitel 7](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 7

Hierarkier, en av den esoteriska filosofins förlorade nycklar. Pythagoréernas heliga tetraktys. Livets stegen. Legenden om Padmapani.

Teo-filosofin framställer en djupare lära. Från eonernas själva begynnelse - i tid och rum inom vår rund och på vår jord - upptecknades naturens mysterier (åtminstone de som det tillåts våra raser att känna) av lärjungarna till dessa samma, numera osynliga "himmelska människor" i form av geometriska figurer och symboler. Nycklarna till dem ärvdes från ett släkte av "vise män" till ett annat. Vissa av symbolerna, som på det sättet övergick från österns till västerns länder, medfördes från Orienten av Pythagoras, vilken ingalunda var sin beryktade "triangelns" uppfinnare. Denna figur jämte kvadraten och cirkeln är mer värtaliga och vetenskapliga framställningar av världssalltets såväl andliga och psykiska som fysiska evolutionsordning än volymer av beskrivande kosmogonier och uppenbarade "skapelseberättelser". De tio i den "pythagoreiska *triangeln*" inskrivna *punkterna* är mera värda än alla de teogonier och änglkrönikor som någonsin utarbetats i teologernas hjärnor. Ty den som - tydligt och klart och i den givna ordningen - förstår att tolka dessa sjuutton punkter (av vilka de sju matematiska punkterna är fördolda), skall i dem finna den oavbrutna serien av alla släktled, från den första *himmelska* till den *jordiska* människan. Och liksom de uppenbarar de angivna varelsernas ordningsföljd, så uppenbarar de även den ordning i vilken evolverades världssalltet, vår jord och de ursprungliga element av vilka denna alstrades. Den som genomträngt mysterierna rörande vår egen jord - född i de osynliga *djupen* och i samma "moders" sköte som dess medplaneter - har därmed även genomträngt de mysterier som rör alla de andra. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 644)

"Det är detta LJUS som kondenseras till formerna av 'Tillvarons Herrar' - av vilka de första och högsta kollektivt är JIVATMA eller Pratyagatma (som i figurlig mening sägs utgå från Paramatma. Det är de grekiska filosofernas Logos, framträdande vid begynnelsen av varje ny manvantara). Från dessa nedåt utgår de skapande krafternas talrika hierarkier - bildade av de sig alltmer förtätande vågorna av detta ljus, som på det objektiva planet blir grov materia - somliga formlösa, andra ägande sin bestämda form, andra åter, de lägsta (elementalerna), utan någon egen form, men antagande alla möjliga former i enlighet med de omgivande betingelserna." (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran II*, s 34)

Vi inleder kvällens studium med att läsa följande på sidan 289 i Den Hemliga Läran I:

Kosmos i sin helhet leds, övervakas och besjålas av nästan ändlösa serier av hierarkier, bestående av kännande väsen som vart och ett har sin uppgift att fylla, och vilka - vare sig vi ger dem det ena eller andra namnet, vare sig vi kallar dem dhyān-chohaner eller änglar - är "sändebud" endast i den meningen att de går de karmiska och kosmiska lagarnas ärenden. De är sinsemellan oändligt varierande ifråga om medvetandegrad och intelligens, och att anse dem alla som rena andar, fria från alla de jordiska tillsatser "som tiden brukar härja", är bara att överlämna sig åt poetiska drömmar. Ty vart och ett av dessa väsen har antingen *varit* eller *kommer att bli* människa, visserligen kanske inte under den nuvarande manvantaran, utan i förra fallet i en förluten, i det senare i en kommande.

När vi slutade förra veckans sammankomst hade vi flera viktiga frågor kvar att behandla. Dessa skall vi nu ta upp i kväll. Först ytterligare några ord ur teosofisk synvinkel om nebulosateorin och den planetteori som härleddes ur denna, och i anslutning härtill en vidare utveckling av läran om hierarkier. Detta leder fram till det ämne vi tänker ta itu med, nämligen kosmogonin eller världarnas begynnelse sådan den framläggs i den judiska Genesis eller "Begynnelsens Bok."

Den tyske filosofen Kant, kanske den störste filosof Europa frambringat, samt den tysk-engelske astronomen William Herschel och den franske markisen de Laplace var tre märkliga män som dog med några få års mellanrum. Var och en av dem är i viss utsträckning ansvarig för uppställandet och utvecklingen av den teori för världsbegynnelsen som resulterade i Laplaces nebulosahypotes. Det kan vara intressant att notera att alla tre var män av enkel härkomst, som nådde sina framskjutna positioner i kraft av den egna intelligensen och karaktären. Jag har för mig att Kant var son till en sadelmakare. William Herschel tjänstgjorde i sin ungdom som oboist vid det hannoveranska gardet. Pierre Simon Laplace var son till en bonde, men blev adlad och förlänades titeln markis.

Nebulosateorin leder sitt ursprung från Kant. Det var han som drog upp teorins grundlinjer och så att säga byggde det fundament, på vilket den senare utvecklades matematiskt av Laplace. Parallellt med Kants arbete och skriftställarverksamhet löpte Herschels astronomiska verksamhet i England, och dessa båda män är ansvariga för nebulosateorins bärande idéer. Laplace tog upp teorin när dess grundtankar redan var mer eller mindre fullständigt framlagda, och utvecklade den till det som kallas Laplaces nebulosahypotes eller nebulosateori. På grund av att hypotesen förklarar den kosmiska mekaniken - mekaniken i solsystemet med dess planeter och planetsatelliter - i matematisk form, har den kallats en "storslaget djärv" hypotes. Laplace byggde ut teorin och gjorde den på sätt och vis mer materialistisk. Hade den fått stanna kvar där Kant och Herschel lämnade den,

säger H P Blavatsky, hade de teosofiska skriftställarna och tänkarna inte behövt göra mycket mer än att utveckla den och förklara den utifrån den esoteriska filosofins synsätt.

Det är mycket intressant att notera att en annan stor man, Swedenborg i Sverige, också arbetade med samma teori och uppenbarligen hade nära nog samma idéer som Kant och Herschel vad beträffar uppkomsten av kosmiska system ur nebulosor. Nu hade dock de senare en andlig idé bakom den teori de ställde upp, en idé som Laplace emellertid bortsåg från och ersatte med sin mekaniska-matematiska teori. Detta blev orsak till att nebulosateorin leddes bort från de tankelinjer och läror som framläggs i den esoteriska filosofin och förkunnades av de forntida lärarna.

Nebulosateorin har i vissa avseenden undergått stora förändringar sedan Laplaces dagar. Vetenskapsmän har tänkt igenom den bättre, något som var fallet redan 1887 eller 1888 när H P Blavatsky skrev Den Hemliga Läran. Några astronomer i vår tid, Norman Lockyer och den amerikanske astronomen och matematikern See, har gjort ett försök att åtminstone delvis ersätta teorin om kosmiska kroppars uppkomst ur nebulosor med vad som har kallats en planetstofthypotes. Enligt denna har solsystemets kroppar byggts upp av kosmiskt stoft och småplaneter som dragits samman av gravitationskraften. Den hypotesen befinner sig i filosofiskt avseende väldigt långt ifrån den esoteriska filosofins läror, även om denna filosofi medger och förkunnar att hopsamling och sammansmältning av stjärnstoft faktiskt på ett senare stadium i utvecklingen av en kosmisk kropp är en av faserna i världstillblivelsen.

Teosofin medger att en planet eller ett solsystem under loppet av sin tillblivelse drar till sig och införlivar med sig stjärnstoft och kringflackande kroppar som är spridda i rymden, men inte att de börjar sin tillblivelse på det sättet. Tillblivelsen av en sol, av ett solsystem, av planeterna i ett sådant och följaktligen av hela vårt vintergatsuniversum, har en andlig bakgrund. Bakom tillblivelsen står andliga väsen eller gudar som gör upp planen till systemet i fråga, styr det och är dess konstruktörer och inneboende mekaniker. Deras verksamhet försiggår (mer eller mindre) i enlighet med nebulosateorins huvudlinjer, sådana de drogs upp av Kant och Herschel. Enligt dessa är rymden för evigt fylld med materia i ett visst tillvarotillstånd. När materia mottar den gudomliga impulsen, som Kant och Herschel skulle uttryckt saken, dras den samman och börjar lysa, och denna massa förstärks sedan ytterligare genom att den drar till sig materiellt stjärnstoft och större kroppar från den väldiga rymd där den vistas.

När vi blickar ut i rymden ser vi materiella kroppar, fjärdeplanskroppar som vi ser med våra fjärdeplansögon. Men bakom dessa fjärdeplanskroppar finns det andliga intelligenser, som i den esoteriska filosofin kallas *dhyanchohaner* eller "meditationens herrar". Som våra förfäder sade, så är varje himlakropp en levande varelse.

Enligt deras sätt att se är en sol eller en planet ett levande ting med en fysisk kropp, men med en besjälad sådan. Och i den esoteriska filosofins mystiska läror är en himlakropp en besjälad varelse, precis som varje atom, varje universum, varje kosmos.

Besjälandet är ett verk av vad som vanligen kallas hierarkier. Nu är det inte så att det för varje individuell varelse i kosmos - atom, djur, människa, gud, planet eller sol - finns en påtaglig själ som utgått från den universella världssjälen och är fri från sammanbindande länkar uppåt och nedåt. Det finns inga verkliga avskärmningar i naturen, inga fysiska, astrala eller andliga mellanrum, det finns inga tomrum. Allting är sammanlänkat med allting annat genom bokstavligt talat oräkneliga föreningsband, och detta faktum är en annan av huvudnycklarna till den esoteriska filosofins läror. I såväl människan som i varje annan enskild varelse manifesterar sig det universella livet genom en hierarki. De månggestaltade och skiftande slagen av varelser är ingenting annat än livsstrålarna i en hierarki, dvs grader eller steg av medvetande och materia som är på väg nedifrån upp eller om man så vill kommer ner från ovan, och genom vilka medvetandecentrat - som vi för tillfället kan kalla själ eller ego - måste passera under sin utveckling mot gudskap.

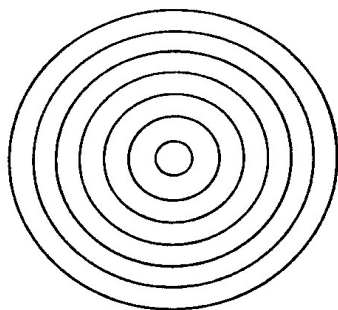
Läran om hierarkier är fundamental. Den är en av de nycklar till den esoteriska filosofin som gått förlorade. Man kan inte få en riktig bild av någonting i den senare utan en klar uppfattning om hierarkierna. Liksom människan i vår vanliga psykologi betraktas som en trefald - bestående av kropp, själ och ande - kan hon ur andra synvinklar betraktas som en fyrfald, femfald, sexfald, sjufald eller (vilket är det mest esoteriska) som en tiofald. Varför *tio* ? Därför att tio är nyckeltalet som förklarar universums sammansatta struktur. Universum är uppbyggt efter ett tiotalsschema. Om en stund skall vi utveckla huvuddragen i talen tios och sjus filosofiska innebörd. Låt oss nu

säga att vi ser människan som en sjufald bara av den anledningen att vi räknar två av hennes element som principer, fastän dessa strängt taget inte är *mänskliga* principer. Ett av dem - den fysiska kroppen - är sannerligen inte någon princip utan bara en boning, människans bärare i en annan bemärkelse, som inte tillhör henne på annat sätt än att hon utsöndrat eller avsöndrat den ur sig själv. Kroppen tillhör henne inte mer än det hus i vilket den bor. Hon är en fullständig människa den förutan.

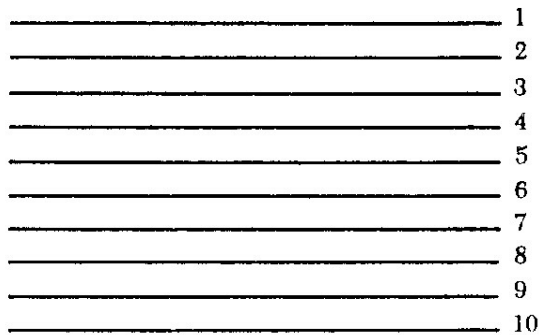
Den andra strängt taget icke-mänskliga principen är det högre Jaget, atman, den högsta av alla sju. Den är icke-mänsklig därför att den är *universell*. Jaget tillhör inte mig mera än det tillhör dig eller någon annan. Jagskapet är ett och detsamma i alla varelser. Och bortom atman finns paramatman, det suveräna Jaget, som vi tidigare behandlat helt kort. Atman är så att säga stjärnan i vårt eget jagutflöde, roten till vårt jagskap, den punkt där vi så att säga hänger fast vid det högsta. Om vi föreställer oss ett hav av överandlig eter (som vi kan kalla medvetande) och i detta en virvel, ett layacentrum, en punkt, en ursprungspunkt, från vilken de sex principerna under den flödar fram i konkret manifestation genom dess vehikler - som är dess själar eller egon - då får vi en visserligen vag men ändå i någon mån talande föreställning om vårt väsens rot. Det är atman, den kanal eller andliga punkt där det överandliga så att säga bryter igenom ett hinder ner i individualiserat liv. Vi skall senare förklara detta förlopp mera i detalj och då illustrera det med en bild.

Ämnet hierarkier behandlas i de olika världsreligionerna på i huvudsak samma sätt, men med olika benämningar och i olika schematiska uppställningar. Man kan till exempel föreställa sig de tio delarna, stadierna eller stegen i en hierarki såsom följande på varandra likt våningarna i ett hus. Detta är visserligen en klumpig liknelse, men den har fördelen att peka på steg eller plan och på högt och lågt. Man kan också tänka sig en hierarki på ett subtilare sätt såsom bestående av trefalder av sfärer eller levande centra, varvid tre trefalder hänger ner från en tionde eller högsta punkt. Och det tionde centrat är, som redan sagts, den punkt bortom vilken vår tanke och föreställningsförmåga inte kan svinga sig. Vi kan bara säga att det centrat är det högsta som det mänskliga intellektet kan nå. Men vi vet att bortom detta tionde som är vårt högsta, finns också det lägsta centrat eller planet i en annan ännu högre hierarki, från vilken vår hierarki hänger ner som en pendang. Och så går det vidare utan slut. Vi kan inte säga att Det Gränslösa börjar här och slutar där. I så fall vore Det Gränslösa inte gränslöst. Vår lära om universellt liv, om universellt medvetande, om en enda universell "lag" som verkar överallt, betyder att den "lagen" manifesterar sig i varje atom och i varje del av den universella tillvaron, i alla riktningar, i alla tider, och på samma sätt överallt därför att den inte kan manifesteras sig på radikalt olika sätt. Om den kunde göra det, skulle den vara många grundläggande "lagar" och inte en enda.

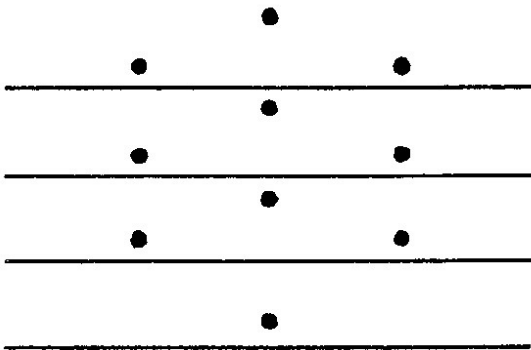
Vid vår förra sammankomst behandlade vi den nyplatoniska filosofins hierarki, vilken filosofi faktiskt är det gamla Greklands esoteriska lära såsom Platon lade fram den. Hierarkin hade nio nivåer, nio grader, som så att säga hängde ner från det högsta, den andliga eller centrala solen. Vi kan föreställa oss dessa hierarkier som sju cirklar, koncentriskt anordnade kring en central punkt, den högsta trefalden, från vilken de utgått. Denna punkt kan vi kalla den obegränsade eller ursprungliga punkten. Men vi kan också kalla den för människans, den tänkande varelsens, atma eller Jag, och då står de andra tillvarosfärerna eller tillvarocirklarna kring henne för hennes sex övriga principer på ungefär följande sätt:

Detta är ett sätt att presentera en individuell mänsklig hierarki. De sex olika sfärerna eller koncentriskt cirklarna flödar alla fram ur centrum, det sjunde elementet, Jaget. Alla hierarkier delas i sju, nio eller tio. Skälet till detta skall vi diskutera efter hand. Vi behöver inte presentera alla metoder och bilder i sammanhanget, ty idén är densamma i dem alla, men ett sätt att med tio linjer åskådliggöra en hierarki är följande:

Ett annat är att framställa de nio nivåerna eller sfärerna som tre trefalder på tre plan, med den tionde på sitt eget fjärde plan:

Vi har nu studerat konturerna till nyplatonikernas hierarkisystem. Om tiden tillåter, skall vi senare i kväll ta upp två andra bilder som på olika sätt beskriver hierarkierna. Men innan vi går vidare vill jag med eftertryck framhålla, att dessa tvådimensionella bilder *inte* får leda till att tillvarons grader eller steg eller plan uppfattas som flata ytor eller sfäriska lådor. De pekar bara, genom analogier och antydningar, på relationer och funktioner graderna emellan.

Det är för varje tänkande människa uppenbart att tillvarons hierarkier inte är staplade på varandra som våningarna i ett hus. Det må vara att de överallt i världen framställs så i olika system, men det är bara för att visa att det finns högt och lågt, en *serie* tillstånd eller stadier av ande och materia. På samma sätt som vi undervisar barn genom åskådliggörande och förenkling, undervisar de forntida lärarna oss. Inte heller får vi föreställa oss att hierarkierna breder ut sig i rymden i form av trianglar eller cirklar. Vi bara presenterar dem på det sättet för att visa deras inbördes samband och deras varandra genomträngande funktioner. Men varför indelar vi då graderna i trefalder? Jo, därför att vissa av dessa grader eller plan är närmare förbundna med varandra, sammanvävs lättare med varandra, fungerar lättare tillsammans, eftersom deras förhållanden och tillstånd är mer närbesläktade. (1) Den första trefalden, den högsta, (2) den mellanliggande, (3) den lägsta trefalden. Och alla överskuggar de den fysiska kroppen. Vi kan också ta en annan uppställning och låta de tre lägsta centrana bilda den lägsta trefalden, de tre mellanliggande centrana nästa trefald och de tre därpå följande den högsta. Alla tre trefalderna hänger då ner från en punkt, ursprungspunkten, "Gud" om ni så vill.

Så till frågan om kristendomen har en hierarki i sin teologi. Det har den i så måtto att den hade en hierarki - antagligen redan från sin begynnelse - ända tills människorna helt naturligt började opponera sig mot den kristna förkunnelsens dogmatism och tilltagande materialism. Denna nådde sin höjdpunkt under den tid som föregick tänkandets renässans, då vetenskapliga upptäckter befriade människosinnet från dess dogmatiska fjättrar. Ända till dess blomstrade i den kristna kyrkan läran om hierarkier som styrde de levande varelsena, och denna lära

härledde sin dåvarande form ur Dionysios Areopagitas skrifter. En av dessa skrifter kallas "Om den himmelska hierarkin", och den indelar hela den andliga tillvaron i en hierarki med tio grader eller nivåer, av vilka den tionde och högsta är Gud. Den mystiskt inriktade författaren lät det här verket följas av ett annat, som han kallade "Om den kyrkliga hierarkin". Som god kristen eller för att vara sina kristna vänner till lags påstod han - och man har alla skäl att tro att han här kopierade den nyplatoniska filosofins hierarkiska uppställning, som givetvis var rent hednisk - att den himmelska hierarkin återuppträdde eller återspeglades på jorden i en kyrklig hierarki. Denna senare hierarki var den kristna kyrkan, med Jesus i spetsen som dess högste representant och "Guds logos".

Låt oss se på de namn Dionysios gav åt de olika graderna eller nivåerna i sin hierarki. Först kom Gud, den gudomliga anden, som dess spets. Sedan kom serafim, kerubim och troner, som bildade den första trefalden. Därefter härskare, krafter och makter, som bildade den andra trefalden. Slutligen herravälden, ärkeänglar och änglar, den tredje trefalden nedåt räknat.

Det är intressant att notera att den här hierarkin är synkretistisk, dvs sammansatt, tagen från olika källor och uppbyggd till en enhet. Serafim och kerubim är hämtade från hebreiskan. Pluralordet *serafim* kommer från en hebreisk rot som betyder "brinna med eld", alltså att vara upptänd av kärlek. *Kerubim* är ett märkligt ord som de lärde i allmänhet anser betyda "former". I mystiskt avseende antas serafim vara röda och kerubim mörkblåa till färgen. Tronerna, härskarna, krafterna, makterna och herraväldena är alla hämtade från den kristna läran i Paulus brev till efesierna 1:21 och till kolosserna 1:16, och är utpräglat mystiska. De två sista begreppen, ärkeänglarna och änglarna, är inte alls kristna till sitt ursprung utan härstammar indirekt och på slingrande vägar från de gamla grekiska och asiatiska tankeystemen - särskilt det gamla persiska. Dessa erkände förekomsten av budbärare eller förmedlare mellan människorna och den andliga världen. Det grekiska ordet *angelos* (ängel) betydde ursprungligen "budbärare", och de högsta bland dessa kallades ärkeänglar eller änglar av högsta graden.

Felet, eller rättare sagt ofullständigheten, i detta kristna hierarkisystem är att dess högsta punkt inte når längre än till den gud som är en modifikation efter grekiska principer av den judiske Jehovah, och att det inte sträcker sig längre ner än till människan själv. Det obeskrivbara och otänkbara å ena sidan, och de oöverskådliga naturrikena under människan å den andra, lämnas utan avseende. Hierarkin var bara ett kapitel som ryckts loss från den forntida visdomen och överförts till kristendomen. Men trots sin litenhet och ofullständighet försåg den kristendomen med all den mystik och det förändligande tänkande, som under medeltiden räddade denna från att helt förfalla till religiös materialism.

Låt oss nu ta upp en annan hierarki, den judiska uppställningen i kabbalan. Denna har nio grader som alla hänger ner som pendanger från det suveräna Jaget eller Gud. Judarnas kabbalistiska hierarki eller hierarkisystem är en produkt av de judiska lärdes eller rabbinernas undervisning och tänkande i en sedan länge förfluten tid, och är faktiskt en spegelbild av esoteriska babylonska läror.

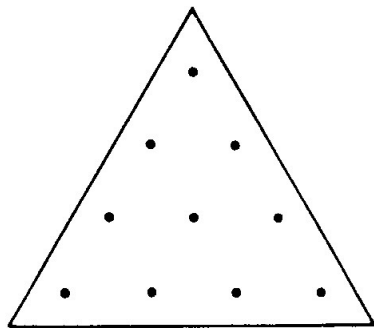
Liksom Genesis (åtminstone de första kapitlen i boken) till stor del är hämtad från babylonierna, så är den judiska läran om änglar eller änglasystem eller änglahierarkier hämtad därifrån. Läran fick sitt finaste uttryck i den judiska teosofi som kallas kabbalan (detta ord betyder "erhålla", och betecknar från lärare till lärare överlämnad nedärvd kunskap), och läran om hierarkierna är där fundamental. Hela det kabbalistiska systemet bygger på den och dess förkunnelse att allt liv och alla varelser, höga som låga, är införlivade med och har ömsesidigt utbyte av varandra. Följaktligen är kabbalan, så långt den går, en trogen spegelbild av den esoteriska filosofin. Som kabbalan skisseras i *Sohar* (som betyder "glans" och ofta kallas kabbalisternas bibel) är den ur teosofisk synvinkel i stor utsträckning exoterisk. Alla våra läror *beträffande vissa ting* finns i Sohar, men alla förklaringarna finns där inte, och boken blir därför exoterisk i samma mån som nycklarna saknas.

Enligt kabbalans lära om hierarkierna och livets steg består den senare alltifrån Det Gränslösa (Ain Sof) ända ner till det oändligt lilla av grader eller nivåer av medvetande och medvetanden, av varande och varelser. Mellan dessa olika hierarkiers och världars oräkneliga grader försiggår ett ständigt utbyte, och de samverkar alla med varandra. Detta är naturligtvis exakt vår egen lära. Den kabbalistiska hierarkin består, eller rättare sagt symboliseras av nio grader eller plan eller sfärer som hänger ner från en tionde (eller första, om man så vill). Sammanlagt blir de tio. De nio har följande benämningar. Den första kallas Kronan, ursprungspunkten, den första och högsta av sefiroterna (eller graderna, stegen, planen, sfärerna). Nästa sefira kallas Visdom. Den tredje kallas Förstånd eller Intelligens. Dessa tre bildar huvudet och axlarna på Adam Kadmon, den urtypiska människan, idealmänniskan. Eftersom alla dessa hierarkier enligt kabbalisterna är osynligt förbundna med vissa

olika delar av den mänskliga kroppen, så har var och en av de här tre hierarkierna sin motsvarighet i denna. Vissa delar i eller kring hjässan eller huvudet är relaterade till den första sefiran. Den högra axeln är relaterad till Visdom, den vänstra till Förstånd. Den högra armen kallas Storhet eller ibland Kärlek, den vänstra kallas Kraft eller ibland Rättvisa, och betraktas som en feminin egenskap. Bröst- eller hjärtregionen kallas Skönhet. Det högra benet (kom ihåg att jag talar allmänt om den urtypiska människan) kallas Subtilitet, det vänstra Majestät, och betraktas som en feminin egenskap. Fortplantningsorganen kallas Grundval. (De hebreiska beteckningarna i sammanhanget återfinns i H P Blavatskys *Isis Unveiled II*, s 213.)

Detta var nio grader. Var och en av dem antas emanera från den som är närmast ovanför. Först Kronan, från vilken emanerar Visdom. Från Kronan och Visdom emanerar Förstånd. Från de tre - Kronan, Visdom och Förstånd - emanerar den fjärde. Från de fyra tillsammans emanerar den femte. Från de fem tillsammans emanerar den sjätte osv ner till den nionde. Och den nionde, med alla de övrigas krafter och egenskaper bakom sig, frambringar en rund varelse, en äggformad behållare eller "bärare" (vehikel), ett auriskt ägg. Detta auriska ägg kallas, som nummer tio i systemet, Riket eller ibland också Boplatsen, därför att det är frukten av eller resultatet av eller emanationen av eller verksamhetsfältet för alla de andra, vilka manifesterar sig genom de här olika tillvaroplanen.

Varför räknas då hierarkierna ibland som sju och ibland som tio? Därför att tio är det heligaste av ockultismens grundläggande tal. Tio är det tal på vilket universum är byggt. Tillvaron struktureras dekadiskt. Pythagoréerna, som tillhörde en av det gamla Greklands mest mystiska tankeriktningar, hade vad de kallade den heliga tetraktys, ett ord som har avseende på talet fyra. Denna tetraktys framställdes på följande sätt: Överst en ensam punkt, monaden. Nedanför den två punkter, tvåfalden. Därefter tre punkter, trefalden, och under dem fyra punkter, fyrfalden, tillsammans tio punkter. Pythagoréerna hade en ed som de betraktade som den pythagoreiska skolans högtidligaste och använde när de svor vid "den heliga tetraktys". Eden är värd att lägga på minnet, och lyder: "Ja, vid tetraktys, som har försett vår själ med den källa som innehåller rötterna till den alltid flödande naturen." Det ligger en djup tanke i denna ed. Slutligen skall nämnas att tetraktys (bland annat) också symboliserade varelsernas procession in i manifestationen. Först ursprungspunkten, sedan linjen, därefter ytan och så kuben: $1+2+3+4=10$.

Men vilken är då skillnaden mellan systemet med sju och systemet med tio? Sju är grundtalet för det *manifesterade* universum, men över de sju svävar i evighet den gränslösa och odödliga trefalden, det *omanifesterade*. Detta är nyckeln. Några religioner specialiserar sig på sju talet, men alla religioner har också talet tio i sina olika numeriska uppställningar.

Som H P Blavatsky säger så är talet tio universums hemliga eller sefiriska princip, eftersom det är efter tiotalssystemet som universum är danat och uppbyggt. Människan (som helhet) är tiofaldig, universum (som helhet) är tiofaldigt, men båda är sjufaldiga *i sin manifestation*. Varje atom, varje levande varelse, varje universum är en fullständig tiogradig hierarki. De tre högsta graderna betraktas som dess rot, de sju lägre befinner sig i aktiv manifestation. Om roten, den högsta trefalden, finns en mysterielära, som dock behandlas mycket sparsamt, till och med i den forntida litteraturen.

På sidan 123 i *Den Hemliga Läran I* räknar H P Blavatsky i fjärde sången upp vissa begrepp, bland andra

"RÖSTEN AV HERREN, SVABHAVAT, TY HAN ÄR EN OCH NIO", och till detta senare fogar hon följande fotnot:

Vilket gör tio eller det fullkomliga talet, som tilläggs "skaparen", en benämning som inbegriper alla skaparna, av monoteisterna sammanförda till en, ty Elohim, Adam Kadmon eller Sefira (Kronan) utgör den androgyna sammanfattningen av de tio sefiroterna, vilka symboliserar det manifesterade världssaltet enligt den exoteriska uppfattningen av kabbalan. Men de esoteriska kabbalisterna, vilka följer de österländska ockultisterna, skiljer den övre sefirotiska triangeln (eller Sefira, Chockmah och Binah) från de övriga, varigenom återstår sju sefirot.

På sidan 377 säger hon sedan i samband med andra frågor: "Talet 10, världssaltets heliga tal, var hemligt och esoteriskt..." Och på sidan 378: "...hela den astronomiska och geometriska delen av det hemliga prästspråket var byggd på talet 10..."

Det kan vara av intresse och värde att påpeka, att de här citaten ger svar på frågan varför matematiskt begåvade studerande ännu inte lyckats tränga särskilt långt in i den esoteriska filosofins numeriska beräkningar. Skälet till detta är att de fortsätter att räkna med enbart talet sju trots H P Blavatskys antydningar, ty hon säger öppet att talet sju vid beräkningar måste användas på ett sätt som ännu är okänt bland Västerlandets matematiker. Denna antydning borde i och för sig vara tillräcklig eftersom talet sju, betraktat som grundtal för beräkningar, är mycket ohanterligt och klumpigt att arbeta med. I en av sina esoteriska instruktioner (nr I, s 9) berör H P Blavatsky frågan i beslöjade ordalag på tal om Padmapani eller "den lotushänte" - ett av den tibetanska mystikens namn på bodhisattvan Avalokiteshvara. Efter att ha berättat en legend om denne säger hon:

Han lovade fullborda detta frälsningsverk före kalpans slut och tillade att han ville att hans huvud skulle splittras i otaliga bitar om han misslyckades. Kalpan nådde sitt slut, men mänskligheten förnam honom inte i sitt kalla onda hjärta. Då splittrades Padmapanis huvud i tusen bitar. Rörd av medkänsla fogade gudomen samman bitarna till tio huvuden, tre vita och sju av olika färger. Och sedan den dagen har människan blivit ett fullkomligt tal, eller TIO.

I denna allegori åsyftas kraften hos LJUD, FÄRG och TAL på ovanstående naiva sätt för att beslöja den verkliga esoteriska betydelsen. För den utomstående låter allegorin som en av de många meningslösa barnsagorna om skapelsen, men den är rik på andlig och gudomlig, fysisk och magisk innebörd. Av Amitabha, *icke-färgen* eller *den vita glorian*, alstras prismats sju differentierade färger. Var och en av dessa utsänder ett motsvarande ljud, vilka tillsammans bildar *musikskalans* sju toner. Liksom bland de matematiska vetenskaperna geometrin är speciellt knuten till både arkitekturen och dennas kosmiska motsvarighet kosmogonin, så måste de tio punkterna i det pythagoreiska fyrtalet eller tetraktys, som tecknats för att symbolisera makrokosmen, mikrokosmen och människan, dess motsvarighet, delas i tio enheter. Ty detta har naturen själv föreskrivit, som vi senare skall se.

Så ännu ett citat som avslutning. I samma instruktion (s 15) skriver H P Blavatsky i korthet följande:

När universum, makrokosmen, och mikrokosmen är *tio*, varför indelas då människan i *sju* principer? Här är skälet till att det fullkomliga talet tio delas i två, ett skäl som inte kan meddelas offentligt: I sin helhet, dvs överandligt och fysiskt, är krafterna *tio*, nämligen tre på det subjektiva och ofattbara, och sju på det objektiva planet. Lägg på minnet, att det jag nu ger er är beskrivningen på de två motsatta polerna: (a) Den ursprungliga triangeln, som omedelbart efter det den återspeglar sig i "den himmelska människan", den högsta av de lägre sju, försvinner och återvänder till "tystnad och mörker". (b) Den astrala paradigmatiske (efterbildande) människan, vars monad (atman) också representeras av en triangel, eftersom den blir en trefald under de medvetna devachanska mellanspelen.

[Till Kapitel 8](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 8

Spår av den esoteriska filosofin i Genesis.

De äldsta religionerna i världen - i exoterisk mening, ty den esoteriska roten eller grunden är för alla densamma - är den indiska, den mazdeiska och den egyptiska. Därefter kommer den kaldeiska, en avkomling av de förra, nu helt och hållet förlorad för världen utom i den vanställda sabeanska form, vari den för närvarande återges av arkeologerna. Med förbigående av en del religioner som skall omnämnas längre fram kommer sedan den judiska, vilken esoteriskt följer i den babylonska magins spår, såsom i kabbalan, och exoteriskt är en samling allegoriska legender, såsom i Genesis och de fem moseböckerna. Lästa i det ljus som Sohar sprider över dem, är de fyra första kapitlen i Genesis fragment av ett högeligen filosofiskt blad i världens skapelsehistoria. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 40)

Den första lärdom som meddelas i den esoteriska filosofin är att den outgrundliga orsaken inte, vare sig medvetet eller omedvetet, sätter evolutionen igång, utan endast periodiskt uppenbarar olika aspekter av sig själv för ändliga sinnens förnimmelse. Hur oändlig den kollektiva världssjälens sammansatt av mångskiftande och tallösa skaror av skapande makter, än må vara inom den manifesterade tiden, så är den dock ännu alltid ändlig i jämförelse med det ofödda och oförgängliga rummet i dettas högsta väsensaspekt. Det som är ändligt kan inte vara fullkomligt.

De hebreiska Elohim, vilka i översättningarna kallas "Gud" och som skapar "Ijus", är identiska med de ariska asuraerna. De kallas också "mörkrets söner" såsom en logisk och filosofisk motsats till det eviga och oföränderliga ljuset... De zoroastriska Amshaspenderna skapar också världen på sex dagar eller perioder och vilar på den sjunde. Men i den esoteriska filosofin är denna sjunde den första perioden eller "dagen", den i den ariska kosmogonin så kallade första skapelsen. Det är denna förmedlande eon som är prologen till skapelsen, och som står på gränsen mellan den oskapade eviga orsaken och de skapade ändliga verkningarna, representerande ett tillstånd av växande aktivitet och energi såsom den första aspekten av den eviga, oföränderliga stillheten. I 1:a Mosebok, på vilken bok ingen metafysisk kraft blivit spilld, men däremot en utomordentlig tankeskärpa och fyndighet för att avslöja den esoteriska sanningen, tar "skapelsen" sin början vid manifestationens tredje stadium. "Gud" eller *Elohim* är de "sju regenterna" i Pymander. De är identiska med alla andra religioners "skapare". (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran II*, s 536-537)

I kväll inleder vi våra studier med följande citat från sidorna 242-243 i *Den Hemliga Läran I*:

...människosläktet i sitt första, urtypiska, skuggformiga tillstånd är avkomman av livets Elohim eller pitrierna. Dess yttre, fysiska beståndsdelar härstammar direkt från "förfäderna", de lägsta dhyanierna eller jordens andar. Sin moraliska, psykiska och andliga natur har det erhållit från en grupp av andliga väsen, vilkas namn och egenskaper skall meddelas i del II. Som helhet är mänskligheten ett verk av flera olika andliga varelseskaror. Varje särskild människa är ett tabernakel för desamma, och tid efter annan är enskilda individer omedelbara redskap för vissa av dem.

Människan är inte och har aldrig kunnat vara en färdig och avslutad skapelse av "Herren Gud", men hon är ett barn av *Elohim*, vilka man så godtyckligt förändrat till ett enda väsen som man gett manligt kön. De första dhyanierna, som fått till uppgift att "skapa" människan till likhet med sig, kunde endast avskilja sina skugggestalter såsom en luftig modell, på och omkring vilken materians naturandar kunde utföra sitt verk (se del II). Människan är utan allt tvivel kroppsligen danad av jordens stoft, men de som skapade och gestaltade henne var många.

Det torde vara lämpligt att inledningsvis göra två påpekanden, ett mindre viktigt och ett av större betydelse. Vi börjar med det förra. Sedan vi startade våra studier har vi vid varje sammankomst tagit upp och skärskådat läror från världens stora religioner, särskilt äldre tiders, som liknar eller är identiska med våra egna. Detta har gjorts för att sammanföra alla dessa läror från de gamla religionerna med de läror som meddelats av H P Blavatsky, dvs med teosofin. På det sättet påvisas det religiösa tänkandets allmängiltighet, något som i sin tur framkallar en anda av välvilja och broderlighet. Det leder också till betonandet av den känsla för moralen, som i så hög grad saknas hos de flesta av våra dagars västerländska lärde i deras jämförande studier av de mera framträdande forntida religionernas läror. Det kullkastar den själviska uppfattningen att "vi är fullkomligare och har en bättre moral än de" och idén om att vi västerlänningar är ett högre stående folk. Det kullkastar också idén om att en viss ras och en viss religion genom Guds påbud är de valda bärarna av den enda sanningen, och att alla andra religioner är falska och att de som i forna tider bekände sig till dessa är förtappade och hemfallna åt den brinnande elden.

Det andra och mer betydelsefulla påpekanget är följande. Vi har gång på gång lagt fram vissa religiösa eller filosofiska analogier och vissa synpunkter på dessa, som läromässigt är sannskyldiga proberstenar. Avsikten är att ge dem som tar del av de här föreläsningarna och de däri uttryckta tankarna vissa klara föreställningar, *nycklar*, med vilka de kan pröva sanningshalten och verklighetsinlaget i dessa forntida religioners bärande eller grundläggande läror, ty de lärorna är alla till sitt väsen och sin *inre mening* sanna. I denna bemärkelse är hinduismen sann, liksom buddhismen och konfucianismen och Lao-tses läror, taoismen. I denna bemärkelse är

de alla sanna.

De har dock alla blivit utsatta för större eller mindre påverkan från vissa skapelser av den mänskliga fantasin, och för den som inte tränats genom sådana här studier är det ofta svårt att skilja de mänskliga fantasierna från den gamla visdomsreligionens verklighetstroga läror. Alla de forntida religionerna sprang fram ur samma källa - teosofin, som den numera kallas. Men det är som sagt ibland svårt att veta vad som är den ursprungliga läran och vad som bara är mänskliga tillägg eller påhitt. Dessa skapelser av mänsklig fantasi och irreligiös fruktan är mycket framträdande i de två nutida monoteistiska religioner som framsprungit ur judendomen, dvs kristendomen och islam. I dessa två är de mänskliga fantasitillsatserna mycket markanta, men i båda finns ett fast underlag av mystiskt tänkande, baserat på visdomsreligionens uråldriga läror.

I kristendomen finns detta särskilt i de nypythagoreiska och nyplatoniska, något "kristnade" inslagen, sådana dessa framträder i Dionysios Areopagitas läror. Och i den mer sentida islamska religionen framträder det, fast något dunklare, huvudsakligen i lånegodset från den grekiska tankevärlden, men också i inlånade tankegångar från andra källor. Exempel på hur de senare återges av muslimska lärde och tänkare finner vi hos Ibn Sina, en perser som i Europa vanligen kallas Avicenna och som levde och skrev kring år 1000. Vidare hos Averroes (Ibn Rushd) i Cordova i Spanien, som verkade under 1100-talet, och hos Al Farabi (900-talet), en annan framstående muslimsk lärd av turkisk börd. Vi nämner dessa tre bland de många. Den forntida visdomen påverkade också Muhammeds läror på ett i hög grad mystiskt men mycket annorlunda sätt som framgår av sufilärorna. Dessa är uppenbarligen av persiskt ursprung och har perserna, detta andligt lagda och skarpsinniga folk, att tacka för sin tillkomst. Lärorerna är en välkommen kontrast till de hårda och mekaniska trosföreställningar som föddes ur den tidens råa arabstammars egoism.

Huvudtemat för kvällens studium är de inledande verserna i "Begynnelsens Bok", kallad Genesis, den första boken i judarnas lag. Vi skall först läsa verserna i den "auktoriserade bibelöversättningen". Sedan skall jag göra en egen översättning, och vi skall studera skillnaderna och hur dessa skillnader uppkommit. För det ändamålet måste jag göra en kort utläggning av vissa egendomligheter i det forntida hebreiska språket.

I den "auktoriserade bibelöversättningen" börjar första kapitlet av Genesis på följande sätt:

1. I begynnelsen skapade Gud himmel och jord.
2. Och jorden var öde och tom, och mörker var över djupet, och Guds Ande svävade över vattnet.
3. Och Gud sade: "Varde ljus"; och det blev ljus.
4. Och Gud såg att ljuset var gott. Och Gud skilde ljuset från mörkret.
5. Och Gud kallade ljuset dag, och mörkret kallade han natt. Och det blev afton, och det blev morgon, den första dagen.
6. Och Gud sade: "Varde mitt i vattnet ett fäste som skiljer vatten från vatten."
7. Och Gud gjorde fästet och skilde vattnet under fästet från vattnet ovan fästet. Och det skedde så.
8. Och Gud kallade fästet himmel. Och det blev afton, och det blev morgon, den andra dagen.
9. Och Gud sade: "Må det vatten som är under himmelen samla sig till en särskild plats, så att det torra blir synligt." Och det skedde så.
10. Och Gud kallade det torra jord, och vattensamlingen kallade han hav. Och Gud såg att det var gott.
26. Och Gud sade: "Låt oss göra människor till vår avbild, till att vara oss lika. Och må de råda över fiskarna i havet och över fåglarna under himmelen och över boskapsdjuren och över hela jorden och över alla kräldjur som rör sig på jorden."
27. Och Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne, till man och kvinna skapade han dem.

Hebreiska är ett semitiskt språk, tillhörande samma språkgrupp som bland annat arabiska, etiopiska, arameiska, feniciska och assyriska. Den hebreiska på vilken bibeln är skriven kallas biblisk hebreiska, och är gammalhebreiska. Det språk som talades i Palestina vid den tid Jesus antas ha levt i Jerusalem och trakten däromkring var arameiska och inte hebreiska, som då var utdött såsom talspråk. När Jesus talade till sina

lärjungar, talade han givetvis arameiska.

Det hebreiska språket i de forntida bibelmanuskripten - av vilka inget torde vara äldre än från 800-talet - är skrivet med "punkter" i stället för vokaler, eftersom den hebreiska skriften helt och hållet består av konsonanter. Alfabetet har alef eller a, som icke desto mindre räknas som konsonant. Det har vav eller o, som också räknas till konsonanterna, och det har jod eller j, likaledes en konsonant, men det har inga egentliga vokaltecken.

Språket är alltså skrivet utan några egentliga vokaler. I de allra äldsta manuskripten - och definitivt var det så i de ursprungliga eller förkristna texterna - löper bokstäverna dessutom i en följd, utan åtskillnad mellan orden. Det finns möjligen några tecken som märker ut särskilt viktiga ställen i texten, men bokstäverna följer på varandra utan några isärskiljande arrangemang, utan uppdelning i ord och utan vokaler. Så ni ser att till och med för mycket kunniga judiska lärde är fältet öppet för spekulationer av olika slag över vad varje särskild kombination av bokstäver i ett sådant ändlöst flöde ursprungligen kan ha betytt. Det här sättet att skriva var i forna tider det allmänt förekommande. De äldsta grekiska och latinska nytestamentliga manuskripten är skrivna på detta sätt, och man kan ännu i våra dagar se exempel på metoden på ruiner av offentliga byggnader i Grekland och Rom. Uppenbarligen var resultatet av tolkningen eller läsningen ofta mycket diskutabelt. Läsaren kunde vara mycket tveksam om betydelsen av olika ställen i manuskript som var skrivna på det här sättet.

Detta var fallet i så hög grad att det i Palestina - förmodligen någon gång vid den tid då Titus intog Jerusalem, eller i början av den kristna tideräkningen - uppstod en skola av uttolkare. I en anda av vad de behagade kalla tradition, massora, dvs "traditionell" kunskap, tolkade dessa hur den judiska bibeln skulle läsas, hur flödet av konsonanter vid läsningen skulle delas upp i ord, och vilka vokalpunkter som skulle placeras in i dessa för att bestämma uttalet i enlighet med bibeltolkningen. Systemet med "punkter" infördes troligen inte i *texten* förrän i det sjunde århundradet. Denna skola kallades massoraskolan, och dess uttolkare och anhängare kallades massoreter.

Massoraskolan nådde sannolikt sin högsta utveckling och sin slutfas under 800-talet. Men eftersom skolan stödde sig på vad den kallade tradition, finns det inga säkra bevis för att dess tolkningar av de egna bokstavskombinationerna alltid var riktiga. De tycks dock ha erhållit och till eftervärlden överfört ett visst mått av kunskap om den allmänna ursprungsbetydelsen.

Låt oss för att belysa frågan ta de fyra första svenska orden i Genesis. Därvid utelämnar vi alla vokalerna och behåller bara konsonanterna. Vi får då bgnnlsnspgd. För att få fram en betydelse kan man här placera in vokaler nästan hur som helst. "I begynnelsen skapade Gud", och tänk er sedan ändlösa följder av sådana konsonanter!

Lägg här till att den hebreiska skriften löper från höger till vänster, och att den dessutom börjar i vad vi kallar slutet av boken och går mot dess början, liksom skriften i andra semitiska språk. Detta skrivsätt var inte ovanligt hos andra folk i äldre tider. Grekiska och latin skrevs ibland på det sättet. Senare skrevs dessa språk dock vanligen från vänster till höger, oftast utan mellanrum mellan orden, som ni kan se av gamla tempelinskriftioner och på andra ställen, om ni reser till Grekland och Rom. I de mycket gamla grekiska skrifterna (bland andra) har man också vad som kallas *boustrophedon*, av två grekiska ord som betyder "oxvändning" och syftar på den väg en ox följer då den plöjer ett fält. Oxen startar vid fältets ena sida och går mot den andra. Där vänder den och går tillbaka på så sätt att den andra plogfåran löper parallellt med den första. Denna metod används dock inte i de hebreiska bibelmanuskript som är i vår ägo.

När vi börjar vår översättning av de första verserna i Genesis, står vi redan vid de två inledande orden inför en svårighet. De orden kan översättas på två eller tre olika sätt. Den översättning som ges i europeiska biblar, däribland i den svenska, är en ganska riktig tolkning av själva ordalydelsen. Men var och en som översatt från ett främmande språk, särskilt från ett dött sådant och i synnerhet från ett religiöst som uppenbarligen skrivits mer eller mindre i chiffer, kan förstå de svårigheter som ligger i att först plocka fram de olika betydelser ett ord kan ha, och sedan välja den betydelse som är lämpligast för översättningen och kommer författarens mening närmast. De första två orden läses vanligen *be* och *reshith*, och betyder i den uppdelningen "i" (*be*) "begynnelsen" (*reshith*). *Reshith* är femininum och kommer ursprungligen från det maskulina ordet *resh* eller *rosh* som (bland annat) betyder "huvud", "huvuddel", "första del". Vi kan följaktligen översätta *be reshith* med "i första delen" eller "i högsta delen" etc.

Men samma konsonantkombination - brashith - kan också delas upp på ett annat sätt, nämligen i verbet *boreoch* substantivet *shith*. Dessa betyder i översättning "dana" (*bore*)en "organisation" eller ett "arrangemang" (*shith*). Men vilken organisation är det som danas? Texten fortsätter med att säga vad som organiseras eller arrangeras - genom organisering "danade Elohim himmel och jord".

Vidare kan ordet *resh* eller *rosh*, som ovan sagts, också betyda "huvud" och då hänsyfta på visdom eller kunskap, vilket ger översättningen "i visdom danade Elohim himmel och jord". Kom ihåg att man får placera in vokalerna nästan hur som helst, eftersom vokaler inte finns i bokens (bibelns) ursprungstext. Och detta ger möjlighet till mer än en tolkning.

Resh eller *rosh*, som alltså kan betyda "huvud" och "visdom", kan också betyda "skara" eller "stort antal". Därför kan vi välja en fjärde tolkning: *beresh*, "i stort antal". *Yithbare*, "danade" Elohim, skulle då vara nästa ord. Här har vi en annan märklig betydelseförändring - och jag gör dessa anmärkningar för att visa hur den hebreiska bibeltexten medger många tolkningar. Om vi delar upp de fjorton första bokstäverna i den hebreiska texten på följande sätt, *Be-reshyithbare* elohim, så får vi (genom att använda *yithbare*, som är en av formerna av det hebreiska verbet, den reflexiva formen, som innebär handling med sig själv) följande översättning: "I stort antal danade gudarna sig själva." I texten följer sedan "till himlen och jorden". Vi får då "I stort antal danade (gjorde) gudarna sig själva till himlen och jorden". Lagg märke till den stora skillnaden i innebörd mellan denna översättning och den gängse bibelöversättningen. Vi tror att den här översättningen är den bästa. Den visar direkt sin tankemässiga överensstämmelse med alla andra forntida kosmogonier.

"I stort antal danade" (eller "evolverade", ty ordet *bara* betyder "göda sig", "gestalta", "bli tung eller grov", "skära till", "forma", "födast", "evolvera"). Alltså: "I stort antal evolverade Elohim sig själva till himlen och jorden".

Så till det fjärde ordet, *elohim*, som är ett mycket egendomligt ord. Dess första del är *el*, som betyder "gud", gudomlighet. Från denna kommer den feminina formen *eloh*, som betyder "gudinna". *Im* ger bara den maskulina pluralformen. Om vi därför översätter varje element i ordet får vi innebörden "gud, gudinna, plural". Denna översättning visar vad vi kanske kan kalla gudomligheternas tvåkönade väsen, hierarkins polara motsatser, livets grundläggande tvåfald.

Vers 2: "Och jorden blev eterisk." Det andra ordet i andra versens hebreiska text är ett verb som svarar mot de två latinska verben *esse*, "vara" och *fieri*, "bli". Dess ursprungliga betydelse är dock nästan alltid *fieri*, och det har samma innebörd som det grekiska *gignomai*, "bli", övergå till ett nytt tillstånd av någonting. "Och jorden blev eterisk" eller "övergick i ett eteriskt tillstånd". De två följande orden i texten (*tohu* och *bohu*), som vi här översätter med "eterisk", är mycket svåra att tolka rätt. De betyder båda "tomhet", "ödslighet", "immaterialitet" och följaktligen "upplösning". Den underliggande idén är "något icke-substantiellt", "något inte grovt materiellt". Vi fortsätter vår översättning: "Och mörker på eternas yta. Och gudarnas (Elohims) *ruahh* (andesjäl) ruvade (svävande)". Det ord vi översatt med "ruvade" är härlett från och betecknar en hönas beteende när den i redet vårdar och ruvar sina ägg. En i sammanhanget mycket talande bild.

Här finner man samma tanke som i nästan alla forntida lärobyggnader, nämligen den symboliska bilden av världssjälens som ruvar på rymdens vatten och frambringar världsägget, bilden av världsägget och den gudomliga fågel som lägger det. "Och Elohims andesjäl ruvade på vattnets yta" lyder den hebreiska texten. Som vi tidigare påpekat, var "vatten" en vanlig beteckning eller symbol för rummet, den eteriska rymden. Vi fortsätter vår översättning:

Och Elohim (gudarna) sade: Ljus, bli till! Och ljus blev till. Och gudarna såg ljuset och att det var gott. Och Elohim skilde ljuset från mörkret. Och Elohim kallade ljuset dag, och mörkret kallade de natt. Och afton blev till, och morgon blev till. Första dagen. Och Elohim sade: låt en rymd bli till mitt i vattnet, och låt den vara en avdelare mellan vatten och vatten. Och Elohim (eller gudarna) skapade rymden, och de skilde mellan det vatten som (var) under rymden och det vatten som (var) ovanför rymden, och (det) blev så. Och Elohim (gudarna) kallade rymden himmel, och afton blev till, och morgon blev till. Andra dagen. Och Elohim (gudarna) sade: låt vattnet ovanför himlen dra sig samman [dvs övergå i fast form, kondenseras] på ett ställe, och låt den torra delen bli synlig, och det blev så. [Med den torra delen menas den fasta eller manifesterade delen. "Torr" anger motsatsen till fukt, som betecknar vatten, vilket i sin tur står för rum. Med den torra delen menas därför den samlade materian till en planet eller ett solsystem eller ett universum i blivande.] Och gudarna kallade den torra delen jord, och förtätningen till vatten kallade de hav. Och Elohim (gudarna) såg att det var gott.

Vi övergår så till verserna 26, 27 och 28 i samma kapitel, det första:

Och Elohim (gudarna) sade: låt oss göra människorna [ordet är Adam] till vår skugglika avbild [till vår skugga, till vår skenbild. Ordet är tselem], efter vår modell. Och låt dem nedstiga i havets fiskar och i luftens flygande varelser, och i djuren och i hela jorden, och i alla varelser som rör sig på jorden. Och Elohim (gudarna) formade [eller gestaltade eller evolverade (bara, samma verb som ovan)] människorna till sina skenbilder, till Elohim's skugglika avbilder gestaltade (eller evolverade) de dem.

Nu kommer två mycket intressanta ord som vanligen översätts med "man och kvinna". Det är två av de översättningar man finner i ordböckerna, men ordens grundbetydelser är "tänkare och mottagare" (eller behållare). Vi får då "till tänkare och behållare evolverade de dem". Och Elohim välsignade dem, och Elohim sade till dem: "Var fruktsamma och föröka er, och uppfyll jorden" osv.

Ni ser nu, att vi bara genom att använda andra - men ändå lexigrafiskt korrekta - ord än de som vanligen väljs av kristna och senare judiska översättare, och genom att inte framtvunga några särskilda betydelser, har funnit exakt samma tankar som i de esoteriska läror, sådana dessa läggs fram i Den Hemliga Läran när ämnet behandlas där. Till att börja med har vi, genom att använda den reflexiva formen av det hebreiska verbet *bara*, funnit hierarkin med dess manifesterade gudomligheter som evolverar universum eller kosmos *ur sig själva*. Vidare skall ett studium av första versen i Genesis visa oss, att den evolution som behandlas där inte uteslutande eller speciellt har avseende på skapelsen av vår egen eller någon annan särskild jord. Vi har där en allmängiltig lära, som snarast har avseende på det första framträdandet av materiell tillvaro i den eteriska rymden. Vi skall också finna att de luftens fåglar och de havets fiskar och de djur som nämns inte ovillkorligen betyder de varelser som vi på jorden känner under dessa beteckningar (även om det kan vara så), utan dessutom (i enlighet med ett i den forntida mytologin välkänt faktum) syftar på de "himlens djur" som vi talade om vid vår förra sammankomst, dvs på stjärnerymdens alla glober, nebulosor och kometer. Varje sådan betraktades i de forntida läror som en levande varelse med en fysisk kropp, och bakom denna dess ledare eller styresman, dess gudomliga väsensgrund eller ande.

Vidare ser vi att Elohim evolverade människorna, människosläktet, *ur sig själva* och sade till dem att utvecklas och sedan ingå i och besjåla de andra nämnda varelserna. Enligt våra läror är dessa Elohim's söner faktiskt ljusets barn, ljusets söner. *De är vi själva*, och ändå olika oss eftersom de står högre. I vårt inre är de dock våra egna jag. Ett faktum är att Elohim blev, de evolverade in i, sin egen avkomma. De förblir i viss mening det inspirerande ljuset inom oss eller snarare *över oss*, enligt den tolkning som sanktioneras av de i lexikon valda orden och som inte trotsar den hebreiska grammatiken. Ty om vi följer den esoteriska filosofins urgamla läror ser vi - och vi har då stöd av en alldeles likartad tankegång i de babylonska religiösa läror, från vilka de nu behandlade judiska läror härstammar - att Elohim *projicerade sig själva* i den dåvarande "mänsklighetens" under utveckling varande former, vilka alltifrån den tiden var "människor", hur ofullständigt utvecklade de då ännu var.

Vilka är då dessa Elohim, dessa gudomligheter, dessa gudar? I kabbalans hierarkiska system utgör de den sjätte ordningen som utgår från den första eller Kronan, och är alltså långt ifrån de högsta. I kosmogoniskt avseende är de de *manifesterade* danarna eller vävarna av universums vävnad. Jehovah, som omtalas i andra kapitlet av Genesis, är den tredje änglamakten nedåt räknat från Kronan, toppunkten i kabbalans hierarki.

I femte kapitlet av Genesis, verserna 1 och 2, finns ett intressant uttryck . Vi översätter:

Detta är boken om människornas (Adams) släkt. På den tiden då Elohim (gudarna) evolverade människorna, skapade de dem efter Elohim's modell. Till tänkare-och-behållare skapade de dem, och välsignade dem och kallade dem för människosläktet (eller Adam) när de skapade dem.

Här är det uppenbarligen inte fråga om ett enstaka människor, en man och en kvinna i vår mening, utan om de sig utvecklande tvåkönade människorna. *Dessa hade ett enda namn*, Adam, och deras utmärkande drag var tänkare och skrin (eller behållare). De var eteriska varelser -Elohim's barn och på samma gång Elohim själva - i stånd att tänka, och att ta emot och förstå och utveckla sig genom de lärdomar de skulle få av sina inkarnationer i de lägre varelser av kött och blod som de själva evolverade och som kallas "luftens fåglar" och "havets fiskar" och varje levande ting som rör sig på jordens yta.

Dessa forntida urkunder har mer än en mystisk eller esoterisk tillämpning, eller som H P Blavatsky säger, de har mer än en nyckel. Men återigen, vad eller vilka är dessa Elohim? *De är våra monader* i den betydelse som ordet

monad har i teosofin. Det är i förbigående sagt märkligt att Leibniz, den store tyske filosofen, utvecklade en teori om monadisk evolution som i vissa avseenden är ovanligt lik vår egen. För honom var universum proppfullt av i utveckling stadda varelser som han kallade monader, andliga väsen som evolverade genom sina egna inneboende krafter men dock verkande och återverkande på varandra. Så långt denna idé sträcker sig, är den ett troget eko av den forntida visdomsreligionen.

Men vad menar vi när vi talar om emanation, evolution och skapande? Emanation och evolution är som begrepp nästan identiska till innebörden. *Emanation* kommer av ett latinskt ord som betyder "flöda ut", och i alla forntida läror av betydelse var idén den, att gudarna aktivt (transitivt) lät sina avkomlingar eller barn "flöda ut" ur sig. *Evolution* är också ett latinskt ord, ett substantiv som betyder "utrullande", "uppvecklande", någonting vecklas upp. Och uppenbarligen har någonting som flödat ut (ordet använt transitivt) också rullats ut, vecklats upp.

Ordet *skapande* var ursprungligen i sin latinska betydelse praktiskt taget liktydigt med det hebreiska *bara*. Det betydde "görande", "gestaltande", "tillskärande", "utsnidande" - givetvis av redan befintligt material (materia). Det kristna antagandet (som mer eller mindre var senare tiders judiska) att Gud skapade världen "av intet" är både historiskt och språkligt sett befängt och orimligt. Det är inte grundat på någon som helst forntida lära, och det uppkom på sätt och vis helt naturligt ur den monoteistiska galenskapen att försöka göra Gud utomkosmisk, att skilja honom från universum och placera honom över det som en ren ande, vilken inte har någon ofrånkomlig samhörighet med sina skapade varelser. Gud är deras "fader och skapare" och ändå en absolut personlig icke-varelse, som inte har "någon kropp, några lemmar eller böjelser", men ändå på samma gång är en *person!* Naturligtvis motsäger och kullkastar de två begreppen varandra, och hade vi tid till förfogande skulle det vara lätt att ytterligare belysa deras befängda orimlighet.

När vi nu avslutar våra studier för i afton kan vi därför se, att det är mycket svårt att säga vilken av de tre - emanation, evolution, skapande - som kommer först i ordningen. Är det emanation, följd av evolution, följd av skapande? Eller är det evolution, följd av emanation, följd av skapande? Säkert är att skapande - i sin ursprungliga betydelse av gestaltande, formande - kommer sist av de tre. Detta kan lätt visas. Svårigheten ligger i det faktum att vi i varje kosmisk emanationsakt omedelbart varseblir en evolutionsakt, och att vi i varje evolutionsakt omedelbart varseblir en emanationsakt. Varje monad övergår direkt från den ena akten till den andra, liksom hela mänskligheten evolverade direkt från den ena till den andra. Förmodligen bör vi säga att emanation, evolution och skapande *under manifestationen* verkar samtidigt och samordnat.

Men tar vi upp frågan från rent filosofisk ståndpunkt är det antagligen riktigast och bäst att säga, att det första steget från vad vi kallar det omanifesterade till det manifesterade är emanation, ett utflöde av en monad eller snarare av en skara av monader från deras källa. När dessa monader i sin tur följer det mönster som gjorts upp för dem av deras upphov och deras karmiska förflutna, blir de alltmer fördunklade och materiella i takt med att de avlägsnar sig från sin centrala livskälla. När de emanerar så evolverar de också och bringar i dagen det som de har eller är i sitt innersta väsen. De gör detta i enlighet med de karmiska linjer eller mönster som vi i förbigående nämnt vid tidigare sammankomster när vi talade om skandhaer, ty varje emanationsakt och evolutionsakt är begynnelsen på en ny livscykel, vilken följer på en föregående livsperiods eller manvantaras pralaya eller viloperiod. När så slutligen självmedvetandets period uppnåtts under evolutionens cykliska fortgång, kommer en tid av viljande, av medvetet val, då människan börjar "skapa" eller gestalta *med avsikt*. Genom att bruka sin vilja, sin intuition och sitt intellekt, formar hon själv sitt öde och påverkar också *såsom skapare* den värld som omger henne.

[Till Kapitel 9](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 9

Konturteckning av den esoteriska kosmogonin. Glober, runder och raser. Kosmiska tidsperioder.

Kan man väl undgå att hos Creuzer spåra en hög grad av intuition då han, fastän nästan obekant med de ariska hinduernas filosofiska system, som var blott föga kända på hans tid, yttrar sig på följande sätt:

"Det är med förvåning vi nutidseuropéer hör talas om solens och månens andar osv. Men, jag upprepar det än en gång, *den naturliga urskillning och det sunda omdöme som utmärkte forntidens folk*, helt och hållet främmande för vår alltigenom materiella uppfattning av den celesta mekaniken och de fysiska vetenskaperna, ...kunde ej undgå att i stjärnorna och planeterna se något mer än blott ljusmassor eller mörka kroppar, kretsande i himlarymden blott och bart enligt lagarna för attraktion eller repulsion. De såg i dem *levande* kroppar, besjälade av andar, och de tillämpade samma uppfattning om naturens alla riken... *Denna lära om andar, så överensstämmande med naturen* från vilken den var härledd, bildade en storslagen alltomfattande föreställning, enligt vilken alla fysiska, moraliska och politiska förhållanden sinsemellan stod i det närmaste samband... "(De Mirville, *Egypte*, s 450-455)

Bara med ledning av en dylik föreställning kan människan bilda sig en riktig slutsats om sitt ursprung och om uppkomsten av allt i universum - av himlen och jorden, mellan vilka hon utgör en levande föreningslänk. Utan en sådan psykologisk föreningslänk och känslan av dess närvaro kan ingen vetenskap någonsin gå framåt, och kunskapsområdet måste inskränkas till undersökandet av enbart den fysiska materian. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran II*, s 407-408)

Vi inleder kvällens studium med att ännu en gång läsa på sidorna 242-243 i Den Hemliga Läran I:

...människosläktet i sitt första, urtypiska, skuggformiga tillstånd är avkomman av livets Elohim eller pitrierna. Dess yttre, fysiska beståndsdelar härstammar direkt från "förfäderna", de lägsta dhyanierna eller jordens andar. Sin moraliska, psykiska och andliga natur har det erhållit från en grupp av andliga väsen, vilkas namn och egenskaper skall meddelas i del II. Som helhet är mänskligheten ett verk av flera olika andliga varelseskaror. Varje särskild människa är ett tabernakel för desamma, och tid efter annan är enskilda individer omedelbara redskap för vissa av dem.

Människan är inte och har aldrig kunnat vara en färdig och avslutad skapelse av "Herren Gud", men hon *är* ett barn av *Elohim*, vilka man så godtyckligt förändrat till ett enda väsen som man gett manligt kön. De första dhyanierna, som fått till uppgift att "skapa" människan till likhet med sig, kunde endast avskilja sina skuggestalter såsom en luftig modell, på och omkring vilken materians naturandar kunde utföra sitt verk (se del II). Människan är utom allt tvivel kroppsligen danad av jordens stoft, men de som skapade och gestaltade henne var många.

När vi nu fortsätter vårt studium av det esoteriska underlaget till Genesis första kapitel, måste jag påpeka att det kapitlet inte handlar om människan sådan vi nu känner henne. Den "människa" som där omtalas är den andliga varelse, vilken såsom ett andligt eller snarare eteriskt väsen nedsteg i materian under denna manvantaras första rund. När vi därför i vers 27 översätter den egendomliga meningen "till tänkare och mottagare evolverade de dem", måste vi förstå att detta inte hänsyftar på vår tids sexuella man och kvinna. Orden *tänkare* och *mottagare* syftar på den andliga natur som de dåvarande människornas eteriska vehikler hade, inte på våra dagars man eller kvinna, och ordet *mottagare* kan också översättas med *behållare*, den högre naturens vehikel eller bostad. Dessutom var människan under den period som avhandlas i vers 27 tvåkönad, androgyn, och det fanns följaktligen inte några "kvinnor" då. Detta första kapitel lämnar den eteriske Adams första, rent könlösa stadium praktiskt taget utan avseende, och börjar sin beskrivning av "människan" då denna redan var i färd med att sjunka ner i materiell tillvaro såsom en halvt självmedveten eterisk tvåkönad varelse. Med andra ord så lämnar det första kapitlet inte någon detaljerad redogörelse för könens åtskiljande, något som ägde rum långt senare. Detta generella påstående har klart stöd av till och med det exoteriska återgivandet av läran. Men låt oss läsa i ett annat kapitel av Genesis, vers 5 i kapitel 2:

Då bar jorden ännu ingen buske på marken, och ingen ört hade ännu skjutit upp på marken, ty Herren Gud hade inte låtit det regna på jorden, och ingen människa fanns, som kunde bruka jorden.

"Människan" hade ännu inte anlänt. Låt mig som inledning till efterföljande förklaringar säga, att detta andra kapitel av Genesis handlar om vår manvantaras tredje och fjärde (vår innevarande) rund, särskilt om vår fjärde runds tredje rotas. Det första kapitlet däremot är ett i hög grad generaliserat och kortfattat judiskt sammandrag av tidiga läror om världens uppkomst, och slutar med en lika kort anspelning på den första och den andra runden.

Och i verserna 19-22 finner vi följande:

19. Och Herren Gud danade av jord alla markens djur och alla himmelens fåglar och förde dem fram till mannen för att se hur denne skulle kalla dem; ty som mannen kallade varje levande varelse, så skulle den heta.

20. Och mannen gav namn åt alla boskapsdjur, åt fåglarna under himmelen och åt alla markens djur. Men för Adam fann han inte någon hjälp, sådan som anstod honom.

21. Då lät Herren Gud en tung sömn falla på mannen, och när han hade somnat, tog han ut ett av hans revben och fyllde dess plats med kött.

22. Och Herren Gud byggde en kvinna av revbenet som han hade tagit av mannen, och förde henne fram till mannen.

Liksom i vers 5 ovan använder jag den så kallade auktoriserade översättningen, även om en mycket mer belysande översättning skulle kunna göras av dessa verser. Men det skulle föra oss för långt från vårt huvudämne att göra en sådan nu.

För det första återger kapitel 2 ett annat tillvägagångssätt än kapitel 1 och en förändring vad beträffar den eteriska varelsens evolvering från Elohim som har att göra med den fysiska mänsklighetens eller "människans" skapelse av "stoff från jorden" (vers 7). För det andra borde ordet *revben* i verserna 21 och 22 översättas med *sida*, eftersom det syftar på *delandet* av den tredje rotrasens (i den fjärde runden) tvåkönade eller androgyna mänsklighet i den sexuella mänsklighet vi nu har.

I Gästabudet hännyftar Platon på detta förhistoriska fysiologiska faktum och säger att (en av) människosläktets tidigaste raser var tvåkönad. Dennas människor var utrustade med stora och fruktansvärda krafter, och deras ondska och ärelystnad växte sig så stora att Zeus blev förbittrad och beslöt att klyva var och en av dem i två delar, som när man klyver ett ägg med ett hårstrå. Detta gjorde Zeus och befallde Apollon att ge de båda halvorna skönare form osv. Apollon gjorde så och läkte sedan ihop köttet på de båda halvorna. Sedan dess är hela människosläktet indelat i män och kvinnor. En typisk platonsk berättelse, som innehåller verkliga fakta av glömd historia. Detta handlar om den fjärde rotrasens tidigaste del och mera speciellt om den tredje rotrasens mellersta period i den fjärde (den nuvarande) runden på denna planet.

Med ytterligare några förklarande ord lämnar vi så för tillfället den konturteckning av emanation och evolution som återfinns i den judiska bibeln. Men först kan det vara lämpligt att säga något om Elohim.

Elohim är ett ord som ofta förekommer i den judiska bibeln och är, som vi framhöll i vår föregående föreläsning, i sig själv ett bevis på det forntida judiska folkets polyteistiska böjelse, lära och trosuppfattning. Bibeln själv visar detta. I allmänhet skall *Elohim*, som är ett vanligt substantiv i plural, översättas med "gudar". Men på de flesta ställen där det förekommer i den hebreiska texten återges det i den auktoriserade översättningen med "Gud". Det finns inget verkligt och vederhäftigt skäl för en sådan översättning. Det rätta ordet är "gudar". Men översättarnas monoteistiska och kristna syften fick dem att översätta på de sätt som de ansåg bäst tjänade den kristna kyrkan och deras allsmäktige Gud. Därför översatte de ordet olika på olika ställen. Så översätts det till exempel i den engelska bibeln på många ställen, bland annat i Andra Moseboken 21:6 och 22:8-9, med "domare". Den egentliga verkliga betydelsen är dock alltid "gudar" eller väsen med gudomlig status.

I våra studier nalkas vi nu mycket svåra och djupt esoteriska ämnen. Låt oss framför allt aldrig glömma att Elohim, gudarna, som i den forntida världens olika religioner omtalas under olika namn såsom människosläktets skapare eller snarare utvecklare eller upphov, är andliga varelser - *som är vi själva*. Och nyckeln till denna skenbara gåta finner vi i läran om det individualiserade livets hierarkier.

En hierarki kan betraktas som en sammansatt enhet, som en kollektiv varelse i samma bemärkelse som en armé är kollektiv, även om den är sammansatt av enheter. Armén av varelser inom vilken hierarki som helst är dessutom, sedd ur en annan synvinkel, mer än bara en kollektiv enhet, ty den är i sin topp förenad i vad som faktiskt är den hierarkins källa. Denna källa är den hyparxis eller andliga sol från vilken hierarkins alla övriga nio plan eller klasser emanerar och evolverar nedåt till det lägsta, där påbörjande en ny hierarki. Varje hierarkis hyparxis är den lägsta klassen, det lägsta planet, i en överordnad hierarki i en praktiskt taget oändlig serie.

Människan är en alltigenom andlig varelse. Materia är bara en av andens manifestationer. Vi lever i ett andligt universum, och fastän materia existerar, så existerar den såsom maya, illusion. Detta betyder inte att materia är ett rent illusoriskt ingenting, utan att den så att säga är ett av andens sätt att existera. Men allteftersom vi växer

längre in på den hierarkiska skalans högre plan, bleknar den maya som hänför sig till den hierarkins liv bort inför våra ögon, och vi ser sanningen i allt högre och vidare utsträckning ju längre vi avancerar.

När det gäller människosläktets nedstigande eller fall i material, dvs nedstigandet i manifesterad tillvaro av de andliga varelser, den andliga hierarki, som människorna faktiskt är, så måste vi ha klart för oss att vi inte kan förstå detta djupa ämne ordentligt, om vi inte först gör en konturteckning av vad som menas med runder och raser. Men innan vi gör den måste vi befria vårt sinne från vissa vetenskapliga uppfattningar - eller rättare sagt missuppfattningar - som inpräntats i oss alltsedan barndomen och som därför blivit en del av vårt tankeliv.

Två av vår nutida vetenskaps stötteleare är följande. Den första är principen om energins oförstörbarhet, enligt vilken den totala mängden energi i universum är konstant. Mängden kan vare sig ökas genom nyskapande eller minskas genom avlägsnande av energi. Den andra stöttelearen är principen om energiformernas växelförhållande eller omvandlingsbarhet, enligt vilken varje energiform kan - åtminstone teoretiskt - övergå i en annan energiform. Mekanisk rörelse kan till exempel övergå i elektrisk och elektrisk i mekanisk etc.

Dessa två vetenskapliga teorier eller läror närmar sig i vissa avseenden den esoteriska uppfattningen om det underbara element, som ligger bakom och är orsaken till alla förändringar i naturen. Men ändå är den esoteriska filosofins uppfattning inte förenlig med någon av dessa båda vetenskapliga övertygelser. Vad först principen om energins oförstörbarhet beträffar så är det helt riktigt att ingen "ny" energi kan "skapas", och det är också helt riktigt att ingen kraft eller energi någonsin kan gå fullständigt förlorad. *Energi omvandlas eller transformerar inte* som den andra vetenskapliga lärosatsen påstår. Det är däremot möjligt för energi att övergå från ett tillvaroplan till ett annat - att komma in på ett visst plan från ett högre eller ett lägre. Med andra ord så är det möjligt för ett kraft- eller energielement utanför ett plan att träda in i tillvaro och manifestation på detta. Den materialistiska läran om ett universum av död, livlös, icke vital materia - med ingenting över, bakom, nedan om eller inom detsamma - kan alltså inte accepteras av oss som studerar den esoteriska filosofin.

Vi kan om energiformernas växelförhållande eller omvandlingsbarhet dock säga, att det i en bemärkelse är sant att alla energierna i universum står i växelförhållande till varandra. Det är ett av teosofins fundamentala axiom att ett universum, såväl vårt eget som varje annat universum, är en levande organism och att alla dess energier eller krafter därför står i växelförhållande till varandra. Men detta betyder *inte* att en energi kan *bli en annan*.

Den idén strider mot själva andan och grundvalen i den esoteriska läran om manifestationen, dess hierarkier och individuella liv - vilka alla utgått från DET ENHETLIGA LIVET. Det som händer är istället följande. En energi *omvandlas* inte till en annan, utan uppväcker eller frammanar eller väcker till aktivt liv eller manifestation en "energi" som är i jämvikt - inte "latent", vilket betyder något helt annat. När den nutida vetenskapsmannen talar om latent eller potentiell energi är detta för ockultisten en ologisk absurditet. Själva ordet energi antyder verksamhet, och att tala om latent energi är som att tala om latent verksamhet eller dött liv eller en fyrsidig triangel eller ett platt klot. Det är omöjligt så länge vi grundar vår uppfattning på de vetenskapliga postulaten. Men - och lägg noga märke till detta - en ockultist skulle kunna använda uttrycket "latent energi", ty i hans mun har det en betydelse och innebörd.

Så till exempel "omvandlas" inte en andlig - och alltså latent eller icke-materiell - energi till materia. Inte heller "omvandlas" en materiell energi till ande. Varför inte? Därför att ande och materia, eller energi och materia, inte är två utan i grund och botten ETT. Från början till slutet av den långa manvantariska tidsperioden pågår en gradvis utveckling av ett ting till ett annat, men detta livets fortskridande försiggår inte i enlighet med de vetenskapliga teorier som framträder i principen om den materiella energins omvandlingsbarhet. Den senare är en dröm, den existerar inte.

Detta är ett ämne som vi skall utveckla vidare längre fram i våra studier. Nu tar vi i stället upp frågan om den andliga och senare eteriska människans nedstigande i material, nedför de tio stegen på den hierarkiska skalan. Vid en tidigare sammankomst såg vi att detta nedstigande började med att de andliga varelser som sökte manifestation på lägre plan inträdde genom ett layacentrum. Det var tid för dem att öppna den stora mahamanvantara eller världsperiod som nu skulle följa. Så snart de andliga väsendena berörde det lägre planets - vårt fjärdemateriaplans - högsta stadium livades det särskilda layacentrum däri, till vilket de leddes av karmisk energi, till motsvarande verksamhet eller samstämmigt liv. Den första manifestationen därav, sådan den tedde sig från samma plan, var en töcknig nebulosa. Det andra stadiet, som inträffade tidsåldrar senare, var

spiralnebulosan. Och det tredje, ytterligare tidsåldrar längre fram i tiden, var ringnebulosan med kärna, som liknade en ring med en glob i centrum. Innan den evolverande kroppen så intog sin plats i livet som planet genomgick den kometstadiet, under vilket den leddes eller drogs till det särskilda solsystem eller den särskilda sol som den i föregående planetmanvantara var karmiskt förbunden med.

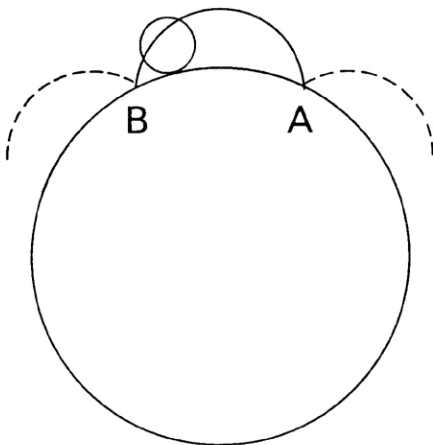
En planets livscykel eller manvantara består sakligt sett av sju runder eller kortare manvantaraer runt sju glober. Men dessa föregås av tre elementala cykler - alltså sammanlagt tio. Dessa tre första stadier eller cykler, som vi kan kalla de tre elementala runderna om vi vill, hör samman med de tre ursprungliga planen ovanför de sju. De utgör ännu inte en period av verkligt *eterisk* manifestation. Det är fråga om det första nedstigandet i underandlig manifestation av arupa- (eller de kroppslösa) varelserna av andlig natur. Men när det lägsta av de tre ursprungliga planen genomlöpts, har livsvågen eller livsenssens förtätats så mycket i eterisk materia att den kan bilda en luftig skepnad eller eterisk glob. Denna glob börjar sedan sin manvantariska cykel ner i materian, en cykel som fortskrider i flera stadier, faktiskt sju stycken på och i sju glober.

Under den *första* runden har livsvågen att på den första globen fullgöra ett kretslopp bestående av sju rotraser. Efter, eller rättare sagt vid slutet av, evolutionen av varje rottras, drivs den rottrasens överskottsenergi ner i den lägre sfären och bildar där det första, andra, tredje osv elementet av den första rundens andra glob. Livsenergin eller livsvågen har att fullgöra ett kretslopp på sju rotraser i och på denna andra glob, och när varje sådan rottras har nått sitt slut drivs dess överskottsenergi på samma sätt in i ett magnetiskt centrum nedanför den, och där bildar de sju, när de alla anlönt, den tredje globen. Och så fortsätter det tills de sju globerna har bildats. Detta är den första runden. Med den andra rundens början på de sju globerna ändras förloppet i väsentliga detaljer, eftersom alla sju globerna såsom glober redan är bildade.

Vid slutet av den första runden inträder en planetarisk fördunkling eller viloperiod, då varelserna lämnar den sista globen, den sjunde, och ingår i en (lägre) nirvansk period av manvantarisk vila. Denna motsvarar det devachanska tillstånd, det mellanlivstillstånd, som människovarelsen åtnjuter mellan sina jordeliv. Samma sak inträffar också vid slutet av den andra och den tredje runden och när vi når slutet av den fjärde, som är vår innevarande rund.

Allteftersom livsvågen cykliskt nedstiger i materian blir den med varje yuga (eller tidsålder) grövre och materiellare ända till mitten av den fjärde (innevarande) runden, då den börjar stiga uppåt. Varje rund är grövre än sin föregångare tills den innevarande fjärde, den mest materiella, är nådd. Detta nedstigande kallas den skuggiga bågen eller mörkrets cykel. Vi har redan passerat den fjärde rundens lägsta eller mellersta period, och har följaktligen nu påbörjat den stigande eller lysande bågen. Vi har tre och en halv runder kvar att avverka innan vi når slutet av kalpan eller planetmanvantaran, då det stora nirvana eller paranirvana för hela den sjufaldiga planetkedjan av sju glober inträder.

Vad beträffar den geometriska bilden av den bana som följs vid detta nedstigande i materian, kan vi anse den ha formen av en epicykloid. Låt mig försöka att med hjälp av följande bild förklara vad som här menas med en epicykloid.

En epicykloid bildas när en punkt på omkretsen av en mindre cirkel, som rullar på den konvexa sidan av en större

cirkels omkrets, drar upp en kurva som berör den större cirkelns omkrets vid början och slutet av det varv den mindre cirkeln rullar på denna, som vid A och B på bilden. Kurvan AB är epicykloiden. Punkten på den mindre cirkelns omkrets börjar beskriva sin kurva vid A, rullar uppåt mot vänster, och har vid B rullat ett helt varv. Alltså är kurvan AB epicykloiden.

Varje punkt på den mindre cirkelns omkrets beskriver en sådan kurva, en epicykloid, då cirkeln rullar på utsidan av den större cirkeln. De båda cirklarnas radier står i ett geometriskt förhållande till varandra. Om till exempel den mindre cirkelns radie är *ett* och den större cirkelns radie är *sju*, så kommer den rullande punkten att beskriva sju bågar runt och på den större cirkelns omkrets.

Var och en av dessa sju bågar representerar här en glob i en rund. (Och den kan också representera en av de sju rotraserna på en glob i en rund.) Under den första runden börjar livsvågen, som *efter* sin tredje fullständiga elementala cykel i arupa-världen utgår från det sjunde eller högsta planet, att bilda rupa- eller formvärlden. Och allteftersom den mindre cirkeln rullar längs den större cykelns omkrets så att säga, blir livsvågen (eller globen) alltmer materiell. Var och en av de bågar som den kretsande mindre cirkeln gör på den störres omkrets representerar därvid en tillvarosfär. Samtidigt representerar den också planetens livsvåg, som börjar evolutionen i materiell tillvaro med att "stiga uppåt" eller tillväxa i materiell täthet tills den når sitt maximum av materialitet, för att därefter "stiga nedåt" eller avta i materialitet tills den åter berör utgångsplanet, den större cirkelns (eller cykelns) omkrets.

Det förlopp under vilket anden stiger ner i materian kallas på sanskrit *pravritti* (som med en omskrivning kan översättas med "jordefödelse" eller "jordedag"). *Pravritti* är praktiskt taget samma ord som vårt nutida evolution eller emanation. Och det förlopp som innebär att anden stiger upp längs den lysande bågen för att slutligen finna sig åter vara hemma i den andliga världen, kallas *nivritti*. Båda orden kommer från sanskritroten *vrit* som betyder "rotera", "rulla". Förstavelsen *pra* svarar mot prepositionen "fram" eller "framåt", och förstavelsen *ni* mot "ut ur" och "bort från", alltså tillbakagående eller motsatt verksamhet. *Pravritti* används därför för att beteckna materians evolution eller emanation, vilket är liktydigt med andens involution. *Nivritti*, andens evolution, är det omvända förloppet.

Hur långa är de tidsperioder, under vilka livsvågen manifesterar sig i den sjurundiga manvantaran och på de sju respektive planeterna i *varje* rund? Som H P Blavatsky sagt oss, så har lärorna om tidsperioderna sedan urminnes tider ansetts vara alltför esoteriska att ges ut till den yttre världen i en omfattning som på något sätt skulle närma sig fullständighet i lära och detalj. Men överallt i de läror som offentliggjorts finns det vinkar av mycket stort värde. Så till exempel kallas den tid som erfordras för en rund - dvs cykeln från glob A till den sista av de sju globerna (vi kan kalla den Z), cykeln som börjar med rot-manun eller den kollektiva "mänskligheten" på glob A och slutar med frö-manun eller den kollektiva "mänskligheten" på glob Z - för rundmanvantara och har en längd av 306.720.000 år. Den kallas manvantara för att den utgör "en manus välde" - vilket kan sägas innebära att en viss *egenskap* hos mänskligheten dominerar under densamma. Ordet *manvantara* är sanskrit och betyder "mellan manuer", dvs mellan en rot-manu på glob A och frö-manun på glob Z när det gäller en rundmanvantara. Till perioden på 306.720.000 år måste läggas längden av en *sandhi*, som betyder "koppling" eller "föreningspunkt", eller "mellanrum" enligt en viss beräkningsmetod. Sandhin är nödvändig för att planetens evolution i den ifrågavarande runden skall kunna fullbordas helt. Sandhin är lika lång som en krita-yuga, 1.728.000 år, och därmed blir den totala längden av en *rundmanvantara* 308.448.000 år. Som tidigare nämnts, infaller efter slutet av varje rund en fördunkling som också varar en viss tidsperiod. Dennas längd specificeras dock inte här.

Men hur lång tid tar de *sju* runderna för sitt omlopp? Hur länge varar en mahamanvantara eller stor manvantara, ibland kallad kalpa, efter vilken globerna inte längre bara ingår i fördunkling eller vila, utan dör? Längden av en mahamanvantara eller kalpa, en period som också kallas Brahmas dag, är 4.320.000.000 år. Och Brahmas natt, planetens viloperiod, som också kallas den paranirvanska perioden, är lika lång. Sju runder utgör som sagt en Brahmas dag.

Dessa siffror är de brahmanska siffrorna, och de är också den esoteriska buddhismens siffror (ty vi vidhåller att buddhismen *har* en esoterisk lära). Grundtalet 432 återfinns vidare i det gamla Babyloniens kronologiläror, och det är likaså den verkliga innebörden i den kronologiska uppställningen av den pythagoreiska tetraktys, 1-2-3-4, där talet 432 utgår från enheten eller monaden, ett ämne som vi berörde vid vår senaste sammankomst.

Det har också sagts oss att en planets livslängd, dvs den tid en planetkedja på sju glober lever, är en *gudomlig* dag av det *gudomliga* året på 360 sådana dagar. Det har vidare sagts att Brahmas liv (det universella systemets liv) är ett hundra gudomliga år, ett femtonsiffrigt tal uttryckt i våra jordiska år. En planetmanvantara står också i relation till ett solsystems livslängd. En planetmanvantara (sju runder) är en Brahmas dag, och en sådan har en längd av 4.320.000.000 jordiska år. Detta är detsamma som en *planets livstid på sju runder* och motsvarar ett av en människas liv på jorden.

Hur länge lever då Brahma i ett av sina manifesterade universa, vilka ju kallas "det självexisterandes utandningar"? Vi kan räkna fram det - 4.320.000.000 gånger 100 gånger 360, dvs varje planet har 36.000 liv att leva innan prakritika-pralayan (eller den *elementala* pralayan) börjar, den pralaya som följer på *det* av det universella systemets liv (pravritti).

Vad händer när slutet kommer för ett solsystem? Vid en tidigare sammankomst talade vi om "pralayas klockor". Det var inte för att vara värtaliga eller poetiska som vi använde det uttrycket. Vi har inga sådana avsikter, utan valde uttrycket av läromässiga skäl. När den stora (eller maha-) pralayan infaller för solen och planeterna i ett system, så hörs enligt lärorna märkliga ljud av olika slag i luften på den planet som tillhör ett sådant solsystem. Och dessa ljud hörs också, i mindre skala så att säga, vid slutet av planetmanvantaran (planetens livstid) och i ännu mindre skala vid slutet av varje rund. Anspelningar på dessa fenomen finns också i andra religioner än den indiska, till exempel i kristendomen och judendomen (Uppenbarelseboken 6:14 och Jesaja 34:4). De kristna författarna talar i Andra Petrusbrevet 3:10-13 om den tid när "himlarna skall försvinna med dån och himlakropparna upplösas i eld", men de ser fram mot "nya himlar och en ny jord" - eller en ny planetmanvantara - och hänsyftar på pralayan som den tid när "himlen drogs undan som när en bokrulle rullas ihop" osv. Dessa antydningar om pralayisk upplösning är i viss mån bildliga, men tillräckligt mycket i linje med det forntida österländska tänkandet för att visa varifrån de kom - från Orientens urgamla visdomsreligion (teosofin). Det har sagts oss att några av de märkliga ljud som förekommer mot slutet av prakritika-manvantaran, innan den kosmiska pralayan eller prakritika-pralayan inträder, utgörs av underliga ihåliga dån och egendomliga smattranden som av gevärseld, och av sällsamma klocklika klämtningar som låter som knäppningar på ofantliga metallband.

Solen är både hjärtat och hjärnan i vårt solsystem och sänder sjufasetterat liv till varje atom i sitt universum, det soluniversum av vilket vi och planeten Jorden är delar. Solen själv är i vissa avseenden en vampyr, men den är också i allra högsta grad och framför allt en livgivare. Kosmogoniskt är den vår äldre broder och inte alls vårt fysiska upphov, som nutidens vetenskapliga allvetare menar. I en vital bemärkelse är den också vår fader-moder, ty från högre plan än vårt eget kommer genom den livsströmmar ner från världarna (systemen) över oss, även om vår planet till en viss grad - liksom alla de andra planeterna, och varje enskild atom och varje människa in i sina minsta beståndsdelar - individuellt också mottar samma livsströmmar från det innersta av det innersta inom sig själv. Dessa är, som tidigare sagts, av samma andliga liv. I *kosmiskt* avseende, dvs betraktad såsom enhet i universum, är solen dock vårt systems hjärna och hjärta, som ger liv åt och besjalar de otaliga skarorna av varelser som står under dess inflytande.

Vi ser inte (den verkliga) solen. Solen brinner eller glöder inte. Den är omgiven av hetta, som dock inte kommer från brinnande gaser eller glöd. Det vi ser är solens klädnader eller spegelbild, inte solen själv. Denna är i sanning ett andligt ting, och vi tror att vi får all vår värme och allt vårt ljus från solen därför att de *energier* som strömmar ut från den samverkar med och påverkar energierna på vår egen jord - energier som arbetar i den universella naturen runt omkring oss. Även om det mesta av vårt *ljus* kommer från solen, så är detta *inte* fallet med 75 procent av den *värme* vi erhåller. Den senare kommer till största delen från vår egen glob och dess energier, särskilt från de oerhört tjocka moln av kosmiskt stoft som fyller hela rymden. De elektromagnetiska krafter som är i verksamhet mellan detta kosmiska stoft och vår jord tillhandahåller det mesta av det jordiska värmets.

Innan vi slutar för i kväll vill jag fästa er uppmärksamhet på följande. När forntidens initierade astronomer talade om vårt universums sju heliga sfärer - de sju eller nio i vilka solsystemets och stjärnornas kroppar var placerade, och bakom vilka fanns Empyren eller eldsfären - ville de ge uttryck åt en tanke som nu gått förlorad för de flesta människor. Det låg en djup och vidsträckt innebörd också i deras *geocentriska* läror. De visste lika väl som vi (vilket vi har bevis för) att jorden och de andra planeterna kretsar runt solen i elliptiska banor. Men de hade ett skäl för att offentligt meddela de geocentriska läror, och en dag blir vi tvungna att analysera och pröva detta

påstående.

Låt oss avsluta kvällens studium med att konstatera att teosofin är en hoppets lära, en andlig lära, en lära som förädlar och höjer människan. Teosofin är en lära i vilken det finns rum för alla att förstå något, och för de mest begåvade och största och andligaste av oss att sätta fötterna på de nedersta stegen av den andliga trappa, längs vilken vi i hierarkiska uppstiganden kan höja oss till det högsta. Trappan leder inte bara till det högsta på vår egen planet, vilket vi närmar oss hand i hand med förgångna och kommande tiders stora buddhaer, utan bortom denna planet och bortom vårt eget solsystem. Den leder in i de obegränsade andliga sfärer i vilka solsystemet nu har sin tillvaro och genom vilka vi erhåller vårt liv - vårt andliga, mentala, psykiska, praniska och fysiska liv.

[Till Kapitel 10](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 10

Läran om swabhava, själv-blivande, karaktäristisk individualitet. Människan, självevolverad, sin egen skapare. Leibniz "monadologi" i jämförelse med den esoteriska filosofins läror.

MONADEN utgår ur sitt tillstånd av andlig och intellektuell omedvetenhet, och hastande fram genom de två högsta planen - vilka står det ABSOLUTA alltför nära för att tillåta någon samhörighet med ting som tillhör ett lägre plan - nedstiger den omedelbart därefter på det mentala planet. Men det finns inte i hela universum ett plan med större omfattning och vidare verksamhetsfält i sina nästan ändlösa graderingar av förnimmelse och självförnimmelse än detta plan, som i sin tur omsluter mindre plan, avpassade vart och ett för sin "form", från mineralmonadens oansenliga frö upp till den höga utvecklingsform, där denna slår ut i blom såsom en GUDOMLIG MONAD. Men hela tiden är den en och samma monad, växlande endast i sina inkarnationer under sina ständigt fortgående cykler av delvis eller fullständig andlig förmörkelse, eller delvis eller fullständig materiell förmörkelse - tillvarons båda motsatta poler - allteftersom den nedstiger i materialitetens djup eller uppstiger till den mentala andlighetens höjder. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 196)

Med andra ord: ingen rent andlig buddhi (gudomlig själ) kan ha en självständig medveten tillvaro innan gnistan, som utgått från den universella sjätte principens (eller översjälens) rena väsensgrund, har (a) passerat genom alla grundformer av den nu pågående manvantarans fenomenella värld, samt (b) förvärvat individualitet, först genom naturlig impuls och sedan genom självålagda och självuttänkta bemödanden (hämmade av dess karma) - sålunda uppstigande genom alla grader av intelligens, från den lägsta till den högsta manas, från mineralet och plantan upp till den heligaste ärkeängel (dhyani-buddha). Denna för den esoteriska filosofins karaktär så betecknande lära erkänner inga företrädesrättigheter eller särskilda gåvor hos människan andra än dem, som vunnits av hennes ego genom personligt bemödande och egen förtjänst under en lång serie av utvecklingsmoment och återfödelse. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 46-47)

Huvudtexten för vårt studium i kväll finner vi i *Den Hemliga Läran I*, sidan 108, tredje sången vers 10:

FADERN-MODERN VÄVER EN VÄV, VARS ÖVRE ÄNDA ÄR FÄSTAD VID ANDEN (Purusha), LJUSET AV DET ENHETLIGA MÖRKRET, OCH DEN NEDRE VID DESS (Andens) SKUGGSIDA, MATERIAN (Prakriti). OCH DENNA VÄV ÄR VÄRLDSALLTET, UTSPUNNET AV DE TVÅ GRUNDÄMNE FÖRENADE TILL ETT, SOM ÄR SWABHAVAT (a).

(a) I *Mandukya-(Mundaka-)* upanishaden är skrivet: "Såsom spindeln spinner och drar samman sitt nät, såsom örterna skjuter upp ur marken... så har världssalltet utgått från den oförgänglige" (11.7). Brahma såsom "det okända Mörkrets livsfrö" är det material varur allt uppspirar och utvecklas, "liksom nätet ur spindeln och skummet ur vattnet" osv. Denna bild är sann och betecknande bara om namnet Brahma, "skaparen", härleds ur roten *brih*, "tillväxa" eller "utbreda sig". Brahma "utbreder sig" och blir världssalltet, utspunnet och vävt av hans eget väsensämne.

Samma tanke har vackert uttryckts av Goethe, som säger:

I tidernas susande vävstol en skrud,
en levande, härlig, jag väver åt Gud.

Vid våra studier har vi utgått från allmänna principer och sedan steg för steg gått vidare. Hela tiden har vi riktat in oss på den punkt av emanationen och evolutionen som befinner sig vid manifestationens gryning, vid manvantarans början. Många ämnen har vi bara berört i förbigående, därför att vårt huvudämnes invecklade beskaffenhet just då inte tillät oss gå in på och följa tankemässiga sidovägar, hur tilldragande och viktiga dessa än kunde vara. Men vi skall slå in på dessa vägar när vi under våra fortsatta studier ännu en gång ställs framför de portar vi gått förbi och kanske bara blickat in genom.

För deras räkning som kommer att studera de här föreläsningarna har vi fäst uppmärksamheten på vissa fundamentala naturliga grundsanningar, lika fundamentala och viktiga i sina sammanhang som de två grundstenar för nutidens lättfattliga teosofi som kallas reinkarnation och karma. En av dessa grundsanningar är läran om hierarkier, om vilken mycket mer kunde sägas, och kommer att sägas i sinom tid.

En annan sådan fundamental grundsanning är den lära som flyter fram ur de filosofiska begreppen bakom ordet *swabhava*, ett ord som rent allmänt betecknar det väsenskaraktäristiska hos någonting. Den läran är en nyckel som öppnar tillvarons själva hjärta, och bland annat ger oss sanningen om det så kallade ondas ursprung, och sanningen om den inre drivkraft till rätt och rättfärdighet som människan kallar moralkänsla. De medeltida skolastikerna talade om ett tings väsen såsom dess *quidditas* eller *kärna*, dess "är-het", det som är dess hjärta, dess

innersta natur, dess karaktäristiska väsen. Substantivet *swabhava* kommer från sanskritroten *bhu* som betyder "bli" eller "vara". Förstavelsen *sva* (eller *swa*) är också sanskrit och betyder "själv". Ordet kan därför översättas med "själv-blivande". Det är en teknisk term, ett nyckelord, som täcker mycket betydelsefulla och vittomfattande filosofiska begrepp. Vi skall längre fram utveckla några av dem mer fullständigt.

I citatet (vers 10) ur den tredje sången som vi läste i kväll torde ni ha lagt märke till ordet *swabhavat*, som kommer från samma element, samma sanskritrot, som *swabhava*. *Swabhavat* är presens particip av verbet *bhu* och betyder "det som blir sig själv" eller det som genom emanation, evolution, *inifrån utåt utvecklar sitt väsens jag*, med andra ord det som av *egen drift utvecklar de latent förmögenheterna i sin egen natur*, isitt *jag*, i sin varelses *innersta väsen*. Vi har ofta talat om det innersta av det innersta såsom den innersta länk eller rot medelst vilken vi (och allting annat) utgår från själva väsensgrunden i tingens hjärta, som är VÅRT ABSOLUTA JAG. Och vi har ibland talat om det med handen på bröstet, fast vi noga måste akta oss för att tro att detta innersta av det innersta finns i den fysiska kroppen. Låt mig förklara vad jag menar. Kabbalisterna indelade de naturens plan i vilka de tio sefirotorna blev - detta är en egendomlig svenska, men den ger ett riktigt och korrekt uttryck för tanken - i fyra under manifestationen. Dessa kallades de fyra *olam*, ett ord som ursprungligen hade betydelsen "fördold" eller "gömd" eller "hemlig", men som också användes för "tid". Dessutom användes det i nästan exakt samma betydelse som när den gnostiska läran talar om "aioner" (eoner) såsom sfärer, på sanskrit lokaer. Den högsta av de kabbalistiska *olam* eller sfärerna var *olamatsiloth*, som betyder "förtätningens" eon eller tidsålder eller loka. Den andra kallades *olam hab-beriah*, som betyder "skapelsens" eon eller tidsålder eller loka. Den tredje i ordningen av nedstigning och tilltagande materialitet kallades *olam ha-yetsirah*, som betyder "formens" loka. Den fjärde och sista, den mest materiella och grövsta, kallades *olam ha-asiah*, som betyder "handlingens" eller "orsakernas" eon eller värld. Detta sista plan, denna sista sfär eller värld, är den lägsta av de fyra och kallades ibland för materians värld eller "skalens" värld, ty människan (och andra fysiska varelser) betraktades ibland såsom skal i betydelsen av att vara den inneboende andens klädnad eller vehikel eller kropp.

I psykologiskt avseende ansågs dessa fyra sfärer vara kopierade eller återspeglade eller ha en plats i människans kropp. För att sfärerna skulle korrespondera med de fyra grundprinciper i vilka de judiska kabbalisterna indelade människan, antogs *neshamah* (eller anden) ha sin plats i huvudet, eller snarare sväva över detsamma. Den andra grundprincipen, *ruahh* (eller själen), antogs ha sin plats eller sitt centrum i bröstet. Den tredje och lägsta av de aktiva grundprinciperna, som kallades *nefesh* (eller den animala-astrala själen), antogs ha sin plats eller sitt centrum i buken. Det fjärde vehiklet var *guf* eller kroppen, det omslutande skalet. *Neshamah*, den högsta av dem, från vilken de övriga emanerade steg för steg - *ruahh* från *neshamah*, *nefesh* från *ruahh*, och *guf* från *nefesh* (*guf* är esoteriskt faktiskt *linga-sharira*, och *utsöndrar* den fysiska kroppen) - bör inte anses vara så mycket i huvudet som så att säga *överskuggande* det och kroppen. Den kan liknas vid en solstråle eller en elektrisk stråle, eller vid den grekiske poeten Homeros och de mer sentida nyplatoniska filosofernas så kallade *Gyllene Kedja*, vilken förenar Zeus och alla lägre varelser. Den kan också liknas vid varelsekedjan i en hierarki, som genom sin *hyparxis* är länkad vid den närmast *högre* hierarkins lägsta plan.

Detta innersta av det innersta är i den del av oss som överskuggar oss, som fysiskt sett snarare är *ovanför* oss än *i* oss. Och det är faktiskt vår andliga monad. Innan vi därför kan förstå vad som menas med *swabhava* och den underbara lära som har sin grund i detta begrepp, måste vi förstå vad som menas med monad och i vilken betydelse ordet används. I europeisk filosofi tycks ordet monad såsom filosofisk term först ha använts av den italienske filosofen Giordano Bruno, en nyplatoniker i sitt tänkande som hämtade sin inspiration från den grekiska filosofi som nu kallas nyplatonism. Ett i andligt-filosofiskt avseende modernare bruk av ordet monad finner vi hos den slavisk-tyske filosofen Leibniz. Monadismen utgjorde hjärtat i alla hans läror, och han sade att universum var sammansatt och uppbyggt av monader. Därvid betraktade han dem som andliga centra, som inte hade någon utsträckning men väl en inre och medfödd utvecklingsenergi. De olika skarorna av monader var av olika grader, och varje enskild monad åstadkom sin egen utveckling genom en *medfödd karaktäristisk natur* (eller *swabhava*). Det är här uppenbarligen fråga om *karaktäristisk individualitet*, som är *jaget*, vilket genom att *veckla ut sig själv, bli sig själv* (*swabhava*), steg för steg verkställer sin egen frigörelse och tillväxt på allt högre nivåer. Leibniz förkunnade att dessa monader andligt, psykiskt och fysiskt var förenade med varandra genom vad han kallade en "harmonins lag", vilken är vårt *swabhavat* - "det självexisterande" som under manifestationen utvecklar sig till skarorna av monader eller monadiska centra.

Leibniz tycks (åtminstone delvis) ha hämtat den filosofiska föreställningen om monader, sådan han utvecklar den i sin filosofi, i sin *monadologi*, från den flamländske mystikern van Helmont. Denne van Helmont hade dock

hämtat den från Bruno, eller kanske liksom Bruno direkt från de nyplatoniska filosoferna. Brunos, van Helmonts och Leibniz grundidéer är mycket lika varandra. De liknar också den esoteriska visdomens, den esoteriska teosofins, läror på området, dock bara så länge som vi betraktar *manifestationen*. Ty när den stora mahapralayan eller kosmiska upplösningen börjar, inträder till slut monaderna själva i "tystnaden och mörkret", som Pythagoras skulle uttryckt saken. I de forntida läror som nu kallas teosofi - och teosofi betyder faktiskt den visdom som gudarna eller de gudomliga varelserna studerar, alltså någonting gudomligt - menas med monad en andlig atom (vi tvingas här använda vanliga ord). En andlig atom betyder detsamma som ren individualitet, Jagets jaghet, väsensnaturen eller den karaktäristiska kärnan eller swabhaviska kärnan i varje andlig varelse, dess *Jag*. Den esoteriska visdomen härleder detta Jag - inte dettas ego, som är ett helt annorlunda och lägre och underordnat ting - den härleder denna *gudomliga* monad, detta gudomliga substansmedvetande, från paramatman, det så kallade suveräna Jaget. Det suveräna Jaget är inte Gud i den egendomligt motsägande kristna betydelsen, utan suveränt i betydelsen av absolut, obetingad och allt genomträngande universalitet för och i ett enstaka kosmiskt aggregat av hierarkier, ty det är dettas spets och *källa*.

Om vi drar oss till minnes vad vi studerat i det här sammanhanget och de begrepp vi åskådliggjorde med hjälp av bilder på svarta tavlan, så kommer vi ihåg att vi betecknade det högsta som vi intellektuellt kan föreställa oss med en triangel. Därmed menade vi naturligtvis inte att det högsta *är* en triangel, vilket vore löjligt. Vi bara symboliserade det högsta med en figur på det sättet. Den högsta sfären - högst i den matematiska meningen att den inte har någon fysisk utsträckning såsom vi uppfattar en sådan - från vilken alla de följande tio stegen (planen, graderna) i varje hierarki utstrålar, kallade vi Det Gränslösa, det som är utan gränser, kabbalisternas *Ain Sof*. De två aspekterna av Det Gränslösa bildar de två sidorna så att säga i denna gudomliga triangel. Den ena av de två aspekterna är parabrahman (bortom brahman) och den andra mulaprakriti (rotnaturen). Vi måste i det här sammanhanget komma ihåg att varje bildlig framställning kan illustrera olika begrepp om utgångspunkterna skiljer sig åt. Därför skall vi hålla i minnet att denna gudomliga triangel sände en återspeglning så att säga, en emanation, ner i den lägre skuggan, i substansen eller materian nedanför. Strålarna från den övre solen sken ner i den lägre atmosfären och upplyste den, och denna lägre upplysta atmosfär eller substans kallades den lägre monaden, medan den övre kallades den högre monaden. Vidare skall vi tänka på att kvadratens eller den manifesterade naturens tillblivelse, såsom det tredje stadiet av evolutionen, kom till stånd allteftersom energin eller livsvågorna svepte nedåt genom den andra eller lägre monaden. Med detta som utgångspunkt är därför den övre triangeln - vilken kan betraktas som en enhet eller en trefald i förening - den högre monaden eller det innersta av det innersta, Jagets Jag, och den undre triangeln är dess emanation, med de tre linjerna representerande fadern, modern och sonen. Fadern kan betraktas som den andra eller lägre triangelns ursprungspunkt, dvs den punkt som är triangelns topp och utgör ett layacentrum, genom vilket strömmar ner i vår sfär de manifesterande energier som *själva blir* universum.

Här har vi ett exempel på det filosofiska värdet av det hierarkiska systemet, betraktat som en bild av naturens symmetriska uppbyggnad. Ty varje stadium i nedstigandet, varje lägre steg eller plan, är besjälade av de övre delarna, som *blir kvar* där uppe medan de lägre planen eller delarna steg för steg, plan efter plan, i såväl andligt och eteriskt som i fysiskt avseende utsöndras och fälls ut som skum på de underliggande livsvågorna. Den fysiska naturen, sådan vi ser den, är till och med på detta vårt eget plan förtätad gudomlighet så att säga, och den

är faktiskt förtätat ljus, ty ljus är eterisk materia eller substans.

Längre fram skall vi mer ingående än det hittills varit möjligt under de här föreläsningarna studera denna fråga om ande och substans, energi och materia, och deras inbördes samband och växelverkan.

Från det högsta av det högsta, från det som för oss är det okändaste av det okända, det innersta av det innersta, "flödar" den gudomliga strålen ner genom alla dessa plan. Den går från en hierarki till hierarkin nedanför, och sedan till en ännu lägre, och därefter till en som är ännu materiellare osv tills gränsen för det kosmiska aggregatet är nådd. Då börjar den stiga uppåt längs den kolossala runden och återvänder till sin ursprungskälla. Lägga märke till att den under nedstigandet *evolverardessa olika hierarkier ur sig själv*, och att den under sitt uppstigande drar dem tillbaka in i sig själv igen. Detta väldiga andliga aggregat skall vi tänka oss såsom omgivet av en äggformad aura, vilken vi liksom kabbalisterna kan kalla *shechinah*. Ordet är hebreiska och betyder "bostad" eller "vehikel" eller det som den esoteriska filosofin kallar aura-ägget i fråga om människan. Denna aura representerar i vår schematiska framställning de högsta aspekterna av det universum vi ser runt omkring oss, ty den är själva utgreningen av mulaprakriti, medan den mystiska linje i bilden som löper ner genom hierarkins alla olika grader är Jag-flödet, det obetingade medvetandet, som väller upp i alltings innersta.

För att återkomma till *swabhavat*, "det själv-blivande", "det självexisterande", så är detta, enligt vår schematiska framställning, i det överandliga den andra *gudomliga* monaden eller det andra *gudomliga* logos. Ser vi det ur en annan och lägre synvinkel är det den första *kosmiska* monaden, återspeglingsen av den ursprungliga eller primära gudomliga monaden ovanför den. Och det är den första manifestationen eller dallringen av kosmiskt liv, när vid den universella pralayans slut ropet "låt det bli manifestation och ljus" ljuder från evighetens vaktorn.

Elohim var i ett tidigare stadium monader. Som ni säkert kommer ihåg gjorde vi en egen översättning av verserna 26-28 i första kapitlet av Genesis, och vi såg att dessa Elohim sade "låt oss göra människorna till vår skugglika avbild (till våra egna skuggjag eller materiajag) efter vår modell", dvs de gjorde människorna genom att *bli* dem. Med andra ord så *är* människorna de lägre principerna hos Elohim själva såsom monader.

Monaden är det innersta i människan. Den är inte en själ, inte en "gåva från Gud". Den är det innersta i betydelsen den högsta delen i henne. Och till och med hennes kropp är förtätad ande. På *detta plan* är kroppen det lägsta, den skuggiga slutänden, materiaänden, på den jaghierarki som varje människa är.

Vi skall också komma ihåg att varje hierarki har sin swabhava, dvs sina särskilda karaktäristika. För att exemplifiera det med färger, så är en hierarki övervägande blå, en annan övervägande röd, en tredje grön eller gul eller gyllene osv. Men var och en har sina egna fyrtionio rötter eller avdelningar, sina fyrtionio aspekter av en och samma underliggande rotsubstans *som är gemensam för alla*. Var och en av dessa fyrtionio utvecklar därför ovillkorligen i sin tur en av de övriga färgerna. Kunde vi därför förnimma det hela på ett andligt sätt, skulle vi se hur hela naturen överallt omkring oss strålar och gnistrar i det mest fantastiska färgspel - en underbar tavla! Detta är ett rent faktum, inte ett bildligt uttryck. Vidare finns det för varje kosmos en kosmisk hierarki som omfattar alla dess lägre hierarkier, och varje hierarki, stor som liten, är upptill och nedtill (eller inåt och utåt) sammanlänkad med andra högre och lägre hierarkier. Och varje särskild individuell hierarki består av nio (eller tio) plan eller grader. Sju av dessa befinner sig helt och hållet på de manifesterande planen. Strängt taget består en hierarki följaktligen av tio plan, som inrymmer tio materiatillstånd och tio energier, av vilka dock sju är *manifesterande* energier. De sju som befinner sig i manifestation sträcker sig från arupa- (de formlösa) till rupa- (form-) världarna, och de är alla sammanlänkade, samordnade, kombinerade med varandra på sätt som övergår vår nuvarande förmåga att uppfatta och förstå.

Det är på sådana här områden av andligt tänkande som det dogmatiskt religiösa och vetenskapliga systemet tvistar - om vi får använda det ordet - med den esoteriska filosofin. Ty det systemet är, åtminstone vad beträffar det vetenskapliga betraktelsesättet, byggt på rent mekaniska och materialistiska hypoteser om naturen och verksamheten hos det som kallas materia och energi. Dessa hypoteser uppfanns av vetenskapsmän under förra århundradet, som om materia och energin verkligen skulle kunna definieras och förklaras på basis av slumpinfluerad maskinmässighet, uppkommen ur helt livlös "materia".

Även om vi avviker en aning från vårt huvudämne, så låt oss nu säga att energi helt enkelt är materia på ett högre plan - eterisk materia, om man vill kalla den så. Och fysisk materia är helt enkelt energi på vårt plan. Materia är

faktiskt inte något annat än förtätad energi, och omvänt är energi inte något annat än sublimerad eller eteriserad materia. Ty de två, materia och ande, är ett. Det är bäst och riktigast att säga att materia är konkretiserad eller förtätad energi, liksom naturen (materia som vi känner den) är ande i jämvikt.

Efter den här långa men nödvändiga förklaringen eller inledningen återvänder vi ännu en gång till den storslagna läran om swabhava. Monaden är vårt innersta Jag. Varje människa har, eller rättare sagt *är* sin egen monad. Varje varelse, av vad grad eller slag den än må vara, har sin egen särskilda karaktäristiska natur. Det är inte bara fråga om yttre eller vehikulära karaktäristika, som förändras från inkarnation till inkarnation och från manvantara till manvantara, utan varje varelse, hög som låg, har så att säga en grundton i sitt väsen. Den är dess swabhava, Jagets jagskap, Jagets väsenkaraktär, genom vars drivkraft Jaget blir de många jagen och åstadkommer och manifesterar de stora mängderna av olika egenskaper och typer och grader. Och tänk på att *drivkraften bakom evolution eller utveckling inte kommer utifrån till den evolverande varelsen, utan inifrån den själv*. De framtida resultat som skall uppnås genom evolutionen - *det som den evolverande varelsen blir* - ligger som grodd eller frö *i den själv*. Både drivkraften och fröet kommer fram ur ett och samma ting, och **DETTA ÄR VARELSENS SWABHAVA**.

Kom ihåg vad vi tidigare sagt om universums natur och evolution. Vad är ett universum? Det är en *komplett, självupprätthållande och självförsörjande varelse i manifestation*, men bara en i en oräknelig skara av universa, alla barn av Det Gränslösa. Det finns till exempel atomiska universa, planetariska universa, mänskliga universa, soluniversa osv i det oändliga. Alla hänger de dock samman, genomtränger varandra och bildar kosmiska aggregat. Men hur och varför? Därför att varje universum, stort eller litet, är en hierarki. Och varje hierarki är utvecklingen av, och en del av, den andliga drivkraften och det evolverande fröet som utgått ur hierarkins Jag. Varje hierarki vecklar ut och evolverar sin egen särskilda väsenkaraktär, och alla dessa energier sammantagna är varelsens swabhava. Swabhava kan i korthet kallas monadens väsenindividualitet, som genom *självbefordrad evolution* uttrycker sina egna karaktäristika och egenskaper och sin egen typ.

I förbigående bör vi också nämna att den kanske mest mystiska skolan inom buddhismen, den som enligt H P Blavatsky i praktiken hållit trognast fast vid just denna av Gautama Buddhas esoteriska läror, är en skola som fortfarande existerar i Nepal. Den kallas Swabhavika-skolan (adjektiv, härlett ur substantivet swabhava) och förenar dem som följer läran om swabhava, den lära som förkunnar Jagets blivande eller utveckling genom inre impuls - *självblivandet*. Enligt denna lära blir vi inte till "genom en Guds nåd". Vi *blir* genom våra egna Jag allt vad vi är eller skall bli. Vi skapar oss själva, härstammar från oss själva, blir våra egna avkomlingar. Så har det alltid varit och så kommer det alltid att förbli. Detta gäller inte bara människorna, utan alla varelser överallt. Här har vi etikens rot, styrka och mening. Vi är ansvariga för varje handling vi gör, för varje tanke vi tänker, ansvariga till det yttersta. Ingenting blir någonsin "förlåtet", ingenting blir någonsin "utplånat", utom när vi själva vänder det onda vi gjort till gott. Vi skall vid tillfälle mer ingående diskutera frågan om det ondas uppkomst, en fråga som hör hemma i det här sammanhanget. Låt oss nu bara nämna att Swabhavika-skolan kallas ateistisk och materialistisk av två skäl. För det första har lärans djupa tankegångar vantolkats av västerländska lärde, och för det andra har många av dess anhängare faktiskt degenererat.

Ni ser genast vilken etisk styrka det finns i en lära som den om swabhava, om den blir rätt förstådd. Vi blir det vi redan är i vårt innersta väsen men ännu inte har utvecklat. Likaledes följer vi och utgör en del av den särskilda planetkedjas art och evolutionsförlopp som vi genom släktskap tillhör. Först följer vi längs den skuggiga bågen med ner i materia till vi når bågens lägsta punkt. *Av de inre impulserna i vår natur*, genom självstyrd evolution - som är själva hjärtat i läran om swabhava, en av den esoteriska filosofins mest grundläggande läror - drivs vi därefter (förutsatt att vi passerat den *kritiska punkten* och inte blivit attraherade till materiens lägre sfär) upp för den lysande bågen. Vi drivs uppåt och tillbaka in i de högre andliga sfärerna, fast bortom den utgångspunkt från vilken vi började vår cykliska färd nedåt för att inhämta manvantarans materiella erfarenheter.

Vi bygger själva upp våra kroppar, vi formar själva våra liv, vi skapar själva våra öden. Och vi är ansvariga för alltsammans, andligt, moraliskt, intellektuellt, psykiskt och även fysiskt. Det är en krävande lära. I den finns inte plats för moralisk feighet. Den ger oss inte möjlighet att vältra över vårt ansvar på någon annans skuldror - Gud, ängel, människa eller demon. Vi kan bli gudar, ty vi är redan nu i vårt inre embryoniska sådana. Vi startar vår evolutionära färd som icke självmedvetna gudagnistor, och följande mahamanvantarans stora cykel återvänder vi till vårt väsens ursprungskälla som självmedvetna gudar.

Vi har här kommit till något som i hög grad förbryllar de flesta av våra västerländska orientalister. De kan inte förstå de skillnader Österlandets beundransvärda gamla filosofer gör mellan olika klasser av devaer. De säger ungefär så här: "Vilka egendomliga motsägelser det finns i de här lärorna, som i många avseenden är djupsinniga och verkar vara så märkliga. En del av devaerna (eller de gudomliga varelserna) sägs stå lägre än människan. Några av urkunderna säger till och med att en god människa är förmer än vilken gud som helst. Samtidigt påstår andra delar av lärorna att det finns gudar som till och med är högre än devaerna, och ändå kallas devaer. Vad betyder detta?"

En klass av devaer eller gudomliga väsen är de icke självmedvetna gudagnistor, som cykliskt nedstiger i materian för att ur sitt eget inre bringa i dagen samt utveckla eller evolvera självmedvetande, den inre gudomlighetens swabhava. De börjar alltid sitt återuppstigande på den lysande bågen, vilken på sätt och vis inte har något slut. De är hädanefter gudar, självmedvetna gudar, och de tar, som mystikerna sagt, en bestämd och gudomlig del i "det stora arbetet" att vara uppbyggare, utvecklare, ledare av hierarkier. Med andra ord är de monader som *blivit sina egna innersta jag*, som har passerat den oöverskridbara ring som skiljer det andliga från det gudomliga. Håll i minnet och fundera över dessa gamla uttalanden i våra böcker. Vart och ett av dem är innehållsrikt, fullt av tanke.

Läran om swabhava är alltså läran om inre utveckling, läran om att bringa i dagen den särskilda inre väsenkaraktären eller individualiteten, läran om självstyrd evolution. Och vi kan inte undgå att se den väldiga räckvidd som denna lära har i moralens värld, i teologins värld, i filosofins värld, ja till och med i vetenskapens värld när det gäller de svårlösta utvecklingsproblemen, till exempel arternas utveckling, ärftlighet, ursprungstypernas utveckling och många andra.

Vi har här bara gett en konturteckning av dessa sant gudomliga läror, och längre fram skall vi studera dem mer ingående, särskilt i deras förhållande till psykologiska frågor. Ty på dessa läror beror den vidare (och bättre) förståelsen av just de grundsatser vi berört i kväll och vid tidigare sammankomster. Vi kan inte förstå universum och de krafters funktioner och samspel som verkar i detta, innan vi åtminstone till någon del förstått och följt det delfiska oraklets uppmaning "Människa, känn dig själv". En människa som verkligen känner sig själv känner allting, ty hon är i grund och botten allt. Hon är varje hierarki, hon är gudar och demoner, världar och sfärer och krafter, materia och medvetande och ande - allting finns i henne. Hon är i en viss mening byggd av alltings rötter, och är alltings frukt. Hon har ändlös tid bakom sig och ändlös tid framför sig. Vilket hoppets evangelium, vilket undrens evangelium är inte detta! Hur höjer det inte människosjälens! Hur vidgar sig inte vårt innersta när vi begrundar denna lära! Det är inte konstigt att den kallas gudarnas lära eller gudarnas visdom, *theosophia*, dvs den lära som gudarna själva studerar. Hur blir en människa en *mahatma* eller "stort Jag"? Genom självstyrd evolution, genom att *bli det hon själv är* i sitt innersta. Detta är läran om swabhava.

Och här bör vi göra åtminstone en antydning om individualitetens mysterium. Kom ihåg att personligheten är individualitetens mask (*persona*, som romarna sade) eller spegelbild i materian. Såsom varande ett materiellt ting kan den leda oss nedåt, även om den till sitt väsen är en spegelbild av det högsta. Ett gammalt talesätt säger att de farligaste tingen är de som har verklighet eller sanning i sig, inte de som faktiskt är överkliga eller falska, ty dessa senare faller sönder av sig själva och försvinner med tiden.

I generaliserad psykologisk betydelse är monaderna andliga atomer, buddhiska atomer. (Vi har de fyra monaderna, den gudomliga, den intellektuella, den psykiska och den astrala, svarande mot materians fyra fundamentala plan, men alla härstammande från det högsta.) De är alltomfattande principer vad planen nedanför beträffar. Buddhi är kanske den mest hemlighetsfulla av människans sju principer och från vår nuvarande synpunkt sett den viktigaste. Jämförd med den gudomliga monaden ovanför den, den potentiellt odödliga människan, omfattar den mänskliga monaden de tre principerna atman, buddhi och högre manas. Dessa tre principer erfordras för en självmedveten gud. Atman och buddhi ensamma kan inte utgöra en självmedveten gud. De är en gudagnista, en outvecklad eller icke evolverad gudagnista. Vi måste i de här sammanhangen använda vanliga ord. Vi har inte på något av de europeiska språken termer som lämpar sig för att uttrycka dessa subtila tankar.

Låt oss som avslutning lägga på minnet att människan, på samma gång som hon har kristus inom sig och bara kan "frälsas" av denne kristus, bara kan frälsas av denne inre kristus när hon *väljer att frälsa sig själv*. Initiativet måste komma nedifrån, från henne själv. Och medan en del människor genom att missförstå denna underbara lära om swabhava kanske talar om fatalism, så kan vi i kväll inte göra mer än att med eftertryck framhålla att den inte

är fatalistisk. Den är raka motsatsen till den fatalistiska hypotes som hävdar, att det finns en blind eller okänd eller medveten eller omedveten kraft utanför människan som styr henne, som driver henne i hennes val och handlingar och utveckling, som driver henne till förintelse eller himmel eller helvete. Detta är inte läran om swabhava, och så lyder *inte* den esoteriska filosofins förkunnelse.

[Till Kapitel 11](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 11

Den kosmiska pilgrimsfärden. Från icke självmedveten gudagnista till fullt självmedveten gud.

Du, som upprätthåller universum, från vilken allt utgår, till vilken allt skall återvända, lyft slöjan från den verkliga solens ansikte, som nu är dolt av en vas av gyllene ljus, så att vi kan se sanningen och fullgöra alla våra plikter på vår resa mot din heliga hemvist. (Parafraas av *Gayatrin*)

På sidan 636 i första delen av Den Hemliga Läran finner vi följande:

Men man måste förstå ockultismens uttryckssätt innan man klandrar dess påståenden. Vår lära förkastar till exempel - såsom i viss mening även vetenskapen gör - användandet av orden "över" och "under", "högre" och "lägre" ifråga om osynliga sfärer, därför att dessa ord här saknar all betydelse. Även uttrycken "öster" och "väster" är bara konventionella, behövlige endast till hjälp för våra mänskliga förnimmelser. Ty fastän jorden har sina två fixa punkter i polerna, dess norr och söder, så har dock öster och väster en växlande betydelse alltefter vår egen plats på jordens yta och till följd av dess rotation från väster till öster. Följaktligen, när "*andra världar*" omnämns - de må vara bättre eller sämre än vår, mer andliga eller ännu mer materiella, fastän i båda fallen osynliga - så förlägger ockultisten ej dessa *områden* vare sig *utom* eller *inom* vår jord, såsom teologer och skaldar brukar göra, ty deras plats finns ingenstans inom den allmänt *kända* eller uppfattade rymden. De är så att säga blandade med vår värld - genomträngande den och genomträngda därav. Det finns miljoner och åter miljoner världar och firmament synliga för oss. Bortom och utom dem som teleskopet kan skönja finns ett ännu större antal, och många av dessa tillhör inte vår *objektiva* existenssfär. Fastän lika osynliga som om de befann sig miljoner mil avlägsna från vårt solsystem är de dock med oss, nära oss, *inom* vår egen värld, lika objektiva och materiella för sina respektive invånare som vår värld är för oss. Men å andra sidan står inte dessa världar och vår värld i samma inbördes förhållande som en serie i varandra inneslutna äggformade askar, liknande de leksaker man kallar kinesiska bon, utan var och en lyder helt och hållet sina egna särskilda lagar och villkor, och äger inget direkt samband med vår sfär. Deras invånare kan som sagt, efter allt vad vi vet eller förnimmer, röra sig *genom* och *omkring* oss såsom genom tomma rymden, ja deras boningar och länder kan befinna sig mitt bland våra egna utan att dock skymma vår blick, därför att vi ännu saknar de förmögenheter som vore erforderliga för att urskilja dem.

Detta verkar vara en mycket lämplig text att välja som avslutning på vår konturteckning av hierarkierna, och på vår utläggning av läran om swabhava som vi hade uppe vid vår förra sammankomst. Läran om swabhava är läran om den karaktäristiska naturen, om individualiteten eller det typväsentliga hos varje individuell monad som växer och manifesterar sig och blir sig själv i den manifesterade värld, i vilken den själv är fröet till sin egen individualitet. Den betydelse detta begrepp har för evolutionsläran - "att rulla ut eller veckla ut det som finns inom" - och särskilt för det omtvistade och svårlösta problemet med vad som kallas arternas uppkomst, är helt enkelt ofantlig, ty det är dess nyckel.

Vi kan använda ordet *individualitet* som uttryck för swabhava, dock inte när vi jämför begreppet individualitet med begreppet *personlighet*. Swabhava betyder individualitet i den bemärkelsen att ordet betecknar blivandet och utvecklandet av den särskilda egenskap eller väsenskaraktär som skiljer en monad, en mänsklig varelse, ett kosmos, en atom, från andra av samma slag. Läran om hierarkier är grundläggande, och det ljus den kastar över andra frågor är illuminerande, men själv kan den inte förstås ordentligt utan den kompletterande läran om swabhava. Och omvänt kan vi inte förstå läran om swabhava rätt utan att förstå läran om hierarkier.

Vi hoppas att i kväll kunna utveckla den verkliga betydelsen av swabhava för att därmed avsluta denna del av våra studier, då vi nu så att säga nått den kosmiska manifestationens gränsområden. När vi börjar studera swabhava i detalj, måste vi beröra en mycket väsentlig aspekt av läran. Aspekten i fråga är av grundläggande betydelse för den rätta förståelsen av en del av den forntida visdomens förkunnelse, en del som hänför sig till psykologin. Läran om hierarkier och dess kompletterande lära om swabhava är faktiskt båda i hög grad psykologiska, fundamentalt sett.

Swabhava är ett sanskritord, ett substantiv, härlett från roten *bhu* som betyder "bli" och därav också "vara", en psykologisk överensstämmelse som även finns i flera andra språk, till exempel i grekiskan och engelskan. På grekiska är ordet *gignomai*, och på engelska är det *be*. I den gamla anglosaxiskan har vi detta ord med den väsentliga futurumbetydelsen fullständigt bibehållen och psykologiskt sett tydligt påtaglig, nämligen *ic beo, thu bist* eller *byst, he bith* eller *biath* etc, vilket betyder "jag, du, han skall vara" i betydelsen "bli". Det är uppenbart att den psykologiska styrkan här ligger i att *varande* i grund och botten är ett *blivande* - framväxandet eller evolutionen eller utvecklandet av inre förmåga.

Vad är det då som gör att en hierarki till sitt väsen - eller swabhava - skiljer sig från andra hierarkier? Det är dess swabhava eller dess individualitetsfrö, som den *är* och som finns i den. Det är det fröet som när det utvecklar sig bildar *en* hierarki, och fröet följer under utvecklandet sin egen väsens kärnas lagar (eller snarare natur), och den är dess swabhava. I Den Hemliga Läran talar H P Blavatsky ofta om en särskild egenskap eller ett särskilt plan i den universella tillvaron som hon kallar *swabhavat* (ordet är neutralt presens particip av samma rot *bhu*, använt som substantiv). Swabhavat härleds från samma rot som swabhava och har samma förstavelse, och betecknar det särskilda ting som *existerar och blir till av och i sin egen urgrund*. Om man vill, kan man kalla det "det självexisterande". Fastän swabhavat är ett sanskritord är det en buddhistisk term. Dess hinduistiska motsvarighet i Vedanta torde vara paramatmans kosmiska sida, det suveräna Jaget, den individualiserade aspekten av parabrahman - mulaprakriti (överande - rotmateria).

Swabhavat är den andliga urgrunden, den fundamentala roten eller anden-substansen, fadern-modern i manifestationens början, och ur det framväxer eller *blir* alla ting. Man kan i likhet med den nederländske judiske filosofen Spinoza uppfatta det som Gud, som det enhetliga underliggande väsendet eller substansen, även om vi i våra studier undvikit att använda termen Gud. Skälet till detta skall vi redovisa längre fram. Man kan också som Leibniz uppfatta det som en kollektiv enhet av ett oändligt antal emanerade monader eller "entelekier", för att använda Aristoteles uttryck. Spinoza var en absolut idealist medan Leibniz var en objektiv idealist, vilket senare också vi är. Swabhava är swabhavats karaktäristiska natur, väsenstyp, individualitet. Varje swabhavat har sin egen swabhava.

Den huvudsakliga och egentliga innebörden i läran om swabhava är följande - och den är så fundamental, så viktig för förståelsen av det som sedan följer, att jag uppmanar var och en att noga uppmärksamma den. När den kosmiska manifestationen börjar eller öppnas, öppnas den inte huller om buller, i en oordnad förvirring eller av en slump. Den börjar i enlighet med livets *karaktäristiska frön*, vanligen kallade lagar, vilka legat latent under den mahapralayiska period som föregår den nya manvantaran. Dessa lagar (vi använder ordet med starka reservationer) är faktiskt naturens inneboende och ofrånkomliga *karmiska vanor* att bli det ena eller andra, bli sina swabhavaer, kort sagt sina skaror av oräkneliga varelser eller väsensnaturer. Och dessa lagar har faktiskt av de monadiska väsendena eller monaderna blivit inpräglade, stämplade, på eterisk och fysisk materia. Monadernas swabhavaer ger sina swabhaviska naturer till naturen! Monaderna är individer, och när Leibniz tänkte sig dem samlade till en enhet och bildande en kropp åt en ännu större monad, gav han den största monaden det latinska namnet *Monas monadum*, monadernas monad. Den monaden är kort sagt vår hierarkis toppunkt, som vi har talat om vid ett flertal tillfällen. Men när har vi något behov av att kalla denna monadernas monad, denna hierarkiska topp eller spets, för "Gud"? Vi kan tänka oss någonting ännu högre nästan efter behag. Att stanna vid någon punkt och kalla den Gud vore helt enkelt att *skapa* en gudomlighet - en människoskapad Gud!

Människan måste dock i sitt tänkande hejda sig någonstans. Därför börjar vi med swabhava, vilken såsom varande en abstrakt term inte i sig själv utgör en gräns. Swabhava är ren individualitet som verkar i anden-materialian, av vilken den är den högsta delen eller spetsen. Denna monadens väsensnatur (eller swabhava) utvecklar och *blir i* materialian en hierarki, vare sig den hierarkin är en atom, en människa, en planet, en sol, ett solsystem eller ett kosmiskt universum (eller ett allomfattande kosmos), sådant som Vintergatan. Monaden gör detta genom att följa den pådrivande impulsen från sin egen inre väsensgrund, sin individualitet, sin swabhava. Eftersom monaderna är individer blir också de resulterande hierarkierna individualiserade. På sin färd nedför den skuggiga bågen, dvs ner i materialian, växer monaden ut till eller blir en hierarki, den *blir materia i sina lägre delar* (den högre delen av monaden förblir alltid i sitt eget rena oförfalskade tillstånd). Generellt sett når den därvid så småningom en viss punkt, som är ändpunkten för dess cykliska utveckling i den evolutionsperioden eller manvantaran. Då börjar den att cykliskt röra sig uppåt och tillbaka igen, och den delen av dess färd kallas för den lysande bågen, ty den är riktad mot ljuset eller anden, för att använda de forntida vises uttryckssätt.

För en tid sedan studerade vi det ställe i den hebreiska bibelns första kapitel (verserna 26 och 27) där Elohim säger: "Låt oss göra 'människan' till vår skugglika avbild (till vår egen skugga) och efter vår ursprungsmodell." De Elohim som "sade" detta var monader som tillsammans bildade en hierarki, samtidigt som var och en av dem själv utgjorde en hierarki. Liksom varje individuell människa är en underordnad hierarki inom den större hierarkin mänskligheten, så är mänskligheten en underordnad hierarki inom planetens ännu större hierarki, och planeten Jordan en underordnad hierarki inom den större hierarkin solsystemet osv så långt man låter tanken löpa. Människan är själv sammansatt av lägre varelser, hon är själv en mikrokosm eller ett litet universum. För dessa lägre varelser är hon som en gud - hon är deras *Monas monadum*, monadernas monad. Vi skall senare

framlägga starka skäl till att vi så sorgfälligt undvikit att använda ordet Gud. Det är ett färgat ord, fördärvat av de tankar som förbundits med det. Det är färgat av dem alla och därför farligt att använda, ty det är både vilseledande och inadekvat.

Vid manifestationens början i kosmos bryter denna monad genom layacentrat, dvs genom den neutrala punkten, den försvinnandets punkt där ande blir materia eller omvänt (man kan kalla den punkten atman för de sex lägre grader eller principer som skall följa under evolutionen). Allteftersom den nedstigande monaden bryter genom layacentrat, bryter genom den omgivande materian i kosmos omkring den, följer den i sitt lopp sin egen inre drift eller snarare drivs den av denna. Den *ger uttryck åt sig själv*, men är ännu inte självmedveten. Men när någon viss "atomisk" del av denna kosmiska monad når självmedvetande och blir människa, då är den väg denna människas evolution följer hädanefter *medvetet självstyrd*. Intill den tidpunkt då det *självmedvetna* sinnet inträder i människan, står den evolverande varelsen under en tvingande och obeveklig nödvändighets impuls och framåt drivande kraft. Det skall dock betonas att denna nödvändighet *inte är liktydig med öde*. Ty intill denna kritiska punkt i evolutionen är den evolverande varelsen ännu en ofullständig varelse. Den är inte ett självmedvetet ting utan en icke självmedveten gudagnista. Den kan än så länge inte styra sitt eget öde på manifestationsplanen, utan följer automatiskt den hierarkis kurs till vilken den hör. Denna andliga-mentala oförmåga avtar när det självmedvetna tillstånd som finns i människan har uppnåtts. Från det ögonblicket blir människan själv i växande grad en skapare - en självmedveten skapare av sig själv. Hon sträcker sig uppåt eller inåt eller utåt (adverbet betyder ingenting) och *blir det hon är i sitt inre väsen*, hela tiden strävande hän mot det innersta av det innersta. Vid slutet av denna Brahmas dag - efter sju planetrunder - når hon slutligen den punkt där hon blommar upp som en självmedveten gud, dock inte "Gud" eller spetsen för den hierarki hon genom karmisk härstamning tillhör, utan *en* gud. Hon är inte längre en icke självmedveten monad utan en självmedveten monad, en planetande, en dhyan-chohan för att använda en vacker buddhistisk term, en "meditationens herre". Hon är en i den makalösa skara av andliga väsen som är föregående världsperioders eller manvantaraers fullt utslagna blommor. Denna makalösa skara är de fullkomnade människorna från föregående världsperioder, och de leder denna planets evolution under dess innevarande manvantara. De är våra egna andliga herrar, ledare och frälsare. De övervakar oss nu under vår evolution här, och under vår nuvarande cykliska pilgrimsfärd följer vi den väg för den allmänna evolutionen som de utstakat.

När vi först begav oss ut på denna pilgrimsfärd som icke självmedvetna gudagnistor, men bestämda att bli självmedvetna människor i denna innevarande manvantara, var det dessa dhyan-chohaner som öppnade vägen för oss, som ledde våra osäkra steg då vi blev människor, inkarnationer av våra högre jag. Men när vi blev självmedvetna varelser eller människor, började vi leda oss själva. Och att i enlighet med vår evolutionslinje medvetet samarbeta med dem, att "arbeta med naturen" som H P Blavatsky så vackert uttryckte det, är vår högsta plikt och det som ger oss våra ljusaste förhoppningar. Det är vår framtida bestämmelse att själva bli sådana gudalika väsen och då i vår tur besjälade, inspirera och leda mindre utvecklade varelser i kommande manvantaraer, liksom vi har blivit besjälade, inspirerade och ledda av dem. Efter många kalpaer, efter många Brahmas dagar - var och en av dem en period på sju planetrunder - blir vi då slutligen en medveten del av det kosmiska logos, det brahmaiska logos. Uttrycket brahmaiskt logos, används här för solsystemets högsta medvetna väsensintelligens. Och därifrån stiger vi vidare uppåt och uppåt i evighet.

Vi återvänder till vårt huvudämne. När monaden nått det första stadiet av kosmisk manifestation, har den redan stigit ner genom de tre första av de tio planen eller graderna eller stegen. Den har stigit ner genom de tre plan eller grader eller steg som bildar den övre triangeln eller trefalden av de tio plan, i och på vilka universum är uppbyggt. Den börjar nu att definitivt röra sig cykliskt nedåt, och dess ingång till kosmisk manifestation är som sagt det layacentrum som är atman eller den universella anden. Denna atma tillhör lika lite någon särskild varelse eller människa, som atman i någon annan varelse eller människa på någon annan planet i något annat solsystem tillhör denna. Atman är vi själva bara därför att den är länken som förbinder oss med det högre. Ett faktum är att den mänskliga varelsen eller människan består av fem principer, ty atman är inte hennes annat än som en "räddningsplanka", och hennes grova fysiska kropp är egentligen inte alls någon princip. Frågan om de principer som konstituerar människan skall vi behandla mer utförligt när vi tar upp studiet av människans psykologiska sammansättning.

Den övre triangeln i det totalt vi hänsyftade på ovan har faktiskt *utgått eller utvecklats ur monaden själv*, liksom en plantas blomma och blad utgår eller utvecklas ur dess frö. Den hämtar sitt liv och sitt väsen inifrån sig själv. *Andligt* sett är triangeln den elementala världen, liksom de tre världarna under vårt mineralrike *materiellt* sett är

våra elementala världar men "andligt" sett bildar en elemental värld åt hierarkin under vår egen.

Den inre impuls som driver monaden att uttrycka sig själv i manifestation och form är de högre väsens vilja som arbetar genom monaden, och av vilka den utgör en integrerad del. Det är precis som när vår hjärna och vår kropp följer den obevekliga nödvändighetslag som vi med våra tankar och vår vilja pålägger dem, och ändå i materian är delar av oss själva. Monaden måste uppnå självmedvetande för att "befria" sig och sålunda bli en självmedveten, av sig själv styrd gud.

Dessa fakta är så viktiga för den rätta förståelsen under våra fortsatta studier, att vi känner oss nödsakade att om och om igen återkomma till dem. De är synnerligen fundamentala, grundläggande för hela vår lära. Och man måste klart och tydligt förstå att *detta inte är fatalism*. Läran om fatalism går i rakt motsatt riktning till läran om swabhava, läran om uttryckandet av *sig själv*.

Liksom ägget inom sig själv utvecklar det embryo som skall bli kycklingen, och det mänskliga ägget (ovum) utvecklar det frö inom sig som ska bli människobarnet, så utvecklas på liknande sätt ett universum, en atom och en monad. De utvecklas inom det auriska ägget. Det mänskliga ovum, liksom växtens frö, är ingenting annat än ett ägg. Utseendet kan vara annorlunda, livsformen kan vara annorlunda, men detta har ingenting att göra med den utvecklingens princip om vilken vi talar. Höljet inuti det auriska ägget omsluter individualitetens frö - eller swabhava - som är bestämt att följa sin väg längs sin egen karaktäristiska utvecklingslinje. Det som finns i ägget eller fröet kommer fram, varje art efter sitt eget slag, och detta är dess swabhava. Den grekiska stoiska skolan förkunnade den både kosmiska och mikrokosmiska existensen av *spermatiska logoi*, "frö-logoi". Varje sådant spermatiskt logos frambringar varelser av sin egen art och i överensstämmelse med sitt eget väsen - liksom den hebreiska bibelns Elohim - och detta är återigen swabhava.

Vi har sett hur enligt kabbalan den högsta världen vecklade ut sig och *ur sig själv* emanerade eller evolverade den andra världen, alltså faktiskt *blev* denna andra värld. Den högsta världen är alltså både förälder och barn. Den andra världen är barn av den första. Den tredje är barn av den första och den andra. Den fjärde, "skalens värld", de varelsers värld som lever i grova kroppar eller "skal", är barn av den första, andra och tredje. Alla tre samverkade för att frambringa denna fjärde. Observera dock att varje högre sfär eller värld *förblir intakt på sitt eget plan*, fastän den *ur sig själv* evolverar den nästföljande lägre världen.

Stoikerna hade en utvecklingslära som till sin innebörd var densamma som vår egen filosofis, fastän framlagd i annan form och under andra namn. De framlade den på så sätt att de följde den mekaniska metod som var så tilltalande och kär för det grekiska sinnet. Det är, inom parentes sagt, märkligt att det österländska sinnet alltid föredragit att följa det psykologiska och andliga tänkandets linjer hellre än det mekaniska, eller som vi i dag säger, vetenskapliga. Stoikerna förkunnade i Grekland och senare i Rom att mekanismen hos det gudomligas väsensnatur (och denna väsensnatur är vår läras swabhava, det vi skulle kalla fader-moder) var *tryck* och *minskandet* av detta tryck. Denna tryckminskning var den första akten i världsuppbyggandet. Som en analog illustration till idén använde de sig av det välkända faktum att metall som uppvärms utvidgar sig tills den slutligen förångas. När de använde denna enkla faktaanalogi sade de att *pneumas* ("andens" = gudomens) "naturliga" tillstånd är eld - inte fysisk eld, men ursprunget till det kosmiska element ur vilket den fysiska elden springer fram. Minskandet av detta tryck åstadkom den första differentieringen av ursubstansen (eller pneuma = "Gud"), och denna differentiering uppväckte sedan till aktivt liv de slumrande eller latent livsfröna från den föregående perioden av manifesterat liv. Livsfröna eller frölivet - de spermatiska logoi - vaknade alltså och fortsatte att bygga upp och vägleda den ingående världsperioden och alla dess varelser. Varje sådant fröliv frambragte *ur sig själv* sina väsensarter, sitt karaktäristiska väsen, dvs sin swabhava. Detta är den esoteriska filosofins lära i miniatyr - sådan som stoikerna gav ut den.

Stoikerna sade att när universum skulle framträda *ur sitt eget väsen* minskades trycket i ursubstansen eller den gudomliga elden, som så att säga drogs samman, och denna sammandragning gav genom förtätning upphov till etern. När därefter trycket minskades i etern gav denna upphov till luft, vilken sedan gav upphov till vatten, som slutligen gav upphov till jord. Vi talar inte om den materiella eld, luft, vatten och jord vi ser runt omkring oss, utan om dessas *element* eller *frö*. Jorden, vattnet, luften och elden som vi ser omkring oss är bara materiella prover, eller den sista avkomman så att säga, från de elementala frön ur vilka de var för sig sprungit fram. "Elden" gav upphov till "etern". Etern är eldens skugga, skuggan av sig själv. "Etern" gav upphov till *sin* skugga, till "luft", till sitt hölje eller sin kropp. Och "luften" gav upphov till "vatten" och "vattnet" till "jord". Stoikerna

förkunnade vidare att vart och ett av dessa ting kan omvandlas till vilket som helst av de andra - alkemistens dröm och psykologiskt sett också de initierades dröm som strävar efter att omvandla lågt till högt, materiellt till andligt.

Vi återvänder till vårt huvudämne och påpekar att när monaden - varje hierarkis rot eller individualitet - gör sin cykliska färd ner i material, så frambringar den naturligtvis ur sig själv, vecklar ut ur sig själv, sina egna skuggor (eller lägre vehikler), vilka blir allt tätare i direkt proportion till djupet av monadens nedstigande. I detta sammanhang uppkommer följande fråga: Eftersom det i de övre sfärerna helt säkert finns världar av lycka, världar av frid, hur förhåller det sig då med de nedre världarna. Hur förhåller det sig med de lägsta tillvarotillstånden, de som H P Blavatsky talar om såsom *avichi*? Det finns inget helvete i den kristna meningen. Det helvetet är ett hjärnspöke. Men det finns faktiskt lägre sfärer. Liksom det finns högre, måste det finnas lägre. Det kan inte finnas gott utan ont, ty det ena är det andras skugga och balanserar detta i naturen. Dessa lägsta sfärer har en noga avpassad roll att spela i det stora kosmiska dramat. De är så att säga tvättinrättningarna för deras själar som framhärdar i att göra det onda. Lika drar till sig lika. I dessa sfärer *måste* de inträda, som under en lång serie av inkarnationer avsiktligt vägrar att följa det andliga ljuset inom sig själva. Lika drar till sig lika, säger vi ännu en gång. Ett faktum är att sådana själar, besudlade och belastade med ondska som de är, fullföljer sin egen cykliska pilgrimsfärd, *attraherade* till dylika sfärer och boningar. Under atomsjälarnas cykliska pilgrimsfärd ner i material har miljoner och åter miljoner misslyckats med att passera den kritiska punkten, och i stället för att efter denna påbörja sin hemfärd uppför den lysande bågen, sopas de med i den förfärliga malström som går djupare ner i material och därmed till relativt större lidande. De måste vänta till deras tid återkommer i nästa manvantara och de får en ny chans i jordens kommande kalpa. För *denna* Brahmas dag, för *denna* manvantara på sju runder, är allt slut för dem vad beträffar deras *medvetna* färd tillbaka till sin gudomliga källa.

Det här är läror (till exempel den om *avichi-nirvana*, på vilken antydningar gjordes i de föregående meningarna) som meddelades i de forntida esoteriska skolorna. Genom att de missförstått och förvanskats, har från dem härletts spöklärorna om ett brinnande materiellt helvete, i vilket oresonliga syndares eteriska själar skall brinna i evighet! Dessa själar sägs vara av en asbestliknande beskaffenhet och brinner häftigt utan att förtäras av lågorna. Likt beck brinner de i evighet i en aldrig slocknande eld. Vilken fasansfull nattmara är inte denna grova och materialistiska "religiösa" lära! Det är förvånande hur människosinnet hittar på saker och ting att plåga sig själv med. Men vi ser också att det bakom dessa fruktansvärda nattmareläror och -dogmer finns ett verklighetsunderlag som det oskolade sinnet dunkelt och på fel sätt ser som genom tjocka moln och därför förvränger. Det är sanningselement som bara behöver sin rätta förklaring för att bli förstådda.

Hur måste inte människohjärtat smälta av medkänsla! Inser vi egentligen hur verkliga dessa läror var för våra förfäder för inte så länge sedan? Och att dessa ohyggliga läror ännu i våra dagar förkunnas som realiteter i några efterblivna kyrkor, även om det för skams skull sker mer eller mindre hemligt? Inser vi att det finns vilseförda och olyckliga människor som tror på dem och på sin dödsbädd i förväg lider de fördömdas kval, värre kval än de plågor som naturen har i beredskap åt dem för deras misstag och synder? Tänk på det fasansfulla i detta! Tänk på den plikt vi har gentemot våra medmänniskor, plikten att ge dem den rätta förklaringen till och innebörden av denna förvända och vanställda förkunnelse, att ge dem läror i dessas oförfalskade och hoppingivande form. Här finns ett moraliskt element involverat för oss. Folk frågar ibland vad det är för nytta med att studera Den Hemliga Läran. Vad är det för nytta med att ägna så mycket tid åt att studera runder och raser? Här är en av fördelarna. Man kan inte förändra människorna i grund och botten innan man har förändrat deras sinnen. *Lär människorna att tänka rätt och ädelt, och du lär dem att leva rätt och ädelt, och att dö en rätt och ädel död.* Det finns ingenting som så höjer en människa som en ädel tanke. Det är rena dårskapen och egoismen att säga: "Vad är det för nytta med de så kallade ädla tankarna? Mina tankar är bra nog för mig."

Med allt det vi hittills sagt har vi inte mer än börjat vår utläggning av läran om swabhava. Vi hoppades att vi i kväll skulle få tillfälle att beröra dess mycket viktiga psykologiska aspekter, men tyvärr räcker tiden inte till. Vi har dock några minuter kvar. Låt oss därför försöka ge ytterligare belysning åt denna lära längs samma linjer som tidigare. Föreställ er då en individuell monad som sänder sin stråle - eller stiger ner - genom den sfär som blir det andliga-atomiska [-atomiska? ö. a.] planet för de sex planen nedanför. Allteftersom tiden går utbildar sig denna stråle till de respektive principerna och planen, och den samlar erfarenheter på vart och ett av dessa plan. När den lämnar det andliga-atomiska [-atomiska? ö. a.] eller atmanska planet evolverar den ur sig själv sin skugga, vilken är som ett hölje, en aura. Den bildar sålunda sitt auriska ägg där. Detta andra plan, denna andra princip, kallar vi vår buddhi. Och när monadens liv eller stråle tränger allt längre ner i detta skuggliv, blir det buddhiska planet,

den buddhiska principen, det verkliga och sanna för den. Allteftersom tidscyklerna går evolverar den nedstigande monadiska strålen (eller fröet) *ur sig själv* ännu en skugga, ännu ett hölje, ännu en subtil kropp, ännu en aura, ännu ett auriskt ägg, och detta är vår manas. Var och en av dessa tre principer har sju grader, sju nivåer, från den atomiska [atmiska? ö. a.] ner till den lägsta, som är dess kropp. Likadant förhåller det sig med människans återstående fyra lägre plan och principer. Var och en av principerna utvecklas "till fullo" på vår glob i den motsvarande och likartade runden av de sju som utgör en Brahmas dag. Vidare utvecklas på var och en av planetkedjans sju glober en av de sju principerna särskilt. Vid slutet av varje rund utvecklas ett plan och en princip av de sju som en förberedelse till evolverandet av den efterföljande i en ny rund. Det tar till exempel två hela runder för att till fullo frambringa två plan och två principer. Men ser vi på de två första runderna som exempel, så har då de andra planen och principerna gradvis framträtt och evolverar efter hand, utvecklas steg för steg. Kycklingen växer inte upp på en dag. Barnet blir inte vuxet på en vecka, dess själ utvecklas inte på fjorton dagar. Om människan levde det liv hon borde, skulle hon vara som bäst och ädlast när den dagen kommer då hon tror att det är tid för henne att lägga sig ner och dö. Den fysiska kroppen skulle kanske då vara färdig att dö, men den inre människan, det som är den verkliga varelsen, skulle växa sig större och ädlare. Det är faktiskt för detta som vi lever.

Och så fortgår evolutionen till slutet av de sju runderna. Varje rund frambringar som sagt en princip och ett plan. I varje rund frambringas eller evolveras var och en av de återstående principerna i mindre grad. Det finns alltså "hjul inom hjul" för att använda Hesekiels ord. Vid mittpunkten av den fjärde runden, som är den mellersta, kommer en tid när den monadiska strålen når själva höjdpunkten av materialitet. Livsvågen når då en punkt där den förgrenar sig både nedåt och uppåt och då, enligt Hesekiels ord i 18 kapitlet "den som syndar skall dö". Att dö innebär här att den monadiska strålen styr nedåt och för *den manvantaran* förlorar alla möjligheter att längs den lysande bågen stiga uppåt, hemåt. Den följer den väg som bär nedåt. Men de övriga som kan fortsätta - och *gör det* - de passerar den kritiska punkten.

En Brahmas dag består av sju runder, en period på 4.320.000.000 år. Sju av dessa dagar utgör en solmanvantara, en term som i den esoteriska filosofin används i en särskild betydelse, ty det behövs sju gånger sju runder för att helt frambringa var och en av de sju principer och sju plan av vilka den sig manifesterande hierarkin är sammansatt. Det har sagts oss att hälften av Brahmas liv redan är förgånget, hälften av 311.040.000.000.000 år plus några miljarder år därtill. Jag refererar till Surya-Siddhanta, ett gammalt kosmogoniskt och astronomiskt verk på sanskrit, som på grund av de uppgifter och fakta det meddelar gör anspråk på att vara drygt två miljoner år gammalt, detta dock enligt folklig uppfattning. Jag tror att våra nutida orientalisterna daterar dess ursprung till tidigast omkring tiden för den kristna erans början, och detta helt enkelt för att de menar att vissa former av beräkningar som finns i Surya-Siddhanta fördes till nordvästra Indien av grekerna. Detta är dock en helt godtycklig teori, som inte grundas på något verkligt bekräftat faktum utan på orientalisters egna självevolverade eller "swabhaviska" antaganden.

[Till Kapitel 12](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 12

Psykologi enligt den esoteriska filosofin. +Odödligheten är villkorlig. Förlust av själen.

Luta dig inte ner, ty en avgrund ligger nedanför jorden. Sju trappsteg leder dit, under dem befinner sig den förfärliga nödvändighetens tron. (Psellus, 6)

Djävulska (asurya) kallas dessa världar, täckta av djupt mörker (tamas)! Till dem går vid döden alla människor, som är Jagets dråpare. (Isha-upanishaden, 3)

Låt oss börja kvällens studium i den heliga vetenskap vi har privilegiet att få ägna oss åt med att läsa i H P Blavatskys Den Hemliga Läran I, s 287-289:

(1) Den hemliga läran är tidsåldrarnas samlade visdom...

(2) Grundlagen i detta system, medelpunkten från vilken allt utgår, kring vilken allt rör sig, till vilken allt strävar att återgå, och på vilken hela dess filosofi stöder sig, är den enda, homogena och gudomliga SUBSTANS-PRINCIPEN, den enda grundorsaken.

(3) Världsalltet är den periodiska manifestationen av detta okända, absoluta Vara.

(4) Världsalltet med hela dess innehåll kallas maya (sken, illusion) därför att allting däri är övergående, från den kortlivade eldflugans tillvaro till själva solens.

(6) Den drivande och *ledande* kraften i världsalltet går *inifrån utåt*. Såsom där ovan, så även här nedan. Såsom i himlen, så på jorden. Och människan - mikrokosmen, den lilla världen, miniatyrbilden av makrokosmen, den stora världen - är ett levande vittne om denna universella lag och dess sätt att verka. Hos henne finner vi att varje *yttre* rörelse, handling, åtbörd - avsiktlig eller ofrivillig - föregås och frambringas av en *inre* känsla eller rörelse, vilja eller begär, tanke eller föreställning. Liksom hos den yttre, kroppsliga människan under normala förhållanden ingen rörelse eller förändring kan uppkomma utan att vara framkallad av en inre impuls, föranledd av någon av nyssnämnda tre funktioner, så förhåller det sig även med det yttre, manifesterade världsalltet. Kosmos i sin helhet leds, övervakas och besjålas av nästan ändlösa serier av hierarkier, bestående av kännande väsen som vart och ett har sin uppgift att fylla, och vilka - vare sig vi ger dem det ena eller andra namnet, vare sig vi kallar dem dhyān-chohaner eller änglar - är "sändebud" endast i den meningen att de går de karmiska och kosmiska lagarnas ärenden. De är sinsemellan oändligt varierande ifråga om medvetandegrad och intelligens, och att anse dem alla som rena andar, fria från alla de jordiska tillsatser "som av tiden härjas", är bara att överlämna sig åt poetiska drömmar. Ty vart och ett av dessa väsen har antingen *varit* eller *kommer att bli* människa, visserligen kanske inte under den nuvarande manvantaran, utan i förra fallet i en förfluten, i det senare i en kommande. De har alltså antingen redan tillhört och *fullkomnat sig* i det mänskliga utvecklingsstadiet eller *skall de framdeles tillhöra* det. Och de skiljer sig i sina högre, mindre materiella sfärer i moraliskt avseende från de mänskliga varelserna på jorden bara däri, att de saknar personlighetskänsla och *mänskliga* sinnesrörelser och begär - två rent jordiska drag.

Och på sidan 50, sista stycket:

...differentieringen av "världsgrodden" till den sjufaldiga hierarkin av medvetna gudomliga makter, som är de aktiva uppenbarelseformerna av den enhetliga högsta Kraften. De planlägger, gestaltar och avslutar skapelsen av hela det manifesterade världsalltet i den enda mening, vari benämningen "skapelse" är begriplig. De ingjuter liv däri och vakar däröver. De är de förnuftiga väsen som ordnar och leder utvecklingen under det att de i sig själva förverkligar de yttringar av den ENDA LAGEN, vilka vi känner såsom "naturlagar".

Vi skall i kväll knyta an till tankegångarna från vårt studium för fjorton dagar sedan och göra en konturteckning av människans psykologiska natur, ty om människan förstår *sig själv* så förstår hon det *varifrån hon kommit* och *är*. Hon förstår universum i proportion till sin egen utveckling av ande och sinne och den uppfattningsförmåga som går hand i hand med utvecklingen av hennes ande och sinne. För att underlätta förståelsen och framläggandet av de väsentliga karaktäristiska dragen i människans psykologiska natur, skall vi försöka visa hur nära förbundna dessa är med två av visdomsreligionens grundläggande principer eller lärosatser. Dessa två är (1) lagen eller rättare sagt *sanningen* om hierarkier och (2) lagen (vi använder återigen ordet med starka reservationer) om tingens väsensnatur, kallad swabhava, ett ord som alltså betyder *självevolution*, *självtutformning*, *självutveckling*, *självblivande*. Med swabhava är morallagarnas grundval oskiljaktigt förbunden. Det är uppenbart att människan är ansvarig inför sig själv, och eftersom hon är en del av andra ting är hon också ansvarig inför dessa. Som en följd härav är det likaledes uppenbart att hon inte "möter sin skapare" efter döden. Men hon måste möta och göra upp räkningen med sin *skapelse*, det som hon byggt upp inom sig själv under sitt liv - sitt astrala jag.

Vad är det som gör att en rosenbuske alltid frambringar rosor? Varför frambringar äpplekärnor alltid äppleträd? Varför frambringar de inte tistlar eller tusenskönor? Svaret är mycket enkelt, men ändå mycket djupgående. Det beror på fröets swabhava, dess inneboende väsensnatur. Fröets swabhava kan bara veckla ut vad den själv är, sina egna karaktäristika, sin egen inre natur. Greklands och Roms stoiker uttryckte detta utvecklingsfaktum genom att säga att det vid öppnandet av en manifestationsperiod är *pneuma*, "anden", som minskar sitt tryck. Detta medför att sagda *pneuma* eller ande kondenseras eller förtätas, och evolutionen börjar. Både emanationen och evolutionen börjar, och gör det som en följd av de orsaker som alstrades och var verksamma under den föregående manifestationsperioden. I samordning med öppnandet av den nya perioden vaknar de spermatiska logoi, frö-logoi, till liv. "Frö-logoi" är en översättning av det grekiska *spermatikoi logoi*, "spermatiska upphov", "frö-upphov". *Logos* betyder bland annat "upphov" och därför "orsak". Det är dessa frö-logoi som är tidigare aktivitetsperioders frukter eller resultat, deras karma. Eftersom dessa frö-logoi under den föregående manvantaran uppnått ett visst stadium av evolution-utveckling-förmåga-karaktär-individualitet, kan de när nästa evolutionsperiod infaller inte frambringa någonting annat än *det som de själva var, sina egna inre naturer*, precis som frö gör. Fröet kan inte frambringa något annat än vad det själv är, vad som finns i det. Detta är kärnan och idén i läran om swabhava. Lärans filosofiska, vetenskapliga och religiösa räckvidd är enorm och synnerligen viktig.

Swabhavas vana eller "lag" - om man nu vill använda det ordet - kan bara verka i det som är den själv. Ty det är uppenbarligen bara dess eget vehikel, dess eget jag, som är lämpligt för dess manifestation av sig själv. Sättet för emanation och evolution, liksom för hierarkiernas utveckling, är därför det som tidigare beskrivits. Från det högsta skrider emanationen och evolutionen nedåt mot det mer materiella, nedför den skuggiga bågen in i materian tills vändpunkten är nådd och uppstigandet längs den lysande bågen vidtar.

Vi måste dock ha klart för oss att det högre inte lämnar sin egen sfär under detta förlopp. Det högre blir inte helt och hållet det lägre, och detta blir inte helt och hållet det ännu lägre, samtidigt som det lämnar ett vakuum eller tomrum ovanför. De högre sfärerna blir alltid kvar. Det är som när man håller lågan av ett brinnande ljus intill vecken på ett annat ljus. Med en enda låga kan man tända alla andra ljus i hela universum, utan att den förlorar i energi och styrka eller i karaktär. Det högsta förblir alltid det högsta. Det är den delen av det själv så att säga, som är den utvecklande energi som verkar inifrån. Det är dess skandhaer som åstadkommer vad stoikerna kallar tryckminskningen, kondenseringen eller förtätningen av delar av det själv. En perfekt analogi har vi i människans utveckling inom livmodern och hennes nedstigande i inkarnation. Hennes andliga natur stiger inte ner och blir hennes kropp, den förblir alltid hennes andliga natur. Men från den andliga naturen sänder denna ut delar av sig själv, sina lägre aspekter eller principer - om vi får lägga fram idén på det sättet - och allteftersom den manvantariska cykeln fortskrider avsondrar eller utsänder var och en av dessa i sin tur någonting lägre. Den fysiska människan, kroppen, är därför verkligen "den levande Gudens tempel", och guden är dess krona och sålunda en del av templet. Detta är den allra lägsta manifestationen av den levande inneboende guden.

Swabhava verkar genom hierarkierna. Vi har återvänt till dessa två läror gång på gång, eftersom det ur såväl filosofisk som andlig och etisk synvinkel är av yttersta vikt att de blir förstådda så klart som möjligt. Se till exempel på skapelseberättelsen. Vi är inte skapade av en utomkosmisk Gud. Inte heller är karma en utomkosmisk varelse som sade "jag skapar", varefter världen blev till. Den högsta väsensgrunden, det innersta i varje hierarkis väsen, det innersta i var och en av de praktiskt taget oräkneliga hierarkierna - som alla är inmängda i och samordnade med varandra, som verkar tillsammans och bildar det universella kosmos i vilket vi lever - är en övergudomlig monad som vi kan kalla parabrahman-mulaprakriti. Dess första manifestation eller nedåtriktade energi, dess första framstöt på planet nedanför, är brahman, vilken i sin tur verkar genom sin kosmiska slöja pradhana. Därefter kommer brahma-prakriti, också kallad purusha-prakriti, som är den kosmiska själ eller individ och den natur eller det vehikel i vilken monaden manifesterar sig. Logos och dess universum, monaden och dess höljen, osv.

Med dessa tankar som bakgrund för att underlätta förståelsen, kan vi nu lättare ta upp ett direkt studium av det vi menar med människans psykologi. I våra dagar och vid Västerlandets lärosäten används ordet psykologi vanligen för att beteckna ett mer eller mindre oklart studium. Detta är mestadels fördunklat av ovisshet och hypoteser, rena gissningar som knappast är mer än något slags mental fysiologi, och det hela handlar praktiskt taget bara om hjärnmedvetandets verksamhet i människosinnets lägsta astrala-psykiska apparat. Men i vår filosofi används ordet psykologi för något annat och ädlare. Vi skulle kunna kalla det pneumatologi, vetenskapen om eller studiet av anden, därför att människans alla inre förmögenheter och krafter ytterst leder sitt ursprung från hennes ande.

Men eftersom ordet pneumatologi är ovanligt och kan verka förvirrande, använder vi ordet psykologi. Men det betecknar då studiet av människans inre natur, av sambandet mellan hennes principer eller energicentra så att säga - av det som människan till sitt inre väsen verkligen är.

Människan, liksom allt annat i universum, är byggd enligt tillvarons dekadiska plan eller numeriska ram - talet tio. Tre av dennas tio element eller plan eller principer tillhör arupa- eller den formlösa världen, och sju tillhör manifestationens och formernas värld. Dessa sju senare principer frambringar liksom hierarkierna under manifestationsförloppet varandra i en nedåtriktad följd. Var och en av dem emanerar eller evolverar en lägre, och denna lägre evolverar eller emanerar en ännu lägre osv ner till den sjunde eller lägsta.

Människan kan ses som en varelse som är sammansatt av tre grundläggande fundament, på sanskrit kallade *upadhi*. Ordet betecknar det som "träder fram" efter en modell eller ett mönster, som den på filmduken spelande bilden från en projektor. I jämförelse med den yttersta verkligheten är det fråga om ett skugg- och formspel. Det första av de tre fundamenten eller upadhierna är det monadiska eller andliga. Det andra är det som tillhandahålls av ljusets herrar, de så kallade manasa-dhyanierna, och är människans intellektuella och intuitiva sida, den elementprincip som gör människan till människa. Det tredje fundamentet kan vi kalla det vitala-astrala-fysiska, om ni så vill.

De här tre fundamenten utgår ur tre olika evolutionslinjer, ur tre olika och separata varelsehierarkier. Glöm dock inte att varje hierarki inom sig själv har embryot till allt som hela universum är och har, det minsta liksom det största, om vi nu kan säga minst och störst om det som är gränslöst. Låt oss säga det minsta och största inom varje manifestationsperiod. Detta är skälet till att människan är en sammansatt varelse. Hon är inte en enhetlig och oblandad varelse. Hon är sammansatt, uppbyggd av olika element, och därför är hennes principer i viss utsträckning åtskiljbara. Vart och ett av de tre fundamenten kan tillfälligt skiljas från de andra två utan att detta medför människans fysiska död. Men de element så att säga, som gestaltar vart och ett av fundamenten, kan inte åtskiljas utan att detta medför fysisk eller inre upplösning.

Dessa tre evolutionslinjer, dessa människans tre aspekter eller komponenter, kommer som sagt från tre olika hierarkier eller tillstånd, vilka ofta omtalas såsom tre olika tillvaroplan. Den lägsta kommer från jorden, ursprungligen från månen, vår kosmogoniska moder. Den mellersta, den manasiska eller intellektuella-intuitiva, kommer från solen. Och monaden kommer från monadernas monad, den högsta blomman eller toppunkten eller snarare det högsta fröet i den universella hierarki som gestaltar vårt kosmiska universum eller alltomfattande kosmos.

För att vi skall få det rätta greppet om våra kommande studier, är det nödvändigt att vi på ett riktigt sätt förstår det allmänna sambandet och samverkan mellan dessa tre olika delar av människans inre natur. Som vi sett möter vi med varje steg nya idéer, nya tankar, nya länkar med det universum av ljus och tillvaro som finns runt omkring oss, och av vilket vi också är barn. Hur förfärligt skulle det inte vara om vi nådde gränsen för allt som är möjligt att veta! Men nu är det i stället så att ett ändlöst panorama av växande kunskap alltid ligger framför oss, och vi kan inte nå den på annat sätt än att bestiga kunskapens trappa steg för steg.

Vi har hört sägas att odödligheten är villkorlig. Detta är en obestridlig sanning. Odödligheten är inte ovillkorlig, och varför inte? Av de skäl som just nämnts. Människan är en sammansatt varelse och, som Buddha sade med sitt livs sista ord, "bröder, allt som är, är sammansatt och övergående. Arbeta därför ut er egen frälsning". Detta är kärnan i hela evolutionsfilosofin och anger i ockult avseende för människan såsom tänkande varelse slutlig odödlighet eller förintelse under en manvantara.

Odödligheten är säkerställd om de centrala principer som bildar den intellektuella-intuitiva människan har lyckats höja sig till det monadiska plan, där de blir ett med monaden som lyser på dem som en andlig sol. Och själens förlust för den manvantaran är viss om dess swabhava, dess innersta karaktäristiska energier, leds nedåt i grov materia.

Själen kan dock inte gå förlorad så länge som den minsta lilla andliga strävan fortfarande är märkbar. Bara när den olyckliga varelsen har nått den punkt där den kan säga "ondskan är min gud", när inte en enda andligt riktad önskan återstår, är den "förlorad" för den manvantaran. När dess väsen är så att säga omvänt och dess böjelse riktad nedåt, in i avichi, kan omständigheterna där leda till dess nästan omedelbara förintelse eller kanske till en

manvantara av avichi-nirvana, ett i sanning fasansfullt tillstånd jämfört med det underbara nirvana som tillkommer dhyān-chohanerna eller meditationens herrar.

Å ena sidan kan vi höja oss till att bli gudar, till och med medan vi fortfarande befinner oss i den fysiska kroppen. Å den andra kan vi låta oss själva sjunka ner i den åttonde sfären, där vi skrider in genom de vidöppna portarna till dödens planet. Har det någonsin fallit någon av oss in att fråga varför vi är här? Varför är vi inte längre komna än vi är, när vi haft en oändlig tid att utvecklas under? Har det någonsin fallit någon av oss in att fråga om det inte är vi som är de "fallna änglarna", dessa mycket andliga "atleter" som i en tidigare stor manvantara inte lyckades nå målet, inte lyckades stiga uppåt och nå det mål som var bestämt för dem, och vilka "kastades ner" för att ännu en gång vandra den mödosamma vägen uppåt?

Vad menar vi med själ i motsats till ande? Vi talar om den *mänskliga* själen och den *andliga* själen, och vi talar om den *astrala* själen och den *animala* själen. Men vi använder inte dessa termer i samband med ordet ande. Lär oss inte detta att *själ* betyder *vehikel* (en uphadi i allmänhet), det vehikel eller varje vehikel i vilket monaden inom varje manifestationssfär arbetar ut sitt öde? Men dessa vehikler är *medvetna* vehikler, de är levande och förnimmande vehikler, som vart och ett har sitt eget medvetande och sin egen tankeförmåga. Inte ens våra grova fysiska kroppar är bara omedvetna dumbommar. Den fysiska kroppen har sina egna vägar för dunkelt medvetande och liv. Den kan känna, och på sitt eget stackars tröga sätt kan den tänka.

Sjärens förlust är alltså förlusten av det som vi under oändliga tidsåldrar med mycken möda byggt upp till vårt inre tempel, vårt hem, i vilket vi skulle höja oss för att möta gudarna och bli ett med dem. Och dessutom är själen det vehikel medelst vilket vi skulle bära med oss upp varelser som nu är under oss, men som genom oss närmar sig vår mänskliga ställning. Det är fråga om varelser av vilka själen faktiskt är sammansatt, liksom atomerna i våra fysiska kroppar är outvecklade själar, fysiska varelser, embryoniska ting som vi besjälar och inspirerar, om vi alltså inte dömer dem till en cykel av lidande.

Med kunskap följer ansvar. Morallagen låter inte gäcka sig. Den är inte att leka med. Vid varje steg, vid varje dags början, vid varje vändning, vid varje val, står vi ansikte mot ansikte med högerhands- respektive vänsterhandsvägen - och vi tvingas välja. Vi måste varje gång sätta våra fötter antingen på den lysande bågen eller på den skuggornas väg som för oss nedåt.

[Till Kapitel 13](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 13

Evolutionsförloppet. Jaget, egot och själen: "jag är" och "jag är jag".

Ingenting i naturen rusar helt plötsligt in i tillvaron. Allt är underkastat samma lag för gradvis utveckling. Gör du dig en klar bild av förloppet under *mahacykeln* i en sfär, så har du en bild av dem alla. Den ena människan föds på samma sätt som den andra. En ras evoluerar, utvecklar sig och går nedåt på samma sätt som en annan ras och alla andra raser. Naturen följer samma mönster från "skapelsen" av ett universum till "skapelsen" av en mygga. När du studerar esoterisk kosmogoni, håll då ett andligt öga på den mänskliga födelsens fysiologiska förlopp. Gå från orsak till verkan och ställ upp... analogier mellan människans... och en världs.... Kosmologi är universums fysiologi förändligad, ty det finns bara en lag. (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 70-71)

Vi börjar kvällens studium med att läsa på sidorna 198 och 199 i Den Hemliga Lärans första del:

Fastän det monadiska eller rättare sagt kosmiska väsensämnet (om ett sådant ord tillåts) i mineralet, växten och djuret förblir ett och detsamma genom hela cykelsen, från det lägsta elementalriket upp till devariket, så bryts det dock under utvecklingens gång i olika strålar. Det vore mycket vilseledande att tänka sig en monad såsom ett avsondrat jagväsen, som långsamt släpar sig fram sin bestämde väg genom de lägre rikena och efter en oräknelig serie av omgestaltningar slutligen blommar upp som en mänsklig varelse - kort sagt, att tänka sig att en Humboldts monad kunde datera sig tillbaka till en hornbländeatoms monad. I stället för att tala om en "mineralmonad" hade det naturligtvis varit riktigare av den fysiska vetenskapen, vilken differentierar varje atom, att tala om ett "monadens framträdande i den form av prakriti som kallas mineralriket".

Då nu monaderna är enkla, icke sammansatta ting, som Leibniz mycket riktigt definierar dem, så är det anden, det livgivande elementet i deras olika differentieringsgrader, som egentligen utgör monaden - ej atomgruppen i och för sig, vilken endast är vehiklet och substansen som genomdallras av de lägre och högre graderna av intelligens.

Det kan kanske vara lämpligt att vi inledningsvis erinrar oss de två allmänna önskemål Katherine Tingley hade då hon initierade dessa studier. För det första skulle de läror som framläggs i H P Blavatskys underbara bok belysas. För det andra skulle läromässiga tester tillhandahållas. Inte tester i dogmatisk mening, utan läromässiga eller mentala tester som var och en av oss bör komma ihåg och kan använda, då han griper sig an med en bok som behandlar världens forntida religioner eller de moderna teorier om dessa religioner som läggs fram av nutida tänkare.

Idag är världen faktiskt överhopad av böcker av olika slag som behandlar kvasiandliga och så kallade psykiska och kvasipsykiska ämnen. Har man inte kännedom om teosofins nyckelläror, med vilka alla dessa olika ämnen kan testas, finns det rum för en hel del mental förvirring, villrådighet och tvivel beträffande den verkliga innebörden av det som framförs i böckerna, ty många av dessa är skickligt skrivna. Men skrivskicklighet är inget tecken eller bevis på att författaren verkligen förstår det forntida tänkandet. Skrivskickligheten är bara ett uttryck för förmågan att presentera vissa tankar - författarens egna synpunkter - på ett klart och ofta mycket berömvärt sätt. Men ett berömvärt framställningssätt som sådant är sannerligen inte något bevis på att författaren besitter en adekvat och tillräcklig måttstock för bedömandet av den uråldriga sanningen.

Den uråldriga visdomsreligionens (teosofins) läror kan, om de rätt förstås, användas som tester. Med hjälp av dem kan vi pröva om en viss forntida eller nutida religiös lärosats, och om en viss förkunnelse av en forntida eller nutida tänkare, står i samklang med den ursprungliga och naturliga undervisningen. Jag syftar på den andliga undervisning som gavs åt de första medlemmarna av den första mänskliga och verkligt tänkande rasen av de andliga varelser, från vilka vi dessutom erhöll vårt inre väsen och liv, och vilka faktiskt är våra egna nuvarande andliga jag. Eftersom dessa tester inte alls är tester i en dogmatisk religiös mening, är de inte "nödvändiga för frälsningen". Förekomsten av himlar och helveten till exempel, är inte beroende av om människor tror eller inte tror på dem. Men vi menar att teosofin förser oss med tester, som är tester i samma mening som de fakta vilka en sakkunnig på matematikens, kemins eller något annat vetenskapligt eller naturfilosofiskt område kan använda för att utröna om något nytt han träffar på stämmer överens med de sanningar, som han och hans medarbetare redan slagit fast.

Vid vår förra sammankomst fick vi bara tillfälle att helt ytligt beröra skillnaden mellan *ande* och *själ*. Anden är det odödliga elementet i oss, den oförgängliga lågan inom oss som aldrig dör, som aldrig blivit född, och som under hela mahamanvantaran bibehåller sin egen art, sitt eget väsen och liv. Den sänder till vår egen varelse och till våra olika plan ner vissa av sina strålar eller klädnader eller själar, *vilka är vi*. När dessa strålar stiger ner

utgör de en hierarkis själva livskärnor, vare sig det gäller våra egna jag såsom individuella mänskliga varelser, eller det är fråga om atomer, solsystem eller det universella kosmos.

I kväll skall vi granska skillnaderna mellan *Jaget* och *egot*, och studera de bådass natur. Om tiden tillåter, skall vi också göra några välbehövliga kommentarer till en lära som är mycket sällsam för västerländska öron, men som ändå innehåller kärnan, själva hjärtat, i det som är emanationell evolution och som dessutom visar oss vår bestämelse. Det är den bestämelsen som leder oss först nedåt och sedan uppåt, tillbaka till vår andliga källa, dit vi anländer i besittning av (eller snarare *varande*) något mer än vi hade (eller *var*) när vi började vår långa evolutionära pilgrimsfärd.

Innan vi ger oss in på en beskrivning av naturen hos *Jaget* respektive *egot* och på skillnaderna mellan dessa båda begrepp, måste vi göra en kort analys av ordet *karma*. Som vi alla vet är karma ett sanskritord. Det kommer från sanskritroten *kri*, ett verb som betyder "åstadkomma" eller "göra". Genom att lägga ändelsen *ma* till roten *kri* eller stammen *kar* (som enligt en av reglerna i sanskritgrammatiken kommer från roten *kri*) får vi det abstrakta substantivet *karma*. Ordagrant betyder detta "görande", "åstadkommande", alltså "handling". Karma är en teknisk term, en term från vilken en hel serie av filosofiska lärosatser härleder sig.

När vi skall skärskåda denna term gör vi det bäst om vi översätter den med "resultat", ty "resultat" eller "frukt" tycks vara den tekniska betydelse i vilken den mest används inom den esoteriska filosofin. Karma är inte en lag. Den stiftades inte av någon gud. Vi skall komma ihåg att en mänsklig lag är en regel för uppförande eller en rättsordning som fastslagits av en lagstiftare. Den förbjuder det som är orätt och inskräper och påbjuder det som är rätt. Karma är inte något sådant. Karma är den alltomfattande och eviga naturens urgamla och inrotade *vana*, som verkar på så sätt att en handling ovillkorligen och ödesbestämt följs av ett oundvikligt resultat, en *återverkan från den natur i vilken vi lever*. Den kallades av A P Sinnett, en av H P Blavatskys tidiga medhjälpare, för "lagen för etiskt orsakssammanhang". Detta är ett otillräckligt och missvisande uttryck, ty karman är mer än etisk, den är både andlig och materiell och allt däremellan. Den har sin tillämpning på de andliga, mentala, psykiska och fysiska planen. Då är det mycket bättre att kalla den för "lagen för orsak och verkan", ty den beteckningen är mer allmängiltig, även om inte heller den är adekvat. Själva grundbetydelsen av läran är, att när någonting agerar i ett tillstånd av förkroppsligat medvetande, sätter det igång en omedelbar orsakskedja som verkar på varje plan dit orsakskedjan når, dit kraften sträcker sig.

Mänsklig karma föds inom människan själv. Vi är dess skapare och alstrare, och genom våra egna tidigare handlingar får vi också lida och blir renade av den. Men vad är då denna *vana* i sig själv, "tinget i sig" som Kant sade, denna naturens urgamla och inrotade *vana* som får den att reagera på impulser? Det är en fråga som vi vid ett senare tillfälle skall beröra mer ingående än vi kan göra i kväll. Men vi kan säga så mycket som att det är *viljan hos de andliga väsen som föregått oss under förflutna kalpaer* eller stora manvantaraer, och som nu är gudar, och vilkas vilja och tankar leder och beskyddar mekanismen, arten och kvaliteten hos det universum i vilket vi lever. Dessa höga väsen var människor i någon föregående stor manvantara. Om vi framgångsrikt genomgår kalpans evolution, är det vår bestämelse att slutligen bli lika dem och räknas till deras skara.

Människan, säger H P Blavatsky, väver från födelsen till döden en väv av handlingar och tankar omkring sig. Var och en av dessa åstadkommer resultat, av vilka en del är omedelbara medan andra utfaller senare. Varje handling är ett frö. Och enligt läran om swabhava kommer det fröet oundvikligen att frambringa de resultat som tillhör det, och inga andra.

Swabhava är ju läran om det väsenskaraktäristiska hos någonting, det som gör detta någonting till vad det är och inte till något annat, det som gör liljan till en lilja och inte till en ros eller en viol, det som gör den ena varelsen till en häst, den andra till en fluga och den tredje till ett grässtrå osv - dess väsensnatur.

Vid våra studier av hierarkierna under tidigare sammankomster nämnde vi att varje hierarki uppkom ur sitt eget frö, sitt eget frölogos eller sin högsta del, sin krona eller spets. Och allt vällde ner från denna, vällde ut ur fröet in i tillvaro. Människokroppen växer upp ur ett mikroskopiskt frö så att säga, och har drag av naturen omkring sig eftersom den är en sammansatt varelse. Alla sammansatta ting är tillfälliga och förgängliga. Om de inte vore sammansatta, skulle de inte kunna manifesteras på något som helst sätt. Det är sammansattheten, deras sammansatta natur, som sätter dem i stånd att lära och att blanda sig med, och i manifesterad bemärkelse bli ett med hela det manifesterade universum omkring oss.

Vi har tidigare också talat om den märkliga lära som förkunnades av de gamla stoikerna i Grekland och Rom och som kallades *krasisdi'holou*, "blandning av allting", "allas införlivande i varandra". När denna lära tillämpades på gudarna kallades den av de gamla stoikerna för teokrasi - inte teokrati, som är någonting helt annat.

Teokrasibetyder "gudarnas införlivande i varandra", liksom människornas tankar blandar sig med varandra på jorden.

På sitt eget plan förblir Jaget i evighet sig själv, men under manifestationen införlivar det sig, blandar det sig, med de materiella sfärerna genom att stråla ut sig själv liksom solen gör, genom att överföra sig själv som den gudomliga strålen. Det skjuter ner i den andliga världen, därifrån ner i den intellektuella världen, därifrån ner i den psykiska världen, därifrån ner i den astrala världen och därifrån ner i den fysiska. På var och en av dessa nivåer, på vart och ett av hierarkins plan, frambringar det ett vehikel, ett hölje, en klädnad, en dräkt, och dessa kallas på det högre planet *själar* och på det lägre planet *kroppar*. Och det är dessa själares bestämmelse, dessa andens klädnaders eller vehiklars eller höljens bestämmelse, att slutligen höja sig upp till gudomlighet.

Det är en ofantlig skillnad mellan rent *omedvetet* andeliv och fullt självutvecklad, *självmedveten* andlighet. Monaden ger sig ut på sin cykliska resa som en icke självmedveten gudagnista och slutar den som en självmedveten gud. Men den gör detta genom assimilation av manifesterat liv och genom att bära med sig upp de olika själar som den frambringat under sin cykliska pilgrimsfärd. I dem utvecklar den sin inre väsensart, och genom dem förstår och kommer den i förbindelse med andra monader och andra *själs-jag*. Det är höjandet av själen (eller rättare sagt själarne) till gudomlighet genom Jaget som utgör evolutionsprocessen, utvecklandet av det gudomliga fröets slumrande förmögenheter och egenskaper.

Man kan då fråga sig vad skillnaden är mellan *Jaget* och *egot*. Det *individuella* Jaget är en andlig eller rättare sagt monadisk "atom". Det är det som i alla ting säger "jag är" och alltså är rent medvetande, direkt medvetande, inte reflekterat medvetande. Egot är det som säger "jag är jag" - indirekt eller reflekterat medvetande, medvetande som så att säga reflekterats tillbaka på sig själv och uppfattar sin egen mayaviska existens som en "separat" varelse. Inse hur storslagna dessa läror är. Om vi förstår den här läran på rätt sätt betyder detta andlig frälsning för oss. Men förstår vi den fel betyder det att vi går bakåt! Stark egoism till exempel, är att förstå den fel, och opersonlighet är paradoxalt nog att förstå den rätt, Som Jesus säger i de tre första evangelierna, Matteus, Markus och Lukas, görande sig till tolk för en av den uråldriga visdomens läror: "Ty den som vill rädda sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv för min skull, han skall rädda det".

Här har vi i dunkla ord den verkliga innebörden i en lära som vi berörde något lite vid vår förra sammankomst, nämligen läran om själens undergång. Här har vi, i ord som tillskrivs Jesus och upprepas tre gånger, detta mysteriums inre mening, dess *därför*, *varför* och *hur*.

Vi återvänder till den märkliga lära vi tidigare talade om, en lära som är märklig för västerländska öron och för västerländskt tänkande. Som ni vet, så beskriver H P Blavatsky ofta evolutions- och utvecklingsförloppet såsom en process som inleds med att den andliga väsensnaturen beger sig utför den skuggiga bågen ner i materian. Den växer sig allt grövre, kompaktare och tyngre ju djupare den sjunker ner i den materiella världens ocean tills den passerar en viss punkt, vändpunkten för de krafter som *uppstår inom den själv* och driver den framåt under den pågående mahamanvantaran. Då börjar den höja sig igen längs den uppåtgående cykeln, den lysande bågen, i riktning mot den gudomlighet från vilken den emanerade som en stråle eller strålar. Denna monadiska väsensnatur, denna monadiska ström som beger sig in i evolution, är som en armé eller skara, bestående av ett kvasioändligt antal individuella monader. Vi kan kalla dem andliga atomer, icke självmedvetna gudagnistor. Allteftersom de stiger ner i materian - som alltid finns där genom de oräkneliga evolverande varelser på alla utvecklingsnivåer som föregått dem - samlar de ihop åt sig, eller rättare sagt *inhöstar* de, reflekterat eller indirekt medvetande (*självmедvetande*) genom kontakten och införlivandet. De börjar få något mer än bara känslan eller förnimmelsen av "jag är" eller rent medvetande. De börjar känna sig självmedvetet ett med allt som är. Den icke självmedvetna gudagnistan börjar självmedvetet inse sin egen väsensliga och inneboende gudomlighet. Den utvecklar självmedvetande, och detta *självmедvetande* är vad vi kallar egot, inseedet att "jag är jag". En del eller stråle av Alltet inser denna underbara sanning.

Betrakta nu människovarelseens hierarki som växer fram ur Jaget, vilket är dess frö. Den har tio nivåer, tre på arupa- eller det immateriella planet och sju (eller kanske rättare sex) på materians eller manifestationens plan. På vart och ett av dessa sju (eller sex) plan utvecklar Jaget eller paramatman ett hölje, en klädnad, de övre vävda av

ande - eller ljus om man så vill - och de lägre vävda av skugga eller materia. Och *varje sådant hölje är en själ*, och mellan Jaget och en själ - varje själ - står egot. Främst i ordningen kommer Jaget, det gudomliga väsendet eller tinget eller monaden bakom allt. Från dess inre växer - på samma sätt som en sol utvecklas ur sin egen inre väsenskärna - egot fram i enlighet med minnenas eller "resultatens" eller "frukternas" karmiska mönster, sådant detta förts över från den föregående stora manvantaran. Egot utvecklas alltså helt i överensstämmelse med skandhaerna i sin egen natur, och kontaktar och införlivar sig med materia och de andra skarorna av intelligenser som tillhör *denna* mahamanvantara. Liksom ett frö som sänder ut sin grodd för att utvecklas till ett träd med grenar, kvistar och löv, sänder egot ur sig själv ut sitt hölje eller vehikel. Detta är vävt av ljus eller av skugga i enlighet med det plan eller den punkt där det befinner sig. Och denna egots eteriska eller andliga eller astrala klädnad är själen.

Det finns många själar inom människan. Det finns också många egon inom människan. Men bakom alla dessa egon och själar står den odödliga lågan, Jaget. Tänk på att också de gamla egyptierna förkunnade läran om människans olika själar, om hennes mångahanda jag, om hennes många egon. Vi har ännu inte talat så mycket om de forntida egyptiska läroerna. De är nämligen ytterligt svåra på grund av att de är höljda i komplicerade symboler och allegorier. Det egyptiska är kanske det av alla forntida lärosystem som är mest förborgat, mest inhöljt i bildliga uttryck och talesätt. Men de gamla sanningarna finns där. Det är fråga om samma urgamla läror.

Evolution är uppvecklandet, utvecklandet, frambringandet av det gudomliga inre fröets alla latent förmögenheter, dess swabhava, dess individuella karaktäristika eller väsensnatur. Men hela evolutionsansträngningen går dock inte bara ut på att bringa i dagen det som finns inom varje individuellt frö. Varje individuell monad, varje ego och varje själ, skall också från den materia i vilken den verkar samla upp andra, mindre långt framskridna varelser, som blir delar av den själv, och dessa varelser skall den bära med sig längs den evolutionära färdens uppåtgående båge.

Var och en av oss är därför en potentiell kristus, en potentiell christos. Och eftersom var och en av oss i sitt inre är en christos, är eller borde vi också vara "frälsare" för våra medmänniskor, liksom för alla de lägre varelser som står under vår ledning och vårt inflytande. För det sätt på vilket en man eller kvinna behandlar atomerna i sin kropp, vare sig det är illa eller väl, ställs han eller hon av karma till ansvar inför sitt eget Jags gudomliga domstol. Räkenskap måste avläggas för allt vi gjort. Vilken värdighet förlänar inte denna ädla lära åt vårt människosläkte! Vilken sublim innebörd får inte våra lärares förkunnelse i detta ljus! Människan är ansvarig, ty när hon förvärvat självmedvetande, även om det bara är i mindre utsträckning, har hon blivit en skapare och därför i motsvarande grad ansvarig. Hon blir medarbetare till de gudar, med vilka hon enligt sin bestämmelse skall förena sig såsom en i deras krets.

Om livsströmmen, om strömmen av monader, om en individuell monad lyckligt och väl passerat den lägsta punkten av sina manvantariska cykler, lyckligt och väl kommit förbi den väg som vid mittpunkten av den fjärde runden leder nedåt, och framgångsrikt anträtt färden uppåt längs den lysande bågen, är den till en viss grad säker. Den är ännu inte helt säker, ty samma prov återkommer vid mittpunkten i varje rund. Men mittpunkten i den fjärde runden är den mest kritiska. Vi vet alla vad som menas med en rund och med de sju runder vi måste fullborda innan vi slutfört vår evolutionära pilgrimsvärd på denna planet. Men om den monadiska gnistan välbehållen fullbordar de tre kommande runderna, skall den i den sista rasen på den sista rundens sista eller sjunde glob blomma upp som en dhyana-chohan, som en "meditationens herre", redan nära nog en gud. Efter det långa nirvana som väntar dem som fullbordat de sju runderna, en nirvanaperiod av utsäglig sällhet som motsvarar devachan mellan två jordeliv, skall de av oss som framgångsrikt genomlevt rasen, som blivit dessa meditationens herrar, bli den framtida planetens förelöpare, skapare, utvecklare, gudar. Den planeten skall vara jordens barn liksom denna glob, Jorden, är vår moder månens barn. Och så går det vidare i evighet, men hela tiden klättrar vi allt högre och högre upp på det kosmiska livets underbara steg.

Detta är den sällsamma och underbara läran, sällsam och underbar för västerländska öron. Ändlösa är de tankens förgreningar som utgår från den. Tänk på den bestämmelse som ligger framför oss! Men det är också klokt att se åt andra hållet. Låt oss emellanåt vända våra blickar bort från morgonsolen och se i den andra riktningen. Kom ihåg att vi har ett naturligt och ofrånkomligt ansvar när det gäller etiska problem. Vi har ett visst mått av kunskap och därför makt, som i sin tur medför ansvar. Bakom oss strävar oräkneliga varelser uppåt som är ringare än vi. Var och en av dem befinner sig på samma väg som vi själva vandrat. Var och en av dem måste färdas den väg som är fläckad av blodet från våra fötter. Skall de misslyckas av brist på hjälp från oss? De måste passera den

kritiska punkten liksom vi gjort, ty läran säger att det vid mittpunkten av varje evolution finns en nedåtgående väg som leder in i tillvarosfärer som är grövre och materiellare än vår egen.

När vår planet påbörjade eller rättare sagt skickades ut på sin emanationella utvecklingsfärd, utgjordes de drivande krafterna av de dhyan-chohaner som framgångsrikt hade genomgått utvecklingsförloppet på månkedjan. Och bakom dem, vandrande i deras spår, kom vi i sju klasser, de högst utvecklade, de mindre högt utvecklade, de lägre utvecklade, de ännu lägre utvecklade, de lägst utvecklade, djuren, växterna och mineralerna.

Vår tid för i afton är snart slut, men det finns ännu en punkt som vi skall beröra med några få ord. När Leibniz talade om den i varje monad inneboende drift som driver monaden in i manifestation, talade han i överensstämmelse med de forntida urkunderna, med de pythagoréiska och nyplatoniska läror han studerat, och han menade detsamma som vi när vi talar om swabhava, ett tings väsensnatur. Det finns dock ett ställe i hans lära som vi måste peka på, nämligen det där han säger att vår värld är den bästa möjliga världen i universum. De av er som är bekanta med den store franske filosofen Voltaire, kommer kanske ihåg hans bok *Candide*. I den går Voltaire uppenbarligen till angrepp mot Leibniz optimistiska teorier. Två av personerna i boken är den oförfärligt oförnuftige optimisten dr Pangloss och den unge mannen Candide, dr Pangloss lärjunge. Denne är en ung filosof, en fulljädrat självisk optimist, som tar emot alla stötar i livet med största lugn och likgiltighet och småler åt mänskligt elände. På ett ställe, där han kritiserar dessa två personligheter, säger Voltaire med hela den skarpa aforistiska udd som är en av detta franska snilles stora prydnader: "*Si c'est ici le meilleur des mondes possibles, que sont donc les autres?*" (vilket betyder "Om denna är den bästa av alla tänkbara världar, hur är det då med de andra?). Faktiskt en mycket innehållsrik fråga, och mycket rättmätig. Vår värld är inte den bästa av alla världar. Långt därifrån. I så fall skulle människosläktets framtidsutsikter sannerligen vara sorgliga och hopplösa. Ändå hade den store tyske filosofen rätt i den bemärkelsen, att världen är så bra den kan bli enligt sin karma. Och att den inte är bättre, beror till stor del på oss själva.

Med denna blick på Leibniz och Voltaires teorier får vi den verkliga innebörden i ordet optimism. Vår egen majestätiska filosofi ger oss ett mycket vidare synfält, en mer genomträngande insikt i tingen, en djupare förståelse av det som kallas livets gåta. *Allting är relativt* lyder en av den esoteriska filosofins viktigaste läror. Det finns inga absolutheter (i detta ords vanliga europeiska betydelse) någonstans. Allting är relativt, ty allting är sammanlänkat med och införlivar sig i allting annat. Om det funnes någonting absolut - i ordets europeiska betydelse - kunde det inte finnas något annat än den slutliga och totala fullkomlighetens ofruktbara tystnad och orörlighet. Denna är en omöjlighet, ty i så fall varken skulle eller kunde det finnas någon framtida tillväxt eller någon föregående utveckling av andligt, mentalt eller annat slag.

Vi slutar nu. Vid nästa sammankomst skall vi ta upp studiet av de så kallade himlarna och helvetena. Det är ett mycket nödvändigt avsnitt av den psykologiska del av våra studier som vi grep oss an med förra gången. I kväll nöjer vi oss med att säga att de stora världsreligionernas alla doktriner, dogmer, läror och lärosatser har sin fundamentala grund i någon mer eller mindre grumlad sanning, som i allmänhet blivit grumlad av okunnighet eller fanatism, eller av bådadera. Och låt oss avslutningsvis framhålla att det inte finns några himlar och helveten av det slag man i allmänhet föreställer sig, utan sfärer av liv och upplevelser som svarar mot varje kategori av de otaliga varelseklasserna i tillvaron. Som Jesus enligt de kristna evangelierna sade: "I min faders hus finns många rum". I det gränslösa kosmos finns det för själar av alla grader otaliga lämpliga platser för vedergällande sällhet och lidande. Och i dessa karmiskt lämpliga sfärer finner de oräkneliga skarorna av alla slags evolverande varelser sina rätta och noga avpassade platser.

[Till Kapitel 14](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 14

"Himlar" och "helveten": Den esoteriska filosofins och de exoteriska religionernas läror.

Devachan ["himlen"] övergår i omärkliga steg från sin högsta till sin lägsta grad, varför egot från *devachans*sista steg [nedåt] ofta kommer att finna sig vara i *avitchas* ["helvetets"] minst kvalfulla stadium, vilket mot slutet av händelsernas "andliga urval" kan bli ett verkligt "avitcha". (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 188)

Från kamaloka går därför...alla de nyligen förflyttade "själarna" (*utom skalen*) i enlighet med sina attraktioner antingen till devachan eller avitchi. (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 199)

Ni lider av er själva. Ingen annan er tvingar... (Edvin Arnold, *Asiens Ljus*, s 228)

Vi inleder kvällens studium med att läsa följande på sidan 300 i Den Hemliga Läran II:

Andens evolution i materian kunde aldrig ha försiggått, inte heller skulle den ha erhållit sin första impuls, om inte de ljusa andarna uppfattat sitt eget övereteriska väsenstillstånd för att väcka stoftmänniskan till liv genom att förläna var och en av hennes inre principer en del, eller snarare en reflex, av sitt eget väsen. De sju himlarnas (de sju existensplanens) dhyanyer är de nutida och framtida elementens NOUMENOI, liksom de sju naturkrafternas änglar - vilka krafterns grövre verkningar vi förnimmar i vad vetenskapen behagar kalla "rörelsesätt", ovägbara krafter och vad icke allt - är ännu högre hierarkiers ännu högre noumenoi.

Detta avsnitt är utomordentligt intressant. Det innehåller i ett kort sammandrag hela konturteckningen av de studier som vi bedrivit de senaste veckorna.

När vi i kväll tar upp studiet av de så kallade himlarna och helvetena, kan det vara lämpligt att först ännu en gång påpeka att det inte finns några himlar och helveten *sådana dessa framställs i de exoteriska religionerna*. Föreställningarna om dem är dock grundade på tankegångar som faktiskt kom från mysterieläroarna, och rätt förstådda innehåller de konturerna till en stor sanning. Och även om vi inte godtar den kristna himlen och det kristna helvetet eller de islamska himlarna och helvetena, och inte heller de exoteriska läror om himlar och helveten som återfinns hos buddhisterna och hos de gamla grekerna och romarna, så finns det ändå i naturen vissa tillvarosfärer i vilka de delar av människans konstitution som överlever den fysiska kroppens död finner *lämpliga* boningar. Dessa är faktiskt riken eller tillvarosfärer för vedergällning, till vilka de delar av människans konstitution som är av liknande eller identisk beskaffenhet magnetiskt attraheras.

I Johannesevangeliets fjortonde kapitel, andra versen, säger Jesus: "I min faders hus finns många rum. Skulle jag annars säga att jag går bort för att bereda plats för er?" Detta sade Jesus i det långa avskedstal han enligt den kristna legenden höll till sina lärjungar innan han fängslades och ställdes inför myndigheterna.

Alla stora religioner av äldre datum förkunnar i mer eller mindre klar och bestämd form existensen av vissa belönande och straffande krafter, vilka efter människans död verkar i lämpliga sfärer. I dessa får människans så kallade själ efter den fysiska döden sin vedergällning, eller som man också säger, sitt "straff" eller sin "belöning". De sfärer i vilka själen skall undergå lämplig rening eller lämpligt straff kallas på vårt språk helveten, och de i vilka själen skall få lämplig vila och belöning kallas vanligen himlar. Eftersom dessa ord är välbekanta för européer och något så när riktigt representerar den principiella idé om en postmortem-vedergällning som var gängse i alla större religioner, torde det vara bäst att vi använder dem. Men vill vi få en korrekt uppfattning om vad den esoteriska filosofin förkunnar i de här frågorna, måste vi rena vårt sinne från alla de idéer som gjutits in däri av den dogmatiska teologin.

Vi måste komma ihåg att vi studerar de arkaiska tidsåldrarnas ockultism. Ordet ockultism betydde ursprungligen bara vetenskapen om de fördolda ting. Till och med de filosofer som under Europas medeltid var de moderna vetenskapsmännens förelöpare och som då studerade den fysiska naturen, kallade sin vetenskap *ockultism* och sina studier *ockulta*, och avsåg därmed de ting som var "dolda" eller okända för människor i allmänhet. En sådan medeltida filosof var tysken Albertus Magnus, en annan engelsmannen Roger Bacon. Båda levde de under 1200-talet.

Därför betyder ockultism - i den mening vi använder ordet och i den mening det bör användas - studiet av tillvarons fördolda ting, vetenskapen om livet eller den alltomfattande naturen. I en bemärkelse kan ordet

användas för att beteckna studiet av ovanliga "fenomen". Det är den innebörden ordet ockultism i våra dagar oftast har för människor, som inte tänker eller vill tänka på det oerhört mycket större område av *orsaker* som ockultismen i egentlig mening utforskar. Utan tvekan har fenomenen också en plats i studierna, men de ligger så att säga i ockultismens utkanter. De befinner sig på dess yta. När vi studerar sann ockultism måste vi tränga djupt in i tillvarons *kausala* mysterier, och det har vi sannerligen gjort under våra sammankomster. Steg för steg har vi vandrat allt djupare in på orsakernas område.

När det så gäller själens öde efter döden, fram till dess nästa återfödelse i en fysisk kropp på detta plan, åligger det oss först att säga att det finns ett vidsträckt fält av kunskap om döden, på vilket vi för närvarande inte har privilegiet att få ströva omkring. Skälet till vår nödtvungna förbehållsamhet och tystnad är att lärorna om dödens djupare mysterier ger nycklar till ännu storslagnare och vidsträcktare mysterier, och de nycklarna gavs i gångna tider alltid bara åt ett fåtal utvalda. Vem som helst av er som känner sig hågad att forska i världens religiösa mystiska litteratur kan själv konstatera detta.

Vid tidigare sammankomster har vi betraktat monadens vandring från det latent stadiet in i manifestation, *sådan denna ter sig nedifrån sett*. Monaden är en andlig "atom". Låt oss i kväll kalla den för en andlig *radikal*, och då använda ordet i exakt samma dubbla betydelse som H P Blavatsky när hon talar om kometerna såsom "dessa långhåriga stjärnradikaler". När hon kallade kometerna radikaler var det med ett stänk av humor, men hon hänsyftade samtidigt på en av den esoteriska filosofins stora sanningar om kometerna. Ni vet väl vad ordet *radikal* ursprungligen betydde? Det betydde en (liten) "rot", av det latinska *radix*. Därför kan det användas om en komet i dennas egenskap av *rot* eller *frö* till en framtida värld. På samma sätt är monaden en radikal, en radikal i båda de betydelser i vilka H P Blavatsky använder ordet, dvs en företagsam (självverkande, självutvecklande) varelse, men också en rot eller ett frö till en framtida gud.

För att uppnå självmedvetande, medvetet självmedvetande, måste denna radikal bege sig nedför skuggornas båge tills den når *vändpunkten* i manvantarans stora cykel, och göra detta såsom en integrerad del av och tillhörande den hierarki som evolverar i manvantaran. Om dess karma är sådan, har den vid den tiden nått medvetet självmedvetande och manifesterar sig på vårt plan som människa. Därefter ger den sig iväg uppåt längs den lysande bågen eller uppstigandets båge, och om den lyckas på sin cykliska pilgrimsfärd slår den slutligen ut i blom som en gud. Vi måste hålla denna principskiss i minnet om vi vill förstå vad som menas med himlar och helveten.

Evolutionens hela syfte, den andliga radikalens bestämmelse, är att höja det medvetet personliga till det medvetet opersonliga, det icke jagcentrerade. Denna tanke är så viktig att vi måste säga att den framstår som det främsta av alla begrepp och utgör roten till hela den esoteriska filosofin. En självmedveten gud kan utöva sitt gudaskap just därför att den har ett *jagvehikel* att arbeta genom, och det är vad den andliga radikalen saknar när den beger sig ut på sin cykliska pilgrimsfärd. Människoskap måste höjas till gudaskap.

Här kan vi börja se innebörden av det H P Blavatsky kallade för själens undergång. På varje steg nedåt, allteftersom dess självmedvetande sakta och gradvis evolveras i en manvantara, förfärdigar monaden åt sig själv eller utsöndrar den ur sig själv lämpliga vehikler, så att den kan förnimma krafterna och materian på de olika plan genom vilka den passerar och på vilka den manifesterar sig. Vehiklerna på de högre planen är egot, och varje ego utsöndrar sitt eget ändamålsenliga vehikel, som kallas själ. Följaktligen finns det ett ego och en själ för varje steg nedåt, ett tvåfaldigt vehikel för att på varje plan manifesteras den monadiska väsens kärnan. Som en gyllene tråd genom det hela löper Jaget, det innersta medvetandet, det andliga "jag är". Egot-själen ger monaden medvetandet "jag är jag". Men Jaget är detsamma i oss alla. "Jag är jag" är uteslutande en egots egenskap. Det viktiga är därför att "frälsa" egot. De högre egona frälses tack vare frälsning som vunnits i föregående manvantaraer. Men de lägre egona och deras själar är uppbyggda av *denna* manvantaras materia och medvetande, och de måste "frälsas". Det mänskliga medvetandetillstånd i vilket vi - människosläktet - nu lever i denna tidsepok och i denna manvantara, kallas hos individen den mänskliga själen, det mänskliga egot. Och denna mänskliga själ och detta mänskliga ego måste "frälsas" därför att vårt självmedvetande har sitt centrum däri. Vi använder ordet frälsa eftersom vi inte kan komma på något bättre. Det ordet är åtminstone bekant. Denna frälsning innebär att egot-själen måste räddas undan materians magnetiska attraktion.

Men vad händer om egot-själens fostran är ofullständig och den på bågens lägsta punkt, där uppstigandet längs den lysande bågdelens börjar, är oförmögen att fullfölja loppet och misslyckas? Antag att materians

dragningskraft är alltför stark och att egot-själén attraheras nedåt. I så fall bryts sakta länkarna med det högre Jaget, den gyllene kedjan brister, och monadens hela bemödande under den manvantaran är förspillt. Den varelse som kretsar nedåt är vad som kallas en förlorad själ.

En förlorad själ har ingenting att göra med himlar och helveten. Inte heller nirvanatillståndet har något att göra med himlar och helveten. Himlarna och helvetena har bara samband med den rent *mänskliga* varelsen, dvs med det mänskliga egot och den mänskliga själen, bara med den medvetandegraden. Ty till denna senare hör de medvetanden som kan ta del av föreställningen om, och kan erfara, lycka och lidande. Nirvana ligger bortom lycka, och givetvis också bortom lidande. Dess motsatta pol och fullständiga kontrast är nirvana-avichi, som är den medvetna tillvarons lägsta punkt, dess nedre pol.

När kroppen upplöses vid den fysiska döden stannar de astrala elementen kvar i "skuggvärlden", varvid samma medvetna centrum som under livet håller sig fast i dem och fortfar att ge dem liv. Vissa processer fortsätter där, men vi behöver inte ta upp tiden i kväll med att diskutera vad kamaloka och devachan är. Men när efter den fysiska kroppens död den *andra* döden äger rum - ty det finns många dödar, dvs många förändringar av egots vehikler - vad blir det då av det mänskliga centrät, den rent mänskliga varelsen? Det har sagts oss att dess högre del drar in i sig allt det som strävar hän mot densamma, och tar detta "allt" med sig in i devachan. Atman med buddhi och den högre delen av manas - vilken är den så kallade mänskliga själen eller sinnet - blir därefter människans andliga monad. Strängt taget är detta den gudomliga monaden inom sitt vehikel - atman och buddhi - i förening med det mänskliga egot i dess högre manasiska element. Men de förenas till en enhet efter döden, och omtalas därför såsom den andliga monaden.

Den mänskliga monaden "går" till devachan. *Devachan* är ett tibetanskt ord som kan översättas med "gudalandet". Devachan har många nivåer, de högsta, de mellanliggande och de lägsta. Vad blir det då av den varelse, den lägre mänskliga själen, som är så förorenad med jordiska tankar och lägre instinkter att den inte kan höja sig? Det kan finnas tillräckligt av andenaturen i den för att hålla den samman såsom varelse och sätta den i stånd att bli en reinkarnerande sådan, men den är besudlad och tung och dess tendens är följaktligen nedåtriktad. Kan den då höja sig till himmelsk lycksalighet? Kan den ens gå in i devachans lägre riken och där njuta sin ringa del av skönheten och sällheten, av allt det som är ädelt och vackert? Nej. Det finns en passande sfär för varje grad av egot-själens utveckling, och till den sfären dras egot-själén och kvarstannar där tills den är fullständigt renad, tills synden så att säga tvättats bort.

Dessa är de så kallade helvetena, lägre än till och med de lägsta delarna av devachan. Och arupa-himlarna är devachans högsta delar. Nirvana är dock någonting helt annat än himlarna. Nirvana är ett tillstånd av ytterlig sällhet och fullständigt oinskränkt medvetande, ett tillstånd av uppgående i rent *vara*. Det är den underbara lott som tillfaller dem som nått övermänsklig kunskap och renhet och andlig illumination. Det är faktiskt ett *personligt* uppgående i eller en identifiering med Jaget - det högsta JAGET. Det är också de monadiska väsendenas tillstånd under de tidsrymder som infaller mellan en planetkedjas mindre manvantaraer eller runder, och i än högre grad mellan en sjurundersperiod eller Brahmas dag och planetkedjans nästa "dag" eller nya kalpa. Vid dessa senare tillfällen har de monadiska väsen som utgår från den sjunde sfären i den sjunde runden kommit långt förbi till och med devachans högsta tillstånd. Alltför rena och alltför långt framskridna för till och med ett sådant tillstånd som den devachanska lycksaligheten, går de till den för dem lämpliga sfären och det för dem lämpliga tillståndet, vilket senare är det nirvana som följer på den sjunde rundens slut.

Vad säger då de forntida folken i sina exoteriska religioner om dessa så kallade himlar och helveten? Varje sådan religion förkunnade att de så kallade himlarna är indelade i steg eller grader av stigande lycksalighet och renhet, och de så kallade helvetena i steg eller grader av tilltagande rening och lidande. Den esoteriska läran eller ockultismen säger att det här inte är fråga om vare sig straff eller belöning. Läran är helt enkelt den, att varje varelse efter den fysiska döden dras till den passande sfär, till vilken varelsens karmiska bestämmelse magnetiskt attraherar den. Det en människa gör, det hon sår under sitt liv, det och inget annat får hon bära frukterna av efter döden. Ett gott utsäde ger god skörd. Ett dåligt utsäde ger ogräs, och ett slätstruket och färglöst liv ger kanske ingenting av värde eller andlig nytta. Det finns ingen karmisk "lag". Vi upprepar det, det finns ingen karmisk "lag". Det finns inga natur"lagar". Vi upprepar det, det finns inga natur"lagar". Vad är en naturens "lag"? Är den en gud? Är den ett väsen? Är den en varelse? Är den en kraft? Är den en energi? Om så är fallet, av vilken gud alstras den? Ordet *lag* är dock lämpligt nog, *förutsatt att vi förstår vad vi menar med det*. Vi hittar kanske inte något bättre att använda i tal och vanlig skrift. Men låt oss inte göra misstaget att ta abstraktioner för realiteter.

Om vi gör detta misstag, kommer vi under vårt studium av ockultismens underbara läror inte att ta ett enda steg mot en rätt förståelse av naturen. Vi måste rena vårt sinne från alla inslag av västerländsk vetenskaplig och teologisk feluppfostran. De så kallade naturlagarna och karmalagen är helt enkelt de olika verkningarna av medvetandena i naturen. I ordets sanna bemärkelse är de faktiskt *vanor*, *varelsernas vanor*. I tillvarosfärerna - uppbyggda av livets hierarkier - ersätter vi den västerländska vetenskapens och teologins abstraktioner med handlingar (och dessas ofrånkomliga resultat), begångna av medvetanden och viljor. Vi vilseleder och motverkar helt enkelt vårt intellekt när vi går runt i den materialistiska teorins onda cirklar och tror att vi har tillfredsställt vårt spörjande sinne genom att ersätta de otaliga varelsekarornas verksamhetsyttringar i naturen med en abstraktion, kallad lag eller lagar. Tänk på detta! Har vi klart för oss att ingen av de stora tänkarna före den kristna eran någonsin talade om naturlagar som om dessa lagar vore levande väsen, som om dessa abstraktioner vore verkliga varelser som utförde saker och ting? Har navigationslagarnanågonsin navigerat ett fartyg? Drar gravitationslagen planeterna mot varandra? Drar den samman och förenar atomerna? Nonsens. Ordet lag är helt enkelt en abstraktion, ett uttryck för *varelsernas aktivitet i naturen*. Forna tiders människor satte realiteter, *levande varelser*, i stället för lagar vilka, som vi använder ordet, bara är abstraktioner. De lurade inte sig själva så lätt med ord. De kallade dessa varelser för gudar. Vi kan också kalla dem gudar. De kallade dem andliga varelser. Det kan vi också göra. Eller kan vi kalla dem dhyancier eller någonting annat. Men sätt er lit till och styr era intellekt mot verkliga levande varelser. Välj dessa realiteter framför abstraktioner som inte är någonting annat än talesätt.

Låt oss ta de gamla brahmanska läror som exempel. I dem finner vi många indelningar i himlar och helveten, men den vanligaste är indelningen i sju lägre sfärer eller lokaer eller helveten eller djävulska salar och sju högre lokaer som vi kan kalla himlar. Den buddhistiska läran anger vanligen antalet helveten till 21, och de kallas oftast *narakaer*. För de högre sfärerna använder också buddhisterna ordet lokaer. Men man skall observera att dessa högre och lägre sfärer eller grader i alla forntida system framställdes såsom stegvis fallande. Den högsta följdes av de övriga i gradvis avtagande lycksalighet och renhet. De blev mer materiella och mindre lyckliga för varje steg nedåt tills de omärkligt övergick i de högre helvetena och sedan vidare nedåt i tilltagande materialitet tills slutet av de här nivåernas hierarki var nådd.

Bland de allra lägsta av dessa helveten placerade buddhisterna *avichi*. *Avichi* är ett sanskritord vars allmänna betydelse är "våglöst", det som inte har vågor eller rörelse, en betydelse som antyder livets och tillvarons stillastående i orörlighet. Det betyder också "utan lycka" eller "utan vila". Och nedanför *avichi* börjar en ny hierarki, en ny värld. Vilket oändligt stort område för spekulationer som här öppnar sig för oss!

Vi har nu bara en liten stund kvar av vår tid i kväll, och kan därför bara göra en översiktlig konturteckning av läror om himlar och helveten. Därvid följer vi den metod som skall användas vid våra studier. Först försöker vi ge en helhetsbild, en överblick, och fyller sedan i de nödvändiga detaljerna allteftersom vi går vidare med ämnet. Emellanåt pekar vi på någon annan lära som har samband med vårt ämne, och gör det med avsikt. På det sättet följer vi den uråldriga metoden att meddela undervisning i dessa olika ämnen. Vid våra västerländska läroanstalter är det brukligt och kanske ett krav att föreläsaren skall ge alla detaljer i det ämne han behandlar. Han går in på ett tema och avviker inte från det förrän alla dess teoretiska och praktiska moment är eller antas vara kända. Och när temat är helt uttömt och det uttröttade intellektet fullständigt steltnat i den formen, då tar han upp ett nytt tema. Den metoden är helt naturvidrig. Varken barn eller vuxna lär livets läxor på ett sådant konstlat sätt. Då var våra förfäder bättre bevandrade i undervisningens och inläringens psykologi. Först tecknade de upp översiktsskildern, som när man från en bergstopp ser ut över nejden och i sitt minne gör upp en topografisk karta. När man sedan går ner i dalen, kan man lätt fylla i de behövliga detaljerna. Detta är så att säga det naturliga sättet att gå till väga, och metoden kallas den platoniska. Först det allmänna, sedan det enskilda. Inom logiken kallas detta den deduktiva metoden i motsats till den aristoteliska eller induktiva metoden, på vilken vår nutida västerländska undervisning är baserad.

Av egyptiernas papyrusmanuskript vet vi att de förkunnade att det finns många sfärer efter döden, många plan av lycksalighet och skönhet och många plan av lidande och rening. Det är sfärer som den avlidna varelsen måste passera igenom innan den når det ena eller andra målet för sitt postmortemliv, sin himmel eller sitt helvete. Forna tiders lärare hade ett sätt, ett allegoriskt sätt, att beskriva levnadsförloppet efter döden. Och med det sättet höll de intuitionen levande och aktiv utan att fingra på helgedomarnas förbjudna ämnen, hemligheter och mysterier. Låt oss som illustration till detta ta mithra-religionens lära, som en gång i tiden var mycket nära att helt undantränga den kristna läran. Mithraanhängarna förkunnade att det fanns sju (och nio) himlar, var och en föregången och

efterföljd av en annan, en lägre respektive högre. Var och en av dem nåddes medelst en "stege", som man åskådligt och tydligt uttryckte saken. Givetvis menade man då att stegen representerade de steg eller grader eller nivåer som själen hade att forcera för att nå sitt mål. Och stegen illustrerade också hierarkins grader - de steg, plan, sfärer, av vilka den är sammansatt. De hade också sina sju initiationsgrader, baserade på den stigande skala som finns i naturen, och därtill två andra grader som hölls alltför heliga för att öppet omnämnas. Detta gör nio grader totalt.

Hur förhöll det sig då med de gamla skandinaverna? Låt oss se på deras *Niflhem*, ett ord som betyder "molnig (eller dimmig) boning". Denna töckniga region var den nionde och lägsta i deras system, och var själv sammansatt av nio mindre världar eller sfärer. De som skrev Eddorna var visserligen mycket försiktiga i sitt sätt att meddela undervisning, men de ger oss ändå tillräckligt för att vi skall kunna se att det är precis samma läror som man finner på andra håll i världen. Jag talar här särskilt om den prosaiska Eddan, som är öppnare i sina esoteriska antydningar än den poetiska Eddan, den på vers. Den prosaiska Eddan säger att den kosmiska rymdens ena sida, den norra, är kall och mörk, och ger den sfären namnet *Nifl*, "töckenregion", som är en generalisering av namnets betydelse. Nifl har nio avdelningar eller grader, men namnet Nifl betecknar särskilt den lägsta av dessa. Nifl är dock också Eddans namn på hela serien av nio sfärer i norr. En mellanregion är *Ginnungagap*, ett gammalnordiskt ord som torde kunna översättas med "gapande avgrund" eller "avgrundernas avgrund". Den är den mellersta eller mellanliggande sfären. Efter den kommer *Muspelheimi* söder, ett eldens och lågans och värmens hemvist, vilket inte måste innebära någonting i stil med det kristna helvetet, ty det är faktiskt mer likt en himmel än ett helvete. Där lever elementaler eller gudomliga väsen. En naturlig tanke för skandinaver, som ju hade att utstå kyla. Deras helvete var kallt, sydlänningarnas varmt. Ord som dessa var lämpliga för att uttrycka vissa begrepp så att folk lättare fattade dem.

Vad trodde de tidiga kristna och de medeltida kristna på i fråga om himmel och helvete? Låt oss som exempel se på den italienske skalden Dantes beskrivning, ty i vissa avseenden återger han på ett slående sätt den gamla hedniska läran. Han gör det visserligen alltid på ett förvrängt vis, men i allt han skrev kan man förnimma den uråldriga sanningen. Det är betecknande att han valde den romerske skalden Virgilius till ledsagare genom sitt inferno eller helvete och genom sin skärseld, men att han av vederbörlig hänsyn till sina kristna lärare och den kristna era i vilken han levde hade en kristen ledsagare, sin Beatrice, när han kom till de himlar han beskriver. Och det är också betecknande att han måste rätta sig efter sina kristna läror. Dante indelar sitt helvete i nio avsatser. Sin skärseld indelar han i sju avsatser, vilka föregås av skärseldens förgård och efterföljs av det jordiska paradiset, tillsammans återigen nio. I sin skildring av helvetets avsatser liksom av skärseldens avsatser - dessa platser för rening - framställer han den lägsta som den förskräckligaste. Den andra avsatsen är inte fullt så fasansfull och den tredje ännu något bättre osv uppåt genom helvetets och skärseldens arton kretsar eller grader till den senares högsta, som knappast eller inte alls är oangenäm. Slutligen anger Dante antalet himlar till nio, och dessa kröns av Empyren, Guds och hans änglars boning! Det finns alltså nio helvetesavsatser, sju avsatser i skärselden plus dess förgård och det jordiska paradiset (sammanlagt nio), samt de nio himlarna plus Empyren. Detta gör $9+9+9+1=28$ avdelningar av ickefysiskt liv, var och en avpassad till att efter döden bestraffa för vissa laster eller belöna för vissa dygder. En sällsamt korrekt men förvrängd och ofta grotesk parodi på den uråldriga läran.

[Till Kapitel 15](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 15

Evolutionen av "det absoluta". Allmänt formulerad plan för evolutionen på alla plan. Sju nycklar till visdom och framtida invigningar.

Omfattande alla ting i toppen av sin egen hyparxis, lever han själv helt bortom dessa. (Proklos)

Du kommer inte att förstå det, som när du förstår någon särskild sak. (Damascius)

Gudomliga ting är ouppnåeliga för de dödliga som förstår kroppen. Bara de få som är lätt beväpnade når toppen. (Proklos)

Vi börjar kvällens studium med att läsa följande stycke på sid 598 i Den Hemliga Läran I:

Under det att den kristne får lära sig att människosjälén är en utandning av Gud, skapad av honom för ändlös tillvaro och sålunda ägande begynnelse *men inget slut* - varav följer att den aldrig kan kallas evig - säger den ockulta läran: "*Ingenting är skapat, det är endast förvandlat*". Ingenting kan manifesteras sig i denna värld - från himlakropparna ned till en obestämd och flyktig tanke - som inte redan fanns i världsalltet. Allting på det subjektiva planet är ett evigt *vara*, liksom allt på det objektiva planet är ett *alltid-blivande* - därför att det är övergående".

Som ni minns, så var vi vid vår förra sammankomst tvungna att begränsa oss till en kort översikt i fråga om de exoteriska religionernas läromässiga framställningar om himlar och helveten. Vi skärskådade flera teologiska eller filosofiska eller mytologiska läror om dem och nådde fram till den medeltida kristna teologins ståndpunkt, sådan denna framläggs i *Divina Commedia* av den italienske skalden Dante. Vi fann i detta verkligt fina diktverk, liksom i de andra systemen vi nämnde, det märkliga talet nio som grundtal för indelningen.

Vi berörde också helt kort den gamla skandinaviska uppfattningen i det här ämnet, sådan denna återfinns i den yngre eller prosaiska Eddan, men vi hänsyftade bara flyktigt på de läror Eddan innehåller. Vi talade vidare om de grekiska och romerska stoikernas uppfattning, och vi skulle kunnat påpeka att det i ett betydande så kallat hermetiskt arbete, som antas leda sitt ursprung från Egypten men som blivit mycket förändrat av senare kristna händer (det arbete jag syftar på kallas *Den gudomlige Pymander*), talas om sju tillvarosfärer eller tillvarostadier. Det görs också lätta anspelningar på en åttonde, under det att en nionde bara antyds.

Vänder vi oss så till det gamla Grekland igen, finner vi att den store skalden Homeros i Iliadens åttonde bok låter Zeus tala till gudarna och gudinnorna om "den gyllene kedjan". I mycket myndiga ordalag informerar Zeus de övriga gudomligheterna om sin suveräna makt och säger att om de alla, den höga Olympens gudar och gudinnor, drog nedåt i den ena änden av denna kedja, så skulle han ensam i kedjans andra ände kunna dra den uppåt med alla gudar och gudinnor, med hav och land. Och han skulle hänga den gyllene kedjan med dem alla i dess nedre ända på en av himlens tinnar. Vad är innebörden i denna märkliga allegori?

Den gyllene kedjan representerar den sammanhängande serie av levande hierarkier som vi studerat tidigare, all inre och yttre tillvaros gyllene kedja. I sitt tal till Olympens församlade gudomligheter säger Zeus också följande: "Var och en av er som ringaktar mina ord och min vilja skall jag kasta ner i det mörka Tartaros... som ligger lika långt under Hades som Jorden under Olympen." Här har vi en del av Homeros framställning av kosmos uppbyggnad, vilken han tecknade på ungefär följande sätt. Jorden, eller rättare sagt universum, framställdes som en sfär. Olympen var belägen vid den övre eller norra sidan eller polen, och det som kallades Jorden var nästa del nedanför. Nedanför Jorden var Hades, och vid Olympens motsatta pol låg Tartaros. Genom Zeus säger oss Homeros att lika långt under Olympen som Jorden befinner sig, lika långt under Hades befinner sig Tartaros.

Med början i den 721:a versen i sin *Teogoni* säger också den grekiske skalden Hesiodos, att om ett kopparstäd fick falla ner från Olympen till Jorden, skulle det falla i nio dagar och nå Jorden på den tionde. Och skulle samma kopparstäd fortsätta att falla från Jorden till Tartaros, skulle det falla i ytterligare nio dagar och nå Tartaros på den tionde. Samma principiella idé hade den romerske skalden Virgilius (*Aeneiden* VI, 577-579).

I grekiskt och romerskt mystiskt tänkande finner vi alltså samma princip om hierarkier och serier på nio och tio som vi förut mött. Teorin fordrar en oavbruten följd av tillvaroplan eller tillvarosfärer som sträcker sig uppifrån

nedåt genom hela verksamhetsområdet för ett allmänt hierarkiskt system av världar, vilket som helst. Så till exempel följer med början vid Tartaros en ny underhierarki, en ny tillvarosfär, ett nytt tillvaroägg, liksom Olympen i varje sådant system är den nedre polen i en ännu högre hierarki än det själv. Och så vidare genom hela universum.

Hesiodos "kopparstäd" som "faller i nio dagar" och andra liknande bilder är utslag av det välkända mytologiska sättet att tala. Med den metoden framlades för den stora allmänheten med dess sovande sinnen i lättfattlig form de esoteriska lärorna, ockultismens läror, dvs sanningarna om den inre tillvaron, sådana dessa återfinns i alla forntida folks mystiska lärobyggnader.

Ämnet "himlar och helveten" vilar på flera grundläggande esoteriska begrepp som vi kontinuerligt studerat alltsedan dessa sammankomster startade sistlidna januari. Som vi sade förra gången, så finns det absolut inte några helveten eller några himlar i den vanliga kristna bemärkelsen. Men det finns sfärer för vedergällning, sfärer för prövning, och dessa är särskilda tillvarosfärer. Några av de här helvetena, sådana de till exempel beskrivs i de brahmanska och buddhistiska religionerna, är faktiskt lustbetonade, snarare angenäma än motsatsen. De beskrivs som riktigt trevliga och intressanta platser! Men de är ändå lägre än de så kallade himlarna.

Å andra sidan skulle vi kunna betrakta beskrivningarna av några av de så kallade himlarna som inte alltför angenäma. Tanken är den, att samma förhållande som råder bland människorna på jorden också råder i de sfärer som är lämpade för vedergällning eller prövning eller rening. När tiden är inne för människan att sluta sitt liv på jorden, rör sig allting i enlighet med vad sträng analogi och gravitationsattraktion kräver. *Ingenting kan övergå till någon sfär eller till något tillstånd som det inte är lämpat för. Allting finner sitt exakt passande och likartade mål, sitt hemvist, sin sfär.*

Dessa himlar och helveten är naturligtvis *tillstånd*, liksom jordelivet är ett tillstånd. Men om någonting är ett tillstånd, är det också ett tillstånd för någon eller något, och är tillståndet någonting måste det ha en plats, en position, en lokalitet. Detta är uppenbart. Så eftersom dessa himlar och helveten är tillstånd, är de också lokalteter, platser. Den forntida visdomen talar vanligen om dem som *tri-bhuvana*, ett sanskritord som betyder "de tre världarna", dvs tre generaliserade boningar eller uppehållsplatser. Som Jesus säger i de kristna skrifterna: "I min faders hus finns många rum". De är sinnestillstånd för de varelser som befinner sig där, och det är genom dessa sinnestillstånd som själsnaturens rening genomförs.

Varför går en människa till helvetet? Därför att hon vill gå dit. Varför går en människa till himlen? Därför att hon vill gå dit. En människa går *dit hon vill*. Om hon på jorden levt ett ont liv, beror det på att hennes egen varelses impulser och drivkrafter varit onda. Och hur skulle väl en sådan själ, insnärjd som den är i jordiska drivkrafter, kunna stiga till andliga sfärer? Kan andliga väsens verkningar, de så kallade högre naturlagarna, dra ner en människa vars själ är uppfylld av himmelska aspirationer till en av reningens lägre och smärtfyllda sfärer? Aldrig. Tänk över innebörden i de här tankarna. Vi måste ta varning av dessa fakta och leva därefter. Låt oss lyssna till lärorna, sublima som de är i sin storhet. Varje ord i dem är djupt meningsfullt.

Låt oss gå lite längre. Ni kommer kanske ihåg att vi för några månader sedan påpekade att det i den uråldriga visdomen, i den forntida ockultismen, finns en lära som faktiskt gett upphov till två nutida vetenskapliga lärosatser om hur naturen fungerar. Den ena är lärosatsen om energins så kallade oförstörbarhet. Denna sats är dock framsprungen i en förvrängd materialistisk form, men utgör en av den moderna materialistiska vetenskapens stora stöttepelare. Den andra lärosatsen är den om energiformernas så kallade omvandlingsbarhet. Dessa båda vetenskapliga lärosatser uppkom ur antagandet att det inte existerar någonting annat än trög, livlös, själlös materia som påverkas av märkliga och okända impulser. Dessa, som kanske inte gick att avslöja, kallades krafter och uppstod på ett okänt sätt, kanske inte heller det möjligt att avslöja. Det är visserligen sant att vetenskapen ändrar sina åsikter i många avseenden, men än så länge kvarstår en del materialistiska idéer. I våra dagar antas allting vara energi, fundamentalt sett. Materian själv antas vara energi. Som ni ser så är idéerna fortfarande desamma, det är bara orden som ändras. Detta är dock ett steg framåt, men vi bör inte låta oss ryckas med av bara ord om tanken bakom dem är oförändrad och lika materialistisk som någonsin.

Men det finns tecken på att också andra förändringar snabbt äger rum på de vetenskapliga områdena. För tre veckor sedan [1924] läste jag ett referat av en föreläsning som hållits av en framstående engelsk fysiker, en prydnad för sitt land och på sätt och vis intuitiv. Han berättar vad de senaste upptäckterna visar vår tids

vetenskapsmän. Och vad är det då fråga om? Jo, just det vi för några månader sedan pekade på som en av den forntida ockultismens grundläggande läror, nämligen att energi helt enkelt är materia i ett eteriskt tillstånd, eller uttryckt på ett annat och riktigare sätt, att materia helt enkelt är så att säga kristalliserad energi. Energi och materia är i grund och botten ett. Den här vetenskapsmannen säger vidare att vår tids tänkare nu börjar tro att materian inte är evig. Naturligtvis är detta också vår uppfattning, *förutsatt att vi med "materia" bara menar fysisk materia*, den fysiska tillvarons grundläggande maya eller illusion. Men om vi med "materia" menar substratet, varandets själva *väsenssubstans*, då är vi genast av en annan åsikt, *ty det är evigt*. Det är mulaprakriti, rotsubstans, parabrahmans klädnad.

Vad menar vi då med parabrahman och mulaprakriti, grundmedvetande och grundnatur (grundsubstans, "grundmateria")? Vi menar att parabrahman - mulaprakriti för det mänskliga intellektet bara kan vara hierarkins absoluta tillstånd, dess högsta del, dess blomma, dess princip, dess rot, dess frö - det från vilket resten evolverar eller utgår och blir det manifesterade universum vi lever i och känner och är en del av. Som Paulus säger i det kristna evangeliet: "Ty i honom [dvs i Det - grekiskan medger denna översättning] är det vi lever, rör oss och är till". Med andra ord så är vi *Det* i den meningen att vi till vårt inre väsen är en del av vår egen hierarkis blomma, det *för oss* högsta. Ty *Det* är roten till allt medvetande hos och i *vårt* kosmiska universum eller alltomfattande kosmos, som är allt som innefattas i Vintergatans zon, dvs det alltomfattande kosmos vi känner till. Dess topp är denna rot från vilken alla de tallösa lägre världarna eller universana inom det har sprungit fram, har evolverat fram. Ur *Det* framträder alla dess barn: solsystemen, solarna, stjärnorna, planeterna, alla de levande varelsena, alla atomerna, alla världarna eller universana, kort sagt kosmos. Det är spetsen, blomman, höjdpunkten och fröet. Det är den absoluta paramatman, det suveräna Jaget.

Vad menar vi med "absolut"? Menar vi Gud (om ni nu vill använda det ordet i det här sammanhanget)? I så fall, vad vet vi om Gud? Som ni ser så når vi slutgränser och gör halt i samma ögonblick som vi motverkar vårt intellekt, lamslår vår intuition, begränsar våra inre förmögenheters flykt, genom att i tanke eller ord tala om gränser. Kom i detta sammanhang alltid ihåg att bortom och bortom och bortom det kosmiska universum, bortom vårt synhåll, bortom vår föreställningsförmåga, finns det alltid gränslöst liv, gränslös tillvaro, ty det finns inget slut någonstans. Det är denna tanke som avsågs i den forntida ockultismen när dess lärare talade om "den cirkel som har sin omkrets ingenstans och sin medelpunkt överallt", "det gränslösa", "det som är utan gränser". Ordet *absolut*, som missbrukas i den moderna filosofin och till och med av oss själva, är den exakta översättningen av sanskritordet *mukti* eller *moksha*, som jag skall återkomma till om ett ögonblick. Absolut kommer av det latinska *absolvere* som betyder "lösgöra", "befria". Absolut är det svenska uttrycket för passivt perfekt particip av *absolvere* och betyder "fullkomnad". Det är här inte fråga om den obetingade gränslösa fullkomning som tillskrivs de odödliga gudarna i en del religioner, och som alltid är en omöjlighet. Det är fråga om den relativa fullkomningen, toppen, höjdpunkten, blomman, roten, fröet i en hierarki, vilken som helst. För vår egen del i den hierarki som för oss är den högsta - vårt kosmiska universum.

Och nu till sanskritorden *mukti* och *moksha*. Det förra kommer från sanskritroten *much* som betyder "frigöra", "befria", och det senare från *moksh* som betyder nästan exakt detsamma och förmodligen är en härledning från roten *much*. Innebörden är den att när en ande, en monad eller andlig radikal, har vuxit sig så stor i manifestation att den först blivit en människa och nått inre frigörelse, och från människa blivit en planetande eller dhyanchohan eller meditationens herre, och sedan stigit ännu högre och *i sitt inre* blivit en brahman, och från brahman höjt sig till att bli parabrahman för sin hierarki, då är den absolut fullkomnad, fri, befriad. Den är fullkomnad för en tidsperiod som för oss verkar vara nästan en evighet, omätbar som den är för det mänskliga intellektet. Detta är det absoluta, begränsat i jämförelse med de ting som är ännu väldigare, ännu sublimare, men så långt vi kan föreställa oss det, "frigjort" från den materiella tillvarons fjättrar eller bojor.

När den långa perioden av universell kosmisk pralaya tar sin början, och universum (enligt den österländska liknelsen) dras in i parabrahmans sköte, vad händer då? De andliga varelsena träder då in i sitt paranirvana, som för dem innebär exakt detsamma som människans död innebär för oss. Av sina andliga attraktionstendenser dras de till ännu högre tillvarohierarkier, till ännu högre andliga regioner, i vilka de stiger allt högre, växer, lär och lever. Samtidigt följer kosmos lägre element, universums kropp, sina egna särskilda attraktionstendenser (liksom vår fysiska kropp gör när den förändring som kallas döden - livets tvillingsyster - kommer). Den fysiska kroppen går till stoft, livskraften till den kosmiska livskraften. Stoft till stoft, liv till liv. Med de övriga kosmiska principerna sker samma sak, liksom med människans principer vid hennes död. Då går vår naturs kama till den kamiska organismens universella förrådsrum, vår manas går till sin dhyanchohanska vila och våra monader går

till sitt eget högre liv. Men så småningom visar evighetens klocka att det är tid för kosmos att åter "träda fram i ljus". Detta innebär "död" för det andliga väsendet, liksom *död* för oss innebär *liv för den inre människan*. Det materiella livets manvantara är ännu en gång tillbaka (perioden av andlig död för kosmos är manifestationens materiella liv). I rymdens och tidens ofantliga djup väcks på nytt de kosmiska livscentrerna till verksamhet. Först kommer skedet med det nebulösa flammande töcknet, därefter den roterande nebulosan, sedan spiralnebulosan, sedan ringnebulosan, därefter solen och planeterna, och slutligen människan och andra varelser som växer upp på de senare. Var och en av dessa planeter har att gång på gång fullgöra sina sju runder i de kommande planetperioderna av detta liv utan slut. I det här storslagna schemat ligger hopp och erfarenhet utan gränser. Men för de varelser som uppnått moraliskt ansvar delar sig vägen vid varje steg i två riktningar. En leder uppåt och en leder nedåt, och "valets ögonblick" är faktiskt kontinuerligt.

Vi har nu genomlevt något mer än hälften av den stora mahamanvantariska cykeln. Vi befinner oss vid den punkt i denna vårt kosmiska solsystems mahamanvantara, där materia redan nått sin slutliga grad av utveckling *i vår hierarki*. Enligt den uråldriga numeriska läran har vi levt i drygt 155 biljoner 520 miljarder år. Hälften av vår mahamanvantara är förgången, men ännu återstår nästan 155 biljoner 520 miljarder år. Vi har långsamt passerat den lägsta punkten i den stora universella kosmiska cykeln. Denna lägsta punkt, där materia för vår stora livsvåg nådde sin högsta grad av fysisk manifestation, var när månen nådde mittpunkten av sin fjärde rund. Detta inträffade tidsåldrar innan den blev vår fysiska satellit. De uråldriga lärorna säger att den stora parabrahman i vårt hierarkiska system har 100 gudomliga år att leva, vart och ett bestående av 360 dagar, och varje år indelat i 12 månader. Eftersom 50 av dessa gudomliga år har gått, har vi på denna planet Jorden nått den första gudomliga dagen i den första gudomliga månaden av den andra femtioårsperiodens uppåtgående cykel. Vi har alltså i 155 biljoner 520 miljarder år cykliskt begett oss ner i och genom vår hierarki till dess lägsta punkt på månen. Sedan den punkten nåddes för tidsåldrar sedan klättrar vi sakta och mödosamt uppåt igen mot det obeskrivbara, mot toppen i vårt hierarkiska system, mot vårt "absoluta". Glöm inte att vi bara använder ordet absolut i den betydelse vi tidigare definierat.

Hur blev det absoluta det absoluta? Av en slump? Det finns ingen slump. Det finns ingenting annat än ändlöst liv och ändlöst medvetande och ändlös fortvaro, som verkar i enlighet med de principer och element som innebor i naturen och kallas swabhava i våra sanskriturkunder. Ordet *swabhavas* grundbetydelse är "självalstring", "självblivande". *Vi alstrar själva oss själva, alla tider igenom*. Vi ger oss själva våra egna kroppar, klättrar steg för steg uppför våra egna stegar, söker våra egna helveten och finner våra egna himlar. Och den universella evolutionens hela syfte och strävan är enligt den uråldriga visdomens läror att höja personlighet till individualitet, substans till gudomlighet, materia till ande, orenhet till renhet.

Hur tillkommer då det absoluta, det suveräna Jaget eller anden eller paramatman, av vilket vi är gnistor? Genom tillväxt inifrån utåt och utifrån inåt. En gång för oräkneliga tidsåldrar sedan var det en människa. Tänk på det sublimala som ligger i denna lära. Tänk på det förgångnas oräkneliga tidsåldrar, och på det som i ett oerhört avlägset förflutet var en gudomlighetsgnista, en gnista från ett annat och ännu tidigare absolut. Denna förutvarande gudomlighetsgnista är nu vår "Gud", vår paramatman, vårt suveräna Jag, vars barn vi är, och i vilken vi lever, rör oss och är till. Vad är det vi först och främst kan lära av detta? Vad är det för ett psykologiskt mysterium vi antydde vid vår förra sammankomst? Jo, att våra mänskliga själar är embryoniska gudar. Våra mänskliga själar var förut animala själar, och våra nuvarande animala själar kommer i en framtida manvantara att bli mänskliga själar. Våra mänskliga själar kommer i en framtida manvantara att bli monader. Om människan framgångsrikt genomför det manvantariska loppet, är det hennes bestämmelse att bli en kommande hierarkis sammansatta logos, liksom hon nu i sin egen lägre hierarki är logos för det kvasioändliga antal lägre varelser som utgör hennes personliga natur. Begrunda ordentligt detta underbara och storslagna mysterium.

Är inte dessa läror tankeväckande? Det är inte så konstigt att de hållits hemliga och heliga inom den uråldriga visdomen. Varför? Av många skäl. Först och främst för att de *inte kunde förstås* utan vederbörlig andlig och intellektuell träning. Och ändå ser man, märkligt nog, förvånande ofta olika anspelningar på dem i olika religioners forntida exoteriska läror. Som ni vet betyder "exoterisk" i de gamla religionerna inte "falsk". Ordet betecknar bara de läror, till vilka nyckeln inte öppet lämnats ut.

I några av de översättningar från walesiskan som vår walesiske lärde, professor Kenneth Morris, gjort för oss, har jag sett läror som jag tror tagits från de gamla walesiska urkunderna. Jag spärrade upp ögonen av förvåning över att mycket heliga och ockulta läror från den uråldriga visdomen lagts fram i klartext av de gamla barderna. Men

jag studerade översättningarna mera i detalj och såg då hur mästarhanden varit verksam, och maskerat och dolt i den öppna undervisningen. Arrangemanget och själva skönheten i bildspråket vilseledde det alltför vetgiriga och klyftiga sinnet. Men för den som har nyckeln är det lätt att följa tankegången. Jag har funnit samma metod tillämpad i de underbara keltiska läror, liksom i det gamla Egyptens och andra länders läror.

Vid en tidigare sammankomst lämnade jag alltför snabbt frågan om gott och ont, en i mångas ögon omstridd fråga. Men det är ett ämne som nu helt naturligt kommer in i slutet på vårt studium av skärseld, helveten och himlar. Kristna tänkare har inte lyckats lösa frågan om gott och ont på ett sätt som tillfredsställer tänkande och reflekterande sinnen. Men fastän frågan för dem och andra är mycket omstridd, är den mycket enkel för den som studerar den uråldriga visdomen. Enligt den kristna tron har Gud skapat *allt som är*. Följaktligen måste han också ha skapat *det onda*. Hur kan då en kristen förena denna ofrånkomliga slutsats med vissa andra läror om sin gud, till exempel med en som säger att Gud är alltigenom god, och att det från honom därför inte kan utgå någonting annat än gott. Är det onda då djävulens verk? I så fall måste man fråga varifrån djävulen och det onda som utgår från honom kommer. Från Gud? Men Gud är ju alltigenom god! Av detta drar vi den oundvikliga slutsatsen att antingen är Gud inte alltigenom god eller är han inte allsmäktig. Enligt kristen teori kan det onda inte vara annat än ett utslag av Guds visdom, ty det skulle annars existera utan den gudomliga tillåtelsen, dvs mot Guds vilja, vilket är omöjligt eftersom Gud är allsmäktig. Utifrån kristen teori blir de logiska svårigheterna oöverstigliga, och frågan om gott och ont kan inte besvaras med hjälp av densamma.

Vad är då egentligen ursprunget till det vi kallar gott och ont? Gott och ont uppkommer genom de motstridiga yttringarna av de myriader viljor som befinner sig i manifestation. *Det goda är relativt*, det finns *inget absolut gott*. *Det onda är relativt*, det finns *inget absolut ont*. Om det goda vore absolut så skulle dess motsats, dess skugga eller nedre pol, det onda, också vara absolut. Bådadera är dock relativa företeelser. Liksom andra par av motsatser, som exempelvis hetta och köld, högt och lågt, dag och natt, norr och söder, motväger och balanserar de varandra i naturen. De uppkommer som sagt genom medvetet eller omedvetet stridande viljor. Alla de oräkneliga olika varelserna i manifestation är mer eller mindre "själviska". Var och en av dem söker sitt, hungrande och törstande efter upplevelser av olika slag. Det finns till och med andligt ont, och det finns höga representanter för "andlig ondska". Om dessa har den kristne aposteln Paulus talat, och de utgör motverkande krafter till det godas höga representanter. Den andliga ondskans representanter kallar vi för skuggans bröder, och de andra kallar vi för ljusets bröder. Skuggans bröder arbetar med och i materia för materiella och själviska ändamål. Ljusets bröder arbetar med och i naturen för det andliga, för icke-personliga ändamål. De utgör varandras motsatser.

Dessa två grupper representerar två fundamentala vägar i naturen, den högra handens väg och den vänstra handens väg som de kallas inom ockultismen. Sanskritnamnet på den vänstra handens väg är *pratyeka-yana*. *Yana* betyder "väg" eller "stig", men också "vehikel". Och vi kan i det här sammanhanget översätta *pratyeka* med omskrivningen "var och en för sig själv". H P Blavatsky har som ni vet talat om *pratyeka*-buddhaerna. De är höga och i en bemärkelse heliga varelser, men de längtar själviskt efter andlig visdom och andlig upplysning åt sig själva, likgiltiga för världens sorg och smärta. Ändå är de på samma gång så rena att de faktiskt är ett slags buddhaer.

Den andra gruppen följer den väg som på sanskrit kallas *amrita-yana*, "det odödliga vehiklet" eller "odödlighetens väg".

Den förra är personlighetens väg, den senare är individualitetens. Den ena är materians väg, den andra är andens. Den ena vägen leder nedåt, den andra försvinner in i den medvetna odödlighetens "eviga" obeskrivbara sällhet.

Detta är de två grupper av varelser som representerar naturens två sidor. Dessa båda sidors konflikter eller motsättningar och de olika viljornas strider med varandra, striderna mellan skarorna av varelser i den manifesterade tillvaron, frambringar det så kallade onda i världen. Det onda uppkommer ur de lägre, ur de mindre utvecklade eller evolverade varelsernas själviska verksamhet: Själviskheten är därför roten till allt ont. Denna gamla lära är sann, så är det med den saken. På de högsta tillvaroplanen finns det varken gott eller ont. Där finns vare sig liv eller död i vår mening. Där finns vare sig början till eller slutet på ett egennyttigt agerande av något slag. Men där finns vad som i de underbara gamla brahmanska läror kallas *sat*, *chit*, *ananda*. *Sat* betyder "rent varande", *chit* "ren tanke" och *ananda* "sällhet". Detta är tillståndet hos det som man kan kalla "det absoluta".

När vi nu avslutar studierna för i kväll, vill jag ännu en gång understryka hur viktigt monadens, *den andliga radikalens*, kosmiska arbete är. Den kan själv bara utvecklas genom att höja lägre själar och psykiska vehikler till att bli *självmедvetna varelser*, så att dessa därigenom i sin tur blir monader. **DETTA ÄR DEN ALLMÄNT FORMULERADE OCH FULLSTÄNDIGA PLANEN FÖR EVOLUTIONEN PÅ ALLA PLAN.** Detta är vårt stora arbete. Detta är vår höga bestämmelse. Vårt suveräna Jag, vår paramatman, vår suveräna monad, vårt högsta Jag, spetsen i vår hierarki, utför detta arbete medvetet. Vi såsom självmedvetna människor gör det på vårt blygsammare sätt. Och som jag nyss sade, är detta hela planen för den manifesterade tillvaron, den allmänt formulerade konturskissen till den kosmiska evolutionen. Ingen människa kan leva endast för sitt eget jag. Ingen människa kan ensam höja sig till det andliga. Det ligger i naturens själva väsen att hon med eller mot sin vilja måste föra med sig oräkneliga andra varelser och lägre jag längs den uppåtriktade eller nedåtriktade vägen.

Och nu några ord i ett synnerligen viktigt ämne. Den uråldriga visdomen säger oss att det finns sju läromässiga nycklar till visdom och framtida invigningar. Under våra studier av dessa sju nycklar har vi helt kort talat om fem. Vilka är de? Vi kan kalla dem *sapta-ratnani*, "de sju ädelstenarna", och de är följande. För det första den naturens funktion - och med naturen menar vi här det absolut totala aggregatet av allt som är, invändigt och utvändigt, bakom och framför, uppe och nere, till höger och vänster, allting, överallt - som i människan manifesterar sig såsom *återförkroppsligande* eller *reinkarnation*. Den kan kortfattat uttryckas som utbytandet av människans vehikel eller kropp när hennes inre tillstånd eller betingelser ändras. Ty naturens verksamhet uppfordrar henne slutligen att sträva hän mot, tvingar henne att övergå till, ett annat tillstånd och en annan plats. Detta kallas döden, men är en annan form av liv. Det är den första nyckeln. Tillämpa den på våra läror i hela dess mångfasetterade räckvidd. Den andra nyckeln är läran om verkan och återverkan, kallad *karma*. Vi har hittills bara studerat de här två nycklarna översiktligt, men vi skall senare gå in på dem mera i detalj.

Den tredje nyckeln är läran om varandra genomträngande varelser eller väsen, också kallad läran om *hierarkier*. Dessa hierarkier kan inte separeras från varandra, och genomtränger överallt planen eller sfärerna. *Allting existerar i allting annat*. Det finns helt enkelt inga absoluta skiljemurar någonstans, vare sig höga eller låga, inre eller yttre, rätta eller felaktiga, uppigenom eller nedigenom. I grund och botten finns det ingenting annat än ett evigt ÄR och ett evigt NU. Som de gamla stoikerna så fint uttryckte det: "Allting genomtränger allting annat". Så till exempel vibrerar och lever själva atmosfären vi andas, full av otaliga liv. De monadiska väsendena eller livet finns i den luft vi andas, i vår benstomme, i vårt blod, i vårt kött, i allting. Tänk över detta. Låt era tankar röra sig fritt, frigör er i ert inre. Låt er fantasi föra er in i de märkligheter som dessa nycklar avslöjar för ert sinne. Ett samvetsgrant studium av den uråldriga visdomen tillsammans med ett rent och osjälvviskt liv skall då bli era aldrig svikande vägvisare.

Den fjärde nyckeln är läran om *swabhava*, läran om varje varelses, varje andlig radikals, väsenskaraktäristika. Den är också läran om självalstring eller självblivande under manifestationen, och den slår fast att varje varelse är ansvarig för sig själv, inom sig själv. Detta är den dunklaste, den mest mystiska av de fyra nycklar vi hittills nämnt, ty den är faktiskt nyckeln till de tre övriga nycklarna.

Den femte nyckeln är nyckeln till självmedveten tillvaro, ett ämne som vi hänsyftat på i kväll och vid vår förra sammankomst, ty den universella tillvarons hela syfte och metod och verksamhet går ut på att höja det lägre till det högre. Och det stora arbetet kan aldrig utföras genom att följa "vägen för sig själv", *pratyeka-yana*, utan genom att följa *amrita-yana*, "det odödliga vehiklet" eller självmedvetandets väg till odödlighet. Frigör er tanke, säger jag ännu en gång. Låt den svinga sig ut i frihet!

Vad de övriga två nycklarna beträffar, bör jag kanske säga att de hör samman med höga initiationsgrader. Jag vet mycket lite om den sjunde. Mina studier har tillfört mig ytterst lite om den, så väl är den dold. Jag vet dock att det är mycket få människor på denna jord som kan nå fram till att förstå och använda sig av denna nyckel. Vad den sjätte nyckeln beträffar, sägs det att den med stor möda kan nås i de högre initiationsgraderna.

I kväll avslutar vi de förberedande studier vi hittills bedrivit. Hädanefter skall vi tränga djupare in i ämnena.

Kapitel 16

Atma-vidya: Hur en blir många. "Förlorade själar" och "själlösa varelser". Människan, en sammansatt varelse. Ingen bestående princip i människan.

Egyptiernas lära om principerna, som sträcker sig från höjden ända ner till de lägsta bland företeelserna, börjar sålunda därför med en enda princip och går ner till en mångfald som styrs av denna enda. Och överallt står en obegränsad natur under herraväldet av en viss begränsad utsträckning och av den högsta och enda orsaken till alla ting. (Iamblichos, *On The Mysteries*, 8,3)

Men vid slutet av den mindre cykeln, efter fullbordandet av alla de sju runderna, väntar oss *ingen annan* barmhärtighet än det mått av goda gärningar, av *förtjänst*, vilket i den vedergällande rättvisans vågskålar uppväger måttet av *onda* gärningar och *brister*. Ont, ohjälpligt ont, måste det *ego* vara som inte ger någon som helst avkastning från sin femte princip och *måste* tillintetgöras, måste försvinna i den *åttonde sfären*. En skärv, inkasserad från det personliga egot, är nog för att rädda det från detta hemska öde. Dock inte efter fullbordandet av den stora cykeln: Antingen ett långt nirvana av sällhet (även om detta enligt era omogna föreställningar är omedvetet) och därefter liv som en dhyana-chohan under en hel manvantara, eller "*avitchi-nirvana*" och en manvantara av lidande och fasa som en ___ Ni får inte höra ordet, och inte heller får jag uttala eller skriva det. Men "dessa" har ingenting att göra med de dödliga som går igenom de sju sfärerna. En framtida planetandes *samlade* karma är lika härlig som en ___ samlade karma är förskräcklig. Nog. Jag har redan sagt för mycket. (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 171)

Vi återupptar i kväll våra studier där vi avbröt dem i somras och läser till att börja med några avsnitt på sidorna 224-226 i Den Hemliga Läran I:

Det finns fyra grader av initiation eller invigning omtalade i exoteriska arbeten... Ytterligare tre högre grader måste erövrats av en arhat innan han når toppen på arhatkapets steg... "Eldtöcknets" *arhater* av sjunde ordningen är bara ett steg från ursprungsväsendet till deras hierarki, den högsta på jorden och i vår jordkedja. Detta "ursprungsväsen" bär ett namn som i översättning bara kan återges genom flera ord i förening - "det evigt-levande-mänskliga-banyanträdet". Detta "underbara väsen" nedsteg, sägs det, från en "hög region" under första delen av den tredje tidsåldern, före könnens åtskiljande i tredje rasen.

...Denna avkomma var inte en ras. Den utgjordes först av ett underbart väsen, kallat "Invigaren", som efterföljdes av en grupp halvt gudomliga, halvt mänskliga väsen. Enligt den arkaiska skapelseberättelsen "reserverade" för vissa ändamål, är dessa de väsen i vilka de högsta dhyanierna... sägs ha inkarnerat *för att bilda en plantskola för blivande mänskliga adepter* på denna jord och under den nuvarande cykeln. Dessa "söner av vilja och yoga", vilka så att säga föddes på obefläckat sätt, uppges ha förblivit helt och hållet skilda från det övriga människosläktet.

Det nyss omtalade "VÄSENDET", som måste förbli namnlöst, är det *träd* vars grenar utgörs av alla stora *historiskt* kända vise och hierofanter... Såsom objektiv *människa* är han den hemlighetsfulla (för den oinvigde alltid osynliga) och ändå alltid närvarande höga personlighet, om vilken så många legender finns i Österlandet, särskilt bland ockultister och den heliga vetenskapens idkare. Det är han som ändrar gestalt och dock alltid förblir densamme. Det är vidare han som utövar den högsta andliga ledningen av de *initierade* adepterna i hela världen. Han är som sagt den "namnlöse" som har så många namn, men vars namn och verkliga natur ändå är okända. Han är "Invigaren" framför alla andra och har kallats "DET STORA OFFRET". Ty sittande på tröskeln till LJUSET, skådar han in däri från mörkrets område, vars gränser han inte vill överskrida. Inte heller skall han lämna sin post förrän på denna livscyklus sista dag. Varför förblir den enslige väktaren på sin självvalda post? Varför sitter han vid den ursprungliga visdomens källa, ur vilken han inte längre dricker, eftersom inget återstår för honom att lära som han inte redan vet - inget, varken på denna jord eller i dess himmel? Därför att de ensamma trötta pilgrimerna, under vandringen tillbaka till sitt *hem*, aldrig intill sista ögonblicket kan vara säkra på att inte gå vilse i denna illusionens och materians gränslösa öken som kallas jordelivet. Därför att han så gärna vill visa varje fånge, som lyckats befria sig från köttets och illusionens bojor, vägen till det frihetens och ljusets rike från vilket han själv är en frivillig landsflyktig. Kort sagt, därför att han offrat sig själv för mänsklighetens skull, fastän kanske bara några få utvalda skall njuta frukten av DET STORA OFFRET.

Vi har nu läst ett av de sublimaste avsnitten i denna underbara bok, och jag hoppas kunna kommentera och om möjligt belysa de ämnen som nämns i detta avsnitt. Jag kan inte göra detta rakt på sak, ty området är alltför djupsinnigt och vi har inte bedrivit tillräckligt med förberedande studier. Men jag kan i någon mån göra det indirekt. Det är nödvändigt att göra så till en viss grad, ty det här storslagna ämnet är den sjunde (nedifrån räknat) av de sju ädelstenarna. Som ni minns sades dessa sju ädelstenar vara följande. Den första och lägsta är återfödelse eller rättare sagt återförkroppsligande, eller kanske ännu bättre föryngring. På sanskrit kallas den *punarjanmanoch* på grekiska *palingenesis*. Båda orden representerar praktiskt taget samma tanke. I vardera ordet betyder det första elementet "åter" eller "på nytt" och det andra "alstring" eller "födelse", "tillblivelse".

Den andra ädelstenen nedifrån räknat är den lära eller det faktum i naturen som kallas karma, läran om följderna. Den tredje ädelstenen är läran om hierarkier, vilka på sanskrit kallas *lokaer*. Den fjärde är läran om swabhava, åt vilken vi ägnat en del tid under tidigare sammankomster. Det sanskritordet har två allmänna filosofiska

betydelser. För det första betyder det "självavelse", "självalstring", "självblivande" i den meningen att det inte är någon rent mekanisk eller själlös verksamhet i naturen som kastar oss in i tillvaron. *Vi frambringar oss själva* i och av och genom naturen, av vars medvetna krafter vi utgör en del. *Och vi är våra egna barn*. För det andra har swabhava den innebörden att varje varelse och varje enhet som existerar är resultatet av vad den verkligen är i sin egen högre natur. Den bringar i dagen det som den innerst inne är, ingenting annat. Så till exempel är och förblir en särskild ras den rasen, så länge som den särskilda ras-swabhavan finns kvar i rasfröet och manifesterar sig på det sättet osv. På samma sätt förhåller det sig med en människa, ett träd, en stjärna, en gud, eller vad det nu kan vara.

Den femte ädelstenen nedifrån räknat är läran om evolutionen, som vi redan helt kort studerat i dess teosofiska utformning. Denna esoteriska lära är inte en lära om transformism, vilket däremot strängt taget är den korrekta benämningen på Darwins materialistiska lära liksom på fransmannen Lamarcks, från vilken Darwin utan tvivel hämtade idén. Den esoteriska läran är snarare liktydig med den teosofiska idén om att veckla upp, att bringa i dagen. Denna lära med dess tvillinglära om involutionen kommer till uttryck i två sanskritord. Det första är *pravritti*, som betyder "uppvecklandet" av andevarelser i materia eller av materialiv i andevarelser, vilket det nu må vara fråga om. Det andra ordet är *nivritti*, som betyder "invecklandet" av andevarelser i materia eller av materialiv i andevarelser, vilket det nu må vara fråga om.

Om den sjätte och den sjunde ädelstenen har vi hittills sagt mycket lite, men till det sagda skall vi nu försöka foga ytterligare några tankar. Den sjätte ädelstenen är en lära som också den kommer till uttryck i två sammansatta ord av motsatt innebörd. Det ena är *amrita-yana*, ett sanskritord som betyder "odödlighetsvehikel", "överbringare eller bärare (eller snarare väg) till odödlighet", och som har avseende på den individuella människan. Det andra ordet är *pratyeka-yana*, ett sanskritord som med en omskrivning betyder "vägen man vandrar för sin egen räkning". Det går inte att översätta dessa sammansatta sanskritord med ett enda svenskt. Varken begreppet eller ordet existerar i svenskan. Man kommer antagligen närmast med den teosofiska tanke som ligger dold i ordet *personlighet*. Individualitetens gåtfulla förhållande till personligheten innefattas i dessa två ledord eller tekniska termer. Och från dem grenar ett helt läro- och tankeområde av ockultismens underbara filosofi, den hemliga läran, ut sig. Nära förbundna med denna ädelsten - liksom med den sjunde - är den uråldriga visdomens läror om de olika klasserna av monader, om dessas ursprung, sätt att komma och skälen till deras ankomst.

Vi skall inte nu gå närmare in på dessa djupa ämnen, ty vi skall längre fram komma tillbaka till dem gång på gång, och efter hand skall de bli bättre belysta och förklarade.

Den sjunde och sista ädelstenen kallas *atma-vidya*, "kunskapen om Jaget". Detta sammansatta ord är liksom de andra bara ett ledord, men bakom det finns en lära som sannerligen är sublim. Ni kommer kanske ihåg att jag på tal om denna ädelsten sade att jag visste mycket lite eller nästan ingenting om den. Detta gav kanske upphov till en missuppfattning, ty det är givetvis klart att varje allvarlig och hängiven studerande i vår esoteriska skola kan förstå åtminstone vissa delar av denna gåtfulla lära, åtminstone något. Hans förmåga att fatta beror på graden av hans inre upplysning, hans trofasthet mot lärarna, hans lojalitet mot skolans grundsatser och hans förmåga att i någon mån förstå och tränga till djupet av dess läror.

Men medan detta - i proportion till vars och ens förmåga - gäller de studerande i vår esoteriska skola, så kan andra som står högre än vi förstå mera. Lärarna förstår naturligtvis mer av *atma-vidya* än vi. Men i dag finns det antagligen inte tio människor på jorden som förstår denna lära i dess helhet. Det är en storslagen lära, som förmodligen inte ens mästarna trängt fullständigt in i. Mästarnas mästare, chohanerna som de kallas, vet mer om den än mästarna. *Chohan* är ett tibetanskt ord som betyder "herre" i bemärkelsen uppfostrare eller lärare. Men denna förunderliga läras huvudsakliga och egentliga innebörd, som genomtränger den i dess helhet och är dess grundton, kan formuleras i följande ord: HUR EN BLIR MÅNGA. Och detta problem är det svåraste som den mänskliga anden någonsin har försökt lösa.

Ta till exempel monaden som analogi. Det är fel att säga att monaden "nedstiger" i materian, även om vi ständigt säger så för att det är ett bekvämt sätt att uttrycka saken. Och ser man det så, får väl uttryckssättet gå an. Men när vi börjar studera fakta, ser och förstår vi faktiskt mycket snart att monaden inte "nedstiger" i materian. Och fastän det på samma sätt är lämpligt och bekvämt att säga att "en blir många", så blir denne en aldrig många. Denne en förblir i evighet sig själv, toppen i hierarkin, dess ursprungsväsen, som är "det underbara väsendet", den högste invigaren, på vilket plan han än är placerad. Men de många flödar fram ur honom, och han är deras suveräna Jag,

deras paramatman.

Detta är det övergripande temat i kvällens föreläsning. Eftersom vi nu inte har tid att göra en fullständig sammanfattning av den gångna vårens och vinterns studier, så skall vi i kväll friska upp minnet med en kort återblick på några läror vi tidigare behandlat. Vi vänder då först tillbaka till läran om swabhava och jämför dess innebörd med de begrepp som innefattas i det närbesläktade uttrycket swabhavat. Man förstår i allmänhet inte den stora betydelseskilnaden mellan de båda, och de två orden har tyvärr ofta förväxlats av de studerande. Fastän såväl swabhava som swabhavat kommer från sanskritorden *bhu*, är de mycket olika till sin betydelse.

Båda orden är substantiv och alltså härledda från sanskritordet *bhu*, som betyder "bli" eller "övergå till" någonting. Den kvasipronominella förstaveln *swa* betyder "själv", och substantivet betyder sålunda "självblivande", "självalstring", "självövergång" till någonting. Ändå gör som förut sagts det fundamentala eller odelade Jaget inte så. Liksom monaderna, liksom denne *en*, *vi* talat om, sänder det fundamentala Jaget ner en stråle från sig själv, som när solen sänder en stråle från sig själv in i materians mörker. Och det är denna andliga stråle som "nedstiger" i materia *och i sin tur själv alstrar eller blir en självmedveten varelse*. Solljuset, solen själv, förblir alltid i sitt eget tillstånd eller okränkta vara. Solen stiger aldrig ner, och blandar sig såsom varelse aldrig fullständigt med de otaliga skarorna av materialiv, med sina egna barn.

Swabhavat kallas av H P Blavatsky fader-moder. Det är ett tillstånd hos kosmisk medvetandesubstans i vilket ande och materia - som ju i *grunden* är ett - inte längre utgör en tvåfald som under manifestationen, utan är ett. Denna etthet är varken manifesterad materia eller manifesterad ande enbart, utan den ursprungliga ettheten, andlig akasha, i vilken materia uppstår i anden. Och när de båda faktiskt är ett, kallas de fader-moder, den så att säga förändrigade anden-substansen. Lagg märke till hur vi i våra bedrövligt ofullständiga europeiska språk måste söka efter adekvata ord. Om man förstår sanskritordet, uttrycker detta idén direkt.

Dessa två substantiv, som härleds från samma rot och till sitt ursprung är nära förbundna med varandra, har inte alls samma innebörd. Swabhava är självalstringen av någonting, av en varelse, av en monad. Swabhavat är fadern-modern, den kalpiska akashiska anden-substansen, som aldrig stiger ner från sitt eget tillstånd, från sitt eget plan, men är den kvasioändliga reservoaren för varande, för medvetande, för ljus, för liv, och källan till vad vetenskapen i våra dagar löjligt nog kallar den universella naturens "krafter".

Vi skall längre fram gå närmare in på dessa mycket mystiska och djupa ämnen, men för tillfället räcker det med att komma ihåg att swabhavat är kosmisk ande-substans, reservoaren för varande och varelser. Nordbuddhisterna kallar den swabhavat eller, mera mystiskt, *adi-buddhi*, "ursprungs-buddhi". I de brahmanska urkunderna kallas den akasha, och i det hebreiska Gamla Testamentet de kosmiska "vattnen".

Nästa ämne som behöver belysas lite mer är den mycket allvarliga frågan om "förlorade själar" och "själlösa varelser". Jag kanske skall säga att de här ämnena tas upp i kväll för att det kommit till vår kännedom att de missförstått av några av våra åhörare. Det är en väldig skillnad mellan "förlorade själar" och "själlösa varelser". I en förlorad själ har den "gyllene tråd" som förenar den lägre tänkande varelsen med dess högre Jag brutit fullständigt. Den har slitits helt loss från sin högre väsensgrund eller rot, sitt sanna Jag. Det är här fråga om ett hopplöst fall. Det kan inte bli tal om någon återförening för detta lägre jag, vilket i det ögonblick bristningen äger rum omedelbart börjar sjunka ner i den åttonde sfären, den så kallade dödens planet. I en själlös varelse, en själlös människa, har tråden blivit så att säga mycket tunnsliten, eller bättre uttryckt, har de andliga och osjälviska strävandena i detta och andra liv varit så få, bemödandena till förening med jagets högre del så svaga, att den andliga strålen sakta dragit sig tillbaka från den lägre delen. Strålen har dock ännu inte slitits av utan består, och till och med *ett enda rent och osjälviskt bemödande* kan åstadkomma en återförening. Själven är inte *förlorad*, men vad den mänskliga varelsen praktiskt beträffar kan denna med all rätt kallas själlös, ty den lever nästan helt och hållet i sina lägre principer. Själlösa varelser ger upphov till de fall man brukar kalla "män och kvinnor *utan samvete*". De tycks inte ha någon moralisk känsla, fastän deras mentala och psykiska förmåigheter fortfarande kan vara starka och livaktiga.

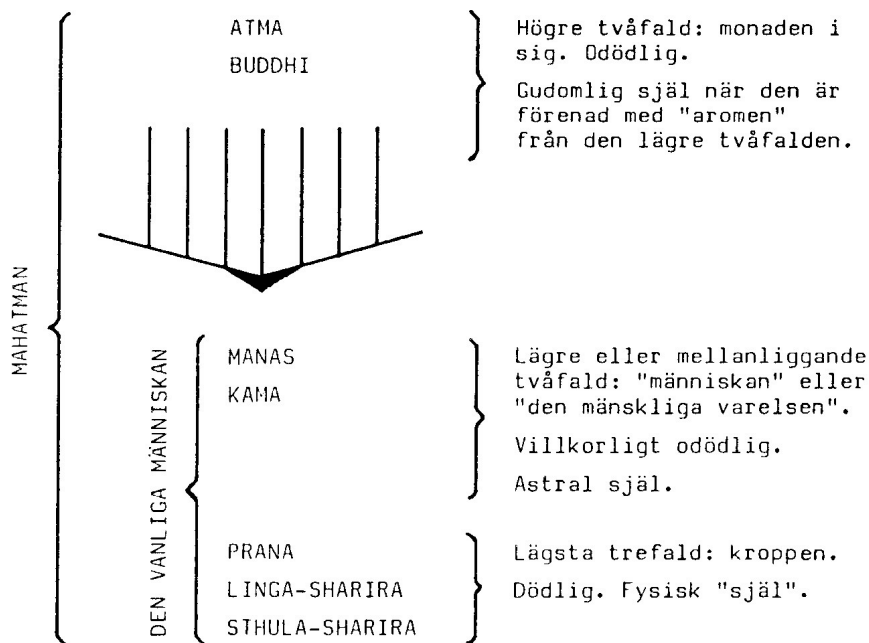
Dessa är de värsta fallen av själlösa mänskliga varelser. Sedan har vi de män och kvinnor som inte tycks bry sig om någonting som är gott, vackert, sant, ädelt och upphöjt. Deras begär är jordiska. Deras lidelser är starka och deras intuition svag. Sådana människor finns det mycket gott om. De är så vanliga att H P Blavatsky i sin bok *Isis Unveiled* säger att vi varje dag i vårt liv "arbågas med själlösa människor". Studera ansiktena på de

människor ni möter på gatorna. Situationen är verkligen förskräcklig, inte bara i städerna utan överallt. Det är fullt möjligt för en karaktärssvag människa, som kanske så smått börjar ge efter för viljans begär, för sinnets lidelser och för den lägre naturens instinkter, att sakta men säkert nöta ut alla de band från den högre strålen som fäster denna vid den lägre naturen. Om dessa band i stället vore starka och aktiva, skulle de göra den mannen eller kvinnan till en gud ibland oss, till en förkroppsligad gud. Nu möter vi i stället, när det gäller de värsta fallen av själlösa människor, varelser som knappast är mer än mänskliga skal av män och kvinnor. Skalen *lever* visserligen, men är *andligen nästan döda*. De själlösa varelserna var en gång besjälade män och kvinnor, som före sitt nuvarande tillstånd hade samma möjlighet som vi andra att framgångsrikt genomföra utvecklingsförloppet. Detta är sannerligen ett allvarligt faktum som vi enligt H P Blavatsky gång på gång bör påminna om i vår förkunnelse, ty det är en varning som är till verklig hjälp. Ingen av oss är absolut säker där vi nu befinner oss, halvvägs på vår evolutionära resa. Ty ingen av oss vet vad han är i stånd till, varken i fråga om gott eller ont.

Där har ni sanningen, och den är ingen bagatell. Är det förvånande att alla våra lärare upprepade gånger har sagt oss, att varje lära som meddelas i denna skola är grundad på vad man i allmänhet kallar etiska levnadsregler och måste studeras i ljuset av dessas efterlevnad? Omsatt i praktiken är den metoden det enda som med säkerhet kan frälsa oss, ty dessa regler kommer in i början och i mitten och i slutet av våra studier.

Längre fram i våra studier skall vi följa dessa två varelseklassers öden ända till slutet, men det kan vara lämpligt att redan nu säga några ord om den förlorade själens bestämelse. Det finns två huvudklasser av sådana själar, den lägre som inte är den värsta, och den högre som är den värsta. För att skapa bättre klarhet i detta svåra ämne måste jag gå in på en ny, men anknyttande tanke, som har en nyckelställning i sammanhanget och kan uttryckas med orden *människan är en sammansatt varelse*. På detta faktum om människans natur vilar en underbar sanning som ligger till grund för Gautama Buddhas psykologiska lärosatser. Denna sanning lyder: det finns ingen som helst bestående princip i "människan". Förankra denna sanning ordentligt i ert sinne. Förstår ni den rätt, kommer den att rädda er från otaliga faror. "Människan" är inte sin högre natur utan det som kallas "den mänskliga naturen". Har ni insett i hur hög grad män och kvinnor lever i vad judarna kallar nefesh, dvs i sina astrala själar? I viss utsträckning är en sådan samklang med våra lägre principer nödvändig, men den astrala själen bör, för att använda de forntida filosofernas vackra liknelse, vara vårt vehikel, vår bärare. Den bör så att säga göras till en häst som bär oss på vår resa, eller till en vagn i vilken vi åker. Men det är vi som skall rida hästen. Vi, det inre Jaget, skall styra och rida vår astrala springare, men aldrig tillåta den att ta ledningen över oss.

Studera följande bild. Den kan hjälpa er att förstå detta bättre.

Som ni ser så är människans sju principer och element ordnade i tre skilda grupper. Först en alltigenom dödlig och förgänglig lägsta trefald. Sedan en psykisk, sammansatt och till största delen dödlig mellanliggande tvåfald som kallas kama-manas och är den egentliga "människan" eller "den mänskliga naturen". Slutligen en högre, odödlig och oförgänglig tvåfald som kallas atma-buddhi, monaden. Vid människans död tar denna högre tvåfald med sig allt det andliga väsensämnet, aromen, från den lägre eller mellanliggande tvåfalden och utgör sedan det högre jaget, den reinkarnerande individualiteten eller egomonaden. Människans vanliga medvetande under livet befinner sig på nuvarande utvecklingsstadium nästan helt och hållet i den lägre eller mellanliggande tvåfalden. När hon höjer sitt medvetande till att bli ett med den högre tvåfalden blir hon en mahatma, en mästare.

Denna lägre del av vår natur är sammansatt. I den finns det ingenting alls som i sig själv är bestående. Ingenting fortlever såsom en varelse. Den lägre delen är den vanliga människan sådan hon är i dag, och i henne finns det ingen som helst bestående jagprincip. Om ni fäster era tankar och känslor på sådant som tillhör den lägre naturen, kommer ni ovillkorligen att följa den och *bli* den, som visas av läran om swabhava. *Som människan tänker, sådan är hon!* De hebreiska orden i detta gamla ordspråk lyder i översättning: "Som hon tänker i sitt hjärta (*nefesh*), sådan är hon." Men ordet *nefesh* betyder egentligen något annat, som här leder till följande översättning: "Som hon tänker i sin *lägre natur, det är (blir) hon.*" En sanskritkommentator, Yaska (*Nirukta* 10, 17), har i sina ordförklaringar till en viss vedisk text gjort följande anmärkning i samma ämne: *Yad yad rupam kamayate devata, tat tad devata bhavati*, vilket betyder "Vilken kropp (form, skepnad) som helst, som en gudomlig varelse (gudomlighet) längtar efter (vill ha, eftersträvar, ägnar sig åt att få), just den blir den gudomliga varelsen". Där har vi hela hemligheten. *Vi är det vi själva gör oss till*, våra egna barn. Det och ingenting annat. Är våra tankar uppåtriktade, när vi till slut gemenskap med gudomligheterna. Innan vi når dem, när vi gemenskap med de heliga lärarna, *ty vi gör oss själva sådana och blir lika dem*, och de i sin tur besvarar vårt anrop.

Men är våra tankar däremot nedåtriktade och vi nöter bort silvertråden eller den gyllene tråden som fäster oss vid vår högre natur, då går eller dras vi naturligtvis nedåt, allt längre nedåt, tills den gyllene kedjan eller tråden slutligen brister och själen blir en förlorad själ, en förlorad astral själ. Och dess öde är följande. Som redan sagts finns det två klasser av detta slags själar. Den första klassen är den lägre, som inte är den värsta. Den består av de mänskliga varelser på denna planet (eller vilken annan planet som helst, som besitter en mänsklighet liknande vår) vilka på grund av naturlig karaktärssvaghet och brist på andlig attraktion uppåt faller sönder efter en viss tid, *lång eller kort alltefter omständigheterna*. Naturens lägre del, som är sammansatt och tillfällig och temporär, följer tillvarons lagar och upplöses och försvinner slutligen, ungefär som när den mänskliga kroppen dör och förmultnar. Det är dess slut. Den förintas.

En sådan själs monad har ingenting, ingen "arom" av uppåtriktad strävan, att ta vara på från livet eller livet av detta slag. Jag säger livet, ty det är faktiskt så att förlorade själar kan reinkarnera, likaväl som andra själar. Det finns barn som föds såsom förlorade själar. Det är kanske mycket sällsynt, men det kan ske och sker också. En förlorad själs monad "reinkarnerar" i sinom tid, men episoden som förlorad själ är liksom ett oskrivet blad i dess "livens bok".

Den andra klassen, den värsta, utgörs av dem hos vilka själen är vitalt stark. De är de *andligt* onda, hur paradoxalt detta än kan låta. Det är dessa som de kristna lärarna talar om i Nya Testamentet såsom andligt onda och orättfärdiga varelser. Man kan fråga sig hur en varelse som slitit av den gyllene tråden fortfarande kan ha andliga egenskaper eller beståndsdelar. Detta är ett av de mörka och allvarliga mysterier som vi längre fram kanske skall gå in på mera i detalj. I kväll har vi inte tid att säga mer än att vi får förklaringen när vi förstår den esoteriska psykologin och den högre astrala materians natur. Men låt mig påpeka, att om en själ kan mottaga ett intryck, en impuls, och det kan den verkligen, så kommer intrycket eller impulsen att föra den vidare till dess initialstyrkan är uttömd, till dess impulsen inte längre existerar, till dess impulsen arbetat ut sig själv. Under många, många liv i andlig ondska har de varelser som utvecklats till förlorade själar genom sin viljas intensitet så att säga byggt upp ett bankkonto av vissa naturkrafter, av impulser till ondska, rent materiella, som flödar heta och starka. Och när jag säger heta, menar jag det inte i den vanliga emotionella betydelsen, som när man talar om "lidelsernas hetta". All sådan lidelsefullhet är död. Det är fråga om hämndlystnad, hat och fiendskap till allt som är upphöjt och ädelt etc, och dessa känslor brinner som helveteseldar. Impulser av det här slaget existerar, och de har en andlig källa *ty de är urartade andliga energier*, ande som så att säga förfallit och stelnat i material. Detta dunkla ämne är verkligen svårt att utreda, men det som sagts är ämnets kontenta. Jag skulle till slut kunna tillägga att dessa varelser under vissa betingelser kan gå ännu längre nedåt (och gör det också). De slår in på den lägre vägen och fortsätter nedåt. Och är det onda starkt nog, blir i vissa sällsynta fall deras fasansfulla

bestämmelse det som våra lärare har kallat avichi-nirvana (avichi är ett generellt ord för vad som i allmänhet kallas helvete). Avichi-nirvana innebär tidsåldrar av obeskrivligt självpålagt lidande tills den slutliga upplösningen följer - och naturen inte längre vet av dem.

Som ni säkert kommer ihåg har vi studerat ämnet himlar och helveten, även om vi ännu inte har hunnit gå djupare in i det. *Avichi* är en generell beteckning för platser för det ondas förverkligande (men inte för straff i den kristna bemärkelsen), där viljan till ondska och den otillfredsställda onda längtan efter ren självskhet finner tillfälle att utveckla sig - och varelsen själv slutligen utslocknar. Avichi har många grader eller nivåer. Naturen innefattar alla ting. Har den himlar där goda och sanna människor finner vila och frid och sällhet, så har den också andra sfärer eller tillstånd dit de går eller dras, som måste finna utlopp för de onda lidelser som rasar inom dem. Vid slutet av sin avichi-nirvana faller dessa sönder och mals om och om igen, för att till slut försvinna som mörkret för soluppgången - malda till stoft i naturens laboratorium.

Som vi tidigare påpekat, talas det i våra esoteriska läror inte om några "naturlagar", och detta av två skäl. För det första finns det inte något sådant som "natur". Naturen är inte en varelse, den är en abstraktion. Naturen är inte en gud eller gudinna, inte ett väsen eller en planet och inte en sfär eller ett universum. Naturen är så att säga det abstrakta aggregatet, det väldiga aggregatet, av alla varelser och ting - andliga, mellanliggande och lägre - som genomtränger varandra och verkar och återverkar på varandra. Deras inmängande i och förbindelser med varandra åstadkommer det vi kallar naturen. De varelser vi talar om är naturligtvis av alla grader, från de mest materiella, de mest förfallna, till de högsta inom varje hierarki. Det andra skälet är att varelserna i detta aggregat, som vi mycket väl kan kalla natur, inte "stys" av "lagar". Vem eller vad stiftar några lagar som naturen skall följa eller måste följa eller följer? Ingen, vare sig gud eller djävul. Men man kan och bör fråga om naturen följer vissa banor, och om dessa banor vid identiska omständigheter och betingelser alltid är desamma, dvs är vad vi kallar *lagar*. Svaret blir naturligtvis jakande. Ingen förnekar detta faktum. Men vi förnekar förklaringen. Förklaringar är viktiga. Om någon kommer till er och säger någonting som ni tycker vara tomt prat, ord utan innehåll, tar ni då det han säger för sanning? Tar ni då emot orden och är nöjda med dessa skal? Eller tänker ni efter och säger: "Jag har funderat på det du sade. Det var bara ord. Ingen förnekar de fakta som föreligger, men jag vill ha en förklaring på orden och dessa fakta. Jag vill ha något som ger näring åt min själ". Får ni någon näring åt själen av prat om mekaniska, obegripliga naturlagar? Har ni klart för er att ingen av forna tiders stora tänkare någonsin använde ett så tomt ord som naturlagar med åtföljande idéer - eller brist på idéer? Aldrig! Uttrycket och begreppet "naturlagar" är en modern produkt som härleder sig från två källor, den kristna religionen och vår tids vetenskapliga materialism. Människor har i alla tider varit fullt på det klara med att naturen alltid följer samma och mycket regelbundna banor, som numera kallas lagar. Men våra förfäder hade andra och visare förklaringar på dessa regelbundna banor i naturskeendena, ty de visste mer om tillvarons inre mysterier. De hade sann religion bakom och inom sig. De hade en allt omfattande filosofi, och de hade därtill vad som kallades invigda, vilka personligen kunde gå bakom och in i naturen, uppgå i den och känna den genom direkterfarenhet.

Vad är det då som får naturen att fungera som den gör? Den nutida vetenskapsmannen säger att han med naturlagar menar de händelseföljder som alltid utspelas på samma sätt när omständigheterna och betingelserna är desamma, den regelbundna ordningen för företeelser och krafter. Den kristne teologen säger antagligen något i följande stil när han skall förklara vad han menar med naturlagar: "Det är troligtvis den allsmäktige Gudens vilja. Han har visserligen inte bevärdigat oss med en fullständig förklaring på de här svåra problemen, men det är i grund och botten den gudomliga viljan som en gång för alla skapade naturens maskineri och satte det igång". För två eller fem eller sex hundra år sedan hade dessa herrar en förklaring som var något annorlunda än den ovanstående, ty den nya vetenskapen var då ännu inte så högröstad när det gällde dess egna åsikter. Den teologiska förklaringen var då att den allsmäktige Guden personligen och aktivt själv leder och beordrar det naturen frambringar. "Ty han låter sin sol gå upp över onda och goda och låter det regna över rättfärdiga och orättfärdiga", och mycket mer i samma stil. Men så framträdde vissa skeptiska tänkare och sade: "Skaparen Gud! Då har han alltså skapat sjukdomarna. Och han skapar det onda i människornas hjärtan. Så måste det vara, eftersom han skapade människan och allting annat. Och eftersom han är allvis, måste han ha förstått vad han gjorde. Varför då straffa en människa för att hon gör det hon inte kan undvika att göra, när det är Gud som skapade henne, hennes sinne, hennes hjärta och hennes vilja?"

Så teologernas senare föreställning är tydligen den, att Gud skapade världen med sin egen allsmäktiga hand och satte den i rörelse. Han satte igång vart och ett av dess olika element att röra sig på sitt eget sätt, och lät det utgå

med en ursprungsprägel av den gudomliga intelligensen.

Jag tror att detta är en korrekt återgivning av den tidiga moderna teologiska uppfattningen.

De invigda, som kände till naturens hemligheter, hade ord som exakt kunde uttrycka vad de ville säga. Det var slående ord och inte bara abstraktioner, även om de invigda när det var påkallat också använde sig av sådana. De använde ord som naturens principer och element. Det är visserligen sant att sådana ord är ledord, tekniska ord, men de invigda visste precis vad de menade med dem. De talade också mystiskt och teologiskt om "gudarna". Något av det mest beklagliga för våra dagars sökare är att den kristna kyrkans avsiktliga och överlagda undertryckande av så många av forntidens sanningar lett till att den vanlige lärjungen eller studeranden inte har mer begrepp om vad våra förfäder menade med gudarna och deras verksamhet än han har om vad som just nu tilldrar sig på stjärnan Sirius. Och ändå är polyteismen, om den förstås och tolkas rätt, en underbar och storslagen lära. Den säger till exempel inte att *varje gud* är lika stor och ensam, eller allsmäktig och allvetande, som de kristnas Gud är i de kristna teologiska föreställningarna. Inte alls. Gudarna, dvs de andliga väsendena, är naturens högre invånare. De ingår som delar i naturen själv, ty de är dess besjälade principer. De är lika mycket underställda ännu högre väsens *viljor* - kalla dessa viljor för högre väsens lagar, om ni vill - som vi och djuren under oss är. Vi är gudar för de varelser av vilka våra kroppar är sammansatta. Atomerna i våra kroppar är medvetna på sitt sätt, och vi är som gudar för dem. *Det vi tänker* och *det vi vill* är vad de skulle kunna kalla naturlagar. Naturen är medveten i olika grader från början till slut, även om det i verkligheten inte finns någon början och något slut. Dessa är bara meningslösa drömmar.

Naturen har vidare två sidor, en positiv och en negativ. Som ni förstår använder jag ordet natur - i den betydelse jag tidigare angett - därför att det är lämpligt och allmänt känt. Om en talare gång på gång måste använda flera minuter till att förklara innebörden i ett ord han begagnar sig av, kommer han aldrig till slutet av det han vill säga. Har vi en gång förklarat vad vi menar med natur och lagar, får vi använda dessa och andra vanliga ord som är lämpliga. H P Blavatsky talar också ständigt om naturens lagar och karmas fundamentala lag. Och Katherine Tingley talar mycket ofta om den högre lagen. Och vem har inte hört belästa personer säga att solen "går upp i öster", fastän både de och vi vet att solen inte går upp i öster. Men vi människor tycker ofta att det är praktiskt och lämpligt att använda vanligt språk för att på ett begripligt sätt ge uttryck för en tanke. Detta får dock inte medföra att vi ställs till litterär räkenskap för sådant som varje vettig människa bör veta vara lämpliga talesätt.

De så kallade naturlagarna är alltså *aktiviteten hos medvetanden* och viljor i kosmos, den växelverkan och det samspel som sker dem emellan. Därvid ser vi inte medvetandena och viljorna i första hand såsom individuella sådana, utan använder orden mera som abstraktioner och tänker på de förenade och samfälliga verksamhetsyttringarna av alla medvetanden och viljor i kosmos. Men spåras dessa lagar tillbaka till sina *orsaker*, till sina källor, är de likväl verksamheten hos de medvetanden och viljor som tillhör de otaliga skaror av varelser, *vilka bygger upp och utgör "naturen"*, och vilka verkar i och medelst "materian", sina vehikler - abstrakt kallade naturen. Naturen har två poler eller sidor, den positiva polen eller sidan och den negativa polen eller sidan. Om ni noga studerar er själva skall ni finna att till och med ert sinne, liksom allting annat, är tvåfaldigt, ty det speglar naturen. Det har sin passiva sida, sina omedvetna reflexer, liksom kroppen har sina och naturen sina. Det har också sin positiva eller aktiva sida. Det är stor skillnad mellan den medvetna viljan och den omedvetna viljan. Tag kroppen som illustration till det jag försöker säga. Tag till exempel hjärtats klappande, ögonens automatiska blinkande och matsmältningsprocessen, vilka är omedvetet utförda handlingar, under kontroll av omedvetna eller halvt medvetna elementala varelser. När dessa funktioner löper normalt, har människans vilja självmedvetet ingenting med dem att göra. De representerar den passiva sidan av hennes vilja, sådan denna uttrycks genom de elementala själarna. Men hon har som sagt också en aktiv eller positiv sida, i vilken hon vill och tänker och handlar, och för detta hålls hon ansvarig, för detta ådrar hon sig karmiskt ansvar.

Det förhållande som exemplifieras av de passiva och aktiva viljorna i människans sinne och kropp, det förhållandet gäller för hela naturen. Den fysiska naturens lagar är yttringar av den passiva sidans verksamhet hos de varelser och medvetanden som tillsammans utgör det vi kallar naturen. Och *ju högre dessa varelser är, desto mindre manifesterar sig deras aktiva eller positiva sida* på de lägre planen.

Arbeta därför *med* naturen, inte mot den. Bryt inte mot någon av dess lagar om ni vill ha hälsa och lycka. Kom ihåg vad H P Blavatsky säger i Tystnadens Röst. Hon säger (något omskrivet): "Arbeta med naturen och följ den. Bli ett med den och den skall vara dig underdånig och i dig se en aktiv *självmedveten* medarbetare - en mästare".

Man kan inte finna lycka om man inte underkastar sig denna grundläggande sanning om oåtskiljbar enhet. Det ligger ingen lycka i obroderlighet, i att handla bara för sitt eget bästa, i att påtvinga andra sin egen personliga vilja. Det är genom att ge, genom att ge upp jaget för allt, som man finner livet i hela dess skönhet. Det finns ingen lycka som går upp mot detta. Det finns ingen väg som så snabbt och så säkert och så tryggt leder till inre utveckling för lärjungen som den, som består i att ge upp det personliga jaget för upphöjda osjälviska syften. Det är vägen till frid och förmåga.

Låt oss ägna några minuter åt ett intressant naturfenomen som inträffade i somras. Jag tänker på planeten Mars närmande till Jorden, och jag nämner det med avsikt ty det kommer att belysa en viktig punkt i vårt ämne.

Ni har säkert hört att våra vetenskapsmän kommit till slutsatsen att planeten Mars är äldre än Jorden. De påstår att denna teori överensstämmer med sanningen, medan den enligt teosofin är falsk. Det enda skälet till deras slutsats är att de inte kan upptäcka något säkert och för alla övertygande tecken på liv, inte ens på vegetabiliskt liv, när de med sina teleskop undersöker det de kan se av Mars yta. De ser uppenbarligen inte tecken på någon som helst typiskt organisk aktivitet på den rödskimrande globen och drar då omedelbart slutsatsen att Mars är död, att planeten befinner sig i ett tillstånd liknande månens och därför är mycket äldre än vår planet Jorden. För en lärjunge i den forntida visdomen kan en planets "ålder" emellertid vara av två slag. Menas med äldre att den är *äldre när det gäller andlig erfarenhet* - frågan ställs mot bakgrunden av att en planet är en "animal" i detta ords grekisk-latinska betydelse av "levande varelse", ty den är ju en hierarki av liv - eller menas bara att den fysiska globen är äldre än vår?

Enligt den uråldriga visdomen är Mars *yngre* än Jorden. Dess kropp, dess fysiska glob, är yngre, men Mars befinner sig för närvarande i ett tillstånd av "fördunkling". Vi skulle kunna säga att Mars sover. Det är dock fråga om mer än bara sömn, ty den allra största delen av dess varelseskaror, av dess levande varelser, har lämnat den för att övergå till högre sfärer eller globar i Mars planetkedja. Men detta *betyder dock inte* att det inte finns *något* liv på Mars. Vi måste vara mycket försiktiga vid valet av uttryck i dessa studier. När vår egen fysiska kropp sover betyder detta ju inte att den är död och i upplösning, eller hur? Ty visst pågår det väl vitala processer i den sovande människokroppen? Naturligtvis pågår det många sådana av återhämtning och av förstärkande av banden med den inre naturen. Inte förstärkande av den inre naturen själv, men av de band som förenar den vitala astrala varelsen med densamma.

På planeten Mars i dess nuvarande tillstånd av fördunkling - och nu belyser vi en annan sida av ämnet - finns det vissa varelser som lämnades kvar där av Mars bortdragande livsvåg när planeten gick in i fördunklingen. Dessa varelser kallas på sanskrit *shishtaer*, som betyder "återstoder" eller "kvarlevor", dvs de vilkas plikt det är att bevara livsfröna på planeten så att den återvändande livsvågen, när den börjar strömma in under den kommande nya manvantaran, skall finna dessa kroppar färdiga och i alla avseenden lämpade åt sig. De här shishtaerna är av sju slag: tre elementala, det minerala, det "vegetabiliska", "djur"typen som representerade det mänskliga på Mars, samt ett till. Vissa av dessa shishtaer är inte på något sätt av lägre slag. De *måste ha stått högre* än genomsnittet av planetens mänsklighet när planeten gick in i fördunklingen, ty de skall ju förse den mer utvecklade mänsklighet som kommer in under den följande runden med färdiga och lämpliga vehikler för den nya livscykeln eller manvantaran där. Shishtaerna är allmänt sett de högre klasser - var och en av sitt slag och i sitt naturrike - som lämnas kvar på en planet då denna går in i fördunkling, för att tjäna som livsfrön åt den nästkommande livsvågens inflöde när planetens nya manvantara gryr.

Venus däremot är nu aktivt upptagen med sin sista rund, medan planeten Merkurius just har påbörjat sin sista rund. Båda dessa planeter är vida äldre än Jorden. Mars är yngre, och jag talar nu inte om den *andliga åldern* utan bara om den fysiska kroppens eller globens ålder. Ni skall finna att det allmänt är en lag (jag använder här ordet lag för att det är lämpligt), att det är ett fysiskt faktum i vårt solsystems natur, att ju längre bort en glob (eller planet) befinner sig från solen, desto yngre är den i *fysiskt* avseende. Ett faktum är att Mars har avslutat sin tredje rund. Vi på Jorden är i vår fjärde. Venus är i sin sjunde och sista, och Merkurius har just påbörjat sin sjunde rund.

Jag tog upp det här ämnet för att några har missförstått H P Blavatskys uppgift i Den Hemliga Lära angående de sex syskongloberna i den planetariska jordkedjan. De säger att vi kom till Jorden från planeten Mars (som alltså görs till en av globerna i den planetariska jordkedjan), att vi nu är på Jorden och att vi i nästkommande manvantara skall gå till Merkurius, som också görs till medlem av den planetariska jordkedjan.

Detta är alldeles fel. Som vi nyss sade, så är Merkurius i sin *sjunde* rund. Vi är i vår *fjärde*, och vår *nästa rund* blir vår femte. Det är visserligen sant att Mars avslutat sin tredje rund, men den omständigheten att de planeter som befinner sig längre bort från solen allmänt sett är yngre i fysiskt avseende än de som befinner sig närmare den *betyder inte att de ovillkorligen är yngre i andligt avseende*. Tag som exempel planeten Saturnus. Den är i andligt avseende vida längre kommen än både Mars och vår planet Jorden.

Om ni tar en bok i astronomi och jämför planeternas olika densitet enligt tabellerna, får ni en ungefärlig men på det hela taget riktig regel att följa när det gäller att avgöra vilka av de fysiska planeterna som *fysiskt* sett är de äldre. Men detta har alltså inte avseende på andlig ålder eller utveckling, ett faktum som visar de komplicerade förhållanden som möter lärjungen vid studiet av dessa läror, vilka faktiskt är mycket enkla men verkar invecklade därför att vårt sinne är materiellt och inte andligt. Det är svårt att fundera på ting som dessa med det sinne vi har, ty det är uppbyggt av materia. Det faller sönder vid vår död, och de här ämnena är grundade på andliga fakta. Det är anledningen till den förvirring under vilken A P Sinnett och andra som följde honom arbetade. De gick till och med så långt att de förnekade sina egna lärare!

Planeterna Saturnus är omgiven av ringar och är från solen räknat den sista av våra förfäders sju heliga planeter. Jag befinner mig nu på djupt vatten och talar långsamt för att inte ge några intryck som kan missuppfattas. Vad vårt solsystem beträffar, så hör Uranus och Neptunus faktiskt inte till detsamma. Definitivt inte Neptunus. För tillfället gör de det i fysiskt avseende därför att de står under detta systems inflytande, ungefär som gäster som man bjudit till sitt hem. Men de tillhör inte de forntida sju heliga planeternas sjufald, om vilken ni säkert har läst. De sju heliga planeterna kan *provisoriskt* kallas för Saturnus, Jupiter, Mars, Solen, Venus, Merkurius och Månen. Jag sade provisoriskt, eftersom den del av ämnet "de sju heliga planeterna" som döljs är mycket större än den som öppet framläggs. Så står till exempel solen och månen i ovanstående uppräknings som *substitut* för de två verkliga planeterna, och Mars tillhör i viss utsträckning samma kategori. Vi kan här inte säga mer om detta.

Skall vi säga att solen och månen *representerar* två andra planeter? Låt oss ta förteckningen som den är, med solen och månen inbegripna. Var och en av dessa sju glober är en kropp som är lik vår egen jord såtillvida att den är en sjufaldig kedja, sjufaldig till sin sammansättning. Sex andra högre glober av finare materia befinner sig över den fysiska sfären eller globen, liksom vi människor har våra sex principer över den bärare som vi kallar vår kropp, felaktigt också kallad "princip". Detta äger inte full tillämpning på månen, ty månen är död. Ändå har månen sina sex syskonglober. I förbigående kan jag säga att mysterierna angående månen är mer än intressanta, och vid något tillfälle skall vi gå in på dem i den mån det är lämpligt. Med undantag för månarna har var och en av solsystemets alla glober och planeter sex syskonglober av finare materia, alla fullt levande om de inte befinner sig i fördunkling. I det planetariska livet utgör dessa en säregen analogi till människans sju principer, ty om vi kunde se våra egna principer, om vi kunde se tillvaroplanet för varje princip, skulle vi finna att denna är en verklig rupa eller skepnad. Men låt mig här säga några varnande ord. En planets eller annan siderisk kropps sex syskonglober är faktiskt *inte* den kroppens sex principer, *ty var och en av de sju glober som utgör en del i en kedja har sina egna individuella sju principer och element*. Sålunda har varje planet eller siderisk kropp sina sex syskonglober med vilka den bildar en kedja. Men *bara de glober som befinner sig på samma kosmiska natur- eller tillvaroplan* är fysiskt synliga för varandra. Vi kan till exempel av de övriga planetariska eller sideriska kedjorna bara se globerna på det fjärde (planetariska) planet, eftersom vi liksom de befinner oss på det fjärde planetariska planet. Om vi befann oss på det kosmiska planet över oss, skulle vi se två Jupiterplaneter, två Saturnusplaneter osv.

Som vi nyss sade så är också solen sjufaldig, och det finns en märklig lära i det sammanhanget. Månen, död som den är, har också sex syskonglober, och när vi vid slutet av innevarande jordrund lämnar vår jord i fördunkling och går till globen över densamma, så kommer vi att se två månkroppar som tillhör det planet, och även två solar.

Vi slutar nu kvällens studium med förhoppningen att vi vid nästa sammankomst får möjlighet att gå djupare in i det storslagna ämne, som H P Blavatsky lade fram i de avsnitt av Den Hemliga Läran som vi inledningsvis läste i kväll.

Kapitel 17

Den tyste väktaren.

Under oräkneliga generationer har adepten byggt upp ett tempel av oförgängliga stenar, en jättes torn av OFANTLIG TANKE, i vilket titanen vistats och, om det behövs, skall fortsätta att vistas ensam och bara träda fram vid slutet av varje cykel för att uppmana mänsklighetens utvalda att samarbeta med honom och i sin tur hjälpa till att upplysa de vidskepliga människorna. Och vi skall fortsätta med detta vårt periodiska arbete. Vi skall inte låta oss rubbas i våra filantropiska bemödanden intill den dag då grundvalarna till en ny tankens kontinent är så fast lagda, att ingen av skuggans bröder styrd opposition och okunnig illvilja kan ta överhanden.

Men intill denna den slutliga triumfens dag måste någon offras - fast vi accepterar bara frivilliga offer. Den otacksamma uppgiften gjorde henne [H P Blavatsky] nedstämd och förtvivlad bland den ödeläggelse som åstadkommits av armod, missuppfattningar och isolering. Men hon kommer att få sin belöning i livet efter detta, ty vi har aldrig varit otacksamma. Vad adepten beträffar - inte någon av mitt slag, utan mycket högre - skulle du kunna ha slutat din bok med följande rader ut Tennysons "Vaken drömmare" (ni kände honom inte):

"Hur skulle ni kunnat känna honom? Ni som ännu befann er inom den lägre kretsen medan han nästan nått den högsta, vilken med ett hav av vit eld, ren, utan hetta, flammande upp i en större rymd, och med en mörkblå eter, ger upphovet till och omsluter alla andra liv..." (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 51)

Vi börjar sammankomsten med att läsa en del av det avsnitt på sidan 224 i Den Hemliga Läran I som vi läste förra gången:

"Eldtöcknets" *arhater* av sjunde ordningen är bara ett steg från ursprungsväsendet till deras hierarki, den högsta på jorden och i vår jordkedja. Detta "ursprungsväsen" bär ett namn som i översättning bara kan återges genom flera ord i förening - "det evigt-levande-mänskliga-banyanträdet." Detta "underbara väsen" nedsteg, sägs det, från en "hög region" under första delen av den tredje tidsåldern, före könsens åtskiljande i tredje rasen.

Och så läser vi på sidan 226:

Det är under den direkta, tysta ledningen av denne MAHAGURU (store lärare) som människosläktets alla övriga, mindre gudomliga Lärare och Mästare har lett dess utveckling och vid det mänskliga medvetandets första uppvaknande stödde dess första stapplande steg. Det var genom dessa "guds söner" som mänskligheten i sin barndom inhämtade de första begreppen om konst och vetenskaper, såväl som sitt första andliga vetande. Och det var genom dem som den första grunden lades till de forntida civilisationer, vilka vållar vår generations forskare och lärde så mycket huvudbry.

Som vi framhöll vid vår förra sammankomst, närmar vi oss nu ett ställe i våra studier där vi så att säga bör ta av oss skorna därför att vi står på helig mark. De här sublimes avsnitten innehåller faktiskt konturerna till innebörden i den sjunde av visdomens sju ädelstenar. Denna har som teknisk benämning *atma-vidya*, ett uttryck som ordagrant betyder självkänedom".

Sanskritordet *atman* är ytterst svårt att översätta, men svenskans "Jag" tycks komma närmast en adekvat tolkning. *Atma-vidya* betyder mycket mer än vad vi vanligen förstår med orden "kunskap om Jaget". Om vi kände Jaget i dess helhet skulle vi äga all den kunskap som människan har möjlighet att nå. Denna kunskap har fått den tekniska benämningen *atma-vidya* såsom en beskrivning av hela det område av den esoteriska filosofin som den sjunde ädelstenen utgör. Under nuvarande förhållanden kan vi bara nå kännedom om delar av detta område inom den esoteriska filosofin. Det har sagts oss att man i de forntida urkunderna - särskilt i sanskriturkunderna - antyder, att i vår tidsålder inte ens de andligaste varelserna på jorden har full kännedom om allt som den här ädelstenen innehåller. I dag finns det antagligen inte ett dussin tänkande varelser på jorden - de allra högsta och heligaste män som jorden frambragt intill den innevarande evolutionsperioden inbegripna - som kan förstå den helt och hållet i varje avseende. Men vi kan tillägna oss och förstå vissa delar av detta sublimes visdomsmysterium, och det är dessa som vi i kväll efter bästa förmåga skall försöka belysa.

Vi sade vid vår förra sammankomst att den sjunde ädelstenen kunde betraktas som en studie över problemet "hur *en* blir många". Men vi sade också att denne *en* faktiskt aldrig innerst inne blir många. Man skulle lika gärna kunna säga att solen som ger oss ljus stiger ner på jorden för att överbringa detta. Men det gör solen ju inte. Den sänder ut sina strålar, emanationer från sig själv, som lyser upp, ger liv åt och stimulerar vår materiavärld. Och på liknande sätt gör han som vi kallar *en*.

Vad menar vi då med denne *en*? Vi menar uppenbarligen inte någon exoterisk teologisk personlige Gud. Hur stor och omfattande denne *en* än må vara i andligt avseende är han dock en enhet, ett väsen, och alltså ändlig. För att belysa problemet vänder vi oss därför till en annan av de sju ädelstenarna och finner i lokalerna ett förklarande exempel på denna speciella sida av detsamma. Loka är ett tekniskt ord för hierarki. Det är också *brahmanda*, "Brahmas ägg", nämligen för en hierarki vars ursprungsväsen är denne *en* om vi betraktar honom som *ursprunget* till alla varelser och ting i den hierarkin, liksom han är blomman eller toppen om vi betraktar honom som vår evolutions syfte och mål. Detta är alltså denne *en*. Men det finns oräkneliga andra sådana *en* i det kosmiska universum. Somliga befinner sig på högre nivåer än vår högsta, andra på lägre än vår lägsta.

Ni kommer säkert ihåg att vi vid studiet av läran om hierarkier sade att dessa är oräkneliga till antalet. Var och en av dem kan betraktas som en enhet, och det finns många över och många under oss. Det finns oräkneliga sådana över och oräkneliga under oss, och det finns oräkneliga sådana inom och oräkneliga utom vår kosmiska hierarki. De är oräkneliga till antalet i alla riktningar. Från denne *en* i *vår* hierarki - och med vår hierarki menar vi här det alltomfattande kosmos eller det kosmiska universum - kommer allt vårt liv, hela vår tillvaro, allt det vi är i såväl yttre som inre avseende. Han är källan och ursprunget till allt vi kan vara och veta, och han verkar i och mot bakgrunden av Det Gränslösa, som innefattar det obegränsade aggregatet av alla hierarkier, vilka dessa än må vara.

Den vidsträcktaste och väldigaste hierarki som vår ohämmade fantasi kan föreställa sig är i jämförelse med Det Gränslösa bara som ett stoftkorn, som en atom. Det Gränslösa kan aldrig i något avseende betraktas som *en*, som bara en enhet. *En* innebär begränsning, början av summan eller uppräkningsen. Vi måste tänka på Det Gränslösa som noll, betecknande ändlös och obegränsad oändlighet, utan några som helst av de egenskaper som hör till allt som är manifesterat eller begränsat. A andra sidan betecknar Det Gränslösa också Alltets alltomfattande, ändlösa och obegränsade fullhet. Detta är rummet, som är antingen Alltets obegränsade fullhet eller dess obegränsade tomhet, beroende på hur vi ser på det. Det senare synsättet är den buddhistiske filosofens djupt andliga sunyata.

Låt oss för ett ögonblick övergå till ett annat, närbesläktat ämne. Har vi någonsin funderat över innebörden i ordet *oföränderlig* när folk använt det vid samtal om sådana ämnen som rummet, Det Gränslösa etc? Har vi någonsin försökt förstå att om Det Gränslösa vore oföränderligt under bråkdelen av en sekund, så skulle den alltomfattande kosmiska tillvarons hela byggnad försvinna på ett ögonblick, som en skugga från väggen. Allt vi kan veta eller mentalt ge form åt om ett så oändligt vidlyftigt ämne som Det Gränslösa, utgörs av tankar av den typ som vi vagt uttrycker med ord och fraser som "gränslöst liv", vilket senare är *rörelse*, verksamhet utan början och slut. Oföränderlighet är såsom föreställning bara en skenbild, en återspeglning i vårt sinne av en ändlig paus. På Det Gränslösas horisontlösa fält råder oavblåtlig rörelse, oavblåtligt liv utan början och slut.

När vi tänker på denne *en*, vår egen eller någon annan hierarkis topp eller ursprungsväsen, kan vi genom andlig intuition fatta sanningen om honom. Men går vi bortom den hierarkin, steg för steg från lägre till högre sfärer, kommer vi förr eller senare till en punkt där vår förståelse och föreställningsförmåga står vanmäktiga inför väldigheten i det (*för oss*)obegripliga, det som vi inte på något sätt kan ringa in eller förstå. Vi kan bara förstå att det oändliga livet är i Det och kommer från Det, och att Det i *sin oupphörliga rörelse utan slut* alltid förblir oföränderligt detsamma. *Bara i denna paradoxala mening är ordet oföränderlig tillåtet*. Detta alltså om Det Gränslösa. Vad denne *en* beträffar, är han analogt oföränderlig, fast bara under *sin verksamhetsperiod som källa till en hierarki och bara för dem under honom*. Därför finner ni att det i våra böcker talas om "den oföränderliga lagen", den som under "de sju evigheter" vår manifestationsperiod varar "inte växlar och inte vet av ens skuggan av förändring". Och varför? Därför att denna högsta topp, denne *en*, är den överordnade tyste väktaren, den suveräne livgivaren, det stora högsta offret för att använda H P Blavatskys ord, i vår egen stora kosmiska hierarki, som är den högsta vi kan bilda oss några föreställningar om. Men förväxla inte *den* överordnade tyste väktaren med den tyste väktaren för våra lärares lägre hierarki.

När vår hierarki ingår i pralaya innebär detta frigörandet av alla dess levande väsen. Det innebär liv för högre och andliga ting av större värde och på mer upphöjda upplevelseområden än de vi nu har tillgång till, eller ens kan föreställa oss. När detta alltså sker är det bara som om ett moln glider bort som dittills täckt "Det Gränslösas ansikte". Skaror av andra universa kommer in i manifesterat liv likaväl som vårt lämnar det för sin pralayiska vila. Försök att bilda er en enkel uppfattning om innebörden av Det Gränslösa och av en evighet utan början och slut, och tänk därvid på oavbrutet liv, verksamhet utan ände, aldrig upphörande liv och medvetande i oavbruten rörelse överallt. Det är bara "delar" - vilka i jämförelse med helheten, Det Gränslösa, är som ingenting - som i sin

maya av manifesterat liv och omanifesterad vila, omväxlande aktiva och passiva, försvinner och sedan återkommer. Forna tiders vise brydde aldrig sina hjärnor så mycket med dåraktiga försök att förstå Det Gränslösa och den oändliga evigheten. De erkände tillvarons verklighet och nöjde sig med detta. De visste att en stadigt växande kunskap om det universella livet var och är allt som det mänskliga intellektet någonsin kan uppnå genom ett sig ständigt vidgande medvetande.

Läran om världarnas och hierarkiernas växelvisa framträdande och försvinnande utgör den första av de sju ädelstenarna. Liksom människoanden sänder ner sin stråle och med hjälp av denna reinkarnerar i en mänsklig varelse av astral materia och sinnesmateria och kött, så genomför en hierarki i princip samma förlopp när tiden är inne för den att återförkroppsliga sig, att ännu en gång företa palingenesi eller förnyad självalstring. Glöm aldrig den esoteriska visdomens gamla axiom, som hermetikerna så vackert uttryckte med orden *som där uppe, så här nere*. Det som sker i himlen återspeglas på jorden "efter vederbörliga förändringar". Människans, mikrokosmens, palingenesi är bara en trogen kopia av världarnas palingenesi, av hennes egen kosmiska hierarkis, makrokosmens, palingenesi.

Låt oss så övergå till kvällens huvudämne. Liksom vår hierarkis topp är en "en", roten till vårt väsen, i vilken vi som aposteln Paulus säger "lever, rör oss och är till", *så finns det i den andliga-psykologiska hierarkin en "en"*, i vilken vi alla har vår rot, i vilken vi psykologiskt och mystiskt och religiöst lever, och mot vilken vi strävar hän. Denne senare "en" är den store invigaren, det stora offret, det underbara väsen som H P Blavatsky hänсыftar på, det suveräna överhuvudet för våra lärares hierarki. Från honom leder, genom våra egna högre Jag, våra ädlaste impulser sitt ursprung. Från honom kommer det liv och den längtan vi ofta känner röra sig i våra sinnen och hjärtan. Från honom kommer genom våra högre naturer impulsen till förbättring, känslan av lojalitet och förpliktelse, allt det som gör livet heligt och ljus och upphöjt och värt att leva.

Det var under mänsklighetens tredje ras i denna fjärde rund på denna glob som den i var och en av den dåvarande mänsklighetens individer inkarnerade strålen hade evoluerat fram sitt vehikel. (Strålen frambringade detta vehikel *inifrån sig själv*, ett vehikel som lämpade sig för att ge uttryck åt strålen, åt den gudomliga anden därinom). Och detta vehikel, denna själ, blev sedan självmedveten. Allteftersom tiden gick kom en period då en uttolkare, en vägvisare, en lärare, behövdes för människosläktet, ty detta sjönk för varje cykel av den stora tidsåldern snabbt allt djupare ner i material och den oundvikliga illusion och förorening av det andliga som uppkommer vid materians evolution. Dhyan-chohanerna, meditationens herrar, som var människor från en av vår planet Jordens föregående stora verksamhetsperioder, varelser från en föregående manvantara, höll då på att lämna jorden. De hade redan utfört sitt cykliska arbete, de hade gjort allt de kunnat för att besjåla, inspirera och upplysa den dåvarande mänskligheten. Men de behövde nu efterträdare som mer liknade periodens nedsjunkande människor. På grund av ett mysterium som vi inte kan belysa här, blev den dåvarande mänsklighetens ädlaste representanter de direkta och villiga vehiklerna åt självmedvetna strålar från dessa dhyan-chohaner, dessa meditationens herrar. Kombinationen blev *inte exakt* en varelse av det slag som inom hinduismen kallas för *avatara*, en "nedstigen", varmed menas den *överskuggande* inkarnationen av en *del* av en hög ande i en upphöjd mänsklig varelse. Det var faktiskt *inneboendet* (fullt medvetet för båda, och relativt fullständigt) av en del av en dhyan-chohans väsen i en fullt medveten, villig och totalt självuppoffrande människa av hög utvecklingsgrad. Och observera att den högsta av dessa inkarnationer, den ädlaste varelse som den mänskliga evolutionen hade frambringat vid den tiden, *bokstavigt talat blev överhuvud för den andliga-psykologiska hierarkin* och var faktiskt en människa uppfylld av en dhyan-chohan, av det vi kan kalla för en inkarnerad gud. Denne var, och är fortfarande, den tyste väktaren, invigaren, det underbara väsendet, det stora offret - "offer" av en orsak som jag skall förklara vid ett annat tillfälle.

Låt oss stanna här ett ögonblick och lämna vårt ämnes röda tråd. Låt tankarna i stället gå till det stora hopp, den intellektuella storslagenhet och den andliga skönhet som vi finner i dessa läror. De är sannerligen värda att begrunda. Teosofin, den esoteriska visdomen, är om något en hoppets vittomfattande lära, inte bara en optimistisk lära utan en lära som skänker livgivande hopp och inre upplysning. I denna underbara lära ligger den väg på vilken vi kan gå framåt. Det beror dock framför allt på oss själva om vi skall lyckas höja oss längs den stråle som lever och verkar i var och en av oss. Och det beror på oss själva om vi skall lyckas höja oss därför att vi genom detta väsen är *medvetet* förbundna med det högsta. Detta väsen, detta underbara väsen, "stiger" inte ner i oss, ty det skulle för honom innebära en oacceptabel form av förorening. Ändå är vi länkade vid honom i och genom strålen inom oss. Liksom solen sänder ut oräkneliga strålar men ändå förblir solen, så flödar genom detta väsen i hans egenskap av vår andliga-psykologiska hierarkis ursprungsväsen en stråle, som är sporrande och

levande i varje normalt barn som föds in i världen.

Det beror alltså på oss själva om vi stiger uppåt längs denna stråle eller avstår från vår gudomliga bordsrätt och följer förvirringens och avgrundens lockelser - låter oss påverkas av "helvetets" utdunstningar. Det finns de som kanske inte har förstått innebörden i ordet förintelse, såsom vi använder det. Låt oss därför göra klart för oss att förintelse strängt taget är exempel på vad Katherine Tingley kallar "den högre lagens oändliga barmhärtighet". Det finns ingen sådan mardröm som "evig pina". De människor som förverkat sin gudomliga bordsrätt faller sönder, de förlorar sitt *personlighetsväsen*. Och när detta skett, återstår bara ett tomt psykiskt skal. Ligger det något skräckinjagande i att vi vid döden lägger av vår kropp, och att denna faller sönder och dess atomer återlämnas till den jord som gav upphov till den? Tillämpa samma regel när det gäller de förlorade själar vi talade om vid en föregående sammankomst.

Den som vill ta del av en mästerlig framställning i detta ämne kan slå upp *Nyckel till teosofin*, sidorna 73, 74, 84 och 85, och läsa vad H P Blavatsky säger om förintelse, särskilt i samband med den buddhistiska läran sådan denna förkunnades av Herren Gautama Buddha. Varför jag säger "Herren" Buddha skall jag strax förklara.

Detta underbara väsen är chefen, den högste invigde, överhuvudet och ledaren i den andliga-psykologiska hierarki av vilken våra mästare utgör en del. Han är "det evigt-levande-mänskliga-banyanträdet" i vilket de i andlig bemärkelse hänger som blad och frukter. Det gör också vi, i andlig bemärkelse. Och det har sagts oss, att så vitt de stora andliga vise vet, så är förhållandet detsamma på varje glob, på varje människobärande planet i varje solsystem i rymdens ofantliga djup. Över var och en står en mästare-lärare, och alla dessa förtjänar H P Blavatskys beteckning på en sådan, den hon tog från sina egna lärare, nämligen DET STORA OFFRET. Varför kallas han så? Därför att han av oändlig medkänsla med alla dem som står lägre än han själv på utvecklingsskalan har avstått från hoppet och möjligheterna att under den innevarande manvantaran gå vidare framåt och lämna denna sorgtyngda värld, för att i stället stanna kvar bland oss som vår store impuls-givare och lärare. Självt har han inget mer att lära av denna hierarki, ty han äger redan all kunskap som hänförs till eller är möjlig i densamma. Han har *offrat* sig själv för allt under honom.

Det finns de som talar om offer av detta slag som något ohyggligt eller ont. Men finns det väl något mer upphöjt och vackert än att ge sig själv i ädel tjänst för andra, för *alla*? Finns det väl någonting som kan föra människan högre? Finns det väl någonting som öppnar hjärtat mera? Finns det väl någonting som öppnar inspirationens dörrar mera? Och finns det å andra sidan något som så snabbt stänger de dörrarna, som så totalt förringar människan, som snabbare förkrymper jaget än motsatsen, egocentricitet-själviskhet-egoism? Det ligger utesänt glädje i självuppoffring av detta höga slag. Det underbara väsendet kallas tekniskt för Det Stora Offret därför att han, sedan han nått evolutionens högsta tinnar i denna vår hierarki, inte kan lära något mera i eller av denna. Han har frivilligt avstått från vidare framsteg för egen del i vår manvantara, och detta är i sanning det största av alla offer. Och han har avstått från egna framsteg för att leva för de lägre varelser som är missmodiga och som snavar på vägen uppåt. Han följer maningen i det ädla utropet "Hur skulle jag kunna leva i himlen så länge som en enda varelse på jorden måste lida"? Detta påminner om den gamla historien om skotten, som när prästen sade honom att hans hund inte kunde få följa med honom till himlen, omedelbart svarade: "Om min trogna hund inte får följa med mig till himlen så stannar jag kvar på jorden med honom, för han skulle aldrig överge *mig*". Detta är något av samma hängivna anda.

I det indiska eposet Mahabharata finner vi en liknande berättelse om en av verkets stora hjältar. På sin väg till swarga eller "himlen" utsattes denne för svåra prov av många slag som han framgångsrikt bestod. När han så slutligen nådde himlens gräns möttes han av devaerna som sade: "Broder, din hund får inte komma hit in". Han svarade: "Då går jag tillbaka med min hund, min trogna kamrat, som älskat mig och följt mig överallt. Skulle jag överge honom och lämna honom utanför"? Enligt den vackra legenden öppnade devaerna då himlens port på vid gavel, och himlakören började sjunga en välkomst- och lovsång till det trogna hjälte-hjärtat som skulle avstått sin egen obeskrivliga sällhet för en tillgiven och trogen, men lägre stående varelses skull.

På det här sättet kan andan av självförsakelse för andras skull exemplifieras i legenden och berättelsen. Finns det någonting vackrare än denna?

Låt oss nu gå ett steg vidare. Låt oss lämna vårt ämne en stund och ännu en gång ta upp en sak som antagligen inte blev helt förstådd vid vår senaste sammankomst, kanske beroende på att vi inte förklarade den tillräckligt

ingående. Vi sade då att det finns två klasser av förlorade själar. Detta är helt riktigt. Men vi måste också nämna att den andra av dessa klasser har två underavdelningar, och dessa två underavdelningar utgörs av dem som till fullo gör sig förtjänta av den gamla kristna beteckningen "ondskans andekrafter". Den första underavdelningen består av sådana som vanligen kallas medvetna trollkarlar. Den andra omfattar samma typ av varelser men dessutom dem som uppnått en sådan grad av inre förmåga, av *ond* andlig styrka, att de till och med är i stånd att under hela manvantaran tillbakavisa naturens krav på upplösning. De förtjänar med all rätt den gamla mystiska benämningen "ondskans andekrafter".

Kanske blir detta svåra ämne något begripligare om ni studerar följande uppställning, som ger en kortfattad översikt över de olika medvetandetillstånden i en hierarki:

Dhyan-chohaner	} "De uppväckta" av olika grader.	
Buddhaer		
Mahatmaer		
Chelaer		
Goda människor		
Själlösa människor	Mycket talrika. "De levande döda".	
Klass 1	} Alltigenom onda människor. Mycket få.	} Faktiska eller blivande förlorade själar. Alla bestämda för förintelse. Klass 2 är ytterst fåtalig.
Klass 2		

Hela systemet hänger ner som en kedja från det ursprungliga fröet, hierarkins ursprungsväsen.

Den första underavdelningen utgörs av dem som är förintade när den här globen ingår i sin fördunkling. Till den andra underavdelningen hör de som är nästan mänskliga inkarnationer av vad tibetanerna kallar *lhamayin*. Ibland kan de till och med överskuggas av *mamo-chohanerna*, som härskar under pralayorna. Dessa senare är dock inte direkt "djävlar" eller onda varelser, utan snarare varelser vilkas bestämmelse det är att under den tid vi överblickar utföra nedbrytningsarbetet. Vad den andra underavdelningens högre trollkarlar och ondgörare beträffar, så är deras slutliga öde i sanning fasansfullt. Vid manvantaras slut väntar dem avichi-nirvana, den absoluta motsatsen och nedre polen till andens nirvana, och därefter en manvantara av lidande utan like. De är dhyan-chohanernas polära motsatser. Oåterkallelig och fullständig förintelse blir deras slut. Naturen är tvåpolig, och sådan verkan är, sådan blir återverkan.

Ordet förintelse har dock inom den esoteriska filosofin en annan innebörd än den man vanligen lägger i det. Ordet betyder uppbrytandet eller upplösningen av ett personligt väsen, men aldrig av den odödliga individualiteten, ty det är omöjligt. Vi talar helt riktigt om upplösningen eller förintelsen av en armé eller en fårflock. När de enskilda individerna är skingrade, dödade eller vad det nu kan vara, så finns *fårflocken* inte mer, *flocken* är upplöst. Den är förintad såsom flock, såsom enhet. På samma sätt betyder förintelse i psykologiskt avseende inte att den odödliga anden förintas. Den tanken är helt absurd. En odödlig ande kan inte förintas. Dess hemvist och uppehållsplats är den oändliga rymden, och dess tid är evigheten. Men liksom vår kropp upplöses, liksom den såsom kropp förintas, bryts ner och sönderdelas i sina beståndsdelar, så förintas den förlorade själen. När de impulser som kom till den då den var förbunden med en inkarnerad ande har tömt ut sin kraft, är den till en början bara ett psykiskt skal. Sedan går dess tid ut och den upplöses, förintas, upphör att finnas till. Den glider ut ur tillvaron. Det finns ingenting kvar av den, ty i likhet med en död fysisk kropp är den upplöst i sina beståndsdelar. I de första stadierna är den andligen död, fast mentalt vid liv. Den är ett psykiskt lik från vilket det odödliga elementet har flytt. Detta är vad som menas med en förlorad själ.

Den som studerar esoterisk filosofi vet vad som händer med människans kamarupa efter den fysiska kroppens död. Den upplöses eller förintas till slut. Enligt naturens ordning måste det vara så. När vi under vår förra sammankomst talade om den innebörd i Herren Buddhas gamla visdomsläror som kan uttryckas med orden "det

finns ingen bestående princip i människan", menade vi helt enkelt att *det enda bestående i människans natur är från och i hennes högre jag*, hennes högre natur. Hennes kropp, hennes livsenergi, hennes astrala dubblett linga-sharira, kamaprintipen, manas - alla försvinner de vid döden. I kombinationen av de här fem finns det ingenting av en bestående princip. Och ändå utgör dessa fem komponenter "människan" när de hänger ihop under det fysiska livet. Är det väl någon av er som tror att den stackars stoftvarelse som står här och talar till er är den odödliga anden? Eller det besjälade livet? Eller det sinne av materia som jag använder som instrument när jag talar till er? Nej, det finns det säkert inte.

Den tanke jag just framfört anses med rätta vara en buddhistisk lära. Den är också den uråldriga visdomens lära, liksom den var stoikernas och Platons. Och den återfinns också i judendomens och kristendomens urkunder. Tvivlar ni på detta så gå till Predikaren, en av dessa båda religioners så kallade heliga kanoniska böcker. Vi har gjort vår egen översättning av nedanstående ställen, ty vi litat inte på de teologiska skriftlärdes översättning. Dessa är å ena sidan alltför kärva, och å den andra inte tillräckligt tydliga. I Predikarens tredje kapitel, verserna 18-21, finner vi då följande - och observera att denna bok förmodas vara skriven av Salomo, den så kallade "visaste mannen i världen". Vad vi än tänker om det antagandet så tror de som accepterar boken att det är sant. Den innehåller gammaldags och lättfattlig teologi.

Jag sade i mitt hjärta beträffande naturen hos människans (Adams) barn, att Elahim må gestalta dem och visa att de själva är djur. Ty människans (Adams) barns bestämmelse och djurens bestämmelse är för dem alla densamma: som den ene dör, så dör den andre. Och tankeförmågan [det hebreiska ordet är *ruahh*, ett synnerligen märkligt faktum] är lika för alla. Människans överhöghet över djuren är ingenting, ty allt är illusion. Alla går de till ett och samma ställe. Alla kommer de från stoftet, och alla återvänder de dit.

Men lyssna så på följande, som visar att den som skrev detta var en man som *visste*, även om han definitivt inte var den mytiske figuren Salomo.

Vem känner människans barns tankeförmåga, som stiger uppåt, och djurens tankeförmåga som stiger ner under jorden.

Där har vi den urgamla läran vad avser psykologin. Förstår man den rätt, inser man utan svårighet att varje ord i den är sant. Och när man förstätt den grundläggande visdom som ligger bakom denna korta framställning, skall man finna den utsägligt vacker. Vilka vanföreställningar lurades inte på den tidiga västeuropeiska världen av de vilseförda människor som utgjorde de första kristna sekterna. Vilken irreligiös dårskap är det inte att förkunna, att människans fysiska kropp är något så bestående och nödvändigt att den skall återuppväckas och att den, om den inneboende själens liv var gott, i sällskap med en mängd andra skall få sitta på den allsmäktige Gudens högra sida. Vilken otroligt grov materialism! Genom förkunnelser som denna tillfogades de europeiska folken förmodligen mer andlig skada än genom någonting annat historieskrivarna upptecknat. Liksom så många andra av den tidiga kristendomens förkunnelser var denna en fruktansvärt missuppfattad och förvrängd lärosats från den urgamla visdomen, som gällde personlighetens pånyttfödelse till oförgänglig individualitet - en av de gamla mysterielärorna som vi i korthet behandlar på ett annat ställe. Men å andra sidan är det nödvändigt att undervisa människan om hennes *tvåfaldiga natur*, att lära henne att hon i sin högre natur verkligen är ett andeväsen, en inkarnerad gud, och att hon medvetet kan bli denna gud förkroppsligad, om hon så vill. Och hon måste läras att hon blir som ett djur om hon väljer att följa djurnaturen, ty det inre Jaget tolererar inte den senare vägen. Silvertråden (som upptill är gyllene) brister i så fall, och i stället för en människa har vi ett mänskligt djur, ty själen drar bort. Det är naturens barmhärtiga befrielse av den självmedvetna inneboende individualiteten.

Det finns inte någonstans någon "evig pina" eller något evigt straff.

Det börjar nu bli tid att sluta för i kväll. Jag har inte sagt en tiondel av vad jag tänkte säga om den sjunde ädelstenen i dess samband med det underbara väsendet. Men innan vi slutar vill jag lägga till ytterligare några ord, och då först förklara varför jag använde uttrycket "Herren Buddha". Det underbara väsendet överskuggade för två och ett halvt tusen år sedan en ren och ädelsinnad yngling, född i norra Indien. Vehiklet, denne yngling, var på alla sätt mottagligt, och visdomsläran gavs genom honom till världen. Detta utvalda vehikel fick förnamnet Siddharta, och hans släktnamn var Gautama. Senare gav man honom titeln Shakyamuni som betyder den vise Shakya. Han kallades längre fram också för Buddha. Ordet *buddha* är en titel som betyder "den uppväckte", liksom ordet *christos* eller *kristus* betyder "den smorde". Det underbara väsendet överskuggade och inträdde delvis i denne unge man, som hade kommit i noggrann överensstämmelse med cyklernas lag, vid den cykliskt bestämda tidpunkten i världsförloppet. Ty en uppväckt, en fullkomnad kristus, dvs en buddha, var cykliskt bestämd att komma vid den tiden. Han var en av de successivt efter varandra kommande buddhaerna,

och han var den ädlaste, den högste, i sin tidsålders mystiska hierarki, liksom han inom vår ras var den som då stod närmast den underbare invigaren. Vi vet att våra lärare själva talar om Herren Buddha som sin lärare. Det har sagts oss att denne unge man kom direkt från den vita Logen. Inte hans kropp, men den heliga varelse som uppfyllde den. Han var en av dess störste. Om alla dessa storslagna och märkliga läror finns det oändligt mycket att säga, som av uppenbara skäl inte kan sägas här. I dem innefattas en hel avdelning av den esoteriska filosofin, en avdelning som behandlar några av de mest sorgfälligt bevarade hemligheterna om naturen och tillvaron. Vi kan bara antyda dem och gå vidare.

Som ni vet så tog H P Blavatsky själv *pansil*, ett paliord som betyder "de fem egenskaperna eller löftena" (på sanskrit *panchashila*), och blev därigenom *formellt* buddhist. Varför? Därför att hon som budbärare från Logen mycket väl visste att det bakom de yttre lärorna, bakom Gautama Buddhas exoteriska förkunnelse, finns en inre sanning. Det finns en esoterisk *buddhism*, liksom det finns en esoterisk *budhism*. Det första ordet, stavat med två d, betecknar Gautama Buddhas förkunnelse. Det andra ordet, stavat med ett d, betyder "visdom". När buddhismen förklaras och förstås på rätt sätt, så är de båda samma sak. H P Blavatsky visste precis vad hon gjorde. Lägg till exempel märke till det sätt på vilket hon skrev om Buddha.

Men fastän allt detta är sant och riktigt måste jag här ställa frågan: är vi buddhister? Nej, inte mer än vi är kristna, utom i den bemärkelsen förstås att Buddha-Shakyamunis religiösa filosofi står ojämförligt mycket närmare den uråldriga visdomen, den esoteriska filosofin, än kristendomen gör. Det största felet med buddhismen nu för tiden är att dess senare förkunnare alltför mycket bevarade lärorna utefter rent formella och exoteriska linjer. Men trots det har buddhismen intill denna dag förblivit den renaste och heligaste av de exoteriska religionerna på jorden, och dess läror är sanna också exoteriskt. Man behöver bara den esoteriska nyckeln för att kunna tolka dem. Ett faktum är att detsamma kan sägas om alla de stora världsreligionerna. Kristendomen, hinduismen osv har alla samma esoteriska visdom bakom den yttre slöjan av exoteriska trosföreställningar.

Ni kommer säkert ihåg att H P Blavatsky någonstans säger att av buddhismens två grenar, den södra och den norra, så bibehåller den södra grenen fortfarande förkunnelsen från "Buddhas hjärna", "ögats lära", dvs hans yttre filosofi för den allmänna världen, medan den norra grenen fortfarande bibehåller hans "hjärtats lära".

Försök att förstå dessa båda uttryck. De är buddhistiska termer. Ögats lära och hjärtats lära är sant buddhistiska termer. Men de är också den esoteriska visdomens termer. Ögats lära är den som kan ses. Den kan vara falsk och den kan vara sann, men i teknisk bemärkelse är den sann exotericism som bara saknar nyckeln. Ögats lära kallas ibland för formernas och ceremoniernas lära, dvs den formella yttre framställningen, under det att hjärtats lära är det som är fördolt men är religionens inre liv, dess hjärteblod. Medan ögat är synligt och även ser, så är hjärtat omvänt osynligt, men det som ger liv, och tillämpat på religionen betecknar uttrycket läran om förkunnelsens inre väsen. Dessutom leder det tanken till att denna lära innehåller rättesnöret för den ädlare delen av människans beteende, för det man kallar vänlighet, humanitet, medkänsla, barmhärtighet.

[Till Kapitel 18](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 18

Adepternas andliga-psykologiska hierarki. Det underbara väsendet, buddhaer, nirmanakayer, dhyanchohaner.

Då talade den välsignade och sade:

"Vasettha, du skall veta att en Tathagata (då och då) föds in i världen, en fullt upplyst, välsignad och värdig, överflödande av visdom och godhet, lycklig, med kunskap om världen, oöverträffad som vägvisare för vilsegående dödliga, en lärare för gudar och människor, en helig buddha. Av egen förmåga förstår han fullständigt detta universum och ser det så att säga ansikte mot ansikte - världen nedanför med alla dess andar och världarna ovanför, Maras och Brahmas världar - och han förstår och ser alla varelser, samanaer och brahmaner, gudar och människor, och han gör sedan sin kunskap känd för andra. Sanningen, underbar i sin upprinnelse, i sitt framåtskridande och i sin fullkomning, förkunnar han både till bokstaven och andemeningen. Det högre livet i all dess renhet och all dess fulländning gör han känt." (Tevijja Sutta)

Kvällens studium inleder vi med att ännu en gång läsa det avsnitt på sidan 224 i Den Hemliga Läran I, som vi läste vid vår förra sammankomst.

"Eldtöcknets" *arhater* av sjunde ordningen är bara ett steg från ursprungsväsendet till deras hierarki, den högsta på jorden och i vår jordkedja. Detta "ursprungsväsen" bär ett namn som i översättning bara kan återges genom flera ord i förening - "det evigt-levande-mänskliga-banyanträdet". Detta "underbara väsen" nedsteg, sägs det, från en "hög region" under första delen av den tredje tidsåldern, före könsens åtskiljande i tredje rasen.

I kväll skall vi i vissa avseenden ta ett steg framåt och gå vida längre än vi förut gjort vid ett liknande tillfälle. Våra studier under de två senaste sammankomsterna har haft till främsta uppgift att belysa några av de förberedande begrepp, som har samband med den märkliga läran om det underbara väsendet.

Vi börjar med att konstatera att denna läras nyckelord är *banyan*. Ni vet nog alla vad ett banyanträd är. Det är ett i Indien välbekant träd som kallas *Ficus bengalensis*, det bengaliska fikonträdet, därför att det är besläktat med fikonträdet. Det växer fort och når snart en betydande storlek. Från dess grenar hänger det ner luftrötter, som när de når marken slår rot där. Den luftrot som rotat sig blir en ny trädstam och sänder i sin tur ut grenar, vilka sänder ut nya luftrötter som slår rot och blir trädstammar osv. Det är en mycket vacker bild som valts för det här ämnet.

Det underbara väsendet är ett andligt banyanträd. Att säga att han är vårt högre Jag skulle vara att använda ett vilseledande uttryck. Det skulle vara att förgripa sig på fakta. Men ändå är han i en bemärkelse vårt högre Jag, vår paramatman. Från honom utgår vi andligen, och när livsvågen under cyklernas lopp har genomlöpt sina runder på denna planetkedja skall vi dras tillbaka in i det *hierarkiska* banyanträdet. Vad denna planet och särskilt då dess tänkande varelser beträffar, så är han faktiskt vår "fader i himlen". Det underbara väsen som här avses får dock inte förväxlas med sin lägre kopia, den främste invigaren, det stora offret, överhuvudet för adepternas andliga-psykologiska hierarki, som är det närmast föreliggande objektet för vårt nuvarande studium.

Vi har tidigare påpekat att människans och då särskilt hennes psykologiska naturs utvecklingsförlopp är en miniatyrkopia av de makrokosmiska världarnas utveckling. Det är också en miniatyrkopia av utvecklingen av olika högre andliga väsen som utgör de styrande intelligenserna i kosmos, liksom av utvecklingen av deras vehikler i universum. När tiden är inne för manifestation, för utsändandet av en livsvåg, så påbörjar, genomlöper och avslutar denna först sitt evolutionsförlopp på det första "planet" på sin nedåt- och framåtgående färd. När livsvågen därefter lämnar det planet och övergår till ett lägre, så kvarlämnar den på det plan eller den sfär dit den först trängde in vehikler av olika slag, vilka förblir mer eller mindre aktiva fastän livsvågens huvudstyrka gått vidare. Och så fortgår det genom och i manifestationens alla sju plan eller sfärer - först i den andliga världen, sedan i den psykiska, därefter i den astrala och slutligen i den fysiska. Där nås gränsen för evolutionsvågens aktiva impuls eller energi i just den manvantaran, den gräns som är vad vi kallar absolut materia för denna särskilda livsvåg. Fyra plan alltså, nedåt räknat. Ytterligare tre plan uppåt fullbordar den manvantariska cykeln.

Kom ihåg att våra läror inte medger några "absolutheter" i vanlig bemärkelse, ty alla sådana är faktiskt relativa. Det absoluta Jaget, vår fader i himlen, är bara det absoluta för vår hierarki, dess krona, dess topp, dess förnämsta prydnad eller, när vi betraktar det som de manifesterade varelsernas begynnelse, dessas rot eller frö. Och

eftersom hela naturen arbetar i tvåpoliga faser, så är "absolut materia" *det största djup till vilket en andlig impuls kan nå i just den manvantariska cykeln*. Nedanför den materialen finns det andra fullständiga hierarkier, och över vår hierarkiska (inte individuella) fader i himlen befinner sig det lägsta planet av en annan men högre hierarki, en av de oräkneliga hierarkier som i förening utgör det alltomfattande kosmos.

Vid vår förra sammankost talade vi om den försiktighet vi bör iaktta när vi talar om den vi kallar *en*. Skälet till denna försiktighet är att det finns oräkneliga mängder av sådana *en*, en tyst förutsättning för det vi sagt i kväll och vid andra tillfällen.

Allteftersom monaden stiger ner i materialen, eller rättare sagt när dess stråle - en av de oräkneliga strålar som utgår från densamma - drivs ner i materialen, utsöndrar den från sig själv och avsätter sedan på vart och ett av de sju plan den genomlöper sina olika vehikler. Alla dessa är överskuggade av Jaget, vilket är ett och detsamma i er och i mig, i växter och djur, i allt som finns och tillhör den hierarkin. Det är hierarkins enhetliga Jag, dess överordnade Jag eller paramatman. Det upplyser och följer varje individuell monad och dennas alla skaror av strålar. Varje sådan monad är ett andligt frö från den föregående manvantaran som manifesterar sig såsom monad i den innevarande manvantaran. Och denna monad sänder genom sina strålar ut alla sina vehikler från sig själv genom att utsöndra och sedan avsätta dem. Det första av dessa vehikler är det andliga egot, reflexen eller miniatyrkopian av monaden själv, men *individualiserat* genom den manvantariska evolutionen och såsom vehikel "bärande" den monadiska strålen. Den senare kan inte kontakta de lägre planen direkt, ty den är det monadiska väsendet själv, som är *en ännu högre stråle* av Det Gränslösa, det av en oändlig mångfald i förening bestående gränslösa.

Nästa vehikel är den andliga själen, bäraren av det andliga egot. På sitt eget högre plan är detta vehikel så att säga ett knippe eller en pelare av ljus. På liknande sätt förhåller det sig med de olika egona och deras respektive vehikelsjälar på de lägre planen. Alla blir de allt tätare efter hand som de materialplan på vilka den monadiska strålen tränger in alltmer förtätas och förgrovas, ända till den sista "själen". Den sista själen är den fysiska kroppen, det allmänna vehiklet eller bäraren av dem alla. Ordet själ används här som allmän beteckning för alla bärare av ett egocentrum eller ego.

När vi kallar det hierarkiska underbara väsendet för vårt högsta Jag menar vi att han är den odödliga gudomliga delen av vår natur och varelse, det ursprungsfrö ur vilket vi växer fram och utvecklas till sammansatta varelser. Vi kan *från en sida sett* betrakta honom som ett knippe av gudomligt ljus som under en manvantara delar upp sig i otaliga individer eller varelser (monader och monadiska strålar), för att då pralayan bryter in åter dra sig tillbaka in i sig själv, men nu berikad och förädlad genom den individualiserande erfarenhet hans *otaliga skaror av manifesterade monader och monadiska strålar* vunnit, ty dessa senare är nu *självmedvetna gudar* efter att ha börjat som icke självmedvetna gudagnistor. De individuella medvetandena av högst varierande slag tilltar i kraft och prakt och självkänedom genom det liv och de liv han (och de) genomlever. Sålunda härleder sig den underbara läran från honom.

Och lyssna nu noga! I våras påpekade vi att det enda syftet med all manvantarisk evolution är att *höja det dödliga till odödlighet*. Och vi illustrerade denna idé med Katherine Tingleys vackra ord: "att jag från att vara förgänglig må bli oförgänglig, att jag från mörker må gå fram i ljus". Detta är den kosmiska evolutionens syfte och mål. Har ni och jag nu nått ett sådant tillstånd? Nej, det har vi inte. Vår odödlighet som människor är inte uppnådd, eller rättare sagt, den är villkorlig och kommer att förbli sådan till dess vi "höjt det förgängliga till att vara oförgängligt".

Vad beträffar problemet med att förstå idéer som dessa, vill jag säga följande. Ingen bör känna sig missmodig inför den skenbara förbistring som uppkommer när vi använder uttryck som andlig, gudomlig, det underbara väsendet, denne *en*, hierarki osv i olika sammanhang som tycks skilja sig från varandra. Faktum är att en sådan användning av uttrycken är ofrånkomlig. Inget europeiskt språk har utvecklat termer och uttryck som lämpar sig för dessa majestätiska och (för oss) ofta invecklade läror, och en föreläsare får därför göra så gott han kan. Men som sagt, det behöver inte uppstå någon förbistring alls, och med tiden kommer det inte heller att finnas någon sådan om den studerande ständigt håller följande fakta i minnet. Den kosmiska byggnaden eller naturen är genomgående uppförd på ett systematiskt sätt med motsvarigheter och upprepningar. Därför kan samma beskrivande ord med rätta användas för olika företeelser som har karaktär av motsvarighet eller upprepning, ty det finns inga absolutheter någonstans och allting står i strikta relationer till allting annat. De enda skillnaderna

ligger i nivån på den evolutionära utvecklingen och i den relativa och olika utsträckning som anden respektive materian manifesterar sig. Det gudomliga i en hierarki är faktiskt grövsta materia i en annan, mycket högre hierarki. Men inom båda tillämpas reglerna för upprepning mycket noga, ty kosmos eller naturen följer *en enda allmängiltig kurs och en enda lag*. Och det har en enda allmängiltig och *genomgående upprepad* verksamhetsordning, som tillämpas lika strängt och fullständigt på ett kosmos som på en atom, ett kosmos i smått.

Det underbara väsendet i vår egen planetariska andliga-psykologiska hierarki av adepter etc är följaktligen en motsvarighet i mindre format till den kosmiska *en i* solsystemets etc alltomfattande kosmiska hierarki.

Om vi alltid har denna princip i minnet, kommer förbistringen efter hand att blekna bort i upplysningens bländande ljus. Det är väl värt ett försök.

Några av er tycker kanske att det är märkligt att vi vid våra två senaste sammankomster angav de förlorade själarna som motsatser till buddhaerna, det underbara väsendets avkomlingar. Men de förra är givetvis buddhaernas motsatta eller nedre pol, och de är liksom buddhaerna ytterst sällsynt förekommande. På vårt nuvarande utvecklingsstadium, där dessa förlorade själar förekommer, är höjandet av det dödliga till odödlighet, av det förgängliga till oförgänglighet, lika sällsynt.

Låt oss gå lite djupare in på detta. Vad är det som är "förlorat"? Det är själen. Vad är då själen? Som jag förut sagt är den - i den betydelse vi använder ordet - ett vehikel som på de högre planen manifesterar sig som ett knippe eller en pelare av ljus. På de lägre planen är den en mer eller mindre fysiskt materiell kropp, beroende på ifrågavarande plans andlighet eller materialitet. Dessa själar är alla levande, mer (eller mindre) medvetna, kännande varelser. De är levande sammansatta väsen, vart och ett uppbyggt av oräkneliga mängder av lägre varelser, liksom vår kropp är uppbyggd av ett nästan oändligt antal atomiska kosmoi, ytterst små världar, minimala universa.

En sådan själ går förlorad, *förintas*, när den förlorat kontakten eller rättare sagt föreningen med det som ger den odödlighet - *eller löftet därom*. Ty om och när alla impulser eller strävanden i riktning mot den inneboende gudomligheten och en närmare förening med denna har tonat bort eller upphört, finns det ingenting som håller själen samman. Som vi redan sagt är denna helt och hållet ett sammansatt ting, och den upplöses nu, den faller sönder, precis som den fysiska kroppen förintas i elden eller jorden. Vad händer då med den odödliga monaden som besjälade den? Dess levnadsbana i det vehiklet har avbrutits med våld. Naturens gång och bestämmelse har i detta särskilda fall blivit störd och avbruten. Men allt andligt gods från monadens föregående liv i andra vehikler finns kvar, och efter en viss tidsperiod sänder monaden ut en ny stråle, ett nytt ego, fast den förlorade själens blad förblir oskrivet så att säga. Den förlorade själen existerar inte längre, den är helt utplånad. Detta är verkligen någonting förfärligt, inte bara i andligt avseende utan för den högre själen, det andliga egot själv (studera bilden några sidor längre fram).

När däremot andlighetens blomma någon gång under många, många generationer slår ut i en själ och det dödliga höjs till odödlighet, då har vi det motsatta fallet. Då föds en mästare, en medvetet odödlig, som för alltid är förbunden med sitt högre individuella Jag. Liksom det ena fallet utgör naturförloppet ena pol, så utgör det andra fallet den andra polen.

När en själ har gått förlorad finns det inte längre någon smärta och någon sorg för den. Den har slocknat, och försvinner som en skugga som glider över en vägg och sedan är borta.

Lyssna nu noga. Den moderna vetenskapen säger oss i sina på de senaste upptäckterna byggda hypoteser att varje fysisk atom har en central kärna som kallas proton. Runt denna kretsar andra partikelkroppar som kallas elektroner, precis som planeterna och många kometer i solsystemet kretsar runt solen. Vi skall använda dessa fakta som illustration till vårt ämne, därför att denna uppfattning till sin struktur är mycket lik den uråldriga visdomens. Nästa idé att gripa tag i är att volym och storlek i sig inte är något bevis eller kriterium på storhet, vare sig det är fråga om andlig storhet eller fysisk styrka. Faktum är att varje atom i det manifesterade universum är en bärare av *liv*. Våra kroppar är sammansatta och uppbyggda av oräkneliga skaror av sådana atomer, var och en av dem ett kosmos eller solsystem i miniatyr, var och en av dem bärande sina skaror av oändligt små astralapsykiska och till och med andliga väsen. Över alla dessa och beroende av dem står vår egen personlighets, vårt

personliga egos, härskande liv, förmögenheter och karaktäristika. Detta vårt ego är paramatman, det andliga Jaget, fadern i himlen för dessa oändligt små väsen och genomtränger dem alla, styr dem alla, ger dem alla sammanbindande och inneboende liv. Till vår inre natur behöver vi inte ovillkorligen vara större än vart och ett av alla dessa oräkneliga små väsen som lever, rör sig och är till i någon av atomerna i vår kropp. Det kan finnas väsen bland dessa som är mycket längre komna än vi, hur paradoxalt detta än kan låta. Och därför säger jag ännu en gång: "Bryt upp era stelnade tankebanor och släpp in ljuset!" Måste en sak ovillkorligen vara osann bara för att den förefaller märklig och ny? Hur vågar ni eller jag eller någon annan säga: "Det här eller det där är den *enda* sanningen, så *måste* det vara?" Vad är det som här är kriteriet på sanning? Vad *är* det egentligen som är sanning när man mäter med sådana mått?

Låt oss gå ett steg längre, och därvid ta vår kropp som exempel. Dess organ - hjärtat, levern, hjärnan osv - mottar vart och ett från människans härskande personliga ego vissa särskilda energistrålar. Och vart och ett av dem är ett kosmiskt universum eller alltomfattande kosmos för de skaror av atomiska småväsen som bygger upp det. Har ni i detta sammanhang någonsin tänkt på att vårt solsystem i jämförelse med det universella kosmos är ett sådant atomiskt småväsen, uppbyggt av sin proton solen och sina elektroner planeterna, var och en bärande sina skaror av liv. Har det någonsin fallit er in att planeten utgör en del av vehiklet eller kroppen hos en ofantligt stor varelse, som befinner sig helt bortom vår föreställningssfär? Gud? Men varför Gud? Vad är det som säger att en sådan titanisk varelse är bättre än ni eller jag, något som Gud ju anses vara? Enbart utsträckning eller omfång, enbart materiell storlek, är definitivt inte kriterium på någonting. Vår bild må vara sann eller inte, men vad det här är frågan om är att liksom vår kropp hålls samman av de energier som flödar genom den och kommer från oss, utsöndrade av oss, så är det den vi kallar *en* i det universella kosmos (och i varje annan lägre hierarki) som sänder ut och styr de många. Det universella kosmiska underbara väsendet är sålunda vårt högsta Jag, ett förhållande som inte på något sätt motsäger det faktum att *var och en av oss har sitt eget monadiska högre Jag, en gnista av det förra, som i sin tur är bestämt att i kommande manvantaraer bli det högsta Jaget i ett kosmos*. Djupsinniga, sublimes tanke! Det underbara väsen av ringare omfattning och storhet som är ursprungsväsendet i vår egen planetariska andliga-psykologiska hierarki av adepten, och som så att säga är en miniatyr av det kosmiska underbara väsendet, är det väsen som omtalas på det ställe i Den Hemliga Lära som nu är föremål för vårt studium.

Under denna och de två föregående sammankomsterna har vi med avsikt talat om det hierarkiska underbara väsendet som om det vore en *varelse*, ty om vi generaliserar begreppet så *är* det en varelse. Men denna varelse manifesterar sig i tre former eller på tre plan, och för tydlighetens skull och för att det är lämpligt skall vi här använda oss av de buddhistiska och tibetanska uttrycken, såsom dessa återges på sanskrit. Det underbara väsendets högsta aspekt eller under-varelse kallas adi-buddha. *Adi* betyder "ursprunglig" (eller det högsta). Denna adi-buddha befinner sig i dharmakaya-tillståndet. Ordet *dharmakaya* är sammansatt av två sanskritord som betyder "fortvarokropp", men ibland översätts med "lagens kropp". Båda översättningarna är mycket otillfredsställande, men det är synnerligen svårt att översätta så ytterligt mystiska termer som denna. En rent ordboksmässig översättning missar helt den esoteriska innebörden, och det är just av den anledningen som västerländska lärde ibland gör sådana löjliga misstag. Det första ordet kommer av roten *dhri* som betyder "vidmakthålla", "befordra", "bära", och följaktligen "fortsätta att vara". Även mänskliga lagar är verkande krafter som antas vidmakthålla, befordra, bära civilisationen. Det andra elementet *kayabetyder* "kropp", och det substantiv som sålunda bildas kan översättas med "lagens kropp", fast detta uttryck inte alls återger idén. Dharmakaya är en hög andlig varelses andliga kropp eller tillstånd, där känslan av själsskap och jagskap har övergått i en universell (hierarkisk) förnimmelse och bara finns kvar som frö, dvs latent, om ens så mycket. Den är rent medvetande, ren sällhet, ren intelligens, frigjord från allt personifierande tänkande.

Den andra aspekten eller under-varelse kallas *dhyani-buddha*, "kontemplations-buddha", ett stort steg nedåt från den förre räknat, vad ren icke-personlig andlighet beträffar. Han bärs av sin *sambhogakaya*. Detta av två sanskritord sammansatta substantiv betyder "ätnjutandekropp", eller bättre uttryckt "delaktighetskropp", därför att buddhan i sambhogakaya-tillståndet fortfarande är delaktig i, fortfarande bibehåller, sitt medvetande som individ, sitt egoskap och sin själ, även om han står alltför högt över materiella eller personliga angelägenheter för att bry sig om eller blanda sig i dem, och därför skulle vara vanmäktig här på vår materiella jord. Som H P Blavatsky en gång sade, så skulle en gud från de celesta sfärerna som uteslutande lever i sin egen natur, utan en materiell kropp att manifesteras i inom de materiella sfärerna, vara absolut vanmäktig där.

Den tredje och lägsta, men i ett visst avseende ändå högsta aspekten eller under-varelse (högst på grund av den

oerhörda frivilliga *självförsakelse* som dess inkarnation i mänskligt kött och blod innebär) är *manusha-buddhan*, "den mänskliga buddhan". Han kallas så därför att han fötts i en mänsklig kropp för att av medkänsla arbeta bland människorna. När manusha-buddhan vill eller behöver så lever och verkar han i en *nirmanakaya*, en "formkropp", om vilket det finns en förunderlig lära som skall förklaras senare.

Dhyani-buddhaerna är en av de tio klasser av varelser som kom till vår glob från den föregående planetmanvantaran. De tio klasserna är: tre elementalriken, mineralriket, växtriket, djurriket. Jag stannar här ett ögonblick för att göra ett påpekande, nämligen att vi inte skall kalla djurriket för det *animala* riket. Med animal menar vi varje varelse som har en *anima* eller "levande själ". Människan är i det avseendet en animal, men hon är inget djur. Hennes vitala-astrala-fysiska kropp är ett djur, och hon verkar i och med hjälp av en mänsklig själ genom en djur- eller vital själ, upplyst av en andlig själ. Vi hoppas att senare i kväll få tid att belysa detta lite närmare.

Efter djurriket kommer manusha-riket eller människoriket, och därefter tre klasser av dhyan-chohaner. Människan är i sin högre natur en embryonisk dhyan-chohan, en embryonisk meditationens herre. Om hon framgångsrikt fullföljer sin utvecklingsbana är det hennes bestämmelse att slå ut i blom som en meditationens herre, som ett andligt planetväsen, en planetande. Detta sker vid slutet av den sjunde runden, när denna planetmanvantariska kalpa, denna Brahmas dag med sina sju runder av vardera sju skeden, är slut. Men det finns som sagt tre klasser av dhyan-chohaner, av vilka var och en som ni vet i sin tur är indelade i sju. Sedan den lägsta av de tre klasserna indelats i sju, är den fjärde av dessa sju den dhyan-chohan som är *vår* "Gud i himlen" *under den innevarande fjärde runden*. Hans andliga ursprung är den fjärde rundens adi-buddha. Självt är han en dhyani-buddha.

Låt oss försöka klarlägga detta lite närmare. På varje planet eller glob av de sju glober som utgör planetkedjan evolverar eller snarare framträder, när livsvågen berör globen i en rund (och det hela sker på liknande sätt i alla sju runderna), en buddha, eller kanske vi hellre skall säga en maha-buddha. En sådan framträder vid början av en globs återuppvaknande till liv och en annan när livsvågen lämnar planeten efter att ha fullbordat sin rund där. På samma sätt framträder för varje ras under en globrund en annan buddha som kallas rasbuddha, och så att säga är en stråle från planetens maha-buddha. Vid mitten av rasen, eller när dess mittpunkt närmar sig, överskuggar rasbuddhan i sin tur ett rent och ädelt utvalt mänskligt redskap med andlig kapacitet. Detta redskap blir den buddha som förbereder den andliga vägen för den följande rotrasens store rasbuddha, vilken framträder strax innan den föregående rotrasen når sitt slut. En sådan buddha var Herren Sakyamuni, Gautama Buddha, vilken enligt våra lärare nu lever på jorden som en nirmanakaya. Som vi sade för en stund sedan, så är nirmanakayan det lägsta av de tre mystiska vehiklerna. Den förekommer i sju grader eller typer, av vilka den lägsta är det fall där varelsen, den andliga varelsen, har kvar alla sina mänskliga principer utom den fysiska kroppen. Han är en människa i alla avseenden utom vad gäller den fysiska kroppen, som han lagt av.

Alla dessa buddhaer *i en rund* utgår från *den rundens* dhyani-buddha. De utgör en del av den rundens andliga-psykologiska hierarki. Det är denna vår fjärde runds dhyani-buddha, vår fader i himlen, som är det underbara väsen, den store invigare, det offer, vi förut talat om. Benämningen och titlarna används ibland också om det andliga väsen, rasbuddhan, som kommer strax före eller vid början av en rotras, och som vid vissa tidpunkter under rotrasens förlopp utväljer ett lämpligt mänskligt vehikel - vanligen ett från den stora Logen - vilket han överskuggar eller inkarnerar i, alltefter omständigheterna. Vilketdera han gör beror på rasens och rundens materialitet och på många andra faktorer. Det på så sätt överskuggade utvalda redskapet blir manusha-buddhan eller den mänskliga buddhan. Strängt taget är rasbuddhan själv också en manusha - eller mänsklig buddha. Som vi förut påpekat så är knappast någon av dessa titlar eller benämningar särskilt avsedd för en enda varelse. De används ofta efter vederbörliga ändringar om fler än en varelse eller klass. Detta är i högsta grad tankeväckande.

Det är på det här sättet som frågan om det underbara väsendet förklaras, en fråga som kan förefalla invecklad men som faktiskt är enkel. Den verkar invecklad på grund av sin subtilitet, men är i själva verket mycket enkel. Det är vårt materiella hjärnförstånd som hindrar oss från att se klart och utan svårighet. Den stråle som löper genom hela vår individuella varelse, och från vilken vi hämtar vårt *andliga* liv och vårt *andliga* näring, kommer direkt till oss från detta hierarkiska underbara väsen, *i vilket vi alla har våra rötter*. Gentemot oss intar han psykologiskt och andligt exakt samma ställning som det mänskliga egot, människoegot, intar gentemot de oräkneliga skaror av elementala varelser som utgör dess kropp. Här avses dock *inte* de atomiska småväsen som vi tidigare talat om.

Men lyssna nu. Analogin är riktig också när vi tillämpar den universellt, kosmiskt, och säger att den obeskrivbara *en* som är det yttersta av det yttersta och det innersta av det innersta i *vårt kosmiska universum* - vilket omfattar den totala Vintergatan - korresponderar med allt inom Vintergatan, liksom vårt mänskliga ego korresponderar med de oändligt små atomiska universa som bildar dess egen fysiska kropp. Symboliken finns där, korrespondensen finns där, och det är med hjälp av korrespondensen som vi försöker förklara något av mysteriet hur *en* blir många. Det är inte så att denne *en* "stiger ner i material" eller materiellt och bokstavligt blir "många". Inte alls. Men på samma sätt som solen är ett ofantligt och outtömligt förråd av vitala, psykiska och andliga strålar och oförtröttligt sänder ut dem under miljarder år, så upplyser detta hierarkiska underbara väsen av kosmisk storleksordning oss *genom sina lägre men dock höga underbara väsen av olika grader*, höjer oss och inspirerar oss och leder oss framåt och uppåt mot odödlighet. Det gör ständigt sitt bästa för att genom sin egen andliga stråle inom oss upplysa vår materiella förgänglighet och göra den oförgänglig, så att vi från det personliga må gå över i det individuella, "från mörker må gå fram i ljus". Och den tid kommer då vi skall göra detta och bli *medvetet* oförgängliga, då vi skall arbeta *med* naturen och bli ett med den. Ty det underbara väsen som nu är grundvalsenergin bakom allt vi kallar naturen var en gång i för länge sedan förflutna manvantaraer en människa, en sådan som ni och jag. *Sådana underbara väsen skall vi också bli om vi framgångsrikt genomför det kosmiska utvecklingsförloppet*. Storslagna, inspirerande tanke!

Nu skall jag läsa ett citat från ett av Katherine Tingley nyligen hållet föredrag, ty det passar så bra till vårt nuvarande studium. Om vi kommer hit med rent hjärta och ett uppriktigt motiv, och lär av varandra i en anda av sant kamratskap och broderlig kärlek, så får vi någonting högt och fint, någonting som driver oss uppåt och framåt. Det blir något heligt, en välsignelse.

En människa får det hon arbetar för. Arbetar hon inte för det, får hon det inte. Vill man så gärna ha sanningen att man faktiskt hungrar efter den, får man den. Den är så att säga livets vin, uppenbarandet av livets bok. Inga ord kan beskriva den.

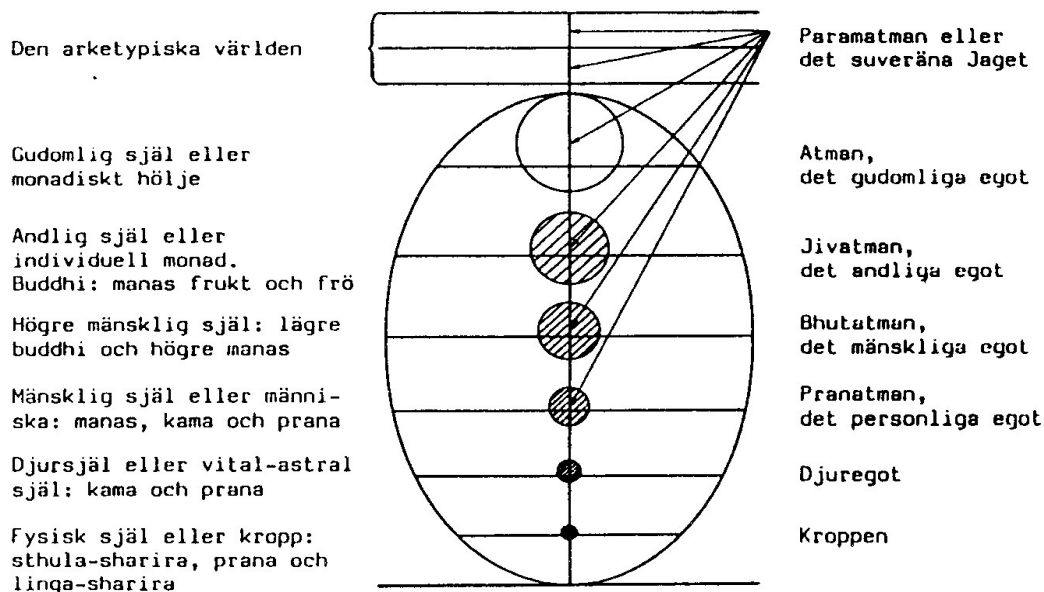
De som längtar efter sanningen, de som har mod att påbörja det nya livet, de som i en viss mening vill födas på nytt, måste kasta överbord allt som håller dem nere i deras begränsningar, i deras tvivel, i deras ängslan, i deras antipatier och begär. Människan är ett majestätiskt väsen om hon känner sin egen andliga natur och oförtrutet arbetar på att bli det hon är ämnad att bli.

Vi måste korta av kvällens föreläsning, den är redan för lång. Vi har visserligen mycket kvar att säga, men tyvärr är det snart tid att sluta.

Men en tanke som vi måste ägna lite uppmärksamhet i kväll är den, att H P Blavatskys *Den Hemliga Läran* både är en exoterisk och en esoterisk bok. Den innehåller läror som var esoteriska innan boken trycktes. Dessa är nu "exoteriska". Men om någon tror - själv har jag aldrig gjort det, och alla gudar vare tack och lov för det - att han förstår *Den Hemliga Läran* efter att ha läst den en eller två eller ett dussin gånger, så misstar han sig storligen. Den måste läsas inte bara mellan raderna utan in i orden. Jag har insett värdet av följande regel. Ta aldrig en enstaka uppgift i den boken och låt sinnet stelna kring denna. Låt aldrig en enstaka idé kristalliseras. Bryt upp de stelnade tankeformerna och släpp in ljuset. Detta är en utmärkt regel. Så snart någon säger "jag har sanningen" skall ni se upp för honom, ty han är förmodligen blind. Hans tankebanor är fixerade och han kan inte se ljuset.

De ting och de tankar vi studerar är allvarliga. Det är inte fråga om lek, det är fråga om att *stiga uppåt eller nedåt*. Och vi har att dagligen och stundligen välja väg. Det här är inte avsett att vara en predikan. Jag talar ur djupet av mitt hjärta, ty jag har funnit sanningen i det jag säger och jag känner dess stora värde.

Låt oss nu med en bild illustrera den fråga om själar och egon som vi hänsyftat på i kväll.

Lägg märke till att figuren är äggformad. Det är inte fråga om en avbildning utan om ett idémönster, en grafisk symbol.

Låt de tre parallella linjerna ovanför ägget representera arupa-världen, den formlösa världen, och de sju planen inom ägget rupa-världen. Principernas antal under manifestationen är alltid sju, och de hålls förenade till en individ av den högre trefalden, arupa-trefalden, dess rot ovanför.

De tre högre av de sju inom ägget kallas också arupa, formlösa, men detta bara relativt. Kom ihåg en av den esoteriska visdomens första upplysningar: *det finns inga absolutheter*. Vi talar visserligen om absolutheter, men betraktar dem alltid som relativa. Ordets allmänna och vanliga betydelse, "gränslösa eller ändlösa fullständigheter", är helt oacceptabel, ty *det finns inga absolutheter* av det slaget. *Allting* står vad beträffar beskaffenhet och rum och tid i relation till *någoting annat*, och så måste det vara för så vitt vi inte kastar logik och sunt förnuft överbord.

Tänk om någoting vore absolut i den gamla vanliga betydelsen. Detta skulle då vara allting, och det skulle inte kunna finnas någoting manifesterat förutom detta och alltså ingen förändring till det bättre, inget framåtskridande, ingen utveckling. Relativitet - vilket betyder överallt förekommande relationer i tid och rum - är själva kärnan i föreställningen om kosmos såsom ett aggregat av evolverande varelser, vilka alltid är den ändlösa rörelsens, det ändlösa livets, det ändlösa framåtskridandets resultat.

Låt oss så återgå till vår illustration. Genom det äggformade idémönstret faller strålen från arupa-världen, representerad av den vertikala linje som betecknar Jaget, vilket överallt i varje atom det berör i detta kosmos - och det genomtränger dem alla - manifesterar sig såsom det individuella jaget, egojaget, det mänskliga jaget, det astrala jaget etc. De tre högsta områdena, arupa-trefalden, kallas kollektivt också paramatman, det suveräna Jaget, hierarkins topp eller blomma, detta Jags ursprungsväsen eller källa.

Håll alltid i minnet att det finns en annan hierarki ovanför vårt högsta område, och att det området börjar med den högre hierarkins lägsta, dess "absoluta materia". *Allting är relativt*. Till och med vår egen hierarkis "absoluta materia" är ovidrörbar och osynlig för oss. Varför? Därför att våra nuvarande fysiska sinnen inte tillhör dess plan och därför inte genom evolution har tränats att förnimma den. Våra sinnen - syn, lukt, smak, hörsel, känsel - kan bara förnimma de ting, och alla de ting, som de genom erfarenhet i och genom oss blivit utformade att förnimma. Vi har i den innevarande manvantaran inte stigit ner i någon annan än vår egen hierarkis absoluta materia. Vi har bara gått så långt ner som denna hierarkis nivå medgett, och med hierarki menar jag här inte vår kosmiska utan snarare vår planetariska hierarki. Vi får inte tillämpa terminologin på ett absolut sätt. När vi hör ordet "hierarki", måste vi omedelbart fråga *vilken*. När vi hör ordet "jag", måste vi omedelbart fråga *vilket*. När vi hör ordet "själ",

måste vi omedelbart fråga *vilken*. Detta är en säker regel och vägledare att följa vid tolkningen av alla utsagor.

De tre högsta planen, som på bilden representeras av de tre horisontella linjerna, utgör alltså hierarkins paramatman eller suveräna Jag i den arketypiska världen. Låt så den översta cirkeln inuti ägget representera det monadiska höljet eller den gudomliga själen, som ur en annan synvinkel sett kallas atman eller det gudomliga egot. Cirkeln på det horisontella planet nedanför det monadiska höljet kan vi kalla för andlig själ eller individuell monad. Det motsvarande jaget är jivatman. Därefter kommer äggets tredje cirkel som svarar mot den högre mänskliga själen, sammansatt av lägre buddhi och högre manas. Det motsvarande jaget är bhutatman, som betyder "jaget i det som varit" eller det reinkarnerande *egot*. Den fjärde är den lägre mänskliga själen eller människan, manas och kama. Det motsvarande jaget är pranatman eller det personliga egot. Den närmast kommande lägre cirkeln är djursjälen, kama-prana. Det motsvarande jaget kan helt enkelt kallas för djuregot. Cirkelarna blir efter hand allt mörkare, vilket antyds med skuggningarna på bilden. Slutligen kommer den lägsta "själen" av alla, den fysiska kroppen. Kom ihåg att ordet *själ* inom den uråldriga visdomen betyder vehikel, och att det lägsta vehiklet, den fysiska kroppen, givetvis också innefattar prana och linga-sharira eller modellkroppen, som är den fysiska kroppens bakgrund och frö och rot. Dessa tre är oskiljaktiga.

Lägg märke till den roll som spelas av Jaget, på bilden representerat av den linje som faller ner från det högsta och genomlöper och genomtränger alla planen nedanför dess arketypiska ursprung. Jag vill fästa er uppmärksamhet på det faktum att inte bara Platon utan hela den grekiska skolan av mystiska filosofier talade om Jaget såsom immanent i kosmos och såsom ett offer. Detta offer kallas av kristna mystiker ibland för "den i materian korsfäste Kristus". Om vi tillämpar läran om det underbara väsendet på den exoteriska kristendomen, skall vi upptäcka att hela den kristna myten eller berättelsen faktiskt tagits från denna lära och i förvanskad form kallats "inkarnationen av logos". I den gamla grekiska filosofin användes ordet *logos* på många sätt som de kristna sorgligt nog missförstod. Den dhyana-chohan vi talat om i kväll är *vad denna fjärde rund beträffar* vårt andliga logos, det planetariska logos. Den andliga varelsen bakom solen är vårt solsystems sollogos. Hur stort eller litet ett solsystem än är så har det sitt eget logos, källan eller ursprunget till nästan oräkneliga logoi av lägre grad i det systemet. Varje människa har sitt eget andliga logos. Varje atom har sitt eget logos. Varje atom har sin egen paramatman och mulaprakriti, ty varje varelse, var den än befinner sig, har sitt eget högsta. Dessa ting och de ord som uttrycker dem är relativa. Volym och utsträckning betyder ingenting i sammanhanget. Det är beskaffenheten, *den andliga beskaffenheten*, som är det sanna kriteriet. Detta är viktigt och nyttigt att komma ihåg. Jag har haft ovärderlig hjälp av denna regel.

Vi har bara ett par minuter kvar i afton. Jag har blivit ombedd att helt kort säga några ord i ett annat ämne. Detta står i samband med årets återkommande perioder, särskilt med nyåret. H P Blavatsky säger någonstans i en mycket intressant artikel - jag tror att det är i ett nummer av hennes tidskrift Lucifer från början av år 1890 - att teosofier och särskilt esoterister bör räkna den 4 januari som årets första dag. Detta är ett ytterst intressant påpekande, och i samband därmed vill jag fästa er uppmärksamhet på det mycket viktiga faktum att den esoteriska visdomen helt och hållet bygger på naturen och dess grundläggande sätt att verka. Med naturen menar vi inte bara det fysiska, synliga universum. Detta är bara den verkliga naturens skal eller kropp. Med naturen menar vi *det totala aggregatet av allt som existerar* på alla plan i alla sfärer, såväl inre som yttre, överallt i Det Gränslösa.

Detta innebär i det här sammanhanget att den esoteriska metoden för tidsbestämning är en naturlig metod, som helt och hållet baseras på naturens förborgade funktioner. Metoden är inte konstlad. Ni skall finna att ingen av årets verkliga åminnensedagar har bestämts efter mänskliga idéer eller av en slump, som fallet till exempel var med det konstlade schema som användes av fransmännen under franska revolutionen. Inte heller dateras de efter en stads grundläggning eller en stor mans död. Sådana metoder är faktiskt okända i den esoteriska tideräkningen. Paralleller finns visserligen, men dessa är baserade på naturliga cykler. Den uråldriga visdomen grundar alla sina kronologiska beräkningar på den kosmiska klocka naturen ger oss, en klocka som är majestätisk och tillförlitlig och en perfekt tidmätare. Den klockan är himlavalvet, och solen, månen, de sju planeterna (såsom forntidens folk räknade dem) och stjärnorna är de "visare" som markerar tidsperioderna. De forntida folken använde vid tidmätningen i allmänhet det år som astronomerna kallar för det tropiska året. Det kallas så på grund av årstidernas växlingar. Vinter, vår, sommar, höst. Vinter, vår, sommar, höst, en regelbunden kretsgång på grund av jordens rörelse runt solen som en visare på den kosmiska klockans urtavla. Det så kallade anomalistiska året och det sideriska året var båda två kända av den forntida astronomin, men användes bara för rent astronomiska (inte astrologiska) beräkningar. Vid sällsynta tillfällen användes de vid astrologiska bedömningar.

Observera skillnaden mellan *astrologi* och *astronomi*. Astronomi är vetenskapen om stjärnornas och planeternas rörelser och deras inbördes förhållande till varandra. Det är allt. Astronomin talar bara om vad himlakropparna är gjorda av, var de rör sig, när de rör sig, och hur lång tid det tar för dem att röra sig längs vissa banor eller vägar, och astronomin är rent exoterisk. *Astrologin* däremot - lägg det på minnet - betyder "*vetenskapen* om stjärnorna", liksom *geologin* betyder "*vetenskapen* om jorden". Den forntida astrologin - inte den schablonvetenskap som i dag går under det namnet, utan den gamla andliga-astrala astrologin, som var sann och djupgående kunskap om det gudomligas evolution in i och genom materian och om människosjälens och människoandens - förkunnade vetenskapen om relationerna mellan den kosmiska naturens delar och hur denna vetenskap tillämpades på människan och hennes bestämmelse, sådan den senare reglerades av himlakropparna. Ur denna betydande och upphöjda vetenskap uppkom som sagt en exoterisk kvasivetenskap som leder sitt ursprung från medelhavsländerna och Asien och har utvecklats till de nutida systemen av så kallad astrologi - bedrägliga och urartade kvarlevor av forntida visdom.

Alla folk hade metoder att beräkna året och bestämma dess början, men alla förlade inte årets början till samma datum. Några räknade det från vintersolståndet, som infaller när solen står längst i söder, innan den börjar sin långsamma färd mot norr igen. Jag talar nu som invånare på norra halvklotet. På platser nedanför ekvatorn är förhållandet givetvis omvänt. Men nu talar vi om det norra halvklotet. Vissa folk räknade årets början från sommarsolståndet omkring den 21 eller 22 juni. Vintersolståndet infaller den 21 december eller där omkring. Det fanns också folk som räknade vårdagjämningen den 21 eller 22 mars som årets början, och det fanns sådana som lät det börja sex månader senare, vid höstdagjämningen den 22 eller 23 september. Judarna till exempel hade två år, ett borgeligt som började vid höstdagjämningen i september och ett religiöst som började vid vårdagjämningen. De gamla germanska folken i norra Europa började före Caesars tid året vid vintersolståndet den 21 december. De gamla grekerna började sitt år vid olika tidpunkter, men förmodligen oftast på hösten, och de gamla romarna började sitt på våren. De gamla egyptierna började året på sommaren, och de gamla perserna och syrierna hade liksom en del andra folk vart och ett sin egen tidpunkt för årets början.

Civilisationerna kring Medelhavet var redan på nedåtgående många århundraden före den tidpunkt som i Europa allmänt kallas år 1. De höll sakta på att förlora en stor del av den forntida visdomen och förståelsen av dess djupa hemligheter. Detta framgår inte bara av det sätt på vilket de eleusinska mysterierna modifierades och förändrades, utan också av de ständiga förändringarna och omarbetningarna av deras kalendrar samt av deras metoder att bestämma tiden, att beräkna de kronologiska tidsperioderna, att beräkna olika cyklers början och slut osv. Romarna var särskilt klandervärda i detta avseende, kanske mer än något annat folk vi känner. Om en diktator eller politisk ledare ville behålla makten några dagar extra, eller om han ville förhindra eller uppskjuta ett val, så började han fingra på kalendern, något som kunde ske med översteprästernas tysta medgivande eller på grund av deras okunnighet eller försumlighet. Och så inträffade det slutligen på Julius Caesars tid - för att vara exakt året 46-47 f Kr - att den 1 januari på grund av oredan i kalendern inföll på den dag vi numera kallar den 13 oktober. Om denna oreda fått fortgå, skulle den 1 januari efter hand ha infallit under årets alla månader, vandrat genom dem alla, för att till sist sluta sin åretruntfärd någon gång i mars. Det bör tilläggas att det gamla romerska normalåret var ett månår som hade omkring 354 dagar.

Det ländar Julius Caesar till heder att han genom sin reformering av den romerska kalendern satte stopp för denna oreda. Jag menar inte att han gjorde det ensam, för så är inte fallet. Han var en kunnig man och amatörastronom, men han hade hjälp av en egyptisk eller alexandrinsk-grekisk astronom, en mycket begåvad man som hette Sosigenes. År 47 f Kr, då den 1 januari inföll på den dag som nu är den 13 oktober, slog dessa två framstående herrar (tre, om vi medräknar M Flavius) sina huvuden ihop och justerade kalendern så att den kom i takt med årstiderna igen. Caesar var vid den tiden pontifex maximus, och det ålåg honom att övervaka och ta ansvar för beräkningen av kronologiska perioder etc. Detta gjorde han alltså, och sköt in två extra månader (den ena med 33 och den andra med 34 dagar) mellan november och december år 47, samt lade till en period eller "månad" om 23 dagar till den föregående februari. Sammanlagt fick det året alltså ett tillägg på 90 dagar, vilket bringade kalendern i överensstämmelse med årstiderna. Året blev därmed 445 dagar långt och kallades av den anledningen, och för att vanligt folk hade bekymmer med hur affärer och annat skulle skötas, för oredans år. Macrobius kallar det dock för oredans sista år. Caesar bestämde så att den nya kalenderns medelår skulle omfatta 365 dagar och att vart fjärde år skulle vara ett skottår om 366 dagar. Detta arrangemang har i västvärlden stått sig nästan oförändrat till våra dagar, och det upphävde givetvis det gamla romerska månåret. Arrangemanget skulle varit bra om Caesar bara hade låtit året börja i enlighet med den urgamla visdomens sätt att räkna, nämligen vid

någon av årets fyra vändpunkter samt vid nymåne. Året borde börja vid vintersolståndet, eller om man så vill, vid vårdagjämningen, höstdagjämningen eller sommarsolståndet. Hade Caesar låtit året börja som det i äldre tider gjort hos romarna, dvs vid vintersolståndet den 21 eller 22 december eller vid vårdagjämningen i mars, hade allting varit bra.

Men lägg nu märke till vad som hände.. Caesar hade Sosigenes att rådgöra med, och Sosigenes visste mer än Caesar. Men Sosigenes glömde en liten detalj. Han sade antagligen något i följande stil: "Broder Caesar, imperator! I enlighet med gammal sed, med våra ädla förfäders sed, borde året börja inte bara vid vintersolståndet utan också vid nymåne. Men i år infaller nymånen inte på samma dag som vintersolståndet utan sju dagar senare, ty vintersolståndet infaller i år den 24 december". "Det är riktigt", torde Caesar då ha svarat. "Vi låter året börja sju dagar efter solståndet och kallar den dagen för 1 januari". Caesar lät december få 30 dagar, vilket senare ändrades till 31 dagar. På det sättet uppkom bruket att börja året den 1 januari i stället för den 21 december, dagen för solståndet. Hade Caesar i sitt edikt proklamerat (något som han i egenskap av pontifex maximus hade makt att göra) att den av honom reformerade kalendern skulle börja gälla vid det första tillfälle som vintersolståndet sammanföll med nymåne - eller när någon av de andra tre årsvändpunkterna sammanföll med nymåne - så skulle det varit helt i överensstämmelse med den urgamla visdomen. Ty man skall komma ihåg att de gamla metoderna för kronologiska beräkningar inte byggde på sådana händelser som att någon grundlagt en stad eller råkat dö en viss dag, utan på samordnade astronomiska och jordiska tilldragelser. De forntida metoderna var baserade på den kosmiska urtavlan. Caesar skulle ha väntat tills nymånen sammanföll med ett av de två solstånden eller en av de två dagjämningarna och börjat det nya året i det ögonblick månen var ny den natten. Han kände tydligen dock att han inte kunde vänta. Eller ville han kanske inte vänta. Eller förhöll det sig så att han inte *förstod*.

Medan tiden gick och kristendomen kom i ropet bibehöll man helt naturligt den 1 januari som årets början, den månadsdag som fastställts i den julianska kalendern. Men så började de kristna tycka att de borde ha sin egen dag, förbunden med Jesu födelse, för att börja det nya året i religiöst avseende. Tidigt i kristendomens historia tog därför de österländska kristna den tolfte dagen efter den 25 december, dvs den 6 januari, till att fira Jesu mystiska epifania och födelse (och dop). Denna dag blev i religiös bemärkelse början av deras år. Vilken besynnerlig blandning av gamla idéer och nya dogmer! Jesu "födelsedag" flyttades senare till den 25 december.

Varför valde man den 6 januari i stället för den 4 januari? Jo, av följande skäl. När Caesar och Sosigenes justerade kalendern förlade de vintersolståndet till den 24 december. *Nästkommande nymåne* inföll då den 1 januari, och det var därför Caesar sade att det nya året skulle börja den dagen. Många år senare trodde de kristna att vintersolståndet på deras tid inföll den 23-24 december (december hade då 31 dagar och inte 30 som Caesar förordnat), och den fjortonde dagen efter detta var den 6 januari, vilken dag de kallade epifania. Därvid tog de efter en gammal hednisk term och idé. *Epifania* är ett kristet ord som ursprungligen hörde till den gamla hedniska grekiska religionens mysterier och till den forntida visdomen. Det betyder "framträdandet" av en gud, och adopterades och infogades i christosmyten.

Låt oss så återvända till H P Blavatsky och hennes artikel i Lucifer. Vi ser att kalendrar kan ändras och att de konstrueras av människor. Den romerska kalendern ändrades och den konstruerades av människor. Med vissa modifikationerna har den julianska kalendern gått i arv till vår tid, och är den som i dag används i Europa och Amerika. Men den är inte en kalender som esotericister kan använda när de beräknar de esoteriska cyklerna eller början av det verkliga esoteriska året.

Varför valde H P Blavatsky den 4 januari i den gängse kalendern som det esoteriska årets början? Det verkliga esoteriska året bör börja på den fjortonde dagen efter vintersolståndet, förutsatt att vintersolståndet sammanfaller med nymåne. Den fjortonde dagen därefter blir förstas en fullmånedag. Dagen för vintersolståndet kunde om man så vill utgöra början på det borgerliga året, och den fjortonde dagen därefter början på det esoteriska. Hade Caesar velat, eller hade han rättare sagt förstått mera, kunde han ha konstruerat sin kalender så att den passade till nymånen vid ett vinter- eller sommarsolstånd eller vid en dagjämning. H P Blavatsky valde den 4 januari därför att det var den fjortonde dagen efter vintersolståndet - inte för att det var den 4:e eller någon annan dag i månaden.

Den 4 januari infaller fjorton dagar efter vintersolståndet den 21 december, och när den 4 januari sammanfaller med fullmåne är det ett *astrologiskt datum*. Det är inte ett av människor uppgett datum, som är beroende av en

av människor konstruerad kalender. Det infaller fjorton dagar efter firandet av det verkliga vintersolståndet, och när vintersolståndet dessutom sammanfaller med nymåne *inleds en hemlig cykel*. Förlägg vintersolståndet dit det hör, och tio dagar för er fram till den 1 januari i vår nuvarande kalender. Ge akt på talet tio. H P Blavatsky säger i sin artikel också att esotericisterna bör fira nyåret i förening med Budha-visdom, ett ord som kommer från samma rot från vilken Herren Gautamas titel, Buddha, togs. Roten ifråga betyder "att uppväcka". Vad betyder då Budha, från samma rot? Budha är sanskritbenämningen på planeten Merkurius, som av grekerna kallades Hermes och av romarna Merkurius, vilket senare namn vi alltså antagit. Hermes har hos många, kanske alla, folk alltid varit den som haft särskild tillsyn över mystikerna. I det gamla Grekland kallade man honom *psykagog* och *psykopomp*, som betyder "förare av själar" till den undre världen och till mysterierna. Oberoende av den form tolkningen av den uråldriga visdomen tog i forna tider, finner man alltid planeten Hermes eller Merkurius nära förbunden med de mysterieläror som har att göra med livet efter detta. I Indien bar Hermes som sagt namnet Budha, och han kallades Somas eller månens son.

I Homeros Odysseen till exempel läser man om hur Hermes förde de döda friarnas själar, "pipande som fladdermöss", till "dödens äng med dess liljor" (bok 24). Denna anspelning på psykopompen Hermes, "hjälprens", arbete är ett "mysterium" som togs direkt från de eleusinska mysterierna eller kanske från ännu tidigare mysterier.

Observera alltså att vårt nyår borde börja fjorton dagar efter vintersolståndet, *förutsatt att den dagen är en merkuriusdag*. Hur kan vi då veta när vi har en merkuriusdag? Ja, det är där problemet ligger. Vet ni hur veckodagarna kom att namnges i sin nuvarande ordning, en ordning som rått under tidsåldrar i många vitt skilda delar av världen? Vet ni varför en dag kallas solens dag, en annan månens dag och en tredje tisdag, Tyrs (Mars) dag? Känner ni förresten till de gamla anglosaxiska namnen på dagarna? Wodnesdaeg, onsdag, för merkuriusdagen. Frigedaeg, fredag, för venusdagen. Thunresdaeg, torsdag, för jupiterdagen. Saeternesdaeg, lördag, för saturnusdagen osv. Systemet fungerade på följande sätt. Den första timmen av en dag, som börjar när solens mittpunkt befinner sig på den östra horisonten, sades enligt det forntida systemet stå under en av de sju heliga planeternas direkta herravälde. Om det nu exempelvis var planeten Merkurius som kontrollerade den första timmen, kallades hela den dag som följde på denna första timme för merkuriusdag. Var och en av dagens följande timmar sades stå under kontroll av någon av de andra sju planeterna. Dessa följde varandra i följande ordning: Saturnus, Jupiter, Mars, solen, Venus, Merkurius, månen. Solen och månen är dock här substitut för två hemliga planeter. Dygnet har 24 timmar. Om vi till exempel börjar med Merkurius och räknar de sju planeterna i den nyss angivna ordningen genom alla de 24 timmarna, kommer vi till den 25:e timmen som är nästa dags första timme under Jupiters kontroll, och den dagen är då torsdag. På det sättet går det vidare tills vi kommer tillbaka till Merkurius igen - en vecka om sju dagar. Det här kan ni mycket enkelt pröva själv. Vad så den verkliga esoteriska budhadagen eller onsdagen eller merkuriusdagen beträffar, kan jag här bara säga följande. Om vintersolståndet sammanfaller med nymåne *plus någonting annat, så är den dagen en verklig astrologisk budhadag*. Och givetvis har vi fjorton dagar dvs två veckor senare också en budhadag, *men med fullmåne*. Nog sagt för den vise!

Låt oss nu gå ett steg vidare. Den 4 januari 1890 inföll på en lördag, även om H P Blavatsky i sin artikel talar om Hermes. Men detta beror bara på att hon av nödtvång använde den gängse kalenderns benämningar på datum och veckodagar, förfuskad och ur spår som denna kalender är. Det är därför alldeles uppenbart att det är hon syftar på är det esoteriska astrologiska året och inte den gängse kalenderns allmänna år. Det ovan angivna sättet att beräkna tidcykler efter timmarna på den kosmiska klockan är det sätt som alltid följdes inom den uråldriga visdomen. Man förkastade alla andra metoder, ty detta är det sätt på vilket naturen själv arbetar i runder, raser, kalpaer etc.

[Till Kapitel 19](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 19

De sju ädelstenarna och de sju initiationsstadierna.

Dessa portar leder den sökande över vattnen fram till "den andra stranden". Till varje port finns en gyllene nyckel som öppnar dess ingångsdörr, och dessa nycklar är:

1. DANA, den odödliga barmhärtighetens och kärlekens nyckel.
2. SHILA, den nyckel som är harmoni i ord och handling, som skapar jämvikt mellan orsak och verkan och inte mer lämnar rum för karmisk verksamhet.
3. KSHANTI, det milda tålmodet som av intet kan rubbas.
4. VIRAGA, likgiltighet för njutning och för smärta, illusionen övervunnen, sanningen allena förnummen.
5. VIRYA, den oförfärad handlingskraft som kämpar sig fram till den överjordiska SANNINGEN, upp ur de jordiska lögnernas dy.
6. DHYANA, som när dess gyllene port en gång blivit öppnad leder narjolen [helig man, adept] fram till det eviga SATS [varats, verklighetens] rike och dess oavlåtliga betraktande.
7. PRAJNA, nyckeln till det som gör en man till en gud, danande honom till en bodhisattva, en son av dhyanierna.

Dessa är de gyllene nycklarna till de sju portarna. (H P Blavatsky, *Tystnadens röst*, s 70-71)

Den text som vi i kväll skall ägna huvuddelen av vår uppmärksamhet återfinns på sidan 224 i första delen av *Den Hemliga Läran*. Den handlar om "det evigt-levande-mänskliga-banyanträdet", och vi har redan läst den vid två tidigare sammankomster. Men eftersom vårt studium även skall omfatta ett stycke på sidan 444 i samma del, läser jag detta i stället. Det är ur § XII, som har rubriken "De skapande gudarnas teogoni".

För att fullt förstå den grundidé på vilken alla forntida världsförklaringar vilar, erfordras studium och jämförande undersökning av forntidens alla stora religioner. Endast därigenom kan denna grundidé klarläggas. Den exakta vetenskapen skulle - om den vid sina försök att spåra naturens verkningar till deras yttersta och ursprungliga källor kunde nå en sådan höjd - kalla denna idé för krafternas hierarki. Den ursprungliga, andliga och filosofiska uppfattningen var *en*. Men i den mån systemen mer och mer för varje tidsålder började återspegla egenheterna hos folken, och i den mån dessa söndrades och ordnade sig i bestämda grupper av mindre folk eller stammar som var och en i sin utveckling följde sin egen bana, så undanskymdes grundidén så småningom av den mänskliga inbillningskraftens alltför yppiga växt. Under det man i många länder ägnade naturens krafter eller rättare sagt dess intelligenta makter gudomliga ärebetygelser till vilka de knappast var berättigade, fann man på andra håll - såsom numera i Europa och i övriga *civiliserade* områden - själva tanken att dessa krafter skulle vara utrustade med intelligens alldeles orimlig och betecknade densamma såsom *ovetenskaplig*.

Har vi någonsin funderat över varför de läror vi studerat de senaste månaderna alltid hållits så hemliga? Det finns tre eller rättare sagt två huvudskäl till detta, ty det tredje är en följd av det andra. Det första skälet är att dessa läror sedan urminnes tider betraktats som den ädla och sublimes belöningen till dem, som med liv och själ oåterkalleligen gett sig själva till våra lärare och det jordiska-celesta samfund dessa representerar. Detta är det mindre tungt vägande skälet för tystnaden. Det tyngre skälet är att lärorna till sin natur är så djupa och subtila. Våra stackars sinnen av materia har så svårt att förstå dem att de med största säkerhet blir missförstådda utan föregående träning och skolning. Det krävs bokstavligen år av studier och träning för att försätta sinnet i ett sådant tillstånd att det kan ta emot dessa storslagna läror, vilka vi studerat med åtminstone ett visst mått av intelligent förståelse. Vad skulle följden bli om de utan vidare gavs ut? Intuitiva men i övrigt otränade sinnen skulle tillbe våra lärare, mästarna, som gudar. Och framträdde mästarna offentligt och levde öppet bland människorna, skulle dåraktiga människor förfölja dem och försöka ta livet av dem såsom varande "djävlar". En tredje grupp, skeptikerna, skulle förlöjliga såväl lärarna själva som deras heliga budskap.

Reglerna om hemlighållande baseras på naturlig lag och på en ingående förståelse av människosinnets sätt att fungera. Lärorens formulerades i tidernas gryning av gigantiska intellekt och av gudalika sinnen. Den som efter studium och noggrann prövning kan anse dem vara spekulationer och teorier måste sannerligen vara blind och förstockad. Vilken komplimang gavs inte åt H P Blavatsky av dem som i sin blinda okunnighet sade att hon hade uppfunnit dem! Tänk på vad detta skulle innebära, och vilken underbar kvinna hon enligt detta sätt att se måste

ha varit! Sanningen var uppenbarligen en helt annan. Påstod hon någonsin att hon uppfunnit eller formulerat lärorna? Nej, från allra första stund sade hon: "Jag är bara en röst som talar för dem som sänt mig."

Dessa förbehåll för hemlighållande, försiktighet och klokhet är inte en för den transhimalayiska skolan (till vilken vi hör) ensam gällande och i övrigt okänd regel. Den var i gamla tider en oföränderlig regel i alla stora mysterieskolor. Till och med i den senaste av de exoteriska trosformerna, i den kristna religionen, finner man samma sak avfattad i hårda ordalag. Orden är inom parentes sagt så hårda som de överhuvudtaget kan vara, nästan grymma i den högdragna förbehållsamhet de ger uttryck åt. Ändå är orden inte hårda om man förstår dem rätt. Jag syftar här på vissa ord av den mystiske Jesus i bergspredikan. Man skall lägga märke till att denna predikan inleds med förklaringen att Jesus gick upp på ett berg för att undfly folkmassan som trängde sig på honom, och att han där samlade sina lärjungar och gav dem denna så kallade bergspredikan, som *uppenbarligen är en mysterielära*. Vi skall i kväll peka på mera av sådan dold innebörd. Men här är orden:

Ge inte det som är heligt åt hundarna och kasta inte era pärlor åt svinen; de trampar på dem och vänder sig om och sliter sönder er.

Be, så skall ni få. Sök, så skall ni finna. Bulta, så skall dörren öppnas. Ty den som ber, han får, och den som söker, han finner, och för den som bultar skall dörren öppnas. (Matteus 7:6-8)

Det är ytterst osannolikt att den verkliga Jesus, den medelpunkt kring vilken legenderna om mysteriegestalten Jesus samlades, någonsin använde ett språk som detta. Men språket uttrycker esotericismens anda och är ett sannskyldigt eko av Främre Orientens esoteriska metoder, i det att den bokstavliga betydelsen lämnas utan avseende. Språket speglar den mycket stora betänksamhet och försiktighet som alltid omgav utgivandet av någon del av de forntida mysterielärorna. Så har det varit sedan urminnes tider.

Och så en annan sak. För den som förrådade mysterierna var straffet under senare tid döden. Dock har logen eller en lärare aldrig någonsin, under några omständigheter, utövat våld eller uttryckt ovilja mot förrädaren, den trolöse, hur stort brottet än varit. Dennes straff bestod i att han *helt och hållet lämnades åt sig själv*. Den inre påföljden blev att *den odödlige väktaren, det högre Jaget inom honom, drog sig tillbaka*, detta högre Jag som han medvetet och framgångsrikt frammanat för inträde i mysterierna, och som i de högre initiationsgraderna bokstavligt talat skådades ansikte mot ansikte. Den snara och automatiska påföljden var inre död genom själens förlust. *Förrädaren förlorade sin själ*. Låt mig i förbigående vidare säga att praktiskt taget alla samhällsliga inrättningar, bland annat bestraffningsförfarandet, i forntiden baserades på det som ägde rum i mysterieskolorna. Ett exempel på detta är den romerska korsfästelsen som togs direkt från en initiationsceremoni, "den mystiska döden". Den togs från denna ceremoni och gjordes av staten under senare, degenererade tider till ett instrument för legaliserat mord. Ett annat exempel som också hämtades från den mystiska dödens ceremoni var "bägaren", i Indien somadrycken. I Grekland finner vi Sokrates som dömdes att tömma en bägare med odörtsgift, och vi har Jesus som bad att "kalken" skulle gå ifrån honom. Och vi skulle kunna peka på åtskilliga andra, mycket varierande exempel.

Detsamma var förhållandet i Egypten och i andra länder när perioderna av andlig blomstring hade efterträtts av de perioder av andligt avtynande som Platon berättar om. När dessa perioder inträdde världen över påtog sig staten att i sitt eget namn bestraffa förrådandet av mysterierna, vilka då hade blivit föga mer än en samhällsinstitution, en del av det religiösa etablissemanget. Vi känner till två eller tre exempel bara vad Aten i Grekland beträffar. Ett av dem var Sokrates, 4:e till 5:e århundradet f Kr, som omedvetet förrådade några av mysteriernas hemligheter. Och fastän han inte gjort sig skyldig till någon medveten försyndelse, dödade man motvilligt den store mannen. Ett annat exempel var filosofen och skalden Diagoras, 5:e århundradet f Kr, som anklagades för gudsförnekelse, för så kallad ateism, och därför flydde från Aten. Ett tredje var dramatikern och skalden Aischylos, 5:e århundradet f Kr, som måste fly till Italien för att undkomma döden. Han anklagades på samma grunder för vad som kallades vanhelgande eller gudlöshet.

Vi kan också nämna ett exempel av helt annat slag, nämligen bruket att världsliga härskare bär kronor eller diadem. Det är ett bruk som formellt föreskrivs vid kröningen av en kung, en ceremoni som tagits från mysterierna. Några av de tidigast burna kronorna hade utstående taggar och påminner om Jesu törnekrona. De kunde också ha det grekiska diademets form, vilket i Grekland motsvarade det centrala, västra och nordvästra Europas krona. Som vi nyss antydde, så var denna en symbol för en av ceremonierna på ett av initiationsstadierna. Ceremonin i fråga uttrycker vad som inträffar när den som undergår prövning är i ett tillstånd av vad hinduerna kallar *samadhi* och hans huvud omges av en gloria eller aura, vilken strålar ut från hjärnan som

taggarna på de tidiga kronorna. I detta tillstånd omges även kroppen av ett skimmer eller en aura, som dock är mycket svagare.

Vi skall så gå närmare in på vårt huvudämne. Alltsedan vi för omkring ett år sedan började med dessa sammankomster har vi studerat de sju så kallade ädelstenarna. Vi studerar nu vissa aspekter av den sjunde eller högsta, särskilt vad gäller dess förhållande till det underbara väsendet, det väsen som också kallas den store invigaren, den ensamme väktaren, det tysta vittnet osv. Förra veckan fäste vi uppmärksamheten på vissa analogier mellan vårt eget mänskliga liv och det underbara väsendets. Vi talade till exempel om de oändligt små liv, de atomiska små varelser, som lever i och på de kosmoi eller universa av vilka vår egen fysiska kropp består, och vi sade att vårt personliga jag är det suveräna Jaget för denna skara av nästan oräkneliga atomer. Det är jaget som håller samman detta väldiga kosmos av oändligt små delar och likt en förborgad eld genomtränger och sträcker sig igenom allt i detsamma. Vi påpekade också att var och en av dessa atomer, som själv är ett universum, det oaktat hade sin egen fullständiga hierarki, sin egen serie på tio grader eller steg, räknat från dess egen spets, dess egen parabrahman och mulaprakriti, ner till dess egen "absoluta materia".

På samma sätt kan vårt eget universella kosmos betraktas som en förkroppsligad själ eller rättare sagt ett förkroppsligat jag, sammansatt av nästan oräkneliga kosmiska atomer eller sol- och planetkroppar, och levande med otaliga medvandrare på ytan av Det Gränslösa. Genom detta studium av Jaget börjar vi få ett något så när intelligent begrepp om hur *en* på sätt och vis kan bli många, och ändå förbli *en*. Vi kallar denne *en* för "en" bara därför att han är toppen eller JAGET i den största hierarki vi kan föreställa oss. Men bakom dess gränser finns det oräkneliga andra sådana *en*, och bakom alla dessa finns det otaliga skaror av ännu större väsen osv i det oändliga. Den bästa bilden av Det Gränslösa, i vilket alla dessa lever, rör sig och är till, är den urgamla symbolen noll - obegränsad gränslöshet.

Denna symbol är märklig även i det avseendet att den så uttrycksfullt och vackert belyser läran om tomheten, den tomma rymden, inom buddhismen kallad *sunyata*, som betyder "det tomma". Det är faktiskt förvånande hur våra västerländska lärde missförstår och därför förvränger dessa ting. De är sådana bokstavstolkare att de kan ta ett ord och driva detta till fullkomlig död. De tar tankens form, dess kropp, och ser föga eller ingenting av själen bakom denna. Om den mystiska innebörden i den förunderliga tanken "tom rymd" tycks de inte ha något begrepp.

Kommer ni ihåg att vi vid en tidigare sammankomst talade om en medeltida mystiker, Bernhard av Clairvaux, som sade att det tillstånd som den som studerar mystik bör sträva efter är att *tömma* sig själv, att kasta ut allt som är egoistiskt eller begränsande, allt som är trångt och ändligt? Ett sådant sinnestillstånd låter så att säga det oändligas fria vindar blåsa igenom en!

Låt oss fundera ett ögonblick på detta. Tomheten är en symbol för Det Gränslösa. Den är således allting *därför* att den inte är *något* ting. "Ingen-ting", om man så vill. Inte "ingenting" i den kristna teologiska betydelsen, utan *inget* ting, ingen manifestation. Tomheten är inte ett medvetande, ty den är *fullständigt medvetande*, vilket är omedvetenhet i varje personlig och begränsad betydelse. Medvetande är en mänsklig term. Ändå är den inte medvetlöshet, ty den är ren omedvetenhet om varje personlig eller begränsad betydelse, och medvetlöshet är en mänsklig term. Den är både den begränsade och den obegränsade tiden, och den är evigheten. Den är allting och därför inget ting. Ger man den en benämning, begränsar man den. Den är det som ÄR och VAR och som i den absoluta evigheten alltid skall VARA. Och eftersom den inte är något ändligt, eftersom den inte är ett ting, eftersom den inte är en eller två eller tre utan bortom all uppräknig, eftersom den är bortom varje mänsklig tanke och varje form och jämförelse och uttryck, kallas den tomhet, det som människosinnet når när det öppnar sig så mycket det kan för en abstraktion. Och denna tomhet är på samma gång absolut fullhet.

Men vi måste gå vidare. Vid varje sammankomst under senare tid har vi sysslat med mycket svåra ämnen. Om vi förstått det som sagts rätt, har varje sammankomst inneburit ett stort steg framåt på den esoteriska vägen. I kväll skall vi vara mer precisa i det vi säger.

De sju ädelstenarna representerar alltså i läromässig form de sju initiationsstadierna. Det har sagts oss att det finns tio initiationsstadier eller grader, vilket betyder att det finns tre ädelstenar utöver de sju nämnda. Men vi behöver inte bry oss om dessa tre, de står fullständigt över vår fattningsförmåga. Det sägs att de kommer varelser till del som har nått så långt framom oss att de inte längre kan kallas mänskliga, fastän de på grund av förfluten

evolutionär karma tillhör vår planetkedja.

Varje initiationsstadium eller grad över det tredje av de sju utmärks av något mer än undervisning. De första tre initiationerna eller initiationsgraderna består av undervisning. Med den fjärde graden börjar en annan metod. Vad innebär då denna?

En av ockultismens grundläggande läror är att ingenting som inte *erfares, upplevs*, kan bli *verkligt känt*. Detta vet vi faktiskt allesammans, eftersom det är en allmän erfarenhet. En av de så kallade lagarna i vår tillvaro, en av vår mänskliga naturs fundamentala betingelser, är att man måste *bli* och *vara* det man vill lära känna ordentligt, det man vill tränga in i och fullständigt förstå. Man kan inte vandra Vägen innan man blivit och är den Vägen. För vissa utvalda andar, för vissa utvalda själar som visat sig värdiga, är de olika initiationsetapperna därför ett slags forceringsprocess, ett "påskyndande" eller en utvecklingsprocess som gör det möjligt för dem att genom direkterfarenhet, genom individuell erfarenhet, genomgå och förstå de tillvarons fördolda hemligheter som de långsamma evolutionära utvecklingsprocesserna skulle ha bibringat dem först under loppet av tidsåldrar. Det är faktiskt fråga om ett eggande eller uppväckande av människan till inre kunskap och förmåga. Dessa initiationens olika skeden eller grader utmärks först av förberedande reningar. Sedan kommer "döden", en mystisk död. Kroppen och de lägre principerna paralyseras så att säga, och själen frigöres för en tid. I viss utsträckning leds och styrs och hjälps den frigjorda inre människan av invigarna när hon övergår till andra sfärer och till andra plan och lär känna dessas natur *genom att bli dem*. Att *bli ett ting* är det enda sätt på vilket kunskap om detta rotar sig i själen, i egot.

En initiand är en som genomgår initiation, och kom ihåg att initiation betyder "början". En initiand är en "nybörjare", medan en initierad person, en invigd, är en som redan påbörjat en uppgift. Observera också att med adept menas en som är "kunnig". I vår vanliga omgivning är alltså kemister, läkare, teologer, mekaniker, ingenjörer, språklärare och astronomer "adepter", personer som är kunniga, var och en i sitt yrke. De här två orden har i princip samma betydelse i den esoteriska skolan. En adept är en som är kunnig i den esoteriska visdomen, i läroarna om tillvaron, och en initiand är en som börjar tillägna sig dessa. Att säga att ni och jag är nybörjare, dvs initiander, är att konstatera ett uppenbart faktum. Ordet är också lämpligt på så sätt att det inte säger någonting bestämt om grad eller stadium, det är ett generellt ord. Man kan alltså med rätta ställa frågan: "börja vad och var?" Jag kan befinna mig på initiationsstegens lägsta spole och ni på den högsta, men alla är vi ändå vid *början*, ty framåtskridandet är utan slut.

Låt oss för egen del undersöka alla dessa och andra liknande påståenden. Vi har blivit uppmanade att noga pröva och genomlysas allt som sägs oss, att väcka oss själva till att *förstå saker och ting*, att *leva livet*, att *vara* det, att *bli* det, ty sådan är de förflutna tidsåldrarnas uråldriga lära.

I det avsnitt i Den Hemliga Läran som vi pekat på i kväll och som utgör vårt nuvarande huvudtema, talar H P Blavatsky inte bara om "det evigt-levande-mänskliga-banyanträdet" utan också om de *arhater* (ett sanskritord som betyder "de värdiga") som tillhör det sjunde steget i den andliga-psykologiska hierarkin. Dessa står bara ett steg från sin hierarkis ursprungsväsen, som är det underbara väsen vi nu studerar, och vilket alltså befinner sig på det åttonde planet av de tio som utgör denna hierarki. Det finns ett ännu större och underbarare väsen på det nionde planet, och på det tionde har vi det högsta av dem alla, hela hierarkins topp.

Vi går ytterligare ett stycke framåt. Vi har fått veta vari en del av den underbara upplevelse består, som initianden får genomgå vid initiationen i femte graden. Initianden, som ju befinner sig under prövning på den mystiska vägen, möter efter vederbörlig förberedelse och rening av det lägre jaget och den inneboende själen sitt högre Jag, sin egen inre gud, ansikte mot ansikte för "ett försvinnande ögonblick". Ve honom, om det finns någonting inom honom som inte kan bestå provet! De varningar som ges oss med avseende på detta prov är i sanning allvarliga. Den odödlige väktaren vet allt och godtar inga ursäkter. Den som misslyckas får visserligen en ny chans i ett kommande liv, men inte heller då kan någon oädel metall godtas i denna fruktansvärda smältdigel. Den inre naturen måste vara äkta som det renaste guld. Där får inte finnas någonting oäkta, någonting som är svagt och kan brytas sönder eller svika när provet kommer. Man måste alltså vara fullt redo att inta sin plats i väktarmuren. Och där kan ingen vekling stå.

Vi har också fått veta att initianden i den sjätte graden i stället för sitt eget högre Jag får möta något annat. Men det är något som vi i kväll skall förbigå med tystnad. I sjunde graden äger samma förlopp rum såsom en del av

den mystiska döden och aspiranten *blir* - här kan vi inte säga "möter ansikte mot ansikte" - *för ett försvinnande ögonblick den underbare väktaren själv*. Antingen återvänder han till människorna såsom en ___ eller försvinner han och ses inte mer. I det förra fallet *vet* han, därför att han har *blivit*.

Vi har i kväll talat om den kristna myten. Vi valde den benämningen med avsikt, för det är verkligen fråga om en myt. Hela berättelsen om Jesus, sådan den ges i de så kallade evangelierna, är en mysterieberättelse. Det har aldrig funnits en människa eller varelse som evangeliernas Jesus. Kom ihåg vad en myt är. Det är en berättelse eller allegori som innehåller hemlig sanning. I det här fallet är det en mysterieberättelse som delvis framläggs i symboler och allegorier och är försedd med okunniga utbroderingar av senare datum, men som ändå i stort sett ger ett slags bild av det som ägde rum i Mindre Asiens mysterier. Berättandets form och stil berodde i alla sådana här fall på de nationella sedvänjor som var i bruk vid firandet av mysterierna, liksom på sinnelaget hos folken bland vilka det ena eller andra initiationssystemet var förhärskande. Men evangeliernas Jesus är bara en mysteriegestalt, en sammansatt gestalt som är byggd på mystisk förkunnelse. Dock fanns det utan tvekan vid den tiden en ung syrisk initierad, kring vilken dessa olika legender och berättelser grupperades, sedan de mer eller mindre kompletta tagits från Mindre Asiens och i synnerhet från Alexandrias mysterieskolor. Den alexandriska mystiken är huvudkällan till den teologiska kristendomen. Det är i Alexandria som denna har sin upprinnelse. Den syriske invigde, förmodligen en ung judisk rabbin, hette kanske verkligen Yeshua, Iesus på grekiska och Jesus på latin. Det hebreiska ordet *yeshua* betyder "frälsare", och senare tiders kristna tog naturligtvis fasta på det namnet - eller gav de det åt sin religions förmodade stiftare. Och de vävde en mystisk saga kring hans namn, med vilken de symboliserade hans "frälsar"mission på jorden. Alla känner vi till den kristna myten. Men vet alla att denna från början till slut, sådan den ges i evangelierna, inte är något annat än en mer eller mindre suddig och förvanskad och illa sammanställd återgivning av stora verkliga mysterier? Från berättelsen om de vise männen och stjärnan till *den mystiska döden genom korsfästning och uppstigandet ur graven på tredje dagen* är den en illa hopkommen återgivning av *några* mysterier från de initiationsceremonier, som de tidigaste kristna säkerligen hade en viss kännedom om (se till exempel hos Origenes och Clemens av Alexandria). Med sina många ofullständigheter visar den kristna berättelsen klart att den bara är en efter faktiska initiationstilldragelser dåligt uppbyggd allegori eller myt.

Greken Apollonios från Tyana hade förmodligen samma ädla karaktär som syriern Yeshua eller Jesus. Vi kan läsa om Apollonios från Tyana underverk och om hans gärningar och liv i den mystiska "levnadsteckning" som skrevs av Filostratos. Men Apollonios är en *historisk* person, vilket Jesus inte är, och berättelsen om honom är mycket intressant. Vi läser bland annat om hans "försvinnande" inför Domitianus, när han stod inför rätta inför denne excentriske och stränge härskare. Varför sägs Jesus ha blivit "korsfäst"? Ty han blev inte verkligt korsfäst. Det är som jag sade fråga om en mysterieberättelse, men inte nödvändigtvis om en judisk eller grekisk sådan. Varje folk hade sina egna mysterier, som till stor del liknade varandra men skilde sig i detaljer. I dem alla förekom dock alltid "den mystiska döden". Där fanns alltid ett "nedstigande till Hades" eller "helvetet", och där fanns alltid "uppståndelsen", vanligen efter "tre dagar", och där fanns "förklaringen" vid prövningens slut.

Mycket av det som förekom i mysterierna fördes över till statens samhällseliga funktioner, och mysterierna gav därför förebilderna till många institutioner i forna tiders samhällsliv. Kungen och hans ministrar eller tjänare såsom statens ämbetsmän är ett exempel på detta. De efterbildar läraren och dennes lärjungar eller ämbetsmän. Detta är ett (av två) skäl till att våra förfäder skrev om de gudomliga dynastier som fanns i gamla tider. Idén om "kungarnas gudomliga rätt", som under senare tidsperioder blev så missförstådd och missbrukad, har också sitt ursprung i detta samband med mysterierna. Ja, till och med de forntida folkens kalendrar hämtades från mysterierna. Ursprungligen var dessa kalendrar grundade på verkliga astrologiska fakta, verklig kunskap om tidsskedena, men senare blev de missförstådda och felaktigt använda.

Har ni till exempel tänkt på att de kristna åminnelse dagarna långfredagen och den tre dagar senare infallande helgdagen praktiskt taget är samma sak som vintersolståndet den 21-22 december och den tre dagar senare infallande juldagen? I båda fallen har dagarna sitt ursprung i idén om "den obesegrade solens" mystiska död och tre dagar senare infallande födelse eller återuppståndelse, vilken idé i mysterierna exemplifierades av den framgångsrike neofytens "död" och tre dagar senare följande "återuppståndelse". Hur kommer det sig att de kristna övertog både det gamla hedniska firandet av vintersolståndet och den gamla hedniska återuppståndelsemyten, och att de gjorde den senare till en påsk? Den ena högtiden (julen) förband de med Jesu födelse och den andra förband de med hans återuppståndelse. Svaret är att de mycket gärna ville koppla samman sin nymodiga religion med den store judiske profet eller invigde som senare kallades Jesus, och på samma gång

förbinda honom med de arkaiska mysterielärorna från visdomens skola. Eftersom den judiska eller snarare syriska årsfesten inföll i samma månad som vårdagjämningen, eller rättare sagt på *den fullmånadag* som följde på vårdagjämningen, tog de återigen efter de gamla mysterierna på följande sätt. De så att säga delade symbolen i två delar. Den ena delen kallade de jul till åminnelse av Jesu födelse i en fysisk kropp, och den andra kallade de uppståndelse eller påsk till åminnelse av den uppstigande Christos "födelse". Det var en sällsam *tourde force* som fransmännen säger, en sällsam bragd av vad Katherine Tingley kallar "mystisk gymnastik". Men man skall observera att dessa två data faktiskt var mycket nära förbundna i de gamla mysterierna, och de kristna följde spåren ganska väl.

Om vi nu tar den mystiska kalender som vi talade lite försiktigt om förra veckan, så är det märkligt hur väl den passar ihop med de mysterieläror som står i samband med det underbara väsendet, den store invigaren. Vi refererade till en artikel i Lucifer (januari 1890) i vilken H P Blavatsky talar om den 4 januari, det datum esotericisterna borde kalla nyår, men inte är det väl någon som verkligen tror att hon menade att den 4 januari i och för sig har några magiska eller mystiska egenskaper eller inflytanden? Det gjorde hon inte. Vår kalendariska 4 januari är ett datum i en rent mekanisk kalender, som inte har något som helst mystiskt eller fördolt i sig. Om vi skulle råka in i en period av allmän okunnighet, liknande den som medelhavsfolken råkade in i när kristendomen blivit mäktig, skulle vi till och med glömma hur man sköter den rent mekaniska kalendern och finna oss ur stånd att få denna att stämma med de växlande årstiderna. Vi skulle då vara i samma knipa som de europeiska folken var i på 1500-talet, när påven Gregorius XIII lät vissa samtida matematiker reformera den gamla julianska kalendern på grund av den oordning i vilken denna råkat till följd av hans företrädares okunnighet. Dessa hade inte vetat hur man skulle skjuta in de nödvändiga dagarna vid rätt tidpunkt, och när den julianska kalendern i februari 1582 reformerades genom en påvlig bulla var man elva eller tolv dagar efter det verkliga året. Detsamma var förhållandet, fast mycket värre, när Julius Caesar reformerade kalendern år 47 f Kr. Den romerska kalendern hade då, utan tvekan på grund av politiska intriger av de olika pontifices maximi, kommit att halka långt efter det naturliga årstidsåret. Kalenderns 1 januari inföll på den dag som enligt naturen var den 13 oktober, och kalenderns vintersolstånd den 21 eller 22 december inföll omkring den 3 oktober. Hade Caesar inte rättat till den växande oredan och förvirringen, skulle den ständiga förlust av dagar som uppstod genom felaktiga eller uteblivna inskjutningar ha kommit kalenderåret att oavbrutet halka efter, kanske längs hela det naturliga året. Så när vi talar om H P Blavatsky och den astrologiska kalendern, menar vi verkligen inte bara den mekaniska kalender som är i allmänt bruk, och det gjorde inte heller H P Blavatsky själv. Hon avsåg ett datum som vilade på verkliga astrologiska fakta.

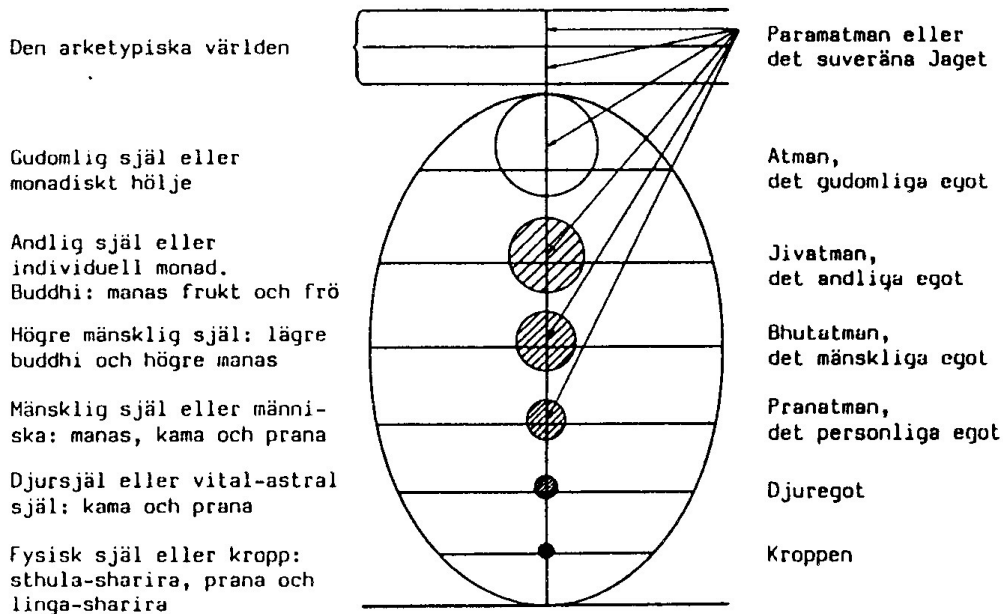
Kom ihåg att astronomi bara är den mekaniska sidan av sann forntida astrologi, och att astronomin av det skälet bara sysslar med planet-, sol- och stjärnkropparnas ställningar, rörelser och fysiska tillblivelse. Den är faktiskt bara en gren av den gamla astrologin, denna sublimes vetenskap om himlakropparna. Och här avser vi *inte* det som nutida skriftställare felaktigt kallar astrologi, något som i bästa fall är en pappersvetenskap. Vi har vid andra sammankomster varnat mycket bestämt för en sådan missuppfattning.

Vårt verkliga år, vårt mystiska år, är något helt annat än det borgerliga eller vanliga kronologiska året. Det borgerliga kronologiska året kunde börja på den verkliga dagen för vintersolståndet, dvs på den dag och i det ögonblick solen står längst i söder och just börjar sin färd mot norr igen. Detta vore att använda en av de naturliga tidpunkterna för tids- och årstidsindelning. Denna är också en astrologisk tidpunkt om vi vill bestämma en tidscykel, fast i så fall med en viktig ändring. Vad skulle då denna astrologiska cykel vara? Jo, vi kunde börja vårt borgerliga år vid vintersolståndet när *månen är ny*. Men *fjorton dagar efter det verkliga solståndet*, enligt vår nuvarande kalender den 4 januari, *är månen full*, och den dagen börjar under kontroll av planeten Merkurius eller Hermes, som är initiationernas och våra lärares speciella ledare, vägvisare och styresman. Observera att detta är fallet när Merkurius vid soluppgången befinner sig i undre konjunktion, vilket innebär att solen, Merkurius, jorden och månen alla är i syzygy (står på rak linje), med Merkurius mellan solen och jorden, och månen full. Planeten Merkurius behärskar då första timmen av den fjortonde dagen efter vintersolståndet. Men det vintersolståndet måste alltså sammanfalla med nymåne, och Merkurius måste på den fjortonde dagen därefter befinna sig i undre konjunktion vid soluppgången. Den fjortonde dagen (den 4 januari) är då en verklig onsdag eller merkuriusdag. På det här sättet börjar cykeln, men jag har inte haft tillfälle att undersöka hur länge den varar. Det kan våra här närvarande astronomer göra. Vi skulle alltså få två år, ett som vi kan kalla det borgerliga året (i grund och botten ett astrologiskt år) i och för borgerlig tidmätning och tideräkning, och så budhicykel-året. Det borgerliga året skulle då börja vid vintersolståndet, låt oss säga den 21-22 december, på natten mellan den 21 och 22 december. Den följande dagen skulle bli den första dagen i det nya borgerliga årets första månad. Men

vårt mystiska år, vårt budhiår, skulle börja fjorton dagar därefter vid *fullmåne*, på en verklig onsdag eller budhadag.

Vi går så över till ett annat ämne, ett viktigt sådant. Jag återkommer till den bild vi diskuterade vid vår förra sammankomst, men som vi inte hann belysa i detalj.

Den här bilden, den här symbolen, kan syfta på människan, men också efter vederbörliga ändringar på varje fullständig hierarkis universum, sak samma vilket. Som ni ser så har vi allra överst på bilden den arketypiska världen, som är roten eller fröet om vi betraktar den som tingens ursprung eller begynnelse, den kosmiska evolutionens och framåtskridandets startplats. Men den är också tingens blomma, deras slut och fulländning, om vi betraktar den som den kosmiska evolutionscykelns fullt utslagna blomster. Den arketypiska världen kan så att säga delas i tre plan, vilka utgör den högsta eller gudomliga trefalden. Det andra av dessa plan kallas paramatman eller det suveräna Jaget. Det första planet representerar parabrahman med dess fält av mulaprakriti. Som den framställs här, kan denna högsta trefald avse vilken hierarki som helst, ty bilden är representativ för dem alla. Paramatman representerar också det första eller omanifesterade logos. Det tredje planet, trefaldens lägsta, representerar det tredje eller manifesterade logos eller Brahma-purusha-prakriti. Går vi sedan nedåt på bilden kommer vi till de sju manifesterade principerna och elementen, bildade av de tre kvasi-arupa eller formlösa planen och de fyra rupa-planen eller formens plan. Hierarkins äggformade hölje är, om man så vill, delat i dessa sju plan och sex medvetandecentra med dessas oskiljbara sex vehikler eller "själar". Den vertikala linje som löper genom ägget representerar det inneboende Jaget, det Jag som är ett och detsamma i er och mig och alla, det som i oss alla säger "jag är". Det är inte olika i er och i mig, ty det är ett, hierarkins alltomfattande Jag. Men vad är det då som i er och i mig säger "jag är jag, inte du", det som är *själv*medvetande? Det är egot, "jaget", men inte Jaget, ty Jaget är bortom och utom all sådan begränsning av medvetandet. Det erkänner ingen skillnad mellan dig och mig.

Ni kommer väl ihåg den vackra sufileganden om själen som vandrade omkring och sökte efter sanningen och slutligen kom till Guds hus och knackade på porten. Som svar på knackningen dundrade åskan genom himlarymderna och Gud frågade: "Vem är det"? Själens svarade: "Jag". Då sade Gud: "Jag känner ingen jag". Själens vandrade åter omkring under många tidsåldrar i bedrövelse och sorg innan den gick tillbaka och ännu en gång knackade på porten till Guds hus. Gud ställde på nytt frågan: "Vem är det"? Men nu svarade själen: "Du". Då sade Gud: "Träd in i ditt eget, för vi två är ett". Där fanns ingen skillnad mellan mig och dig - en vacker legend som gestaltar ett av den uråldriga visdomens djupaste begrepp.

Med de sex cirklar av successivt avtagande storlek som är ritade längs den linje som representerar Jaget försöker

vi bildligt framställa det avtagande medvetandet, den avtagande insikten, förmågan, kraften, energin, utsträckningen och fattningsförmågan. Det är givetvis omöjligt att på en plan yta åskådliggöra ett rent metafysiskt ämne på ett adekvat sätt. Men vi vill visa att ju högre cirkeln eller sfären är, ju andligare sfären eller centrat är, desto större och mer omfattande är den till både beskaffenhet och styrka, om än inte ovillkorligen till storlek. Vi försöker vidare att genom allt kraftigare skuggning visa den tilltagande materialiteten i dessa centra eller sfärer. Det högsta centrat är den gudomliga själen eller det monadiska höljet. Den är atmans första eller högsta vehikel, och som egocentrum är den det gudomliga egot. Nedanför har vi den andliga själen eller den individuella monaden. Denna i förening med det som finns ovanför utgör den inre kristus. Svarande mot den andliga själen eller den individuella monaden har vi jivatman eller det andliga egot. Det är den delen av vår andliga natur som är odödlig såsom individualiserat ego, odödlig till slutet av solsystemets maha-manvantara. När solpralayan i tidens fullbordan bryter in kommer det en stund, en sista stund, som innebär den absoluta avslutningen för allting i det systemet, när alla planeterna och solen själv bokstavligen talat på ett ögonblick så att säga "blåses ut". Det sista av alla manifesterade väsen har i det ögonblicket övergått till högre plan. Och eftersom det i hela solsystemet inte någonstans finns någonting kvar som håller samman den fysiska materian, faller detta system omedelbart sönder och försvinner som en skugga som blixtnabbt passerar över en vägg.

Det andra centrat omfattar buddhi, som är såväl manas frukt som dess frö. Detta är det reinkarnerande egots centrum eller frö eller rot eller grundval. Ett steg längre ner på bilden kommer så den högre mänskliga själen, sammansatt av lägre buddhi och högre manas, och genomträngd av Jaget, som ovan sagts. Det motsvarande egocentrat är bhutatman, som vi belyste vid vår förra sammankomst, och som också kallas det mänskliga egot. Därefter kommer den mänskliga själen eller människan bestående av manas, kama och prana. Motsvarande egocentrum är pranatman eller det personliga egot, som är dödligt.

Från och med denna princip och nedåt finns det ingen bestående princip i "människan". Nedanför den mänskliga själen har vi djursjälen eller den vitala-astrala själen, kama-prana. Dess kvasiegoiska centrum är djuregot, den grundprincip av egoskap i djuret som håller detta samman under dess existens. Enligt våra läror har varje levande varelse en själ, inte en mänsklig eller gudomlig eller andlig själ, men en *själ som svarar mot dess art*. Det varelsen är, det dess art är, *kommer från dess själ*. Vi kan därför med rätta säga att ett djur har en anksjäl, en strutssjäl, en tjur- eller kosjäl, en hönssjäl, en näktergalssjäl osv. De lägre varelsen som betraktas som ett naturrike, delas efter sina inneboende själar upp i dessa olika familjer av levande väsen. Och givetvis finns i varje individuell varelse, bakom den själ från vilken den utgår, alla de principer som också präglar människan. *Men alla de högre principerna är latent i djuret*. Detta är skälet till att människan tillhör ett annat naturrike, människoriket, ty i henne är buddhiprincipen mer eller mindre aktiv. Manas utgår från buddhi som frukten ur blomman, men manas själv är dödlig och faller sönder vid döden. Bara det som är andligt i manas lever kvar efter döden, och detta kan så att säga kramas ur den. H P Blavatsky kallar detta andliga för manas arom. Det är ungefär som när kemisten drar rosenoljan ur rosen.

Slutligen har vi den fysiska "själen" eller kroppen: sthula-sharira eller den grova kroppen, prana och linga-sharira. Vi har tidigare sagt att den förlorade själen befinner sig vid medvetandets ena pol, och att mästaren befinner sig vid den andra. Det är mellan den högre mänskliga själen och den mänskliga själen (eller den egentliga människan) som den psykologiska skiljelinje går, över vilken man måste gå framåt-uppåt eller bakåt-nedåt, till pånyttfödelse eller till degeneration. Om man går uppåt och fortsätter att gå uppåt eller rättare sagt inåt (vi måste använda mänskligt språk vid alla sådana här beskrivningar), så innebär detta inte att man beger sig upp i rymden. Det är *beskaffenhet* vi talar om, förädlandet av det mänskliga egots beskaffenhet. Det är genomträngandet av, inbrytningen i, vår inre varelses sista höljen som är kännetecknet. Och fortsätter vi att gå uppåt eller inåt når vi slutligen mästareshap. Men om vi i stället går nedåt, om vår egoiska själsbeskaffenhet totalt förfaller, mister vi slutligen detta egocentrum, detta själscentrum, som skilt från sin övre livstråd upplöses och slutligen förintas. Där har vi detta med den förlorade själen vid medvetandets ena pol och mästaren vid den andra. När dödlighet blir odödlighet, när det förgängliga blir det oförgängliga, då uppnår man helt och fullt medvetet mästareshap - man blir en livets herre.

När alltså det medvetna centrum som vi nu är, helt hänger sig åt attraktionen eller gravitationen mot materian, ökar hängivandets intensitet med tiden och vanan. Den del av oss där vårt egomedvetande då har sitt säte, den del vi kallar själen, nöts då bort genom ett slags förslitning och försvinner till slut. Den suddas ut, förintas, och ingenting återstår av den. Den sjunker till den åttonde sfären, till dödens planet, där den slutligen möter sitt fasansfulla öde. För vår varelses monadiska (andliga) väsenkärna gäller det då att evolvera fram ett nytt

medvetet centrum eller egoiskt vehikel för kommande återfödelser. Det är här som det allvarliga i saken kommer in. Den måste utveckla eller evolvera det nya själscentrat, det nya egoiska centrat, för att åter kunna ta upp anknytningen till serien av liv. Och det kan under vissa omständigheter gå tidsåldrar innan det nyevolverade vehiklet för monadiskt medvetande är i stånd att ta igen den förlorade tiden och de förlorade tillfällena. Under tiden har släktets livsvåg färdats ett bra stycke framåt på sin bestämmelses väg och lämnat "de misslyckade" långt efter.

[Till Kapitel 20](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 20

Den mänskliga psykologins högre sida. Initiationen och mysterierna: avatarer, buddhaer och bodhisattvaer. Deras förhållande till glober, runder och raser.

"För att frälsa de goda och nedgöra det onda" föddes i sanning, var och en i sin tidsålder, de personligheter vilka är kända som Gautama, Shankara, Jesus och ett fåtal andra. De föddes som det blivit sagt: "Jag föds i varje yuga". Och de föddes alla genom samma kraft.

Det ligger ett stort mysterium i sådana inkarnationer, och de står utanför och bortom de allmänna återfödelsernas cykel. Återfödelserna kan indelas i tre klasser: (1) de gudomliga inkarnationer som kallas avatarer, (2) nirmanakayaer, dvs de adepter som avstår från nirvana för att hjälpa mänskligheten, och (3) den för alla naturliga följderna av återfödelse, den gemensamma lagen. Avataran är en skengestalt. Han kan sägas vara en speciell illusion inom den naturliga illusion som råder på de plan vilka står under inflytande av denna kraft, av maya. Adepten återföds medvetet när han så vill och behagar*, medan individerna i den stora massan omedvetet följer den tvåfaldiga evolutionens stora lag.

Vad är en avatara? Innan denna term används bör den vara fullt förstådd. Avataran är ett nedstigande av den manifesterade gudomligheten - vare sig det sker under typbeteckningen Shiva, Vishnu eller Adi-buddha - i en illusorisk form av individualitet. Han är en skengestalt som för människorna på detta illusoriska plan är objektiv, fast han i verkligheten inte är det. Denna illusoriska gestalt, som vare sig har ett förflutet eller en framtid eftersom den inte inkarnerat tidigare och inte heller kommer att göra det framdeles, har ingenting att göra med karman, vilken därför inte har något inflytande på den.

* En verkligt initierad adept bibehåller sitt adeptskap även om han inkarnerar otaliga gånger i vår illusoriska värld. Den drivande kraft som ligger till grund för en serie sådana inkarnationer är *inte* karma i dess vanliga betydelse, utan en ännu outgrundligare kraft. Under loppet av sina liv förlorar adepten inte sitt adeptskap, även om han inte i detta kan höja sig till en högre grad. (H P Blavatsky, "The Doctrine of Avatars", "The Secret Doctrine III", s 364)

När vi i kväll kastar oss direkt in i vårt ämne, skall vi tänka på vad vi tidigare sagt om naturen hos det underbara väsen som H P Blavatsky skriver om i första delen av Den Hemliga Läran. Vi skall också tänka på att "det mänskliga banyanträdet" är de nyckelord, med vilkas hjälp vi kan få en viss uppfattning om hur detta underbara väsen genom mysteriernas och initiationernas cykler verkar bland människorna, och då särskilt inom den psykologiska hierarkin.

På sidan 444 i samma del talar H P Blavatsky under rubriken "De skapande gudarnas teogoni" också om krafternas hierarki. Hon beskriver där hur dessa krafter ursprungligen uppfattades på rätt sätt, nämligen såsom i naturen verkande intelligenser och medvetanden. Men även om krafterna betraktades på detta sätt, gav varje folk dem under tidsskedenas lopp olika namn och utvecklade olika filosofiska synsätt på det vi kan kalla för det kosmiska maskineriet. Dessa synsätt skilde sig med avseende på stil och form i någon mån från varandra, och H P Blavatsky säger att de gestaltade de olika mysterieskolorna. Samothrake och Eleusis i Grekland var exempel på sådana skolor, och det fanns liknande skolor i andra länder.

Hittills har vi talat om det underbara väsendet i mer eller mindre allmänna ordalag, men i kväll skall vi försöka vara mer detaljerade och verkligen fråga oss vem och vad detta underbara väsen är.

Att besvara den frågan är dock utomordentligt svårt på grund av den subtila naturen hos de ämnen, som tillsammans uppenbarar sanningen om det underbara väsendet. Vi kan inte förstå vem och vad detta väsen är utan att förstå något av mysterieskolornas initiationer, och för att förstå dessa måste vi förstå något av den mänskliga psykologins högre sida. Och för att kunna förstå den senare måste vi först förstå de andra lärorna vi studerat, läran om hierarkier, läran om swabhava osv.

Ni skall ha klart för er att de sju ädelstenarna, de sju visdomsskatterna, i kortfattad form innehåller all den kunskap, dvs de nyckelläror, som människan kan få del av i denna kalpa. De innehåller allt som människan har vetat, nu vet, och kan veta i denna kalpa. De sju ädelstenarna är faktiskt en i filosofiska grundsatser avfattad kort sammanfattning av all för människan uppnåelig kunskap, och det beror på var och en själv, hur mycket han skall förstå av den.

Ni har säkert lagt märke till att ingen av de här ädelstenarna kan förstås till alla delar om den betraktas för sig själv. Ädelstenarna kompletterar och förklarar varandra. Var och en av dem förklaras av de övriga sex. Var och

en av dem förklarar de övriga sex och kompletterar dem. Tro inte för ett ögonblick att de är separata och särskilda kunskapsområden i den materialistiska bemärkelsen. Det finns bara en kunskap, en sanning, liksom det bara finns ett liv och ett yttersta vara. Men de sju olika ädelstenarna är så att säga olika fasetter av denna sanning. De är olika pelare i den gudomliga visdomens tempel.

Som ni säkert kommer ihåg, så nämnde vi förra gången två huvudskäl till att våra lärare har hållit dessa och andra läror så hemliga, och vi sade också varför straffen för förrådandet av kunskapen var så stora. För det första så utgör de läror vi studerat, och många andra läror som härleds från dessa, den storslagna belöningen för dem som visat sig värdiga dem, och värdiga att gå längre in bakom livets beslöjande förhängen. För det andra - och detta är det viktigare skälet - kan dessa läror inte förstås av ett otränat sinne. Om de gavs ut, skulle de helt enkelt inte bli förstådda. De större själarna skulle givetvis förstå mer än de mindre, men på grund av människosinnets ännu så länge ofullkomliga andliga utveckling i den innevarande fjärde runden, kan människan helt enkelt inte förstå dessa läror utan åtminstone ett visst mått av träning. Resultatet av ett otillåtet avslöjande skulle bli att lärorna förföll, dessa läror som under människosläktets tidiga utvecklingsskeden gavs åt människorna av gudarna.

Detta påstående är inte tomt prat. Delar av lärorna har blivit förrådade vid olika tillfällen, och detta har alltid resulterat i vad vi kallar svart magi. Det är den naturliga följderna av att lärorna och de sanningsprinciper de innehåller vantolkas och missbrukas. Till och med den dag som är finner vi män och kvinnor, som utan att veta någonting alls om dessa hemliga läror reser runt och tar betalt för undervisning om vad de kallar andliga realiteter, och utger sig för att veta allting om himmel och jord. Ni skall ha klart för er att ingen verkligt andlig lärare någonsin tar emot pengar eller annan ersättning för andliga sanningar.

Vi vet alla vad H P Blavatsky sade om detta. "Jag skulle hellre svälta i rännstenen än ta ett enda öre för att meddela andliga sanningar." Där har vi ett av de kännetecknen, på vilka man kan skilja den verkliga läraren från den falske. Där har vi ett av de sätt på vilka en lära kan förfalla. Våra lärare vill inte ha dessa lysande läror missförstådda och vanställda, och kanske få se ett stort antal människosjälar vilseledas och föras in på den väg som bär nedåt.

I Grekland, som vi tar som exempel, hade man två grupper av mysterier - de mindre och de större mysterierna. De mindre, i Attika, högtidlighölls på våren. De större högtidlighölls i Eleusis vid tiden för höstdagjämningen i september. De mindre bestod först av inre och yttre rening av själ och sinne, dock främst av inre, eftersom det är den verkliga reningen. Till denna kom så dramatiseringar av det som senare skulle äga rum i verkligheten i de större mysterierna. Dessa dramatiseringar framställde i bildlig form det som de större mysterierna hade att ge aspiranterna.

Mysterierna i Samothrake, också en grekisk institution och liksom de attiska senare en statsinstitution, var förmodligen Greklands äldsta. Men fastän dessa båda mysterieskolor förkunnade samma grundläggande fakta och samma slutgiltiga sanningar, undervisade de inte om samma saker. Mysterierna i Samothrake var vad vi i dag skulle kalla vetenskapliga. De sysslade med kabeirois natur och funktioner. Dessa tillhör den klass av andliga varelser som kallas uppbyggare, den lägre sjufalden. I Eleusis - *eleusis* betyder "advent" eller "det kommande", och *eleusiniabetyder* "ting som skall komma" - meddelades de mer teologiska och mystiska lärorna, särskilt de som handlar om vad som händer människan efter döden. Härav namnet Eleusis på den plats där mysterierna högtidlighölls och namnet Eleusinia, dvs det som skall bli eller komma, på mysterierna själva.

Varje land hade sitt eget mystiska sätt att tala i och om de olika mysterierna, och när det gäller Grekland, Syrien och Palestina var de tekniska termerna mycket lika varandra. Så till exempel kallades i Syrien de oinvidiga för svin och hundar, och förrådare kallades vargar. De av er som är bevandrade i Nya Testamentet känner säkert till de ställen där det talas om svin och hundar, och jag tror också om vargar. Räv var benämningen på dem som utan rättighet sökte tränga sig in i mysterierna. Alla dessa benämningar togs av den anledningen att människan kan liknas vid de här djuren när hon uppträder orättmätigt. Räv är listig, vargen sägs vara djärv och grym och sakna samvete, och svin och hundar har alltid haft dåligt rykte i Orienten.

Men även om dessa termer ingick i nämnda länders dåtida mysteriespråk, så är det inte den sortens språk som används i vår skola. Som jag sade vid vår förra sammankomst, så tror jag inte att Jesus någonsin kallade dem som inte var initierade i de samtida mysterierna för "svin och hundar". Gjorde han det, kan vi ta för givet att han

inte tillhörde vår skola. Men eftersom han nu faktiskt tillhörde den, måste vi dra slutsatsen att den sortens språk härstammade från hans lärjungar, förmodligen från sådana som bodde i Alexandria, där evangelierna med all säkerhet författades och nedskrevs i den form vi nu känner dem.

Och nu går vi över till huvudämnet för vårt studium, till den tanke som står i centrum för vår uppmärksamhet. Öppna era hjärtan på vid gavel, och töm för en stund era sinnen på alla tankar som är själviska och ovärdiga den atmosfär vi nu träder in i. Vid vår förra sammankomst tog vi upp fyra tekniska termer för att med deras hjälp belysa det här stora ämnet, men vi talade kring ämnet snarare än om det. Det var fyra termer som används inom den transhimalayiska buddhismen, och vi valde dem för att de för det första används av H P Blavatsky och för det andra återfinns i de österländska esoteriska urkunder som tillhör vår skola. Tre av dem var (1) *adi-buddha*, "den ursprungliga visdomen" eller vad grekerna kallar logos, (2) *dhyani-buddha*, "meditationens eller begrundandets buddha", av vilka det finns sju, och (3) *manushya*, "den mänskliga buddhan". Men de tre är alla förbundna med varandra: adi-buddhan såsom logos, dhyani-buddhan såsom den kausale buddhan, och manushya-buddhan såsom ombudet på vårt plan för den celesta hierarkin. Dessa buddhaer tillhör den celesta hierarkin, jämförda med den kosmiska hierarkin eller uppbyggarna. Det fjärde ordet var *bodhisattva*.

Vi har förut talat om planetandar och då använt ordet i en allmän betydelse, såsom synonymt med dhyan-chohaner eller meditationens herrar. I kväll skall vi gå ett steg vidare. Planetandarna är uppbyggarna av den astrala-materiella världen. De hämtar sin plan, sitt högre liv och sin visdom (med undantag för den som de själva vunnit) från den celesta hierarkin, den övre sjufalden. Och denna celesta hierarki utgår från adi-buddhan, ursprungsbuddhan eller logos.

För varje rund i vår sjufaldiga planetcykel (denna kalpa eller Brahmas dag, som omfattar alla sju runderna) finns det en övervakande dhyani-buddha, en begrundandets buddha, en kausal buddha. Allt som sker på alla de sju globerna i vår planetkedja står under uppsikt eller kontroll av den rundens särskilda dhyan-chohan. Vår innevarande rund, den fjärde i ordningen, står under uppsikt av den dhyani-buddha som tillhör den celesta hierarkins fjärde grad. För varje glob i planetkedjan finns det en vad buddhisterna kallar bodhisattva. *Bodhisattva* är ett sanskritord som betyder "den vars väsen är visdom".

Bodhisattvan är en tankefödd son så att säga av rundens dhyani-buddha. Det finns en dhyani-bodhisattva för denna glob, liksom för var och en av de tre glober som föregår den på den nedåtgående bågen. Det finns också en bodhisattva för var och en av de tre glober som följer på denna glob längs den stigande bågen. Dhyani-bodhisattvan är det andliga överhuvudet för varje globs andliga-psykologiska hierarki. Tag vår glob som exempel. Vår dhyani-bodhisattva är det underbara väsendet, den store invigaren, vår globs tyste väktare. I ett avseende är han en emanation från den dhyani-buddha som övervakar hela runden, men han är inte bara en utsöndring från eller förlängning av dhyani-buddhan. Varje bodhisattva är själv en varelse. Han är liksom en stråle från dhyani-buddhan.

Under sin evolution på vår jord (och på motsvarande sätt också på de sex andra globerna) genomlöper livsvågen sju skeden som kallas rotraser. Varje rotras bebådas av en manushya-buddha, en mänsklig buddha, som är "son" till globens bodhisattva på samma sätt som denne är "son" till rundens dhyani-buddha. Vidare är var och en av de sju rotraserna så att säga delad på mitten. När hälften av rasens cykel är genomlöst inträffar dess raskatastrof, ty naturen arbetar på det sättet. Men före katastrofen framträder en annan mänsklig buddha eller manushya-buddha av lägre grad.

Är det underbara väsendet en människa? Ja, det är han. Är han mer än en människa? Ja, det är han. Är han en sjufaldig varelse? Ja, det är han. Hur överförs då det underbara väsendets inflytande till hans representanter, de mänskliga buddhaerna och de mänskliga bodhisattvaerna?

Låt oss innan vi går vidare kasta en blick på ett näraliggande, psykologiskt ämne. Innan vi åtminstone dragit upp konturerna till detta, kan vi inte förstå vad som längre fram dyker upp i det studium vi nu håller på med. Människan är som ni vet sjufaldig. Hon kan också indelas i en trefald: en andlig människa, en mellanliggande eller i hög grad eterisk människa och en astral-fysisk människa. Med andra ord och i "psykologiska" termer: (1) gudomlig människa, (2) andlig människa och (3) personlig människa. Vad är då en avatara? En avatara antas i allmänhet vara en guds nedstigande i en mänsklig gestalt. Denna idé är exoterisk. Den är inte felaktig, men missvisande när den bara formuleras på det här sättet utan någon närmare förklaring.

Som ni vet så säger Krishna i Bhagavad-Gita: "...sålunda låter jag mig födas från tidsålder till tidsålder för att understödja det goda, nedgöra det onda och säkerställa rättfärdigheten." Krishna representerar här logos, eller kanske rättare sagt en stråle från logos. Logos - eller dess stråle eller inflytande - skulle på vårt plan vara helt hjälplöst och oförmöget att verka. Det skulle inte ha möjlighet att kommunicera med oss och vår sfär, ty logosstrålen saknar ett mellanliggande och *fullt medvetet* vehikel, dvs den saknar den mellanliggande eller i hög grad eteriska mekanism, det andliga-mänskliga i oss, som i den vanliga människan *bara är aktivt i mycket liten utsträckning*. En avatara blir till när en direkt stråle från logos inträder i och till fullo inspirerar och upplyser en mänsklig varelse genom förmedling av en bodhisattva, som har inkarnerat i denna mänskliga varelse och därmed tillhandahåller ett lämpligt och färdigt och fullt medvetet mellanliggande vehikel. Denna "mänskliga varelse" har inget eget karmiskt ego. Jagskapet, egot, den mellanliggande delen, den i hög grad eteriska och fullt medvetna förmedlaren, det andliga-mänskliga elementet, tillhandahålles av den inkarnerande bodhisattvan. En buddhas (nirmanakayas) högt utvecklade personprinciper (inte buddhans högsta element ty detta befinner sig i nirvana, utan hans lysande och rena andliga-personliga element, det andliga-personliga egot) inträder alltså i den ytterligt rena mänskliga varelsens kropp före eller strax efter dess födelse, och tillhandahåller på så sätt det mellanliggande vehikel som är lämpligt för logosstrålens inkarnation. Detta är en avatara.

Ett barn föds. Detta barn har en inre psyko-astral natur av transparent renhet och skönhet, och det attraherar på ett ni kan kalla magnetiskt sätt - i själva verket andligt - en stråle från logos. Dess eget högre Jag är naturligtvis fullt aktivt, och logosstrålen - som är DET SJÄLV - manifesterar sig i detsamma. Dessutom inträder en bodhisattva i denna kropp för att därigenom tillhandahålla egoelementet, och han gör det i enlighet med de förhållanden som råder när en avatara behövs på jorden. Vi har alltså följande förunderliga företeelse: En ren mänsklig kropp med dess prana och astrala modellkropp, men utan ett verkligt karmiskt ego, inkarnerar. En bodhisattva tillhandahåller ett egoelement av mycket större renhet än som kan förekomma hos vanliga människor, ett egoelement som utvecklats till den nivå som erfordras för logosstrålens eller den atmiska strålens inkarnation. Logosstrålen och barnets högre Jag är faktiskt ett. Men detta livsmysterium är något ytterst sällsynt.

Låt oss se på en annan sida av samma psykologiska tema och ta upp fallet Herren Buddha. Lägg märke till att vi här talar om Herren Buddha, fastän vi talar om denne store man under hans personliga namn Siddharta och som den vise Gautama eller Gautama Shakyamuni. Gautama var hans familjenamn, Shakya hans släktnamn, och Shakyamuni - den vise Shakya - var den titel man gav honom senare i livet. När Shakyamuni inträdde i nirvana vid åttio års ålder sade man exoteriskt att han "dog". Våra lärare visar dock att han levde till hundra års ålder innan han övergav sin fysiska kropp och blev kvar på jorden som en nirmanakaya. Vi vet alla vad en nirmanakaya är. Det är en fullständig människa, så när som på den fysiska kroppen. Men är detta hela det märkliga mysteriet? Nej, det är det inte. De högre delarna av buddhan var i nirvana, men det andliga-personliga egot stannade kvar på jorden som en aktiv varelse, som en nirmanakaya, en kraft för andligt gott, överskuggat av det nirvanska elementet. Och observera att denna nirmanakaya är en mänsklig bodhisattva. Läran säger att denna bodhisattva, Gautama Buddhas egoelement, liksom fallet var med föregående buddhaer är en andlig-mänsklig stråle från globens dhyani-bodhisattva.

Ni märker hur ytterligt svårt det är att lägga fram de här subtila och i hög grad andliga begreppen för sinnen som är otränade i vår metafysik. De kräver faktiskt år av djuplodande tänkande. Men låt oss se på ännu en sida av det här ämnet. Vem var Jesus? Vad var Jesus? Vem var Apollonios från Tyana, och vad var han? Läran säger att båda var inkarnationer av en nirmanakaya, och att båda hade samma gåtfulla samband med buddhan Gautamas bodhisattva. Apollonios var inte en avatara, vilket däremot Jesus var. Det finns näraliggande psykologiska likheter mellan dessa båda märkliga historiska fall, men de utgör inte identiska mysterier. Låt oss i förbigående notera att en buddha i mystiskt avseende står högre än en avatara. Skälen till detta skall vi lägga fram vid ett senare tillfälle.

Vi går vidare. Ni har alla läst om buddha-inkarnationerna i Tibet. Vi talar nu i exoteriska termer av det slag man finner hos Sven Hedin och andra europeiska forskningsresande. Några av dem har sett dessa så kallade inkarnationer av Buddha. Men ni skall ha fullkomligt klart för er att vår skola inte är lamaistisk. Vår skola representerar världens arkaiska esoteriska visdom, även om det visserligen är sant att den esoteriska sidan av tibetansk lamaism, om den rätt förstås, är det som kommer vår skola läromässigt närmast. Med alla de fel tibetanerna må ha, med alla de missförhållanden vi västerlänningar anser råda bland dem i det ena eller andra avseendet, så är dock den esoteriska läran i Tibet den som står vår skolas lära närmast av alla.

Men hur uppkom denna mycket sällsamma och intressanta lära om Buddhas fortlöpande reinkarnationer i de tibetanska Tashi lama och Dalai lama, och i åtskilliga andra inom den buddhistiska hierarkin i olika tibetanska kloster? Den uppkom ur den moderlära vi nu håller på att studera. Ni kommer kanske ihåg att H P Blavatsky på det ställe i Den Hemliga Läran som vi just nu sysslar med talar om en händelse som ägde rum före köns åtskiljande i den tredje rotrasen, när ett visst "andligt väsen" inkarnerade i människor. Och hon säger att detta inte gav upphov till en ras, men till en efter det underbara väsendet följande succession av höga andliga varelser. Det är faktiskt fråga om ett *överförande* av detta ursprungliga underbara väsens inre jag, hans ego, den eteriska människan. Detta underbara väsen kom till människosläktet från högre sfärer för att med början i den tredje rotrasen upplysa och rädda det. Tidsåldrarna igenom intill våra dagar har detta överförande pågått, med mänskliga kroppar och sinnen som vehikler. H P Blavatsky talar om detta underbara väsen såsom varande en människa och ändå inte en människa, och säger att ett otal legender om honom är i omlopp i Österlandet. I alla tider har det förekommit gåtfulla anspelningar på den högste mästaren, den store, våra lärares överhuvud, den tyste väktaren, den store invigaren osv. Den tibetanska lamaismen hämtade läran om Buddhas fortlöpande reinkarnationer från dessa. Ämnet är intressant, och kanske kommer vi längre fram att ta upp det till närmare studium. I kväll kan vi dock inte sysselsätta oss mer med den tibetanska lamaismen.

Det är emellertid nödvändigt att förstå, att det i ett avseende är stor skillnad mellan överförandet av ett egoelement, som i den tibetanska buddhaserien, och de sällsynta inkarnationer som kallas avatarer, även om de båda företeelserna i ett annat avseende är mycket lika varandra. De är mycket lika såtillvida att det i båda fallen är en människa som valts till uphadi (eller vehikel) för det högre väsendets manifestation. Och i båda fallen är den psyko-eteriska uphadin en bodhisattva. När det gäller avataran är bodhisattvan en manushya-buddhas upphöjda personliga människa. I den lamaistiska successionen är det bodhisattviska inslaget så att säga av mindre intensitet. Det är snarare fråga om ett bodhisattviskt *inflytande* än om en bodhisattvas fullständiga inkarnation, som i avataran.

De som forskar i buddhism och i Västerlandet ger ut böcker i ämnet, framlägger i dessa böcker läror som de visserligen hämtat från buddhistiska urkunder, men tyvärr hämtat med en oftast mycket liten förståelse för de subtila dragen i denna den andligaste av alla religioner. Helt säkert försöker dessa forskare att förstå och att sanningsenligt och ärligt lägga fram vad de tror vara den verkliga innebörden i de buddhistiska läroarna. Men det är förvånansvärt att de inte lyckas bättre, och detta beror på att de går till verket med materialistiskt inställda västerländska sinnen och med västerländska fördomar och förutfattade meningar. De forskar med en sinnesattityd som de själva inte är medvetna om, och när de träffar på något de inte förstår talar de snusfornuftigt om "det österländska bildspråkets vidskepliga besynnerligheter" etc. Men hur skall man väl kunna förstå en urkunds verkliga natur eller innebörd, om man griper sig an studiet av den med inställningen att man själv är kunnigare och klyftigare än de personer som en gång skrev den? Självpuppskattnings av det slaget dödar förståelsen och fördunklar den verkliga synförmågan. Och när studiet då gäller ett religiöst ämne, så kommer man ofelbart att anse alla påståenden och läroformuleringar vara "munkpåfund". Men som vi tidigare sagt så är ingen av de *forttida* världsreligionernas exoteriska läror falsk till sitt inre väsen. Den exoteriska läran *är* sann, men den kan bara förklaras med hjälp av en nyckel. Utan denna nyckel kan den bli, och blir faktiskt vanligen också, missförstådd och vantolkad. Och den degenereras på ungefär det sätt som vi talade om tidigare i kväll.

Vi skall så övergå till ett annat ämne som har samband med vårt nuvarande och belyser en annan sida av ädelstenen. Det sägs att den mänskliga buddhan, manushya-buddhan Gautama-Shakyamuni, föddes 643 år före den kristna tideräkningens början. Vidare säger våra läror att en mänsklig rasbuddha framträder i början av en rotras, och att en lägre sådan kommer innan rotrasen nått sin mittpunkt. Jag vill fästa er uppmärksamhet på att vi nu närmar oss mittpunkten av vår femte rotras. Vi befinner oss i den femte rotrasens fjärde underräs, inte i dess femte. Lagg märke till detta. Det dröjer mellan sexton och tjugo tusen år innan den raskatastrof inträffar som kommer att dela vår femte rotras i två delar, på samma sätt som skedde med den fjärde rasens atlantider och deras föregångare, den tredje rasens lemurier. Samma sak kommer att hända de två rotraser som följer på vår, den sjätte och den sjunde.

Att en del lärjungar trott att vi nu befinner oss i den femte underräsen beror på en feltolkning. Detta är inte så underligt, ty vi vet ju alla att läroarna om cykler och nummertal alltid hållits väl beslöjade. Feltolkningen tycks ha uppkommit ur det H P Blavatsky skriver på sidorna 478 och 488 i andra delen av Den Hemliga Läran. Och jag vill då fästa er uppmärksamhet på att *användandet av samma ord i olika betydelser* är ett av de vanliga sätt att beslöja, som en lärare måste begagna sig av när han skriver om esoteriska ämnen i ett för allmänheten tillgängligt

arbete. Läraren har esoterisk skyldighet att beslöja vissa uppgifter, men därigenom kan han meddela sanningen till dem som kan och får läsa den, och ändå dölja den för "hundarna", "svinen" och "rävarna" som det heter i Nya Testamentet och hos syrierna. I det här sammanhanget vill jag också fästa er uppmärksamhet på följande ord på sidan 27 i Den Hemliga Lärans första del: "varje rund består av de yugaer eller cykler, som utgör mänsklighetens sju perioder (rotraser), av vilka fyra redan är förgångna i vår livscykel och mittpunkten av den femte i det närmaste uppnådd". Och på sidan 641 i samma del säger H P Blavatsky: "Men eftersom vi befinner oss vid mitten - som alltid är materialitetens höjdpunkt - av vår *underräs* inom den femte rotrasen, så är de animala böjelserna, fastän mer förfinade följande" etc. "Materialitetens höjdpunkt" betyder bara en sak, nämligen *mittpunkten av den fjärde i vilken cyklisk serie som helst, till exempel den fjärde primära underräsen, den fjärde underräsen av den femte rotrasens fjärde primära underräs osv.*

Antag att vi delar in raserna på följande sätt. Vi utgår från att rotras faktiskt betyder den första eller ursprungliga primära underräsen, även om den i allmänhet får stå för alla de sju på varandra följande primära underräserna i rotrasen och alla de många andra mindre underräser som innefattas i dessa sju. Rotrasen är alltså den första primära underräsen av de sju primära underräserna i den stora rascykeln. Därefter har vi den sekundära underräsen, av vilka det finns sju i varje primär underräs. Sedan kommer de sju familjeräserna i varje sekundär underräs, och därefter sju nationella raser i varje familjeras. Vi behöver inte gå längre. Ett par steg till i serien och vi kommer till den enskilda byggstenen, den individuella människan. Men studera också sidorna 162 och 777 i del II, ty ett noggrant studium av dessa kommer att löna sig.

På ett annat ställe i Den Hemliga Läran, där H P Blavatsky talar om precessionscykeln på 25.920 år (de forntida sifforna), kallar hon denna cykel för en familjerascykel, omfattande sju nationella raser. Den europeiska rasen är en familjeras, och när hon talar om den rasens livstid säger hon att den har omkring 16.000 år kvar att leva. Ni ser alltså att vi ur vår mänskliga synvinkel sett ännu inte är särskilt nära den stora raskatastrofen. I perspektivet av en rotras livscykel är en så kort period som 16.000 år detsamma som att säga i morgon eller om en timma. En kort period på 16.000 eller 20.000 år är en obetydlighet när det gäller själens drama.

Någonstans - jag tror det är i hennes tidskrift Lucifer för 1887 eller 1888 - anspelar H P Blavatsky mycket målande på de jordbävningar som då rapporterades i tidningarna, och kallar dem för *förelöparna* till det som skall hända oss *såsom ras*. Men är Amerika den sjätte underräsens *blivande* hemvist? Ja. *Vilken underräs?* Ordet underräs är ju ganska svävande. Rör det sig om en sjätte *familjeras*? H P Blavatsky går här vidare och vidgar tanken på ett mästerligt sätt, precis som varje annan initierad skulle göra. Ifall Amerika om cirka 16.000 år eller under den senare delen av en precessionscykel på 25.920 år skall bli den sjätte familjerasens hemvist, så skall Amerika också, säger hon, bli *plantskolan* för den sjätte rotrasen. Den senare uppgiften är också sann, men det ligger en lång period mellan de båda tilldragelserna. När den senare långt avlägsna dagen gryr, finns Amerika inte längre till. En stor del av det amerikanska fastland som nu ligger över vattenytan kommer då att ligga under den, och nytt land - som nu utgör havsbotten - kommer att ha höjt sig över den. Så vitt vi vet blir Nord- och Sydamerika mer förenade med varandra. Nya landområden kommer att höja sig ur det nuvarande Stilla havet, och de gamla lemuriska flodbäddarna dyker då upp igen för att förena sig med det västra kustlandet.

Låt oss alltså se upp när vi läser om underräser. Annars är det risk för att gamla tankebanor vilseleder oss när vi träffar på beslöjande ord. Bryt till varje pris upp de stelnade tankebanorna i ert sinne! Frigör tänkandet, håll sinnet formbart! Betrakta aldrig ett enstaka påstående som den enda sanningen, var ni än finner det. *Tag det*, men ställ det mot något, jämför det med något. Studera och analysera det om ni vill ha fram sanningen. Detta är särskilt nödvändigt ifråga om cykler och ord som handlar om cykler. Se upp för ordet underräs, var vaksamma när ni läser om en buddha. Vilken buddha är det fråga om? Och läser ni om en bodhisattva - vilken avses då?

De ämnen som vi i kväll försökt dra upp konturerna till får vi nu lägga åt sidan till ett senare tillfälle. Vi bör och vi kommer att säga åtskilligt mer om det underbara väsendet. Missförstå nu bara inte det jag hittills sagt om detta underbara väsen. Kom ihåg serien. Först logos, adi-buddhan. Sedan de sju dhyanierna, vilka var och en inspirerar och övervakar en av de sju runderna och är den kausale buddhan, solen om man så vill, som emanerar ut oräkneliga lägre varelser. Därefter kommer dhyani-bodhisattvaerna, en för varje glob i planetkedjan, alltså sju, samt sju manushya-buddhaer, en för var och en av de sju rotraserna på varje glob i varje rund. Det finns förmodligen ett nästan oräkneligt antal fall, där under tidsåldrarnas lopp en bodhisattva, en buddhisk stråle, utgått från Mästarelogen där den store invigaren, den högste, det underbara väsendets människoemanation, befinner sig. Strålen har inspirerat och ingjutit den forntida visdomen i en stor och ren människas själ. Exempel på detta är

Jesus av Nasaret, Apollonios från Tyana och många andra, vilkas namn vi västerlänningar inte känner till.

Under initiationerna inträffar tre ting som har direkt samband med vårt ämne - det underbara väsendet och bodhisattvaerna. Tänk på att initiation är stimulerandet av själen hos en som är förberedd. Det är en evolutionär påskyndande process för att åstadkomma en snabbare utveckling av den inre människan, en utveckling som normalt tar tidsåldrar att genomföra. Under dessa initiationer, i den femte för att vara mer specifik, inträffar det som kallas *teofani*. De kristna använder detta ord och därtill ordet *epifani*, som betecknar en lägre form av samma sak, och de säger att den bör högtidlighållas den 4-6 januari, något som har direkt samband med solårskalendern vi talade om vid vår förra sammankomst. *Teofanibetydde* ursprungligen "uppenbarandet av en gud". Mysteriet är faktiskt följande. Under den femte initiationen möter den människa som undergår prövning, den chela som undergår prövning, *sitt eget guda-jag* ansikte mot ansikte, och blir för en längre eller kortare tid *ett med detta*. Han erfar då sanningen. Som ni vet så är det bara genom att *bli någonting* som man verkligen kan förstå detta. Och det är just vad det handlar om under de sanna, verkliga initiationerna. Epifanin är en lägre manifestation av teofanin. *Epifani* är ett grekiskt ord som betyder "lysa på" eller "illuminera". *Teofanibetydde* "det synliga framlysandet av en gud" - *människans eget inre högre Jag*.

Om teofanin är mer eller mindre fullständig vid slutet av initiationen eller prövningen har chelan *teopneusti*, som betyder "gudomlig inspiration". Han är medvetet förenad med sin inre gud, sitt högre Jag. Sökarens inre gud ingjuter under en längre eller kortare tid och i högre eller lägre grad, allt beroende på sökarens framsteg och mottaglighet, bokstavligt talat all universums visdom och kunskap i honom.

Den högsta av alla de forntida initiationserfarenheterna kallades i Grekland för *teopati*, som betyder "att uthärda en gud". Det är inte fråga om en gud som uthärdar, utan om en person som uthärdar en guds medvetna inträde i honom. Det handlar naturligtvis inte om en avatara (en sådan är ju någonting helt annat, som vi redan visat), utan om att den initierade under initiationen och under en kortare eller längre tid efteråt, allt beroende på hans andliga kraft och mottaglighet, genom den heliga närvaron i honom blir en vandrande levande gud, *sitt eget inre Jag*. I några ytterst sällsynta fall varar teofanin, teopneustin och teopatin lika länge som den initierades liv på jorden.

[Till Kapitel 21](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 21

Initiationerna och de forntida mysterierna. Rotraserna och deras underavdelningar. Globrunder. Planetrunder. Solkalpaer och hur dessa beräknas.

"Vad den filosofi beträffar, med vars hjälp mysterierna utvecklades (och vilken, det kan vi säga, de var avsedda att förkunna), så är den lika gammal som universum själv. Och även om dess kontinuitet kan brytas av oppositionella system, kommer den att åter framträda vid olika tidpunkter så länge solen själv fortsätter att upplysa världen. Den har sannerligen blivit, och kommer framdeles att bli, våldsamt angripen av vilseledande uppfattningar. Men oppositionen kommer att vara lika vanmäktig som de havsvågor, som slår mot ett på klippan byggt tempel. Majestätiskt kastar denna dem skummande tillbaka i havet, brutna och besegrade. Även om den faller i glömska under barbariska perioder och förlöjligas under gudlösa, kommer den tiderna igenom att åter blomstra upp - alla omvälvningar till trots." (Thomas Taylor, *Eleusinianand Bacchic Mysteries*)

Därför heter det i *Tabula smaragdina*, vars innehåll dock blivit vanställt av kristna händer: "Det högre förenar sig med det lägre och det lägre med det högre för att åstadkomma detta enda i sanning underbara verk" - MÄNNISKAN. Ty Chirams eller, som han kallas i kabbalan, kung Hiram's hemliga verk, "ett till väsendet, men tre till aspekterna", är den universella kraften eller *lapis philosophorum*. Det hemliga verkets högsta yttring är den andliga, fullkomnade människan vid evolutionslinjens ena ändpunkt. Föreningen av de tre elementen är den ockulta solventen i "världssjäl", den *kosmiska* själen eller astralljuset, vid den andra, ... (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran II*, s 124)

Ändamålet med alla mystiska ceremonier är att förena oss med gudarnas värld. (Sallustius)

Avsikten med mysterierna är att leda oss tillbaka till den fullkomning, från vilken vi som en princip först gjorde vårt nedstigande. (Platon)

Saliga de renhjärtade, de skall se Gud [sin egen inre gud] (Jesus)

Blott hörsägner hade jag förnummit om dig, men nu har jag fått se dig med egna ögon. (Job)

I kväll skall vi ta upp ett annat ämne som är av stor vikt och ligger nära vårt huvudämne. Och nästa gång skall vi försöka samla in våra spridda trådar och knyta ihop dem till ett sammanhängande helt, till en så klar bild som möjligt för vårt hjärnförstånd av det vi för närvarande kan förstå av den sjunde ädelstenen. Om tiden tillåter, skall vi i kväll också försöka att i korthet behandla frågan om mänsklighetens sju rotraser, de rotraser genom vilka den mänskliga livsvågen passerar under den innevarande fjärde runden på vår glob.

Vi inleder vårt studium med att läsa det avsnitt på sidan 444 i Den Hemliga Läran I som vi förut läst:

För att fullt förstå den grundidé på vilken alla forntida världsförklaringar vilar, erfordras studium och jämförande undersökning av forntidens alla stora religioner. Endast därigenom kan denna grundidé klarläggas. Den exakta vetenskapen skulle - om den vid sina försök att spåra naturens verkningar till deras yttersta och ursprungliga källor kunde nå en sådan höjd - kalla denna idé för krafternas hierarki. Den ursprungliga, andliga och filosofiska uppfattningen var *en*. Men i den mån systemen mer och mer för varje tidsålder började återspegla egenheterna hos folken, och i den mån dessa söndrades och ordnade sig i bestämda grupper av mindre folk eller stammar som var och en i sin utveckling följde sin egen bana, så undanskymdes grundidén så småningom av den mänskliga inbillningskraftens alltför yppiga växt. Under det man i många länder ägnade naturens krafter eller rättare sagt dess intelligenta makter gudomliga ärebetygelser, till vilka de knappast var berättigade, fann man på andra håll - såsom numera i Europa och i övriga *civiliserade* områden - själva tanken att dessa krafter skulle vara utrustade med intelligens alldeles orimlig och betecknade densamma såsom *ovetenskaplig*.

Lägg märke till den lugna men bitande ironi i det här avsnittet. Jag vill bara fästa er uppmärksamhet på denna innan vi går vidare. Fastän avsnittet handlar om de olika riktningar de forntida religionerna tog under tidernas lopp, de riktningar som ledde till deras uppdelning i de så kallade stora världsreligionerna, så ansluter det sig genom analogi och jämförelse mycket bra till de ämnen vi detaljerat men kortfattat skall behandla i kväll. Jag syftar då på initiationerna och de forntida mysterierna, samt på ett mycket missförstått faktum i naturen som är nära förbundet med de forntida mysterierna, och som av forntidsfolken utvecklades till en lära som de kallade "lärarnas succession" - *guruparampara* på sanskrit. Denna lära är i förvanskad form svagt återspeglad i det kristna systemets apostoliska succession.

Den kristna kyrkan övertog mycket tidigt såväl den här läran om lärarnas succession som mycket annat teologiskt stoff från medelhavsländernas gamla religioner. Läran om lärarnas succession blev den romerska kyrkans så kallade apostoliska succession, enligt vilken påvarna efterträder varandra i oavbruten följd såsom efterträdare till

Simon Petrus, fiskaren och aposteln från Galileen. Vi bryr oss inte om att gå in på den sidan av ämnet eftersom detta vore meningslöst för vårt nuvarande syfte, men i princip är det så att vi överallt, i varje typ av samhällelig och religiös verksamhet vi studerar, finner ett överförande av makt eller lära, eller av bådadera. Också ledarna för våra politiska partier efterträder varandra och fortsätter vanligen samma politiska tradition. Stora affärshändelser efterträder varandra och överförs från man till man en tradition av kommersiell taktik osv. Dessa exempel ur det dagliga livet är uttryck för en regel i naturen. Den dödliga människan, som är en tänkande och kännande varelse, vill inte att det som är gott eller hon tror vara gott skall gå förlorat, och överlåter därför makten eller läran eller bådadera till någon som hon anser vara lämplig och kapabel att föra verket vidare.

Det är på det religiösa verksamhetsfältet som det här systemet är mest framträdande, och det är där känslan är starkast. Vi vet att en succession av "profeter", av hierofanter, verkade i de forntida mysterierna. Detta är allmän kunskap av det slag man kan hämta i uppslagsverk och läroböcker.

Om vi tar de eleusinska mysterierna i Grekland som exempel, så vet vi att hierofanterna togs från Eumolpidernas familj och att fackelbärarna togs från Lykomidernas familj, vilka båda familjer bodde i Aten. Och vi har anledning förmoda att man vid mysterierna i Samothrake, sätet för en äldre rit och liksom mysterierna i Eleusis en statlig institution, gjorde på samma sätt vid överlämnandet av den tradition som hölls helig och inte fick meddelas till oinvigda. Föreningsbandet mellan de invigda i dessa så kallade mysterier ansågs oupplösligt, omöjligt att slita av. Det till och med stärktes genom döden.

Varifrån - bortsett från det faktum att människan gärna vill ge vidare det hon tycker vara gott - härleder sig de märkliga likheter på mystikens område som vi känner till från olika länder i världen? Varifrån fick man all den mycket likartade kunskap och makt som överläts från det ena överhuvudet till det andra? Den måste ha kommit någonstans ifrån. Folk tror inte längre på den gamla tomma filosofiskt vetenskapliga teorin eller villfarelsen, enligt vilken till exempel sex personer som bor på var sin ö ofelbart kommer att följa sex mer eller mindre identiska vägar i sitt tänkande och handlande. En gång i tiden var det vetenskapligt kätteri att tvivla på den teorin. Den sades vara ett faktum, fast det inte fanns något som bevisade den. Den var bara en teori som inte hade någon annan grundval än fantasin, vilken hade ansträngts till det yttersta för att finna en förklaring till sådana likheter och överensstämmelser som vi talar om.

Låt oss här konstatera att det är med aktning vi betraktar de många stora och högsinta personers upptäckter som gett oss en klarare uppfattning om naturens skal, dess yttre fysiska skal. Deras liv har ofta präglats av stora upppoffringar. Men samtidigt som vi erkänner att varje stråle av ljus som lyser upp vårt sinne och ger oss nya inblickar i naturens kärna är bra för oss, så drar vi en skarp skiljelinje mellan *vetenskapen*, de systematiserade sanningarnas kunskap, och *vetenskapsmännens* teorier. Vi accepterar en teori om den är bra, men, vi accepterar den bara som teori. Och den måste bekräftas av naturen själv innan vi godtar den som ett faktum, som en del av vetenskapen.

Vi har av våra lärare fått veta att den särskilda lära som i den romerska kyrkan kallas den apostoliska successionen och i de gamla mysterierna kallades överlåtandet av ordet, överlåtandet av kunskapen, överlåtandet av makten eller något liknande uppkom inom vår orden, fast uppenbarligen inte i vår tid. Vi är bara en generation av många som för vidare traditionen om den kunskap som leder sitt ursprung till den försvunna kontinenten Lemuriens sista epoker, och vilken fick en mer detaljerad utveckling på Atlantis, där de forntida mysterierna först etablerades.

I den högsta av våra loger överlåter den store mästaren-invigaren sanningen och makten till sin efterträdare, och vi har fått lära att samma system tillämpas i de lägre logerna. I vårt arbete för vi bara samma tradition vidare. Det är beklämmande att se hur lärda män med berömda namn och ett helt alfabet av akademiska titlar kan uttala sig om mysterierna, om vilka de faktiskt inte vet någonting mer än de spridda data de funnit i gamla böcker. De är bara bokmalar som läser men inte förstår. Det är också sorgligt att höra människor prata om hur onödigt det är att ha ledare därför att de tror att den ena människan är så god som den andra, att ingen kan vara så särdeles mycket bättre än andra. Det är sorgligt att höra dem säga att allt tal om andligt inre ljus och andlig insikt som överläts från initierad till initierad bara är struntprat.

Är de då så insiktsfulla? Ber man om bevis för deras teorier får man inga. De kan inte presentera några bevis, det rör sig bara om rena spekulationer. I stället är det så att vi kan peka på fakta som vi känner till eller som historien

lämnar vittnesbörd om i sina annaler. Där finner man tiderna igenom samma gamla tradition om överlåtande av kunskap och makt och lära.

När vi talar om mysterier och initiation använder vi dessa ord i en för oss helig betydelse, och utan att vilja eller försöka skapa en falsk och skadlig atmosfär av känslomhet. Vi talar om fakta. Som ni vet så är varje medlem av vår skola mer eller mindre en vetenskapsman, dvs en "vetare" och forskare. Vi uppmanas att i första hand använda vår hjärna, vårt sinne och vår vilja till att övervinna oss själva, och sedan till att på rätt sätt analysera oss själva och den värld vi lever i. Har vi inte gång på gång blivit tillsagda att rådfråga vårt samvete innan vi accepterar någonting? För att kunna göra detta måste vi tänka. Och vi vet, att även om vi då *på grund av vår egen blindhet eller oförmåga* skulle förkasta en sanning som bjuds oss så har vi trots allt gjort rätt, ty vi har varit trogna mot oss själva och mot våra samveten. Karman blir i ett sådant fall bara kortvarig, ty den inre människan förstår, och i trofasta hjärtan spirar sanningen i sinom tid.

Vi har blivit lärda att mysterierna - vi tar Grekland som exempel - indelades i två avdelningar. Som ni kanske kommer ihåg betyder Eleusis som ord betraktat "advent" eller "det kommande", det som skall komma, löftet. Mysterierna i Samothrake var närmast vad vi kallar vetenskapliga, och sysslade företrädesvis med naturens funktioner och dessas ursprung och med sätten att kontrollera dem. Man undervisade också om vad dessa funktioner ledde till, och det hela var alltså vad vi i dag kallar vetenskap. I Eleusis däremot meddelades undervisning i de esoteriska, religiösa och filosofiska läror som ger människorna vad den store romerske vältalaren Cicero kallade en ljusare livsåskådning och en gladare förhoppning inför döden, ty undervisningen handlade om det kommande, särskilt om det som så tanklöst kallas "dödens mörka mysterium". De eleusinska mysterierna indelades som sagt i två avdelningar, de mindre och de större mysterierna. De mindre mysterierna högtidlighölls tidigt på våren, ungefär vid tiden för Anthesteria, blomsterfesten, och högtidligheterna ägde rum i den lilla staden Agra. Dessa mysterier var huvudsakligen dramatiska till formen och hade ett enda syfte, nämligen att förbereda den som invigdes på det som skulle genomgå i de större eleusinska mysterierna, så att han eller hon bättre, snabbare och lättare skulle förstå detta - om han eller hon nu under mellantiden och provotiden visade sig vara sann och lämplig och ren.

Till och med vid den tiden när den tidiga kristendomen hade trängt undan de urartade och förvanskade religionerna i medelhavsländerna ansågs de eleusinska mysterierna - trots att de fallit från sin tidigare höga nivå - så upphöjda att initiationer fortfarande anordnades i dem. De upphörde slutligen på hedningarnas eget initiativ. Skolan stängdes på order av den kristne kejsaren Justinianus i Konstantinopel, men den stängdes på begäran av de bättre bland de så kallade hedningarna själva. Sanningen är att mysterierna inte besegrades av kristendomen, utan upphörde på grund av inre förfall. Kan vi göra oss en föreställning om vad dessa människor måste ha känt när de såg det som var dem kärare än livet stängas och avslutas på deras egen begäran, sedan det invaderats och förnedrats av urartade riter och trosföreställningar, och utan tvekan också av kristna fanatiker?

De dramatiska framställningarna i de mindre mysterierna var inte precis vad vi skulle kalla spel. I ett avseende var de spel, eftersom de var dramer. Men de uppfördes i en form av skådespel i vilka den blivande lärjungen, initianden, den som skulle invigas, själv fick spela huvudrollen. Låt oss ta ett konkret exempel som åtminstone är intressant, och kanske också upplysande. Vi skall då komma ihåg att det i de olika länderna fanns olika typer av initiationer och mysterier, även om alla i grund och botten var samma sak - och i dag fortfarande är samma sak i de stora hemliga brödraskapen. I varje land antog dock initiationerna och mysterierna ett visst utseende så att säga, som till exempel i Indien jämfört med Grekland. Invigaren och neofyten kunde använda olika språk, använda olika dräkter, kanske genomföra olika riter etc, men i grund och botten var idén densamma över hela världen. Man måste hålla i minnet att de mindre mysterierna var förberedelser för de större. I de förra blev kandidaten *undervisad*, och uppförde som drama det han psykiskt och andligt skulle uppleva i de större initiationerna.

En av dessa riter gällde det drama eller rättare sagt den provning som neofyten senare hade att genomgå i verkligheten i den större initiationen, nämligen mötet med sitt inre Jag, sitt eget inre Jag. Det var inte fråga om att möta Jaget på det vaga och abstrakta sätt vi menar när vi säger att någon "har funnit sig själv". I den mindre initiationen fick neofyten verkligen genomgå träning och luttring för att bli lämpad för den verkliga provning, i vilken han mötte sitt eget inre Jag ansikte mot ansikte. Först mötte neofyten detta inre Jag som en skenbarligen annan individ, för att i en ännu högre initiation uppgå i detta andra jag, sitt eget Jag, sitt högre Jag.

Denna rit var ett av de mindre mysterierna, ett av renandets och träningens mysterier. Den utfördes i staden Agra i närheten av Aten, och den utfördes i dramatisk form. Där och vid det tillfället fick neofyten lära sig förstå, och han fick en försmak av det som skulle komma honom till del om han senare var framgångsrik i den större riten. Vid den senare talade man öppet om för honom vad han skulle möta i denna om han ville vandra vägen ända till slutet. Och på samma sätt förhöll det sig med de andra initiationsstadierna eller initiationsgraderna.

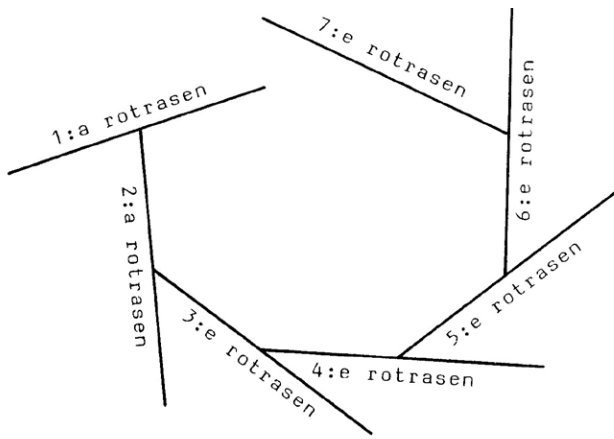
Nu vet vi inte med säkerhet hur många grader eller hemliga stadier de eleusinska mysterierna omfattade, men vi vet att det var åtskilliga. Vi vet också att mysterierna ända tills de stängdes blev så omsorgsfullt skyddade och dolda, att de lärde fortfarande löper runt i rena förvirringen i sina försök att få reda på vad som verkligen lärdes ut i dessa mysterier, som väckte beundran hos antikens största män. I de samothrakiska mysterierna rådde ungefär samma förhållanden i fråga om hemlighållande och grader.

Se på Egypten. Det har sagts oss att pyramiderna, och då i synnerhet den stora pyramiden, helt enkelt var majestätiska initiationstempel. Också där skyddades och hemlighölls mysterierna och initiationerna såsom någonting heligt. De förbehölls dem som visat sig värdiga, inte i tal utan i handling, och som hade prövats på många olika sätt. Och varför? Därför att initiationerna var riskabla för oförberedda själar. Våra lärare säger klart och tydligt att en initiation kunde avlöpa på tre sätt: (1) med framgång, (2) med misslyckande, som ofta innebar döden, och (3) med partiellt misslyckande, som ofta innebar vansinne. Framgång innebar utsäglich upphöjdhet. Varför blev följden ibland vansinne eller död? Var det fråga om en yttre bestraffning? Nej. Resultaten kom helt och hållet från kandidatens eget inre. Man sade rent ut till neofyten: "Kom med ett rent hjärta. Då skall utsäglich upphöjdhet och gudomlig kunskap bli din. Men kommer du med ett förhärdat och illvilligt hjärta, med otränat sinne och vacklande vilja, är du inte i stånd att möta det som du måste möta i den andra världen." Ty de större mysterierna innebar just att gå bakom det fysiska skalets slöja. Det är inte att undra på att träningen var hård och mödosam! Dessa forntida människor hade högsinta hjärtan och visa gamla själar.

Mysterierna är inte döda. Samma uråldriga sanningar, samma inträdande i upphöjdhet, samma underbara förverkligande av de högsta förhoppningar människan bär i sitt hjärtas hemliga gömslen, samma oförlikneliga kunskap om livet och tillvaron, kan alltsammans nås av den som *vill* och *vågar* och *vet att hålla tyst*. Det är vad våra mästare sagt oss. De har också sagt oss en annan stor sanning, nämligen att ett överlägset hjärnförstånd inte är en nödvändig förutsättning för framgång. De har klart och tydligt sagt att till och med några av deras egna bröder, några av mästarna själva, har blivit sådana på grund av sin andliga storhet och inte bara på grund av ett överlägset hjärnförstånd eller någon särskild mental förmåga. En sådan mästare kan stå högt till och med bland mästarna själva. Vi har också fått veta att vårt hjärnförstånd mycket ofta är ett hinder för oss. Det är visserligen en synnerligen användbar tjänare om vi låter det vara en tjänare. Men det är en herre som ofelbart leder oss in på vänsterhandsvägen om det inte upplyses och styrs av den andliga naturen, ty alla dess tankar är själviska och allt dess tänkande går ut på att tillfredsställa dess egna begär. Dess synfält är begränsat och dess utblickar korta. Dess från Jaget kommande ingivelser är få och sällsynta, och det är dödligt och dör med kroppen. Det är vi själva som väljer den sida av vår natur, den högre eller den lägre, på vilken vi, som William Quan Judge brukade säga, förankrar och bibehåller vår tro.

Det andra ämnet som vi nämnde i början av den här kvällens studium rör sig om de raser, genom vilka människosläktet såsom livsvåg passerar från början till slutet av sin evolutionära resa på denna glob. Det är som ni vet sju sådana rotraser som utgör evolutionscykeln i denna fjärde rund, vilken är vad vi kallar en globrund, och vi befinner oss för närvarande i den femte rotrasens fjärde underräs. Det råder bland en del lärjungar en viss förvirring beträffande dessa raser. Vid vår förra sammankomst sade vi att detta beror på att H P Blavatsky var tvungen att dölja vissa läror som hon inte var bemyndigad att delge allmänheten. Hade hennes lärjungar frågat efter dem på rätt sätt, hade hon kanske gett ut dem. Hur som helst så skall vi nu göra ett försök att helt kort teckna konturerna av detta ganska svåra ämne.

Låt var och en av de sju linjerna på följande bild representera en rotras. Ni ser att föreningspunkten, från vilken en rotras utgår från den föregående, befinner sig vid denna föregåendes mittpunkt, dvs i dess fjärde underräs.

Vi är som sagt nu i den femte rottrasen, två rottraser från slutet av vår globcykel eller globrund, och vår femte rottras har nästan nått den punkt där den kommande sjätte rottrasen skall grena ut sig. Var och en av de sju rottraserna indelas i våra läror i sju mindre raser på följande sätt. Lagg märke till det återkommande talet 7:

	1. Primär underraser (indelas i 7 mindre avdelningar)	
	2. Sekundär underraser	"
En	3. Familjeras	"
rot-	4. Nationell ras	"
ras	5. Stamras	"
	6. Stamgeneration	"
	7. Den enskilda människan (cirka 72 år)	

Beteckningarna stamras och stamgeneration används i brist på bättre.

Vi anger människans livslängd till 72 år eftersom hon i genomsnitt lever till den åldern, om hon inte drabbas av olyckshändelser eller elakartade sjukdomar som rycker bort henne innan hennes tid är ute. En del människor lever givetvis mycket längre än så. Om vi räknar med alla dödsfall - barn som dör i spädbarns ålder, de som dör i skeppsbrott, i krig, i tågolyckor, i bilolyckor, av sjukdom, blir mördade etc - skulle *medellivslängden* i dag förmodligen inte uppgå till mer än 15 å 20 år. Men dessa fall är trots allt undantagsfall, och bortser man från dem lever människan i dag cirka 72 år.

Här följer så en intressant beräkning, framlagd såsom tankeväckare. Antag att vi vill räkna ut längden av en rottras. Det kan ske på ett mycket approximativt sätt. Vi tar de 72 åren och multiplicerar dem med 7. Då får vi en stamgeneration. Denna multipliceras i sin tur med 7, och vi får en stamras. Då stamrasen multipliceras med 7 får vi en nationell ras med en längd av bortåt 25.920 år, som är längden av en precessionscykel. När denna multipliceras med 7 får vi en familjeras, som när den i sin tur multipliceras med 7 ger en sekundär underraser. När den så multipliceras med 7 får vi ett tal som faktiskt anger den totala längden av en rottras. Den här beräkningen är med avsikt mycket approximativ, men den är tankeväckande.

Ni ser att vi här inte har räknat rottrasen som en av de sju, utan gjort den till den allinfattande. Varför? Därför att vi annars skulle räkna den primära underraser två gånger. Beteckningen *rottras* bör avse den ras som är upphovet, "roten". Strängt taget är det därför från den första primära underraser som alla de övriga i serien växer fram, precis som trädets rot sänder upp dess stam, och stammen sänder ut de stora grenarna, och dessa de mindre grenarna, och dessa de minsta grenarna, och dessa kvistarna som bär löven. I enlighet med en sådan serie är det därför den primära underraser som faktiskt är *rottrasen*.

Det finns sju (observera talet sju igen) rottraser i en globrund, dvs i en planetrund när den passerar genom vår glob. Sju globrunder motsvarar en planetrund. Sju planetrunder motsvarar en kalpa eller manvantara eller Brahmas dag, och sju kalpaer plus sju planetpralayaer (sju perioder av planetär vila) motsvarar en solkalpa.

7 rottraser = 1 globrund

7 globrunder = 1 planetrund

7 planetrunder = 1 kalpa = 4.320.000 år (plus åtskilliga fler siffror)

7 kalpaer + 7 planetpralayaer = 1 solkalpa

Dessa siffror anges därför att de är fundamentala. De är riktiga så långt de går, och vi skall behandla dem vid framtida sammankomster.

Notera slutligen att bilden som visar hur den ena rotrasen uppkommer ur den andra vid dennas mittpunkt lika väl kan gälla primära underraser, sekundära underraser, nationella raser, stamraser etc. Detta är uppenbart, ty det finns ingenting unikt och enastående någonstans i naturen. Naturen gör inget annat än upprepar sig själv, och den som sade att naturen aldrig upprepar sig själv gjorde ett grovt misstag. Naturen gör inget annat än upprepar sig själv. Har ni någonsin sett något absolut unikt, något som i alla avseenden skiljer sig från allting annat? Tvärtom, ni ser överallt hur allting upprepar sig själv: årstiderna år ut och år in, natt och dag år ut och år in, planeterna som oavbrutet kretsar runt solen, och deras egna satelliter som kretsar runt sina centralkroppar på ungefär samma sätt osv. Ideliga upprepningar överallt. När ett träd sänder ut sitt lövverk, sänder det ut sina egna löv. Det sänder inte ut någonting unikt och hittills okänt - föremål som stolar eller tempel eller hus. Det sänder liksom alla andra träd ut vad som tillhör det.

Cykler finner man på livets alla områden. Så till exempel föds barn efter cirka tio månader eller nio solmånader. Om det föds sju månader efter befruktningen kan det leva och vara fullt friskt och duktigt. Men det är ofta mycket känsligt och överspönt, har ett nervöst temperament och behöver den mest omsorgsfulla och kärleksfulla vård, eftersom det måste slutföra sin tillväxt i den kalla yttervärlden. Om naturen behöver ytterligare två månader för att göra det normalt.

Vid nästa sammankomst skall vi försöka knyta ihop de tanketrådar vi tagit upp till ett så följdriktigt och sammanhängande helt, att till och med vårt hjärnförstånd kan fatta åtminstone en del av det sublimes ämne vi studerat de senaste veckorna.

[Till Kapitel 22](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 22

Medkänslans hierarki. Manasaputraernas inkarnation.

Vet, att strömmen av övermänsklig kunskap samt den gudavisdome du vunnit skall genom dig, alayas kanal, ledas över i en annan flodbädd.

Vet, du helige som vandrar på den hemliga vägen, att den strömmens rena friska flöden skall brukas till att mildra bitterheten i oceanens salta vågor - detta mäktiga sorgens hav, bildat av människornas tårar. (H P Blavatsky, *Tystnadens röst*, s 87-88)

Bodhisattva, böj nu ditt huvud och lyssna noga! Medkänslan talar och säger: "Kan väl sällhet finnas, när allt som lever måste lida? Skulle du bli frälst, och höra världen gråta och klaga?" (H P Blavatsky, *Tystnadens röst*, s 91)

Vi inleder kvällens studium med att läsa på sidorna 309 och 310 i Den Hemliga Läran II:

I den mån människornas "kläder av skinn" förtätades och de alltmer försjönk i fysisk synd, avbröts förbindelsen mellan den fysiska och den eteriska, *gudomliga* människan. Materians slöja mellan de två planen blev även för den inre människan alltför tät att genomtränga. Himlens och jordens mysterier, som i dess renhets dagar uppenbarats för den tredje rasen av dess himmelska lärare, blev en stor ljushärd, vars strålar dock försvagades när de spreds och utgöts över en otjänlig, emedan alltför materiell, jordmån. Hos massorna urartade de till trolldom och antog sedan formen av exoteriska religioner, vidskeplig avgudadyrkan, och dyrkan av människor och halvgudar. Bara en liten skara av urtidens människor - hos vilka den gudomliga visdomens gnista brann med oförminskad glans, och endast vann allt större klarhet och styrka i den mån den med varje tidsålder alltmer fördunklades hos dem som använde den för låga syften - förblev de utvalda väktarna av de mysterier, som blivit uppenbarade för mänskligheten av dess gudomliga lärare. Bland dessa få fanns de som alltifrån begynnelsen bibehöll sitt *kumariska* tillstånd, och genom traditionen går en av de hemliga lärorna bekräftad viskning om att dessa utvalda var fröet till en hierarki som sedan denna tid aldrig dött.

Den inre människan hos de första *** byter bara sin kropp från tid till tid. Hon är alltid densamma, vet varken av vila eller nirvana, försmår devachan och förblir ständigt på jorden till mänsklighetens frälsning.. " Av de sju jungfruliga (kumaraerna) offrade sig fyra, för att för världens synder och till de okunnigas upplysning kvarstanna till den nuvarande manvantarans slut. Fastän oseedda, är de alltid närvarande. När människorna säger om en av dem att han är död, så är han dock levande och har iklätt sig en annan form. Dessa är huvudet, hjärtat, själen och utsädet till en kunskap som ej dör. "

Högre än "de fyra" är på jorden och i himlarna endast EN - det ännu hemlighetsfullare och ensligare väsen som omtalas i del I.

- det underbara väsen vi tidigare talat om.

Vi beger oss in i vårt ämne med att ställa en fråga till oss själva. Varthän och i vilken riktning färdas vi som släkte, som människor, som tänkande individer? Den uråldriga visdomen säger oss att vi färdas *inåt*, inte uppåt eller nedåt, inte till höger eller vänster, inte framåt eller bakåt, utan *inåt*. Vi lämnar materians regioner och tar dem faktiskt med oss genom att förändliga de lägre klädnaderna. Vi färdas inåt på den väg som började med vårt nedstigande i material, i manifestation, men som nu består i att höja material mot anden, dess verkliga källa eller rot. Vi följer den väg som *vi i vårt eget inre själva är*, och drar oss allt längre inåt tills vi i tidens fullbordan når ett mål, som är ännu mer överjordiskt än det vi lämnade när vi påbörjade vår pilgrimsfärd nedåt för att göra erfarenheter.

En annan fråga är denna, hur paradoxal den än kan låta: Är våra högre naturer skilda från oss själva? Är de vi själva? Vad är de? Som lärjungar känner vi alla till lärorna om människans sju principer, men när vi sätter oss att fundera över vad dessa sju principer verkligen är - om de utgör en enhet, eller om var och en av dem är en varelse i sig själv - då ger vi oss sannerligen in på ett svårt ämne. Låt oss först säga att de fyra lägre principerna är lånade eller kanske snarare *evolverade ut ur oss själva* i förening med element som hämtats från naturens gemensamma förrådshus, liksom när människan för att nära sig tar in föda bestående av atomer i sin kropp. Samtidigt är var och en av dessa atomer själv vehiklet för en monad som manifesterar sig i den livssfären, på det planet. Men våra tre högre principer är var och en en avskild varelse, fast de under den manvantariska cykeln är förenade i en oupplöslig enhet. Varför det förhåller sig så ser vi när vi studerar den sjunde av de sju ädelstenarna. Denna sjunde ädelsten är den suveräna nyckeln till alla de övriga sex.

Vi har börjat få en viss uppfattning om den fråga vi studerar, frågan om hur enheten blir mångfalden och hur

mångfalden återgår till att bli enheten. Observera först skillnaden mellan *en*, *enhet* och *förening*. *Förening* är en samling tätt sammanfogade ting. *Enhet* är en samling ting, men med ett gemensamt överhuvud eller ursprung, till exempel toppunkten av en hierarki. *En* är monaden, individen, och är därför odelbar. I våra fyra lägre principer är vi en *förening*. I våra tre högre principer, den högre trefalden, är vi en *enhet*. Och i våra tre högsta, som vi för förståelsens skull kallar för den högsta trefalden, är vi *en*.

De tre principer som utgör den högre trefalden existerar var och en på sitt eget plan. Vi känner inflytandet från dem, ty vi är i andlig kontakt med dem. Men var och en av dem existerar med medvetande och förmåga på sitt eget plan. Vi har bara så mycket kännedom om dem som vi hittills evolverat. Allt vi till exempel vet om manas, den tredje uppifrån räknat, är det vi hittills i denna fjärde rund assimilerat av den. Den kommer inte att vara fullt utvecklad förrän i slutet av nästa rund. Det vi kallar vår manas är en generaliserande benämning på det reinkarnerande egot (jag talar nu om högre manas).

Vi måste ha klart för oss att hela vårt medvetande, dvs den vanliga människans medvetande, hänför sig till detta vårt nuvarande plan, men att det i kosmos finns otaliga andra plan som omger oss och genomtränger oss. Vart och ett av dessa plan har liksom vårt sina egna varelser, tänkande och icke tänkande väsen. Varje klass av dessa varelser är anpassade till sin egen sfär, sitt eget plan. Vår jord genomtränger dessa plan liksom de genomtränger oss. Skälet till att vi inte ser planen med invånarna och deras boplatser och de lägre varelser som lever där, är att våra sinnen ännu inte är lämpade att förnimma allt detta. Våra sinnen har ännu inte evolverats eller tränats till att känna dem eller se dem, våra fysiska sinnen har bara en mycket begränsad förnimmelseförmåga. Men planen finns där. Några av dem tillhör vår egen hierarki, andra gör det inte. De senare tillhör andra hierarkier, vilka var och en har sin egen serie av plan eller världar. Liksom varje ton i ett musikackord tydligt kan höras - var och en skild från de andra, men tillsammans bildande ett ackord, en musikalisk harmoni - så är det med dessa plan. Det är om man så vill en fråga om olika vibrationer. Och då använder vi ordet i dess vetenskapliga betydelse. Om vibrationerna är sådana att våra sinnen kan varsebli dem så ser, hör, känner, smakar eller luktar vi dem såsom sinnesförnimmelser. Om våra sinnesorgan inte kan uppfatta dem, vet vi ingenting om dem. Ändå finns de där!

Samma sak är det med våra tre högre principer, den högre trefalden. Egot existerar med sitt eget medvetande och sina egna krafter och sitt eget hemvist som är en "själ", och vi känner dess verkningar, dess flöde, som för oss är ett inflöde. På liknande sätt förhåller det sig med buddhiprincipen och med den atmiska strålen. Vi säger att atman är universell, och det är den. Men den tillhör (*vad oss beträffar* på vårt nuvarande evolutionsstadium) det fjärde kosmiska planet, trots att den är vår sjunde princip.

Vad jag försöker säga är att människans bestämmelse är att höja sitt medvetandes brännpunkt från det lägre till det högre. Och för varje steg hon tar uppåt, eller rättare sagt inåt, *finner hon en ny värld* med dess egna invånare, med dess egna förhållanden och "lagar", med dess "boplatser" för invånarna. En del av dessa världar är ofantligt mycket högre än vår, andra är bara något högre, en del är ofantligt mycket lägre än vår och andra är bara något lägre. Följer vi hermetikernas gamla axiom, "som där uppe, så här nere", kan vi se hur sant det är att påstå att var och en av dessa världar har sitt eget liv, sina egna tänkande varelser, sina egna träd och stenar, sina egna stormar, sin egen eld, sina egna bebyggare och sina egna djur, och hela den övriga mångfald av olika företeelser och varelser som liknar men inte är identiska med de väsen vi ser runt omkring oss på vårt plan. Tänk på de omätliga vidder av medvetande och tillvaro som denna tanke pekar ut, på livets gränslöshet som ger oss löfte om ändlös framtida evolution, liksom det ligger ändlös erfarenhet och evolution bakom oss. Denna tanke är en förädlade tanke.

Som vi flera gånger sagt så är toppen av varje hierarki *en*. Den kan betraktas som en i tre eller tre i en, ett gammalt filosofiskt begrepp från vilket de kristna fick sin dogm om treenigheten. Detta är den högsta trefalden. Efter denna kommer en enhet av det vi kallar vår högre trefald, tre separata principer i sig själva, men sammanbundna till en fast enhet i den sjunde och högsta principen atman. Atman är Jaget, "det allmänna jagskapet", inte vårt ego utan det förnimmande eller medvetande om jagskap som är detsamma i er och i mig och i varje mänskligt väsen liksom i hierarkins alla lägre varelser, till och med i dem som tillhör djurriket under oss. Det är svagt förnimbart också i växtriket och latent i mineralriket. Det är den rena förnimmelsen, den abstrakta idén om *Jaget*. Hela hierarkin igenom är förnimmelsen densamma, utom vad beträffar graden av självigenkännande. När ni säger *Jag* menar ni detsamma som jag menar. Men när ni säger *jag själv*, *jag är jag och ingen annan*, så är detta ert *egos* medvetande. Och det är inte detsamma som när jag säger *jag är jag*. När detta ego höjs från de lägre planen till de högre kommer det naturligtvis i kontakt med högre företeelser. Från det lägre

medvetandet blir vi genom evolution medvetna om vårt människoskap, vi blir *självm*medvetna. Och från att vara en människa blir vi en buddha eller kristus, uppnående fullt utvecklat *självm*medvetande. Och därefter finns det ännu högre plan, om vilka vi nu inte säger någonting. De fyra lägsta principerna slutligen, bildar en förgänglig, tillfällig och vid döden upplöslig *förening*.

De här planen eller världarna sträcker sig både inåt och utåt. Från vår position sett sträcker de sig i den ena riktningen mot en allt större överhöghet. I den andra riktningen går det nedåt längs den vänstra handens väg.

Låt oss så ta upp nästa ämne genom att läsa på sidan 601 i Den Hemliga Läran I:

Esoteriskt är läran olika. Den gudomliga, rent adi-buddhiska *monaden* manifesterar sig såsom det universella buddhi (de hinduiska filosofiernas *maha-buddhi* eller *mahat*), den andliga, allvetande och allsmåktiga roten till gudomlig intelligens, den högsta världssjälen eller logos. *Denna* nedstiger "likt en låga, utbredande sig från den eviga elden, som är örörlig, utan till- eller avtagande, alltid densamma till slutet" av tillvarons cykel, och blir universellt liv på det kosmiska planet. Från detta plan av *medvetet* liv utgår, likt sju eldtungor, ljussönerna (livets *logoi*) och därpå begrundandets dhyani-buddhaer - de konkreta formerna av sina formlösa fäder (de sju ljussönerna) och *fortfarande dessa själva* - om vilka kan användas brahmanernas mystiska uttryck: "Du är DET - BRAHMA". Det är dessa dhyani-buddhaer som utsänder sina chhayaer eller skuggor, de himmelska områdenas bodhisattvaer, urtyperna till de *överjordiska* bodhisattvaerna och till jordens buddhaer samt slutligen till människor. De sju "ljussönerna" kallas även "stjärnor".

Sanningarna om livet och tillvarons mysterier är sublimare än vi vanliga människor kan fatta. Vi har fått veta att det finns en medkänslans hierarki som H P Blavatsky ibland kallade medlidandets eller barmhärtighetens hierarki. Denna är naturens ljusa sida i motsats till dess materiasida eller skuggsida, dess nattsida. Det är från denna medkänslans hierarki som de halvt gudomliga varelser kom, som vid mitten av den tredje rotrasen i den innevarande runden inkarnerade i den periodens halvmedvetna kvasi-förnuftslösa människor. Dessa långt framskridna varelser är också kända som de sol-lhaer (tibetanernas benämning på dem), de solandar, människor i en föregående kalpa, som i den tredje rotrasen offrade sig själva för att ge oss förnuftets ljus. De inkarnerade i de förnuftslösa psykofysiska skalorna för att väcka de sovande egon vi då var till gudomligt jagskap och självmmedvetande. De är vi själva, ty de tillhör samma stråle från anden som vi. Ändå var vi strängt taget de halvt omedvetna, halvuppväckta egon som de berörde med sitt eget väsens gudomliga eld. Detta vårt "uppväckande" kallade H P Blavatsky för *manasaputraernas* inkarnation, ljusets eller "förnuftets söners" inkarnation. Hade denna inkarnation inte ägt rum skulle vi visserligen fortsatt vår evolution av "naturliga" orsaker, men denna hade varit långsammare än vi kan göra oss en föreställning om, nästan utan slut. Men den här handlingen av självupppoffring, som hade sin grund i deras oändligt stora medlidande och stora kärlek - även om de handlade på karmisk impuls - väckte den gudomliga elden i våra egna jag och gav oss ljus och fattningsförmåga och förstånd. Sedan den tiden är vi själva "gudarnas söner". Självmmedvetandets förmåga väcktes i oss, våra ögon öppnades, vi blev ansvariga och beträdde definitivt den inre tysta väg som leder inåt, tillbaka till vårt andliga hem.

Då vi förra gången talade om initiationer påpekade vi att initiationen faktiskt är en påskyndandeprocess. Men den är också något annat. Den är en upprepning, ett försök att upprepa det som utfördes genom inkarnationen av dessa intelligensens herrar, ljusets söner. Initiationen är ett bemödande att stimulera det inre andliga jaget, att väcka det till aktivitet, att snabbare ge liv åt oss, att sätta oss i stånd att se och förstå, att bistå dem som tidsålder efter tidsålder under lidanden och strider består proven, och att sätta dem vars själar är upplysta i stånd att göra samma sak för de bröder som inte hunnit lika långt som de själva.

Hur kommer det sig att alla vishetslärare som framträtt bland människorna oavslåligt framhållit att självkontroll, barmhärtighet, medkänsla och andlig förståelse är såväl en plikt som en nödvändighet? Hur kommer det sig? Därför att detta är nyckeln, det "Sesam, öppna dig" som öppnar portarna, inte bara för att släppa in ljuset utan också för att vi, när vi ser ljuset, skall ge det vidare till andra. Ty vem är väl den människa som inte skulle vilja följa det?

Låt oss skriva ner följande benämningar, hämtade i det ovan citerade avsnittet ur Den Hemliga Läran, och därvid ordna dem i hierarkisk form så att de lättare stannar kvar i minnet:

1. Adi-buddhi

2. Maha-buddhi, som faktiskt är mahat. Det är också det första logos, för att använda den grekiska nomenklaturen.

3. Universellt ljus, som också är liv, på sanskrit även kallat gudomlig materia, gudomlig natur, daiviprakriti. Det andra logos.
4. Ljusets söner, kallade livets logoi, det tredje logos.
5. Dhyani-buddhaerna, begrundandets eller meditationens buddhaer.
6. De celesta bodhisattvaerna. *Bodhisattva* är ett sanskritord som betyder "den vars natur är celest visdom eller bodhi".
7. De överjordiska eller övermännsliga bodhisattvaerna.
8. Manushya-buddhaerna eller de mänskliga buddhaerna.
9. Människorna.

Detta är medkänslans hierarki, som emanerar eller evolverar från de gudomliga regionerna och är evolutionsförloppet blommar. Och dessa regioner själva utgör det högsta eller roten av medkänslans hierarki.

Denna hierarkis viktigaste mål, evolutionens hela syfte och strävan, är att höja det förgängliga till att vara oförgängligt, det ofullkomliga till att vara fullkomligt, det dödliga till odödlighet, eller med andra ord att höja den *personliga* människan till att vara den individuella människan, att av människan göra en gudomlig varelse. Den vanliga människan har givetvis ännu inte nått denna upphöjda nivå, och därför finns det ingen som helst bestående princip i den personliga människan, ty hon utgörs bara av de fem lägre principerna. När vi säger personliga människan menar vi denna tidsålders människa, den innevarande tidsepokens evolverande människa, *personen*. Men överskuggande denna person, inkarnerande i denna person (om vi nu kan använda ordet inkarnerande i detta sammanhang) är den gudomliga flammen, det gudomliga fröet, den oavbrutna impulsen från den inneboende guden i vars och ens hjärta som alltid säger "*kom högre upp, kom till mig, var vägen och vandra den, jag är vägen och sanningen och livet*". Den är där, och så snart som den personliga människan *medvetet* förenar sig med denna gudomliga gnista blir hon opersonlig och odödlig i sitt inre medvetande och därför oförgänglig, åtminstone till slutet av denna mahakalpa. Hennes storslagna bestämmelse är att då inträda i det obeskrivbara nirvana, där hon kommer att stanna i utsäglig sällhet och universell förståelse till dess nästa kalpa börjar och hon går ut på nytt, men då på ett vida mer upphöjt plan. Hon går ut som ledare för den nya mänskligheten. Hon finner då att det är hennes tur att bli en i skaran av förnuftets eller ljusets söner, och att förläna den kommande cykelns halvmedvetna varelser självmedvetande och framtida andlig odödlighet.

Bodhisattva är ett nyckelord. Vi har tidigare framhållit att var och en av de sju dhyani-buddhaerna, som är de femte i ordningen inom medkänslans hierarki, leder eller rättare sagt har uppsikten över en av kalpans sju runder. Han är dess överhuvud, den ständige stimuleraren bakom den kraft i naturen som vi alltid känner inom oss. Denna "kraft" är vad filosoferna skulle kunna kalla för den gudomliga drivkraften. Den är dock ännu inte sant gudomlig, ty även om dessa andliga väsen är ädla och stora har de ännu inte nått toppen av sin egen hierarki. Men deras storslagna arbete är vad vi kan kalla den gudomliga drivkraften, impulsen, bakom evolutionsprocessen. Var och en av dessa dhyani-buddhaer är själv en hierarki, liksom varje atom är en hierarki, varje människa är en hierarki, varje varelse är en hierarki av högre eller lägre grad. Ty allt som är sammansatt kan givetvis delas i grader av andlig och intellektuell storhet.

Hur skulle väl annars de evolverande varelserna kunna lära? Vad hade det funnits för människan att lära om hon inte existerade i någonting annat än sitt gudomliga innerstas ursprungliga renhet? Och hur skulle hon kunna lära? Varje dhyani har eller ger upphov till, emanerar eller evolverar ur sig själv, sju "söner" som kallas celesta bodhisattvaer, och varje sådan bodhisattva har uppsikt över en av globerna i vår planetkedja. Varje glob har alltså liksom varje planetrund sitt andliga överhuvud. I det avseendet återigen en hierarki.

Vi tar vår jord, den fjärde globen, som ett ytterligare exempel. Vår glob celesta bodhisattva ger i sin tur upphov till sju övermännsliga bodhisattvaer. Var och en av dessa övermännsliga eller överjordiska bodhisattvaer har uppsikt över en av de sju rotraserna i varje rund, och ger genom en underbar process upphov till en mänsklig buddha. Varje övermännslig bodhisattva ger upphov till en rasbuddha. Bodhisattvan är exoteriskt sett en som i nästa eller någon av de närmaste inkarnationerna kommer att bli en buddha. Detta är sant, men läran är exoterisk,

dvs ofullständig, och därför vilseledande. En bodhisattva är enligt våra ockulta läror mera än så. När en människa har nått den punkt där hennes ego blir fullt medvetet om sin inre gudomlighet, blir klätt i den buddhiska strålen, där den personliga människan på denna jord faktiskt iklätt sig den inre odödlighetens dräkt, då är den människan genast en bodhisattva. Hennes högre principer har nästan nått nirvana. När de till slut gör detta är den människan en buddha, en mänsklig buddha, en manushya-buddha. Om en sådan bodhisattva skulle reinkarnera, skulle han uppenbarligen i nästa eller någon av de närmaste inkarnationerna bli en manushya-buddha. En buddha är enligt den esoteriska läran en vars högre principer inte har något mera att lära. De har nått nirvana och stannar där. Men den andligen uppväckta personliga människan, bodhisattvan, den människa som blivit halvt gudomlig, stannar av barmhärtighet och medkänsla för de lägre varelserna kvar på jorden i stället för att njuta sin belöning i ett nirvana av lägre grad. Han blir vad som kallas en nirmanakaya. En nirmanakaya är en bodhisattva, en människa som blivit halvt gudomlig. Han ikläder sig en nirmanakayisk dräkt. En nirmanakaya är en fullständig, tänkande, andlig varelse, bara utan den fysiska kroppen.

Låt oss med ett exempel se hur detta fungerar. En tid efter Gautama Buddhas död föddes i södra Indien en man som lämnat djupa spår efter sig i den indiska kulturkretsen. Hans namn var Shankaracharya. *Acharya* är ett sanskritord som betyder "lärare" eller "mästare", och Shankara var mannens egentliga namn. *Shankaracharya* blir då "läraren Shankara", som de hinduiska vedantisterna av adwaita-skolan eller den icke-dualistiska skolan uttryckte det. Här har vi återigen något intressant som vi tidigare helt kort pekat på. Shankaracharya var en avatara, en inkarnation av en "gud", och ändå stod han mindre högt än den buddha (Gautama) som föregick honom, och detta fastän buddhan var en människa. Förklaringen ligger helt enkelt i att buddhan Gautama blev en buddha genom sina egna ansträngningar under otaliga tidsåldrar. Shankaracharya däremot, var i ett mystiskt avseende vad som ur det esoteriska människoskapets synvinkel sett helt riktigt kan kallas för en illusion. Shankara var en människa såtillvida att det fanns en fysisk kropp, och inom denna den höga andliga väsens kärnan. *Men det hade inte funnits någon föregående Shankaracharya.* Shankaracharya i sig själv, andligen, var en gudomlig stråle. Födda i denna brahmans kropp fanns atman och buddhi. Kama, prana, den astrala modellkroppen och den fysiska kroppen fanns också - men inget upplyst personligt ego. För att avatara, den tidsepokens avatara, skulle kunna utföra sitt arbete, inträdde Buddhas bodhisattva i den kroppen och gav den ljus. tillhandahöll det illuminerande egot, och återupprepade därigenom det urgamla självuppoeringsmysteriet. Bodhisattvan tog på sig den ifrågasättande kroppens eventuella "synder" (eller karmiska arv från föräldrarna), och gav på så sätt den gudomliga strålen, avatara, möjlighet att verka i världen. Han tillhandahöll det vehikel genom vilket den gudomliga strålen kunde manifesteras sig för och i människornas värld.

Detta är hemligheten med en avatara. Men *varje* bodhisattva är inte oundgängligen vehiklet för en avatara, ty avatarerna kommer vid särskilda och bestämda tidpunkter. Det gör buddhaerna också, men de lämnar efter sig en bodhisattva, sitt ego, sin upplysta tänkande del, nirmanakayan, vigd att arbeta för släktets frälsning. Ty sådan är den medvetna delen av medkänslans hierarki på vår glob.

Det här var en av de gamla mysterieskolornas uråldriga mysterieläror.

Men detta var inte allt som finns att säga om detta märkliga mysterium. Samma bodhisattva tillhandahöll några århundranden senare det medvetna vehiklet, egokraften, i den person i Palestina som kallas Jesus. Det är dock ett ämne som vi inte kan gå närmare in på i kväll. Det får bara illustrera hur medkänslans hierarki agerar på jorden i sitt övervakande och beskyddande arbete för och bland människorna.

Vi har fem inlämnade frågor som vi skall läsa och försöka besvara innan ni går hem i kväll. Jag nämner detta redan nu, innan jag går vidare med vårt ämne, ty det tema vi berört i samband med buddhan Gautama och Jesus kommer upp i dessa frågor. Det är frågor som vi förmodligen alla ställt och sökt få svar på.

Vi har nu fått en viss uppfattning om vad vi menar med självkänedom och med vår enhet med allt. Vi har också fått en viss uppfattning om hur vår individualitet så att säga föds av himmel och jord, hur den lägre personliga människan höjs tills hon blir ett med den inre gudomliga strålen och på så sätt blir ett lämpligt och renat vehikel för denna. Vi har vidare genom studiet av det underbara väsendet fått en sublim glimt av det upphöjda andliga tillstånd vi skall nå om vi framgångsrikt fullföljer vår utveckling.

Vi skall säga ytterligare något om det underbara väsendet. Vi har sett att det eller han är både av himmel och jord, som H P Blavatsky uttryckte saken med vanliga ord. Hans rötter är denna runds dhyani-buddha, och strålen

når honom såsom människa genom den celesta bodhisattva som emaneras av dhyani-buddhan, liksom genom den överjordiska eller övermänskliga bodhisattva som har det yttersta överinseendet över vår rottras. Det underbara väsendet betraktas här i sin rasaspekt. Men tänk på att det också finns ett underbart väsen för vår glob, ett för hela planetkedjan osv.

Det finns en tradition - enligt våra lärare grundad på verkliga förhållanden - som säger att det till och med den dag som är finns ett mystiskt och gåtfullt område i Centralasien som kallas Shambhala. Ordet är känt i sanskritlitteraturen, men eftersom berättelserna och legenderna om detta område är förbundna med vad våra självtillräckliga europeiska sanskritkännare och orientalister kallar "hednisk vidskepelse" och "österlänningarnas förkärlek för bildspråk" etc, så säger våra europeiska lärde att Shambhala är en myt. Blinda människor! Det är ett verkligt område på jorden, beläget inom en viss del av Tibet. Det har under tidsåldrar varit föremål för mycken gåtfull spekulation, och är det fortfarande. Det är våra sublimes lärares "hem". Det är också "hemmet" för det underbara väsendet, betraktat som människa eller i sin rasaspekt. Detta underbara väsen inkarnerar sig från tidsålder till tidsålder när han så vill och önskar, men lämnar aldrig den uppgift han påtagit sig. Och inte heller kommer han att släppa den förrän han utfört sitt värv. Han är inom medkänslans hierarki de olika bodhisattvaernas och buddhaernas andliga föreningsband och förbindelseänk med högre världar och med oss och vår runds lägre varelser. Shambhala beskrivs som en mycket vacker plats, omgiven av höga bergskedjor. Det sägs att inget mänskligt öga någonsin får se den utan tillstånd. Det sägs att till Shambhala kommer bara de som "kallas" dit, ibland för att återvända och ibland för att stanna. Och det sägs vidare att över alla mästarna härskar där det underbara väsendets mänskliga aspekt, den store invigaren, det stora offret.

Detta är läran. Och vi har också fått veta att från Shambhala går oupphörligt mästare ut i världen. De går andligen, och vid cykliskt kritiska perioder också i fysisk gestalt. Kan en tänkande och andligt orienterad människa ta del av H P Blavatskys historia, av vad hon sade och gjorde, utan att läsa mellan raderna och bakom orden? Har vi någonsin gjort klart för oss vad hon menade, och vad det betydde för henne, när hon talade om att "gå hem"? Har vi någonsin funderat över vad som kan ha varit inkarnerat i den kvinnokroppen? Tid efter annan och när de så vill tar frälsarna kroppar i anspråk på det här sättet. Könet betyder därvid föga, även om manliga kroppar är det som vanligen väljs. Man väljer sådana fysiska kroppar, instrument, som är mest lämpade för det arbete som skall utföras.

Vi har vidare fått veta att de fyra kumaraer vi läst om i kväll - "högre än de fyra är endast EN" - andligen och ursprungligen är de fyra globernas fyra celesta bodhisattvaer i vår rund. De fyra föregående rottraserna inbegripna, finns det på jorden ingen utom denne EN som är större än dem. Låt oss ta dessa underbara läror till vårt hjärta och göra dem till en del av oss! De är mycket vackra och fulla av obeskrivligt hopp. De ger andligt liv och intellektuell hälsa.

Hur står det egentligen till med människornas själar? Vi vet ju alla att genomsnittsmänniskan inte vill anamma sanningen när hon ser den, såvida den inte stämmer överens med hennes förutfattade meningar. Varför är det så? Därför att hennes sinne är alltför fullt och förvirrat av hennes egna hjärnförståndsidéer och uppfattningar, som hon anser vara helt överlägsna allt som kommer till henne från varje annan källa, särskilt om denna är icke-personlig. Vi befinner oss alla i samma mentala tillstånd. Vi plågas alla av dessa tankeschabloner som förblindar oss. Vi plågas i högre eller lägre grad av dem, men vi gör det frivilligt. Vi behöver bara använda vår vilja och bryta sönder schablonerna, de stelnade tankemönstren, för att släppa in ljuset och det andliga livet, förståelsen och den heliga medkänslan. Vad är det som utestänger allt detta från att vara en aktiv kraft i vårt sinne och hjärta om inte just dessa sinnets stelnade tankemönster. "Den som mister sitt liv... skall finna det."

Ibland anklagar man oss för att vara ateister därför att vi inte tror på en personlig Gud. Låt mig läsa upp vad en stor grekisk tänkare sade när han anklagades för "ateism". Men innan jag läser vill jag påpeka att grekerna med ateist avsåg en som inte accepterade den stora massans gudar, statens mytologiska gudar. Ateist var inte ett skällsord och inte ett ord fyllt av hat, som det blivit i den kristna teologiska betydelsen. Det betydde snarare "du är en radikal", och knappast något mer. Men de kristna har förvandlat detta helt logiska ord - en beteckning för den som inte godtog statens gudar - till ett uttryck för hat och till något som betecknar moraliskt förfall. De kristna kallades själva för ateister av hedningarna, helt enkelt för att de inte godtog statens mytologiska gudar. Och de kristna gav igen med samma mynt när de kom till makten, och kallade hedningarna för ateister när dessa vägrade att godta den judiske-kristne guden Jehovah.

Men vad sade då Epikuros, som visserligen inte under sin egen men väl under senare tider blivit kallad ateist och sensualist [en som anser att all kunskap har sin grund i sinnesförmimmelser], och förmodligen också tillagts alla de övriga illvilliga eptitet som människor kan hopa över dem de tycker illa om? Han sade: "Gudarna existerar, men de är inte vad den stora massan tror dem vara. Den människa som förnekar tillvaron av de gudar massan tillber är varken otrogen eller ateist. Men den som tror att gudarna är vad massan håller dem för att vara, han är ateist och gudlös".

Vår tid för i kväll börjar lida mot sitt slut. Vi övergår därför till de frågor jag nämnde för en stund sedan. Dessa frågor har vi säkert alla ställt oss, och kanske har vi sökt svar på dem. Jag skall återge dem som de framställts:

Vid torsdagens sammankomst i förra veckan tyckte jag du sade att Jesus och Apollonios var nirmanakayaer. På sidan 159 i andra delen av Isis Unveiled säger H P Blavatsky att medan Jesus och andra varaktigt var förenade med sin ande, så var Apollonios och andra av samma kategori bara då och då förenade med sin. Jag trodde att en nirmanakaya var varaktigt förenad med sin ande när han verkar på jorden.

Vi har tidigare sagt vad som menas med en bodhisattva, och frågan är därmed redan till stor del besvarad. Med nirmanakaya avses ett *tillstånd* som bodhisattvan antagit eller inträtt i. När det tillståndet upphör, upphör också nirmanakayan. *Kaya* betyder "kropp", "vehikel". Därför var Shankaracharya, Krishna, Lao-tse och Jesus avatarer av olika grader. Där fanns en gudomlig stråle som kom vid den cykliska tiden för en sådan inkarnation, och den förenande länken, sinnets låga, tillhandahölls vid varje sådant tillfälle av en medlem av medkänslans hierarki. Men alla dessa avatarer var inte lika upphöjda. Apollonios var inte en avatara utan en nirmanakaya - en bodhisattva. Som tidigare sagts står i medkänslans hierarki en bodhisattva faktiskt högre än en avatara. Han gör det på samma sätt som en människa som uppnått gudomlighet genom sina egna bemödanden och av medkänsla stannar kvar i människornas värld för att hjälpa den i andligt avseende, faktiskt står högre än devaer eller gudar i deras stelnade kalla renhet.

Jesus och sådana som Krishna och Lao-tse var varaktigt förenade med sin ande. Givetvis menas inte dessa stora mäns fysiska kroppar, utan att den särskilda atma-buddhiska stråle som på jorden kallades Jesus eller Krishna eller Lao-tse genomsyrade män som *alltid* helt naturligt var förenade med sin respektive ande, fast varje ande manifesterade sig genom en bodhisattva-nirmanakaya. De kunde inte vara något annat. De kunde inte vara avatarer genom lägre varelser än bodhisattvaer. Apollonios och bodhisattvan Gautama liksom andra av denna upphöjda kategori var inte varaktigt förenade med sin ande, eller rättare sagt var inte uteslutande atma-buddhiska strålar, tv de var människor som fullkomnats genom erfarenhet, människor som blivit halvt gudomliga. Och som sagt, sådana människor står mycket högre än andliga strålar eller monader i sig, ty sådana som bodhisattvaerna är evolutionens fina blomster. Nästa fråga:

Vid en torsdagssammankomst uppgavs det att orden i bergspredikan inte var Jesu egna ord utan hopplöckat material från den urgamla visdomen, som ställts samman av någon mer sentida författare. Jag förstår inte att bergspredikan och Jesus i Katherine Tingieys föredrag etc alltid förekommer tillsammans, som om Jesus författat denna predikan. Jag fick vid nämnda sammankomst intrycket att Jesus bara var en invigd jude, och inte på långt när så upphöjd att han kunde göra anspråk på alla kristnas dyrkan. Men kanske hörde jag inte rätt.

Den här frågan är mycket omsorgsfullt formulerad. För det första skall man inte säga att bergspredikan inte är Jesu ord, och detta har vi heller inte sagt. Det som sades - på grund av tidsbristen alltför ofullständigt - var att bergspredikan sådan vi nu har den i Nya Testamentet med all säkerhet utarbetades på samma sätt som de fyra kanoniska evangelierna. Utan tvekan är den baserad på mästaren Jesu predikningar och uttalanden. Och helt säkert levde en man, Jesus, som hade en skola. Helt säkert hade han lärjungar som han undervisade, och som bevarade hans uttalanden som skatter. Men allteftersom tiden gick så glömdes mycket, och dessa uttalanden bearbetades och redigerades, och vi har dem nu i den form de förekommer i Nya Testamentet. Det här var lätt nog att göra eftersom stora delar av dessa texter behandlade ämnen som hörde till den mer eller mindre allmänna filosofiska eller till och med esoteriska kunskap, som var gängse i den tidens tankevärld. Det fordrades ingen större skicklighet för att knyta samman de här idéerna till ett mer eller mindre logiskt helt. Själva det faktum att de fyra evangeliernas välbekanta motsägelser och oförenligheter vid en jämförelse visar att de redigerats av olika skribenter, är ett tecken på att de plockats samman från olika teoretiska källor. För teosofer visar vissa uttryck i dem att den syriska esotericismen spelade en stor roll vid deras sammanställning, vilket är helt naturligt. Jesus förkunnade allmängiltiga sanningar, men hans halvlärda efterföljare missförstod mycket. Uttrycken och termerna användes i mysterieskolorna i den tidens östra medelhavs värld, men de tillhör inte vår skola. Och eftersom Jesus tillhörde vår skola kan vi som sagt anta att hans uttalanden "bättrades på" och att de tillsammans med främmande material hopfogades till de fyra evangelierna. Någon eller rättare sagt några tyckte utan tvivel att lärarens spridda

yttranden kunde förbättras, "göras tydligare och lättare".

Detta tycks vara nästan alla stora lärors öde. Det finns absolut ingenting som kan förhindra förvanskandet utom de mäns och kvinnors trofasta hjärtan, vilka ståndaktiga intill döden håller fast vid de rena läror som förkunnades av den som gav dem ljus och väckte deras inre liv. Må vi aldrig glömma detta.

Vår frågeställare fattade rätt när han fick intrycket att Jesus påstods vara en invigd syrier, jude om man så vill. Vi talar nu om människan Jesus. Men jag tror inte att vi någonsin sagt att Jesus på något sätt krävde de kristnas eller någon annans "dyrkan". Ty tillbedjan är någonting absolut förbjudet för alla den opersonliga och obeskrivbara sanningens anhängare. Där har frågeställaren missförstått vår mening. Så till nästa fråga:

En annan sak som förbryllar mig är de många olika sätt på vilka människans och universums 7, 9 och 10 principer räknas. I H P Blavatskys Instruktioner I och II sägs att atman faktiskt inte alls är någon mänsklig princip, utan att det auriska höljet utgör den sjunde. Ändå omtalas atman vid våra esoteriska sammankomster ofta såsom hörande till människan. Den esoteriska uppräknigen av dessa principer skiljer sig från den exoteriska. Manas anges ofta som en enda princip, men delas sedan i två och lägre manas förenas med kamaprincipen etc.

De här fullt berättigade frågorna är givetvis något som var och en själv måste besvara genom att läsa vår litteratur. Denna har skrivits på ett skickligt sätt av våra äldre lärjungar. De sju principerna måste bli föremål för olika uppräknningar, ty varje sätt att räkna upp dem eller presentera dem i schematisk form visar sanningen ur ett annat perspektiv, visar en annan fasett av ädelstenen eller ett annat sätt att se på den. Om någon åker till Indien och beger sig till Taj Mahal för att se på detta underbart vackra monument, så nöjer han sig inte med att se det från framsidan. Han går runt det och han går in i det och han studerar det i detalj, samtidigt som han tar till sig den information som ges. På liknande sätt är de sju eller tio principerna föremål för olika framställningar. Ett faktum är att atman anges som den sjunde principen därför att den är vår varelses bestående rot. Om vi däremot visste att kamaprincipen var denna rot, skulle kama kallas för den sjunde eller snarare första och högsta principen, såsom varande roten till vår varelse. Under samma förhållanden skulle också manas kallas den sjunde. Atman räknas som den första eller högsta av den anledningen att människans sju principer betraktas på ett generaliserande sätt, och atman eller Jaget såsom tillvarons rot eller högsta element betraktas som en av de sju principerna, trots att den i verkligheten är en *universell* princip.

Den fjärde frågan visar hur djupt frågeställaren har tänkt:

Läran om cykler och det exakta antal år som människosläktet behöver för att i en manvantara eller Brahmas dag och natt nå den sjunde rotrasen och den sjunde runden har - i anslutning till läran om den fria viljan - alltid förbryllat mig. Varför kullkastar inte människans fria vilja och misslyckanden ständigt det exakta antalet år det tar henne att nå vissa framtida runder och raser? I *Teosofin, den inre kunskapens väg* säger Katherine Tingley att mänskligheten har passerat den värsta punkten, den kritiska punkten, i sin utveckling, och att inga krafter i himlen eller helvetet kan hejda dess framåtskridande. Men ändå fortsätter hon att tala till människorna som om de stod på undergångens brant.

Om vi till att börja med betraktar de stora sammanhangen så är antalet år för de sju runderna såsom kalpaisk helhet, liksom för hela solkalpan, bestämt och fastslaget. Likaså är antalet av en människas många inkarnationer bestämt och fastslaget, ungefär på samma sätt som det antal varv (dagar och nätter) jorden snurrar på ett år, dvs på ett omloppsvarv kring solen. Med andra ord så är antalet dagar på ett år fastställt, liksom antalet dagar i en måncykel eller månad. Men även om det i princip förhåller sig på det sättet så är läran om människans fria vilja en mycket sann realitet, och hennes misslyckanden och framgångar fördröjer eller påskyndar till exempel hennes inkarnationer. Detta var ett kort svar på frågan.

Det totala antalet år är bestämt, och även om solsystemets planeter på grund av störningar emellanåt är tidsmässigt lite före eller efter, så kommer de ändå i långa loppet "fram i tid", som om de vore begåvade med medvetande och måste hinna fram till målet i rätt tid. Detta känner astronomerna till. Människans fria vilja kan ändra förloppet eller tidsperioderna för hennes inkarnationer, men inte deras antal. I varje rund och i varje rotras kan hon ändra på dem i det här avseendet, men hon får alltid betala för detta med karmisk vedergällning, ty en reaktion följer och det uppstår en motström i den andra riktningen. Slutligen, kan vi säga att människan inte har en fri vilja därför att hon är bunden till en glob som hon inte kan lämna när hon vill? Naturligtvis inte, även om hon med eller mot sin vilja bärs runt solen genom vår globs årliga omlopp. Det finns mycket mer att säga i det här ämnet, men det är alltför esoteriskt för att kunna nämnas här.

Vad så Katherine Tingleys ord beträffar, har frågeställaren citerat henne rätt när det gäller innebörden. Det är ett

faktum att vi passerat den värsta punkten, vår evolutions kritiska punkt. Det skedde vid mittpunkten av den innevarande fjärde rundens fjärde ras. Förhållandena kan ur andlig synvinkel sett inte ha varit värre under hela vår manvantara. Det var den mellersta eller lägsta punkten av flera cykler. Som släkte betraktat passerade vi den framgångsrikt, men många, många varelser föll och slog in på den väg som leder nedåt. "Men ändå fortsätter hon att tala till människorna som om de stod på undergångens brant." Vet ni inte att vi i denna femte rotras ännu inte nått mittpunkten av dess fjärde primära underras - rotrasens mellersta och därför farliga punkt? Och att den stora raskatastrof som skall inträffa i vår femte rotras därför ännu inte drabbat oss? Som H P Blavatsky påpekade 1887 eller 1888 så tycks de stora tidvattenvågor och jordbävningar som förekommit under de senaste årtusendena vara förbud till det som om ytterligare några årtusenden skall komma över oss med vida större kraft. Så till den sista frågan:

De namn som ges åt det absoluta i dess olika manifestationer förbryllar mig (eller har jag bara svårt för att komma ihåg dem). I Patanjalis yogaaforismer kallas människans högre Jag för Ishvara, i Bhagavad-Gita för purusha och i andra böcker ofta för atman. I Bhagavad-Gitas åttonde kapitel används beteckningarna *adhyatman*, *adhibhuta*, *adhidaivata*, *adhiyajna*, *brahman* osv med mycket subtila betydelseskilnader.

Detta är riktigt, men de olika betydelserna blir också förklarade i Bhagavad-Gitas åttonde kapitel. Man kan säga att liksom de sju principerna räknas upp på olika sätt i olika böcker, så är de här benämningarna försök att visa olika sidor av en och samma sak.

Som avslutning skall vi översätta fem av sanskritbeteckningarna. *Adhyatman* betyder "den ursprungliga atman" eller "det ursprungliga Jaget", och svarar mot paramatman, den suveräna atman, det högsta i hierarkin. *Adhibhuta* betyder det höga ting, den högre egoiska princip, det "ursprungselement" i oss som kommer över från andra manvantaraer. Den är så att säga elementets inkarnerande väsens kärna. *Adhidaivata* betyder "gudomligare", den högsta av alla delar när man betraktar den ur hierarkins och dess olika nivåers synvinkel. *Adhiyajna* betyder det större, "det suveräna offret".

I hög andlig bemärkelse var Krishna det större offret, det ursprungliga offret, den förste invigaren för medkänslans hierarki, ett offer av ren kärlek och medkänsla. Bland människor finns inget sublimare än detta, ty det gör oss lik gudarna. Brahman slutligen, är som ni vet ett sanskritord vars rot betyder "expansion". *Brahman* är den del av det celesta systemet som först sätter igång manifestationen, expansionen av *en till många*.

[Till Kapitel 23](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 23

Solen och planeterna. Deras roll i det evolutionära dramat.

De mest mystiska av alla avhandlingar meddelar oss att han (solen) i sin helhet befinner sig i de överjordiska världarna, ty som de kaldeiska oraklen försäkrar, finns där en solvärld och ett fullständigt ljus...

Oförtröttligt härskar naturen
över världarna och verksamheterna,
på det att himlen, dragande nedåt,
skall kunna följa en evig bana,
och de andra periodiska växlingarna
- solens, månens, årstidernas, dagens och nattens -
skall kunna ha sin gång. (Proklos)

Den Hemliga Läran I, sidorna 293 och 294:

Vilket öde som än i en avlägsen framtid kommer att drabba det vi här skrivit, så hoppas vi dock ha bevisat följande fakta:

(1) Den hemliga läran predikar inte någon *ateism*, såvida inte därmed menas vad sanskritordet *nastika* innebär, nämligen förkastandet av avgudar, bland vilka inbegrips varje gud med mänskliga egenskaper. I denna mening är varje ockultist en *nastika*.

(2) Den antar ett logos eller en kollektiv "skapare" av världsalltet, en *demiurg*, i samma mening som när man talar om en arkitekt såsom "skaparen" av ett byggnadsverk, fastän denne arkitekt aldrig vidrört en sten därav utan gjort upp planen och lämnat hela utförandet åt byggnadsarbetarna. I förevarande fall uppgjordes planen vid det gudomliga idéförmandet, och byggnadsarbetet lämnades åt de intelligenta makternas och krafternas skaror. Men denne *demiurg* är inte en *personlig* gudomlighet, dvs en ofullkomlig *utomkosmisk* gud, utan endast sammanfattningen av dhyan-chohanerna och de övriga krafterna.

(3) Dhyan-chohanerna är till sin beskaffenhet tvåfaldiga. De utgörs (a) av den förnuftslösa *råa kraft* som innebor i materian, och (b) av den intelligenta själ, det kosmiska medvetande, som styr och leder denna kraft, och som är det *dhyan-chohanska tänkandet*, *återspeglade världsförnuftets idéer*. Följden härav blir på jorden under de manvantariska perioderna en oavbruten serie av fysiska manifestationer och *moraliska verkningar*, alla lydande under karmas lag. Då denna process inte alltid är fullkomlig, utan tvärtom, hur tydligt den än må uppenbara tillvaron av en ledande intelligens bakom slöjan, visar luckor och bristfälligheter, ja ganska ofta leder till klart misslyckade skapelser, så kan varken skaran i sin helhet (demiurgen) eller någon enskild av de verkande makterna med rätta göras till föremål för gudomlig dyrkan och tillbedjan. Alla är de emellertid berättigade till mänsklighetens tacksamhet och vördnad, och människan bör alltid försöka bidra till de gudomliga *idéernas* evolution genom att efter bästa förmåga bli en *naturens medhjälpare* i det cykliska utvecklingsarbetet. Endast det evigt ovetbara och oförnimbara *karana*, den *orsakslösa ORSAKEN* till alla orsaker, bör ha sitt tempel och altare på vårt hjärtas heliga, alltid obeträdda mark - av ingen sett, av ingen berört, av ingen nämnt, utom av vårt andliga medvetandes "ännu svaga stämman". De som tillber inför detta altare bör göra det i sina själers tysta helgade enslighet, med sin ande såsom ensam medlare mellan sig och VÄRLDSANDEN, utan andra präster än sina goda gärningar och hembärande den outgrundliga NÄRVARON inte yttre, synliga slaktoffer. utan sina egna syndiga uppsåt.

Vi skall i kväll fortsätta att samla ihop de spridda tanketrådarna från våra föregående sammankomster, och låt oss då till att börja med se lite närmare på vad som menas med en bodhisattva. Vi har talat om bodhisattvan som en relativt fullkomnad personlig människa, en personlig människa som blivit opersonlig och iklätt sig odödlighetens klädnad. Vi har talat om honom som en personlig människa som blivit en uppväckt, en buddha som bara står ett steg från fullständigt buddhaskap, en kristus på jorden för att använda det tidiga kristna-grekiska mystiska uttrycket.

Bodhisattvan som sådan är vad vi praktiskt taget skulle kunna kalla för högre manas, det högre jaget (inte det högsta jaget, utan det högre) fullt utvecklat och helt bestrålat av den tvåfaldiga monaden atma-buddhi. Därigenom utgör han ett lämpligt vehikel, ett passande medium, mellan människans gudomliga jag och hennes lägre jag, och tillhandahåller en användbar förbindelseled när en avatara skall manifesteras sig på jorden. Det kunde inte finnas något sådant som en avatara bland människorna, om inte ett medium som detta tillhandahöll den nödvändiga psyko-andliga länken. Ren ande som vill verka på jorden kan vare sig göra intryck på eller kommunicera med människor, ty den är så att säga kosmos gudomliga väsensgrund och behöver de två andliga elementen eller vehiklerna buddhi och manas-tajasa för att kunna manifesteras sig på det sättet. När bodhisattvan tillhandahåller den andliga egoiska komponenten, det mellanliggande elementet, ställer han det nödvändiga

mediet eller vehiklet till förfogande. När bodhisattvan i stället för att följa sin egen naturliga karmiska högre väg i det nirvanska tillståndet väljer att av medkänsla kvarstanna på jorden för att hjälpa mänskligheten, blir han en nirmanakaya, en fullt medveten tänkande varelse på detta vårt mänskliga plan, dock utan en fysisk kropp. Det sägs i den esoteriska filosofin att buddhan Gautama gjorde detta sublimes val och tillhandahöll den mellanliggande principen åt den hinduiska avataran Shankaracharya. Vi har också en tradition och en urkund som säger att samma bodhisattva tillhandahöll den mellanliggande principen åt den avatariska manifestation som kallas Jesus, liksom i två andra fall som vi inte namnger här. Skälet till detta är att varje ras och underras, liksom varje mindre rascykel av betydelse, som vi vet står under särskild ledning av en buddha eller av lägre inkarnationer eller överskuggningar av honom.

Gautama Buddha var själv en avatara i vidare bemärkelse. I stället för att i en mindre cykel tillhandahålla ett mellanliggande vehikel från sig själv, var han i sin psyko-andliga helhet själv detta mellanliggande vehikel, inspirerad av sin egen gudomliga natur och med sin egen fysiska kropp som dennas "tempel". Han skilde sig därigenom från en egentlig avatara, i vilken det mellanliggande vehiklet tillhandahålls av den buddhas bodhisattva - nirmanakaya, under vars ledning eller uppsikt den särskilda ras i vilken avataran framträder fullföljer sitt lopp såsom en mindre cykel inom buddhans egen större rascykel. En avatara måste därför ha rasbuddhans bodhisattva som vehikel för att kunna manifesteras sig på jorden när tiden är inne för honom att framträda. Detta behöver inte buddhan. Ty även om han är en avatara i den bemärkelsen att han direkt och fullständigt illumineras av sitt eget gudomliga jag (som är en sådan överjordisk bodhisattva som vi talade om vid vår förra sammankomst) *har han karma bakom sig*. Det är fråga om den direkta och faktiska reinkarnationen av en gudomlig människa, vilket inte är fallet med avataran. En avatara är i en bemärkelse en illusion, en maya, därför att det mellanliggande eller egoiska elementet - metafysiskt sett karmans frukt - fattas och måste tillhandahållas av bodhisattvaelementet, bodhisattvavehiklet.

En avatara står bara i formellt avseende högre än en bodhisattva. Han står högre såsom hierarkisk form betraktad, men är inte högre när han ses ur evolutionär synvinkel. En buddha når buddhaskap genom *självstyrd evolution*. Detta är en stor sanning som Katherine Tingley ofta talar om. Avataran framträder på grund av *rasbetingad* karmisk nödvändighet i vissa tidsperioder i världens historia. Det gör också buddhan, men han har *personligen valt* att göra så på grund av en oändlig medkänsla med sina lägre medvarelser, som fortfarande är invecklade i den materiella tillvarons hårda slit. Där är skillnaden, och det är en mycket viktig sådan att hålla i minnet för våra framtida studier.

I förbigående kan vi nämna att en tidsperiodisk avlösning äger rum i vår tid. En messiansk cykel - en tidsperiod på exakt 2.160 år - avslutas och avlöses av en ny sådan. Dessa cykler följer oavbrutet på varandra. Om vi ser tillbaka kan vi säga att den europeiska messianska cykel som slutar, ur vilken vi håller på att träda ut, är den som öppnades för Europa av avataran Jesus. I det här sammanhanget uppkommer intressanta tankar, som vi dock får lämna till ett senare tillfälle.

Detta vad gäller våra tanketrådar.

Evolutionen omfattar två verksamhetslinjer så att säga, två krafter som löper parallellt. Å ena sidan har vi anden eller tillvarons utvecklade linje, och å den andra har vi den outvecklade linjen. Med andra ord den mörka och den ljusa, eller den själviska och den medkännande. Detta ämne har vi berört i någon mån när vi studerade den femte av de sju ädelstenar eller visdomsskatter som förvaltas av medkänslans hierarki, tillvarons osjälviska eller odödliga sida.

Dessa två energilinjer verkan och samverkan står för drivkrafterna bakom evolution och framsteg. Det förlopp som evolutionen tar har faktiskt sin upprinnelse i, utgår från och inleds av de impulser som vid den manvantariska cykelns början ges åt tillvarons mörka sida eller materiasida av dhyān-chohanerna, de högre delarna eller varelserna i medkänslans hierarki. Det är de *grundtoner* dessa slår an, *de första och ursprungliga impulserna*, vilka givetvis beror på bestämmelsen (eller karman), som ger den ursprungliga planen och den drivande kraften bakom allting som händer under hela manvantarans evolutionscykel ända till dess slut. Och fastän människan har en fri vilja så snart hon lärt sig lyda självmedvetandets andliga lagar, kan denna fria vilja - som är en gudomlig energi och i en bemärkelse själv utgår från den allmänna dhyān-chohanska impulsen - aldrig under några omständigheter strida mot eller ogynnsamt inverka på den allmänna evolutionära strömmen. Denna bär alltid de många olika skarorna av sig manifesterande varelser mot det slutliga målet, som är avslutandet av

manvantaran och påbörjandet av pralayan.

De båda energilinjerna samverkar för evigt - ordet evigt innebär här till solkalpans slut. Vi har alltså dels materians "mörka" utvecklade krafter, dels medkänslans hierarki med dess otaliga individer som driver skarorna av evolverande varelser framåt i en riktning. Denna hierarkis hela strävan är att höja de mindre utvecklade varelserna från materiasidan upp till "den ljusa sidan". Varelserna i medkänslans hierarki blev i förflutna manvantaraer själva höjda på det sättet av andra medkänslans hierarkier, vilka nu är långt framför oss i utveckling. Och det är vår storslagna bestämmelse att under den kommande kalpan i vår tur vägleda de varelser som nu är bakom oss. Denna process kallades av grekiska och romerska skalder för "vidarebefordrandet av ljuset".

I detta sammanhang skall vi också tänka på att de forntida initiationerna och de mysterieskolor där dessa anordnades inrättades med det enda syftet att stimulera och påskynda evolutionen för värdiga och lämpliga kandidater. De inrättades av samma motiv - av medkänsla - som ledde de stora aktörernas handlande i det primära dramat, öppnandet av vår manvantara. De så att säga upprepade i liten skala det som utspelades i dessa ursprungliga tider och det som i det verkliga livet ägde rum inom medkänslans hierarki på vår jord, eller rättare sagt inom den sektion av medkänslans hierarki som vi kallar den stora vita Logen.

Låt oss för ett ögonblick gå över till ett parallellt och mycket viktigt ämne som vi hittills bara snuddat vid, därför att det handlar om så djupgående frågor att det var omöjligt att behandla dem på ett riktigt och klarläggande sätt samtidigt med huvudämnet. Men vi kan inte gå vidare och lämna dessa lösa tanketrådar. Vi måste samla in dem och väva in dem i den bild vi försöker åstadkomma.

Vi tänker nu speciellt på den roll som solen och vårt solsystems planeter spelar i det evolutionära dramat. Stora mysterier är förbundna med denna roll, och det har gjorts klart för oss att varken det sista ordet eller några detaljförklaringar ges till andra än dem som oåterkalleligen förpliktat sig till Logen. Till och med då ges de bara "från mun till öra" och som "lågmälda viskningar". Och de ges enligt H P Blavatsky bara till dem som framgångsrikt genomgått sin fjärde initiation, vilken till mycket stor del består i *den personliga och individuella upplevelsen av de läror som getts på de tre föregående stadierna*. Dessa tre stadier av förberedande undervisning och träning leder till verklig personlig erfarenhet i den fjärde initiationen, under vilken kandidaten måste lämna sin fysiska kropp och till och med sitt hjärnmedvetande bakom sig och *bli* det som han blivit undervisad om, ty det är bara genom att *bli* som han kan *veta*. Icke desto mindre har en hel del öppet belysts i detta ämne.

Vid olika tillfällen har vi talat om solen, om vår solkropp, som vårt solsystems centrum. Den är centrum inte bara i fysiskt utan också i andra avseenden. Solen förser oss paradoxalt nog faktiskt med det mesta av våra materiella vitala krafter, och det är intressant att notera att planeterna som regel är tätare ju närmare solen de befinner sig. Man skall observera att Merkurius, bodhas eller visdomens planet, den särskilde väktaren och invigaren i mysterierna, (så när som på en) är den av *våra* sju planeter, dvs de sju mysterieplaneterna, som är närmast solen. Lägg märke till orden "så när som på en". Våra förfäder talade om sju mysterieplaneter. I den gamla ordningsföljden var de Saturnus, Jupiter, Mars, solen, Venus, Merkurius och månen. Om tiden tillåter skall vi senare i kväll utveckla det här ämnet lite närmare.

Planeten innanför Merkurius blev enligt våra läror under den tredje rotrasen, efter människans fall till fysisk fortplantning, praktiskt taget osynlig för det fysiska ögat. Den 26 mars 1859 sågs en kropp passera över solskivan. Den kroppen har sedan dess inte setts igen, men andra skäl gör att en del astronomer tror att det faktiskt kan finnas en planet innanför Merkurius (även om de trots försök inte lyckats finna den). Ett sådant skäl är störningarna i Merkurius rörelse. Ett försök att med hjälp av Einsteins relativitetsläror förklara dessa störningar har nyligen gjorts, och den förklaringen är nu på modet. Våra lärare säger dock att det finns en planet innanför Merkurius. Vi kan liksom astronomerna kalla den Vulkanus.

Även om Vulkanus blev osynlig under den tredje rotrasen så kan den ändå liksom 1859 bli synlig när den passerar solskivan, ty fastän den ter sig osynlig för blotta ögat så kan den förmodligen med hjälp av teleskop ses mot bakgrunden av solkroppens briljanta ljus. Det oerhört starka ljus som solen utstrålar får genast varje annan kropp med mindre lyskraft att framstå som en skugga. Och detta gäller även kroppar som normalt är alltför eteriska för att kunna ses på annat sätt.

Den sjunde planeten är enligt våra läror en planet som under de rätta betingelserna ibland kan iakttas till synes nära månen. Det sägs att den har en retrograd rörelse, och att den sakta håller på att dö. Den har nått slutet av sin cykel. Jag tror det är fel att säga att månen "döljer" den. Det kan kanske vara ett bra sätt att ge uttryck åt en viss företeelse, men jag tror att det är ett vilseledande sätt. Låt oss ta fasta på de fakta som getts oss, nämligen att den ibland "ses till synes nära månen", att den har en retrograd rörelse och att den håller på att långsamt dö.

Vulkanus är i ett mystiskt avseende den högsta av de sju heliga planeterna. Den är kanske inte den minst täta, men den är i en bemärkelse den psykologiskt sett högsta. Och vi har anledning att tro att den planet som ibland ses till synes nära månen kanske är den lägsta av de sju heliga planeterna. Detta innebär inte att våra läror begränsar antalet planeter i solsystemet till sju. Tvärtom säger dessa att det finns många fler planeter i solsystemet än dem astronomerna känner till. En del är helt osynliga därför att de befinner sig på plan som är högre eller lägre än vårt. Det finns planeter i vårt system som är högre än vår, och högre än alla de planeter som är synliga för oss. Men det finns också planeter i vårt system som är mycket lägre än vår, och mycket lägre än någon av de planeter vi kan se.

De sju särskilda planeterna kallas heliga av ett skäl som är mycket svårt att förklara helt öppet. Men vi kan säga så mycket som att de sju planeter som vi *på jorden* (lägg märke till inskränkningen) kallar heliga, är de planeter (och jorden är inte en av dem) som (för oss) är de sju solkrafternas *upadhier* - ett sanskritord som betyder "bärare". I den betydelsen, sedda ur den synvinkeln, är de alla "högre" än jorden. Och de är alla intimt förenade med denna jord. De förser inte jorden med dess principer, men väl med andliga, intellektuella, psykiska, astrala och vitala krafter så att säga. Dessa sju heliga planeter är dessutom våra "skapare" och vakar över vårt öde.

Detta är lite av den oförfalskade forntida astrologin. Vi åsyftar inte bara de sju planeternas fysiska kroppar. Utan tvekan har varje fysisk planet eller rättare sagt glob sina egna *astronomiska* krafter, sådana som gravitation och magnetism osv, men vi talar här om deras inre eller ockulta verksamheter. Var och en av de sju globerna i vår planetkedja står vidare under särskild uppsikt eller omsorg av en av dessa sju mysterieplaneter. Dessutom står varje rund under en av de sju heliga planeternas överinseende, och varje ras på varje glob står under speciell omsorg och uppsikt av en av dem. Dessa fakta, tillsammans med andra förhållanden som är ännu viktigare och intimare på grund av deras nära samband med vår planetkedja, är skälen till att dessa planeter kallas de sju heliga planeterna.

Solen och månen räknas inte till de sju. De står av esoteriska astrologiska orsaker som substitut för de två verkliga planeterna, ty den ena av dessa tycks befinna sig nära månen och den andra nära solen. Det oaktat är solen respektive månen i nära samverkan med de båda planeterna.

Och vad är nu solen? Är den bara en fysisk kropp? Det är den inte. Solen är faktiskt inte en fysisk kropp, ty den består inte av bränsle och är inte gasartad. Den är varken fast, flytande eller gasformig. *Solen är en reflex*. Vad menar vi här med reflex? Vi använder inte ordet i dess vanliga betydelse, som när man talar om en spegelbild. Vi menar att den *verkliga* solen är en kropp av energi - hur sällsamt detta än kan förefalla våra dagars vetenskapsmän. Den moderna vetenskapen börjar nu förstå att energi och materia i grunden är samma sak. För några år sedan ansåg man på vetenskapligt håll att allting var *materia*. Nu anses allting vara *energi*. Det är underligt att vetenskapsmännen inte lägger märke till hur lätt de ändrar grundvalen för sitt tänkande, och att de inte inser hur dogmatiska de ofta är vad beträffar de nya utgångspunkter de antar. Men så förhåller det sig. Våra dagars vetenskap säger att materia helt enkelt är energi, och detta är sant. Men den är i alla fall materia. Det finns ingen anledning att gå till den ena ytterligheten för att komma loss ur den andra. Materian existerar, den finns. Den är energins uphadi eller bärare, och energin är också materians inneboende liv. Materian existerar. Visserligen är den en maya, en illusion, men den *existerar*. Maya är inte illusion i betydelsen icke-tillvaro. Inte alls. Maya innebär att det finns någonting som framkallar den, men att de som ser den inte känner till det verkliga bakom. Med andra ord så *säger våra sinnen oss inte sanningen om det som ligger bakom manifestationen*. Detta är vad maya betyder. Maya betyder inte att tinget själv inte existerar. Den uppfattningen är absurd.

Om ni undersöker fotografier av solfläckar eller betraktar solen genom ett bra teleskop och fäster blicken på en solfläck när den är nära solkanten, så kan ni se att solfläcken ser svart ut när den korsar solskivan. Varför ser den då svart ut? Vi vet ju att den inte är svart till färgen. Det är vetenskapligt klarlagt. Men den synliga solskivan lyser så intensivt att den mindre kraftigt lysande solfläcken ser mörk ut, fast den faktiskt lyser ganska intensivt själv.

Antag att vi säger att den sol vi ser helt enkelt kan liknas vid ljuset kring någon elektrisk apparat, en "reflex" av den elektriska strömmen så att säga, en mayavisk manifestation på vårt plan av en energi som är så väldig att vi inte kan göra oss en riktig föreställning om den. Antag att vi tänker oss att solen inte upptar något rum (eller någon dimension) alls, och att den enormt stora skenbara ljuskropp vi ser är som en elektrisk gnista som ser ut att vara en kropp och uppta rum. Antag att vi går ett steg längre och säger att den synliga sol vi ser är materia i dess sjätte eteriska tillstånd, och att det som finns bakom denna briljant lysande slöja eller reflex är en atom så att säga, en oändligt liten del av materiasubstans, materia i dess sjunde tillstånd. Det är lätt att följa den här tanken. Solen är en energimassa, något som till och med de medeltida filosoferna kunde ha sagt: "Broder, när någon säger att han har sett solen, så skratta åt honom. Det har han inte. Solen är osynlig. Den verkliga solen, ursprunget och medelpunkten för dessa höga krafter, befinner sig på högre plan, och på vårt kosmiska plans sjätte underplan ser vi bara den intensiva glans som täcker ett lika vidsträckt utrymme som den skenbara solen upptar."

Solen ger oss vårt ljus på jorden, men den förser oss förmodligen inte ens med 30 procent av vår värme. Och den värmen får vi inte genom direkt fysisk strålning, utan på ett sätt som liknar det på vilket den elektriska strömmen ger värme. Från solens hjärta eller centrum emanerar energier som når de atmosfäriska slöjor vilka omsluter jorden. Energierna åstadkommer där elektromagnetiska flöden, och framkallar på så sätt en del av de meteorologiska fenomen vi erfar såsom stormar, vackert väder, regn, snö och is. Jorden frambringar antagligen själv 70 procent eller mer av den värme vi känner. Sådana företeelser som stormar förorsakas till största delen av elektromagnetisk verkan och återverkan (om jag får använda detta uttryck) mellan jordens inneboende prana eller vitala krafter och den meteoriska kontinent som omsluter vår glob som en slöja. Ty vi omges under vår manvantara, och varje planet i solsystemet omges på liknande sätt under *sin* manvantara, av en tjock slöja av meteoriskt stoft. Det mesta av detta är mycket fint, men en del av det utgörs av mer eller mindre stora kroppar.

Tag Venus eller Merkurius som exempel. Var och en av dem är omgiven av sin egen slöja av meteoriskt eller kosmiskt stoft. Var och en av dem döljer sitt ansikte. Denna meteoriska slöja fungerar i ett avseende som en vall, och utgör därigenom ett skydd för sin planet. Därför ser vi inte planetens rätta ansikte. Men Mars har ingen sådan slöja. Varför inte? Därför att den planetkedjans vitala väsensämne har lämnat den fysiska globen för dess andra glober.

Vi skulle i kväll ha visat en bild som hör samman med vårt nuvarande studium, men vi får spara den bilden till nästa vecka. Låt oss bara säga att den har att göra med det mystiska syriskaste tänkande som var gängse före den kristna eran. Den framställer de exoteriska astrologiska idéer som syrierna då hade om sambandet mellan tillvaroplanen och därför mellan planeterna och de mystiska ställningar var och en av dessa intar i det evolutionära dramat. Syrierna framställde detta samband på följande sätt. Först och högst var Vintergatan, som för dem var den yttersta gränsen för denna hierarki, detta universum. Därefter kom nebulosor och kometer, som i den andliga hierarkin representerades av serafim. Den tredje nivån utgjordes av fixstjärnorna, och dessa representerades av kerubim. Efter att sedan ha förbigått vår kosmiska rymds väldiga skapelser började de gamla tänkarna i Babylonien, Assyrien, Medien, Persien, Fenicien och alla de andra länderna i Mindre Asien den lägre serien med vårt solsystems planeter. Först Saturnus, sätet för tronerna. Därefter Jupiter, sätet för härskarna. Sedan Mars, sätet för krafterna. Sedan solen, sätet för makterna, följd av Venus, sätet för herraväldena. Därefter kom Merkurius för ärkeänglarna och månen för änglarna. Sedan kom jorden. De räknade också upp fem element - en uppräkningslista som är exoterisk, men som är identisk med den esoteriska så långt den går. Vår jord, liksom den interplanetariska rymden, innehåller dessa fem element. Och när vi säger vår jord menar vi inte bara den fysiska planetkropp av detta element som vi bebor, utan hela den sfär som innefattas mellan månen och jorden. De fem elementen kallades eter, eld, luft, vatten och grov materia eller jord. Utanför denna hierarki, detta universum eller kosmos, placerade man det himmelska vattnet. Även i den hebreiska Genesis talas det i första kapitlet om Elohim's ande som svävade över vattnet. "Himmelskt vatten" var en benämning våra förfäder ofta gav åt det som grekerna kallade chaos, outvecklad materia, eller som vi i dag säger, rymdens djup.

Det är ett intressant faktum att den här planetföljden klart visar, att de forntida folken måste ha förstått det synliga solsystemets strukturella mekanism mycket bra. Den visar också att om de tänkte geocentriskt och gjorde jorden till kosmos centrum, så var det ett naturligt tänkande. Och planetföljden är ett tecken på att människan helt naturligt tänker geocentriskt, eftersom hon är instinktivt antropocentrisk. De forntida astrologerna och astronomerna, som stod med båda fötterna på jorden, gjorde därför sina beräkningar och utblickar utifrån denna. Den uppåt mot solsystemets sfärer blickande människan placerade de på jorden som centrum för observationen, liksom vi gör i dag. Men därmed menade de inte alls att de inte visste något om det heliocentriska systemet. Vi

vet att de kände till detta.

Vad kan det här betyda? Det kan bara betyda en sak, nämligen att planeterna räknades upp efter den relativa tid det tar för dem att beskriva sin respektive omlopps bana: Saturnus omkring trettio år, Jupiter, den närmast "lägsta", cirka tolv år, Mars, den därefter lägsta, cirka två år, solen (eller den mysterieplanet som solen står för) ett år, Venus sju månader, Merkurius tre månader och månen en månad. Låt oss också påpeka att dagarna i vår vanliga vecka är baserade på den här serien.

När forntidens folk placerade planeterna i ordningen Saturnus, Jupiter, Mars, solen, Venus, Merkurius och månen, varför lät de då inte sin sjudagarsvecka följa samma ordning? Därför att, när dygnet delas in i 24 timmar, var och en av dagarna - som börjar vid soluppgången - börjar med sin första timma behärskad av en viss planet. Om man börjar med Saturnus och räknar igenom de 24 timmarna (och det finns alltså sju heliga planeter), så räknar man sju tre gånger och får tre över. Tre gånger sju är 21 och sedan följer den 22:a, 23:e och 24:e timman. Den 25:e timman är *nästa dags* första timma. Om man alltså börjar med Saturnus som den behärskande planeten och räknar igenom de sju planeterna tre gånger, finner man att också den 8:e, den 15:e och den 22:a timman står under Saturnus. Den 23:e kommer under Jupiter, den 24:e under Mars och den 25:e - som är nästa dags första timma - kommer under solen (söndag). Om man fortsätter att räkna på det här sättet (eller tar var tredje planet i ordningen) får man veckans dagar. Alltså: Saturnus, Jupiter, Mars, solen, SÖNDAG. Solen, Venus, Merkurius, månen, MÅNDAG. Månen, Saturnus, Jupiter, Mars, TISDAG, (Mars dag). Mars, solen, Venus, Merkurius, ONSDAG. Merkurius, månen, Saturnus, Jupiter, TORSDAG (Tors dag). Jupiter, Mars, solen, Venus, FREDAG. Venus, Merkurius, månen, Saturnus, LÖRDAG, som då påbörjar en ny vecka.

Våra veckodagars ordningsföljd och namn har alltså ett intressant och ockult yttersta ursprung, den forntida astrologin, som inte förklarades och gavs åt världen annat än i mysterierna. Veckodagarna hade samma ordningsföljd och namn i Indien och norra Europa, liksom i några delar av Asien, något som ännu inte fått en tillfredsställande förklaring av våra kalendografer och astronomer. Förklaringen ligger i det fundamentalt identiska astrologiska system som var gängse i hela den forntida världen.

[Till Kapitel 24](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 24

Tillvarons tio stadier enligt det syriska systemet. Esoterisk undervisningsmetod: paradoxer, intuition.

Deras skrifter [dvs pythagoréernas] och alla de böcker de publicerade, av vilka de flesta bevarats till vår tid [dvs till Iamblichos tid], avfattades inte på populärt och vanligt språk och på ett sätt som var brukligt hos alla andra författare för att genast kunna förstås, utan på ett sådant sätt att de inte var lättbegripliga för läsarna. När de enligt en hemlig metod dolde gudomliga mysterier för de oinvigda och fördunklade sina skrifter och överläggningar med varandra, tillämpade de den tystlåtenhet som Pythagoras fastställt som lag. (Iamblichos, *Life of Pythagoras*, s 56)

Enligt hans [Platons] övertygelse är filosofin inte bara en samling lärosatser utan fullkommandet av hela det andliga livet. (Edvard Zeller, *Plato and the Older Academy*, s 160)

Det rör sig. Det rör sig inte.

Det är långt borta, och Det är nära.

Det är i allt detta,

och Det är utanför allt detta. (Isha-upanishaden)

Vi börjar kvällens sammankomst med att läsa följande på sidan 456 i Den Hemliga Lärans första del:

Mor Isaac visar att de forntida syriernas åsikter om "världshärskarnas" och "de aktiva gudarnas" värld var desamma som kaldeernas. Den lägsta världen var den SUBLUNARISKA - vår egen - övervakad av den första eller lägre ordningens "änglar". Den närmast i rang var Merkurius, styrd av ÄRKEÄNGLARNA. Därefter kom Venus, vars gudar var de så kallade HERRAVÄLDENA. Den fjärde var SOLENS värld, säte och hemvist för de högsta och mäktigaste gudarna inom vårt system, alla folks solgudar. Den femte var Mars, styrd av KRAFTERNA. Den sjätte, Bels eller Jupiters värld, var behärskad av HÄRSKARNA, och den sjunde, Saturnus värld, av TRONERNA. Dessa är formens världar. Ovan dem är de fyra högre, vilka åter bildar ett sjotal, eftersom de tre *högsta* "ej kan omtalas eller nämnas". Den åttonde, som består av 1.122 stjärnor, är *kerubernas* boning. Den nionde, som tillhör de vandrande och på grund av sina avstånd oräkneliga stjärnorna, innehas av *seraferna*. Beträffande den tionde säger Kircher, som anför Mor Isaacs ord, att den består av "osynliga stjärnor, vilka - sade de - skulle kunna tas för moln, så sammanhopade är de i det bälte vi kallar *Via Straminis*, Vintergatan. ...Om det som kommer efter och över den tionde världen (vår fyrfald eller arupavärlden) kunde syrierna inte ge besked. "Allt vad de visste var, att det är där som det oändligas vidsträckta och ofattbara ocean börjar, den sanna gudomens hemvist, utan gränser eller slut." Champollion visar att samma tro omfattades av egyptierna.

Det ämne som vi till att börja med skall ge ytterligare belysning handlar om tillvarons bipolära natur. Det finns i kosmos två samverkande energi-substanslinjer som tillsammans utgör totalsumman av alla evolutionsförlopp. Den ena, den lägre, är kosmokratores eller världsbymästarna. Den andra, den högre, är de intelligenser som ger de förra impulserna till handling och som har uppsikt över deras evolutionära mått och steg. Den andra klassen är givetvis den högre, och utgör vad vi i likhet med H P Blavatsky kallar medkänslans hierarki.

Dessa två verksamhetslinjer eller klasser kan också kallas (a) vänsterhands- eller materiasidan och (b) högerhands- eller den andliga sidan. (a) är byggarna, kosmokratores, vilka faktiskt (i ett avseende) är de lägre principerna hos (b) dhyani-buddhaerna, som är tillvarons högerhands- eller andliga sida. Dhyani-buddhaerna är av det inre kosmos medan kosmokratores, som också kallas planetandar eller dhyani-chohaner av lägre grad, är av det yttre eller materiella kosmos, dvs av vänsterhandssidan, materiasidan, nattsidan, den mörka sidan.

Genom samverkan mellan dessa två kvasimotsatta krafter (eller element) i naturen kommer den inre och yttre rymdens oräkneliga monader till självmedvetande. Ty nattsidan eller materiasidan utgörs så att säga av ljussidans lägre principer, och dessa lägre principer är sammansatta, de är bildade av oräkneliga mängder monader på oerhört varierande nivåer av utveckling. De högre monaderna utgör vehikler för dhyani-buddhaerna, för medkänslans hierarki, men det finns också skaror av monader av mellanliggande och lägre grader, och det finns monader av ännu lägre och av lägsta grad. De lägsta utgör den materiella värld vi ser runt omkring oss. Genom samverkan mellan den inneboende energin och det vehikel i vilket denna verkar, eller med andra ord, genom att de besjälade andliga makterna driver dessa monader i olika utvecklingstillstånd hän mot vidare framåtskridande, uppkommer de olika graderna av medvetanden i naturen. Vi är några av dessa monader, såväl våra högre egon som våra personliga egon. Vi själva är monader i det särskilda evolutionstillstånd i vilket vi befinner oss, och vi är på väg att bli medvetna medarbetare till naturen. Vi utvecklas med andra ord sakta till att bli framtida manvantaraers dhyani-chohaner eller begrundandets herrar, framtida manvantaraers manasaputraer.

Vi var i förflutna kalpaer eller manvantaraer monader i ännu lägre evolutionstillstånd än vårt nuvarande. Vi utgjorde då vehikler åt dem som fortfarande är framom oss och som fortfarande verkar genom oss, genom våra högre och våra personliga egon, och som därigenom inspirerar oss till att fortsätta vår väg uppåt, och som faktiskt är våra inre gudar, våra Jag, och dock olika!

Evolutionarbetet består i att höja det personliga upp till det opersonliga, att iföra det dödliga odödlighetens klädnad, att höja djuret till att bli människa, att höja människan till att bli en gud och att höja guden till att bli ännu gudomligare. När vi säger "att höja djuret till att bli människa" menar vi dock inte att detta sker på det sätt vetenskapen felaktigt kallar evolution, ett sätt som i stället bör kallas transformism. Den teosofiska läran om evolution är ofantligt mycket vidare och upphöjdare än dessa vetenskapliga teorier. Ett djur blir aldrig en självmedveten tänkande människa på det sätt som den vetenskapliga, rent mekaniska läran om materialistisk transformism anger. Då skulle lika gärna en hög tegelstenar och lite murbruk själv kunna formera sig till ett hus, och ett ohugget marmorblock själv kunna transformera sig till en vacker staty. Det är den inre monaden, den inneboende elden, som oavlatligt driver på eller bringar till verksamhet de latent liverna och krafterna i atomerna. Varje atom är i sig själv en sovande själ, och det är denna som evolverar när den väcks, inte den rent fysiska kroppen. Tänk på H P Blavatskys trefaldiga indelning i *gudar, monader och atomer*. Gudarna är den gudomliga eller högsta trefalden. Monaderna är sjufaldens högre trefald och atomerna är sjufaldens lägre fyrfald. Var och en av dessa oräkneliga atomer som bygger upp den lägre fyrfalden är alltså en sovande gud, eller bättre uttryckt, en embryonisk gud. Dess inre natur måste bringas i dagen, och denna process är evolution, frambringandet är inre förmögenheter. När atomvarelserna gör detta, skapar den sina egna vehikler. Detta är läran om den självstyrda evolution som följer den ursprungsprägel som påtryckts av dhyan-chohanerna. Allt detta har vi talat om tidigare.

Vi har tidigare också talat om initiationerna (och om den evolutionslära som i gamla tider meddelades i dessa) såsom varande en påskyndandeskola. Ordet påskyndande får dock inte missförstås. Det är frågan om att snabbare liva upp och bringa i dagen det som finns inom människan.

Ett djur utvecklar sig inte till människa på mekanisk väg, lika lite som några elfenbensstycken, en burk polityr, lite virke och några pianosträngar "transformerar" och ordnar sig själva till ett piano. Detta är en omöjlighet. Den som åstadkommer pianot är dess arkitekt, dvs människan, tänkaren. Evolution är därför den andliga varelsens verkande på och i materian. Denna bemäktigar sig, formar och driver framåt de materiella vehikler i vilka den befinner sig.

När vi talar om manasaputraernas, de tänkande varelsernas, förnuftets söners, inkarnation, är det givetvis underförstått att dessa ingår i medkänslans hierarki. De är delar av naturens ljusa sida. Vi skall också ha klart för oss att evolutionen, naturens naturliga utveckling till högre varelser (en *oavlatligt pågående* process som präglas av den ursprungliga andliga eller dhyan-chohanska impulsen), skulle dra ut på tiden alldeles enormt om dessa höga väsen inte gett och ger oss av sitt ljus och liv, och därigenom leder oss snabbare framåt. Detta är vad som menas med manasaputraernas "nedstigande i inkarnation". De är vår högre natur och de är - hur paradoxalt det än kan låta - varelser som hunnit längre i utveckling än vi. Det var dessa andliga varelser som livade upp våra personliga egon, vilka därigenom fick självmedvetande, även om detta ännu så länge är relativt svagt. En, och ändå många! Liksom man kan tända ett oändligt antal ljus med en enda ljuslåga, så kan man med en enda medvetandegnist väcka och stimulera oräkneliga andra medvetanden, vilka så att säga ligger sovande eller latent i atomerna.

Detta leder oss direkt in på ett annat ämne. Vi har alla säkert hört talas om "motsägelserna" i Den Hemliga Läran och i våra esoteriska läror. Men det finns inga motsägelser där. Det finns *skenbara* motsägelser, men en skenbar motsägelse är faktiskt ett uttryckssätt och kallas paradox. Här har vi de forntida ockulta skolornas sätt att tala i paradoxer och liknelser, liksom Jesus påstås ha gjort. Att förkunnelsen ges ut på det sättet är tecken på djupgående insikter i den mänskliga psykologin. Avsikten med metoden är att stimulera sinnet, att väcka förundran, att få åhöraren att *tänka själv*. Man kan inte lära ett barn gå genom att gå själv. Barnet måste gå med sina egna ben. Det måste själv lära sig gå.

På samma sätt måste den som studerar, neofyten, lära sig att tänka själv och stå på egna ben. Och jag upprepar att det är en mycket djupgående insikt i människans psykologi, i hennes sätt att tänka, som fick de forntida lärarna - och får visdomens mästare i våra dagar - att följa samma gamla metod. Vi har själva följt metoden alltsedan vi började med dessa studier. Ni har säkert lagt märke till att inget ämne behandlats i sin helhet på en enda gång.

Detta av två skäl. Dels är det omöjligt att göra så, dels var det uppenbarligen nödvändigt att till en början säga vissa saker för att påkalla uppmärksamhet och i ert *eget* sinne framkalla *ärliga* invändningar - inte bara kritik - som ni själva måste bemöta. Först därefter gav vi andra aspekter på ämnet och lade fram nya sidor av läroarna. Denna undervisningsmetod är diametralt motsatt den man följt i den västerländska världen sedan medelhavskulturernas fall. Den vanliga metoden nu för tiden är det rena hjärnförståndets, och då skall vi betänka att hjärnförståndet är dödligt och faller sönder med kroppen. Hjärnförståndets starka sida är att memorera tidpunkter, platser, namn, data etc som kan tas från böcker och dagliga händelser och stoppas in i hjärnan, och detta hjärnförstånd dör. Detta är ett av skälen till att vi inte kommer ihåg våra föregående inkarnationer. Vårt sinne är klen och sysslar med obetydliga och snabbt försvinnande ting. Men minnet av våra föregående inkarnationer finns dock i vår högre natur och förblir där, ty den högre naturen sysslar bara med principer och allmänna begrepp. En dag, när vi lämnat den här planeten och gått vidare, skall vi komma ihåg dessa föregående liv, såvida det inte är fråga om en förlorad själs inkarnationer. I ett sådant fall återstår bara blanka sidor i livets andliga bok.

Låt oss illustrera de så kallade motsägelserna med ett par exempel. *Månen är äldre än solen. Solen är äldre än månen.* Det här är ingen motsägelse, men en paradox. *Solen är äldre än alla sina planeter. Planeterna är äldre än sin sol.* Det här är inte heller en motsägelse, men en paradox. Låt oss förklara dessa paradoxer. Om vi drar upp konturerna till solsystemets evolution enligt den esoteriska filosofin, konstaterar vi först att Vintergatan är förrådshuset för blivande himlakroppar. Den är så att säga den plantskola från vilken fröna till de framtida solarna utgår för att börja sina manvantariska förlopp. När tiden är inne för en sådan tilldragelse börjar en komet sina vandringar, iförd sina ursprungliga eteriska klädnader. Efter att under långa tider ha kretsat runt i och färdats genom en för oss ofantligt stor rymd når den - driven eller dragen av sin karma - den särskilda region i rymden, som faktiskt är den plats den tidigare upptog såsom förkroppsligad sol. Där slår den sig ner och väcker och ingjuter liv i solstoffet omkring sig (ty rymden är full av sådant), och vi har då en nebulosa. Den samlar också omkring sig större eteriska lämningar av sitt forna soljag, och dessa drar i sin tur till sig andra partiklar som vandrar i rymden. I sinom tid blir dessa andra kroppar med det de samlat in det nya solsystemets planeter.

Vad är en planet? Hur uppkommer den? En sol genomlever sitt kalpaiska förlopp, sin manvantariska period, som är en solmanvantara. Och när tiden är inne för den att ingå i pralaya, att gå till vila, avtar dess inre kraft och den dör. Detta är inte en händelse som utspelas på en enda dag. Den tar lång tid. Det som var solens lägsta princip (motsvarande *vår* fysiska kropp) upplöses i ett oräkneligt antal partiklar. Kalla dem atomer, om ni vill. Kom ihåg att solen vare sig är fast (och inte heller fast när den dör), flytande eller gasformig. Efter sin död upplöses den i oräkneliga atomer eller partiklar, och dessa partiklar börjar sina långa färder genom rymden. De vandrar under ofantligt långa tider i rymdens väldiga ödslighet tills den forna solens inneboende varelse - som har sitt eget inre inspirerande väsen - kommer tillbaka i form av en komet, och på den plats som den tidigare innehade återuppväcker det som nu är solstoffet av dess forna vehikeljag. Och det stoffet är lämningarna av dess egen forna kropp. Dessa partiklar från den forna solen dras åter till den och bildar dess följe av planeter. På sätt och vis är alltså en sols planeter dess "månar".

Som ni ser så är solen såsom varelse äldre än alla sina planeter, äldre än lämningarna av sin forna kropp. Men planeterna är äldre än den nuvarande solen, eftersom de faktiskt är partiklar av den forna solen på detta plan. Var finns nu motsägelsen? Vi hade en paradox som vi måste lösa, ty detta stimulerar vår intuition, och stimulerandet av intuitionen är ett av detta undervisningssystemets främsta syften. Vårt hjärnförstånd är en högst förträfflig tjänare när det står under vår ledning, men det får aldrig bli vår herre. Det är inte ens en god tjänare, det har ingen självaktning. Det har ingen urskillningsförmåga, inget omdöme, ingen intuition, ingen förståelse.

På liknande sätt förhåller det sig med paradoxen beträffande månen. Också med asteroiderna, av vilka det finns så många mellan Mars och Jupiter, förhåller det sig så här. De är lämningar från en föregående solmanvantara.

Vidare är alla planeter som inte befinner sig i fördunkling eller sover (som Mars) omgivna av tjocka och ofta starkt förtätade moln av det kosmiska stoff som de dragit till sig. Detta stoff är faktiskt det tidigare solstoffet från nu upplösta månar och planeter. Över våra egna huvuden, och över och omkring var och en av vårt solsystems icke sovande planeter, finns det en kontinent av detta kosmiska stoff. Det är bokstavligen talat frågan om en kontinent, ty så tätt är detta solstoff och så talrika är de kroppar eller partiklar av olika storlekar som den består av. Den tjänar som en slöja som skyddar oss från solens fruktansvärda energi. Men den är inte bara ett skydd mot solens strålar, utan också mot annat som skulle kunna drabba oss om inte en sådan skyddsslöja omgav vår glob i

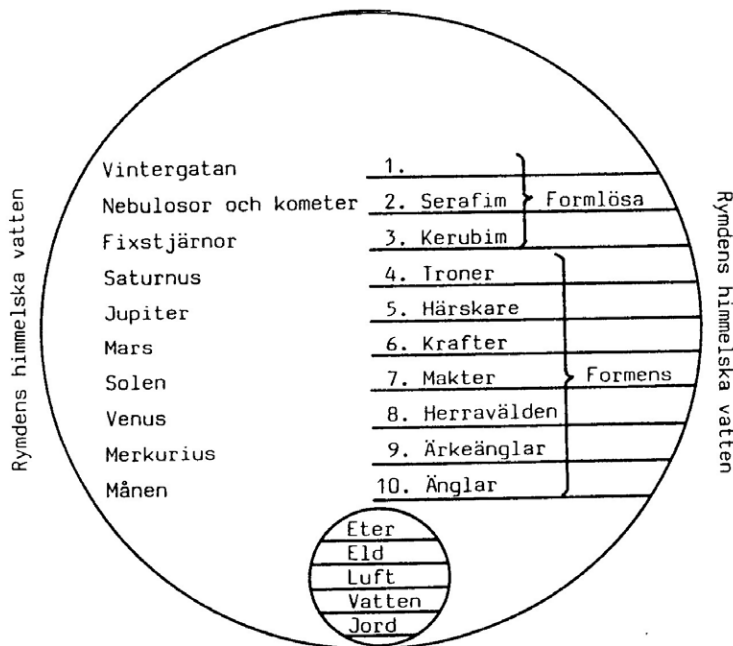
täta lager.

Mars har för närvarande inget eller mycket lite av en sådan skyddsslöja. Detta beror helt enkelt på att Mars livsenergi har övergått till en annan glob i Mars planetsystem - Mars planetkedja - och den magnetiska attraktionskraft som håller samman en sådan slöja är därför till största delen frånvarande. Men Venus och Merkurius till exempel, har liksom vi en sådan skyddsslöja. Merkurius slöja är dock mycket tunnare än Venus, ty Merkurius håller just på att utträda ur en fördunkling. Det är dessa slöjor astronomerna ser när de riktar sina teleskop mot de här båda planeterna och noterar de "moln" som skymmer planeternas ansikten. De ser faktiskt slöjorna. Vi är inte medvetna om den slöja som skyddar oss. Det är ungefär som när man sitter i ett rum med nätgardiner för fönstren. Själv kan man se ut och iaktta det som händer på gatan, men människorna på gatan kan inte se in lika lätt.

Som ett sista exempel på användandet av paradoxer i vårt studium tar jag följande. Vid en tidigare sammankomst sade vi att naturen aldrig upprepar sig själv. Och vi säger i kväll ännu en gång; Naturen upprepar aldrig sig själv. Vid en senare sammankomst slog vi fast att naturen inte gör annat än upprepar sig själv. Och vi slår i kväll ännu en gång fast: Naturen gör inget annat än upprepar sig själv. Är nu det här en motsägelse? Nej. Är det en paradox? Ja. Låt oss se om vi kan kasta lite ljus över den skenbara motsägelsen. Vad är cykler? De är upprepningar. Vad är hierarkier? De är upprepningar. Vilka är de vanligaste upprepningarna av allmänt slag? Det är principer, krafter, planeter, solar, omloppsbanor, atomer, monader, gudar - alla är de mångfaldiga upprepningar av ursprungliga andliga präglings. Naturen arbetar inte på något annat sätt än genom att upprepa sig själv - upprepningar på lägre plan av ursprungliga principer eller grundtyper.

Vad menar vi då när vi säger att naturen aldrig upprepar sig själv? Naturen upprepar aldrig sig själv i den meningen att man aldrig finner två exakt lika principer, två exakt lika cykler, två exakt lika människor, två exakt lika monader, solar, planeter, själar eller egon. Paradoxen får sin förklaring om vi erinrar oss att naturens metod är *enhetlighet i gränslös olikhet*.

Vi återvänder nu till vårt huvudtema. Syrierna hade ett system för att beskriva tillvarons stadier, vilket vi presenterar med nedanstående bild.

1. Vintergatan, eller den första principen. 2. Nebulosor och kometer, eller serafim, sfär två nedåt räknat. 3. Fixstjärnorna eller kerubim. Dessa tre utgör den formlösa världen. Därefter planeterna: 4. Saturnus, troner. 5. Jupiter, härskare. 6. Mars, krafter. 7. Solen, makter. 8. Venus, herravälden. 9. Merkurius, ärkeänglar. 10. Månen, änglar. Med jorden och människorna inräknade, utgör dessa åtta formens värld.

Den mindre cirkeln, som kan representera vår Jord, är indelad i fem zoner. Den översta är eterns zon. Nedanför den har vi eld, luft och vatten. Den lägsta zonen är jord.

Man skall också ha klart för sig att syrierna uppfattade detta världssystem som en sfär, ett kosmos, och att vår bild därför har en omslutande cirkel. Cirkeln är visserligen en stiliserad figur som inte antyder några särskilda gränser, men som betecknar den begränsande omkretsen för just detta kosmos, just denna hierarki. Syrierna sade vidare att utanför denna hierarki, detta kosmos, fanns det himmelska vattnet. Med himmelskt vatten menade de vad grekerna kallade chaos, dvs kosmisk materia som är outvecklad för oss, rymdens vatten med andra ord. Vad det här bildliga uttrycket "himmelskt vatten" beträffar, så erinrar ni er säkert också vad den judiska bibeln säger om "Elohims ande" eller gudarnas ande svävande över "vattnet".

De tre högsta planen är vad vi kallar arupa eller formlösa, och de övriga sju (eller åtta) planen är rupa eller gestaltade. Syrierna förkunnade att den ursprungliga väsensgrunden i tidernas begynnelse, dvs när den kosmiska evolutionen började, evolverade fram det subtilaste och andligaste elementet. Detta var naturligtvis det högsta, Vintergatan, med vilket alla ting i det här systemet börjar. Nästa steg nedåt i evolutionen var kometerna och nebulosorna, och därefter kom "de 1.122 fixstjärnorna". Sedan följde de olika solsystemen - vårt eget solsystem till exempel, som leder oss till den första av de sju planetregionerna. Vilket annat solsystem som helst skulle ha kunnat användas som illustrationsobjekt, men syrierna valde naturligtvis vårt eget. Vart och ett av dessa steg nedåt representerar ett av de stadier den evolverande livsvågen hade att genomgå innan den slutligen nådde kulmen för sin materiella tillvaro, på vår jord till exempel, där den genomgick de sista sju stadierna, de plan som omger globen. Det första av dessa sju kan vi kalla det namnlösa elementet. Därefter följer superetern, etern, elden, luften, vattnet och jorden. Dessa element är inte de materiella företeelser vi känner till under dessa benämningar, utan elementens andliga sidor, den ursprungsmateria av vilken våra element bara är den materiella representationen.

Observera att den kristne aposteln Paulus talar om flera av de krafter eller element som det syriska systemet sammankopplar med de olika planeterna. Han talar till exempel om härskare, herravälden, ärkeänglar och änglar. Ni kommer kanske ihåg att jag vid en tidigare sammankomst påpekade att Dionysios Areopagita lade grunden till hela den kristna mystiken. Också han använde dessa benämningar. Förutom att kristendomen hämtade tankar från nyplatonismen och nypythagorismen, hämtade den alltså (genom Paulus själv, som var syrier) tankar från de gamla mysterielärorna, såsom dessa exoteriskt uttrycktes i den syriska hierarki vi avbildat. Men bakom detta yttre uttryck fanns samma förklaring, samma esoteriska system och sanning som vi under de gångna månaderna har studerat.

[Till Kapitel 25](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 25

Den sjufaldiga naturens mysterier. Motsvarigheter: glober, element, människans principer. Fornfolkens sju heliga planeter. Tidsperioder och raskatastrofer.

Men då utbrast en av de äldre [egyptiska] prästerna: Solon, Solon, alla ni greker är barn, och något sådant som en gammal grek finns inte. När Solon hörde detta frågade han: Varför säger du så? Prästen: Därför att ni alla är unga till själen. Ni har vare sig någon verkligt gammal trostradition eller någon vetenskap som inger vördnad genom sin härstamning från forna tidsåldrar. Skälet härtill är de många och olika förintelser av människor som förekommit och åter skall förekomma. De största av dessa har skett genom eld och vatten, de mindre vid tio tusen andra oföretsedda händelser... Men allt vackert eller stort eller anmärkningsvärt som inträffat hos oss eller hos er eller någon annanstans, och kommit till vår kännedom, är upptecknat i vara tempel och bevarat till denna dag. (Platon, *Timaios*)

Låt oss börja kvällens studium med att läsa på sidorna 643 och 644 i Den Hemliga Läran I. Vi läser ett par avsnitt ur avdelning XV som har rubriken Gudar, Monader och Atomer:

Det exakta omfånget, djupet, bredden och längden av naturens mysterier står endast att finna inom den österländska esoteriska vetenskapen. Så omätliga och så djupa är dessa mysterier att knappast ens ett fåtal, ett helt litet fåtal av de högst initierade - *de vilkas själva tillvaro endast är känd av ett ringa antal adepter* - förmår tillägna sig kunskapen om dem i deras helhet. Den finns dock där fullständigt, och ett i sänder tillåts fakta och förlopp som pågår i naturens verkstäder att leta sig fram till den exakta vetenskapen, i det att hemlighetsfull hjälp meddelas en och annan individ att tyda de dunkla gåtorna. Det är vid slutet av stora cykler, i samband med rasernas utveckling, som detta i allmänhet inträffar. Vi befinner oss vid själva utgången av en 5000-årscykel i den nuvarande ariska kali-yuga, och under den tid som ännu återstår till år 1897 skall en stor flik lyftas av naturens förlåt och den materialistiska vetenskapen erhålla ett dödshugg.

Från eonernas själva begynnelse - i tid och rum inom vår rund och på vår jord - upptecknades naturens mysterier (åtminstone de som det tilläts våra raser att känna) av lärjungarna till dessa samma, numera osynliga "himmelska människor" i form av geometriska figurer och symboler. Nycklarna till dem ärvdes från ett släkte av "vise män" till ett annat.

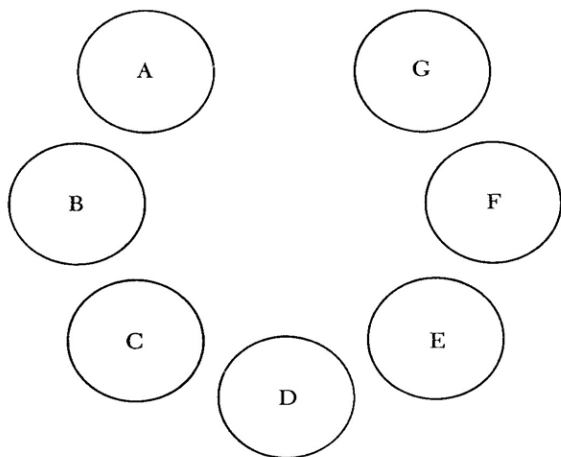
Vid vår förra sammankomst diskuterade vi en bild som ur exoterisk synvinkel visade den syriska uppfattningen om kosmos yttre och inre struktur. Den som var särskilt uppmärksam lade då märke till att denna hierarki verkade vara framställd som om den befann sig på ett enda plan. Detta är på ett enda plan. Detta är på sätt och vis sant, men det är mycket som står i samband med detta faktum som vi inte kunde, och inte heller nu kan nämna, av det enkla skälet att vi ännu inte har lagt grunden till en rätt förståelse av detsamma. Vi får i kväll därför nöja oss med att säga att hierarkierna samverkar och införlivar sig med varandra. De så att säga korsar varandra i alla riktningar.

Som vi tidigare påpekat är vår evolution först "utåtriktad" och sedan "inåtriktad". När vi i början av denna vår planetkedjas manvantara steg ner längs den skuggiga bågen eller materians båge, följde vi såsom medlemmar av vår planetariska livsvåg riktningen inifrån utåt. Från inre plan, från inre världar, fortsatte vi alltså hela tiden "nedåt" i tilltagande materialitet. När vi nådde mittpunkten av den fjärde runden på denna glob, som är den centrala punkten eller vändpunkten för denna planetkedjas manvantara, bedarrade impulsen och upphörde slutligen i vad vi kallar den fjärde rotrasen, den atlantidiska rasen. Därefter började det omvända förloppet göra sig gällande, och framåtskridandet och utvecklingen vände om i en spiral så att säga. Sedan dess och för framtiden är riktningen utifrån inåt, ett uppstigande i tilltagande andlighet. Denna process av nedstigande i materialitet följt av återuppstigande i andlighet är den bana som inte bara följs vid varje planetkedjas uppbyggnad, utveckling och avslutning. Den följs också vid de större cyklernas evolution, till exempel solkalpaernas, vilka var och en omfattar sju planetmanvantaraer. Sju planetmanvantaraer utgör en solkalpa, dvs sju Brahmas dagar eller sju planetcykler (var och en bestående av sju runder) utgör en solkalpa eller solmanvantara.

För att göra kvällens ämne mera lättbegripligt, för att underlätta förståelsen av själva idén, ritar vi upp sju cirklar som representerar sju glober. Tre glober befinner sig på den fallande eller skuggiga bågen, en är längst ner eller vid vändpunkten, och tre befinner sig på den stigande eller lysande bågen. Vi betecknar dem med bokstäverna A-G.

Dessa cirklar representerar planetkedjans glober. Livsvågen börjar sin evolution på glob A och genomlöper där sina fastställda cykler, varefter den övergår till glob B. Efter att ha fullbordat sin bana på B övergår den till C. När livsvågen avslutat den beträffande rundens bana på C övergår den till D. På den globen befinner vi oss nu, i den fjärde runden. Vi har avverkat drygt hälften av denna fjärde rund, ty vi är den femte rotrasen på glob D, på

vilken glob sju rotraser skall genomlöpa sina cykler.

Var och en av dessa glober är uppbyggd av och korresponderar med det fornfolken kallade elementen, dvs baserna för naturens sju principer. Elementen kallas också "ansatser", inte i betydelsen av någonting ofullbordat utan i betydelsen rotföreteelser, ursprungligheter. Sanskritordet för princip är *tattwa*, som betyder "en verklighet", dock inte den yttersta verkligheten, det absoluta inom en hierarki, utan dennas rotdifferentieringar under manifestationen. Ordet för element är *bhuta*. Varje element utgår ur sin högre föregångare och ger liv och upphov åt ett lägre element. Fornfolken räknade alltid med fyra element, ibland med fem. Vår skola räknar med sju. Fornfolkens benämningar på elementen var vanligen eter, eld, luft, vatten och jord. De två återstående principerna och de två återstående elementen (baserna till de två förra) har inte fått några exoteriska namn, ty de är ännu inte förnimbara för våra nuvarande sinnen. Det mänskliga medvetandet kan ännu inte uppfatta dem. Men de är icke desto mindre erkända och namngivna av den esoteriska filosofin, som meddelar undervisning om dem. Den ena kallas *anupapadaka-tattwa*, ett sanskritord vars innebörd är mycket svår att förklara. Den allmänna betydelsen är att *anupapadaka-tattwa* inte utgår ur någonting annat, dvs är "föräldralös". Den utgår ur sig själv. Den första av alla sju, den översta på naturens nedåtgående båge, kallas *adi-tattwa* eller "ursprunglig tattwa" när det gäller principen och *adi-bhuta* när det gäller det korresponderande elementet. Det senare tillhör samma tillvaroplan i kosmos som principen *adi-tattwa*, men i en något lägre grad såsom varande principens bas eller vehikel.

Dessa element är givetvis inte de välbekanta företeelser vi känner till under benämningarna eld, vatten, luft och jord, utan är i en gåtfull bemärkelse elementens motsvarigheter på vår jord. Även om planetkedjans sju glober *inte* är de sju respektive elementen, så är varje glob uppbyggd av dem alla, och ett av de sju elementen är förhärskande i var och en av globerna. Allt detta skall vi belysa längre fram, när vi kommer till studiet av lokaerna och talaerna. På glob A till exempel skulle elden inte vara vår materiella jordiska eld utan *eldens ande* så att säga, eldens rot. Ty i den esoteriska filosofin är "eld" inte bara effekten av förbränning utan ett verkligt element, en ansats, en bas. Och på samma sätt förhåller det sig med luften, som utgår ur elden, föds ur elden. På samma sätt förhåller det sig också med elementet vatten som utgår ur luften, föds ur den. Och jorden slutligen, föds ur elementet vatten.

Att ett element ger upphov till ett annat är också en gammal stoisk lära. Manifestationen börjar på det andliga planet. och allteftersom livsimpulserna når ner i grövre former, i materia (för att använda det vanliga uttrycket), föds de föjande elementen (baserna, ansatserna). Därvid föds vart och ett ur det föregående och ur *alla de föregående*. Så till exempel föds elementet jord inte bara ur elementet vatten utan också ur eld och luft. Vidare har en planetkedjas sju runder, en planetkedjas sju glober och de sju rotraserna på varje sådan glob var och en sin förhärskande korrespondens med ett av dessa sju element. Jag påpekar ännu en gång att vi inte talar om de välbekanta företeelser som vi kallar eld, vatten etc utan om dessas baser, ursprung, "andesidor", alltså de orsaker (*tattwaer*) som frambringar det vi ser här på vår jord.

Var och en av de sju heliga planeterna är en manifestation, ett förkroppsligande av krafterna hos ett av de sju sollogoi eller andliga energierna i vårt solkosmos. Av dessa energielement kan vi se en svag manifestation eller

skugga i solspektrats sju färger.

Tänk också på att var och en av människans sju principer utgör en relativ motsvarighet till ett av dessa element. Människans sju principer och element är ett duplikat inom henne av kosmos sju principer och element. De sju elementen eller baserna eller ansatserna är de sju vehiklerna för kosmos sju principer. Dessa element är på samma gång substans och energi, ty energi och substans är i grunden samma sak. Materia och energi är i grunden ett och detsamma. De är så att säga den övre och undre sidan, det inre och yttre, impulsen och dennas resultat eller frukter.

Låt mig också vad de sju heliga planeterna beträffar säga följande. När fornfolkens esoteriska vetenskap talade om sju *heliga* planeter pekade man särskilt ut vissa sådana, ty var och en av de planeter som är kända av oss är själv förbunden med sju andra planeter, vilka för den är *dess* sju heliga planeter. Vår jord är inte en av fornfolkens sju heliga planeter. Dessa var Saturnus, Jupiter, Venus, Merkurius, den planet mycket nära solen som för närvarande är osynlig men misstänks existera och av en del astronomer kallas Vulkanus, en sjätte planet som vi för närvarande bara kan omnämna, samt en sjunde som ibland iakttagits nära månen - av dem som "har ögon att se med".

Vulkanus upptäcktes eller antas ha blivit upptäckt den 26 mars 1859 då den sågs passera över solskivan. Sedan dess har astronomerna sökt efter den, men inte kunnat finna den. Lärorna säger om denna planet, som (i ett avseende) är den högsta av våra sju heliga planeter, att den blev osynlig för våra fysiska sinnen någon gång i mitten av den tredje rottraseen. Men eftersom vi nu på den stigande bågen har nått det plan som motsvarar utvecklingsgraden hos den tredje rottraseens plan, så kommer planeten inom kort att visa sig igen. Fastän den fortfarande på grund av sin eteriskhet är på det hela taget osynlig, kan den ändå under gynnsamma omständigheter ses med teleskop när den korsar solskivan. Hur kan detta komma sig? Därför att solens bländande ljus får allting som uppträder framför den att framstå som någonting mörkare. På det sättet kan planeten ses som en skugglik kropp som korsar solskivan. Detta är åtminstone ett sannolikt skäl till att de astronomer som letat efter Vulkanus kan ha funnit den.

Den sjunde planeten, som är den "lägsta" av våra sju heliga planeter och esoteriskt omtalas såsom varande nära månen, befinner sig i sin sista eller sjunde rund och är därför döende. Förmodligen är också den planeten alltför eterisk för våra nuvarande fysiska sinnen och praktiskt taget osynlig, utom under vissa särskilt gynnsamma förhållanden. Innan vår planet nått sin sista eller sjunde rund har vår måne upplösts till stjärnstoft. Men då kommer den nu döende hemliga planeten eller mysterieplaneten nära månen att ha dött och vara som en måne för oss. Den blir dock inte en verklig måne i samma bemärkelse som vår månmoder, utan snarare en satellit. Den kommer att *te sig* som en måne för oss, och faktiskt vara en "måne" eftersom den är en död kropp.

Det finns mycket som helt enkelt inte kan sägas om dessa sju heliga planeter eller mysterieplaneter - åtminstone inte nu. Men vi har tidigare påpekat att de sju främsta dhyän-chohanerna eller meditationens herrar är mycket nära förbundna med var sin av de sju mysterieplaneterna, dvs de sju som är jordens heliga planeter. Det finns många andra planeter i vårt solsystem, men bara sju av dem är våra sju heliga planeter.

Varje annan planet, som till exempel Jupiter, har sina egna sju heliga planeter. Alla dessa tillhör vårt solsystem, men alla behöver inte vara *våra* sju heliga planeter. Men var och en av dem är en sol-lokalitet på grund av de kosmiska byggnadselementens sammanvävning eller införlivande med varandra.

Människan står högre än den glob hon bebor. Människan står högre än solen. Ni och jag intar en högre andlig ställning än solen, trots att denna är solsystemets andliga och vitala lokalitet. Den sol vi ser är inte den verkliga solen. Den sol vi ser är bara brännpunkten för de enorma krafter som från andra sidan verkar genom den. Och människan är högre än solen trots att hon kommer från den, från dess inre så att säga. Låt er inte ryckas med av vetenskapliga teorier, ty vetenskap är absolut inget kriterium på andlig kunskap. Denna befinner sig än så länge långt bortom vetenskapens räckvidd. Våra fysiska kroppar är var och en ett kosmos, relativt talat till och med ett alltomfattande kosmos. Den moderna vetenskapen har börjat ana denna sanning, och vetenskapsmännen talar nu om att atomen med sina elektroner och protoner bildar ett solsystem i miniatyr. Det finns ingen partikel av substans eller materia som är utan liv, tom på intelligent liv. I och på atomernas elektroner i vår kropp finns det varelser som är högre än vårt *personliga* jag. En sublim tanke att begrunda. Vi har sannerligen större ansvar än vi kan drömma om. Vår kropp är i vidaste bemärkelse ett livets tempel.

Jag har från en vän fått ett brev som är väl värt att läsa i det här sammanhanget. Jag läser ett avsnitt i brevet som innehåller ett citat angående planeten Vulkanus:

"Seeliger har klart påvisat att det finns tillräckligt av det kosmiska stoft som medverkar till uppkomsten av zodiakljuset för att förklara alla avvikelserna i Merkurius rörelser." Därigenom skulle Vulkanus vara obehövlig.

Detta skrevs för cirka tolv år sedan och antogs undanröja hela svårigheten med den ändring på 42 sekunder per århundrade som inträffar i Merkurius periheliumposition. [Perihelium är den punkt i en himlakroppsbana runt solen, där avståndet till solen är minst. Övers anm.]

Lägg märke till att störningarna i Merkurius rörelser först förklarades bero på en okänd planet som kallades Vulkanus. När nu Vulkanus inte kunde återfinnas sade teoretikerna att det måste vara kosmiskt stoft som förorsakade dessa störningar. Och på den teorin följer en annan. Jag läser ännu ett avsnitt i brevet:

Sedan kommer vännen Einstein och börjar förklara dem på ett helt annat sätt, och "kosmiskt stoft" ställs i sin tur vetenskapligt åt sidan. Därefter visar professor Poor vid Columbiauniversitetet att Einsteins teori om Merkurius rubbar de andra planeternas positioner mer än den hjälper Merkurius - så där står vi! Jag beundrar deras häpnadsväckande förmåga att utveckla teorier för de märkligheter de upptäckt under de begränsade betingelser som står dem till buds, men vi måste verkligen vara fördomsfria när det gäller företeelser som är föremål för så olika tolkningar.

Det här är mycket välformulerat och täcker problemet ganska bra.

Vi närmar oss slutet av kvällens sammankomst, men vi har en fråga som kräver lite uppmärksamhet innan vi slutar. Den gäller rotraserna på vår planetkedjas glober, och vi tar som exempel raserna på glob D, som ju är den lägsta i vår planetkedja. Dessa rotraser tar väsentligt längre tid i anspråk för sin utveckling än man i allmänhet tror. Det rör sig om miljoner år för var och en av dem. En del studerande som inte läst H P Blavatskys *Den Hemliga Läran* tillräckligt uppmärksam antar att vår rotras, den femte, nu bara är omkring en miljon år gammal. Detta är inte sant, och H P Blavatsky säger ingenting i den stilen. På sidan 478 i andra delen säger hon att vår femte rotras är omkring en miljon år gammal *såsom fullt utbildad ras och helt skild från sin moderstam*.

Men hur många år behövde den för att nå så långt? Som rotras föddes den ju ungefär vid mittpunkten av moderrasen. Den behövde miljoner år för att nå den mittpunkt av sitt förlopp *där vi nu befinner oss*. Vår stora raskatastrof har ännu inte nått oss. Men den kommer att drabba oss, liksom alla de föregående rotraserna drabbades när deras tid var inne, och liksom de två rotraser som följer på denna vår femte, dvs den sjätte och den sjunde, skall drabbas när deras tur kommer.

Rotraserna förgörs omväxlande av eld och av vatten, men vi får inte glömma att de övriga elementen också är verksamma på samma gång. Det är dock framför allt elden och vattnet som förorsakar kontinenternas rubbningar eller rättare sagt sänkningar, liksom höjningarna av nytt land. Det finns i det här sammanhanget en intressant punkt i våra läror som jag skall beröra helt kort.

Läran säger att första, tredje, femte och sjunde rotraserna är vad vi kan kalla vattenraser, medan andra, fjärde och sjätte är vad vi kan kalla landraser. Med andra ord så blomstrar raserna med udda nummer på vår jord under tider när haven täcker större delen av dess yta. Under andra, fjärde och sjätte raserna är förhållandet omvänt, och mer land än hav täcker då globen. Elden förgjorde den första och den tredje rasen, vatten den andra och den fjärde. Elden kommer att förgöra den femte rasen, vatten den sjätte och elden återigen den sjunde. Geologiskt sett är det denna omväxling i utbredningen av land och vatten som åstadkommer detta cykliska förhållande.

Vi skall försöka göra det hela lite klarare. Den tredje rasen förgjordes genom eld, dvs i princip genom aktiviteten av underjordiska jordbävningar och vulkaner, som följdes av översvämningar. Den tredje rasen var en vattenras. Det fanns mer vatten än land på jordytan. Så är det också nu, i vår femte ras. Vid mitten av vår ras livscykel finns det tre gånger så mycket vatten som land. När vår rotras närmar sig sitt slut kommer den stundande raskatastrofen att visa sig såväl genom mindre som genom väldiga, hela jordorganismen omfattande, seismiska och vulkaniska störningar. Dessa förebådar översvämningen av vårt kontinentssystem och höjandet av nytt land för den följande sjätte rotrasen. Detta blir ett verk av elden. När det atlantiska kontinentssystemet drabbades av sin katastrof och det långsamt begravdes av översvämningarna, var orsaken vatten. Det fanns då mer land än vatten. Naturen sökte återställa jämvikten och åstadkomma en bättre balans, och det stora systemet förgicks genom översvämning. Vattnet kom och dränkte landet, givetvis åtföljt av jordbävningar och vulkanisk aktivitet. Ty när en rotras förgörs genom eld eller vatten som huvudorsak samverkar elden och vattnet, fast ett av

elementen är förhärskande. Den fjärde perioden, den atlantidiska, var en landperiod, och naturen följde sitt vanliga tillvägagångssätt vid störd jämvikt - och vattnet kom och översvämmande landet. Ett fascinerande ämne att studera är varifrån vattnet kom, men tiden tillåter oss inte att gå in på det i kväll. Vår period är en vattenperiod, och i sinom tid skall vattnet långsamt börja försvinna och ge plats åt nytt land, livsrum för den kommande sjätte rotrasen.

Katherine Tingley: Jag skulle vilja be professor de Purucker säga något om civilisationens och mänsklighetens tillstånd vid slutet av dessa olika raser. Hur är evolutionen präglad? Har inte de människor som tycks vara "offer" för den fruktansvärda katastrof som inträffar vid slutet av varje ras kunskap om dödens hemligheter, och ser återfödelsen som en underbar befrielse?

G de Purucker: Det är jag övertygad om. Slutet av varje ras för med sig fulländningen av det som den rasen strävade efter att åstadkomma. Och jag vågar påstå att om vi kunde se tillbaka och ta reda på vad som ägde rum när Atlantiskontinenten sjönk, så skulle vi inse att till och med de jämförelsevis få som under denna katastrof genom döden lämnade sina fysiska kroppar förstod, att det de hade att genomgå inte var någonting annat än en form av den död som förr eller senare drabbar alla människor. Fastän de var djupare sjunkna i materian visste de bättre än vi nu gör att livet är evigt, ty *det finns faktiskt ingenting annat än liv överallt*. Och deras läkare kunde säga dem - och sade dem också, ty de visste - att alla sjukdomar i våra kroppar kommer av ett övermått av liv, i synnerhet de sjukdomar som vi kan kalla elakartade eller tärande. I de fallen är det livet som skenar iväg i kroppen, och detta förorsakar döden. Detta visste de bättre än vi.

Vi skall inte tro att alla sopas bort på ett ögonblick under kaos och förvirring vid dessa raskatastrofer, att det inte finns något hopp utan bara vild förtvivlan. Så är det inte alls. De här katastroferna kommer långsamt. Kontinenterna sjunker under tidsåldrar. Människorna utvandrar och lämnar det sjunkande landet. De flyttar till högre belägna och bättre platser, till nya och friska landområden, där nya raser föds ur vad vi med rätta kan kalla de gamlas död.

Jag tror inte att någonting av det jag pratar om kan mäta sig med fasorna vid jordbävningen i Lissabon för många år sedan, då tiotusentals människor omkom. Inte heller kan det mäta sig med den fruktansvärda katastrofen i Messina på Sicilien, för att ta ett annat exempel. Vi befinner oss nu i vårt eget stora cykliska katastrofskeende, även om detta bara har börjat. Men hur mycket större är inte hjärtats vånda hos den som sitter vid en älskad anhörigs sjukbädd. Där har vi verklig ångest. När plötsliga katastrofer inträffar, har de mestadels ringa omfattning. När raserna närmar sig sitt slut, sjunker kontinenterna sakta. För dem, vilkas öde det är att vara med om en raskatastrof, finns det betydligt värre saker än att bara förlora den fysiska kroppen. De kommer att känna till dödens vackra hemligheter. Vid slutet av vår ras skall vi känna till dessa mycket bättre än vad atlantider gjorde. Som individ förgås ingen på det här sättet såvida det inte är hans personliga karma att göra det. Hur förhåller det sig väl med alla de tiotusentals människor som varje år omkommer vid båt-, tåg-, bil-, gruv- och andra olyckor? Det ber jag er begrunda.

[Till Kapitel 26](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 26

Mikrokosmen, en spegel för makrokosmen. Element och principer, manifestationer av det enhetliga livet. Relativitet, ett av den uråldriga visdomens grundläggande begrepp.

"Människan", säger van Helmont, "är universums spegel, och hennes trefaldiga natur är besläktad med alla ting". (H P Blavatsky, *Isis Unveiled I*, s 213)

...det finns bara ett enda element... Detta element är - för att tala metafysiskt - det enda underlaget eller den permanenta orsaken till alla manifestationer i det fenomenella universum. Fornfolken talade om de fem förnimbara elementen eter, luft, vatten, eld och jord, och om det (för de oinvidiga) icke förnimbara elementet, universums sjätte princip - kalla det purush shakti. Att utanför helgedomen tala om det sjunde straffades med döden. Men de fem är bara de differentierade aspekterna av det enda. Universum är liksom människan en sjufaldig varelse - den sjufaldiga mikrokosmen förhåller sig till den sjufaldiga makrokosmen som regndroppen till molnet från vilket den föll och till vilket den så småningom skall återvända. I detta enda innefattas lika många anlag till luftens, vattnets, eldens etc evolution (från det rent abstrakta ner till deras konkreta tillstånd), och när de senare kallas element är det för att antyda deras möjligheter att åstadkomma otaliga formförändringar eller evolution i tillvaron. (The Mahatma Letters to A P Sinnet, s 90-91)

Till att börja med läser vi i kväll följande avsnitt på sidan 672 i Den Hemliga Läran I:

Inom den forntida symboliken var det alltid SOLEN - dock ej den synliga utan den andliga solen - som ansågs sända ut de förnämsta frälsarna och avatarerna. Härav sambandet mellan buddhaer, avatarer och alla andra inkarnationer av de *högsta* SJU. Ju närmare förenad han är med sin *urtyp* i "himlen", dess bättre för den dödlige, vilkens personlighet av hans egen särskilda gudom (den sjunde principen) valdes till dess jordiska hemvist. Ty med varje viljekraftig strävan efter luttring och förenig med denne "den egne guden" underkuvas en av de lägre strålarna, och människans andliga väsen dras till en högre stråle som ersätter denna, och höjer sig sålunda från stråle till stråle till dess slutligen den inre människan upptas i det enda och högsta ljuset från Fadern - SOLEN.

Detta är ett storslaget avsnitt. Det innehåller kontentan av de senaste veckornas studier. Som ni vet så har vi tidigare talat om medkänslans hierarki, den andliga hierarki från vilken vi hämtar vårt andliga och mentala inre liv, och vars överhuvud är det underbara väsen som till sin andliga ställning är denna fjärde runds dhyani-buddha. Hans mänskliga representant är överhuvudet för det vi kallar den stora vita Logen. Det är till denne senare som våra mästare blickar upp för att få impulser och upplysning. Det är han som tänder deras eldar, liksom de tänder och ger liv åt våra.

Hur försiggår detta livgivande, detta tändande? Hur gick manasaputraerna till väga när de inkarnerade i den dittills förnuftslösa mänskligheten för att höja människorna - om man nu kan kalla medlemmarna av den tidens mänsklighet för människor - från andlig och mental förnuftslöshet till självmedvetet människoskap?

Var och en av människans sju principer och vart och ett av de sju elementen (motsvarar i kosmos de sju principerna i människan) är själv en spegel åt universum, dvs innehåller i sig själv allting som det gränslösa Alltet innehåller. Allt som finns i makrokosmen finns i mikrokosmen. Det ena, det mindre, återspeglar det andra, det större. Vart och ett av elementen, var och en av principerna, varje anlag till utveckling mot gudomlighet, är med andra ord själv en sjufaldig varelse som existerar på sitt eget sjufaldiga plan. Detta plan är för denna varelse lika påtagligt, verkligt och substantiellt som vårt fysiska plan är för oss när vi ser det med våra fysiska ögon, hör det med våra fysiska öron och förnimmer det med våra övriga sinnen. Vad våra sinnen beträffar, kan vi här inom parentes tillägga att vi ännu har två sinnen kvar att utveckla.

Såsom sjufald är varje princip eller element en miniatyrkopia - om det ordet tillåts - av det hela. Manasprincipen till exempel är sjufaldig. Den har sin egen atman, sin buddhi och sin manas (manas-manas), som är dess egen särskilda väsens kärna, dess swabhava. Den har också sin kama eller begärsprincip och den har sin vitala väsens sida. Vidare har den sin klädnad, sin linga-sharira eller modellkropp, som ger den dess egen speciella form och gestaltning i enlighet med förhållandena på det planet. Slutligen har den sin sthula-sharira eller lägsta del, som är dess vehikel eller bärare.

Manasaputraerna eller förnuftets söner, mahats barn, sägs ha gett liv åt och upplyst manassjufaldens manas-manas därför att de själva är utpräglad manasiska till sin väsenskaraktär eller swabhava. Deras egna vibrationer så att säga, kunde få detta manasväsen i oss själva att vibrera i samhörighet, ungefär som ansländet av en musikalisk ton väcker genklang i likartade ting, väcker en likadan ton i andra ting.

Vilka är dessa manasaputraer? I en bemärkelse är de vi själva, men mera egentligt är vi de som blev väckta. De är ett mysterium. De är på samma gång våra högre jag - inte våra högsta jag, men våra *högre* jag - och ändå olika oss. Vi har vid tidigare sammankomster visat att från *en* utgår en kosmisk (eller annan) hierarkis alla mångahanda differentieringar, och att fullkomlig släktskap och samhörighet råder hela tillvaron igenom. Dessa sublimes tankar kan vi fatta och förstå om vi inom oss väcker den delen av vår natur där de hör hemma och är välbekanta. Detta är något som vi kan göra, och det kommer an på oss själva att göra det. Vad är det som får mästarna att då och då välja ut någon eller några och ta denne eller dessa till sig? Därför att mästarna i den utvalde ser den inre mästaren mer eller mindre uppväckt och levandegjord. Skulle de valt ett djur? Nej. Varför inte? Därför att djuret inte är uppväckt. Skulle de ta en genomsnittsmänniska? Nej. Varför inte? Därför att hon inte är uppväckt. Därför att hon i sitt inre ännu inte är medveten om den inre buddhan, den uppväckte. Här är det inte fråga om något godtyckligt val. Det är fråga om ett urval, om ett val av de färdiga och lämpliga, och därför rättvist och helt i sin ordning.

Låt oss följa den här tanken lite längre och betrakta naturens element. Ordet *element* kommer från latinet och betyder en ansats, ett rudiment, till företeelserna. Särskilt Sankhya, en av Indiens sex allmänt erkända filosofiska skolor, liksom Vedanta - den kanske mest upphöjda av dessa skolor - talar om naturens sex ursprungliga "livsämnar" eller element såsom prakritier, varvid de sex prakritierna härstammar från ursprungs-prakritin eller rotprakritin, den första och högsta. Sankhya och många av vedantisterna talar också om dem såsom de sex tattwaerna eller verkliga elementen. Vad är då skillnaden mellan de sex elementen eller prakritierna och de sex tattwaerna? Prakritin är vehikel- eller bärarsidan, den substantiella sidan, och tattwan är den analoga eller energisidan. De två är i grund och botten ett, ty energi och materia, ande och substans, är i grund och botten ett. Materia kan kallas kristalliserad ande. Vid varje försök att beskriva de här företeelserna måste vi leta efter ord, och därför är den här beskrivningen inadekvat. Men kanske leder den fram till innebörden. Vedantas och Sankhyas *parabrahman* och *mulaprakriti*, "bortom brahman" och "rotnaturen", företräder samma tanke, och dessa båda är i grund och botten ett. Rotnaturen är så att säga ursprungsenergin slöja, ursprungsmedvetandets slöja, och Sankhyas sex eller sju prakritier står för naturens sex eller sju element och motsvarar våra mänskliga sju eller sex principer. Dessa föds eller rättare sagt utgår ur varandra. Den prakriti som är ett högre plan är förälder till den prakriti som är ett lägre plan. Först ger den första upphov till den andra. Låt oss säga att atman ger upphov till buddhi. Atman och buddhi tillsammans ger upphov till manas, som innehåller såväl dessa bådas som sina egna egenskaper. Atman, buddhi och manas ger sedan upphov till kama, den fjärde i ordningen. Och så fortsätter det till den sjunde och lägsta.

På samma sätt ger glob A, den första på den nedåtgående bågen, upphov till glob B, och glob B ger upphov till glob C. Men glob B gör detta med glob A:s swabhaviska tattwa verkande i sig. Glob C ger upphov till glob D, vår jord, men har därvid globerna A:s och B:s tattwaer eller inneboende individualiteter eller swabhavaer verkande i sig. Glob D har på det sättet globerna A:s, B:s och C:s tattwaer inneboende i sig tillsammans med sin egen individuella väsenskaraktär eller swabhava.

Gränsen för den evolutionära impulsen varierar i de olika manvantaraerna, ty det finns i världsrymden ingen absolut punkt eller position och inte något särskilt plan där alla evolutionära manvantariska impulser i Det Gränslösa måste göra halt. De många monaderna, de många hierarkierna, har sina respektive evolutionära impulser och sina respektive mål. När den evolutionära impulsen i en manvantara har nått sin gräns, dvs när den från ovan utrusande impulsen - som bär dessa prakritier och principer ner i allt materiellare manifestation - har nått den gräns som är möjlig att nå i den manvantaran, så vänder den så att säga runt målet och börjar stiga uppåt.

Vi i vår planetkedja har passerat denna vändpunkt vad *runderna* beträffar. I var och en av raserna på varje glob i kedjan, på var och en av globerna i varje rund, och i var och en av runderna genom alla de sju globerna, finns det en mittpunkt i det respektive evolutionära förloppet. Och den mittpunkten är det respektive målet, vändpunkten där den respektive cykeln börjar stiga uppåt. Följaktligen kommer då ett plötsligt uppsving till stånd för de evolverande monaderna eller varelserna, och analogt därmed kommer sinnen som dittills legat latent och outvecklade att utvecklas. Likaså kommer principer i naturen som vi *nu* inte är medvetna om att förnimmas och bli kända. Eter till exempel, som vi i dag vid mittpunkten av vår femte ras i den fjärde runden bara har en föräning om (en föräning som vi delar med vetenskapen), kommer i den femte *runden* att bli en realitet i vad som då är atmosfären. Och den kommer att vara lika påtaglig och tydlig för sinnena som luften är för oss i dag.

När vi därför talar om elementen eller praktierna, menar vi inte att fornfolkens element - jord, vatten, luft och eld - är naturens verkliga elementala praktier. Detta vore befängt. Fornfolken använde de här orden symboliskt. Dessa fyra (eller med etern fem) företeelser är bara manifestationer - fyra av dem hittills utvecklade - av fyra eller fem av de sju underpraktier eller underprinciper som tillhör det lägsta praktiska element, som på detta stadium manifesterar sig på vår fjärde glob och som motsvarar det sjunde och lägsta kosmiska planet, den lägsta praktin.

Liksom varje princip själv är en undersjufald och återspeglar Det Gränslösa, så återspeglar varje element alla de övriga elementen. Och ur varje element kan framkallas det liv, den natur och de karaktäristiska egenskaper som tillhör de övriga sex elementen, fast givetvis i en lägre grad. De ovan nämnda egenskaperna hos vår globs sjunde och lägsta praktis materia, dvs att vara *fast, flytande, gasformig* eller *eldformig*, är bara motsvarigheterna till de liknande underpraktierna hos de fyra kosmiska element eller praktier, i vilka vår planetkedja nu existerar. Eter såsom element kommer närmast, och i den sjätte runden kommer det sjätte elementet att utvecklas. Under den sjunde runden kommer det sjunde att utvecklas. När de gamla filosoferna i medelhavsländerna talar om jord, vatten, luft, eld och eter, och när hinduerna talar om till exempel akasha eller adi-tattwa, menar ingen av dem de materiella företeelser vi kan förnimma, alltså jord, vatten etc. De syftar på naturens rotelement, av vilka de fyra eller fem företeelser vi kan förnimma är så att säga skildringar eller symboler.

Grekerna kallade elementen för *stoicheia*, en diminutiv pluralform av *stoichos* som betyder "serie", dvs hierarki. Singularformen *stoicheion* skulle då betyda en varelse i en hierarki, en del av hierarkin, en av hierarkins sammansatta delar, fast vår tids lärde inte kan upptäcka något synbart skäl till att använda denna benämning i samband med vad de anser vara den forntida föreställningen om naturens element. Vår filosofi anger dock skälet och förklarar att *stoicheia* är kosmos sju praktier. Varje glob i vår planetkedja är ett förkroppsligande av alla dessa element eller sju praktier, men på det sättet att varje element innehåller alla de övriga i "miniatyr". Vår jord till exempel, är ett förkroppsligande eller en representation av den lägsta praktin, men där finns vatten, luft, eld och även eter under utveckling. Vi känner till fyra och erkänner förekomsten av fem, ett belysande exempel på vad vi nyss sagt. De sju globerna i vår planetkedja är dock inte de respektive motsvarigheterna till de sju kosmiska elementen. En sådan analogi är falsk.

Var och en av initiationsgraderna svarar mot ett av dessa sju kosmiska element, och de provningar initianden eller kandidaten måste genomgå för att visa sin kompetens regleras och styrs av naturen hos de sju respektive praktierna. Det finns faktiskt tio initiationsgrader och tio kosmiska praktier - sju manifesterade och tre rotpraktier, de högsta. De tre högsta befinner sig dock så långt bortom vår nuvarande föreställningsförmåga att vi inte kan göra mer än omnämna dem. Av de tio är tre arupa eller formlösa (för oss) och sju manifesterade. Och av de sju är den övre trefalden relativt sett också arupa.

Låt oss här peka på någonting mycket viktigt, nämligen att allt vad den uråldriga visdomen förkunnar ges utifrån vårt plan. När vi därför säger arupa eller "formlösa" betyder detta inte att dessa högre plan eller varelser *i sig* är formlösa. Detta vore orimligt. Men de är formlösa för oss, liksom etern är formlös därför att den ännu inte är utvecklad (för oss). I denna fjärde rund har vi ännu så länge bara en föräning om den, och detta bara för att vi befinner oss i den femte rotrasen, som vad elementen beträffar svarar mot det femte elementet eter. Vad beträffar de varelser som bebod varje element, varje princip i det alltomfattande kosmos, måste vi här dra den viktiga slutsatsen att deras boplatser och länder och allt som existerar där, för dem är lika verkliga och påtagliga som de materiella företeelserna på vårt plan är verkliga och påtagliga för oss. Energi är för oss substans i rörelse. Kan ni förstå att vår tätaste och fastaste materia är energi för varelser i hierarkin under oss? Kan ni förstå att det vi kallar materians täthet och fasthet bara gäller för *våra* sinnen, och att just denna täthet och fasthet visar och bevisar att vår täta och fasta materia bara är motsatta energier i balans? Många vetenskapsmän gör i dag en helomvändning från det som för ett femtiotal år sedan var absolut vetenskaplig sanning och säger att det inte finns något sådant som materia i sig, att det inte finns någonting annat än energi. Materia är för vetenskapen därför en maya, en illusion, och det är den också i våra ögon. Men på samma sätt är energi en maya, ty den är helt enkelt materia för någonting som är högre än den själv. *Allting är relativt* är ett påstående som utgör ett av den uråldriga visdomens grundläggande begrepp.

När vi därför talar om de olika praktierna och principerna skall vi inse att dessa element, dessa tattwaer eller principer, ur vilken synvinkel vi än betraktar dem, alla är manifestationer av det enhetliga alltomfattande livet, vilket i sin lägre aspekt också är universell substans. Ande och substans, energi och materia, är i grund och botten

ett. De är två sidor av samma sak.

Vad är skillnaden mellan en mästare och dig eller mig? Den förres högre principer är uppväckta och han lever i dem. Men det gör inte vi. Ur vetenskaplig synvinkel är detta allt som kan sägas, men ur filosofisk kan vi säga att mästaren - så långt han kunnat - har blivit ett med det alltomfattande livet. Och ur religiös eller andlig synvinkel kan vi säga att mästaren utvecklat ett *individuellt medvetande* om eller kommit till *insikt* om sin identitet med Det Gränslösa. Detta är etikens själva grundval, och utan den finns det ingenting som är den uråldriga visdomen värdigt. Ingen människa kan uppföra sig illa utan att framkalla disharmoni i den mänskliga hierarki av vilken hon är en del, och för det får hon betala fullt pris. Men detta pris är inte naturens hämnd eller straff. Naturen återställer bara den störda jämvikten, den störda harmonin, som uppkom genom utövandet av den fria viljan. Mästaren har lärt sig att styra sin vilja och att samarbeta med naturen som helhet. Därför tillväxer han i själstyrka och lever i samklang med det gudomliga. Det är skillnaden mellan honom och oss. Han lever "som ett" med vår hierarkis andliga topp. Det kan också vi göra. Det är helt enkelt fråga om att öppna våra inre ögon, att rena vår själ, att tömma vår hjärna på det mentala skräp vi när oss med, "fröskidorna som svinen åt", och släppa in det rena klara livet.

Det är bara sinnets uppkörda hjulspår, dess stelnade schabloner, som hindrar oss. Och när vi säger sinnets stelnade schabloner, menar vi inte precis de schabloner av undermental materia med vilka sinnet arbetar. Det är nog fel sätt att uttrycka saken. Vi menar kristalliseringen av sinnet själv när mental energi blir mental materia. Bryt därför sönder dessa schabloner. Ingen kan göra det utom du själv. Sinnets schabloner är människans största fiende, hennes starkaste motståndare, ty de är levande substans. Ditt sinne är materia, men det är levande materia. Och varje tanke du tänker fäster sig vid sinnet och förbinds med det. Tanken blir vad den urgamla visdomen kallar en elemental, och bryter du inte sönder dina mentala schabloner kommer elementalerna att vända sig mot dig och plåga dig. Vem vill då inte göra detta, när det finns frihet och ljus och visdom och obeskrivlig kunskap att få, att ta, om vi bara "rycker till oss himmelriket med våld"!

[Till Kapitel 27](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 27

De två fundamentala kosmiska hierarkierna: materia och ande-medvetande. Chaos-theos-kosmos: gudar-monader-atomer.

Det finns förvisso två gestaltningar av Brahma: den som har form och den formlösa. Den som har form är överklig, den formlösa är verklig, är Brahma, är ljuset.

Det ljuset är detsamma som solen [den andliga solen, inte vår synliga sol som bara är en återspeglning, en slöja, en form].

Sannerligen, detta kom att ha *Om* som sin själ (atma). Han delade sig (atmanam) i en trefald. *Om* är tre metriska enheter (a + u + m). Medelst dessa vävs hela världen, varp och inslag, över honom. (Maitri-upanishaden 6,3)

Ett överflöd av förmåga är alltid tillfinnandes hos de högsta orsakerna, och på samma gång som denna förmåga överträffar alla ting är den med obehindrad energi och i lika hög grad närvarande i allt. I enlighet härmed upplyser de första följaktligen de sista av tingen, och det immateriella finns immateriellt närvarande hos materiella väsen. Inte heller bör någon anse det märkligt om vi säger att det finns en viss ren och gudomlig materia. Ty materia som alstrats av det helas fader och demiurg får en för den själv avpassad fullkomning, så att den blir i stånd att motta gudarna. På samma gång är det ingenting som hindrar mer framstående varelser att bli i stånd att ge av sitt ljus till underordnade naturer. Därför är materia inte heller utesluten från delaktighet i det som är bättre. Den materia som är fullkomlig, ren och riktad mot det goda är inte olämplig att motta gudarna. Och eftersom det krävs att jordiska väsen inte skall sakna gudomlig gemenskap, får jorden också en viss gudomlig del av denna, tillräcklig för gudarnas delaktighet. (Iamblichos, *On The Mysteries*, s 265-266)

Det är nästan femtio år sedan H P Blavatsky bragte oss teosofin. De av oss som hade tillfälle att studera teosofi under en större eller mindre del av den perioden kan se hur tänkandet i världen genomgått stora förändringar. Det är förändringar av ett slag som bara kan tillskrivas de andliga impulser som gavs åt världen av H P Blavatsky och dem som stod bakom henne.

Innan vi avslutar kvällens sammankomst skall vi peka på en del fakta som visar hur denna stora teosof, som trängt in i den urgamla visdomens hemligheter, förebådade (eller förutsåg, om man så vill) några av de största av så kallade vetenskapliga upptäckter som gjorts under dessa senaste femtio år.

Dessa är revolutionerande för tänkandet, och det är bara rättvist att vi placerar äran för dem där den hör hemma. Två det finns ingen annan orsak till dessa omvälvningar - som fortfarande äger rum och ännu knappast nått sin kulmen - än H P Blavatskys arbete och den andliga impuls hon på sin tid förde in i världen.

Vi inleder kvällens studium med att ännu en gång läsa ett stycke av det avsnitt på sid 672 i Den Hemliga Läran I som vi läste förra gången:

Ju närmare förenad han är med sin *urtyp* i "himlen", dess bättre för den dödlige, vilkens personlighet av hans egen särskilda gudom (den sjunde principen) valdes till dess jordiska hemvist. Ty med varje viljekraftig strävan efter luttring och förening med denne "den egne guden" underkuvas en av de lägre strålarna, och människans andliga väsen dras till en högre stråle som ersätter denna, och höjer sig sålunda från stråle till stråle till dess slutligen den inre människan upptas i det enda och högsta ljuset från Fadern - SOLEN.

Två fundamentala tankelinjer har förts in i våra studier med förhoppningsvis tillräcklig klarhet för våra nuvarande syften. Den ena av dessa är framställningen av naturens nattsida, dess materiasida, vehikelsidan. Den andra är framställningen av naturens ljussida, dess andliga sida, dess gudomliga sida, som i vårt system också kallas medkänslans hierarki. Den förra hierarkin, som genomtränger och faktiskt *är* rymden, den materiarymd eller rymdmateria i vilken den senare hierarkin verkar, utgörs av uppbyggarnas hierarki, världens murare, den mystiska grekiska filosofins kosmokratores eller världsdanare. Dessa utgör i andligt avseende den lägre hierarkin, men har relativt herravälde över sina underhierarkier från sin början ner till sitt lägsta plan, vilket utgör de rent elementala energierna eller naturkrafterna på det lägsta planet i deras kosmiska hierarki. Ord som *elemental* eller *lägst* är bara adjektiv som betecknar psykologiska mysterier. Som vi antytt så sträcker de sig i sina sju grader upp till den lägsta graden av medkänslans hierarki, som utgör den gudomliga sidan. Det finns ingen lucka mellan dem. De genomtränger och blandar sig faktiskt med varandra. Liksom anden verkar i människans själ och människans själ verkar i hennes lägre vehikel, så verkar medkänslans hierarki i och genom uppbyggarnas hierarki.

Denna tanke är så viktig för förståelsen av den uråldriga visdomen att vi gång på gång fäster uppmärksamheten på den, ty den ger oss den filosofiska och vetenskapliga ramen för både universum och för människans eget medvetande. Och den är den bakgrund, mot vilken vi måste placera bilden av det som äger rum under såväl det kosmiska som det mänskliga evolutionsförloppet, sådana dessa förlopp beskrevs vid de forntida initiationerna och i mysterieskolorna.

Vid en tidigare sammankomst sade vi att människan i andligt avseende är högre än solen. Detta är riktigt, men vi sade inte *vilken människa* - och det med avsikt. Solen är det vitala centrat i sitt system. De krafter som tillhör denna i sin inre gudomliga varelse är så fruktansvärda, till och med på vårt plan, att om en människa skulle komma inom deras räckvidd så skulle hon helt enkelt förintas. Hon skulle inte bara brytas ner och upplösas som den fysiska kroppen vid döden utan reduceras till ett intet, utplånas. Varför? Därför att de fem lägsta principerna i hennes psykologiska byggnad skulle var och en på sitt plan upplösas i atomer och sugas in i stjärnkroppen. Bara hennes högre del, den gudomliga delen, den andliga delen, som tillhör medkänslans hierarki, kristusdelen, buddhadelen, skulle förbli oförstörd. Varför? Därför att denna senare del själv är av samma substans som den dolda solen, av vilken vår fysiska sol bara är återspeglings eller manifestationen på detta plan av det gudomliga väsendet bakom. När vi sade att människan är större än solen, menade vi följaktligen att hon nått längre på utvecklingens väg än den varelse (betraktad som en återspeglings) som är solen. Hon har otvivelaktigt nått längre på evolutionsvägen än sitt solcentrum - en paradox som faktiskt är sann. Det var på grund av att manasprincipen - som är underordnad de två högsta principerna - vid mitten av den tredje rotrasen i denna fjärde rund gjorde sitt inträde i hennes konstitutions förnuftslösa "skuggor", dvs i de fyra lägsta av hennes sju principer, som hon blev den självmedvetna varelse hon nu är. Och därmed blev hon bokstavligen talat en inkarnation av det gudomliga.

Det gäller nu för människan att aktivera de inre krafter, de högre principer, som utgör hennes inre andliga natur. Dessa är inte overksamma men de sover, så att säga. När vi säger att människans högre principer "sover" i henne, är detta ett sätt att uttrycka förhållandet som kanske är riktigt såsom talesätt. Men i själva verket är det de lägre principerna som sover i andligt avseende och behöver väckas. Själva roten *budh*, från vilken vi har *buddhi* och *buddha* och *budhamed* ett *d*, betyder "väcka" och genom härledning "upplysa". Våra högre principer är verkliga varelser som lever på sina egna plan. De är individuella väsen, fullt medvetna och tänkande varelser. Detta skall ni hålla i minnet. Våra högre delar är inte utvecklade, icke samordnade, sovande företeelser. De är en enhet av varelser, ett andligt kosmos i miniatyr.

Det väckande av de lägre elementen i den tredje rasens människor som åstadkoms genom manasaputraernas inkarnation upprepades, såväl i dramatisk form som i verkligheten, i de forntida mysterierna och vid initiationerna. Dessa var sålunda ett kopierande av det som fortfarande äger rum i naturen, och i allra högsta grad ägde rum i naturen under den tredje rotrasen. Och vid dessa initiationer försökte man att ytterligare stimulera, att ännu mer väcka, att i ännu högre grad levandegöra och bringa i dagen människans inre och högre natur. Detta upphöjda syfte utgjorde kärnan, hjärtat och innebörden i de forntida initiationerna.

Men observera att *initiation* och *mysterier* inte är exakt samma sak. Fast de stod varandra mycket nära vad syftet beträffar och löpte längs parallella linjer, betydde *initiation* undervisning, uppväckande, sinnets öppnande, medan *mysterierna* var de dramatiserade framställningarna av det som ägde rum i de högre graderna. Det fanns tre dramatiseringar som tränade och fostrade neofyten för det han måste vara och genomgå i de fyra högre graderna. I dessa högre grader fick han ledning och hjälp så långt hans karma medgav, men prövningens själva kärna och väsen var ett *prov*. Och detta måste han möta ensam, och han måste visa sin andliga styrka, visa sin egen själsnatur. Om han segerrikt bestod det första provet fick han rätt att gripa sig an med de högre graderna, och han hade också den inre styrkan att göra detta. Under sådana förhållanden var det inte möjligt att ge neofyten ett fullständigt skydd eller att "klema" med honom. Tvärtom. Läraren vakade över hans medvetlös kropp medan hans inre natur befann sig på upptäcktsfärd i rymdens regioner och därvid trädde in i solen, i planeterna, i månen och i andra företeelser och varelser, varvid han *förlorade sitt jag och blev* det han hade att möta - och besegra för att inte misslyckas. Segerns frukter var sublimes. Till slut, vid den sjunde prövningen, om och när den sista segern vanns, reste han sig som en glorifierad buddha, en glorifierad kristus, en sann mästare bland människor. Då *visste* han, ty han hade *varit*. Det var inte bara fråga om erfarenheter som gjorts med sinnenas hjälp - med hörseln, synen, känslan, lukten och smaken. Han hade *varit* de företeelser och varelser om vilka han fått undervisning, han hade skaffat sig fullständig kunskap om livet i denna hierarki.

Sådan var innebörden i den högre initiationen, i de högre grader som sträckte sig bortom mysteriernas räckvidd

och betydelse. Mysterierna var dramatiska framställningar av det kosmiska livets processer, förberedelser till det som kandidaten måste möta i de fyra högre initiationsgraderna.

Låt oss för att göra det hela lite klarare formulera ett symboliskt utkast till de två fundamentala kosmiska hierarkiernas två tillväxt- eller utvecklingslinjer.

På den vänstra eller materiasidan: På den högra eller gudomliga sidan:

CHAOS
THEOS
KOSMOS

GUDAR
MONADER
ATOMER

Dessa sidor svarar mot varandra och, vad människan beträffar, psykologiskt mot (1) det gudomliga, (2) det andliga eller mänskliga och (3) det kosmiskt-astrala.

Chaos är ett grekiskt ord och tros vanligen betyda ett slags huller-om-buller-förvaringsrum för ursprungsprinciper och varelsefrön. I en viss djupare mening är detta riktigt, fast beskrivningen huller om buller definitivt inte passar in i sammanhanget. Chaos är det kosmiska förrådet för alla från föregående manvantaraer latent eller vilande frön till varelser och ting. Givetvis är chaos detta för att det helt enkelt innehåller allt. Det betecknar rum, inte det högsta rummet, inte parabraham-mulaprakriti, Det Gränslösa, utan rummet för varje särskild hierarki som nedstiger i manifestation, dvs vad rummet är för denna i just den perioden av dess utvecklingsbörjan. Kom ihåg relativitetsprincipen. Det finns inte, har aldrig funnits och kommer inte någonsin att finnas några absolutheter någonstans. De styrande principerna i chaos är gudarna.

Theos är ett grekiskt ord som betyder "gud". Mot detta svarar monaderna.

Kosmos är ett grekiskt ord som betyder "anordning". Kosmos användes också om kvinnans utrustning och prydnader som smycken, kosmetika, kläder etc. Kosmos betecknade det som var ordnat och bibehölls på ett harmoniskt sätt - ett ordnat universum. Mot detta svarar atomerna. Fundera över de tre motsvarigheterna. Först chaos och gudar eller gudomliga varelser, de kosmiska arkitekterna. Sedan theos för byggarna, kosmokratorer, som svarar mot monaderna, andevarelserna. Därefter kosmos, universum, anordnat som vi ser det, och på den gudomliga sidan atomerna eller de vitala-astrala fröna.

Vi talar här inte om kemiska atomer. De tillhör kosmos. Som orden gudar, monader och atomer används i vår symboliska uppställning betecknar de (1) det gudomliga, (2) det andliga-mänskliga och (3) de ursprungliga substanspartiklar som besjälar, inspirerar och ger liv åt det materiella kosmos. Gudarna verkar i chaos och monaderna i och genom theos, theoi, byggarna. Atomerna, såsom materias halvt medvetna grundvarelser, verkar genom kosmos eller det manifesterade universum sådant detta förberetts i enlighet med vad vi kallar naturlagarna, dvs naturens från gudarna och monaderna härledda väsensenliga och inneboende funktioner.

Enligt dessa parallella kolumner (som givetvis är H P Blavatskys) betecknar en sådan atom materias ursprungspartikel, vilken ursprungspartikel är materias sjunde princip, dess högsta princip. Därför kallas solen för en atom, ty den är materias eller prakritis sjunde och högsta grad *på detta plan*. Prakriti betyder natur eller den utvecklande förmågan, den som frambringat manifestationen. Det finns sju kosmiska prakritier, och vi befinner oss i den lägsta. Var och en av dem har sju underplan. Solen såsom varelse är den högsta varelsen i det kosmiska systemet, i solsystemet. Men det vi ser är bara dess vehikel, dess sjunde och lägsta eller materiella element eller princip, nedåt räknat. Solens så kallade glöd är inte någon glöd. Solen glöder inte, den förbrinner inte, den är inte het. Det vi ser är solens aura, den första och lägsta prakritins sjätte underelement eller underprincip. Den auran är därför solens materiella buddhiska aura, och betraktad ur vetenskaplig synvinkel är den en glob av kosmiska energier. Tänk dock på att energi och materia i grund och botten är samma sak. De är helt enkelt olika manifestationsgrader av andesubstans. Materia är kristalliserad energi. Man kan också säga att ande eller energi är eteriserad materia, fast den beskrivningen inte är så lyckad.

Materia på vårt plan är kristalliserat ljus. Ljus är substansenergi eller energisubstans. Båda uttrycken duger. Kalla det energi. Och ljus, denna energi, är materia av någonting ännu högre, av prakritin ovanför.

Vår tid för i kväll är snart ute, och vi vill fästa uppmärksamheten på det vi sade i början av kvällens studium om

vissa mycket viktiga och fundamentala tankeprinciper, vilka vetenskapsmännen kallar upptäckter som gjorts (eller åtminstone håller på att göras) i vår tid av dem, men som redan tidigare förutsetts av medlemmar av vår skola genom studier av de teosofiska lärorna. Visserligen betraktar vi vetenskapen, den ordnade och samordnade kunskapen, som vår bästa vän och bundsförvant. Men när det gäller vetenskapsmännens teorier, spekulationer och dogmer accepterar eller förkastar vi dessa i exakt den utsträckning som vi tror att de är eller inte är sanna. Det är då inte fråga om *min* sanning eller *din* sanning utan om de fundamentala principer, vilka på grund av sin sammanhållning, följdriktighet och uppfordran till det bästa inom oss, själva ger sig tillkänna som fakta i tillvaron.

Teosofin har förändrat världens tankeliv. Handlande utan en lära är brist på intelligens, en lära utan förverkligande är dårskap. Den människa som har en vacker lära men inte gör något för att omsätta den i praktiken är slö, men hon föddes inte till att vara det. Den människa som inte har någon lära, vars idéer inte är samordnade och ledda av principer, är en vettvilling och handlar som en sådan. Det finaste vi kan göra är att förändra världens tankeliv på ett sådant sätt att människorna inser att de är ett med de inre varelserna på det universella livets olika plan, och att de styr sig själva i enlighet med detta faktum. Och styrningen gäller här inte bara myndighetsutövning utan också förkunnelse, personligt uppförande, omsorg om nästan och lojalitet och trohet mot de lärare som man känner till och tror vara i besittning av sanningen.

Här följer några exempel på hur medlemmar av vår skola i sitt tänkande ligger före vetenskapen. Ni kan själva säkert göra förteckningen åtskilligt längre:

1. Enligt den rena materialismen med dess tillfälligheter och slumpbegrepp är det död materia som frambringar liv och medvetande. Att anföra denna materialism som förklaring till livet och tillvaron är ovetenskapligt, ofilosofiskt och omöjligt, ty det strider mot naturen och förnuftet och är därför orimligt.
2. Att andra planeter kan vara bebodda av intelligenta varelser förnekas, dock inte på grund av kunskap utan på grund av brist på kunskap om dessa planeter. Den enda planet vi verkligen känner, vår jord, är bebodd av intelligenta varelser. Förnekandet är därför oförnuftigt, rent spekulativt och teoretiskt, och baseras uteslutande på förmodat sanna fakta om atmosfär, kyla eller värme etc, såsom dessa är kända *på vår planet*.
3. Overkligheten hos det fysiska universum, den fysiska sfären, dvs att allt vi ser och känner till genom sinnesförmåelser är dettas rent fenomenella företeelser.
4. Energi är eteriserad materia, eller kanske bättre uttryckt, materia är kristalliserade energier eller energier i jämvikt. (Dessa två senare påståenden har nu blivit fullt erkända av exoteriska vetenskapsmän.)
5. Elektricitet och magnetism är partikulära, dvs består av partiklar, och är därför materiella. De är fenomenella verkningar av bakomliggande orsaker - materia eller snarare materior.
6. När H P Blavatsky framförde sitt budskap till världen talade man om de så kallade rörelsesätten, dvs äldre tiders vetenskapliga definition på energier. Att på så vis med hjälp av nya etiketter försöka förklara vad energi är, kan bara betecknas som en barnlig ansträngning som inte ger något som helst resultat. Alla energier är helt enkelt materior i rörelse.
7. All materia är radioaktiv, dvs *avger utstrålning*. Vissa former eller tillstånd av materia strålar mer än andra. Jämför Becquerels, Röntgens, Curies, Rutherford, Soddis med fleras arbete och upptäckter med det arbete andra länders stora tänkare gjort utefter samma linjer.
8. Ljuset är partikulärt eftersom det är materia eller substans, dvs ljuset är faktiskt en materiell utstrålning.
9. Materians, inklusive metallernas, omvandling (transmutation) är ett faktum i naturen och pågår oavbrutet.
10. Atomen är en delbar kropp, dvs den kemiska eller fysiska atomen är så att säga bara en mindre molekyl. (Exempel 6-10 har alla erkänts eller praktiskt taget erkänts av vetenskapen.)
11. Den fysiska atomen är ett solsystem i miniatyr, och varje medlem av ett sådant system är i sin tur sammansatt

av oerhört små fysiska delar, av underatomer eller infraatomer.

12. Nebulosahypotesen, sådan den allmänt accepterades, var ofullständig och otillräcklig som arbetshypotes även om den innehöll vissa element av naturen, dvs ockult, sanning.

13. Solen brinner inte. Den är inte ens varm, även om den i en viss bemärkelse *glöder* på sin "yta". Inte heller bibehåller den sin temperatur och sina krafter genom att som påståtts minska sin volym, och inte är det radium som svarar för dess energiförbrukning.

14. Oväder - regn, hagel, snö, blåst - och torka liksom det mesta av jordens värme framkallas eller erhålls inte av solenergin. Allt detta åstadkoms av elektromagnetisk kraftsamverkan mellan jordens massa och den meteoriska massan eller "slöjan" ovanför vår atmosfär. Fenomenen eller verkningarna åtföljs av periodisk utvidgning och sammandragning av den atmosfäriska kroppen. Och de så kallade istiderna kan i stor utsträckning tillskrivas samma orsaker.

(Låt mig här skjuta in att några framstående vetenskapsmän i norra Californien för några månader sedan undersökte de övre delarna av atmosfären. De kom då i viss mån till samma slutsats.)

15. Darwins och Haeckels läror räcker inte till för att förklara den stora mängden biologiska företeelser, och både Darwins naturliga urval och Spencers "de dugligaste överlever" är bara underordnade funktioner i naturen. Den "transformism" som förkunnas av vår tids spekulativa vetenskapsmän är inte evolution. Den är som teori betraktad svävande därför att den är rent spekulativ, och den är ovetenskaplig därför att den som teori är baserad på alltför få data. Den är alltså ofullständig och otillräcklig. (Vi känner alla till de stora förändringar transformisternas teorier genomgått även efter H P Blavatskys död.)

16. Alla ting och funktioner i kosmos är relativa till sin natur. Det finns inga absolutheter utom i bemärkelsen av frändskapens relativitet. Våra läror föregriper sålunda Albert Einsteins *fundamental*a uppfattning i denna fråga.

Vid vår nästa sammankomst skall vi ta upp studiet av atomen.

[Till Kapitel 28](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 28

En atoms äventyr. Layacentra: sol, kometer och planeter. Själ och monad. Ockultismens grundton.

Den ockulta vetenskapen är *inte* sådan att dess hemligheter kan meddelas helt plötsligt, vare sig skriftligt eller muntligt. Om det vore så, skulle "bröderna" inte behöva göra mer än att publicera en *handbok*, som kunde studeras i skolorna på samma sätt som en grammatik. Det är en vanlig missuppfattning bland människorna att vi gärna sveper in oss och vår förmåga i en hemlighetsfull slöja, att vi vill behålla vår kunskap för oss själva och att vi "godtyckligt och med flit" vägrar att ge ut den. Men sanningen är den att innan neofyten når det tillstånd som krävs för den grad av upplysning till vilken han är berättigad och för vilken han är lämplig, är de flesta *om inte alla* hemligheterna *oöverförbara*. Viljan att undervisa måste motsvaras av förmågan att ta emot. Upplysningen *måste komma inifrån*. Till så sker kan inga besvärjelser eller rituella, hjälpmedel, inga metafysiska föreläsningar eller diskussioner, ingen självpålagd botövning ge honom denna upplysning. Allt detta är bara medel för att nå ett mål, och allt vi kan göra är att handleda i bruket av de medel som efter tidsåldrars erfarenheter befunnits föra fram till det önskade målet. Och detta har sedan tusentals år inte varit någon hemlighet. (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 282-283)

Som inledning till kvällens studium läser vi följande avsnitt på sidan 596 i Den Hemliga Läran I:

Vad de så kallade "elementatomerna" angår, betecknas de av ockultisterna med detta namn i en betydelse som motsvarar den, vari hinduerna om Brahma använder benämningen ANU, "atomen". Var och en av dessa atomer, vid sökandet efter vilka mer än en kemist följt den av alkemisterna anvisade vägen, är enligt vad de förvisso tror (för att inte säga vet) en SJÄL. Det behöver inte nödvändigtvis vara en avliden varelses själ, men en JIVA som hinduerna kallar den, ett centrum för POTENTIELL LIVSKRAFT med en däri inneboende latent intelligens och, vad de sammansatta själarna beträffar, en intelligent aktiv TILLVARO av högre eller lägre ordning, en form som är sammansatt av flera eller färre differentieringar.

Storslagna tankar innefattas i det studium vi påbörjar i kväll. Det bör kanske inledningsvis sägas att det är de många, av omständigheterna framtvungade, avbrotten i vår sammankomstserie som gjort att vi inte kunnat ta upp detta studium tidigare. Men trots förseningen skall vi inte gå längre in på de nya tankevägarna än vi gör i kväll förrän kontinuiteten i våra sammankomster blivit bättre säkerställd. Ty denna är viktig. Vår skola har sedan urminnes tider avsatt en viss del av året, aldrig mindre än tre månader, att förläggas till bestämda tidsperioder, för dagliga studier timme efter timme, bara med avbrott för vila. De tidsperioderna kallas initiationsperioder. Skälet till detta tillvägagångssätt ligger i att ständiga avbrott och inflödet av tankar om de dagliga sysselsättningarna distraherar sinnet och drar det bort från den högre naturen i alltför hög grad. Sinnet kan då inte med framgång möta och förstå de företeelser som det har att gripa sig an med och försöka fatta.

Men vi skall göra vårt bästa när vi i kväll påbörjar studiet av atomen och av det som H P Blavatsky kallar dess äventyr. Vi skall börja med att hänvisa till parallella och nästan identiska ämnen, nämligen till layacentra, solen, planeter och kometer, och själen och monaden i motsats till ovanstående.

Som vi läste i Den Hemliga Läran är atomen en själ. En själ är en varelse som evolveras genom erfarenheter. Den är inte en ande, men ett vehikel för anden. Den manifesterar sig i materian med hjälp av, och genom att utgöra en substantiell del av, andens lägre väsen. I beröring med ett annat plan under eller över den finns ett layacentrum, vilket såsom föreningspunkt tillåter inträde och utträde för medvetandet. Ett layacentrum är därför ett centrum i "homogen" substans. Vid en föregående sammankomst härledde vi *laya* från sanskritordet *li* som betyder "upplösa". *Pralaya* kommer från samma rot, varvid *laya* är substantivformen av roten *li*. Prepositionsförstavelsen *pra* betyder "hän mot", alltså "fortskridande". *Pralaya* betyder sålunda "fortskridande upplösning". Ett layacentrum är den del av en varelse, av en atom, vilken såsom varande relativt homogen substans - till homogenitet "upplöst" materia - tillåter inträde och utträde för in- och utgående medvetande och medvetanden.

Låt oss se på layacentrat såsom det manifesteras i solen. Solen är i sin kärna ett layacentrum. På samma sätt har varje planet i sin centrala punkt - och är i sin centrala punkt - ett layacentrum. Och varje kometa håller på att byggas upp kring ett layacentrum som är dess hjärta eller kärna. Dimensioner eller positioner i rymden har ingenting att göra med layacentrat, ty detta är inte av fysisk eller materiell natur. Det är försvinnandets punkt för allting nedanför det och inträdespunkten för allting ovanför det, för varje särskild varelse, vare sig denna är en atom, en sol, en planet eller en människa.

Solen sådan vi ser den är en återspeglings. Antag att vi kallar den en *slöja*, även om återspeglings är ett lika bra ord eftersom den sol vi ser *är* en återspeglings. Vad är det då vi ser när vi blickar mot solen? Vi ser en enorm

ljuskaskad, och den är en återspeglning. Solen själv, dess kärna, den del som är bakom den ståtliga återspeglningen, skulle man kunna hålla i ena handen. Den delen är av det sjunde eller högsta stadiet av det lägsta praktistadiet, en partikel materiasubstans av den lägsta kosmiska graden, av praktiti. Den ljuskaskad, det skimmer, vi ser är layacentrats aura eller emanationer, och dessa emanationer är energier. Solen är en kropp av ofattbara energier, vilka flödar ner genom detta layacentrum från den verkliga solen bakom den yttre slöjan. Och den gyllene skiva vi ser är bara den auriska manifestationen för våra fysiska ögon på detta plan av den verkliga solen, den aura som flödar genom solen i den synliga himlakroppens centrum.

På samma sätt förhåller det sig med en människa. I hennes natur finns ett centrum genom vilket energierna från ovan flödar och genom vilket hon själv stiger högre. Och det centrat är hennes inre naturs layacentrum.

Vi får inte förväxla layacentrat med monaden. Ett layacentrum är den kanal, den punkt, den försvinnandepunkt, det neutrala centrum, i materia eller substans, genom vilket medvetandet passerar - och detta medvetandets centrum är monaden. För tillfället behöver vi inte fundera över på vilket plan monaden verkar. På vilket plan den än verkar när den passerar från ett medvetandeplan till ett annat, så gör den detta genom ett layacentrum. Vid en föregående sammankomst pekade vi på de paralleller som löper jämsides i naturen, sådana som materia och ande-medvetande. Tänk på att dessa ord används i generell betydelse och inte som definition på någon särskild materia eller någon särskild ande. De används bara för att visa massan av kosmisk substans som påverkas av de stora krafterna ovanför den, vilka är livets varelser, den universella naturens hierarkier. Och i denna kosmiska kropp, i denna kosmiska substans, finns det oräkneliga layacentra. Ty dessa är faktiskt de "kritiska punkter", förflyttningsstegen, med hjälp av vilka vi såsom individer vinner tillträde till vårt högre Jag, och genom vilka de gudomliga och andliga energier som inträder i oss ovanifrån passerar.

Utöver andra större funktioner är solen den vitala brännpunkten i sitt system. Men den fysiska solen är detta något som vi kan se med våra fysiska ögon. Den är vidare ett materiellt ting även om den befinner sig på den sjätte nivån uppåt räknat av vårt praktistadium, den lägsta praktitins buddhiska nivå. Den *verkliga* solen, den andliga solen, är den gudomliga varelsen bakom solen, ett väsen, en gud. Den fysiska solen är dennas kropp eller klädnad, liksom inom oss själva vår högre natur är en gud, en gudagnista. Och denna gudagnista är en *monad*. Själens är monadens vehikel, genom vilket den manifesterar sig på varje plan. Själ betyder faktiskt vehikel. Anden manifesterar sig i sju vehikler, och vart och ett av dessa vehikler är en själ. Den särskilda punkt genom vilken det gudomliga inflytandet inträder i själen är layacentrat, och detta är så att säga själens hjärta eller rättare sagt dess toppunkt - homogen själssubstans om man vill kalla den så.

Det är mycket viktigt att vi gör oss klara föreställningar om dessa inledande begrepp. Mysterierna bakom de här orden är sublimes och ofattbart vackra. Men vi kan inte fatta dem rätt utan att förstå de tankegångar orden står för när de används.

Alla de sekteriska avvikelserna från antikens stora grundläggande religioner har vuxit fram som en följd av att denna regel inte följts. Man måste förstå orden och använda dem rätt. Det har uppstått dispyter om innebörden i olika termer, kanske beroende på att dessa vid religionernas uppkomst inte definierades på ett så skickligt och ändamålsenligt sätt att senare tidens dogmatiker inte kunde ta fasta på dem och missbruka dem.

Detta är verkligen ett synnerligen svårt problem. Vi befinner oss alltid mellan två ytterligheter. Å ena sidan har vi de människor som håller på bokstavstolkningar under paroller som "mästaren Pythagoras sade så". Deras inställning kan ibland vara ett vackert uttryck för lojalitet mot läraren, men tänk på hur den kan missbrukas av den förment dogmatikern som håller på bokstaven och låter andemeningen gå förlorad. Å andra sidan har vi dem som menar att bokstäverna är betydelselösa, vilket också är fel. Dessa senare tror att de förstår andemeningen, och försöker tvinga bokstäverna att anpassa sig till deras uppfattning om vad mästaren eller mästarerna förkunnade.

Det är därför nödvändigt att vi har både dessa och andra termer klart definierade i vårt sinne. När vi tar upp studiet av atomen ger vi oss in på nya och vidsträckta medvetandefält och går i tankarna över till andra plan. Som H P Blavatsky sagt oss, ligger vår enda chans i att till det yttersta hålla fast vid de fundamentala principerna i hennes läror, vilka är desamma som mästarernas läror. Men vi kan inte hålla fast vid något på det sättet, om vi inte exakt vet vad det är vi skall hålla fast vid. Om vi säger att atomen är en gud, säger vi något som är felaktigt. Om vi säger att atomen innehåller en gud, talar vi delvis sanning. Om vi säger att atomen manifesterar en gud, har vi

kommit sanningen ett steg närmare.

Så till en annan tanke. Vad menar vi med *atom*? Menar vi en kosmisk atom, en astral atom, en psykisk atom, en buddhisk atom, en atmisk atom? Våra teosofiska studier ger vid handen att alla dessa atomer är olika slags "själar", som existerar på olika plan i olika grader av medvetande. Vi förstår då att atomen *till sitt väsen*, i det innersta av sitt innersta, är en monad, en gudagnista, en varelse från tidigare manvantaraer som har lärt sina läxor så fullständigt att den inte behöver lära mera i denna manvantara. Men den släpar med sig en lång rad av skandhaer som innebor i livsatomerna och som är karmiska inpräglingar. Dessa livsatomer är lägre varelser som monaden har i släptåg. De bildar monadens kroppar så att säga, liksom vissa element bildar våra kroppar. De är varelser för vilka monaden är ansvarig därför att den påverkade dem under tidigare kalpaer, tidigare manvantaraer, tidigare livscyklar. Monaden är ansvarig för dem därför att den i vissa fall besudlat dem, i andra fall renat dem från besudling.

Vad är dessa lägre varelser som följer i en monads spår? De är delar av dess väsen, tankar av dess tänkande, barn av dess själ, ättlingar till dess hjärta. Sublima tanke, som rymmer hemligheten med manifestationen i universum och hemligheten med medkänslans hierarki. Sublima tanke, som rymmer hemligheten med varför ena hälften av naturen är vad vi kallar kristalliserad och överksam materia, medan den andra hälften är vilja och medvetande, intelligens och kärlek, förståelse och liv. Och dessa två motsatser verkar beständigt tillsammans under manvantaraerna. I varje ögonblick i tid och rum når enskilda individer i detta släptåg av lägre varelser själva fram till fattningsförmåga och förståelse, och övergår genom sitt särskilda layacentrum till ovanliggande sfärer. Under tiden har de i sin tur själva utvecklat eller evolverat andra lägre väsen, som de har i släptåg.

Detta var en skiss av livets och evolutionens processer i kosmos. När vi därför använder H P Blavatskys uttryck och talar om "en atoms äventyr", får vi en viss glimt av det studium som nu ligger framför oss. Inser ni att de studier vi efter bästa förmåga bedrivit har innehållit utkastet, stommen, till ett helt och fullständigt filosofiskt system med så majestätisk räckvidd, så storslagna möjligheter och sådant djup i sitt innersta väsen, att ingenting liknande är känt i våra dagars exoteriska världslitteratur? Inte ens de storslagna systemen i Österlandets exoteriska filosofi och den europeiska filosofins bästa ansträngningar - vilka inom parentes sagt mest är tomma ordflöden - kan mäta sig med det. Jämför vi dessa senare med det esoteriska systemet är deras ljus bara som en talgdank mot middagssolens strålande sken.

Och varför är det så? Därför att vi dragit upp konturerna till gudarnas läror, till de läror som förkunnades i de forntida mysterieskolorna. Och ändå har vi bara antytt dem. Vi har inte sagt en tusendel av det som skulle kunna sägas.

Sju är de nycklar som öppnar portarna till den forntida visdomen. Dessa sju nycklar berörde vi helt lätt när vi talade om visdomens sju skatter eller ädelstenar. I dessa sju skatter eller ädelstenar återfinns varje område av det mänskliga tänkandet, varje tanke som människosinnet kan ge upphov åt. Dessa sju ädelstenar gavs till och förklarades för de forntida släktena av medlemmar av medkänslans hierarki och deras lärjungar, och har förts vidare till oss. Men kom ihåg att benämningarna på dessa sju ädelstenar bara är nyckelord, minnesord, ledord.

De här storslagna idéerna får en människa att känna sig hemma i varje del av universum. Att vara ett med det universella livet, att vara hemma överallt, är ockultismens själva grundton. Ockultismen är framställningen av livets väsen, av tillvarons väsen och levandets väsen. Låt oss aldrig förväxla ockultismen med de så kallade "ockulta konstfärdigheterna", ty dessa är absolut förbjudna för oss såsom lärjungar i denna skola. Skuggans bröder lockar sina hjälplösa offer med de ockulta konstfärdigheterna, förleder dem med dessa, och slutet för offren blir icketillvaro. Men mästarna har klart och tydligt sagt oss att först lära disciplin, först lära lagen. De krafter som vi kan begära, begär vi då bara som andliga krafter, och bara för att ge dem och oss själva åt andra. På vägen faller de så kallade ockulta konstfärdigheterna bort, till och med ur fantasin, ty deras vilseledande frestelser och deras dragningskraft genomskådas klart. Jag tror dock inte för ett ögonblick att någon av oss här behöver påminnas om detta.

Katherine Tingley har oförtröttligt framhållit nödvändigheten av att först lära lagen - och att lära lagen betyder att utveckla den andliga naturen. Detta är den kungliga vägen, den storslagna föreningen. Har ni uppnått denna har ni allt i universum, obegränsad kunskap till exempel, och de motsvarande krafterna skall då komma helt naturligt. Men varje försök att odla dessa i förtid, varje begär efter dem, kommer att dra ner er lika säkert som

solen i morgon går upp i öster. Ty det är den personliga inriktningen, den personliga önskan, begäret efter makt och något nytt, som söker dessa ting. Den gudomliga-mänskliga varelsen, buddhan, som med gudomlig rätt tillhör medkänslans hierarki, känner dessa ting och vill inte ha dem, ty han har skridit långt förbi dem. Med honom hör samman den ihållande driften att höja sig över materian, att rena hjärtat från slagg, att avkasta den dödliga människans klädnader och ta på sig odödlighetens. Dessa är faktiskt redan era i ert inre, och väntar bara på att var och en av er skall känna igen dem och bli som de gamla egyptierna sade en "solens son", en helig invigd.

[Till Kapitel 29](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 29

Rummet, det gränslösa Alltet. Uppfyllt av med varandra sammanflätade och varandra genomträngande universa. En verksamhet, en hierarkisk intelligens, en aktivitetsplan överallt i naturen. En organism, ett alltomfattande liv.

Antingen ett ordnat universum eller en förvirringens oreda. Alltså, helt säkert en världsordning. Eller tror du att den ordning som råder inom dig själv är förenlig med oordning i Alltet? Och detta när alla ting, hur kringspridda de än må vara, påverkas på mystisk väg.

Betrakta alltid världen som en levande varelse med en kropp och en själ. Och lägg märke till hur alla ting pekar hän mot *ett* förnimmande, denna levande varelses förnimmande, och hur alla ting handlar med *en* tendens, och hur alla ting är samverkande orsaker till allt som existerar. Lägg också märke till det oavbrutna spinnandet av tråden och till sammanfogningen av väven. (Markus Aurelius, *Självbetraktelser*, 4:27 och 4:40)

När vi nu i kväll fortsätter vårt studium, vill jag ännu en gång börja med att fästa uppmärksamheten på det faktum att ockultismens läror är baserade på en etisk och moralisk grundval. Och som vi också så ofta har sagt, finns det en gräns som så att säga markerar skiljelinjen mellan den stigande eller lysande bågens hierarkier och hierarkierna på den skuggiga bågen, de varelser och intelligenser som stiger ner i materia för att göra de erfarenheter som krävs för att de skall bli i stånd att börja sin vandring uppåt.

Etiken är inte något som kan sättas ifråga, men dess former kan diskuteras. I de grundläggande principerna för rätt i motsats till orätt, för plikt i motsats till själviskhet, för försakelsens glädje i jämförelse med de många motsatta livsinställningarnas förkrympande inflytande, ligger skillnaden mellan ljusets söner och skuggans barn.

Vid slutet av vår förra sammankomst talade vi om de läror som har samband med ordet *atom*. Men tänk på att vi inte avser vetenskapens atom. Den atomen är en mer eller mindre klar föreställning om en fundamental materiell partikel, en föreställning som uppkommit i vetenskapsmännens medvetanden i ett försök att förklara den fysiska naturens fenomen, såsom dessa studerats under de senaste hundra åren. Vetenskapens utsagor om atomen är dessutom till stor del grundade på vissa grekiska filosofers missförstådda läror.

Uppfattar vi atomen enligt den urgamla visdomens läror, skall vi finna att den är en intelligens och en levande varelse av sitt särskilda slag. Låt oss därför inleda kvällens studium med att läsa på sidan 132 i Den Hemliga Lärans I:

...varje atom i världsallet äger möjligheten och anlaget till självmedvetande inneboende i sig och utgör, liksom Leibnitz monader, en värld i sig själv och för sig själv. Den är en atom och en ängel.

Den är inte vad kristendomen menar med en ängel, en varelse med vingar etc, utan en andlig intelligens. Vi läser också ett stycke på sidan 131:

För att kunna bli fullt medvetna gudomliga väsen - ja, de högsta bland gudar- måste de ursprungliga andliga INTELLIGENSERNA enligt den ockulta läran först genomgå det mänskliga utvecklingsstadiet. Och då vi säger mänskliga, syftar vi därmed inte bara på vår jords mänsklighet utan även på de dödliga varelser som bebor alla andra världar, dvs på de intelligenser vilka uppnått det tillstånd av skälig jämvikt mellan materia och ande som vi nu har, alltsedan vi passerade mittpunkten av den fjärde rotrasen inom denna vår fjärde rund. Varje varelse måste genom egen erfarenhet tillvinna sig rätten att bli gudomlig.

Orden "egen erfarenhet" innefattar det begrepp som Katherine Tingley så ofta betonar i sina anvisningar till oss - *självstyrd evolution*. Det är en lära som framhåller det nödvändiga i att vi använder vår andliga vilja och vår andliga intelligens för ädla, altruistiska och opersonliga syften. Låt oss ännu en gång säga att människan alltid har två vägar att välja på: högerhandsvägen, den lysande bågen som ständigt bär uppåt, och vänsterhandsvägen, den skuggiga bågen som leder ner i de sfärer om vilka vi har kunskap och redan talat vid ett flertal tillfällen.

Vi skall vidare hålla i minnet att ordet atom är ett ledord. Vi säger atom men menar faktiskt en massa tankar som har att göra med kosmogoni och evolution. *Gudar, monader, själar, atomer* är ord som enskilt eller i förening ingår i djupa läror om kosmogoniska och evolutionära förlopp. Och nära förbundna med dessa är det som inom ockultismen kallas layacentra. I den tredje avdelningen i Den Hemliga Lärans första del ägnar H P Blavatsky ett

av detta stora arbetes vackraste avsnitt (kap XV) åt utvecklingen av de läror som har att göra med vad hon kallar "Gudar, monader och atomer".

Frågor av andlig, etisk och religiös natur är fast förenade med dessa studier, som sträcker sig ända till vårt väsens själva grundval. Det är här inte fråga om dispyter för hjärnförståndet och intellektuella övningar i talangfullt prat. Dessa läror leder direkt till att vi börjar vår vandring på den lysande bågens väg. Och vi som redan haft förmånen att få ta del av dem bör ha förstått, att om det finns något som vi först och främst ser fram emot, så är det att än mer och innerligare bli ett med den lysande skara, av vilken våra mästare så att säga är den yttre förtruppen.

Vad menar vi egentligen med rum? Folk i allmänhet ser på rummet som en "behållare för det som är", en definition som vi förkastar. De talar om det obegränsade rummet, men kallar på samma gång rummet för en behållare - en märklig illustration till vår tids lättvindiga tänkande. Det ligger i öppen dag att om rummet är en *behållare*, så är det *någoting ändligt*. Man går med denna föreställning helt miste om den inre betydelsen av ordet rum. Förstår man vad vi menar med rum, har man en nyckel som ger tillträde till många av de upphöjda läror som ligger djupt fördolda i den elementära förkunnelsen. Rum betyder inom den sanna ockultismen att allt som existerar är en helhet, obetingat fullkomlig och bestående, utan början och utan slut. Rummet är inte bara en behållare, det är inte något ändligt utan det gränslösa Alltet. Rummet ÄR, och det *är* inte bara på eller i ett enda plan utan på och i sju plan, vårt universums sju kosmiska plan. Dessutom tränger det inåt i oändlighet och också utåt i oändlighet. Det är grekernas oändliga pleroma. Det grekiska ordet *pleromabetyder* "fullhet".

Det är uppenbart att allt som är, *är en del* av rummet. Att rummet inte bara är en behållare, en tankens abstraktion, bidrar till att förklara varför H P Blavatsky i sina framställningar talar om den ende "gud" vi erkänner såsom Det (de gamla vedaböckernas ord), dvs rummet, det gränslösa Alltet. Detta Allt innehåller givetvis alla ting, allt som är, vilket vi visade vid vårt studium av den underbara läran om hierarkierna, den tredje av visdomens sju skatter eller ädelstenar. Rummet är fyllt av en oändlig mängd självständiga universa som är sammanflätade med och genomtränger varandra. Dessa universa är själva fyllda med otaliga varelser av alla möjliga olika slag, höga och låga, inre och yttre. Vi kan inte säga *högsta* och *lägsta* slag, ty då skulle vi göra gällande att det finns gränser, och rummet är gränslöst. Det är bara inom ett universums eller en hierarkis gränser som man kan tala om *högsta* och *lägsta*.

Tag vilket universum eller vilken hierarki som helst som exempel på den allmänna regeln. Varje universum är fyllt av varelser som leder sitt ursprung från och uppstår ur toppunkten, fröet i en annan bemärkelse, den hierarkins gud så att säga. Och denna gud, denna andliga grundvarelse, avkastar från sig själv, evolverar ur sig själv, frambringar ur sig själv i början av varje manifestationsperiod en månggestaltad serie av hierarkier. Dessa består av lägre varelser, av varelser som i andlighet och dignitet är lägre än den själv. De är så att säga de tankar som guden eller den kosmiske ursprungstänkaren tänker. Tag en tänkande människa som jämförelse. Hon tänker tankar. Varje tanke har sitt eget liv, den har sitt eget väsen och sin egen bana att fullfölja. Varje tanke är så att säga baserad på en viss vibration. Var och en har sin särskilda swabhava eller inre väsensnatur, som är dess individualitet.

Hierarkins topp "tänker tankar". Nu menar jag naturligtvis inte att denna topp är en mänsklig eller gudomlig varelse som tänker tankar på det sätt vi gör. Den bildliga jämförelse vi gjorde är bara en analogi. Liksom människan tänker tankar och fyller atmosfären runt omkring sig med dessa levande varelser, dessa bevingade budbärare som kallas tankar, så utsöndrar grundvarelsen - den första som utgår ur den oändliga moderns sköte - monadiska anhopningar, kosmiska "tankar", delar av sig själv.

Vilka är dessa första emanationer? De är vad den uråldriga visdomen kallar *gudarna*. Och dessa gudar utsänder i sin tur från sig själva andra månggestaltade serier av varelser som är lägre än de själva - lägre vad dignitet, andlig storhet och intelligens beträffar. Dessa andrahandsemanationer eller utvecklingsprodukter är *monaderna*. Efter hand som dessa monader i början av manvantaran fortsätter sin väg nedför den skuggiga bågen frambringar de i sin tur, på exakt samma sätt och enligt samma handlingsprogram, andra varelser som är lägre än dem och utgör ännu mer utåtriktade hierarkier, ännu materiellare intelligenser. Och dessa tredjehandsemanationer är *själarna*. På sin väg ner gör dessa precis som sina högre upphov, de utsöndrar ur sig själva, tänker fram ur sig själva, sänder ut från sig själva, evolverar ur sig själva varelser som är ännu lägre än de själva vad beträffar visdom, andlighet, dignitet och förmåga. Och dessa varelser är *atomerna*, men inte de fysiska atomerna. Den föreställningen måste vi genast överge. Fysikens atomer är bara molekylära aggregat av atomiska element som

existerar i astralplanetns gränsområde.

Vi skall längre fram redogöra för atomens förhållande till den fenomenella fysiska världen på ett utförligare sätt än vi har tid till i kväll. Vad vi vid kvällens inledande studium har att göra är att visa att *en* verksamhet, *en* hierarkisk intelligens, *en* aktivitetsplan gör sig gällande överallt i naturen. Observera att dessa *naturens aktiviteter* är vad vetenskapsmännen och de kristna teologerna i sin okunnighet kallar naturlagar. Men som vi tidigare framhållit och förklarat finns det inga naturlagar. Det finns inga mekaniskt verkande så kallade lagar, ty det finns inga *lagsiftare*. Följaktligen finns det inga sådana naturlagar. Men det finns *naturaktiviteter*, och det är dessa aktiviteter våra tänkare iakttar. Eftersom de inte förstår den urgamla visdomen, och kanske därför att de saknar lämpliga beskrivande ord, följer de analogt de mänskliga aktiviteterna och säger "naturlagar".

Men dessa är andligt automatiska aktiviteter, vilka utförs av varelser i det väldiga aggregat av väsen och intelligenser som kallas universum, det universum som bara är ett i den oändliga mångfalden av sådana i rummet. Allt som är, är en enda väldig organism. Det finns inget tomrum, ingen tomhet, någonstans. Allt är fyllt, och är en enda gränslös fullhet. Om vi kan slå fast den tanken i vårt medvetande och tänka på oss själva som länkar i en ändlös kedja av varelser - den som Homeros kallade "den gyllene kedjan" - kommer vi att inse styrkan, den filosofiska storslagenheten och den djupa innebörden i vad våra lärare lägger fram när de talar om universellt broderskap, om alltings fundamentala samhörighet. Var och en av oss har inom sig möjligheten att bli en gud, och att från gudskap gå vidare till det som nu är för oss obeskrivbara sfärer av gudomlighet. Men det beror på oss själva. I varje ögonblick ligger valet framför oss, valet mellan högerhandsvägen och vänsterhandsvägen för att använda den gamla buddhistiska terminologin.

De två bågarna, den skuggiga bågen eller materians båge och den lysande bågen, ljusets eller andens båge, exemplifierar dualiteten hos den sig manifesterande naturen. Varelserna på den lysande bågen är vad våra lärare kallar dhyani-buddhaerna, begrundandets buddhaer, som en gång i svunna kalpaer var människor som vi. Den andra bågen omfattar de hierarkier som stiger ner i material för att lära de läxor, vilka vi som tillhör denna kalpa redan lärt i det förflutna. Samma läxor har även dhyani-buddhaerna, ljusets söner, lärt i avlägsna tidsåldrar, dessa buddhaer som nu utgör spetsen i den buddhiska hierarki till vilken vi räknas om våra hjärtan är uppriktiga och våra själar starka.

Skönheten och storslagenheten i dessa lärare fyller själen med vördnad. Det enda som behövs är att vi förstår dem rätt och fäster sinnet och själen så stadigt vid den eviga sanningen att ingenting kan rubba dem i framtiden. Har vi bara förmågan att se, så ligger evolutionens stora mysterium uppenbart framför oss. De som hunnit längre än vi på vägen har lämnat vittnesbörd efter sig, och dessa lysande varelser finns i stora skaror. De lägsta av dem, chelaerna, står närmast över oss. Över chelaerna står mästarna och ännu högre står mästarnas mästare. Sedan kommer chohanerna, maha-chohanerna, dhyani-chohanerna, dhyani-buddhaerna osv framåt och uppåt utan slut, ty oändligheten är gränslös och utan slut. Detta hierarkiska utvecklingsförlopp har alltid pågått och kommer alltid att pågå i framtiden.

Skälet till att människor finner det svårt att acceptera dessa sublimes lärare är det faktum att deras sinnen är så fyllda av andra tankar. De har svårt att pressa in och finna plats för dessa sublimes sanningar i minnet och behålla dem där. Folk vill inte gärna ge upp sina förutfattade meningar och de bryter inte gärna upp sitt tänkandes inkörda hjulspår. Hur många av oss kommer inte till en sammankomst som denna med sinnet inställt på det vi "vet är sant". Vi har minsann läst det någonstans, och våra sinnen har stelnat i en viss form. Jag vet hur svårt det är att alltid hålla sinnet fritt och formbart, att alltid hålla det redo att motta sanningen, oberoende av egna religiösa, filosofiska och vetenskapliga förhandsinställningar. Det är inte kritikern som är vis. Utan att vara medveten om det ser kritikern sin egen litenhet. Den vise, den som vet, kritiserar inte utan säger hellre: "Jag skall fundera över det här. Jag vill analysera det läraren har gett mig. Detta är ett tillfälle. Jag vill inte förkasta det för att det förefaller mig svårt att tro på, eller för att H P Blavatsky någonstans har skrivit så eller så." Ta inte något ställe ur H P Blavatskys, Katherine Tingleys eller William Q Judges böcker och bygg upp en järnmur av förhandsinställningar runt detta för att ni tror att ni förstått det. Håll sinnet rörligt, öppet och formbart. Håll fast vid det som er själ och ert samvete säger vara *bra*, och *vänta* om det behövs. Rom byggdes inte på en dag.

Innan vi slutar vill jag ta upp en fråga som säkerligen uppkommit inom varje tänkande teosof, och som formulerats på följande sätt av en av oss:

Om var och en står under dhyani-chohanernas ledning, hur kan det då komma sig att, som H P Blavatsky säger på sidan 431 i Den Hemliga Läran I, grymhet, misstag och en alltför påtaglig orättvisa förefinns i naturen? Och hon säger sedan med ett citat att naturen är den "fagra, men stenhårda Modern".

De principer som denna tankeväckande fråga syftar på är faktiskt mycket enkla. För det första styr dhyani-chohanerna *inte* naturen, inte mer än människans inre dhyani-chohan styr hennes blodcirkulation eller matsmältningsprocess. Dessa ting tillhör naturens lägre sfärer. Det finns en dhyani-chohan i spetsen för vart och ett av naturens områden, men något direkt ingripande i stil med den gamla teologiska idén om en allsmäktig Gud som ingriper i den oreda han själv ställt till med accepteras inte i våra läror. Dhyani-chohanerna "styr" inte naturens materiella processer. De är hierarkins spets och utformar de "lagar" efter vilka naturen arbetar. Men varje varelse, varje monad, varje atom, varje själ, har i högre eller lägre grad, beroende på dess intelligens, förmågan till fri vilja och fritt val. Och denna förmåga måste den göra bruk av för att inte gå nedåt. Där har ni nyckeln, svaret på frågan. Människan bestämmer inte med tanken över sin hjärtverksamhet eller sin matsmältning, och inte heller hur lång tid det skall ta för henne att växa upp, att nå mogen ålder och att glida in i ålderdomssvagheter. Dessa ting styrs av det som med rätta kallas naturkrafterna. Och de lagar enligt vilka naturkrafterna fungerar är de överordnade aktiviteter som representerar dhyani-chohanernas automatiska andliga verksamheter. Men att säga att dessa styr naturen är fel. Den idén är en kvarleva av de gamla teologiska kristna dogmerna som lever kvar bland oss. Och vi måste rena vårt intellekt från sådana tankar om vi vill förstå de forntida lärorens kärna, deras väsen, som påvisar att det är en enda organism, ett enda alltomfattande liv, som är i mångsidig verksamhet överallt. I denna enda organism, i detta enda klappande hjärta, i detta enda alltomfattande liv, finns de månggestaltade och oräkneliga och oändliga serierna av intelligenser, som alla var och en under påverkan av inre impulser utarbetar sin egen bestämmelse, övervakade av olika högre väsen i vilka de lever, rör sig och är till.

[Till Kapitel 30](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 30

Det inbördes förhållandet mellan gudar, monader och atomer - en nyckel till evolutionsläran. Successiva emanationer: höljen. Högre varelser som emanerar och ikläder sig skaror av lägre varelser. Moralen grundar sig på universums konstruktion.

Men den andra förmedlingslänken, som hänger ner från gudarna fast den är mycket lägre än dessa, är demonerna. Den är inte av en i första hand aktiv natur, utan är underordnad gudarna och följer deras välgörande vilja. Den utvecklar också till energi gudarnas osynliga goda och blir själv lik detta, och den fullgör sitt arbete i enlighet med vad detta goda kräver. Ty den ger uttryck åt det i gudarnas goda som är utsägbart, upplyser det som är formlöst i former, och gör till synliga orsaker (eller fruktbara företeelser) det i det gudomliga goda som står över allt förnuft. Samtidigt som den också får del av sköna ting, vidarebefordrar och överlåter den utan avund denna delaktighet i överflöd till efterföljande släkten. Dessa mellanliggande släkten fullständigar därför det gemensamma bandet mellan gudar och själar och gör förbindelsen mellan dem oupplöslig. Från höjden ovan ner till slutet sammanbinder de också hela den oavbrutna följen av ting, och gör helheternas gemenskap oåskiljbar. De låter alla ting få det bästa i en proportionerlig blandning. I en viss bemärkelse fortplanter de framåtskridandet från högre till lägre naturer liksom omvänt efterföljande tings framsteg till dem som gått före. De ger ofullkomligare varelser föreskrifter och måttstockar som utgår från längre framskridna naturer. De får alla ting att bli förtrogna med och anpassade till varandra. Till allt detta får de orsakerna av gudarna. (Iamblichos, *On The Mysteries*, s 32-33)

"Att hålla människans andliga intuition levande i henne" är en god definition på Teosofiska Samfundets arbete i världen. Men vi måste gå längre än till denna vackra tanke om vi vill förstå och i våra liv verkligen omsätta de läxor vi fått oss anförtrodda, och därigenom utveckla den moraliska och etiska känsla som lärorna först och främst är avsedda till att utveckla och levandegöra i oss. Och detta är något vi måste göra om vi vill arbeta för det mål och syfte som förelagts oss.

Själva forskandet i filosofiska, religiösa och vetenskapliga ämnen ger som sådant inget av bestående värde. Det bär ingen frukt om inte logeandan finns bakom det. Och logeandan kan inte finnas utan den andliga intuition varje människa har i kärnan, i den centrala delen, av sin varelse. Som ni lagt märke till så har våra studier helt och hållet varit inriktade på att utveckla vår högre natur. Den esoteriska filosofins läror har bestått och kommer även i fortsättning att bestå tidens och människohjärtats prov. Detta är ett faktum för vilket vi är djupt tacksamma.

I kväll närmar vi oss slutet på de grundläggande studier vi bedrivit de senaste två eller tre åren, och vi skall snart ta itu med den urgamla visdomens mer påtagliga aspekter. Med vårt föreliggande ämne - *gudar, monader, själar, atomer och kroppar* har vi redan närmat oss dessa mer detaljerade läror. Det är nödvändigt att vi har en klar bild av det vi hittills studerat, även om det kan förefalla något abstrakt, ty våra studier har sträckt sig väldigt långt in på de områden av mänskligt tänkande som företräds av religion, filosofi och vetenskap. Vi har studerat den grundval på vilken den urgamla visdomen vilar.

Vid vår senaste sammankomst läste vi följande på sidan 132 i Den Hemliga Läran I: "...varje atom i världsalltet äger möjligheten och anlaget till självmedvetande inneboende i sig och utgör, liksom Leibniz monader, en värld i sig själv och för sig själv. *Den är en atom och en ängel*" - dvs en andlig varelse. Vi skall i vårt föreliggande ämne tala i tydligare ordalag än vi gjort tidigare. Skälet till detta är att en rätt förståelse av evolutionsläran - av utveckling och tillväxt - vilar på en korrekt föreställning om vad som menas med gudar, monader och atomer samt det inbördes sambandet mellan dessa.

När vi talade om rummet förkastade vi idén om att detta bara var en behållare. Hela tillvaron är en enda ofantlig organism genom vilken slagen från ett enda universellt hjärta pulserar. Detta synsätt är inte bara en tankeabstraktion. Vi måste förstå att det verkligen förhåller sig så här. I detta faktum ser ni omedelbart moralens grundval. Det finns ingen absolut tomhet, inget vakuum någonstans. Alla varelser är nära relaterade till och sammanlänkade med varandra med de starkaste andliga, gudomliga, intellektuella, mentala, astrala och fysiska band. Ingenting kan existera utan allting annat. Om kosmos berövades en enda atom skulle det falla samman till ogripbart stoft. Detta är inte någon liknelse utan en realitet.

Vi säger ofta om monaden att den stiger ner i materian. Detta är ett talesätt. Monaden själv stiger lika lite ner i materian som en gud kör våra bussar eller borstar våra skor. Hur kan då det monadiska inflytandet göra sig gällande genom naturens alla olika plan, så att det i vanligt tal faktiskt är korrekt att säga mineralmonaden, den

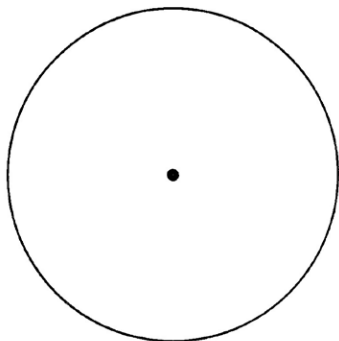
animala monaden, den astrala monaden, den mänskliga monaden, den andliga monaden och den gudomliga monaden? Inflytandet gör sig gällande på följande sätt, men låt mig först läsa något som H P Blavatsky säger om monaden på sidan 205 i Den Hemliga Läran II:

Uttrycken "mineralmonad", "växtmonad" och "djurmonad" avser endast att ange en yttre åtskillnad. Något sådant som en monad (jiva) finns ej, såvida den inte är gudomlig och följaktligen en gång varit eller i framtiden kommer att bli mänsklig. Själva uttrycket "mänsklig monad" måste alltid förbli meningslöst om inte monadens gudomliga natur inses och fasthålls. Monaden är en droppe från den gränslösa oceanen bortom eller, noga uttryckt, inom den ursprungliga differentieringens plan. Den är *gudomlig* i sitt högre och *mänsklig* i sitt lägre tillstånd - vi använder adjektiven "högre" och "lägre" i brist på bättre ord - men en monad förblir den, utom i det nirvanska tillståndet, under alla förhållanden och yttre former.

Där har vi det hela klart och tydligt framlagt.

Förra gången sade vi att när livsdallringen i det gränslösa Alltet först förnimmes under den cykliska fortvaron, så utgår ursprungsvarelserna såsom vad vi kallar gudar. Allteftersom tidsåldrarna går utsänder dessa gudar under de framåtskridande manvantariska perioderna ur sig själva, de ger liv åt, lägre varelser - varelser som är lägre därför att de är underordnade och mindre gudomliga och upphöjda - och dessa varelser är monaderna. På precis samma sätt utsänder monaderna själarna ur sig själva. Och liksom monaden var i guden, så var själen i monaden. Dessa varelser kvarstannade latent i monaderna såsom karmiska frukter från den föregående maha-manvantaran. Liksom livet kvarstannar i fröet när detta kastas ut från växten för att på våren spira upp i sina gröna blad, så sänder gudarna när den manvantariska dallringen genomlöper rymderna efter den långa pralayiska vilan ut monaderna, och monaderna sänder ut själarna och själarna sänder ut atomerna. Och atomerna sänder på samma sätt från sig själva ut våra vehikler, våra bärare, våra kroppar.

Vi skall försöka belysa detta med en bild. Låt en ofantligt stor cirkel representera det gränslösa Alltet, även om cirkeln naturligtvis bara representerar rummet. I cirkelns centrum placerar vi en punkt. Den punkten representerar det kosmiska livets första grodd, och den får också stå för det som menas med ett kosmiskt frö.

Nu är det dock inte bara en enda punkt i kosmos som rusar in i aktivitet. Det är oräkneliga sådana punkter, sådana frön. Antalet är praktiskt taget obegränsat, och var och en av dem representerar en individualitet från den föregående mahamanvantaran. Men som de framställs på bilden är de symboler, och en får representera dem alla. Denna punkt i en hierarki, ett universums, kvasioändlighet är början av den hierarkin och representerar hierarkins gud. Guden själv är ett systematiskt aggregat av en mångfald olika andra gudar, liksom människans kropp är ett aggregat, en syntes, av en mångfald lägre eller underordnade liv.

Denna gud ikläder sig sina emanationer, sin praniska aura om man vill uttrycka det så. Den utsänder från sig själv praniska eller vitala flöden och kläder sig på det sättet i dräkter, i vitala höljen, som flödar fram ur den själv. Och dessa dräkter eller höljen är dess "klädnad". Varje sådan gud ingjuter givetvis sin egen individualitet i sitt hölje, i sin klädnad, och detta i sju grader eller tillstånd. Dess individualitet är dess swabhava. Vi har riktat er uppmärksamhet på läran om swabhava och betonat hur viktig denna är. En varelses swabhava är dess individualitet, dess karaktär, dess väsen i jämförelse med någon annan swabhava. På vanligt språk kan vi kalla swabhava för individualitet. Det som får en ros att alltid frambringa rosor och inte liljor, som får människan att alltid frambringa människor och inte ett annat slags varelser, som gör en gud till en gud och inte till en monad, det är dess swabhava. *Swabhava* är ett sammansatt sanskritord som betyder "självalstring", "självutsändande", utsändandet av det som finns därinom och alltså är individuella och egna karaktäristika. Kom i det här sammanhanget ihåg att längre in, längre in i oändlighet, finns de vidsträckta medvetandetillstånd som griper över

de likaledes vidsträckta områdena i rummets rymder. De möjligheter som skall utvecklas vid en människas evolution, de evigheter genom vilka hon passerat och de liv hon genomlevt i det förflutna, är utan gräns.

Men låt oss gå vidare. Guden sänder ut sina höljen, och dessa höljen består av lägre (eller underordnade) varelser. Om guden är en ursprungsvarelse, så kan vi kalla de senare primära. Liksom människan kläder sig i fysiskt kött kläder sig guden i en dräkt eller kropp, och denna dräkt eller kropp består av gudomliga atomer. Dessa gudomliga atomer är *monaderna*. Jämförda med guden är monaderna bara dess klädnad, liksom den syntes eller samling av fysiska liv som utgör en människas kropp och bildar hennes klädnad är hennes egna fysiska monader eller atomer. Punkten vi talade om ovan, grodden, fröet, kan vi nu kalla för en monad - en av de nästan oräkneliga monader i varje gud som utgör dess klädnad, dess höljen, dess dräkter av ljus, det i vilket guden lever, det som den har sänt ut ur sig själv, dess utflöde av individuellt liv.

Monaderna gör på samma sätt som sin fader-gud. *Dess* hölje och *dess* klädnad är *själarna*, av vilka de flesta ännu är latent. Några av själarna utgör dock den mer aktiva del i vilken monaden manifesterar sig vid varje särskilt tillfälle. Själerna gör likadant. Den ikläder sig *atomer*, emanationerna från sig själv och utflödet av sin egen vitalitet, sin egen prana. Och atomerna sänder sedan från sig själva ut flöden av fysiskt-astralt liv, och dessa vitala utflöden bildar människans fysiska kropp, hennes astralkropp och hennes fysiska kropp.

Ni ser alltså vad H P Blavatsky menar när hon säger att en atom är "en atom och en ängel" eller en själ. Genom alla dessa skaror av varelser strömmar Jagflödet. Det utgör en beståndsdel av varje varelse, och är faktiskt själva roten till dess väsen. Med jaget menas här dock inte det personliggjorda väsendet eller egot utan det opersonliga Jaget, det som är detsamma i dig och i mig och i de avlägsna stjärnerymdernas invånare, det enda Jaget, gränslöst, utan slut, jagskapets ideation. Kom ihåg att egot är förnimmelsen av att "jag är jag och inte du". Här kommer personlighetsbegreppet omedelbart in. Men det är i höjandet av personligheten till opersonlighet, av egot till gudomlighet, av det förgängliga till oförgänglighet, som den gudomliga evolutionsdelens hela syfte och strävan består. Och denna gudomliga del, denna särskilda verksamhet, hänför sig till den lysande bågens högre område, till den buddhiska hierarkin, vilkens topp är dhyani-buddhaerna, begrundandets buddhaer. Det material med vilket de arbetar är de övriga monader, själar och atomer som utgör naturens materiasida, den sida som kallas den skuggiga bågen.

Allt det här har vi berört vid tidigare tillfällen, men lägg i kväll på minnet att monaden inte "stiger ner i materian". Detta är viktigt. Monaderna sänder ut sig själva ut sitt liv, liksom solen sänder ut sin vitalitet i strålar. Monadens liv manifesterar sig först som en monadisk varelse av lägre grad, som en själ, och denna sänder i sin tur ut sin vitalitet som manifesterar sig i nästan oräkneliga atomer. Monaderna själva är bara en av ett enormt antal sådana som emanerats, sänts ut, andats ut för att tala österländskt bildspråk, från Brahma, guden, vår hierarkis topp.

Dessa dräkter eller höljen av ljus är som sagt de monadiska varelser som under evolutionsförloppet efter hand blir tätare, mörkare, fastare, tills det hela slutligen resulterar i en insats av gudomlig eller monadisk energi sådan den manifesteras i den fysiska kroppen. När jämvikt mellan ande och materia slutligen uppnåtts, när den lägsta punkten har nåtts i den kalpan, under den brahmadagen, i den sjurundsperioden, då framträder manasaputraerna på scenen. Dessa förnuftets söner är varelser från den buddhiska hierarkin, från den evolverande naturens lysande båge, som varit människor i föregående kalpaer och som vakat över oss alltsedan vår nuvarande kalpa eller manvantara inleddes för tidsåldrar sedan. De har vakat över oss under överinseende av sitt överhuvud, den tyste väktaren.

Monaderna kan i en bemärkelse kallas hierarkins aktiva gud, eller vad människan särskilt beträffar, hennes gudomliga ego, höljt i sina dräkter av ljus, vilka utgörs av underordnade monadiska varelser som kallas själar. Och själen kan kallas för en underordnad monad, en del av den egentliga monadens höljen eller klädnader. Dessa respektive klädnader sänds ut ungefär som trädet sänder ut sina löv, sina grenar, sina kvistar, sina frukter. På samma sätt föds atomerna ur själarnas praniska eller vitala väsen och bildar våra kroppar. Vi ser alltså att varje människa i sitt innersta väsen - dvs innersta för den hierarki till vilken hon hör - är en gudomlig varelse, en gud. Hennes andliga natur är monaden och hennes själslatur är egot, den särskilda varelse som svävar mellan avgrunden och solen och som måste höjas från personlighet till opersonlighet. Det är nämligen i själen som den särskilda del av tankeverksamhetens psykologiska processer försiggår vilka gör människan självmedveten, gör henne till ett *jag*medvetet väsen som är i stånd till att i individualiserad tillvaro frambringa och reflektera över

idéer.

Dessa tankar är verkligen upplyftande för själen. Människan förnimmer sin medfödda gudomlighet, sin inre andliga styrka. Hon förnimmer gudomlighetens förmåga i sitt eget hjärta, förmågan till godhet och sanning. Hur små, hur obetydliga, hur ovärdiga tycks oss inte de ting som ligger vid sidan av pliktens väg, det rättas väg!

Hur många är det inte som hungrat och sökt efter sanningen men ändå bara funnit pseudoesotericism, ett yttre skal. *Men också de skall få sanningen.* Som människor har de rätt till den, men de får den inte om de inte "arbetar för den", ty sådan är den urgamla lagen. Dessa läror utgör *belöningen* till dem som varit trogna.

Det finns en fråga som vi av vissa skäl nu måste beröra något. Det är en fråga som jag hittills undvikit. Jag syftar på könsfrågan. På det nuvarande stadiet i våra studier är det nödvändigt att påpeka att människan under en viss föregående period i sin utveckling var könlös, och att hon i nästa rotras, den sjätte rotrasen, kommer att vara utan kön i detta ords nuvarande betydelse. Kön är bara en övergående fas i den evolutionära utvecklingen, och har i en bemärkelse inte mer värde för människan än en ond dröm har under vissa förhållanden. På grund av att vi är karmiskt belastade av gamla försyndelser, har naturen "under protest" följt den linjen såsom det enda sätt på vilket själarna för närvarande kan finna inkarnation. Men allteftersom släktet växer i andlig styrka och andlig kunskap, och under allt uppmärksammare självanalys ser in i sitt eget inre väsen, kommer allt fler barn att träda in i världen utan fäder. Och från att först vara en tilldragelse utan motstycke och förmodligen kallas järtecken eller underverk, kommer denna alstringsprocess under den sjätte rotrasen att bli den naturliga. Vår nuvarande könsuppdelning i män och kvinnor och det nuvarande fortplantningssättet för människor, djur och vissa växter kommer då inte att finnas kvar.

Ni känner till de forntida mysterierna och läran om "jungfrufödsel". Med början i den fjärde initiationsgraden fick kandidaten en konturteckning av framtiden, dels genom undervisning, dels genom att man lät honom själv *gå igenom* det som skall inträffa i kommande epoker i släktets utveckling. Initianden fick *gå igenom*, fick *genomleva*, det släktet skall genomleva under de två nästkommande rotraserna. Före den fjärde graden blev han, *med hänsyftning på framtiden*, underrättad om vad släktet redan hade genomgått. När vi därför läser om till exempel Jesu "jungfrufödsel" är det sant att denna har sin religiösa förklaring, sin filosofiska förklaring, sin mystiska förklaring etc, men den har också sin fysiologiska förklaring. Ni erinrar er kanske vad H P Blavatsky säger om de sju nycklar som hör till och som uppenbarar vart och ett av dessa innersta sjufaldiga mysterier, av vilka två, det fysiologiska och det andliga, hölls särskilt hemliga. Den fysiologiska nyckeln till denna sida av mysterieläran var som sagt att initianden hade att med sin person symbolisera och *genomgå* eller *genomleva det som skulle komma*. Och i perspektivet av släktets framtida fortplantningssätt sades han därför ha "fötts av en jungfru".

Särskilt i världens innevarande tidsskede, när mänskligheten gör sitt bästa för att kasta av sig den atlantidiska och lemuriska syndens (om vi får använda det ordet) bojar, dvs att kasta av sig den fasansfulla karma som håller världen i sitt onda grepp, är det en tröst att känna till de orsaker som ligger bakom denna. Detta ger oss kunskap och förmåga att hejda strömmen av synd och elände. De som inte vill acceptera sanningen och arbeta med lagen skall inte "sitta till bords med mig när jag i min faders hus får del av andens vin", som Jesus skulle kunna ha uttryckt saken. "Hör, du som har öron" - och bli vis!

[Till Kapitel 31](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 31

Uppbyggandet av kosmos. Samma fundamentala lag överallt i livet och tillvaron: En ändlös utvecklingsstege. Analoga förlopp vid kosmisk och psykologisk utveckling. Livets flod.

Och när det gäller själens kretslopp, under vilket den är införlivad med en djup flod och häftigt förd framåt, får vi med floden inte bara förstå den mänskliga kroppen utan allt det skapade (av vilket vi i det yttre är omgivna) i dess snabba och skiftande flöden. Följaktligen, säger Proklos, kallar Platon i *Staten* hela den skapade naturen för Lethes flod, vilken enligt Empedokles innehåller både Lethe och Ates äng, materians uppslukande käftar och den Ijushatande världen, som den kallas av gudarna, samt de slingrande strömmar i vilka många enligt oraklen dras ner. Men under själens kretslopp ges uttryck för tankeförmågan och omdömesförmågan. Den förras energier hämmas genom själens förening med kroppen, och den senare slits i stycken under det oförnuftiga livet. (Thomas Taylor, *Introduction to the Timaeus*)

Då han därför begrundade saken fann han, att bland de företeelser som till sin natur är synliga skulle ingen, om den såsom helhet betraktad saknade intelligens, någonsin kunna bli vackrare än den, vilken såsom helhet betraktad är utrustad med intellekt. Samtidigt upptäckte han att intellektet inte kunde ansluta sig till en varelse utan själens förmedling. När han skapade universum placerade han därför intellektet i själen och själen i kroppen, så att universum helt naturligt skulle bli det vackraste och bästa. Av den anledningen måste vi kalla världen [eller universum] för en besjälad varelse, utrustad med intellekt och alstrad genom det gudomligas kloka förutseende. (Platon, *Timaios*)

Vid slutet av förra sammankomsten tog vi upp könsfrågan för att förbinda den med det generella utvecklingsschema som vi senare skall studera mera i detalj. Vi ville också visa att genom hela universum av varelser sträcker sig en enda generell plan.

Ni vet ju att det på denna planet, i denna rund på glob D, finns sammanlagt sju raser, och att var och en av dessa har sin egen kontinent, följer sin egen utvecklingsbana och har kroppar - dvs de enskilda individerna i rasen har kroppar - som är samordnade med och harmonierar med de fysiska omgivningar i vilka de lever. Vad beträffar frågan om delningen av den mänskliga rasströmmen (dvs den senare delen av den tredje rotrasen) i den sexuella mänsklighet som utvecklats till våra dagars män och kvinnor, så skall vi vid det här tillfället framhålla att det vi kallar kön bara är en övergående fas i släktets evolution, och strängt taget inte är det normala för mänskligheten på glob D i vår planetkedja. Detta fortplantningssätt kopierades faktiskt från djuren, vilka "åtskiljdes" före "människan". Uppdelningen i kön är alltså en övergående fas i släktets evolution och har ingen ytterligare betydelse, och eftersom vi faktiskt redan har tagit de första stegen uppför den lysande bågen, skall vi allteftersom tidsskedena avlöser varandra finna att vi växer ur vårt nuvarande fysiologiska tillstånd som män och kvinnor. Det är faktiskt på det sättet att den atlantidiska och atlantis-lemuriska karman har legat så tung över oss, den femte rotrasen, att vi faktiskt är försenade. Vi har nu, vid mitten av den femte rotrasen, inte nått det stadium i den fysiska kroppens utveckling som vi annars skulle ha nått.

Lärorna säger oss dock att könsuppdelningen i män och kvinnor skall börja försvinna i slutet av vår femte rotras, för att vid mitten av den sjätte rotrasen (den nästkommande) helt ha upphört. Släktet kommer att utgöras av varelser som i fysiologiskt avseende är vare sig män eller kvinnor, och som vi nyss antydde så skulle de första exemplen på partenogenetisk fortplantning redan ha visat sig, om vi inte vore försenade på grund av den tunga bördan av atlantidisk karma som vi bär på eller rättare sagt arbetar av.

Vid mitten av den sjätte rotrasen kommer mänskligheten - som då inte längre utgörs av män och kvinnor - att fortplanta sig, att evolvera eller ge liv åt sin art medelst en process som liknar den som tillämpades under den tredje rotrasens tidigare del. Det var en process som i den esoteriska visdomen kallas "att skapa söner genom passiv yoga", dvs genom meditation och genom *omedveten* vilja. Viljan blir dock i den följande sjunde rotrasen *medveten*. Den sjätte rotrasens människor kommer att alstra barn genom meditation och vilja. Under den sjunde rotrasen, den sista på denna glob i denna fjärde rund, en ras som skulle förefalla oss som nu lever underbar, kommer människorna att reproducera sin art på i princip samma sätt, men genom *medvetet utövad* vilja och meditation. Och de kommer att göra det ännu mer opersonligt och mer eteriskt än den sjätte rasen. Den sjätte rasen kommer att fortplanta sig ungefär som när blommorna växer ut från plantorna, nästan omedvetet så att säga, alltså genom "passiv yoga". Det är inte så mycket fråga om mental omedvetenhet, utan om att fysiologiskt vara nästan omedveten om någon fortplantnings- eller skapelseakt. Den sjunde rasen kommer att "skapa" sin avkomma genom medveten och fullt aktiv föreställningskraft, en kraft som på sanskrit kallas *kriyashakti*. Det är svårt att finna ord som förklarar något som för oss i den femte rotrasen knappast existerar, och därför är

hypotetiskt eller överkligt.

Huvudsaken är dock att man förstår att vår nuvarande fysiologiska könsuppdelning är en övergående utvecklingsfas och att varje missbruk av sexualiteten, av vad slag det än må vara och vad världen än må tänka om det, strider mot den evolutionära "lagen". Man skall också ha klart för sig att det nuvarande fortplantningssättet visserligen är det som naturen utvecklat i detta tidsskede, men att den ursprungliga mänskligheten skulle kunna ha följt ett annat förfaringssätt. Till och med den hebreiska bibeln hänsyftar på detta ämne på ett ställe som ni alla säkert känner till. Vi som tillhör den femte rotrasen befinner oss nu på den stigande bågen, och de som har kunskap bör som pionjärer för naturens kommande skeden åtminstone försöka att leda släktet mot ett ädlare levnadssätt.

Vårt huvudämne för i kväll är uppbyggandet av kosmos, uppbyggandet av världar och uppbyggandet av människan. Överallt i den väldiga manifesterade tillvaron pågår naturens fundamentala verksamheter. Människorna kallar i dag dessa verksamheter för naturlagar, eftersom de inte förstår hur verksamheterna uppkommer. Människorna förmänskligar naturen (som bara är ett samlingsnamn) och använder ordet lag (som bara är ett ord från det mänskliga samhällslivet) för att beteckna tillvarons grundläggande rörelser. Men det *finns* naturverksamheter, och dessa fundamentala naturverksamheter är faktiskt livsströmmarna i det innersta andliga väsen som styr vår hierarki, liksom livsströmmarna i människan är det som styr de astrala och fysiska atomer som utgör hennes kropp.

Kom ihåg att *rummet* inte är ett tomrum, och inte bara en behållare. Om det förhöll sig på det sättet så skulle det finnas en behållare för den behållaren osv i oändlighet. Rummet är *alltings oändliga fullhet*, det gränslösa Alltet, utan början och utan slut. Rummet är en enda ofantlig organism. Det är en enhet. Allting är hopflätat och sammanbundet med allting annat, och genom allting strömmar ett enda alltomfattande liv. I Alltet klappar ett enda hjärta. Den här tanken är så viktig för den rätta förståelsen av vår filosofi att jag måste upprepa den. Ingenting skiljs åt av tomrum. Det finns inte någonstans någon absolut åtskillnad. Det finns inget verkligt vakuum. Allting är fullt, allting är fyllt av varelser. Och dessa varelser som uppfyller det gränslösa Alltet är *rummet* själv. När vi därför talar om rummet, menar vi inte bara den enorma gränslösa utsträckningen av ett tillvaroplan utan i synnerhet de osynliga sfärerna, de inre planen som så att säga går uppåt och inåt och inåt och inåt i det oändliga, samt de som på samma sätt sträcker sig utåt.

Vi skall vidare föreställa oss att det är genom gudarnas, monadernas, själarnas och atomernas verksamhet och samverkan som en värld i början av sin manvantara växer fram från och genom rummets osynliga djup, och så att säga utbreder sig, kastar sig, projicerar sig framåt på sin färd nedför materians och manifestationens skuggiga båge. Och på vad sätt? Inte genom ett något eller en någon som fanns till före den själv, utan genom att själv skapa sig sin egen värld, veckla ut sitt eget kosmos, som sålunda blir dess klädnad eller kropp.

När vi talar om gudarna får ni inte tänka på mänskliga former, ty vi avser de arupa, de formlösa varelserna. Vi avser varelser av ren intelligens och förståelse, rena andar, formlösa i den bemärkelsen vi menar med form. Genom denna opersonliga (och får vi säga naturnödvändiga?) energi, i varje fall till följd av de bakomliggande karmiska impulserna, projicerar gudarna ur sig själva lägre kroppar, underordnade kroppar, som är monaderna. Och monaderna gör precis på samma sätt och projicerar själarna, vilka på samma sätt projicerar atomerna. Den ene uppkommer ur den andre. Genom alla strömmar det gränslösa Jaget, de övre rikenas gränslösa själ. Men var och en av dessa atomer, var och en av dessa själar, var och en av dessa monader, var och en av dessa gudar, är sin egen hierarki, den överordnade del, huvudet, fröet, ur vilken dess egen efterföljande hierarki utgår. Hjul inom hjul, liv inom liv, medvetanden inom medvetanden, varelser inom varelser - en ofantlig och ändlös sammanbyggnad av hopflätade, sinsemellan förbundna och i varandra levande ting. Försök att få grepp om denna tanke! Den är den uråldriga visdomens själva grundval. Alla de teologiska problem som hämmat och förvirrat människornas sinnen löses genom dessa enkla grundsanningar från den uråldriga visdomsreligionen. Tänk över dem för er själva och dra era egna slutsatser.

Låt oss nu göra en kort beskrivning av en hierarkis, ett solsystems, evolutionära bana. Samma "lag", samma *fundamentala naturverksamhet*, upprepas i allt som sker när det gäller ett solsystem, och är också det som försiggår när det gäller ett universum, en sol, en planet och de varelser som bebor den planeten. Antag alltså att vi föreställer oss en gud, en gudomlig sjuprincipig varelse, som efter sin pralayiska sömn börjar bli aktiv. Den för med sig de karmiska fröna, impulserna från den föregående maha-manvantaran, vilka vart och ett har sin

karmiska swabhava, sin karmiska karaktär eller väsensnatur. Dessa frön börjar omedelbart sin verksamhet när livsvågen väcker de sovande sfärer, vilka alla innefattas i den väldiga varelse som vi här kallar en gud. Vi avser inte precis det hinduerna kallar för en deva, utan en gud. Men inte kristendomens Gud. Vi avser *en* gud, en av de högre intelligenser som var och en är överhuvudet för en hierarki. Dessa hierarkier är oräkneliga till antalet och "uppfyller rummet". De är faktiskt rummet själv.

När man försöker bilda sig en uppfattning i dessa invecklade ämnen, måste man hålla fast flera idéer samtidigt. Att samtidigt hålla fast mer än en föreställning i sinnet, är en av hemligheterna när det gäller att förstå den uråldriga visdomen. Det är vårt skydd mot mentala sidoinflytanden, och det är lätt. Låt mig som exempel ta en man som kör bil. På samma gång som han ger akt på vägen och på andra fordon kan han planera utförandet av en arbetsuppgift, och dessutom samtala med passagerarna. När vi fäster tankarna vid vårt föreliggande ämne skall vi därför hålla kvar i sinnet allt det vi hittills talat om i kväll.

Den gud vi talar om är alltså sjuprincipig, och varje princip har sin egen uppgift att utföra vid uppbyggandet av dess kosmos. Var och en av dem verkar i enlighet med karmiska impulser som har sitt ursprung i de föregående manvantaraerna, särskilt i den senaste. Och var och en av dessa gudar går in i manifestation i enlighet med de linjer som dragits upp för den av dess eget föregående medvetande och dess egen verksamhet i forna skeden av manvantarisk aktivitet. När varelsefröna, de oräkneliga monaderna eller gudomliga själarna - gudomliga frön som utgör klädnaden för var och en av de sju principerna - träder in i aktiv tillvaro, när alla dessa principer blir aktiva, griper sig därför var och en av dem an med sin egen särskilda verksamhet i de gudomliga rikena. Det sker så att säga en arbetsfördelning. Först sänder den högsta principen ur sig själv ut en skara av lägre varelser, underordnade varelser, och dessa finner sitt hemvist och sitt verksamhetsfält på planet närmast "nedanför", som är den andra principens plan. Den andra principen börjar då sin egen särskilda verksamhet och gör på samma sätt. Två av de sju principerna och tillvarosfärerna är nu i verksamhet, och så fortsätter det nedåt tills vi når prithivattwa, den lägsta i den gudomliga serien.

När astronomen blickar ut i eterrymderna och ser de stjärnlika moln, de töckenartade anhopningar, som i vissa fall (inte i alla, ty alla dessa nebulosor är inte av samma slag) är ämnade att utgöra början till världar, så ser han i fråga om dessa senare det som dittills ägt rum av hierarkiernas materiella manifestation. Han ser det som åstadkommit av de sju undergraderna av den lägsta eller sjunde principen hos en gudomlig varelse, som besjälar ett i övrigt osynligt livscentrum. Detta genomsyras av gudens vitala väsen, som är den hierarkins fundamentala liv, fundamentala impuls eller vad vi kallar lag, dess naturs fundamentala verksamhet, dess fundamentala karaktär, dess swabhava. På det sättet skapar det vitala väsendet sin egen boning - en sol, en planet, som så att säga kretsar ner i synlig evolution. Men observera att varje hierarkis överhuvud behåller sin egen plats, sina egna förmågor och sin egen natur. Dess avkomma däremot förtätas eller kondenseras och utformar alltså sina klädnader på de många tillvaroplanen. Var och en av dessa klädnader är en skara av levande varelser, atomer, själar - beteckningarna betyder föga om vi bara förstår tanken. Vi måste använda analogier från vårt vanliga ordförråd, ty vi har ännu inte utvecklat ord som på ett adekvat sätt kan förklara dessa andliga företeelser. Kom därför ihåg att ord som dessa är användbara för olika tillvarosfärer - med vederbörlig hänsyn tagen till omständigheterna.

När denna förtätning och förgrovning av texturen - som sker genom att varje varelse ur sig själv emanerar andra lägre (underordnade) varelser - når sin lägsta grad, då har vi en sol och planeter. Låt oss ta vår egen planet som exempel. När en sådan planet, driven av den karmiska impuls som innebor i den, vid mitten av sin fjärde rund har nått sin lägsta evolutionspunkt (som vi på vår planet redan passerat), då börjar reaktionen, omsvängningen av den kosmiska verksamheten, och livsströmmarna börjar dra sig inåt för att i fortsättningen följa den lysande bågen "uppåt". Men de lämnar inte helt och hållet sina klädnader bakom sig. Liksom dessa sändes ut, dras de nu in igen. Detta är en konturteckning av förloppet vid *andens evolution* och *materians involution*, precis som projektions- eller utsändandeprocesserna innebar *andens involution* och *materians evolution* på den nedåtgående eller skuggiga bågen. På detta sätt byggs ett kosmos.

Så en annan tanke. Var och en av gudarna, var och en av monaderna, var och en av själarna, var och en av atomerna, är en outtömlig reservoar för medvetande, för energi och för materia. Vi tar det atmiska (eller sjunde eller högsta) av den gud vi valt som exempel. Ett sådant atmiskt plan, en sådan atmisk sfär, är ett layacentrum. Ett layacentrum är ett nirvanskt centrum. Det är den del, den plats eller snarare det tillstånd av tillvaro där substansen är enhetlig, där olikheten har upphört eller ännu inte börjat. När ett sådant layacentrum börjar sin

verksamhet för att evolvera, sänder det oavbrutet ur sig själv ut skaror och mängder av underordnade varelser, utan att dess egen inre styrka på något sätt avtar. Det är som sagt en outtömlig reservoar, ett skapande centrum, precis som solen - det här är en av de finaste analogier vi har - som under manvantaran oavslått ur sig själv sänder ut praktiskt taget obegränsade mängder av solstrålar och även varelser. Var och en av dessa varelser har sin framtida cykliska väg att vandra. Från att ursprungligen vara en omedveten gudagnista skall den utveckla sig till en *självmedveten gud*, och utföra samma kosmiska arbete som dess egen store upphovsman utförde eller utför.

När vi själva ännu inte var människor utan bara utvecklade strålar, tillhörde vi den andliga tillvarons lägre riken. Därifrån fortsatte vi vår evolutionära färd fram till självmedvetet människoskap. Och det är vår bestämmelse att på den framtida planet - jordens avkomma - som skall följa på vår nuvarande glob uppnå en utvecklingsnivå som är högre än det nuvarande människoskapets. De lägre liv som nu följer oss i spåren på den evolutionära färden - djur, växter, mineraler - kommer då att i sin tur genomgå det mänskliga stadiet. Liv och tillvaro bildar en ändlös kedja, en ändlös utvecklingsstege. Men när människoskap uppnåtts, medför detta moraliskt ansvar. I varje ögonblick ligger vägarna framför oss - högerhandsvägen uppför den lysande bågen och vänsterhandsvägen nedför skuggornas båge.

Vi skall snart sluta kvällens sammankomst, men innan dess måste vi se på följande uppställning:

	Den esoteriska linjen	Brahmanska tattwaer	Element	Det mystiska grekiska systemet	
1	Swabhavat	Adi-tattwa	Det Första	Första logos	Dhy- ani- cho- haner
2	Adi-buddhi(a)	Anupapadaka-tattwa	Ande	Andra logos	
3	Gudar	Akasha-tattwa	Eter	Gudar. Tredje logos (mahat)	
4	Monader	Taijasa-tattwa	Eld	Daimoner	Pitrier
5	Själar	Vayu-tattwa	Luft	Heroer	
6	Atomer	Apas-tattwa	Vatten	Människor	
7	Kroppar	Prithivi-tattwa	Jord	Djur	

DEN ELEMENTALA VÄRLDEN

- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____

Här har vi sex kolumner som presenterar analoga fall av kosmisk och psykologisk utveckling. Först har vi vad vi kan kalla den esoteriska linjen. Till vänster om den har vi placerat siffrorna 1-10 som representerar den fullständiga hierarkin på tio stadier eller grader. Nästa kolumn återger de brahmanska tattwaerna. *Tattwa* är ett

sanskritord som kan översättas med "element" i betydelsen av den reella "verklighet" bakom det förnimbara skenet på vilken frömedvetandet verkar, det i det inre arbetande medvetandets hölje eller bärare. I nästa kolumn har vi så elementen, såsom de vanligen uppfattades överallt i forna tider. Därefter kommer det mystiska grekiska systemet, sådant det i allmänhet återfinns i de nyplatoniska och nypythagoréiska filosofierna. Slutligen har vi indelningen av de varelser som utgör den evolverande livsvågen eller livsströmmen i två allmänna grupper, dhyani-chohaner och pitrier.

1. Den esoteriska linjens *swabhavat*, ett sanskritord som betyder "det självevolverande" eller "det självutvecklande", ibland också översatt med "det självexisterande", motsvaras i nästa kolumn av *adi-tattwa*. *Adi* är ett sanskritord som betyder "ursprunglig". Motsvarigheten bland elementen är Det Första. Vi har inget ord för detta element. Våra förfäder hänvisade till det på olika sätt. Vi kallar det helt enkelt för Det Första, eftersom det är fröet ur vilket de övriga går in i nedstigandeprocessen, dvs evolutionsförloppets förtätning och förgrovning. Det mystiska grekiska systemet har som motsvarighet första logos.

2. På planet nedanför har vi *adi-buddhi*, "ursprunglig buddhi". Om vi ändrar lite på tankegången och följer en något annorlunda hierarki säger vi *adi-buddha*, vilket innebär en individualisering av hierarkin genom att vi då är inne på utvecklandet av medkänslans hierarki. När vi talar om *adi-buddhi* syftar vi snarare på principernas verksamhet än på de varelser som förkroppsligar dessa principer. Den motsvarande *tattwan* är *anupapadakatattwa*, ett annat sanskritord som betyder "föräldralös", det som inte kommer efter en individualiserad stamfader och därför är utan förälder. Detta betyder inte att det inte har något ursprung, utan att det själv är det ursprungliga frö till *individualitet* som i denna speciella hierarki först manifesterar sig i densamma. Det är som när *manas* inträder i människan och ger hennes självmedvetande och individualitet, något som hon inte får av sina föräldrar. Bland elementen kan vi kalla det ande. Det mystiska grekiska systemet kallar det andra logos.

3. Det tredje planet är gudarna och motsvaras i människan givetvis av *manasaputraerna*, förnuftets söner. Dess *tattwa* är *akasha-tattwa*. *Akasha* betyder "strålände", "skinande", "lysande". Låt mig här inom parentes påpeka att *akashas* rätta motsvarighet strängt taget är *swabhavat*. Tabellens uppställning är emellertid ett försök att visa vilka intelligenser och aktiviteter som motsvarar varandra i de olika individuella hierarkier som framställs, och därför motsvarar *akasha-tattwa* här den esoteriska linjens gudar. Motsvarigheten bland elementen är eter, men inte vetenskapens eter. Den senare är bara en av eterns lägre principer. Det mystiska grekiska systemet har också gudar, och de utgör det tredje logos. I brahmansk filosofi kallas detta plan för *mahat*, ett ord som betyder "stor". *Mahat* är en teknisk term i det brahmanska systemet och är *manas* fader-moder. Det är *manasaputraernas* "moder" eller det element ur vilket de uppkommer, det element som de andas och vars barn de är.

4. Monaderna motsvarar *taijasa-tattwasom* betyder "det lysande", "det strålände", "det flammande", "det gnistrande". Bland elementen är det eld. Det mystiska grekiska systemet har daimonerna som motsvarighet, vilka av de kristna har gjorts till demoner eller djävlar. Daimoner är helt enkelt andliga varelser av en viss klass, men ämnet är alltför invecklat för att vi skall kunna gå in på det i kväll. Jag kan bara säga att daimonerna tillhör medvetandets hierarki och inte den skuggiga bågans. Sokrates hänsyftade ju ofta på sin daimon och menade då sin "skyddsängel". Han sade: "Min daimon sade aldrig åt mig vad jag skulle göra, utan alltid vad jag skulle avhålla mig från att göra." Den var så att säga det som man numera kallar "samvetet".

Dessa fyra klasser grupperas under rubriken dhyani-chohaner, meditationens chohaner, meditationens herrar. De följande tre klasserna tillhör pitrierna, varelser av lägre grad, som i Den Hemliga Läran kallas "fäder" därför att de särskilt är våra lägre principers verkliga stamfäder, under det att dhyani-chohanerna i ett synnerligen betydelsefullt avseende faktiskt är våra egna *jag*. Vi utgick från dem. Vi var de monader, de atomer, de själar som projicerades, utsändes, emanerades av dhyanierna.

5. Det femte steget nedåt räknat omfattar *i den här särskilda tabellen* vad som enligt den esoteriska linjen kallas själar. Den brahmanska *tattwan* är *vayu-tattwa*. *Vayu* betyder "luftig", "förtunnad". Elementet är luft, och det mystiska grekiska systemet har heroerna. Dessa är den högsta klassen av pitrier.

6. Det sjätte steget är atomerna. Som tidigare påpekats avses här inte vetenskapens atomer utan det vi kan kalla de astrala monaderna, av vilka den fysiska världens atomer är emanationerna, projektionerna. De astrala atomerna ikläder sig den fysiska världen som är deras klädnad-avkomma. Den brahmanska *tattwan* är *apas-tattwa*

och elementet är vatten. Det mystiska grekiska systemet har människor.

7. Det sjunde steget är kropparna, som bara är vehikler och motsvarar prithivi-tattwa. *Prithivi* är sanskrit och betyder "utsträckning", dvs vidsträckt, rymlig. Det är vanligt att tala om prakriti som "materia", men prithivi är faktiskt det ord som bättre svarar mot det vi kallar materia. Prakriti är snarare "naturen" och andens levande klädnad. Elementet är jord och det mystiska grekiska systemet visar i denna varelsehierarki djur.

De tre senaste klasserna är pitrierna. Och nedanför alla sju kommer den elementala världen i tre plan. Vi kan i förbigående nämna ett av dessa elementala plan, en av dessa världar, eftersom det planet är det "inre rike" som har sin plats eller boning i centrum av varje glob.

Mänsklighetens evolution är beroende av och följer de respektive elementens, dvs den mänskliga livsvågen evolverar i vart och ett av de sju elementen, i det ena efter det andra, från det högsta nedåt till det lägsta. När den stora cykeln vänt, stiger vi genom alla elementen upp till det högsta igen. Var och en av planetkedjans sju glober och var och en av de sju rotraserna på varje glob har inslag av det kosmiska elements natur och egenskaper i och genom vilket den råkar evolvera, vare sig detta element är vad som tekniskt kallas jord, vatten, luft, eld, eter, ande eller det namnlösa Första. På samma sätt motsvarar var och en av människans sju principer ett av de sju kosmiska elementen och utgår från detta. Och kroppens volym eller storlek som sådan har ingenting att göra med människans natur, förmåigheter, uppbyggande eller bestämmelse.

Så utgjordes till exempel den första och den andra rotrasen av jättelika varelser vad storleken beträffar, fast de i övrigt bara var skal, skuggvarelser så att säga, pitriernas egen avkomma, ännu inte uppfyllda av självmedvetandets och intellektets gudomliga eldar. De var eteriska på vad som då var en eterisk jord men nu är vår grova planet. De hade inte några egentliga fysiologiska organ och deras gestalter var olika våra, även om den mänskliga benstommen sådan vi nu känner den fanns inom dem, framgången ur den föregående runden på denna jord.

I den femte och den därefter följande sjätte rasen kommer mänskligheten att utveckla kroppar som motsvarar den omgivning den då befinner sig i. Denna omgivning kommer att utvecklas eller framskapas av den mänsklighet som evolverar i den, och faktiskt evolverar fram denna egna omgivning, vilken är dess egna emanationer. Vi kan föreställa oss dessa människor som mycket små varelser, utrustade med gigantiska intellekt och väldiga andliga krafter. Våra vetenskapsmän börjar förstå de nästan obegränsade krafter som finns inneslutna i en atom, ett ting som är så litet att det än så länge är ett påfund av den vetenskapliga fantasin som ingen har sett eller vet någonting om, bortsett från vissa slutledningar man dragit efter hand som man studerat atomernas verkningar i den fysiska fenomenvärlden. När vi i likhet med vetenskapsmännen börjar förstå att till och med fysisk materia innehåller enorma energier eller krafter, så kan vi också förstå vad människan kan vara eller bli genom att utveckla det som finns inom henne, genom att utveckla sin inre naturs obeskrivliga storhet, något som åtminstone de som passerar "de kritiska perioderna" kommer att göra. Vi kan förstå att enbart en stor kropp inte är tecken på förmåigheter eller kunskap eller intelligens eller medkänsla. Ett faktum är att det snarare förhåller sig på det sättet att storlek eller massa tynger ner den inre anden.

Det är fullt tillåtet att föreställa sig gudar som är så små att en av våra fysiska atomer skulle vara ett kosmiskt universum för dem. Ett gammalt brahmanskt talesätt säger att det sitter en gud i tillvarons hjärta som tänker gudomliga tankar och styr sitt universum.

När vi därför säger att människorna i det ännu långt avlägsna slutet av den femte rasen kommer att ur sig själva evolvera fysiska vehikler med i princip samma skelettkonturer som nu, och när vi säger att deras gestalter inte kommer att vara vare sig manliga eller kvinnliga, så menar vi helt enkelt att människan själv genom lidande och erfarenhet och genom att utveckla det som ligger latent inom henne (och redan är berett att framträda) kommer att inifrån sig själv bringa i dagen sin egen inre natur, en könlös varelse. Från den tiden kommer det inte längre att finnas män och kvinnor. De har efterträtts av en vida ädlare mänsklighet.

Vi sade förra gången att det redan nu skulle kunna födas barn utan fäder. Men släktet är försenat i sin utveckling, och det kommer förmodligen därför att dröja tidsåldrar innan den partenogenetiska processen börjar uppträda. Ändå är den processen bara det första steget mot en ännu mer olikartad process, som ligger ytterligare ett stycke längre fram i tiden. Den skall dock bli verklighet innan denna vår femte rotras når sitt slut, och kommer att så bli

delvis därför att män och kvinnor *håller på att bli alltmer lika varandra i stället för motsatsen*. Men så länge äktenskapet äger bestånd bör detta vara en förening som präglas av ömsesidig respekt och vänlighet, och parterna bör hjälpa varandra att växa i moraliskt och intellektuellt avseende.

Vid slutet av denna femte rotas kommer könsuppdelningen i män och kvinnor att nästan ha upphört. I den sjätte rasen kommer människorna att vid bestämda tider helt naturligt och utan lidelse evolvera fram sin avkomma genom meditation och genom passiv vilja och tanke, ungefär på det "omedvetna" sätt som växterna frambringar sina blommor. (Ordet "omedvetna" är dock inte särskilt bra i sammanhanget.) I den efterföljande sjunde rasen, en lysande tid för människorna, kommer dessa att ur sitt inre frambringa sina "barn", storslagna skapelser av aktiv vilja och föreställningsförmåga. Det kommer då att finnas ett släkte av adepter, av inkarnerade devaer, på jorden. Detta skall inträffa under den sjunde rasen på denna planet i denna innevarande fjärde rund. Det är bara på grund av att vi moraliskt sett sjunkit så djupt och blivit försenade som jungfrufödsel ännu inte kommit till synes på jorden som ett fysiskt faktum. Som vi sade förra gången så har den dock "förutsagts" i religiösa mysterier, och bland invigningsceremonierna fanns det en där initianden, efter det att vissa betingelser blivit uppfyllda, sades vara "född av en jungfru". Detta var ett föregripande eller snarare en försmak av det som i framtiden skall tillkomma hela släktet, och det var en belöning för ädelt arbete för mänskligheten. Detta är en förunderlig sanning som dolts och hållits hemlig av fruktan för den profanering, som med säkerhet skulle blivit följderna om de gudomliga mysterierna, de gudomliga lärorna, föll i ovärdiga beräknande händer.

[Till Kapitel 32](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 32

Ut ur det osynliga och in i det synliga. Från det synliga in i det osynliga. Det förnämsta verket.

5. Detta (universum) existerade i form av mörker, oförnummet, helt utan karaktäristiska kännetecken, ouppnåeligt för förnuftet, ovetbart, så att säga totalt försjunket i djup sömn.

6. Den gudomlige självexisterande (Svayambhu själv), som inte är urskiljbar, (men) som gör (allt), de stora elementen och det övriga, urskiljbart, trädde då fram med oemotståndlig (skapande) förmåga och skingrade mörkret.

19. Men ur dessa sju mycket kraftfulla purushaers ytterst små kropps(uppbyggande) partiklar uppkommer denna (värld), det förgängliga ur det oförgängliga.

20. Bland dem erhåller varje efterföljande (element) det föregåendes egenskap, och vilken plats (i ordningsföljden) ett av dem än intar, så uppges det ha just så många egenskaper.

21. Men i början tilldelade han alla (skapade varelser) deras respektive namn, funktioner och betingelser, helt i enlighet med Vedas ord.

22. Han, Herren, skapade också gudarnas kategori. Dessa är begåvade med liv, och deras natur är handling. Han skapade också sadhyaernas subtila kategori och det eviga offret.

51. När han, vars förmåga är ofattbar, sålunda hade skapat universum och mig försvann han in i sig själv, gång på gång förträngande en period med hjälp av en annan.

52. När denne gudomlige vaknar, sätts denna värld i rörelse. När han stillsamt slumrar, faller universum i sömn.

53. Men när han vilar i lugn sömn, upphör de kroppsliga varelser vilkas natur är handling att handla, och sinnet blir överksam.

54. När de alla på en gång är absorberade i denna stora själ, då slumrar han som är alla varelsers själ, fri från all omsorg och verksamhet.

57. Genom att (omväxlande) vara vaken och slumra, återupplivar och raserar han, den oförgänglige, utan avbrott hela denna rörliga och orörliga (skapelse). (The Laws of Manu, *The Sacred Books of the East*, vol XXV)

Alla trofasta lärjungar har ett framsynt hopp och en upplyst frid i sina hjärtan, åtminstone de som insett att det bakom de synliga tingens mask finns lysande liv och medvetande att ta i besittning. De har också insett att det uteslutande beror på dem själva hur långt de kan avancera på den väg som leder uppåt och framåt längs den lysande bågen, den båge på vilken vi såsom släkte betraktat befunnit oss på vandring alltsedan mittpunkten av den fjärde rotrasen.

Forntidens mysterieskolor hade ett enda stort syfte med sin undervisning och sina invigningsceremonier. Detta var att hos varje kandidat eller initiand väcka till verksamhet hans odödliga natur, den del av honom som tillhör den inre monaden eller rättare sagt är dess avkomma, det som faktiskt gör honom till en medveten del av den buddhiska hierarkin, medkänslans hierarki. Det är den personliga människans förening med hennes egen natures högre principer som frambringar den levande kristus eller den fullt uppväckte som kallas buddha. Syftet med initiationen var dock inte bara att göra människan medveten om det högre livet inom henne, om det storslagna i hennes inre, utan också att göra henne redo och lämplig att undervisa andra om det liv hon kände inom sig själv. Detta var huvudändamålet med alla mysterieskolor i hela världen, hur olika de än var till formen och till de ordalag i vilka de klädde sina tankar. Det var med andra ord fråga om att göra varje initiand eller kandidat till den tyste väktarens levande efterföljare.

Nu finns det ju dock många tysta väktare. Den tyste väktaren är faktiskt hierarken eller det suveräna överhuvudet för en hierarki, vilken som helst, av de tallösa hierarkierna i kosmos. Den tyste väktare som H P Blavatsky talar så inspirerat om i Den Hemliga Läran, är överhuvudet för de dhyani-buddhaer som styr den innevarande fjärde runden på vår planet.

Det kan förefalla egendomligt att i detta sammanhang tala om de olika fantasiföreställningar av kvasifilosofisk, kvasivetenskaplig och kvasireligiös art som i våra dagar sprids över världen. Men jag tror att det är nödvändigt att säga något om dem.

Många av de teosofiska läror som nu är kända och uppskattade hade i början svårt att bli accepterade av en del människor, därför att de var främmande och stod i strid med de förutfattade meningar - religiösa, vetenskapliga och andra - som man hade på den tiden.

Hur många människor var det inte som opponerade sig mot reinkarnationsläran när den först förkunnades! Och en gång sade en person till mig: "Jag vill inte återfödas som en häst och jag vill inte återfödas som en loppa, jag är en människa." Uppenbarligen var det här inte fråga om en invändning mot reinkarnationsläran, som ju inte förkunnar någon metempsykos av det slaget. Invändningen var riktad mot hans egna förutfattade meningar, fast han inte förstod det.

På samma sätt förhåller det sig med några av de läror som vi skall lägga fram och utveckla vid våra sammankomster. Jag menar inte att dessa läror kommer att missförstås i den här kretsen, men på annat håll kan de stöta på invändningar. Man missförstår deras grundtankar eller fundament och ger sig sedan inte tid att fundera för att förstå dem. Kom ihåg att varje lärjunge måste träna sina intuitiva och intellektuella förmåigheter till det yttersta. Detta är något som både är nödvändigt och krävs av honom. Vi tar ingenting till oss av blind tro. Men på samma gång som detta är ett faktum, är det vår plikt att odla den andliga och meditativa förmågan inom vårt väsen, den odödliga delen av vår natur.

Låt oss nu ta upp det studium som vi tillfälligt avbröt förra gången - gudar, monader och atomer och dessas respektive arbete vid uppbyggandet av en värld, av ett kosmos och av en människa. Vi syftar inte bara på människans köttsliga kropp. Den här upphöjda läran omfattar också *varför* och *hur* och *när* hon stiger ner i inkarnation genom de andliga sfärerna, liksom hennes tillvaro i dessa sfärer. Vi läser först på sidan 294 i Den Hemliga Läran II:

Teosofin lär, att den enda olikheten mellan de själlösa och de besjälade tingen på jorden, mellan djurens och människornas kroppar, är att hos somliga vissa "eldar" ännu är latent medan de hos andra är aktiva. *Livseldarna* är närvarande i allt, och ingen atom saknar dem. Men inget djur har de tre högre principerna väckta hos sig, de finns där endast såsom slumrande möjligheter och är sålunda *icke-existerande*. Och liksom djurens skulle människornas kroppar än i dag sakna dessa högre "eldar", om de i det skick vari de evolverades ur sina fäders kroppar, vilkas skuggor de var, lämnats att växa och utvecklas endast genom de i materian inneboende och verkande krafterna.

Ut ur det osynliga och in i det synliga. Från den innersta rymdens djup sänder livsvågen när tiden är inne sina flöden till utsidan och in i de yttre sfärerna. Allteftersom den väller fram skapar vågen genom de varelser som representerar den sina egna klädnader, vilka kosmiskt sett är dess plan, dess världar. De olika evolutions- eller utvecklingsstadierna är som redan sagts (1) gudarna, vilkas klädnader är (2) monaderna, vilkas klädnader är (3) själarna, vilkas klädnader är (4) atomerna, vilkas klädnader är (5) kropparna. Tillämpa denna ordning på världar, och läran är sann. Tillämpa den på människan, och läran är sann. Tillämpa den på vår jords elemental-, mineral-, växt-, djur- och människoriken, och läran är likaledes analogt sann. Steg för steg, grad för grad som den levande vågen går framåt, sänder den på varje nivå ur sig själv ut oräkneliga varelser som är underordnade den själv och utgör dess vehikler. Dessa vehikler kan vi också kalla för livsvågens klädnader eller kroppar, eller dess plan och världar. Så frambringar till exempel var och en av den stora skaran gudar inifrån sig själv mängder av monader. Varje monad frambringar inifrån sig själv mängder av själar. Varje själ frambringar inifrån sig själv mängder av atomer, vilka så ikläder sig materiella vehikler eller kroppar. Och alla genomför de sitt långa evolutionsförlopp. När så den stora livsrundens lägsta punkt har nåtts, börjar den uppåtgående cykeln. Det sker en återgång av de vitala energierna, ett uppsamlande, ett hopsamlande av varelseskarorna i riktning inåt. Det synliga återgår gradvis till det osynliga, men berikat med den tillväxt och de erfarenheter som under färden vunnits av varje individuell varelse. Var och en har stigit ett plan uppåt i sin utveckling och lagt några milstolpar bakom sig på vägen. Slutligen inträder livsvågen i den gudomlighet ur vilken den utgick, men är nu i alla avseenden ädlare. Den började sitt långa evolutionsförlopp efter sin lika långa pralayiska sömn. Den åttlydde därvid de karmiska impulser som väckte den till en ny livsperiod. När den så har fullbordat detta evolutionsförlopp är den återigen redo att välla fram och forma en ny manvantara. Den är redo att inifrån sig själv återigen utveckla nya plan, nya element, nya principer, nya skaror av varelser, precis som tidigare, men den här gången av mera upphöjd art. Och hela tiden utgår därvid nya varelser, som växer sig allt större vad avser upphöjdhet och förmåga. Detta är en konturteckning i stora drag av evolutionsförloppet.

Ni känner till det gamla talesättet "som där uppe, så här nere". Detta talesätt återfinns i en fornlådig text som sägs ha blivit ingraverad på en smaragdtavla. Enligt legenden kallades denna för "Hermes smaragdtavla", och

texten grundar sig utan tvivel på en av de gamla hermetiska lärorna. Jag citerar dess första rader:

Sant, utan tvekan i högsta grad sant. Det som är ovan är såsom det som är nedan, och det som är nedan är såsom det som är ovan, för att utföra kosmos underverk. Liksom alla ting kommer från denne [ursprunglige] *en* genom förmedling av en (logos - dvs skaran av dhyan-chohaner), så uppkom alla ting ur detta första ting genom att evolvera...

Och detta "första ting" är hierarkins topp, den gudomlighet vi talade om när vi drog upp konturerna till evolutionsförloppet. Om vi vänder oss till den zoroastriska trosuppfattningen finner vi följande verser i en forntida urkund, kallad *Desatir* (som nutida lärde av skäl som de själva bäst känner till, försöker datera till senare tider, men som utan tvivel innehåller mycket arkaiska tankar):

29. Min vän, du skall veta att det självexisterandes väsen är ett, och utan gränser eller betingelser.

30. Tillvaron är såsom ljuset och ljus blir synligt. [Lägg märke till detta!]

35. Vad som än finns på jorden, så är det återspeglings och skuggan av någonting i den [andliga] världssfären.

36. Så länge som detta lysande något förblir i sitt naturliga tillstånd, är allt väl beställt även med dess skugga.

37. När detta lysande ting avlägsnar sig från sin skugga, drar sig livet bort.

38. Detta ljus [detta lysande ting] är i sin tur skuggan av något ännu mer lysande än det själv [lägg märke till den hierarkiska läran här].

39. Och så ända upp till mig, som är ljusens ljus [det hierarkiska överhuvudet].

Om det nu är så att människan inom sig har en kvasigudomlig monad och inom denna en gudomlighet, en gud, så förefaller det troligen varje eftertänksamt sinne märkligt, att hennes medvetenhet om denna enhet med det gudomliga genom den monadiska länken inte är starkare än fallet är idag. De kristna talar om sin skyddsängel, och detsamma gör muslimerna. Andra folk, till exempel grekerna, talade liksom Sokrates om daimon, skydds-Jaget. Vad beror det då på att vårt samvete inte är starkare och mer högljutt än det är? Varför måste vi arbeta och kämpa i vårt inre för att medvetet få den inre illumination, vilken man också enligt den kristna förkunnelsen måste "rycka till sig med våld". Ligger inte orsaken i att människan är sammansatt? Hon är en sammansatt varelse som lever på olika plan, och dessa plan är naturens sju element. Och naturens sju element är dess sju principer, och människans sju principer kan för övrigt kallas människans sju element.

Monaden lever i sin egen värld, i sin egen logosverksamhet, med sina kvasi- eller halvt gudomliga förmögenheter i full aktivitet. Den är långt mer självmedveten på sitt eget plan än ni och jag är på detta vårt medvetandeplan. Och på samma sätt förhåller det sig med guden inom oss, som har sitt säte i monaden.

Ni kommer säkert ihåg att vi vid behandlingen av läran om den tyste väktaren påpekade, att den läran grundar sig på ett faktum som vi kan kalla "många och en". Såväl människan som universum är var för sig många och en, många i den lägre naturen och en i den högre. Lägg därför noga märke till följande. Vårt medvetande är inte högre än det är på grund av att vi (var och en av oss) är en person. Och det är höjandet av denna person, av detta personliga jag, av denna personliga själ, till monadens opersonlighet och individualitet som är livets stora arbetsuppgift, dess förnämsta verk. Detta är ett kort svar på den ovan framställda frågan. Ändamålet med alla initiationsceremonier, syftet med all initiationsundervisning i de gamla mysterieskolorna, var - för att ge svaret i en annan form - *att frammana det högre Jaget, den inre varelsen*. Och detta är möjligt att göra. En stark och okuvlig vilja är det första som krävs. Ett rent liv, framfört allt i mentalt avseende, är det andra. Absolut trohet mot och hängivenhet för läraren och den esoteriska visdomens läror är det tredje. Dessa tre regler för levnad och vandel är sann *raja-yoga*, och denna "kungliga förening" är föreningen med den inre guden, vårt gudomliga Jag. När denna förening äger rum, har vi det som grekerna i sina gamla mysterier kallade *teopneusti*, den opersonliga väsensgrundens andning i personligheten.

Före detta invigningsstadium, denna grad, som var den andra eller mellanliggande, kom den första av initiationerna, det faktiska och verkliga mötet *ansikte mot ansikte* med den inre guden, det egna högre egojaget. Den graden kallades *teofani*, ett grekiskt sammansatt ord som betyder "uppenbarandet av en gud", dvs av den gud som är inom oss, vårt eget inre Jag. När de två första föreningarna hade uppnåtts, när de höga graderna *teopneusti* och *teofani* hade förvärvats, kom ett tredje och sista stadium som grekerna kallade *teopati*, ett sammansatt ord

som betyder "att uthärda en gud". Vi skall senare förklara innebörden av detta uttryck. En sådan initierad blev redan i livet en utvecklad christus, eller som buddhisterna säger, en uppväckt, en buddha. Det var fråga om att bli väckt till medvetande om den levande buddhiska varelsen inom människan, det sista stadium av mänsklig kunskap som är möjligt att nå på vår jord i denna fjärde rund. Det är ytterst få som uppnår detta synnerligen höga stadium av inkarnerad visdom. En av dem var Herren Buddha, Gautama Shakyamuni, furste av Kapilavastu. Det är han, sägs det, som nu såsom en nirmanakaya utgör spetsen (eller den tyste väktaren) i den hierarki av vise som bildar Det Stora Brödraskapet. Osynlig för dem som tillhör en lägre grad men synlig för dem som tillhör en högre, lever han i vad nordbuddhisterna kallar det heliga landet Shambhala, den gåtfulla plats som är belägen norr om Himalaya, inte så långt från det som kallas Gobi- eller Shamoöknen. Det märkliga något, den märkliga varelse, det märkliga väsen som fanns inom H P Blavatsky och arbetade genom henne, kom från Shambhala, från den hierarkin. Jag syftar nu inte på kvinnan, på den fysiska kroppen, och inte heller på den personlighet som föddes i Ryssland. Jag syftar på det underbara något som inkarnerade i den kroppen, och som lämnade en del av "sig själv" kvar och psykiskt handikappad gick ut i världen, i detta avseende lydande en arkaisk lag. Detta var skälet till att hon blev så missförstådd. Denna varelse utförde sitt arbete i världen när den rätta cykliska tidpunkten att framträda bland människorna var inne, nämligen i början av en ny messiansk cykel.

Ni känner till den varning för "falska frälsare" som ges i de kristna evangelierna (Matteus 24:23-25 och Markus 13:21-23). Ordalydelsen och innebörden är praktiskt taget densamma på båda ställena, och dessa har uppenbarligen tagits från ett annat, tidigare kristet evangelium, förmodligen det så kallade Hebreerevangeliet. Detta är känt av de lärde, men man har ännu så länge inte lyckats finna det. Den som skrev ovanstående varning talade dock sanning när han med ord som tillskrivs Jesus sade ungefär så här: "Många skall komma efter mig och sprida förkunnelse om falska frälsare. De skall säga 'här är han' och försöka att föra er vilse. Tro dem inte." Dessa ord är inte bara tillämpliga på kristendomen. Det är deras varning för bedrägeri som vi citerar. Orden kan riktas till judar, hinduer, buddhister, uramerikaner, skandinaver. De kan riktas till alla folk, var i världen dessa än lever. Varningen gäller alla. Varför? Därför att det faktiskt finns cykliska vändpunkter eller perioder då verkliga "frälsare", men också "falska profeter och falska frälsare," framträder bland människorna. När tiden väl är mogen, kommer de alltid. Efter varje period på 2.160 år, längden av den messianska cykeln, vid tider av materiell utveckling och andligt förfall, väller åter en andlig trosvåg in över världen. Vid de tider som Platon kallar ofruktbara perioder "kommer" en budbärare från Shambhala. Denne ger sin lära till människorna, etablerar den, och försvinner sedan. Genast börjar efterhärmarer och kanske också falska anhängare att agera. De kan vara ute efter en framskjuten plats åt sig själva, de kan vara bedragna, de kan vara vilseledda av sina egna förutfattade meningar, av sitt eget mänskliga sinnes svaghet. Låt oss uttrycka oss så överseende som möjligt. Dessa börjar bilda sekter, de börjar sprida förkunnelse om "falska frälsare" och de börjar vädja till människornas böjelse för underverk. Så föds en ny sekt. Denna kan dö ut, men den kan också leva vidare, och i århundraden framåt får världen då lida under prästvælde, under en människohierarkis välde, tills människorna genom sin egen andliga livskraft och mentala styrka gör sig fria igen. Och efter oro och hjärteve kommer nytt verkligt ljus, en ny sann christos, nytt ljus från medkänslans hierarki. Det är effekten av de andliga dhyaniernas ständiga vädjan till människornas andliga inre eld. Det är effekten av vädjandet från dem, vilka såsom manasaputraer först inkarnerade på denna planet i den innevarande rundens tredje rotas, och som därigenom räddade oss från tidsåldrar av djuriskhet och obeskrivligt förfall, från otaliga tidsåldrar av vandring utan ljus.

Sådan är situationen. Vi måste, som de forntida buddhisterna sade, följa antingen högerhandsvägen eller vänsterhandsvägen. "Att hålla länken obruten" innebär att följa högerhandsvägen. Som individ har var och en av oss sitt eget val. Ingen annan kan välja åt oss. Allt läraren kan göra är att vädja och undervisa. Var och en av oss har sitt samvete som han måste följa, och med vilket några konflikter aldrig kan tolereras. Men se noga till att den väg ni följer är samvetets och visdomens väg. Gör er förvissade om att ni inte av list och falskhet av olika slag leds in på vänsterhandsvägen.

Detta är gamla och nötta talesätt, men de har alltid sin naturliga tillämpning. Sanningen i dem blir inte mindre därför att de är välkända för oss.

Vid nästa sammankomst skall vi gå närmare in på hur livsvågen förkroppsligar sig och skapar sina vehikler genom projektion ur sig själv, genom att inifrån sig själv frambringa sin vitala brännpunkt - oräkneliga underordnade varelser, som den sänder ut liksom människan sänder ut sina tankar. Vid senare tillfällen skall vi sedan visa hur livsvågen fortskrider nedför den skuggiga bågen in i allt grövre manifestation, tills den kritiska period nås då den lysande bågens uppåtgående cykel börjar. Vi skall se närmare på den gamla grekiska och

romerska filosofiska skola som kallas stoikernas, och visa hur sanna denna skolas läror om elementens evolution är, dessa element som följer varandra ner i manifestation och ger gestalt åt varandra. Ty i dessa läror kan vi finna den rätta uppfattningen om kosmos uppbyggnad och människans konstruktion. Vi kan där också finna den mänskliga evolutionens *varför* och *hur*, och vi kan få veta varför människan nu är här på jorden och inte någon annanstans, framom eller bakom denna.

Alla dessa ämnen har direkt anknytning till våra dagars vetenskapliga forskning, ty denna tar stora steg framåt och kommer förr eller senare att behöva vägledning för att inte ta vänsterhandsvägen. H P Blavatsky har sagt oss att det är genom den teosofiska rörelsen som det ljus kommer, som skall upplysa världen och leda människans steg på den lysande bågens väg. Och det är vår plikt att med all kraft hjälpa till i detta ädla arbete. Men förstår vi inte vår egen filosofi så att vi kan framlägga den för andra, sviker vi vår plikt. De av oss som har en okuvlig vilja och som inom sig väckt den inre christos, även om vi bara fått se en glimt av det underbara inre ljus som ger oss framsynt hopp och bestående frid, kommer att se vägen. Vi kommer att inse att det är just i detta ljus och ingen annanstans - vare sig på denna jord eller i någon annan synlig eller osynlig sfär - som vägen ligger, den urgamla smala väg som upanishaderna talar om, den väg som leder till universums hjärta.

[Till Kapitel 33](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 33

Livsvågen och de sju elementen. Den esoteriska filosofin, sådan den förkunnades av stoikerna.

Om världar med sina växt- och djurformer kan evolveras ur eternas materiella del i kraft av den inneboende rastlösheten hos dennas partiklar, varför skulle då inte successiva släkten av varelser, från monadens till människans nivå, kunna utvecklas ur eternas andliga del på så sätt att varje lägre form utvecklade en högre, tills evolutionsarbetet slutförs på vår jord med frambringandet av den odödliga människan? (H P Blavatsky, *Isis Unveiled I*, s 340)

De mest objektiva bland de materialistiska filosoferna är ense om att allt som existerar evolverades ur etern. Följaktligen måste luft, vatten, jord och eld, de fyra ursprungselementen, också utgå ur eter och chaos, den första *tvåfalden*. Allt det ovägbara, vare sig det nu är känt eller okänt, utgår ur samma källa. Om det finns en andlig väsenkärna i materian, och denna kärna tvingar materian att gestalta sig i miljoner individuella former, varför är det då logiskt att hävda att vart och ett av dessa naturens andliga riken är befolkat av varelser som evolverats ur dess eget material? Enligt kemin finns det luft, vatten, jord och värme eller eld i människans kropp. *Luft* finns närvarande i dess komponenter, *vatten* i dess utsöndringar, *jord* i dess oorganiska beståndsdelar och *eld* i dess kroppsvärme. Kabbalisterna vet genom erfarenhet att en elemental ande bara innehåller ett enda element, och att vart och ett av de fyra naturrikena har sina egna särskilda elementala andar. Människan är högre än dessa, och evolutionens lag illustreras av kombinationen av alla fyra i henne. (H P Blavatsky, *Isis Unveiled I*, s 343)

Inte på tusentals år har det från våra mästars sida gjorts en sådan ansträngning som nu att rikta människornas uppmärksamhet på de läror, som vi under de senaste åren studerat vid dessa sammankomster. Detta kan var och en som studerar antiken själv förvissa sig om. Skälet till detta är att en rascykel avslutades ungefär vid tiden för Amerikas upptäckt, samtidigt som en annan rascykel öppnades. Denna har nu kulminerat i de olika andliga, psykiska och fysiska störningar hos både jorden och människorna, som vi har känt av de senaste tio till tolv åren.

Ni erinrar er kanske vad den romerske vältalaren Cicero säger om dem som aldrig fått del av invigningens stora förmån. Han säger på sin tids bildspråk att de som blev initierade levde och dog med ett ljusare hopp och en djupare kunskap om människor och ting, och att de som inte hade den oerhörda förmånen att genom initiation få del av den urgamla visdomens hemliga läror levde - särskilt efter döden - i skugga och smuts och förnedring och sorg. Detta är ord som är väl värda att lägga märke till, ty Cicero hade liksom de flesta av sin tids människor verkligen genomgått de eleusinska riterna. Vi vet att så är fallet därför att han själv berättat det.

Det ämne som vi i kväll skall ägna vår huvudsakliga uppmärksamhet behandlar naturens tillvägagångssätt vid uppbyggandet av världar, av kosmos och av människan. I direkt samband med detta ämne står de olika föreställningar om gudar, monader, själar, atomer och kroppar som vi studerat den här vintern.

De gamla grekerna och romarna hade en skola som de kallade den stoiska efter stoa poikile eller "den brokiga pelarhallen" i Aten, där de stoiska lärarna undervisade. Skolan grundades av Zenon från Kiton i slutet av det fjärde århundradet före vår tideräkningens början, och vid tiden för det romerska imperiets fall utgjorde denna skolas förkunnelse den religiösa vetenskap eller vetenskapliga religion som omfattades av den tidens mest framstående tänkare. Det råder inget tvivel om att Zenon hade blivit initierad, förmodligen såväl i de samothratiska som i de eleusinska mysterierna. Vi vet nämligen att de läror han förkunnade, *så långt de sträcker sig* (lägg märke till detta förbehåll), är praktiskt taget identiska med våra egna. Dessutom finns här och var i lärorna också antydningar och vinkar utströdda som tydligt visar att dessa inte härstammar från Zenon själv, vilket våra dagars lärde håller före, utan måste leda sitt ursprung från ett avlägset förflutet, från en forntid som sträcker sig vida bortom allt vad historien upptecknat.

Bland stoicismens läror fanns läran om de kosmiska elementens genesis eller födelse. Fem av dessa behandlades, och om ytterligare två gjordes antydningar. De fem elementen var eter, för att börja med det högsta, därefter det som kallades eld, sedan luft, vatten och jord. Dessa kosmiska element är inte de välbekanta företeelser som vi känner under de här beteckningarna. På grund av vissa lämpliga egenskaper hos de välbekanta företeelserna togs dessa som symboler för den kosmiska tillvarons verkliga element.

Dessa naturens element, som den brahmanska filosofin kallar tattwaer, kan också kallas kosmos *principer*, precis som människans sju principer kan kallas hennes väsens *element*. Vi kan säga kosmos element eller kosmos principer, ty för våra nuvarande syften betyder båda benämningarna samma sak. Vi kan också säga människans

element eller människans principer, ty det betyder för våra nuvarande syften samma sak. Sju olika kvalitéer eller tillstånd av praktiti eller natur - kalla den för tillfället också substans eller materia, om ni så vill. Vi skall nu inte gå in på skillnaden mellan materia och praktiti, även om en sådan finns. Elementen är i alla fall sju olika tillstånd av praktiti, den kosmiska tillvarons manifesterade sida.

Enligt den stoiska filosofin härstammar de sju elementen eller principerna (av vilka fem öppet behandlades) från varandra i följande ordning. Först det namnlösa, därefter dettas avkomma eller barn, som befinner sig ett steg längre ner på skalan. Det tredje i ordningen är eter, det andras avkomma, som i sig förenar det andras (sin faders) och det förstas (sin stamfaders så att säga) egenskaper eller förmögenheter. Sedan kommer eld, som i sig innehåller de tre föregående element och därtill sin egen speciella swabhava, sina karaktäristiska särdrag. Ni vet att swabhava betyder en företeelses egenart, väsensnatur, karaktäristika, det som gör den olik allting annat. Rosens swabhava gör att rosenbusken alltid frambringar rosor och inte några andra blommor. Människans swabhava frambringar alltid ett människobarn och inte ett krusbär eller ett ekollon. Detta är swabhava eller jagnatur. Man kan också säga väsensindividualitet. Det är den speciella eller impulsgivande individualiteten.

Ur eld uppkommer så luft. Vi använder dessa välbekanta benämningar med det redan gjorda förbehållet, att de nu inte avser de materiella företeelser som de annars står för. Det element som kallas luft innehåller sin egen natures egenskaper och dessutom eldens, sin faders, och eterns, sin stamfaders, liksom det andra och första elementets. Sedan kommer vatten, som innehåller såväl sina egna som de fem föregående elementens egenskaper. Slutligen kommer det sjunde och sista, grov materia eller stelnad substans, som innehåller alla de sex föregående elementens egenskaper. Allteftersom livsvågen väljer nedför manifestationens skuggiga båge eller den kosmiska grundstommen, ger varje element liv åt det efterföljande elementet.

På det sättet byggs kosmos upp, sade stoikerna, och gav därmed uttryck åt en lära som så långt den går är identisk med vår egen. Byt bara ut benämningarna mot gudar, monader, själar, atomer och kroppar eller bärare. Lägg så till livskraften och det kosmiska Jaget såsom den första principen, och vi har våra sju kosmiska principer. När sedan, sade stoikerna, (och nu förklarar vi deras lära med våra egna termer) den evolutionära livsvågens impuls har nått sin sista cykel av nedstigande, dvs har nått sin lägsta punkt i den fjärde runden, då börjar uppstigandets tidsperiod. Efter hand som livsvågen fortskrider uppåt drar vattnet elementet jord in i sig själv och blandar sig med det. Luften drar därefter in i sig vattnet som innehåller jorden, och blandar sig med detta. Sedan drar elden in i sig luften som innehåller de två lägre elementen, och etern drar i sin tur in elden med dess elementinnehåll. Det andra elementet uppifrån räknat drar in i sig etern, och slutligen drar det första, det namnlösa, in i sig det andra, som innehåller alla de övrigas elementkvalitéer. Och då är "spänningen", för att tala stoikernas språk, i den gudomliga väsensgrunden återupprättad till sin egen beskaffenhet och art i den utsträckning, som denna väsensgrund hade emanerat fram en livsvåg av oräkneliga levande partiklar eller monader. Det råder vila och sällhet och total frid och obeskrivligt lugn, till dess den cykliska tidpunkten kommer för nästa evolutionära utflöde av de oräkneliga livet.

Som ni ser så är det här en förkunnelse som är identisk med vår egen. Detta framgår av den lära som framställer de levande varelsernas evolution under en planetkedjas runder. Stigande ner i manifestation längs den skuggiga bågen med hjälp av materia, väljer livsvågen nedåt tills den når sin lägsta cykliska punkt. Därifrån stiger den sedan uppåt längs den lysande bågen tills allt åter är indraget i den väsensgrund ur vilken den utgick. Då har varje enhet eller monad inom livsvågen vunnit individuell erfarenhet och genomgått många utvecklingsskeden. Den kom ner i materia i syfte att där vinna själs erfarenhet och på samma gång ge den omgivande materia en uppriktad impuls. Ty materia är ingenting annat än kristalliserad ande, eller om man så vill, ande är eteriserad materia. Det första uttrycket är dock det som bäst beskriver fakta.

Allt detta händer givetvis i vad som kallas rummet.

Detta är inte bara en behållare eller ett förvaringsrum för tingen, som våra uppslagsböcker säger. I så fall skulle det vara ett i sig själv ändligt ting, och vi skulle då behöva tänka oss en behållare för den behållaren, osv i oändlighet. Rummet är de grekiska filosofernas ändlösa och begynnelselösa *pleroma*, "fullhet", det gränslösa Alltet, det alltomfattande livets verksamhetsfält, den ändlösa och begynnelselösa fullheten. Rummet är den väldiga omätbara samlingsenheten av de otaliga hierarkier som utgör den manifesterade tillvaron. Vi lever, rör oss och är till i rummet, liksom de varelser som lever i och på atomerna i våra kroppar lever i dessa kroppar, vilka för dem praktiskt taget är ändlöst rum, det obegränsade *pleroma*.

Bryt upp era inkörda tankespår. Tillåt era tankar att leda er in i det universella medvetandets vida rymder, de rymder som dessa sublimes idéer måste öppna för er. Föreställ er att livet är utan slut och att det universella hjärtats slag pulserar genom allting, och vidare att det inte finns någonting som är stort eller litet annat än i relativt avseende. Här fäster vi ännu en gång uppmärksamheten på detta faktum som vi redan talat om vid flera tillfällen, det axiom som är en av den urgamla esoteriska visdomens grundläggande sanningar, nämligen den fundamentala principen om relativitet. Allting är relativt. Det finns inte någonstans några absolutheter, utom i relativt avseende. Det finns inga utgångspunkter, det finns inga slut, det finns inga gränser bortom vilka den evolverande anden inte kan gå. Allting står i relation till allting annat. Hur kan en tänkande människa tala om oändligheter på samma gång som hon talar om absolutheter? Själva ordet absolut betyder detsamma som det hinduiska ordet *mukta*, dvs "befriad", "fri". *Absolut* betyder frigjord, obunden - frihet.

När den kristne aposteln Paulus under en av sina missionsresor talade till atenarna från Marskullen, areopagen, använde han ord som i mitt tycke är de finaste i Nya Testamentet, ty de innehåller rent hednisk filosofi. Han sade till atenarna att han efter sin landstigning på vägen till Aten, funnit ett altare helgat åt "en okänd gud" - *agnostotheo*. Han måste ha landstigit i Falerons gamla hamn, den hamn i Aten som användes innan (och efter) byggandet av hamnen i Pireus. Genom den grekiske historikern och resenären Pausanias vet vi också (från första kapitlet, första boken av hans skrifter) att det i denna hamn fanns altaren som rests åt "de okända gudarna". Ordet *agnostos*, som på vårt språk översätts med "okänd", betyder på grekiska inte så mycket "okänd" som "ovetbar" - okänd i bemärkelsen av något som man inte kan känna, okänt därför att det är ovetbart.

När Paulus talade till atenarna använde han enligt Apostlagärningarna 17:28 följande ord: "Ty i honom är det vi lever, rör oss och är till, som också några av era egna skalder har sagt: Vi har vårt ursprung i honom." I förbigående vill jag påpeka att vi i det här stycket kan översätta det grekiska ordet *anto* med "det" likaväl som med "honom". Vi får då: "Ty i *Det* är det vi lever, rör oss och är till." När senare tidens kristna översatte detta stycke hade de sin personliga, aktiva, monoteistiska gudomlighet i tankarna, och valde då helt naturligt maskulint genus. Men också neutrum är grammatikaliskt korrekt och i filosofiskt avseende vida bättre.

Paulus, "den kristne", (om vi nu verkligen kan kalla honom så, eftersom han var en invigd), kallar sig själv "den vise mästarebyggaren" och antyder därmed sina esoteriska anknytningar. Han säger inte bara att det är i Det vi lever, rör oss och är till, utan hänsyftar ständigt på ämnen som har samband med invigning. De många mystiska anspelningarna på olika ämnen som finns överallt i de skrifter man tillskriver honom, visar mycket klart hur långt dagens kristendom har avlägsnat sig från sina första grundläggare.

De skalder som Paulus här talar om är utan tvekan de två berömda stoiska filosoferna Aratus (en landsman till Paulus. Båda var förmodligen födda i Tarsus i Cilicien) och Kleantes från Troas. Den senare skrev ett av de vackraste exemplen på grekisk religiös poesi som finns i behåll. Detta beundras mycket, till och med av kristna författare, som däri tycker sig se vad de sannolikt skulle kalla för en i kristen bemärkelse gryende monoteism. Men det är helt enkelt en vördnadsbetygelse till den stoiska gudomliga väsensgrunden, hierarken i vårt universums stora hierarki, som Kleantes i sitt poem kallar Zeus. Kom dock ihåg att även om Zeus kan kallas den suveräne hierarken i ett universum, i ett kosmos, i en hierarki, så är han bara överhuvudet för *en* av oräkneliga liknande hierarkier, för en av hierarkierna i det enorma aggregat utan början och slut som utgör den manifesterade tillvaron.

I honom - i det - är det vi lever, rör oss och är till. Och detta *det* är vad vi helt riktigt kallar rummet, den väldiga, ändlösa och begynnelselösa anhopningen av levande varelser. Det finns inte någonstans något vakuum, något tomrum, någon tomhet, något "ingenting". *Allting är fullt, inte bara av liv utan av levande och medvetna ting*, och av varelser på oändligt varierande medvetandenivåer, sådana som ni och jag till exempel. Tänk på det. Öppna ert sinne och låt de tankar som denna gudomliga idé ger er strömma in. Låt dem slå sig ner i era själar! De för med sig tröst och frid utan gräns, och de leder till vidare upplysning.

Sådant är rummet, det sjufaldiga rummet, i all synnerhet de rummets ofantliga rymder som sträcker sig inåt och inåt och inåt utan slut.

Vi börjar så kvällens egentliga studium med att läsa på sidorna 541 och 542 i Den Hemliga Läran II:

Den hemliga läran betonar som ett självklart faktum att såväl den kollektiva som den individuella mänskligheten, tillika med hela den

manifesterade naturen, är vehiklet för (a) den enda universella principens andning i dennas första differentiering, samt för (b) de otaliga "andningar" som utgår från denna enda ANDNING i dess andra och följande differentieringar, i den mån naturen och dess många *människosläkten* fortskrider nedåt mot de i materialitet allttjämt tillväxande planen. Den första andningen besjälar de högre hierarkierna, den andra - de lägre på de allttjämt nedåtgående planen.

Ett underbart avsnitt! Lägg särskilt märke till anspelningen på "många människosläkten", ett ämne som vi skall gå närmare in på vid ett senare tillfälle.

Vid vår förra sammankomst redogjorde vi i korta drag för hur en *gud* (en bland myriaderna av gudomligheter eller gudar) evolverar fram myriader av underordnade varelser, *monader* som utgår ur den guden och bildar dess lysande klädnad, dess vehikel, dess bärare, dess kropp. Var och en av dessa oräkneliga monader utsänder i sin tur ur sig själv, projicerar från sig själv, oräkneliga mängder av *själar* som bildar dess klädnad, dess bärare, dess vehikel, dess kropp. Var och en av dessa själar utsänder ur sig själv oräkneliga mängder *atomer*, praniska-astrala varelser (inte vetenskapens fysiska atomer), och dessa atomer bildar själens klädnad, dess bärare, dess vehikel, dess kropp.

Var och en av dessa atomer förtätar kring sig, samlar till sig, de livsatomer från föregående aktivitetsperioder som väntar på den och utgör de skandhaer som tillhör just det manifestationsplanet. På så sätt bygger atomen upp sitt fysiska vehikel, i vilket alla de övriga principerna (mestadels latent) residerar.

Denna väldiga samling varelser - gudar, monader, själar, atomer - beger sig ner genom de kosmiska element som vi beskrivit med stoikernas terminologi. När dessa levnadslöpp, denna livsvåg, färdas ner i materian, ger den med hjälp av ett och ett av de sju elementen liv åt en och en av de varelseklasser vi beskrivit. Guden lever på det namnlösa planet. Monaderna lever på det andra elementets plan, vilket också det är utan namn i den forntida litteraturen. Själarna lever på eterns, akashas, plan. Atomerna lever på luftens plan, det fjärde planet, den praniska-astrala världen.

Stoikernas sju element, av vilka bara fem omtalas öppet, utgör alltså naturens principer. Och när livsvågen tränger in i dessa element, bygger den i vart och ett av dem sina lämpliga boningar. På vissa lämpliga plan tar sig dessa formen av glober, och globerna är de sju som bildar vår planetkedja. Globerna är byggda av de oräkneliga varierande skarorna av atomer, själar och monader. Somliga av dessa är "uppväckta", andra är delvis "vakna", och andra åter sover fortfarande i de lägre sfärerna.

När så de varelseskaror som utgör livsvågen (livsvågen är sammansatt av varelser som härstammar från en föregående, men nu död planet, i vårt eget fall månen) finner att tiden har kommit för dem att påbörja sin egen särskilda evolutionsbana, kretsar de nedåt längs den planetkedja som ställts i ordning åt dem av de tre skarorna av elementala varelser från de tre ursprungliga elementala världarna, som är livsvågens förelöpare men dock integrerade delar av den. En hierarki består av tio grader eller tillstånd. Tre av dessa kvarstannar i vad pythagoréerna skulle ha kallat det gudomligas tystnad och mörker (så framstår det för oss), och sju manifesterar sig. Livsvågen passerar sju gånger genom vår planetkedjas sju sfärer. Först kretsar den nedför den skuggiga bågen genom alla de sju kosmiska elementen och samlar erfarenheter i vart och ett av dem. Varje enskild varelse i livsvågen, sak samma av vad grad eller slag den är - andlig, psykisk, astral, mental, gudomlig - skrider hela tiden nedåt tills den vid bågens botten, när mittpunkten i den fjärde runden är nådd, känner att den nedåtriktade impulsen upphör. Då träder den uppåtriktade impulsen i verksamhet. Enligt den stoiska läran färdas allting genom elementen stegvis tillbaka mot det gudomliga igen. Det lägre dras därvid tillbaka in i det högre, tills slutligen den stora cykliska runden är avslutad och de sig i kretslopp rörande varelserna återinträder i gudomligheten, med människorna i de främre leden, Som vi så ofta har sagt, så börjar "människan" sin evolutionära färd som en omedveten gudagnista och slutar den som en självmedveten gud.

När vi säger "människan" i samband med de sista stadierna på denna färd, menar vi *den tänkande varelsen*. Det personliga kommer då att ha blivit opersonligt, det dödliga kommer att ha höjts till odödlighet. Dessa två idéer omfattar två av den forntida visdomens sublimaste läror. Det som för närvarande är viktigast att förstå är att rummet är en ofantlig fullhet utan början och slut, rummet är det gränslösa Alltet. Vi skall också förstå att rummet utgörs av de oräkneliga hierarkier som faktiskt *är rummet själv*, rummets rymder. Dessa hierarkier utgörs i sin tur av oräkneliga skaror av evolverande varelser på alla de sju stadierna av utveckling. Varje sådan varelse har sitt eget stora kretslopp att genomföra. Först skall den nedför den skuggiga bågen för att sedan, när slutet på den speciella evolutionsvågen eller banan har nåtts, stiga uppåt längs den lysande bågen, tillbaka till den

källa från vilken den ursprungligen utgick. Och så till sist den långa pralayiska sömnen. Vid dess slut följer det kosmiska återuppvaknandet, lydande de karmiska impulserna från den föregående manvantaran och de ännu tidigare manvantaraerna. En ny evolutionär färd genom livets sfärer påbörjas, men nu på högre och vida sublimare nivåer än förut.

[Till Kapitel 34](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 34

Rummets rymder. Den hemliga läran förenar: Allmängiltiga nycklar. Lärorna om tomheten och fullheten i jämförelse med varandra.

Vid behandlingen av detta ämne i Den Hemliga Läran citerar madame Blavatsky följande ur den gamla *Dzyans bok*: "En härskara av ljusets söner står i varje hörn, lipikerna i mitthjulet".

De fyra "hörnen" är de fyra väderstrecken, och "mitthjulet" är rummets medelpunkt. Denna medelpunkt finns överallt, ty eftersom rummet är obegränsat måste dess medelpunkt finnas överallt där ett förnimmande medvetande finns. Och i samma arbete citerar madame Blavatsky den ockulta katekesen:

"Vad är det som evigt är? Rummet, det eviga Anupadaka. Vad är det som evigt var? Livsgrodden i Roten. Vad är det som evigt kommer och går? Den stora Andningen. Det ges alltså tre eviga? Nej, de tre är ett. Det som evigt är, är ett. Det som evigt var, är ett. Och det som evigt är och blir, är också ett. Och detta är Rummet."

I detta föräldralösa och eviga rum finns i centrum hjulet där lipikerna står, de lipiker om vilka jag inte kan tala. I de fyra hörnen står dhyanchohanerna. Deras vilja förverkligas bland människorna på jorden av adepterna, mahatmerna. Sfärernas harmoni är Lagens röst, och den rösten åtljyds av såväl dhyanchohanen som mahatman. De gör det frivilligt, ty de är lagen. Av människor och andra varelser hörsammars rösten därför att de är bundna med obevkliga kedjor av denna lag, som de inte förstår. (W Q Judge, *Echoes from the Orient*, s 15)

Du skall lära förstå tomheten i det skenbart fulla och fullheten i det skenbart tomma. (H P Blavatsky, *Tystnadens röst*, s 77-78)

Vi inleder kvällens studium med att återigen läsa det avsnitt på sidorna 541 och 542 i Den Hemliga Läran II som vi läste förra gången:

Den hemliga läran betonar som ett självklart faktum att såväl den kollektiva som den individuella mänskligheten, tillika med hela den manifesterade naturen, är vehiklet för (a) den enda universella principens andning i dennas första differentiering, samt för (b) de otaliga "andningar" som utgår från denna enda ANDNING i dess andra och följande differentieringar, i den mån naturen och dess många *människosläkten* fortskrider nedåt mot de i materialitet alltjämt tillväxande planen. Den första andningen besjälar de högre hierarkierna, den andra - de lägre på de alltjämt nedåtgående planen.

Här har vi i ett kort sammandrag inte bara konturteckningen av läran om hierarkier utan också konturteckningen av hela kosmos uppbyggnad, vilken senare i mindre skala är uppbyggnaden av mikrokosmen eller människan.

Förra gången berörde vi frågan om rummets natur och om vad rummet är och inte är. Vi försökte visa att rummet enligt människors vanliga sätt att se är ett förvaringsrum eller en behållare, dvs med andra ord en *plats*. Rum används nästan synonymt med plats. Men så får man inte enligt de esoteriska lärorna se på rummet. I dessa visas att rummet är den gränslösa serien av hierarkier, som inte bara uppfyller utan är det gränslösa Alltet utan början och slut. Rummet är som de gamla grekerna sade en oändlig fullhet, ändlöst och begynnelseöst, och de kallade det pleroma eller fullheten. Ett enda alltomfattande liv, ett enda hjärta så att säga, pulserar genom det hela.

Vi talade också - och lägg noga märke till detta - om rummets rymder, om rummets inre, om de inre delarna, som står i samma förhållande till det [yttre] rummet som människans inre principer står till hennes yttre vehikel.

I kväll skall vi göra vad som kan tyckas vara en helomvändning. Efter att vid tidigare sammankomster ha visat hur rummet uppfattades inom vissa grenar av den forntida visdomen, till exempel bland stoikerna och brahmanerna, skall vi nu helt kort visa hur man ser på det i vår esoteriska skola, och då särskilt hur anhängarna till Gautama Buddhas esoteriska läror ser på det.

Vi skall nu visa att tidsåldrarnas hemliga lära framför allt är förenande, och att vi börjar ta till oss och förstå en serie läror som ger oss nycklarna till gångna tiders stora religioner. Dessa nycklar är allmängiltiga när de används rätt, och det beror uteslutande på den enskilde individens inre förmögenheter, hur mycket han kan tillägna sig genom att vrida om en nyckel en eller två eller tre eller kanske till och med sju gånger.

I nordbuddhismen finns en lära som kallas läran om tomheten, läran om det tomma. Denna väljer vi för att belysa de esoteriska lärorna om rummet. Den fanns i gångna tider också i andra skolor, till exempel i dem som

åskådliggjordes av de grekiska atomisterna Demokritos, Leukippos och Epikuros, och av den romerske skalden Lucretius. Den omtalas till och med av några av de stoiska filosoferna, som annars förkunnade läran om fullheten. Vi har här exempel på något som vi bör ta lärdom av, nämligen att sådant som i Den Hemliga Läran och på andra ställen i våra skrifter kan synas vara motsägelser, i själva verket inte är motsägelser, även om det kan vara fråga om paradoxer. En paradox är en utsaga som förefaller att vara eller innehålla en motsägelse, fast någon verklig motsägelse inte föreligger.

Det ord som i de buddhistiska sanskriturkunderna används för att beteckna denna tomhet är sunyata. *Sunyabetyder "tom". Ta är i sanskrit samma grammatikaliska ändelse som het i svenskan (evighet, enhet, storhet osv), och sunyata skall därför översättas med "tomhet".*

De buddhistiska filosoferna förkunnar att den obegränsade tomheten är varandets enda verklighet, dess enda fundamentala företeelse så att säga. Det är från den som ett kosmos, som världarna, utgår när tiden är inne. Och det är till den som de återvänder när deras manifestationscykel är avslutad. Läran om tomheten är av vida andligare natur än läran om fullheten. Den är också svårare att förstå, därför att våra europeiska sinnen inte är tränade i det tänkande som fordras för att förstå begrepp som detta. Vi kan mycket lättare och snabbare förstå tingens fullhet än föreställningen att den kosmiska tillvarons alla otaliga manifestationer utgår ur den gränslösa och fullständiga tomheten, och att de efter att ha fullbordat sin levnadscykel sjunker tillbaka i tomheten igen. Med andra ord så är det lättare för våra europeiska sinnen att förstå det mystiska och religiösa än det verkligt filosofiska och verkligt vetenskapliga. Ändå förkunnades läran om tomheten av det största intellekt, den väldigaste andliga förmåga, som mänskligheten har kännedom om genom sin skrivna eller oskrivna historias annaler. Jag syftar på honom vi kallar Herren Buddha, Gautama Shakyamuni.

Detta betyder inte att vi är buddhister, men de läror som Buddha förkunnade är också våra när vi tillämpar vår nyckel på dem. Som ni vet så förkunnade Buddha två slags läror, nämligen ögats lära som troget bevarats av den södra skolan på Ceylon, i Burma, i Siam etc, och den som kallas hjärtats lära, dvs den dolda läran, mysterieläran. De båda lärorna kallas så därför att ögat kan se yttre eller synliga ting, medan hjärtat inte kan ses. Men i hjärtat flödar enligt denna gamla tanke livets källor. Hjärtats lära är den esoteriska visdomen, förkunnelsens osynliga del, dess kärna eller hjärta, det som inte ges ut åt alla.

Praktiskt taget alla Västerlandets religioner och filosofier, även under grekisk och romersk tid, har föredragit att åskådliggöra sina lärosatser mot bakgrunden av läran om fullheten, eller med denna lära som grundval. Man utgår alltså från att universum är omätligt fullt och att den fullheten utgörs av otaliga mångfald av varelser. *Den läran är sann* - detta upprepar vi med eftertryck - men ännu sannare är samtidigt läran om tomheten. Det föreligger här ingen motsägelse, vilket skall visas.

Vad menar vi då, när vi talar om tomheten? Läran om tomheten innebär, eller kan rättare sagt belysas av, två saker. Vad ser vi när vi blickar ut i det man brukar kalla den oändliga rymden? Vi ser vad som för oss är tomhet. Men denna så kallade eter (eterrymderna) är, även enligt de teorier som nyligen lagts fram av nutida vetenskapsmän, hårdare än stål och tätare än vår tätaste materia. Och de hårda och täta materiella ämnen som vi känner till här på jorden, de hårda klipporna, de hårda metallerna etc, är likt flytande skum, likt skumlika bubblor, håligheter så att säga, som flyter i och på den kosmiska tomhetens ofantliga vidder.

Det andra sättet att nalkas vårt ämne är följande. Vad är då det som inte är materia? Ande. Kan man stoppa ande i en behållare? Kan ande omslutas eller mätas? Nej. Varför inte? Därför att den inte kan inneslutas i ordets vanliga bemärkelse. Ande är för oss tomhet. Men det är den som uppfyller de väldiga eterrymderna. Det som får oss att dåraktigt tro att det vi ser är det *verkliga*, och att eterrymderna är överkliga eller tomma, är ingenting annat än den svaghet hos våra sinnen och vårt förstånd som tvingar oss att leva i det yttre.

Tomheten är alltså det gränslösa Alltets *högre plan*, det som för oss är tomt och därför framställdes såsom sådant av de forntida filosoferna. Dessa undervisade de vanliga människorna och använde därför enkelt språk för att människorna lättare skulle förstå, precis som i fråga om det mycket missförstådda geocentriska systemet, vilket blivit så förlöjligt av vår tids självsäkra naturfilosofer. Och ändå, är det inte sant att varje punkt i rummet är dettas medelpunkt? Den uppfattningen är allmän bland tänkande människor. Till och med den ganska ortodoxe franske filosofen Pascal säger med ett gammalt grekiskt uttryck, att rummet eller oändligheten har sin medelpunkt överallt men sin omkrets ingenstans.

Fornfolken betraktade alltså helt naturligt vår jord som rummets medelpunkt, och så kan också invånarna på Venus, Mars, Jupiter, månen, solen eller någon annan kropp i rummet betrakta sin respektive himlakropp. Fornfolken talade och förkunnade antropocentriskt, dvs utifrån den mänskliga uppfattningens ståndpunkt.

Och på samma sätt - detta är en tanke i förbigående - visste våra egna forntida esoteriska filosofer mycket väl vad de sade när de talade om en planet, till exempel om Venus eller Mars, som en "konstellation". De sade inte detta av okunnighet. Varför talade de om en planet som en konstellation, då ju en konstellation enligt gängse astronomisk terminologi är en samling eller anhopning av himlakroppar? Därför att var och en av de synliga planeterna bara är en av sju. Sex av de sju är osynliga för våra fysiska ögon, men alla sju bildar en planetkedja. En sådan planetkedja är sammansatt av sju påtagliga och åtskilda klotformiga kroppar, som för den klarsynte betraktaren bildar en verklig konstellation. Var och en av dessa sju glober har fjorton olika lokaer (eller rättare sagt sju lokaer och sju talaer) eller "världar" förknippade med sig, vilket för samtliga sju glober gör 49 världar eller plan eller lokaer och 49 talaer. Som vi antydde vid de senaste två eller tre sammankomsterna, när vi talade om livsvågen som kommer ner och färdas genom naturens sju element, så danar och bygger livsvågen i vart och ett av de sju elementen sin lämpliga boning. Var och en av dessa sju glober eller sfärer är uppbyggd för utvecklingen av en av människans sju principer. Var och en av de sju globerna har dessutom sina egna sju underprinciper eller underelement, liksom människans inre natur i var och en av hennes sju huvudprinciper har byggt motsvarande upadhier eller vehikler som sina egna sju underprinciper, alltså 49. Och eftersom varje princip är tvåpolig, finns det sammanlagt $49 \times 2 = 98$ betingelser eller tillstånd. Varje princip i kosmos eller människan måste få möjlighet att manifesteras sig i sitt eget "hem" eller element, i sin egen vibrationsmiljö, i sin egen speciella magnetiska sfär. En rätt förståelse av allt detta kan bara nås genom att följa den hierarkiska utvecklingsbana, som hör samman med de gigantiska intellekt och andar som styr vårt kosmos.

Läran om tomheten är alltså faktiskt identisk med läran om fullheten. Men som vi redan sagt så är den förra andligare än den senare och behandlar kosmos övre eller överordnade natur, rummets sig i det oändliga allt längre inåt sträckande rymder. Läran om fullheten däremot, handlar om de olika kosmoi i *manifestation*. Samma tanke, precis samma idé, ligger dock bakom båda läroarna.

Detta öppnar vägen för ytterligare en kort förklaring av det vi pekade på under de senaste två sammankomsterna. Några av er har kanske trott att det finns en stor skillnad mellan människans *principer* och hennes *element*, och mellan rummets *principer* och dess *element*. Skillnaden är dock inte stor, och går inte heller på djupet. Men den finns. Fundamentalt sett är elementen och principerna ett. Som vi tidigare sagt så är energi och materia i grund och botten ett. Ande och substans är i grund och botten ett. Ande kan kallas eteriserad materia, och materia kan kallas kristalliserad ande. Det senare sättet att uttrycka saken är dock det bättre. Man får skilja på en energi och dess materiella vehikel, dess materiella jag så att säga.

Kosmos sju huvudelement är de sju kosmiska huvudenergiernas vehikler, och dessa sju huvudenergier är kosmos principer. De sju huvudelement i vilka dessa verkar är alltså de kosmiska principernas vehikler. Principerna utgör tillvarons energi-medvetandesida, och elementen är dess materia-prakritisida. Där har vi den enda skillnaden. Det finns alltså ingen stor skillnad mellan dem, det är närmast en tillstånds- eller betingelseskilnad. En energi, hur andlig den än må vara, är materia för en ännu högre energi. Det vi tycker vara tät materia är energi för en materia som är lägre än den själv. Förklaringen till denna paradox har vi i relationerna mellan vart och ett av tillvarons plan, hur de påverkar och påverkas i den stora kosmiska tomheten - fullheten.

Vi vill vidare framhålla, att när man talar om principer och element på det sätt vi nu gör - till exempel om människans sju principer och element - så är läran som den ges ovan exakt i varje detalj. Det man särskilt skall komma ihåg är att dessa uttryck, "människans sju principer" och "kosmos sju principer", är *generaliserande* uttryck. Man kan inte dela till exempel människan i sju naturligt åtskilda delar och stoppa varje del i en särskild behållare. Och varför inte? Därför att vi måste tänka oss dessa sju principer ungefär som vi tänker oss *medvetande* och *kraft* och *materia* och *energi* och *element* etc. Dessa är generaliserande termer och betecknar det gränslösa Alltets medvetandesubstans, dess materia-energi, i vilken människan lever, rör sig och är till. Stora snillen har i gångna tider analyserat denna materia-energi eller ande-substans och visat att den i *manifestation* består av sju till synes åtskilda delar, vilka dock *i grunden är ett* - det alltomfattande och gränslösa enhetliga livet. Delarna är för det första Jaget, sedan Jagets vehikel, vehiklet eller reservoaren av rent opersonlig individualitet. Därefter för det tredje den personliga och begränsade tankeförmågan, egoskapet. Sedan den kosmiska respektive mänskliga principen för "hat och kärlek" eller "attraktion och repulsion", kallad kama. För

det femte vitaliteten eller livsprincipen, som härleder sig direkt från den första principen. Slutligen har vi som nummer sex och sju de astrala och fysiska kropparna eller vehiklerna.

Som ni ser så är dessa varandets *allmänna* principer. Men när vi från esoteriska utgångspunkter börjar analysera människan mera i detalj, skall vi finna att vi måste vara mycket noggrannare vid valet av termer. Annars får vi inte en rätt uppfattning om vad människan verkligen är, om hur hon är uppbyggd, om hennes förhållande till andra varelser i kosmos, om varför hon evolverar som hon gör, och om hennes slutliga bestämmelse. De viktigaste frågorna rörande naturens andesida, liksom psykologins viktigaste frågor och den psyko-fysiska evolutionens stora problem är alla förenade med den tanke som vi här har givit uttryck åt.

Tiden är så begränsad vid våra sammankomster att vi inte kan göra mer än att den ena gången ta upp ett ämne i all korthet, för att kommande gånger behandla det mera utförligt. Men ni skall ha klart för er att detta är ett bra sätt. Så gjorde man alltid i de forntida skolorna. Där undervisade man aldrig efter vår nutida beprisade metod, som består i att vända och vrida på ett ämne tills allt liv har lämnat det, och elevernas hjärnor är uttröttade och tänkandet har stelnat i schabloner. Denna hjärnförståndsметод har inte något som helst inspirationselement i sig. Den lamslår den tänkande varelsen. Den forntida undervisningen däremot gavs i form av lämpliga antydningar. En vink eller hänsyftning fick lärjungen att tänka själv och kom hans sinne att fånga in inspirationens heliga flamma, så att han kunde lysa upp sitt inre tempel med de tankar som hans egen gudomliga monad ingav honom. Liknelser, vinkar, antydningar, var lärarens metod. En framförd tanke togs alltid upp igen vid ett senare tillfälle, dörren öppnades något mer och isisslöjan lyftes ytterligare ett litet stycke. Det var på det sättet som läraren lämnade sin hjälp.

Vi har alltså sett att elementen och principerna i grund och botten är ett, att de är en tvåfald bara när de manifesterar sig. Vi har sett att naturens och människans principer är naturens och människans energi-medvetandesida, och att elementen i kosmos och i människan är naturens och människans materia-praktisida. Men kom alltid ihåg att energi och materia, ande och substans, medvetandet och dess vehikel eller upadhi, i grund och botten är ett. En kraft eller en andlig energi är kompakt materia för en energi som är gudomligare än den själv, och vårt plans kompakta materia är en virvlande energicyklon för den materia som är lägre än den själv. Detta är ett faktum som våra vetenskapsmän börjar förstå. Det framgår av deras lära om de virvlande elektronerna, de små kropparna som snurrar i det molekylära aggregat man kallar fysisk atom - ett solsystem i miniatyr. Vi har här en sann och inspirerad tanke.

Kom ihåg att sunyata, som kallas läran om tomheten, hänför sig till tillvarons andliga sida. Kom också ihåg att läran om pleroma, läran om fullheten, hänför sig till tillvarons materia-praktisida, till manifestationens sida, som försvinner när den stora manvantaran är slut.

Glöm inte heller vad vi redan sagt flera gånger i kväll, nämligen att när vi talar om substans eller om ande, om energi eller om materia, om purusha eller om prakriti för att använda de brahmanska sankhyatermerna, är det bara för att ge uttryck åt det vi har lärt om kosmos genom våra olika inre förmögenheter och yttre sinnen. I grund och botten är de respektive paren ett. Ande och substans eller materia är ett, och när tiden för den universella pralayan är inne, sjunker båda tillbaka igen i den obegränsade gudomens ofantliga gränslösa tomhet. Kom ihåg det gamla mystiska talesätt som säger att lärjungen bör lära sig förstå innebörden i orden "fullheten i det skenbart tomma, och tomheten i det skenbart fulla".

Detta materials "skenbart fulla" är verkligen sunya, tomhet, till största delen håll så att säga. Sunya är den gamla brahmanska läran om maya. Denna återfinns i Vedanta, som kallas "Vedas avslutning" därför att den gör anspråk på att vara fulländningen av eller slutet på de vediska versernas esoteriska lära. *Maya* betyder "illusion", dock inte i betydelsen av att det manifesterade kosmos inte existerar. Detta existerar, annars kunde det inte vara eller tillhandahålla en illusion. Illusionen består i att inte förstå det på rätt sätt. Om materia eller substans (eller natur, prakriti) inte existerade, kunde man lika gärna säga att ande inte existerar, ty de båda är i grund och botten ett. Sanningen är den att materia inte är det substantiella obegränsade element, *verklighetens väsen*, som vårt västerländska sinne - utbildat och otränat i de här idéerna - tror den vara, bara därför att den förefaller oss solid och därför "verklig". Den är illusion därför att den är vilseledande. Som buddhisterna säger (följande samma tankegång som den brahmanska Adwaita-Vedanta) är sunyata faktiskt läran om tomheten, om det manifesterade universums elementala innehållslöshet, och är följaktligen läran om maya, illusion. Illusorisk betyder här *överklig*.

Till och med våra nutida naturfilosofer, fysikerna och kemisterna, börjar förstå att detta så kallade påtagliga universum till största delen är tornhet. Hittills har de inte kunnat komma underfund med vad materia verkligen är. Som den vanligen definieras är den ett påfund av den vetenskapliga fantasin. Allt vad vetenskapen vet om den är helt enkelt vad vetenskapsrännens intuition och de vetenskapliga slutledningarna givit vid handen. Bakom det skenbara, bakom det som framträder, finns det *någoting* om vilket man säger: "Vi lär allt mer ont det. Vad det verkligen är, *vet vi inte!*"

Vi har under de senaste sammankomsterna talat om gudar, monader, själar, atomer och kroppar, och dessa är fortfarande föremål för våra studier. Låt mig som avslutning för i kväll påpeka att detta ämne inte på långt när är färdigbehandlat. Vi har nått och jämnt påbörjat studiet av det. När vi använder ordet gudar, använder vi ett ord som är oss välbekant. Ordet är bra och riktigt, och vi har ingen anledning att undvika det. Men det är inte ett ord som används i vårt esoteriska system. Våra esoteriska tibetanska läror använder i stället uttrycket dhyani-buddhaer, och den lägre sidan av det gudaplan till vilket dessa hör innehas av dhyani-chohanerna. *Dhyani*, ett sanskritord som upptagits i den tibetanska terminologin, betyder "meditation" eller "begrundande". Därför betyder det förra uttrycket meditationens eller begrundandets buddhaer, och det senare betyder begrundandets eller meditationens herrar. Uttrycket dhyani-chohaner används dock ofta som gemensam beteckning för båda klasserna. I det mystiska grekiska systemet kallas dessa gudar, dessa dhyani-buddhaer, för logoi. Det grekiska ordet *logos* betyder "ord". Det har också en avledd betydelse som uppges vara "förnuft". Varför? Därför att de grekiska filosoferna insåg att människan måste använda *ord* när hon tänker tankar som hon vill uttrycka och överföra till andra. Ordet bär tanken från ett sinne till ett annat. Det är förklaringen till att *logos*, som betyder "ord", upptogs i det filosofiska språket och i det religiösa språket (och senare i kristendomen), för att beteckna den förmåga eller energi eller varelse som bär den gudomliga tanken över till lägre plan. Tanken bärs över från planet ovanför eller bakom den, från intellektet eller sinnet bakom den, från medvetandet bakom den, till lägre plan. I vårt fall innehas detta andra eller lägre plan av monaderna.

Till slut vill jag från den grekiska originaltexten översätta de fem första verserna av det kristna evangelium som tillskrivs Johannes, den lärjunge som Jesus sägs ha varit särskilt fäst vid. Han har kallats "teologen", förmodligen därför att han var den ende av de fyra författarna till de fyra accepterade evangelierna som skrev *någoting*, som vad stilen eller ämnet beträffar liknar de nyplatoniska eller nypythagoréiska skolornas upphöjda teologiska läror - en oavsiktlig komplimang till dessa skolor. De här kvasihedniska läror återfinns bara i början av Johannesevangeliet. De lyder som följer - och jag önskar att jag hade tid att ge en utförlig förklaring till dem i stället för den korta kommentar jag måste inskränka mig till i kväll:

1. I begynnelsen var logos, och logos var vänt mot gud, och logos var gud.
2. Det [logos] var i begynnelsen vänt mot gud.

Jag gör en egen översättning. Den "auktoriserade" bibelöversättningen är en litterär fars som är gjord för att passa de kristna skrifttolkarnas monoteistiska förhandsinställningar.

3. Alla ting blev till genom det...

Det grekiska ordet *egeneto*, som här översätts med "blev till", kan också översättas med "kom in i tillvaron". Jag fortsätter:

3. Alla ting blev till genom det, och utan det blev inget enda ting till [kom inget enda ting in i tillvaron].
4. Det som blev till i det var liv, och livet var människornas ljus.
5. Och ljuset lyser i skuggan, och skuggan tog inte upp det.

Ser ni hänsyftningen på våra läror? Ser ni själva de ord som används i den urgamla läran, till och med i Dzyans bok ("anden och dess vinge" och "vingen och dess skugga")? *Skugga* är ett gammalt mysterieuttryck som betyder "vehikel" eller "kropp". Detta har vid en föregående sammankomst framgått av ett citat ur *Desatir*. Där används ordet skugga i exakt samma betydelse.

Lägg märke till tankegången. I begynnelsen av vårt manifesterade universum fanns logos. Logos var den första

varelse, det första ting, som i begynnelsen manifesterade sig. Och detta logos var *vänt* mot gud. Det grekiska ord som här översatts med "vänt" är *pros*, som betyder rörelse i riktning mot något. Givetvis utgick logos från den gudomliga anden, gud, men i det här evangeliet görs ett försök att framhäva tanken att dess naturliga strävan var riktad mot dess ursprungskälla. En stor ockult hemlighet ligger förborgad i denna tanke. "Som en människa tänker, *sådan är hon*" säger en hebreisk urkund, och ger därmed uttryck åt en djup sanning. Människan följer ofelbart sin naturs böjelser, sina begär. Hon dras magnetiskt mot det som hennes hjärta längtar efter, och *det hon vill ha, får hon*. Vill hon ha himlen, får hon den. Vill hon ha helvetet, dras hon magnetiskt till de helvetiska sfärerna. Detta är i korthet en konturteckning av de så kallade karmiska resultatens hela mysterium, av mysteriet "himmel och helvete" - och av mycket mer som vi här måste lämna osagt.

"Och logos var vänt mot gud" - strävade hän mot sitt eget gudomliga ursprung. Denne gud är swabhavat, fadern-modern, inte swabhava som är något helt annat. Som vi tidigare framhållit så är swabhavat vad vissa asiatiska och andra skolor kallar fadern-modern, och det stora tomrummet, sunya, den stora tomheten, akasha i de hinduistiska skrifterna, det som *för oss* är den stora tomheten, men i en annan bemärkelse är den stora fullheten. Det vi kallar den stora fullheten är det manifesterade universum, som i en förunderlig procession flödar fram ur tomheten, swabhavat, fadern-modern, mahasunya, akasha - alla olika namn på samma sak.

Vers 2. "Det var i begynnelsen vänt mot gud." Författaren till det här evangeliet var så angelägen om att framhålla att logos uppkom i begynnelsen, och att det strävade hän mot sin ursprungskälla, att han måste upprepa det.

Vers 3. "Alla ting blev till genom det", dvs *kom in i tillvaron* genom det. Denna vers visar att det var demiurgen eller världsdanaren som författaren hade i tankarna, och detta logos befinner sig inte högre än på manifestationens tredje plan, på det tredje kosmiska planet. Det är som vi säger det tredje logos från ovan räknat, det manifesterade logos eller världsdanaren, världsmekanikern. Och författaren fortsätter: "och utan det blev inget enda ting till". Han var uppenbarligen mycket angelägen om att visa att det inte förekom något skapande av själar eller världar eller någonting annat av en utomkosmisk gud. Därför påpekar han ännu en gång att det var logos, det kosmiska ord som för ner sin energi från sitt upphov, som *ur sig själv* danade tingen, slungade ut dem, projicerade dem, evolverade dem. Så har vi också under våra senaste sammankomster tecknat manifestationens förlopp eller tillvägagångssätt. Och de ting som åsyftas är monaderna, atomerna, själarna och allt det andra.

För att man inte skall tro att detta danande av varelser på ett så högt plan resulterar i den materia och de grova fysiska företeelser som vi ser omkring oss, fortsätter författaren i det han ändrar tankegången något: "Det som blev till i det [i logos] var liv" - inte stenar, träd, stjärnor, planeter, människor och andra ting, utan liv. Och observera att livet "var människornas ljus", det andliga ljus som upplyser mänskligheten, med andra ord människans högre natur, vårt eget inre logos, vår egen "inre gud", vår egen inre christos.

Detta logos, det tredje eller manifesterade logos, är bara vehiklet för ett logos som är ännu högre än det själv. Under danandet eller frambringandet av alla dessa ting som är lägre än logos själv frambringas vid varje steg ljus, ty ljus är en av den skapande verksamhetens första manifestationer. Kom ihåg att *skapande* i dess ursprungliga betydelse innebär *gestaltning*. Detta det tredje kosmiska planets ljus är daiviprakriti. Vi lånar ordet från Vedanta. Det betyder "lysande eller gudomlig prakriti", vars "krona" är akasha eller swabhavat. Swabhavat eller akasha är det första påtagliga kosmiska elementet, eller den första manifestationen av prakriti, naturens själva väsensgrund. Kom ihåg att det finns sju naturer, den ena inom den andra. Det finns sju element, sju kosmiska energier. "Och livet var människornas ljus" - vår egen högre natur.

"Och ljuset lyser i skuggan" - vilken vad människan beträffar är dess vehikel eller vårt högre sinne. "Och skuggan tog inte upp det", dvs den ursprungliga människan hade ännu inte evolverat något vehikel eller sinne som var lämpligt att "ta upp" det.

Den här tanken gör det möjligt för författaren till detta gnostiska evangelium - som är gnostiskt åtminstone i sin första del - att föra in sina sekteriska läror: "Det kom en man som var sänd av Gud, hans namn var Johannes", för att predika evangeliet om Jesus Kristus, det mänskliga logos, människornas frälsare. Han, Jesus Kristus, var detta ljus som "blev människa"(!) och kom in i världen som "alla människors ljus". Tragiskt! Man har här tagit en vacker lära från den urgamla mysteriereligionen och tillämpat den på en ren mysteriegestalt, en ren symbolgestalt från de forntida mysterierna. Jag menar nu inte att Jesus inte har levat. En judisk rabbin som kallades Jesus har

levat, men den Christos om vilken de kristna evangelierna talar är en symbolgestalt från mysterierna, fast mycket och sorgligt förvrängd.

[Till Kapitel 35](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 35

Ockultismen och mysterieskolorna. Sju grader av initiation: Människan blir en gud. Sju kosmiska plan. Vår planetkedja av sju glober på de fyra lägre planen - livsvågens färd genom dem.

Världen, de individuella varelsernas värld, är full av de latent avsikter och svårfattliga syften som ligger i botten på universums alla företeelser. De ockulta vetenskaperna, dvs förnuftet höjt till översinnlig visdom, kan bara tillhandahålla nyckeln med vilken dessa görs tillgängliga för intellektet. Tro mig, det kommer ett ögonblick i adeptens liv när de prövningar han genomgått blir tusenfalt vedergälda. För att förvärva ytterligare kunskap behöver han inte längre genomföra en noggrann och tidsödande procedur med undersökningar och jämförelser av olika företeelser, utan får en ögonblicklig och obetingad insikt i varje grundsanning. När adepten kommit förbi det stadium i filosofin där man hävdar att alla fundamentala sanningar har uppkommit ur en blind impuls ...då ser och känner och lever han i själva källan till alla fundamentala sanningar - i naturens alltomfattande andliga väsensgrund, i SHIVA, frambringaren, förgöraren och pånyttfödaren. (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 241)

Jag säger alltså ännu en gång. Det är bara den som i sitt hjärta hyser kärlek till mänskligheten och är i stånd att helt och fullt fatta idén om ett förnyande praktiskt broderskap, som är berättigad till delaktighet i våra hemligheter. Det är bara en sådan människa som aldrig kommer att missbruka sina krafter, eftersom det inte finns någon risk för att hon använder dem för själviska ändamål. En människa som inte sätter mänsklighetens bästa före sitt eget, är inte värdig att bli vår *chela* - hon är inte värdig att nå högre kunskap än sin nästa. (The Mathatma Letters to A P Sinnett, s 252)

Det finns bara en enda genomgående livets lag, men oräkneliga lagar begränsar och reglerar myriaderna av varseblivna former och hörda ljud. (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 255)

Sökandet efter sanningen är människans mest upphöjda strävan. Varandets grundprinciper uppdagades för tidsåldrar och åter tidsåldrar sedan och samordnades till ett fullständigt och underbart system. Med detta beundransvärda system som bas lade forna tiders lärare grunderna till de filosofiska och religiösa system, vilka gått i arv till oss i den världslitteratur som ännu finns i behåll. Dessa system innehåller i större eller mindre utsträckning grundläggande sanningar om tillvaron. Studiet av dessa sanningar kallas i vår egen tid för ockultism - vetenskapen om kosmos och om människan som en del därav. Den vetenskapen undervisar oss om universums ursprung, natur och bestämmelse, och ger oss motsvarande undervisning om människan som en del av universum. Forntidens mysterieskolor utgjorde den inre brännpunkten för det forntida tänkandet, och de läror som studerades där kallades för hjärtats lära, eftersom de representerade de läror som var dolda. De olika filosofier som framlades för allmänheten kallades för ögats lära, därför att de i exoteriska ordalag behandlar de ting som ses, inte de ting som är fördolda. Hjärtats lära innehöll lösningarna på tillvarons gåtor, och dessa lösningar framlades exoteriskt i form av allegorier och mytologi och blev till ögats lära, dvs de exoteriska religionerna och filosofierna.

Men alla dessa gamla filosofier var grundade på underbara och storslagna sanningar. I jämförelse med dem är det nutida Europas filosofier bara ordsvall, knappast mer än fina ord. Ockultismens läror behandlar som sagt kosmos och människans verkliga natur, ursprung och bestämmelse. Mysteryskolorna meddelade undervisning om *kausaliteter* och dessas verkningar i livet. De undervisade om de elementära varelsernas djupgående samband med varandra, dessa varelser som befinner sig på olika nivåer i kosmos. De förkunnade för människorna att sättet att nå full förståelse av tillvarons gåtor var att söka inom sig själv. Ingen människa kan förstå en sanning bara genom att lyssna. Hon måste först inom sig ha utvecklat förmågan att förstå, och det var utvecklandet av denna inre fattningsförmåga som var initiationsskolornas huvudsyfte.

Dessa initiationsskolors hela strävan gick alltså ut på att lära människan *känna* sig själv. Varför? Därför att människans innersta väsen har sin rot i universums innersta väsen, och genom att följa den smala urgamla vägen inåt kan människan i evighet steg för steg klättra "uppåt", dvs allt vidare inåt, under det att hon hela tiden vidgar sitt medvetande på allt större medvetandefält. Denna väg ligger inom människan själv, och inte bara upanishaderna talar om den. Även Jesus anspelar på den när han säger: "Jag är vägen, sanningen och livet." Detta utvecklande av den inre människan uppnås genom frammanandet av de andliga förmögenheter, som ligger latent i människans högre natur. Det är faktiskt fråga om föreningen av människans själ med hennes gudomliga monad, hennes inre gud.

Som vi tidigare sagt så var det efter den fjärde initiationen tre tillstånd som initianden, den invigningssökande,

måste uppnå. Först kom teofani-mysteriet, då människans egen inre gud i det högtidliga initiationsögonblicket framträdde för henne. Denna heliga närvaro kallade grekerna för *teofani*, "uppenbarandet av en gud", dvs framträdandet av människans eget högre Jag för henne själv. Detta sublimes ögonblick av intellektuell extas och upphöjd klarsyn varade hos den genomsnittlige kandidaten bara en kort tid. Men med hans fortsatta andliga framsteg blev den teofaniska gemenskapen varaktigare, tills han slutligen kände sig inte bara som sin egen inre guds avkomma i andligt avseende, utan i sitt innersta väsen som denne inre gud själv.

Detta var det första steget, det första förverkligandet. Det andra kom i vad grekerna kallade *teopneusti*, ett sammansatt grekiskt ord som betyder "inandningen av en gud". I detta tillstånd var människan inte bara medveten om sin inre gudomlighet genom sina inre och även yttre sinnen, utan kände inspirationen flöda genom sina intellektuella och andliga ådror så att säga. Hon kände inandningen från sin inre gud och blev sålunda inspirerad. Ordet inspiration som sådant betyder "inandning". Allteftersom tiden gick och själen-vehiklet, som är människan själv, blev allt renare, blev denna inandning eller inspiration mer bestående.

Slutligen kom vid den sjunde initiationen det mest sublimes mysteriet av alla. Det kallades av grekerna för *teopati*, en teknisk term som betyder "att uthärda en gud". Initianden uthärdade, överlämnade sig själv fullständigt, för att bli en i sann mening osjälvisk förbindelseled för sin egen inre gud, sitt eget högre Jag. Han så att säga gick förlorad i sitt eget högre Jags större Jag. Det personliga jaget blev absorberat, omvandlat, och dess lägre karaktäristika försvann som ett moln för solen. Allteftersom tiden gick och vehiklet blev allt renare, sammansmälte själen, den personliga människan, fullständigt med sin egen inre gud. Detta var *teopati*.

De forntida mysterieskolornas gradsystem inleddes med tre grader av undervisning. Med den fjärde graden började den personliga erfarenheten. Undervisningen fortsatte, men därtill kom att initianden fick *vara*, fick *bli*, det som han tidigare blivit undervisad om. Ty det enda sättet att helt och fullt verkligen lära känna och förstå någonting, är att *bli* det.

Det ligger mycket mer i den här tanken än vad som syns på ytan, och mer än vad vi i kväll har tid att gå in på. Men låt den stanna i ert sinne. Undervisningen fortsatte i varje grad upp till den sjunde, ja till och med upp till den tionde. Vi stannar dock vid den sjunde, ty de tre högsta graderna ligger långt bortom vår fattningsförmåga. Det har sagts oss att de bara gäller de högsta bland våra mästare.

Undervisningen fortsattes ända fram till den sjunde initiationen i samordning med Jagerfarandet, Jagblivandet. På det sättet så inte bara visste, utan kände och insåg människan att hon var ett med kosmos, att hon inte bara var dess avkomma och barn på ett avskilt sätt, utan att hon i ordets alla betydelser var kosmos själv. Sedan kom insikten om det kosmiska Jaget, atman, det som är detsamma i er och i mig, i varje invånare på denna glob och i varje invånare på alla planet- och stjärnkropparna i rymden, känslan, förnimmelsen, vetskapen, "jag är". Det som skiljer oss åt är känslan av att "jag är *jag*" och "du är *du*", och detta är egots uttryckssätt, egoism.

Ni skall dock veta att mysteriernas mysterium är det faktum, att människan inte kan bli en gud på annat sätt än att via egoskap gå till universalitet. Om inte den vidgade och renade egoprincipen fanns att innehålla och förstå medkänslans hierarki, så skulle det inte kunna finnas något sådant som medkänslans hierarki, och inte heller något sådant som den lysande bågen. Det gäller för varje människa att så leva sitt liv, att så rena sin varelses inre höljen, att så förändra sitt själsväsen, att de kan bli lämpliga förbindelseleder mellan hennes egen inre gud och henne själv. När hon uppnått detta, blir hon allvetande vad vår kosmiska hierarki beträffar, allvetande, ty all kunskap om den och i den är hennes. Och varför? Därför att hennes medvetandes väsen, egoväsendet, har genom hennes egen inre gud förenats med det universella planet, med det atmiska planet, och kunskap och visdom strömmar då genom henne som solstrålarna strömmar genom atmosfären.

Vi har redan vid tre eller fyra tidigare sammankomster läst följande på sidorna 541 och 542 i Den Hemliga Läran II:

Den hemliga läran betonar som ett självklart faktum att såväl den kollektiva som den individuella mänskligheten, tillika med hela den manifesterade naturen, är vehiklet för (a) den enda universella principens andning i dennas första differentiering, samt för (b) de otaliga "andningar" som utgår från denna enda ANDNING i dess andra och följande differentieringar, i den mån naturen och dess många *människosläkten* fortskrider nedåt mot de i materialitet alltjämt tillväxande planen. Den första andningen besjalar de högre hierarkierna, den andra - de lägre på de alltjämt nedåtgående planen.

Här har vi som förut sagts ett kort sammandrag av konturerna till det studium vi bedrivit i vinter. Senare i kväll eller kanske vid nästa sammankomst skall vi gå in på frågan om de olika människosläkten som nämns. Med denna fråga är ett stort och förunderligt mysterium förbundet. Låt mig för ögonblicket bara säga, att den mänsklighet av vilken vi i dag utgör en del på jorden, dvs den särskilda livsvåg som vi kallar människosläktet eller mänskligheten eller människovarelserna, inte är den unika och enda livsströmmen av intelligenta egon som genomlöper de olika evolutionsrunderna på vår planetkedja. Det finns sex andra, som alla utvecklas samtidigt med oss, några framför oss och några bakom oss. Och de evolverar i de olika lokaer och talaer som vi skall försöka kasta mera ljus över i kväll. Ämnet är mycket svårt, men vi skall göra vårt bästa för att förklara det. Ämnet är nämligen absolut nödvändigt för en riktig förståelse av de grundläggande problemen kring det evolverande egots evolution. Evolution är något som för närvarande intresserar världen i hög grad. Våra vetenskapsmän begränsar den dock till den fysiska tillvaron, särskilt vad människorna och djuren beträffar, dessa två släkten bland de enormt talrika familjerna av evolverande varelser, några före och några efter oss.

Som ni säkert kommer ihåg, så har vi vid de senaste två eller tre sammankomsterna talat om kosmos principer och element. Elementen utgör kosmos vehikulära sida eller bärarsida, och principerna utgör energi-medvetandesidan. I kväll skall vi begränsa vårt studium till de kosmiska planen (med hänsyftningar till de mänskliga elementen och principerna). Vi skall försöka åstadkomma en klarare bild av vad vi menar med kosmiska plan, med planetkedjans sju glober och med runderna.

Det är synnerligen intressant att konstatera att dessa ämnen, som många felaktigt betraktat såsom blott och bart intressanta problem för intellektuell förströelse, är intimt förbundna med människans moraliska och andliga natur. Ingen människa kan ha en riktig uppfattning om etik och moral utan att förstå sin rätta plats i universum, förstå sitt ursprung, sin natur och sin bestämmelse. Vad moralen behöver i västerländskt tänkande är en på vetenskap och filosofi baserad grundval. Moral är inte något som svävar i luften, den är inte bara någonting som människan måste leva efter. Den är mycket mer än så. Moralkänslan har sitt ursprung i människans andliga medvetande, och vi säger med bestämdhet att ingen människa kan förstå en teosofisk lära rätt utifrån en rent intellektuell synpunkt, utan att se den i andlig belysning. Och detta ljus, detta andliga ljus, manifesterar sig i människans intellektuella tankevärld som hennes instiktiva moralkänsla, den känsla som den tyske filosofen Kant talade om såsom det enda som höll honom fast vid övertygelsen att vårt universum var någonting mer än bara energi och materia.

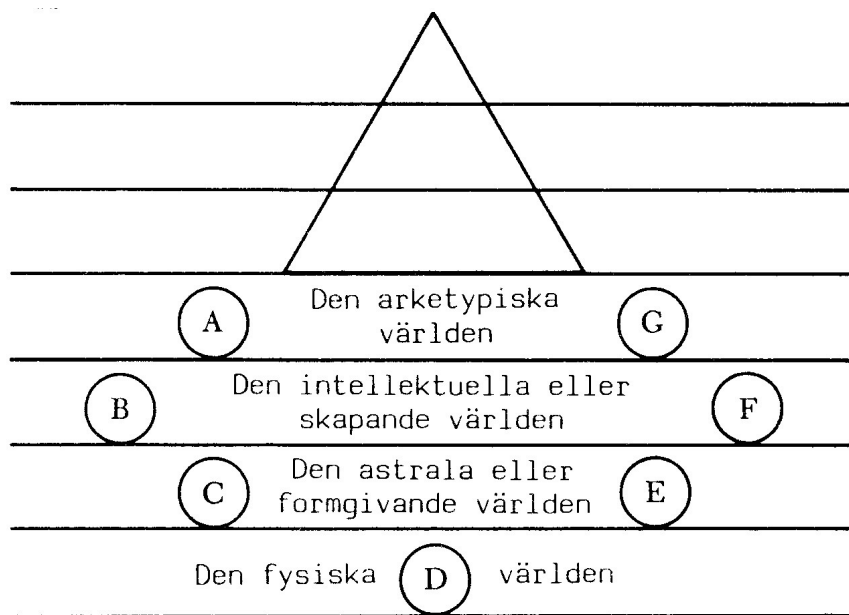
Som framhålls i upanishaderna och i de många underbara brahmanska filosofierna, liksom i det antika grekiska tänkandet, i kristendomen och i allra högsta grad i våra egna läror, ja faktiskt i de olika forntida filosofierna och religionerna överallt i världen, så måste vi när vi talar om gudomliga ting förstå att *vi också är en del av dessa* och att till och med den fysiska världen, själva den materiella världen, inte är något annat än en klädnad för det gudomliga. Den materiella världen är ofullkomlig därför att den är uppbyggd av ofullkomliga hierarkier (*ofullkomliga därför att de befinner sig i utveckling*), av ofullkomliga varelser, på vilka också vi utgör exempel. Tänk på vad Goethe säger i Faust:

I tidernas susande vävstol en skrud,
en levande, härlig, jag väver åt Gud.

Och som Paulus sade: "I Det lever vi, rör oss och är till."

Sök inom er själva. De läror som ges ut under dessa sammankomster är nycklarna. Pröva dem. Undersök världslitteraturen. Undersök allting och behåll, som Paulus sade (när han talade som en invigd), det som är gott, behåll det som ni *vet är sant*.

Kosmos element är alltså sju till antalet, och sju är dess principer som verkar genom dessa sju element. Från medvetandesidan sett är de medvetande å den ena sidan och vehikel å den andra. Från substanssidan sett är de energi å den ena sidan och materia å den andra. Vi illustrerar först detta med sju horisontella parallella linjer, som representerar kosmos element och principer.

Kom ihåg att det här är en bild. Kosmos element, kosmos principer, är inte staplade på varandra som trappstegen i en trappa. Detta är bara en bild, en *symbol*. Kosmos element, kosmos principer, kosmos sfärer, befinner sig *inuti* varandra, med den andligaste innerst. Men eftersom detta förhållande är omöjligt att visa på en plan yta, måste vi ge en schematisk bild av idén. Därför visar den här bilden till en början bara att det finns sju plan i kosmos. Låt oss därefter beteckna de evolverande och skapande livskrafterna, de tre högre planens gudar och intelligenser, med en triangel. Vi använder då en vacker gammal platonsk och pythagoréisk symbol som visar och väcker tanken på ursprungspunkten, den kosmiska punkten, fröet, från vilken alla gudomliga företeelser utgår. Triangeln visar också att dess topp så att säga försvinner genom det högsta planet, genom ett layacentrum, ett neutralt centrum, ett nirvana för allt som är lägre än det själv. Den försvinner ännu längre inåt, in i något högre. Liksom ett ekollon frambringar en ek som i sin tur sänder ut sin skörd av ekollon, så sänder det kosmiska fröet ut sig själv ut dessa skaror av varelsehierarkier, vilka själva frambringar andra lägre skaror på den fallande skalan. Låt oss alltså återge denna process med en triangel.

De fyra lägre planen på bilden, som är de fyra lägre *kosmiska* planen, representerar alla de tillstånd som människan kan uppnå i sin nuvarande utvecklingsperiod. Vår egen atmiska väsensgrund framkommer ur det fjärde kosmiska planet, nedåt räknat. Låt oss vidare presentera vår planetkedja med sju cirklar, två på varje plan utom på det lägsta. Där placerar vi bara en cirkel, som får representera vår glob Jorden. Vi betecknar de nedåtgående cirklarna med A, B, C, D, och de uppåtgående med E, F, G. Lagg som sagt märke till att det finns två cirklar eller glober på varje plan, med undantag för vår egen glob D. Dessa sju "plan" är faktiskt de sju respektive kosmiska elementen.

Det är mycket frestande att anta eller tro att var och en av dessa sju glober har sitt respektive hemvist, sin plats, i vart och ett av de kosmiska elementen, men så är det inte. Den tanken är vad vi kallar en falsk analogi, en lätt antagen föreställning som leder sinnet i fel riktning.

När vi alltså talar om kosmos sju element, menar vi med element exakt detsamma som våra förfäder menade, det som de beskrev med ordsymboler. De talade vanligen om fyra, ibland om fem, och elementen var desamma över hela världen - jord, vatten, luft och eld, och ibland nämndes etern som det femte. Men dessa var verkligen inte den materiella jord, den materiella vatten, den materiella luft och den eld som vi lever med. Dessa jordiska företeelser valdes därför att de på grund av vissa inneboende egenskaper symboliserade naturens fyra plan eller snarare element, på vilka vår planetkedjas sju glober lever, rör sig och är till. Vi kan säga att *jord* representerade kosmisk materia, stelnad substans, det lägsta elementet av alla. *Vatten* representerade chaos i dess forntida bemärkelse. I den hebreiska bibeln har vi rymdens "vatten" över vilket svävade Elohim, gudarna, felaktigt översatt med "Gud". Och vi kan säga att *luft* är ande. Det latinska ordet *spiritus* betyder "andning", "vind", "luft". *Eld* är symbolen för gudomligt ljus, det kosmiska logos första emanation, som vi med en buddhistisk

sanskritterm kallar *daiviprakriti*, "gudomlig natur", "gudomligt ljus". Ljus är en av de första emanationerna i början av evolutionsförloppet.

När vi talar om element menar vi därför snarare vad genomsnittseuropén uppfattar som "verksamhetssfärer", världar: den kosmiska materians värld, chaos värld, andens sfärer och det gudomliga ljusets eller *daiviprakriti* värld.

Logosvärlden, som för oss är det kvasigudomliga, det fjärde kosmiska planet nedåt räknat, innefattande planetgloberna A och G, kallar vi för den arketytiska världen. Världen nedanför, som innefattar globerna B och F, kallar vi för den intellektuella eller skapande världen. Världen nedanför den, som innefattar globerna C och E, kallar vi för den astrala eller formgivande världen. Och det lägsta elementet, den lägsta världen av alla, där vår ensamma glob Jorden befinner sig, kallar vi för den fysiska världen.

Här känner ni genast igen vad vi tidigare talade om i samband med kabbalans läror, nämligen de fyra världar som kabbalan undervisar om. De av er som har studerat kabbalan kommer kanske ihåg att dess emanationernas värld eller arketytiska värld kallas *atsiloth*. Denna följs av den värld som kallas *beriah* eller skapande. Därefter kommer den tredje världen, kallad forandets värld, *yetsirah*. Och slutligen kommer så den fjärde eller materiella världen, som kabbalisterna kallade för skalens värld, *qelippoth*, vår värld, därför att den är den mest konkretiserade materians värld. Den är det skal som innehåller alla de andra, liksom äggskalet, fruktskalet osv. Den innebär också någonting annat i samband med kamaloka, vilket vi dock bara nämner i förbigående, eftersom vi i kväll inte sysslar med den delen av ämnet. De här världarna är givetvis våra fyra kosmiska element.

Lägg också följande viktiga tanke på minnet. Vart och ett av dessa sju kosmiska element, räknade uppifrån nedåt, innehåller inom sig själv alla de andra element som föregått det, och av vilka det är en emanation. Det första elementet, det högsta, emanerar till exempel det andra nedanför belägna, i vilket det dessutom återspeglar sig själv. Ändå har detta andra element icke desto mindre sin egen swabhava, sin egen väsensnatur eller speciella karaktär, samtidigt som det som sagt är bäraren av eller vehiklet för elementet ovanför. Dessa båda element emanerar och återspeglar sig själva i det tredje, vilket dock har sin egen väsensnatur samtidigt som det är bäraren av de två högre. Och på samma sätt förhåller det sig med det fjärde och lägsta elementet, den lägsta världen.

Varje atom, även i den fysiska världen, har inom sig - latent eller utvecklat - allt som finns i det gränslösa kosmos. Observera den optimistiska tankegången i detta.

Dessa fyra lägre kosmiska element eller plan innefattar allt det vi är, dvs allt det vi hittills har utvecklat. Det arketytiska eller fjärde kosmiska planets toppunkt är det element där vår atmans layacentrum - vårt allmänna kosmiska Jag - befinner sig. Genom detta strömmar från ovan de gudomliga krafter som ger upphov till eller rättare sagt är våra sju principer, våra sju väsenselement, vilka manifesterar sig i de fyra lägre kosmiska element som också gestaltar prakritis eller naturens sju verksamhetsområden, sådana vi uppfattar dem. Ni kommer säkert ihåg att varje kosmiskt element själv är delat i sju underelement, dvs i sju grader av prakriti. Vad oss beträffar, omfattar de sju undergraderna av prakriti eller naturen på vart och ett av de fyra lägre kosmiska planen de enda grader av prakriti som vi för närvarande kan uppfatta, ty vi har ännu inte utvecklat de förmågor inom oss som behövs för att uppfatta de högre graderna.

Låt mig som avslutning för i kväll erinra om de hithörande läror som H P Blavatsky ger oss i sitt fantastiska arbete Den Hemliga Läran. Där säger hon att livsvågen fullgör ett evolutionsförlopp genom dessa sju glober. Den går, efter att ha avslutat sin evolutionära cykel på glob A, till glob B. Den avslutar sin cykel på glob B och går till glob C. Där avslutar den sin cykel och går till glob D osv runt kedjan, och fullgör så det vi kallar för en rund.

Men vi måste vara försiktiga i de här frågorna, och undvika att dra förhastade slutsatser. Det som sagts ovan betyder inte att vi övergår till glob B först när allting är avslutat och fullkommat på glob A. Inte alls. På glob A evolverar sju underlivsvågor. När det lägsta (det minerala) på glob A (och kom ihåg att även om denna glob är en andlig planet, så är dess "minerala" lika tätt och grovt för dess invånare som våra mineraler är för oss) har slutfört sin utveckling *för den runden*, känner det stöten eller impulsen från det inkommande växtriket, och dess överskott av liv övergår till glob B. När djurriket så gör sin stöt på växtriket och detta fullföljt sitt sjufaldiga förlopp, flödar det i sin tur ner till glob B och mineralriket på B övergår till glob C. När människovärlden ger sin impuls till glob A börjar djurvärlden att komma ner på glob B, växtriket att övergå till glob C och mineralriket

till glob D osv. Detta är förloppet under den första runden. Men från och med den andra runden ändras förloppet i viss mån, något som vi dock får återkomma till vid ett senare tillfälle.

Det sker alltså en överströmning till nästa glob av vad vi kan kalla för varje naturrikes överskott på livsenergi. Denna komplicerade ordning följs (fast ändrad från och med rund 2) genom alla runderna, vad alla de sju globerna beträffar. När glob G, den sjunde globen, har nåtts, följer ett nirvana för livsvågen. Detta nirvana motsvarar devachan eller den himmelska perioden mellan två mänskliga inkarnationer på jorden. Mellan varje glob finns det också en kortare viloperiod för den evolverade livsvågen.

Detta förlopp är ensamt tillräckligt för att förbrylla en hel del människor. Det förefaller så komplicerat, men är i verkligheten mycket enkelt. Det behövs bara lite allvarligt tänkande för att man skall förstå - bara hälften så mycket som man vanligen ägnar åt de materiella ting i livet som har att göra med mat, kläder, teaterbesök, inkomster osv.

Vi har talat om lokaer och talaer. Det är ett ämne som vi skall gå närmare in på vid nästa sammankomst. Men lägg följande faktum på minnet. Var och en av dessa glober är delad i fjorton olika "världar". Jag menar inte glober utan *materiatillstånd*. Vatten kan till exempel vara is eller ånga, och är ändå vatten. Antag att ni för en person, som aldrig sett is utan bara vatten, skulle förklara vad is är. När ni gjort detta skulle han kanske säga: "Du yrar. Du försöker inbilla mig att vatten, som är det mest flytande av allt, under vissa förhållanden kan bli kall sten."

När vi säger världar (vi måste använda ord som förmedlar ett visst begrepp om innebörden) menar vi inte glober. En glob är glob A eller B eller C eller D eller E eller F eller G. Men var och en av dessa glober omfattar sju lokaer eller "platser" eller världar eller förhållanden eller tillstånd eller slag av materia - undervärldar om man så vill. Den har också sju talaer, vilket sammanlagt gör fjorton. Lägg på minnet att dessa fjorton (eller två gånger sju) världar inte ligger ovanför varandra som trappstegen i en trappa. De befinner sig *innanför varandra*, den ena längre in än den andra. Inte precis som skikten i en lök, men varje inre värld är finare, andligare, mer eterisk än den närmast utåt liggande. Och den mest eteriska, den andligaste av alla, är den innersta.

De sju lokaerna på varje glob är verksamhetsfälten för rascyklernas uppåtstigande undervågor. De olika slags kroppar - eteriska, fysiska, andliga eller vad det nu kan vara - som släktet använder när det genomlöper utvecklingsperioderna, motsvarar vad uppbyggnad och sinnen beträffar de olika lokaer som genomlöps. Den loka som den evolverande varelsen förnimmer är den speciella loka eller värld som motsvarar dess kroppar. Och talaerna är samma sak för rascyklernas nedåtgående undervågor. Lokaerna och talaerna arbetar alltid två och två tillsammans, en av vardera slaget, ty materia är tvåpolig vid sin manifestation på globerna. Av de båda (en loka och en tala) är den ena andligt positiv, attraherande åt det ena hållet, och den andra andligt negativ, attraherande åt det andra.

Låt oss slutligen påpeka att vi för närvarande befinner oss i en av dessa lokaer och i en av dessa talaer, och att det finns sex andra mänskligheter eller livsvågor som evolverar på liknande sätt. Det är intelligenta tänkande varelser på vår planet - jag säger inte ovillkorligen på vår glob D - som evolverar genom dessa lokaer och talaer. Vad denna tanke eggjar fantasin! Om evolutionsprocessen inte försiggick på detta sätt, kunde det inte finnas någon helt logisk och tillfredsställande förklaring på de fenomen, som de tidiga författarna i teosofiska ämnen kallade "femterundare" och "sjätterundare".

[Till Kapitel 36](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 36

Varandra genomträngande tillvarosfärer. Lokaer och talaer, tvåpoliga kosmiska principer och element. "Avskildhetens irrlära".

Alla ting är sammanbundna med varandra, och bandet är heligt. Det finns knappast någonting som inte är förbundet med varje annat ting. Tingen är anpassade till varandra, och de förenar sig för att bilda samma universum (ordning). Ty det finns ett enda universum som är sammansatt av alla ting, och en enda gud som genomtränger alla ting, en enda substans och en enda lag, ett enda gemensamt förnuft i alla intelligenta varelser, och en enda sanning. Och det finns förvisso också en enda fullkomning för alla levande varelser som är av samma släkte och har del i samma förnuft. (Markus Aurelius, *Själveträktelser*, 7:9)

Naturen har bundit samman alla delar av sitt rike med subtila trådar av magnetisk sympati, och det finns ett ömsesidigt växelförhållande mellan till och med en stjärna och en människa. (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 267)

Om du genom Visdomens Sal vill uppnå Lycksalighetens Dal, tillslut då noga dina sinnen mot avskildhetens stora, fruktansvärda irrlära, som vänder dig bort från de övriga. (H P Blavatsky, *Tystnadens röst*, s 19)

I den judiska Talmud finns det en sällsam gammal berättelse om fyra sanningssökare. Berättelsen är full av de forntida lärarnas djupa visdom, och beskriver hur de fyra trädde in i Fröjdernas Lustgård. Detta namn använde judarna, särskilt kabbalisterna, som beteckning på ockultismens område, på de ockulta vetenskapernas rike. Namnen på de fyra sanningssökarna var Ben Asai, Ben Zoma, Ahher och rabbi Aqiba. Och enligt berättelsen "såg Ben Asai - och förlorade sin syn. Ben Zoma såg - och förlorade sitt förstånd. Ahher gick in i Fröjdernas Lustgård och plundrade. Men rabbi Aqiba trädde in i lustgården i frid och lämnade den i frid. Och den helige, vars tjänare vi är - välsignat vare hans namn - sade: Denne gamle man är värdig att tjäna oss med ära."

Vi har här de fyra allmänna typerna av dem som forskar i den uråldriga visdomen. Ben Asai, som förlorade sin syn, attraherades av lärorna, såg den rena sanningens ansikte och "bländades", dvs han blev en värre exotericist än han tidigare varit. Han var oförberedd, ännu inte redo. Han hade trängt sig in på ett område där han inte hörde hemma, och han ådrog sig en av de påföljder som väntar dem som beträder de heliga markerna med orent hjärta och oförberett sinne.

Och Ben Zoma såg, och förlorade sitt förstånd. Hans natur var så genomsjälvisk, att han bara såg efter det som han kunde dra nytta av för egen del. Eftersom hans natur var vacklande, svag, egocentrisk och självisk, förlorade han sitt "förstånd", dvs han blev slav i stället för herre. Ni känner väl till det medeltida talesätt som säger, att den magiker som frambesvärjer "det omätliga djupets andar" utan att ha fullkomlig kontroll över dem, röjs ur vägen av dem. Det är ett talesätt som liksom vi framhåller hur absolut nödvändigt det är med andlig förberedelse, moralisk beredskap. "Saliga de renhjärtade, de skall se Gud" och har ingenting att frukta, som man på kristet håll uttrycker saken.

Ahher, som plundrade i lustgården, var utrustad med viljestyrka och djärvhet. Men han satte samtidigt sig själv främst av allt, och han missbrukade de heliga vetenskaperna för egna framsteg och personlig vinning, för att nå en framskjuten ställning med mera sådant. Han var typen för vad vi kan kalla en svart magiker. En sådan som Ahher - och även Ben Zoma - förgör sig själv genom att beträda områden, för vilka han inte är rustad.

Men rabbi Aqiba, som både trädde in i och lämnade lustgården i frid, var typen för en människa som i sitt inre är fullt förberedd och färdig. Hans natur var så renad genom disciplin, genom *självdisciplin*, så renad genom självförlömmelse och genom erkännandet av skönheten i sann självförnekelse, att de strålar som kommer från tillvarons gudomliga hjärta, från den andliga solen, kunde strömma genom honom.

Vad kan vi då lära av den här allegorin? Den visar oss att vi först och främst måste lära oss disciplin, självdisciplin, etik, om vi vill bli trofasta lärjungar och vinna det vi förväntas vinna. Vi återkommer under våra studier ständigt till detta faktum, därför att det är så oerhört viktigt. Varje människa tycker själv att hon är etisk och moralisk. Men är hon det verkligen? Fråga dig själv vad du gör inför en stark frestelse. Fransmännen har ett ganska cyniskt ordstäv som lyder: "varje människa har sitt pris". Är detta sant? I så fall är varken ni eller jag, ingen av oss, lämpade att sitta här i kväll. Bara när vi har kommit till den punkt där ingenting på jorden kan rubba oss eller påverka vår vilja eller köpa oss, är vi färdiga att inträda i Fröjdernas Lustgård. Först då kan vi träda in,

liksom rabbi Aqiba som både trädde in i lustgården och lämnade den i frid - en mästare.

Vi inleder kvällens studium med att ännu en gång läsa det avsnitt på sidorna 541-542 i Den Hemliga Läran II som vi redan läst vid flera tillfällen, ty kring det avsnittet kretsar temat för det föreliggande studiet. Lägg märke till varje ord.

Den hemliga läran betonar som ett självklart faktum att såväl den kollektiva som den individuella mänskligheten, tillika med hela den manifesterade naturen, är vehiklet för (a) den enda universella principens andning i dennas första differentiering, samt för (b) de otaliga "andningar" som utgår från denna enda ANDNING i dess andra och följande differentieringar, i den mån naturen och dess många *människosläkten* fortskrider nedåt mot de i materialitet alltjämt tillväxande planen. Den första andningen besjälar de högre hierarkierna, den andra - de lägre på de alltjämt nedåtgående planen.

I kväll skall vi hoppa över en del frågor som vi borde tagit i betraktande, till exempel de oerhört viktiga frågorna om döden och om vänsterhandsvägen, för att nämna några. I stället skall vi (trots att vi inte lagt en tillräcklig grund för det) göra vårt bästa för att förklara vad den forntida visdomen menade när den talade om *tillvarosfärer*. Det vanliga ordet för en sådan sfär är "plan", och det ordet har sitt värde i att vi är vana vid det. Men vi måste tänka på att "plan" är ett svävande ord, ty som det allmänt används kan det betyda nästan vad som helst. Och det ger inte uttryck åt den grundläggande tanken att de inre världarna faktiskt är verksamhetsfält, tillvarosfärer, verkliga individuella *världar*.

Som ni säkert kommer ihåg så ritade vi förra gången upp sju parallella linjer, som illustrerade de sju kosmiska element i vilka de sju kosmiska energierna eller principerna - tillvarons energi-medvetandesida - arbetar. Tänk på att dessa element, de kosmiska elementen, är världar. Kalla dem plan om ni vill, men de är faktiskt världar. Jag menar inte att de ovillkorligen är glober, dvs solida sfäriskt kroppar. De finns omkring och i globerna, och likväl är de verkliga världar, verksamhetsfält, medvetandeområden. Och vart och ett av dessa kosmiska element är inte bara en värld utan också fyllt av sina egna "människosläkten", oräkneliga till antalet. Mänskligheten är bara ett av många sådana.

Den uråldriga visdomen säger att det finns sju huvudklasser av sådana människosläkten på varje planetkedja, och att människan på denna glob D i vår kedja står i spetsen för de så kallade naturrikena under henne. Naturrikena kallas på vanligt språk människoriket (som felaktigt blandas ihop med djurriket), djurriket, växtriket och mineralriket. Och nedanför det sistnämnda har vi elementernas tre riken. Elementerna kan vi kalla för naturandar eller undersläkten, tillvarons under-livsvågor. Och som ni vet, så ritade vi i den bild vi använde vid förra sammankomsten en triangel för att markera de tre högre eller arupa eller formlösa världarna, vilka tillsammans med de sju nedanför liggande utgör de tio i en fullständig hierarki.

De kosmiska elementen eller världarna eller sfärerna delas alltså i *lokaer* (ett sanskritord som betyder "platser" i bemärkelsen världar) och *talaer*. Dessa anges nedan med de namn som de har i Indiens brahmanska litteratur. Vi använder oss av de namnen för bekvämlighetens skull, eftersom de finns i den brahmanska litteraturen och är mer eller mindre kända. Detta innebär dock inte ovillkorligen att vi accepterar alla de idéer, som i de brahmanska urkunderna är förbundna med dessa namn. Vi använder dem för att de visar att det faktiskt finns sju världar eller lokaer och sju lägre världar eller talaer, vilka vi i kväll skall börja definiera och beskriva.

Observera att de sju kosmiska principerna och elementen faktiskt är dessa fjorton lokaer, eller rättare sagt lokaer och talaer, sju av varje. Vi börjar med att räkna upp dem:

Satya-loka .....1 ..... Atala
Tapar-loka .....2 ..... Vitala
Janar-loka .....3 ..... Sutala
Mahar-loka .....4 ..... Rasatala
Swar-loka .....5 ..... Talatala
Bhuvar-loka .....6 ..... Mahatala
Bhur-loka .....7 ..... Patala

Vi börjar med lokaerna. Först har vi den högsta, dvs den innersta, *satya-loka*, ett ord som betyder "verklighetsvärld". Så kommer *tapar-loka*, ett sammansatt sanskritord som betyder "hängivandevärld" i bemärkelsen meditation, kontemplation, introspektion. Därefter har vi *janar-loka*, från den sanskritrot som

betyder "födelse", *mahar-loka* som betyder "stor", *swarloka* som betyder "himmel", *bhuvar-loka*, ett gammalt ord som kommer från sanskritroten *bhu* som betyder "växa" eller "utveckla", och slutligen *bhur-loka*, den lägsta. De motsvarande talaerna, räknade uppifrån de högre ner till de mer materiella, är *atala*, *vitala*, *sutala*, *rasatala*, *talatala*, *mahatala*, *patala*.

Den första tanken vi skall koncentrera vår uppmärksamhet på är den, att dessa lokaer och talaer inte befinner sig ovanför varandra som pinnarna på en stege. De genomtränger varandra, de är inmängda i varandra. De inte bara blandas med varandra utan sammansmälter. En människotanke till exempel, är inte ovillkorligen rent gudomlig eller rent ond. Den är sammansatt, en komposition av bådadera, men inte bara en blandning. Det ligger inte någonting så mekaniskt i detta faktum. Vi studerar eteriska och andliga ämnen. Lokaerna och talaerna sammansmälter. Elektriciteten till exempel, vare sig vi kallar den materia eller energi, är tvåpolig. Det finns en positiv pol och en negativ pol. Vi kan kalla lokan för den ena polen och dess motsvarande tala för den andra, ty dessa svarar parvis mot varandra. Varje loka har sin motsvarande tala. *Satya-loka* svarar mot *atala*, *tapar-loka* mot *vitala* osv ner till de lägsta, *bhur-loka* och *patala*.

I den brahmanska litteraturen sägs vanligen att lokaerna är "himlarna" och talaerna "helvetena". Detta är ett sätt att uttrycka en storslagen sanning, men vi måste vara försiktiga med orden himlar och helveten på grund av de felaktiga religiösa idéer man i Europa har förbundet med dessa ord. Den verkliga esoteriska betydelsen är att lokaerna utgör den lysande bågen, eller rättare sagt det flöde av natur och av varelser i vilka anden eller den lysande bågen dominerar. Och talaerna utgör skuggornas båge, den skuggiga bågen, eller rättare sagt det flöde av natur och av varelser i vilka materia dominerar. Varje loka samverkar med sin respektive tala. Här har vi en grundläggande idé. Man kan inte skilja de båda åt.

Vart och ett av de sju kosmiska elementen korresponderar med var och en av lokaerna och var och en av talaerna. Med andra ord så inverkar de sju lokaerna och de sju talaerna på vart och ett av de kosmiska elementen, på var och en av de kosmiska världarna. Vidare har var och en av vår planetkedjas sju glober genom "återspeglning" sina egna sju lokaer och sju talaer. Ni känner ju till den gamla esoteriska princip som ligger till grund för allt vårt tänkande, och som uttrycks i det så kallade hermetiska axiomat "Som där uppe, så här nere. Som här nere, så där uppe" Innebörden är att någon laglöshet inte finns i vårt universum, inte i någon enda del av detta. Allting är sammanlänkat med allting annat, och det högre återspeglas eller rättare sagt återspeglar sig själv i det lägre. Det lägre är faktiskt det högres uttryck, eller som vi sagt vid våra senaste tre eller fyra sammankomster, de lägre världarna är klädnader för (eller uttryck för eller återspeglar av) de högre. Ingenting är skilt från någonting annat. Ni vet att buddhisternas största irrlära (och även vår egen) är den så kallade avskildhetens irrlära, föreställningen eller tron att någonting är eller kan betraktas som fristående från det hela. Detta är också vad de kristna menade när de talade om "den som hädar den helige ande". De få tidiga kristna som var invigda betraktade denna händelse som den avskryvaste bland synder, och de hade rätt.

När vi nu kommit så här långt kan vi se att talaerna eller de lägre världarna *faktiskt är de kosmiska elementen*, var och en i vart och ett. Är denna tankegång tydlig? De energier - materiella, eteriska, psykiska, andliga, gudomliga osv - som verkar genom dessa talaer eller världar, genom dessa verksamhetsfält, är *kosmos principer*, de medvetanden som uppfyller rummet och faktiskt är rummet själv. Och dessa senare är lokaerna.

Vi har sagt att dessa element kan anses vara ordnade ungefär som skikten i en lök. Detta är en mer tankeväckande och därför bättre bild än "plan"systemet, även om också det systemet användes i forna tider. Vi sade vidare att dessa jordens skikt, dessa kosmos skikt, blir mer eteriska, mer andliga, allteftersom de går inåt. Men vi menar inte - lägg noga märke till detta - att de andligare eller inre världarna eller sfärerna är mindre till omfånget än det yttersta höljet. Storlek har ingenting alls att göra med eteriska eller andliga förhållanden. Omfång eller volym i sig har ingenting alls att göra med medvetande. Hur kan vi då förena de två till synes varandra motsägande påståendena, att ju närmare man kommer någontings materiella medelpunkt desto tätare är detta, och ju närmare man kommer någontings andliga medelpunkt desto gudomligare är detta? De gamla grekiska så kallade atomistiska filosoferna, sådana som Demokritos, Leukippos och Epikuros, liksom den romerske skalden Lucretius, sade till exempel i sina atomistiska teorier att himlen bestod av de finare och subtilare atomerna, medan jorden och planet- och stjärnkropparna bestod av de atomer som var grövre och tyngre och därför föll samman, dvs attraherades kraftigare till varandra. Detta är sant nog, ty det är ett påstående som görs från talasidan, dvs från materiasidan. Men hör här.

Vi har ofta talat om ett layacentrum såsom materians sjunde eller högsta grad (eller andens första), den punkt där materian försvinner in i högre regioner, materians nirvana, nirvanat för varje varelse för vilken det är hjärtat, medelpunkten. Vårt layacentrum som människor är vår atman, vårt universella Jag. Varje glob är också en atom eller en monad eller en gud, beroende på vilken värld vi anser att den befinner sig i. Layacentrat befinner sig i vår varelses medelpunkt eller hjärta. Det är faktiskt kärnan i vår varelse och därifrån utstrålar, liksom strålarna från solen, energierna, elementen, varelsenhöjerna. Dessa energier och element eller höljen blir i en bemärkelse grövre allteftersom de avlägsnar sig från medelpunkten. Men ju mer eteriskt ursprungsplanet eller ursprungsvärlden eller ursprungssfären eller det ursprungliga verksamhetsfältet är, desto andligare är den skapande medelpunkten och desto vidsträcktare dess utflöde av strålning. Är tankegången tydlig? Det andliga väsen som oavbrutet flödar genom layacentrat har strålar som når långt bortom de mer materiella klädnaderna. I den lägsta klädnaden når strålarna dock knappast bortom dennas egna kringkurna gränser. Vi kan ändra bilden något och säga att människans eller globens andliga inre områden är auraäggets olika "plan" eller grader eller sfärer. Läran om detta är en av våra heligaste, en lära om vilken ytterst lite blivit sagt.

Låt oss belysa detta med några exoteriska uppgifter om de tre lägsta lokaerna, bhur-loka, bhugar-loka och swar-loka. Bhurloka sägs i de exoteriska brahmanska böckerna vara vår jord. Området för dess inflytande når obetydligt längre än atmosfären. Bhugar-loka sägs ha strålar (eller en atmosfär) som når till solen, fastän den är världen eller lokan näst innanför jorden - inte ännu en fysisk värld inom den fysiska jorden av typen ett nytt skikt i en lök, utan en eterisk värld innanför den fysiska jorden. Och swar-loka är en ännu mer eterisk eller andlig värld innanför bhugar-loka, som har strålar (eller en atmosfär) som når ända till Dhruva, polstjärnan. Detta får belysa förhållandet.

Härav kommer sig det naturliga faktum, att vi inte skulle kunna ha någon förbindelse med varelser utanför oss själva eller bortom oss själva, och inte heller med andra planeter och med solen och andra solar, om inte dessa atmosfäriska bärare, dessa auriska strålar, dessa atmosfärer, fanns. Det är genom dem som vi kommer i kontakt med andra varelser och glober och världar - såväl på vårt eget som på andra plan. Är detta klart? En magnet har sin magnetism eller magnetiska atmosfär som når utanför den själv. Detta kan vara en illustration. Den magnetiska atmosfärens räckvidd har givetvis sina gränser, och i samma bemärkelse har alla lokaerna och talaerna sina atmosfärer. De inre har de atmosfärer som når längre än de yttre lokaerna och talaerna, som når allt längre ju längre in vi går.

Också patala, den lägsta av talaerna, sägs vara vår jord. Detta påstående är riktigt, sett ur de kosmiska planens synvinkel. Lägg också på minnet att lokaerna och talaerna är naturens tvåpoliga element, tillvarons tvåpoliga världar, de uppåtstigande och de nedåtstigande, de involverande eller talaerna och de evolverande eller lokaerna. I början av en manvantara "nedstiger" vi i manifestation längs den skuggiga bågen genom att talaernas aktivitet dominerar över lokaernas. När vi nått jorden, som är vändpunkten, stiger vi upp längs den lysande bågen. Då har lokaerna blivit de dominerande och talaerna drar sig tillbaka.

Satya-loka skulle inte kunna existera utan åtala som sitt vehikel, sin nedre pol. Tapar-loka skulle inte kunna existera utan vitala som sin nedre pol, osv skalan utför. Detta förhållande är ytterligt svårt att förklara på ett europeiskt språk, och ändå är det faktiskt fråga om en av de enklaste föreställningarna. Vi måste först rena vårt sinne från mekaniska idéer. Vi måste förstå att vi här sysslar med andliga och psykologiska och eteriska ämnen och ting. Det skulle inte kunna finnas någon lysande båge utan lokaerna och inte någon skuggig båge utan talaerna såsom respektive grundvalar. Och när vi säger lysande eller skuggig båge menar vi inte en verklig båge, ty vi använder oss av ett bildligt uttryck. Vi syftar på de världar och de processer och de flöden av varelser i naturen, genom vilka, eller i vilka, eller med hjälp av vilka vi stiger ner i manifestation, eller med hjälp av vilka vi å andra sidan höjer oss och växer upp till andlig storhet.

Sådana är de två bågarna. Kraft, renhet, välvilja, medkänsla, medlidande, barmhärtighet etc - alla dessa egenskaper är tecken på att den varelse som besitter dem evolverar anden inom sig och höjer sig, stiger upp längs den lysande bågen. Och där vi ser själviskhet, orenhet, ovänlighet, grymhet, svek, hyckleri etc, är detta tecken på att den varelse som besitter dessa egenskaper står under inflytande av den fallande eller skuggiga bågen, talaerna. Icke desto mindre är lokaerna och talaerna ända från begynnelsen och i båda riktningarna sammanflätade med varandra och samverkar med varandra, ty de är ande och materia.

Lokaerna och talaerna verkar därför var och en inom de övriga. Vår jord till exempel, den glob på och i vilken vi

lever, har sina egna särskilda sju lokaer och sju talaer. Kosmiskt sett är den fysiska lokan och talan för våra nuvarande fysiska ögon bhur-loka och patala, eller vår jord. Denna är patala om vi betraktar den ur materiell synvinkel och bhur-loka om vi betraktar den från energi-medvetandesidan, från den ädlare eller bättre sidan, den sig höjande sidan. Glöm inte att lokaer och talaer alltid verkar och existerar två och två, en av varje slag i par, och på varje plan.

De sju kosmiska principerna, som alltså är de respektive lokaerna, och de kosmiska elementen, de sju talaerna, är alla (sju av varje) återspeglade i var och en av vår kedjas sju glober. "Som där uppe, så här nere. Som här nere, så där uppe." Det lilla är som det stora. Mikrokosmen är bara en liten bild eller kopia av makrokosmen.

Antag att vi beträffande dessa lokaer och talaer frågar oss var vi står på skalan. Var befinner vi oss i loka och tala? Vi är ju på den fjärde *globen* i vår kedja. Låt oss alltså ta den fjärde lokan och den fjärde talan, dvs mahar-loka som korresponderar med rasatala. Men vi är också i vår planetkedjas fjärde *rund*. Därför får vi den här tvåpoliga principen starkt betonad av fjärderundsegenskapen, dvs mahar-loka och rasatala ännu en gång. Vi är vidare i den femte *rotrasen* på den fjärde rundens fjärde glob. Fastän vår rottra evolverar på denna fjärde glob och i denna fjärde rund representeras den av swar-loka och talatala. "Hjul inom hjul", som den judiske profeten Hesekiel så vackert uttryckte det.

Var befinner vi oss då vad de kosmiska elementen beträffar? Svaret på den frågan gav vi för en stund sedan. I sin framställning av dessa element i Den Hemliga Lära - som vi återgav vid förra sammankomsten - visar H P Blavatsky att vår glob Jordan befinner sig i det lägsta av de kosmiska elementen, i det sjunde nedåt räknat. Det kosmiska element i vilket vi och denna glob vistas, är därför kosmiskt sett bhur-loka och patala.

Det är aktiviteterna och samspelet, sammanvävningen av lokaer och talaer, av de olika elementen och krafterna och principerna, som gör varje framställning av dem så komplicerad. Detta gör kunskapen värdefull, ty kunskapen om dessa ting ropas inte ut från hustaken. Den ges som vi tidigare sagt som belöning åt dem som befunnits värdiga och väl kvalificerade.

Låt oss närma oss de här frågorna från ett annat håll. Var på de kosmiska planen befinner vi oss? Det har sagts att Brahma lever ett hundra av sina år. *Brahma* är ett sanskritord som står för vårt soluniversums, dvs vårt solsystem, andliga energi-medvetandesida, och Brahmas ägg är detta solsystem. Det har vidare sagts att Brahma nu levt hälften av sitt liv, att han levt femtio av sina år - en tidsrymd som vi i våra år anger med femton siffror. 155.520.000.000.000 har gått sedan vårt solsystem med sin sol påbörjade sin manvantariska färd. Det återstår därför ytterligare femtio sådana år innan systemet går till vila, pralaya. Eftersom bara hälften av den evolutionära färderna är fullgjord, befinner vi oss vid botten av den kosmiska cykeln, dvs på det lägsta planet.

Och var befinner vi oss på den här planeten? Även här befinner vi oss på det lägsta planet, ty eftersom vi är i den fjärde runden har vi bara tillryggalagt hälften av vår väg. Som ovan sagts är det lägsta kosmiska planet bhur-loka och patala. Ett faktum är dock att vi avverkat ett stycke av den lysande bågen, ty vår planetkedja är mánkedjans barn, och mánkedjan befann sig just på den lägsta nivån.

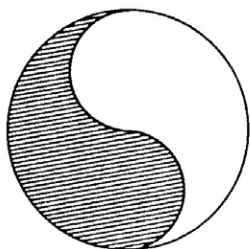
De här idéerna läggs i kväll fram för er som tankeväckande påståenden att fundera vidare på. Gör först klart för er att universum enligt det uråldriga systemet indelas i sju tillvaronivåer, vilka är världar, lokaer och talaer, dvs dessa världar är genomgående polariserade till parvisa lokaer och talaer. Vår jord visar dem såsom tvåpoliga därför att den är den enda planeten på det här planet, i det här kosmiska elementet, i just den här graden eller sfären. Den är vändpunkten i vår planetkedja där materia-ande väger jämnt, vilket gör den tvåpolig. Gör också klart för er att var och en av vår kedjas sju glober har sina egna sju lokaer och talaer. Som vi tidigare sagt så kallas de himlar och helveten. Inte för att de är himlar och helveten i ordens europeiska betydelse, men de representerar vad såväl planeten som människan beträffar tillvarons två sidor, manifestationens dualitet, den högre och den lägre naturen om ni så vill.

Låt oss gå lite längre. I var och en av vår världs parvis samverkande sju lokaer och sju talaer finns oräkneliga skaror av varelser. I de högre lokaerna och talaerna befinner sig tänkande och medvetna varelser. Vårt människosläkte (vår stam, vår livsvåg) består av sådana. Dessa lokaer och talaer genomtränger varandra. Som H P Blavatsky säger på ett förnämligt ställe i Den Hemliga Lära så har de var och en sina egna "geografiska" sfärer. De respektive invånarna i de olika lokaerna och talaerna lever i sin egen värld, ägnar sig åt sina egna

uppgifter, arbetar ut sin egen karmiska bestämmelse, liksom vi gör i vår värld. Det är människans självupptagenhet som ligger bakom det dåraktiga påståendet att vårt släkte är det enda släktet av intelligenta varelser i det gränslösa kosmos. Denna självupptagenhet sträcker sig till och med så långt, att man förnekar förekomsten av intelligens och medvetande hos varelser också på andra fysiska planeter. Detta är en inställning som är oacceptabel för verkligt tänkande människor, därför att den inte är grundad på någonting annat än okunnighet och dårskap. Ingenting talar till förmån för denna inställning. Tvärtom talar allting - logik, intellekt, analogi, jämförande tankegångar, intuition - klart för motsatsen, och säger att det inte finns en atom i rymdens ändlösa regioner som inte är helt uppfylld av sina egna passande och vederbörliga varelsesläkten.

Jag ber er hålla dessa lokaer och talaer i minnet. Tänk alltid på dem såsom par, varje sådant par bestående av en loka och dess motsvarande tala. De samverkar alltid och är lika oskiljaktiga som positivt och negativt, lika oskiljaktiga som gott och ont, lika oskiljaktiga som ande och materia. De representerar och är faktiskt tillvarons två sidor, inte ovillkorligen den kroppsliga sidan och den andliga sidan, utan de två kontrasterande krafterna, naturens två motsatta sidor, nattsidan och ljussidan, den skuggiga sidan och den lysande sidan.

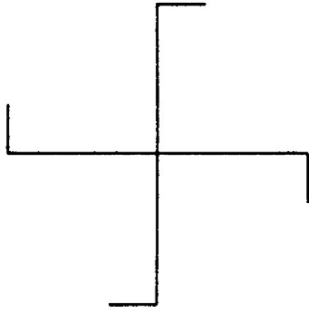
Jag vill så fästa er uppmärksamhet på tre bilder, tre mycket gamla symboler från atlantidisk tid. De är fulla av tankeväckande innebörd som knyter an till det vi studerar i kväll. Låt oss börja med cirkeln som delas i två delar av en dubbelkrökt linje.

Utgående från omkretsen och återvändande till omkretsen löper linjen runt och bildar en figur, vars ena sida är skuggad medan den andra lämnats blank. Figuren är en buddhistisk favoritsymbol. Den återfinns överallt i Orienten, dock särskilt i buddhistiska länder, och utgör ett av den buddhistiska konstens favoritmotiv. All buddhistisk konst är givetvis religiös konst. När vi betraktar den skuggade sidan finner vi att linjen lämnar omkretsen vid den högsta punkten, kröker sig först åt det ena hållet och sedan åt det andra, för att så vid den lägsta punkten återvända till omkretsen. Där linjen återvänder till omkretsen börjar den sida som lämnats blank eller tom att breda ut sig i motsatt riktning. Denna sida utgör en del av cirkelns omkrets, vilken del stiger uppåt tills den når toppunkten, där den förenar sig med den andra linjen. Den senare löpte först ner från den punkten som den dubbelkrökta linjen, för att återförena sig med punkten efter att ha bildat omkretsens andra sida. Dessa båda sidor representerar lokaerna och talaerna, eller andens involution och materians evolution respektive andens evolution och materians involution. De båda är förenade och oskiljbara och utgör en enda figur. Cirkeln väcker också tanken på det gränslösa Alltet. Den skuggade sidan pekar på talaerna, den mörka sidan eller materiasidan. Den sida som lämnats tom pekar på andesidan, det gränslösa Alltets, det gränslösa Jagets, stora obegränsade tomhet.

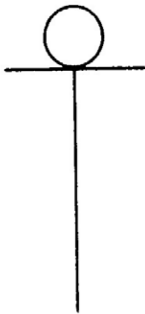
Jag tycker att denna figur, denna symbol, är en av de vackraste och mest tankeväckande som jag någonsin träffat på. Ju mer man studerar den, desto mer inspirerar den tänkandet. Den visar som sagt våra lokaer och talaer såsom oskiljbara och samverkande. Den visar andens nedstigande och materians uppstigande såsom samordnat och samtidigt. Och den visar andens evolution och materians involution tillbaka till anden, från vilken den kom och vilken den i grund och botten är.

Vi går så över till nästa uråldriga symbol. Det är svastikan, en annan buddhistisk favoritsymbol som också återfinns överallt i Orienten, för att inte säga över hela världen. Den antyder först rörelse, evolution. De i räta vinklar böjda armarna antyder liv, rörelse, framåtskridande och mycket annat.

Lägg därefter märke till korset. Vi kommer nu till korsets symbolbetydelse, som vi helt kort skall beröra i kväll. Den vertikala linjen står för den så kallade anden, och den horisontella linjen står för den materia vilken anden inträder i och färdas genom. De två verkar tillsammans. Tar man bort en arm eller en av de två linjer som bildar svastikan, så har man inte längre en svastika. Också detta väcker tanken på de oskiljbart förenade lokaerna och talaerna.

Den tredje av symbolerna är för nutida lärde känd som det egyptiska tau eller öglekorset. Också detta är en mycket gammal symbol från den atlantidiska tiden, och återfinns på ryggarna på några av Påsköns stenstatyer.

Betrakta cirkeln på korsets topp och den vertikala linje som utgår från den. Detta symboliserar andens nedstigande i materia - som är den horisontella linjen - från det gudomligas sfär. Innebörden är densamma som svastikans. Den senare lägger dock särskild tonvikt på medvetandenas rörelser och cirkulationer i rymden, på evolutionen, medan öglekorset representerar ett högre plan - den kosmiska tillvarons ursprungliga rörelser och tillstånd.

Dessa symboler är verkligen mycket vackra. Vi har ingen anledning att besudla vårt tänkande genom att uppmärksamma den falliska betydelse som tillskrivits dem. Symbolerna kan tolkas på det sättet, ty man kan förnedra allting. Allt liv är ett, och ett enda mönster återkommer överallt. Men vi skall inte tala om detta. Det väsentliga att framhålla nu är att vi i dessa urgamla symboler, och särskilt i den tvåpoliga bivitale loka-talafigur vi först behandlade, finner den tankeväckande konturteckningen, den symboliska formen eller mönstret, till hela läran om de högre och lägre tillvarosfärena (kosmiska och mänskliga), dvs till lokaerna och talaerna.

Det är ännu en sak som jag vill fästa er uppmärksamhet på. Jag vill framhålla, åtminstone antydningssvis, det fullständiga sambandet mellan allt som lever, den fullständiga sammanhållningen hos tillvarons mekanism, om man kan uttrycka det så. Cirkulationerna i kosmos försiggår inte på måfå utan från sfär till sfär, från värld till värld, från plan till plan. De genomförs av och genom medvetanden, vare sig dessa är gudar, monader, själar eller atomer som verkar i de olika elementen. I vårt solsystem sker cirkulationerna i all synnerhet genom solen och planeterna, särskilt till och genom deras lokaers och talaers respektive inre atmosfärer.

Inom ockultismen finns det sju heliga planeter. Det finns många fler planeter i vårt solsystem, många fler än våra vetenskapsmän medger, men bara sju planeter betraktas som heliga. Och varför? Vi kan åtminstone säga så mycket som att dessa sju planeter är heliga för oss invånare på den här globen därför att de överför de sju kosmiska huvudenergierna från solen till oss. Våra sju principer och våra sju element leder sitt ursprung från

detta sjufaldiga livsflöde.

Låt oss se på detta i ett annat ljus. På det här planet är vår fysiska glob Jorden ensam, men på de tre övriga tillvaroplanen befinner sig vår planetkedjas glober två och två. De utgör dock inte vår jords sju principer. Detta är en falsk analogi, en felaktig jämförelse. Vi måste se upp så att vi inte vilseleds av sådana falska analogier. Vår globs sju principer är de sju lokaer och de sju talaer som särskilt hör till jorden. Och de sju principerna hos var och en av vår planetkedjas övriga sex glober är de respektive lokaer och talaer som hör till respektive glob. De två globerna på vart och ett av de tre planen över oss, som tillsammans utgör de övriga sex globerna i vår planetkedja, erhåller sin respektive livsenergi, sitt respektive inflöde av intellektuella och andliga energier och varelser, från solens respektive lokaer och talaer. Det finns sju solar, men bara en sol på detta plan, liksom vår glob är ensam på detta plan, det lägsta av de sju kosmiska planen.

[Till Kapitel 37](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 37

Den kosmiska byggnaden. Lokaer och talaer: Principer och element är världar - inte bara tillstånd. Rummet, den yttersta verkligheten.

Maitreya: Jordens hela sfär har du beskrivit för mig, du utomordentlige brahman, och jag vill nu också ha en beskrivning av de övriga sfärerna (ovan världen) - bhuvar-loka och de andra - och av de lysande himlakropparnas ställning och storlek. (Vishnu-purana 2,7)

Hon sade: "Det, Yajnavalkya, som är ovan himlen, det som är nedanför jorden, det som är mellan dessa båda, himlen och jorden, det som man kallar det förflutna och det närvarande och det kommande - över vad är detta vävt?"

Han sade: "Det, Gargi, som är ovan himlen, det som är nedanför jorden, det som är mellan dessa båda, himlen och jorden, det som man kallar det förflutna och det närvarande och det kommande - över rummet enbart är detta vävt.

"Över vad är då rummet vävt?"

Han sade: "Det, Gargi, kallar brahmanerna för Det Oförgängliga..."

"Det förtär ingenting.
Ingen förtär det..."

"Sannerligen, Gargi, Det Oförgängliga är åskådaren som inte syns, åhöraren som inte hörs, den otänkbara tänkaren, den oförstådde som förstår. Utom Det finns det ingenting som ser. Utom Det finns det ingenting som hör. Utom Det finns det ingenting som tänker. Utom Det finns det ingenting som förstår. Över detta Oförgängliga, Gargi, är rummet vävt [Det är RUMMET självt]." (Brihadaranyaka-upanishaden 3, 8, 6-8, 11)

Om broderskapet etiskt sett är "det förlorade ledet" i västerländskt tänkande, kan vi då inte också säga att den andliga och intellektuella svagheten i detta västerländska tänkande beror på förlusten av idén om att det universum som vi förnimmer eller känner till bara är företeelsernas skal? Som västerlänningar har vi förlorat den forntida världens kanske mest upphöjda föreställning, en föreställning som dock fortfarande hålls levande över större delen av jordklotet. Denna föreställning - som för många är kunskap - omfattar det faktum att den yttre värld som våra fysiska sinnen förnimmar bara är företeelsernas hölje, verklighetens hölje, och att det mesta finns innanför, bakom den fysiska tillvarons slöja. Tänk på vad detta betyder. Vi ser bara tingens skal, deras hölje. Men alla de stora drivande krafterna kommer inifrån, alla de stora omloppen i kosmos försiggår innanför det synliga yttre. Denna sanning var kärnan i fornvärldens religiösa och filosofiska föreställningar. Ännu i dag utgör den i stor utsträckning i Orienten och bland de så kallade ociviliserade folken - degenererade arvtagare till gångna tiders upphöjda visdom - den religiösa och filosofiska tanke, som får dem att leva och dö i stilla frid och hoppfullhet. Om vi tänker efter ordentligt förstår vi, att vi måste gå bakom denna yttre slöja och tränga djupare in i företeelsernas kärna om vi vill lösa livsgåtorna, de stora frågorna på det mänskliga tänkandets olika områden - det religiösa, det filosofiska och det vetenskapliga.

Denna tanke är sublim därför att den innehåller det grundläggande i en sann förklaring av livet, och därför att den är en verklig nyckel till förståelsen av de idéer som var drivkraften bakom gångna tidsåldrars civilisationer. Vår civilisation kommer aldrig att bli det som den borde vara, och som den i sanning är avsedd att bli, förrän denna gamla tanke bringas tillbaka till människornas medvetande. Då skall den ge dem en förnuftig förklaring på tillvarons problem, och vara vägledande för deras livsföring. Människorna kommer då att leva på rätt sätt därför att de förstår att det som människans intellekt kallar rättvisa, dvs ordning, styr hela universum.

Vi läser ännu en gång det avsnitt på sidorna 541 och 542 i Den Hemliga Läran II som vi redan läst vid fyra eller fem tillfällen, ty detta avsnitt tecknar fortfarande huvudtemat för det vi tar i betraktande och försöker förstå:

Den hemliga läran betonar som ett självklart faktum att såväl den kollektiva som den individuella mänskligheten, tillika med hela den manifesterade naturen, är vehiklet för (a) den enda universella principens andning i dennas första differentiering, samt för (b) de otaliga "andningar" som utgår från denna enda ANDNING i dess andra och följande differentieringar, i den mån naturen och dess många *människosläkten* fortskrider nedåt mot de i materialitet alltjämt tillväxande planen. Den första andningen besjälar de högre hierarkierna, den andra - de lägre på de alltjämt nedåtgående planen.

Vi fortsätter i kväll vårt studium av den kosmiska byggnaden. Denna är uppförd på det sätt som vi beskrev förra gången, dvs av lokaer och talaer. Utan tvekan visade de som var närvarande stort tålamod när de lyssnade till framställningen, och såg hur oerhört svårt det är att ge en första framställning av dessa ämnen. De förstod att vi följde de studiemetoder som användes i de forntida mysterieskolorna. En av dessa metoder innebar att läraren, då man grep sig an med ett nytt ämne, aldrig lade fram dess lärör öppet och fullständigt. Först gav han vinkar och snuddade vid ämnet, gick runt omkring det utan att gå närmare in på det. Det fanns flera skäl till att göra på detta sätt, och dessa skäl grundade sig på djupgående kunskap om den mänskliga psykologin. Hela strävandet går ut på att sätta den studerande i stånd att bryta upp sina egna inkörda tankebanor. Enligt den kännedom vi har om den mänskliga naturen, så finns det antagligen ingenting som så eggat människans sinne, eller gör detta mer stridslystet, som att kasta fram en idé. Låt den studerande först känna att han dras in i tankegången på omvägar och genom en vädjan till hans egen inre ande. Ty han vill först och främst själv bryta upp sina tankeschabloner och förstå på eget initiativ, och det har han rätt i. Vår första plikt är att öppna vägen för sökaren *att tänka själv*.

Vi följde förra gången den här metoden, och skall i kväll gå rakt på ämnet för att klara upp den skenbara oredan.

En av de andra metoder som vi av samma skäl som ovan har följt - vilket ni säkert lagt märke till - är att använda det uttryckssätt som kallas paradox. Vi måste framför allt hindra tänkandet att stelna i en viss tankegång. Erfarenheten visar att det bästa sättet att göra detta är att först tala kring och om ett ämne, för att sedan lägga fram en sida av det och därefter om möjligt något motsägande, antitesen eller den polära motsatsen till det som först lades fram. Det sinne som genomgår denna process fattar snart vad som pågår och säger till sig själv: "Jag skall inte låta tänkandet stelna i den här tankegången. Det kommer mer, det kommer andra synpunkter. Jag väntar med att ta ställning." Detta förfaringssätt bidrar mer än någonting annat till att förhindra dogmatism, vare sig det gäller religion, filosofi eller vetenskap. Men märk väl att det här sättet är raka motsatsen till de undervisningsmetoder som man i Västerlandet håller så högt, samtidigt som man är fascinerad av att substantialisera abstraktioner. Detta substantialiserande av abstrakta begrepp är som ni vet benägenheten eller försöket att tänka sig abstraktioner som verkliga väsen. Det är raka motsatsen till den metod som följdes inom alla forntida civilisationer, och i vår tid följs i Orienten, vid behandlingen av djupa psykologiska och andliga ämnen. Forna tiders kloka lärare visade människorna att substantialiserandet av abstraktioner distraherar sinnet och leder det bort från tillvarons grundsanningar. Ty sinnet känner sig för tillfället tillfreds med skenbilder i stället för realiteter, och värdefull tid går förlorad medan sinnet går vilse i labyrinter av överklighet. Detta är ett annat exempel på de forntida lärarnas djupa insikter i människans psykologi.

I den kristna tankevärlden finner vi att Paulus i sina brev till de olika så kallade församlingarna följer samma metod. Med hjälp av liknelser och bildliga uttryck ger han verkligt väsensinriktad undervisning på forntida sätt. Om de kristna skrifttolkarna, teologerna, studerade den forntida visdomen, skulle de åtminstone ha tillräcklig kunskap för att inte ta Paulus ord bokstavligt. Ty Paulus var en invigd, något som klart framgår av hans egna skrifter, även om han inte ovillkorligen var en hög invigd. Ordet *invigd* betyder bara en som har "trätt in i" ett system, och som därför har en viss kunskap om den uråldriga visdomen, som har mottagit en del av den och genomgått en eller flera av dess riter.

Ni vet att Paulus i Andra Korinthierbrevet 12:2-4 skriver: "Jag vet en man som lever i Kristus (Lägg märke till ordalydelsen. Han säger inte "Jag känner en vän till Kristus" utan "Jag vet en man som lever i Kristus".) och som för fjorton år sedan - om det nu var med kroppen eller utan den vet jag inte, men Gud vet det - han blev i alla fall uppryckt till den tredje himlen. Och jag vet att den mannen - om med kroppen eller utan, det vet bara Gud - blev uppryckt till paradiset och fick höra ord som ingen människa kan eller får uttala."

Just de ord som Paulus använder här, "höra ord som ingen människa kan eller får uttala", är de så att säga heliga ord som användes i den forntida undervisningens mystiska ceremoniel. Av detta framgår klart att mannen var Paulus själv, annars skulle han inte ha känt till dem.

Paulus säger att mannen, han själv, blev "uppryckt till den tredje himlen". Om våra teologer hade haft någon som helst kännedom om mysteriernas språk, så skulle de åtminstone ha förstått att uttrycket "tredje himlen" är ett gammalt symboliskt talesätt, som hör samman med initiationerna.

Vid tidigare sammankomster har vi sagt att kandidaten i forna tider, från och med den fjärde initiationsgraden, tillfälligt måste *vara* eller *bli* det som han dittills undervisats om. Han fick träda in i de olika lokaerna och

talaerna och för tillfället *vara* de ting som fanns där, för att *lära känna dem*. Ett av sätten att beskriva detta var att tala om att vara i eller av den första himlen, den andra himlen, den tredje himlen, den fjärde himlen osv. Detta var ett annat sätt för Paulus att säga: "Under min tredje initiation hörde jag sådant sägas som inte får avslöjas, som ingen människa kan eller får uttala."

Ett tydligt exempel på substantialiserandet av abstraktioner, på detta att ge både substans och form åt överkliga föreställningar, har vi i våra europeiska tänkares filosofiska och vetenskapliga skrifter, när de använder ordet *rum* som benämning för något som de betraktar som bara ett begrepp. Rummet är för dem bara en abstraktion, medan det för oss är det yttersta varat, verkligheten, all-livet. Tänk på vad detta betyder. Hypotetiskt sett är rummet gränslöst, det är vad vi kallar oändligt. Och ändå talar och skriver de om det som om det bara var en behållare, ett ändligt ting, och talar om "rummets dimensioner". Rummet kan såsom gränslöst all-liv inte ha några dimensioner. Man kan inte begränsa eller mäta det oändliga. Det de menar är materians dimensioner, mätning. De ställer upp en begreppsmässig abstraktion och begåvar sedan denna med ändliga egenskaper - substantialiserar den, som ovan sagts. Ty för dem är rummet en rent mental föreställning.

Några av våra västerländska tänkare talar också om "rummets fjärde dimension" och antyder att det finns andra utöver denna, en femte dimension och kanske en sjätte. Vi stödjer dock inte den idén. Rummet kan inte ha några dimensioner. Materia kan bara ha tre dimensioner, vilket man lätt inser när man uttrycker den manifesterade substansens gränser i längd, bredd och höjd, och ser att man då har täckt in det hela. Men vad är det då hos dessa sinnen som får dem att söka efter vad de så felaktigt kallar rummets dimensioner? Det är intuitionen, erkännandet av världar innanför det yttre skal eller hölje som vi tidigare talat om. Det finns i naturen ingenting sådant som en tvådimensionell värld eller en endimensionell värld, eftersom varje värld omfattar alla "dimensioner".

Tänk på vad vi menar när vi talar om kosmos principer och element. Elementen är världar, och principerna är de andliga energier, varelser, andliga intelligenser, som ligger till grund för dessa världar eller element och verkar genom dem. Och vad menar vi med världar? Vi menar just det som ordet i vanligt språkbruk kan stå för. Om vi går upp på ett hustak eller ut på en gata och ser på det som omger oss - stjärnorna, solen, alla varelsena på jorden - så ser vi en värld. Men denna är inte en glob. En glob är bara en av varelsena eller kropparna i en värld. När vi vid förra sammankomsten sade att lokaerna och talaerna inte är glober utan världar, så menade vi alltså just detta. Om vi vill, kan vi kanske kalla dem för sfärer, men vi får då inte använda ordet "sfär" i den fysiska, geometriska bemärkelsen. Vi får snarare använda det i en mer abstrakt bemärkelse, som när vi talar om någons verksamhetsfär, om musikens värld eller om den intellektuella världen. För vårt nuvarande syfte, för att beskriva lokaerna och talaerna, är dock ordet "värld" mycket bättre. Ur etymologisk synvinkel är "värld" däremot inte bra, ty detta anglosaxiska ord skrevs ursprungligen *weorold* och betydde "mansålder", dvs en människas levnadsålder, som på den tiden räknades som ett hundra år och i litterärt språkbruk stod för en tidsålder. Det är intressant att notera att ordet "värld" nära svarar mot betydelsen, eller rättare sagt mot de två betydelseerna, av det grekiska ordet *aion* (eon). För de grekiska gnostikerna betydde detta ord ursprungligen såväl en tidsepok som ett andligt väsen eller en andlig värld.

Om vi ser kosmiskt på lokaerna och talaerna, så är de *kosmos respektive principer och element*. Lokaerna är principerna och talaerna är elementen. Loka betyder "värld". Principerna är världar lika väl som elementen är det. Kosmos principer är högre kosmiska världar, och elementen är lägre kosmiska världar. Dröj ett ögonblick vid den här tanken och se hur enkel den faktiskt är. Vi ser den fysiska världen, det fysiska universum, runt omkring oss. I vår heliga vetenskap (ockultismen) sägs det oss att världen har sju så kallade plan. Som förut påpekats är ordet "plan" i vissa avseenden ett illa valt uttryck, ty folk förbinder det med dess geometriska betydelse av en flat yta. "Plan" är en obestämd term, men den är bekant och av det skälet lämplig. Elementen, talaerna, är världar, och det är lokaerna också. Tillsammans representerar de med andra ord det vi kallar kosmos sju principer. Kosmos sju principer motsvarar i sin elementsida talaerna, och de sju kosmiska principerna i och för sig, dvs den andliga sidan, motsvarar de sju lokaerna.

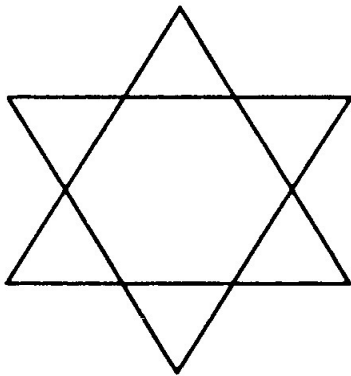
Våra svårigheter att förstå detta kan bero på att vi är så vana vid att tala om människans sju principer, och att vi som västerlänningar bara tänker på dessa såsom abstraktioner. Vana vid att substantialisera abstraktioner föreställer vi oss dem inte som verkliga egentliga ting, och har kanske därför i våra tankar reducerat dessa människans principer till nästan enbart ord. Men som vi tidigare sagt så har människan sju principer, och också sju element eller vehikler i vilka dessa principer verkar, varje princip i sitt passande vehikel, varje princip i sitt motsvarande element. Vi bör betrakta kosmos på precis samma sätt, ty människan är bara en återspegling av

kosmos, hon är makrokosmens mikrokosm. "Som där uppe, så här nere. Som här nere, så där uppe."

När vi alltså vet att vårt universum har sju plan, dvs ur en synvinkel sett sju element och ur en annan synvinkel sett sju principer eller en energi-medvetandesida, kan vi nu bestämt säga att elementsidan, vehikelsidan, materiasidan, den mörka sidan, är talasidan. De sju talaerna är kosmos sju element eller materiavärldar, och de sju lokaerna - som också är världar - är kosmos sju principer.

Om vi vore i stånd att höja oss till de högre kosmiska elementen och principerna, skulle vi finna vår härvarande värld upprepad - givetvis med vissa modifikation. Vart och ett av dessa element och var och en av dessa principer är en kosmisk värld, en tala respektive en loka.

En av de intressantaste bland forntidens gängse symboler, en symbol med vilken man beskrev dessa oskiljaktiga lokaer och talaer, är den som i Indien kallas Vishnus tecken och som av europeiska mystiker av någon okänd anledning kallas Salomos sigill. Denna symbol är en av de mest spridda och välbekanta av Asiens och Europas favoritsymboler.

Figuren består av två sammanflätade trianglar, av vilka den ena pekar uppåt och den andra nedåt. De är oskiljaktigt förenade när de bildar symbolen. Skiljer man dem åt så finns symbolen inte längre. Den triangel som har spetsen uppåt representerar lokaerna, och den som har spetsen nedåt representerar talaerna. Figuren är samtidigt en symbol för människans och för kosmos evolution, för tvåfalden i naturen och för växelverkan mellan livets andliga och materiella krafter. Om vi placerar en punkt i centrum av dessa sammanflätade trianglar förändras figurens symboliska innebörd omedelbart. Den övergår till att symbolisera den kosmiska evolutionens begynnelsestadium. Den blir någonting i stil med den symbol, som består av en cirkel med en i centrum inskriven punkt. Den blir också, sedd ur människans synvinkel, symbolen för det vi kallar en mästare, en mahatma. I denna senare betydelse skrivs symbolen ibland på ett förenklat sätt, med tre punkter i triangelform. De tre punkterna kan ha en fjärde punkt i centrum, en avkortad form av samma figur. Men i det fallet pekar triangeln alltid uppåt, ty den visar att den symboliserade människans längtan är uppåtriktad, och betecknar alltså uppstigandet genom lokaerna.

Detta leder oss till vårt nästa tema. På samma gång som det är sant att lokaerna och talaerna i en allmän bemärkelse är "tillstånd", så är detta fallet bara i den bemärkelse som himlar och helveten kan betraktas på det sättet. De är naturligtvis tillstånd, men de är också platser, ty varje varelse som befinner sig i eller i besittning av ett tillstånd måste *vara* någonstans. Devachan och nirvana är inte platser. De är tillstånd, tillstånden för de varelser som befinner sig i dessa respektive andliga förhållanden. Devachan är det mellanliggande tillståndet, nirvana det överandliga. Och avichi, vanligen kallat det lägsta av helvetena, är de andliga förhållandenas nedre pol. Dessa tre är tillstånd för varelser som har sitt hemvist i lokaerna och talaerna, dvs i det kosmiska äggets världar. När vi betraktar himlarna och helvetena som tillstånd, måste vi komma ihåg att helvete eller himmel inte är ett tillstånd som existerar i och för sig, som en värld gör. Varje helvete eller himmel är tillståndet för ett ting eller en varelse som befinner sig i det tillståndet, och som i sin egenskap av existerande enhet måste ha position eller plats. Och enligt de undantagslösa regler som styr kosmos måste sådana tillstånd motsvaras av liknande omgivningar - med andra ord, en varelse i himlen eller helvetet befinner sig i en motsvarande loka eller tala.

När vi nu slutar för i kväll hoppas jag att ni har en sak helt klar för er, nämligen att lokaerna och talaerna är kosmos - liksom varje glob i detta kosmos - principer och element, samt att varje glob har sju lokaer och sju

talaer. Dessa lokaer och talaer är oskiljaktiga, och var och en motsvaras av en liknande av det andra slaget. Detta är väl klart, eller hur? De två högsta tillsammans, de två lägsta tillsammans, och samma sak med de mellanliggande. Kom ihåg den bärande tanken att dessa lokaer och talaer är *världar*. De är inte bara tillstånd enbart. En varelse är i besittning av eller befinner sig i ett tillstånd, men ett tillstånd existerar inte i och för sig. Den idén uppkommer ur vårt sinnes förkärlek för att substantialisera abstraktioner. Ett tillstånd är en abstraktion. Det måste, för att bli något, besittas eller utvecklas av en varelse.

Kom slutligen ihåg att var och en av lokaerna och var och en av talaerna ur sig själv frambringar den som kommer näst efter i raden. Detta påpekade vi när vi studerade elementen. Den högsta på vardera sidan projicerar eller sänder ut den närmast lägre. Jämte sina egna särskilda karaktäristika, sin egen swabhava, innehåller denna näst högsta inom sig den högstas (sitt upphovs) natur, och sänder ut den tredje i ordningen nedåt. Och så fortsätter det skalan utför. Var och en av principerna och vart och ett av elementen är således en sjufald och innehåller inom sig underelementen av den eller de, av vilken eller vilka den är spegelbilden från ovan.

[Till Kapitel 38](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 38

Mysterieskolornas urartning och stängning. Nypythagoréiska och nyplatoniska system är den kristna teologins huvudkällor. Esoteriska och exoteriska läror: Symbolik.

Det har aldrig funnits och kan inte heller finnas mer än en enda allmängiltig religion, ty det kan bara finnas en enda sanning om Gud. Som en ofantlig kedja vars övre ände, alfa, förblir osynligt emanerande från en gudomlighet - i *statu abscondito* för varje primitiv teologi - omsluter den vår glob i alla riktningar. Den lämnar inte ens den mörkaste vrå obesökt innan den andra änden, omega, vänder tillbaka på sin väg för att åter mottas där den först emanerade. På denna gudomliga kedja var varje folks exoteriska symbolik upphängd. Dessa symbolikers mångfald av former förmår inte påverka deras innehåll, och under deras olika fulländade symboler för det materiella universum, vilka symboliserar dettas livgivande principer, är den ofördärvade immateriella bilden av den andevarelse som leder dem densamma...

Sålunda är alla religiösa minnesmärken från forna tider, i vilket land det än må vara, uttryck för identiskt samma tankar, till vilka nyckeln finns i den esoteriska läran. (H P Blavatsky, *Isis Unveiled* I, s 560-561)

Den slutsats som kan dras av allt detta är, att den konstantinska epokens hopkokade och dogmatiska kristendom helt enkelt är en avkomling av de många motstridiga sekter, själva halvblod, som var födda av hedniska föräldrar. (H P Blavatsky, *Isis Unveiled* II, s 334)

Men att påstå att kristendomen delgav människorna förut okända moraliska sanningar, vittnar om grov okunnighet eller uppsåtligt bedrägeri. (H T Buckle, *History of Civilization in England* I, s 129)

Det finns förmodligen få saker som irriterar människor mer än att man ifrågasätter deras religiösa uppfattning. Bortsett från det faktum att religionskrigen alltid varit historiens blodigaste och bittraste, så uppkommer även i det dagliga livet en känsla av antagonism inom människan om hennes religiösa tro blir utsatt för angrepp, även om denna tro är ganska vag. Hos belevade människor går denna antagonism inte på djupet, därför att de är villiga att ge sitt erkännande åt en uppfattning som skiljer sig från deras egen. Men ledsamt nog verkar det finnas mycket lite belevhet när det gäller religiösa känslor. Ingen människa tycker om att hennes religion blir föremål för hån eller åtlöje, ty för henne är hennes religion naturligtvis "den sanna religionen". Så har det alltid varit bland anhängarna till de olika religionerna. Det är bara de klokare som är villiga att ta en medmänniskas uppfattning i betraktande och fundera över den på ett objektivt sätt, angelägen om att få en viss kännedom om vad den andre tror eller ser.

I all synnerhet förhåller det sig så på de olika områdena av det västerländska religiösa tänkandet, vilket som vi vet härleder sig ur kristendomen och judendomen. De gamla religionerna, fornvärldens religioner, hade sina folkliga mytologier som allmänheten trodde på, och några av dessa gamla religioner finns fortfarande kvar i Orienten och på andra håll. Men till och med bland dem som inte blev invigda i de mysterier som gav människan en mer vittomfattande syn på sanningen och en djupare kännedom om den mänskliga naturen, till och med bland dem som inte hade - eller i våra dagar har - något annat än dessa olika mytologier att leva med, fanns respektive finns en känsla för olik tänkande. Inom alla dessa religioner, bara inte i kristendomen, menar dess anhängare att också andra människor kan veta något av värde. Jag har ofta undrat i hur stor utsträckning den kristna och kvasijudiska andan av antagonism gentemot andra människors trosuppfattningar finns bland oss själva, här i den teosofiska rörelsen.

Som vi alla vet så har den religiösa trångsyntheten resulterat i förföljelser, i olika former av fysisk och annan tortyr och i inkvisitoriska handlingar från de fanatikernas sida som för tillfället haft makt till detta. Man finner dock ingenting sådant i någon enda av de urgamla religionerna på vår glob, vare sig i nuvarande eller i förfluten tid. Hur kan det då komma sig att det har varit och fortfarande är på det sättet i de västerländska religionerna? Som vi tidigare sagt så ligger förklaringen säkert i det faktum, att dessa religioners anhängare förlorat nyckeln till den inre kunskapen i sina egna religiösa trosföreställningar. Och detta skedde för länge sedan. Gregorius av Nazians, kanoniserad som ett av den kristna kyrkans helgon, skrev till Hieronymus, ett annat av kyrkans helgon, följande beträffande det sätt på vilket lärorna borde meddelas:

Ingenting imponerar så mycket på människorna som mångordighet, och ju mindre de förstår desto mer beundran visar de. Våra fäder och lärare förkunnade ofta det som nödvändigheten och omständigheterna tvingade dem att förkunna, inte det de tänkte.

Om vi jämför detta med den anda som var drivfjädern i forna tiders stora religioner förstår vi, att det bland dessa

religioners invigda ansågs vara till men för människans själ om hon gav uttryck åt en tanke som hon kände stod i strid med sanningen. Att leva som "vitkalkade gravar", för att använda det kristna uttrycket, dvs som hycklare, att vara en levande lögn, ansåg dessa som det effektivaste sättet att krympa själen. Det var ett sätt som förtärde det innersta av människans varelse. Det satte henne ur stånd att förstå de djupare mysterier som finns i naturen och inom människan själv, och det gjorde henne helt olämplig att genomgå ens de enklaste av de prov som föregick initiationsceremoniernas verkliga prövningar.

Fastän mysterierna, initiationssystemen, vid den tid då den kristna religionen anses ha uppkommit redan hade urartat i stor utsträckning, bevarade de ändå en del av den forntida andliga elden och de forntida sanningarna. När man utan omsvep förklarade för den romerske kejsaren Nero, den västerländska världens herre, att han inte var lämpad att genomgå riterna i Eleusis, vågade han därför inte fara dit. Och Nero var inte en så dålig människa som hans kristna kritiker har försökt göra honom till. Vi vill inte rentvå en dålig människa, men Nero var inte så usel i sitt sätt att leva och handla som flera av de män vilka nära nog helgonförklarats i den kristna världen.

Under de tusen år som inleddes med Pythagoras och slutade med Justinianus började en inträdande mörk cykels natt att lägga sig över världen. Mittpunkten i denna period nåddes vid den tid när Jesu födelse förmodas ha ägt rum. Pythagoras levde på 500-talet före vår tideräknings början, den tideräkning som antagits av de västerländska folken, och Justinianus levde i denna eras sjätte århundrade. Det var under hans tid och på hans befallning som den sista av mysterieskolorna stängdes i Aten, och sju män flydde under livsfara till Chosrau den store, kungen av Persien. Där levde de i frid, värdighet och upphöjd ställning vid hovet ända tills Chosrau segrade i sitt krig mot Justinianus. Omständigheterna fogade det nu så att Chosrau som ett villkor för den fred Justinianus köpte för pengar stipulerade, att de sju filosoferna skulle få återvända till sitt eget land, och leva och dö i frid där. Och så blev det.

Jämför denna ädla anda med den motsatta anda vi talat om. Ni får då en svag glimt av den inspiration som innebodde i det som kallades forntidens initiationsliv, liksom av den anda som alltsedan vår eras, den så kallade kristna erans, första år har svävat över den västerländska världen.

Detta innebär inte något som helst klander mot den persons karaktär som kallas Jesus. Ingen sann teosof skulle någonsin säga ett enda ont ord om denne store och ädle mans karaktär, och inte heller om de läror som antas ha utgått från honom personligen. Men det är sannolikt att det teosofiska arbete som Jesus försökte sätta igång inte ägde bestånd ens i femtio år efter hans död. Nästan omedelbart efter hans bortgång började hans lärjungar, som alla var halvlärda och i vissa fall nästan obelästa män (när jag säger "halvlärda" menar jag att de hade mycket liten kunskap om de läror som deras store mästare försökte ge dem) att pracka på sin tids värld den tidiga kristendomens former och trosföreställningar. Hade det inte funnits något mer än dessa, skulle det här religiösa systemet inte ha levt i femtio år. Men vad hände? Efter Jesus, under den ankommande mörka cykeln, (vilken cykel inleddes ungefär vid tiden för Pythagoras levnad) lyste de sista få strålarna från det uråldriga ljusets nedgående sol svagt i själen hos vissa av de kristna kyrkofäderna. Det var Clemens av Alexandria och Origenes av Alexandria och några få andra, som hade blivit initierade i åtminstone de lägsta av några av de redan då urartade hedniska mysterierna. Dessa män anslöt sig till den kristna kyrkan och införde i den en liten smula av detta ljus, några svaga strålar av det, som de fortfarande troget höll fast vid. Och dessa strålar hämtades i huvudsak från de nypythagoréiska och nyplatoniska systemen.

Man talar om kristendomen som om den leder sitt ursprung uteslutande från judendomen. Men ytterst lite av den gör detta. I sin teologi härleder den sig nästan helt och hållet från missförstått grekiskt tänkande, och då som sagt huvudsakligen från de nypythagoréiska och nyplatoniska systemen. Detta ser man tydligt när man läser de skrifter som författats av dem som kallas den kristna teologins stora lärde, till exempel Dionysios areopagiten, vars system i sina väsentligheter helt och hållet har hämtats från den nyplatoniska filosofin. Och från Dionysios leder den romerska kyrkans förhandenvarande teologiska standarverk - Thomas av Aquinos arbeten - i huvudsak sitt ursprung. Dessa är i dag den norm utifrån vilken den romerska kyrkans teologi bestäms när omtvistade frågor skall lösas. Men trots detta, och trots att mycket av det som de tidiga kristna kyrkofäderna övertog ännu finns kvar som inslag och ord i den kristna teologin, har denna totalt glömt andan i det tidiga hedniska tänkandet. Den kristna religionen är numera reducerad till ett system, som mest består av former och ceremonier.

Detta är den situation vi lever i här i Västerlandet, och framför allt annat är det vår plikt att bringa åter det forna andliga livet, den forna andliga elden, den heliga elden från svunna tider, till våra medmänniskor. Vi vill inte föra

världen tillbaka till "hedendomen" genom att återinföra de gamla grekiska och romerska mytologierna. Inte heller vill vi göra världen buddhistisk genom att utbreda den nuvarande buddhistiska religionen, och inte vill vi utbreda hinduismen eller parsismen, ty alla dessa är mer eller mindre degenererade. Vi vill skaffa tillbaka den sanna religionens väsen, de levande sanningar som världens alla stora lärare sedan urminnes tider har förkunnat.

De kristna säger att helgonens blod och martyrernas blod är "kyrkans utsäde". Låt oss leva på ett sådant sätt att våra liv blir utsädet till framtidens stora kyrka eller brödraskap. Etiken är grundvalen. Etiken i människans hjärta och sinne är det andliga ljus som lyser genom hennes intellekt. När den ärligt omsätts i handling är den en vägvisare, ett ljus på vår väg som aldrig sviker, som skänker människohjärtat oändlig frid. Med etik och moral menar vi inte bara konventionella regler för uppförandet, även om också dessa kan vara bra. Vi menar uppodlandet av förståelsen, den instinkt som innebor i människans själ, hennes intuitiva förnimmelse av att rätt är rätt och fel är fel, oberoende av alla konventionella system. Och vi avser också uppodlandet av insikten om att människan, när hon felar, inte bara vållar sitt eget fördärv, utan dessutom andras med vilka hon är oupplösligt förenad.

Under våra senaste sammankomster har vi studerat ämnet *gudar, monader och atomer*. Vi har sett att dessa genom sin inverkan på varandra i lokaerna och talaerna står i samband med och förorsakar kosmos evolution. Vi har också sett att dessa lokaer och talaer omfattar universums byggnadsverk, att de uppfyller rummet och faktiskt är rummet självt. I absolut bemärkelse finns det inte någonstans en tom punkt. Hela tillvaron är uppfylld av myllrande mängder av varelser, som befinner sig i olika och mångsidiga stadier av utveckling. Men alla följer de vissa allmänna ordningsregler, vissa fundamentala processer i kosmos, vilka i dagligt tal kallas naturlagar. Vi har vidare sett att energi-medvetandesidan är principernas sida och att materia-prakritisidan eller elementsidan är talaernas sida. Principerna är lokaernas sida. Men lokaerna och talaerna är oskiljbara. De är involverade i varandra, de två högsta tillsammans och de två lägsta tillsammans, och de mellanliggande två och två på samma sätt, lika oskiljbara som de två polerna hos en magnet. (Det finns inga magneter med bara en pol.) De är lika oskiljbara som gott och ont, som ljus och mörker. Lokaerna och talaerna är faktiskt ett kosmiskt uttryck för motsatsernas, kontrasternas, system, för att nu använda en annan benämning på tvåfalden i naturen. De är sammanlänkade med varandra, från det översta eller högsta ner till det lägsta. Och det är genom att färdas igenom dessa principer och element, igenom dessa lokaer och talaer, som livsvågorna, varelseströmmarna, genomgår sin evolution, förvärvar sin erfarenhet. Det finns inga avstånd eller tomrum mellan skarorna av olika hierarkier i kosmos, vilket är ett annat sätt att uttrycka samma sak. Låt oss som en idéassociation säga att lokaerna och talaerna sammansmälter, går upp i varandra. De förenar sig genom sina atmosfärer. Den enas yttersta atmosfär tränger in i och blandar sig med den andras, framför allt med den överordnade eller den underordnade lokans eller talans, vilkendera det nu är. Och här tänker vi på "atmosfärer" eller auror *inom varandra*, i det inre. Vi tänker inte på blott och bart mekaniska atmosfärföreningar på vilket plan som helst.

Dessa oräkneliga skaror, dessa myllrande mängder av varelser som uppfyller rummet och *är rummet självt*, arbetar sig ner längs skuggornas båge under sitt så kallade nedstigande i materian. När de i en manvantara har nått den stora cykelns bottenläge vänder de, ty när de nått den lägsta möjliga punkten för hierarkin ifråga, kan de inte gå längre ner i denna. Det här är ett ämne som vi längre fram skall tränga djupare in i. För tillfället får vi godta påståendet utan närmare förklaring. När varelserna alltså har nått bottenläget, materialitetens yttersta punkt i den särskilda cykeln av materians evolution och andens involution, vänder de och börjar färden hemåt. De "stiger upp" genom lokaerna och talaerna, liksom de "kom ner" genom dem. Detta uppstigande är materians involution och andens evolution. Med andra ord så upplöser sig materian åter i den ande som den i grund och botten är.

Enligt ockultismen finns det ingen skillnad mellan energi och materia, utom vad beträffar graden av materialitet eller grovhet. Det föreligger ingen som helst artskillnad. Det finns ingen skillnad mellan ande och substans, utom till graden. Det föreligger ingen som helst artskillnad. Båda är i grund och botten ett, och när den manvantariska cykelns långa tidsåldrar gått till ända skall båda sjunka tillbaka igen i den stora tomhetens, maha-sunyatas, oändliga sköte. De skall sjunka tillbaka i de andliga rikenas gränslösa kosmos, som är "tomhet" för våra lägre naturer, men som för det gudomliga ögat inom oss faktiskt är ett obeskrivbart pleroma, en obeskrivbar fullhet.

Det är genom verkan av, respektive samverkan mellan, gudar, monader, själar och atomer som de olika globerna i vår planetkedja, liksom i varje annan planetkedja, samt de olika dithörande lokaerna och talaerna blir till. De senare är de förras vehikler, deras klädnader av ljus på de högre planen och deras så kallade kroppar på de lägre

planen. De projiceras, utslungas, sänds ut, emaneras av dessa gudar, monader, själar och atomer. Kom ihåg att när vi säger atom så menar vi inte den nutida vetenskapens kemiska atom. Den atomen är snarare ett aggregat av atomiska element. Med ordet "atom" menar vi en vital-astral varelse. I dess hjärta finns dess monad. I den monadens hjärta finns dess gud, och den guden är bara en stråle från den suveräna toppen av den hierarki, till vilken den hör.

Varje sådan hierarki är bara en av en oändlig mängd liknande hierarkier. Hur stor vi än föreställer oss den, finns det andra hierarkier som är så mycket större att den vid en jämförelse kan liknas vid ett sandkorn på havets botten. Så förhåller det sig också i den yttre rymd som astronomernas instrument kan eller försöker genomtränga. Där finns de kosmoi som är så mycket större än vårt eget universella kosmos, vår egen Vintergata, att hela detta vårt universella kosmos skulle kunna placeras i ett av dem och försvinna. Å andra sidan finns det ett verkligt universum i kärnan av var och en av vår fysiska naturs små atomer, ett verkligt universum fyllt med sina egna hierarkier, med sina egna ändlösa skaror av varelser.

Tänk på att utsträckning, volym, storlek, inte har någonting som helst att göra med medvetande eller energi. Och en ännu betydelsefullare tanke är den, att de världar vi ser, det universum vi ser, bara är skalet eller höljet för den större del som finns innanför. När vi ser företeelserna omkring oss är de bara återspeglade upprepningar av det som finns innanför. "Som där upp, så här nere. Som här nere, så där uppe."

När vi för en stund sedan talade om initiationer och mysterier undrade kanske någon om det inte finns några uppteckningar kvar efter dessa. Jodå, det finns många, men människorna vet inte var de skall finna dem. Den vanlige studeranden tar de uppgifter om initiationer och mysterier som han finner i sina böcker för prov på vad han kallar "forna tiders enastående vidskepelse". Han vet allt! Vår lilla tankevärld på 100 eller 200 år är för sådana själar av allra högsta klass, det högsta goda. Allt tänkande som föregick denna korta tidsperiod betraktar de som okunnigt och vidskepligt. Men det finns några män och kvinnor som har större intellekt och livligare intuition än så, och dessa har känt och sett åtminstone något av sanningen, när de läst de skriftliga vittnesbörden från gångna tider.

Jag har själv sett uppgifter i sådana gamla uppteckningar som är förvånansvärt djärva och öppna. Jag kan till exempel nämna en del saker som jag funnit i artiklar och dikter av professor Kenneth Morris och som hämtats från de walesiska urkunderna. Jag har förundrat mig över att sådana saker lämnats ut helt öppet. Men läser man noggrant finner man att anspelningarna är mästertligt sammanvävda med besläktade ämnen, vilka visserligen är sanna men inte har något direkt samband med den strålände stjärna av ljus som här och där dyker upp framför ögat. De besläktade ämnena döljer därför faktiskt den esoteriska ljusstjärnan, och den nutida läsaren läser helt enkelt som om det är fråga om en vacker modern dikt, och ser ingenting utöver den.

Här är ett annat exempel. För ett par dagar sedan höll professor Osvald Siren en mycket intressant föreläsning om kinesisk buddhistisk konst. Under denna nämnde han ett par gånger två saker som är synnerligen intressanta och ställdes i direkt förbindelse med varandra. Då han beskrev de olika ställningar i vilka statyerna visar buddhaerna och bodhisattvaerna sade han att bodhisattvaerna bar vad han kallade "kronor". Och han fäste uppmärksamheten på huvudbonaden, sådan den framställdes på buddhastatyerna, och kallade denna huvudbonad för *ushnisha*. Detta ord är sanskrit och kommer från roten *ush* som betyder "vara varm", "vara het", "vara flammande" eller "glödande". Ushnisha används också i betydelsen "turban", ty den här huvudbonaden är ganska lik en turban. Den har en konisk spiralform, ungefär som vissa sniglars spiralformiga skal.

En av de intressantaste och mest lärorika sidorna av det forntida tänkandet är symboliken - som borde inta samma plats i våra studier. Det har sagts att när en esoterisk tanke väl har blivit uttryckt i tal eller skrift, så är den exoterisk. Och detta är riktigt. Det är ett faktum. Men man skall dock komma ihåg, att även om en esoterisk sanning ropas ut från hustaken så förblir den esoterisk *så länge den inte blir förstådd*, fastän den formellt är exoterisk.

Jag tror att det var Aristoteles som först använde orden "esoterisk" och "exoterisk" i betydelsen av det som är invändigt och det som är utvändigt och gestaltat. Givetvis är den här skillnaden riktig. Men om ni med den insikt våra esoteriska läror ger undersöker symboliken i forntidens litteratur, i dess filosofi och vetenskap, skall ni finna, att fastän de symboliska framställningarna är exoteriska därför att de är offentliggjorda, så är de fortfarande esoteriska därför att de är oförklarade. Deras innebörd är alltså för dold.

Som ni kanske kommer ihåg, så talade vi för några år sedan om det faktum att livet i fornvärlden på alla olika områden - det religiösa, vetenskapliga, filosofiska, sociala, politiska etc - till praktiskt taget alla delar ytterst var baserat på kunskap som erhållits från mysterierna. Detta faktum hade så långtgående konsekvenser att till och med det fasansfulla korsfästningsstraff som tillämpades av perserna, kartagerna och romarna, ett straff som bara utmättes åt brottslingar och utlänningar, hade sitt tidiga ursprung i initiationsceremonierna.

Låt oss återvända till "kronan" och ushnishan på buddhaernas huvuden. Kronan var det symboliska tecknet för den som genomgått en viss initiationsgrad. Den som "kröntes" var invigd i en viss grad, och detta uttryckte man genom att säga att han bar en krona. Detta att bära krona har vunnit insteg i vårt eget europeiska liv. När monarker kröns upprepar de sig själv ovetande en mycket gammal ceremoni som i forntiden innebar en hel del, men nu inte har någon innebörd. Bruket av kronor, åtminstone som dekoration på ringar och brevpapper, bibehålls fortfarande av den europeiska adeln i form av adelskronor. Ursprungligen innebar rätten att bära någon av de olika kronorna att man hade genomgått en viss initiationsgrad, och i vissa fall dessutom en hög invigning. Bodhisattvaerna var de som *kröntes med den buddhiska elden*, vilket symboliserades genom bärandet av ett diadem eller en krona eller något liknande. Om ni studerar kronans tidigaste former ser ni att den uppenbarligen har sitt ursprung i två idéer. En av dessa är den symboliska solen som sprider sina strålar. Några av de senare konstverken från forntidens sista epok, den romerska, visar till exempel kejsare som kring bakhuvudet har en ring eller gloria från vilken taggar sticker ut och bildar en krona eller föreställer solstrålarna. Solriten, om man vill kalla den så, symboliserades på det sättet, och ringen eller glorian kring buddhastatyerens bakhuvuden (en verklighetssymbol som också kopierats av de kristna) har sitt ursprung i ett av fornfolkens välkänt faktum, vilket till och med omtalas i den exoteriska litteratur som gått i arv till oss. Detta faktum - som är den andra av de idéer vi nämnde ovan - är att ett helgon, för att använda den kristna benämningen, en helig man, dvs en som befinner sig i ett tillstånd av djup samadhi, har sitt huvud omgivet av auriska strömmar, strålar från den vitala inre elden. Dessa bildar en gloria kring hans huvud, och ibland till och med kring hela kroppen. De flödar uppåt från bakhuvudet, och symboliseras på buddhabilderna ofta av en enda fladdrande låga som svingar sig uppåt från och över huvudskålens överdel. I sådana fall finner man kanske att ushnishan fattas. Dess plats har intagits av denna låga som utgår från huvudets övre del, en symbolisk framställning av andens eld och av det uppväckta och aktiva buddhiska tillstånd i vilket människan för tillfället befinner sig.

Ni ser hur vackra de här tankarna är och hur mycket det ligger i att studera dessa gamla trosformers yttre symbolik. Hur ofta har jag inte hört västerlänningar förlöjligen just denna ushnisha, och låtit den bli föremål för mer eller mindre spydiga skämt. Sådant bottnar i brist på förståelse. Det lönar sig att studera och förstå symbolik, även från rent personliga, själviska utgångspunkter. Det finns ytterligare en förklaring på ushnishan, den hemligaste, som vi nämner men går förbi för tillfället. Den hänför sig till uppfattningen att ushnishan är en utväxt eller utbuktning av själva skallen.

Så är det ett par saker som vi bör ta upp i kväll, som en förberedelse för nästa sammankomst. Låt mig först läsa följande avsnitt på sidorna 597 och 598 i Den Hemliga Läran I:

...forntidens invigda, till vilkas åsikter hela det forntida profana åskådningssättet mer eller mindre nära anslöt sig, menade med uttrycket ATOM en själ, ett andeväsen eller en ängel, det som först utgick ur den alltid förborgade orsaken till alla orsaker, och i denna mening blir deras läror begripliga. De förkunnade i likhet med sina efterföljare tillvaron av gudar och genier, änglar och "demoner", ej vid sidan av eller oavhängiga av världsalltet med dess innehåll (plenum), utan inom detsamma. Men detta plenum är under livscyklerna oändligt.

Vi måste strax avsluta kvällens studium, men låt oss ännu en gång framhålla att vi liksom H P Blavatsky använder ordet *atom* i samma allmänna betydelse som de forntida grekiska filosofer, från vilka vi hämtat det. Ordet betyder "det som inte kan delas", och betecknade alltså substansens yttersta partikel. Denna odelbara atom betydde dock inte alls atom i vår moderna vetenskapliga, kemiska bemärkelse. Den betydde snarare det vi kallar monad, som var det namn Pythagoras gav den andliga enheten och som innebar exakt detsamma som atom ursprungligen gjorde när detta ord användes av de gamla grekiska atomisterna, som till exempel Demokritos, Leukippos och Epikuros, liksom av Lucretius i Italien. Den atomistiska innebörden var dock mer materialistisk än vår. Dessutom använder vi ofta ordet atom i en generell betydelse. Vi har talat om solen som en atom och vi har talat om jorden som en atom, och vi har fäst uppmärksamheten på det faktum att de forntida indierna i sina skrifter kallar Brahma (den tredje utfällningen, så att säga, av den gudomliga brahman) för den kosmiska atomen. Tanken är att denna kosmiska atom är "Brahmas ägg" ur vilket universum skall framträda i manifesterad tillvaro, liksom kycklingen kommer fram ur ägget för att senare i sin tur lägga ett nytt ägg. Vart och ett av dessa kosmiska

ägg eller universa ger efter avslutandet av sin viloperiod liv åt sin egen avkomma. Vart och ett av dem härstammar på samma sätt från sitt eget föregående manvantariska ägg.

En lära som var gemensam för alla forntida folk i hela världen, i Indien, i Grekland, i Rom osv, var den som så vackert uttrycktes av stoikern Kleantes med orden: "Zeus är allt som är. Allt du ser eller vet eller känner eller förnimmer är Zeus. Zeus är allt inom och allt utom." Därför finns det inte en enda atom som inte är Zeus, och inte heller en enda utvecklingsmöjlighet i hela det oändliga kosmos eller i något kosmos över huvud taget. Ty varje universum eller kosmos är bara ett av de oräkneliga levande väsen, vars myllrande svärmar uppfyller det ändlösa och begynnelselösa RUMMETS rymder.

[Till Kapitel 39](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 39

Teosofi och ockultism. Ockultism: Sanningens och verklighetens kärna, en fullständig helhet. Ockultism och moraliskt ansvar. Vårt solsystem: en kosmisk atom, Brahmas ägg.

Det är lätt att bli teosof. Var och en som är i besittning av normal intellektuell förmåga och har böjelse för metafysik, som lever ett rent och osjälviskt liv, som finner mer glädje i att hjälpa sina medmänniskor än att själv få hjälp, som alltid är redo att offra sina egna nöjen för andra människors väl, och som älskar sanningen, godheten och visdomen för deras egen skull och inte för det gagn de kan ge - han är teosof.

Men det är en helt annan sak att beträda den väg som leder till kunskap om vad som är gagneligt att göra, och till förmågan att på rätt sätt kunna skilja mellan gott och ont, den väg som också leder människan fram till förmågan att göra det goda hon önskar, ofta utan att till synes lyfta ett finger. (H P Blavatsky, *Practical Occultism*, Lucifer II, s 150)

Ockultism är inte förvärvandet av krafter, vare sig psykiska eller intellektuella, trots att båda är dess tjänare. Inte heller är ockultism strävandet efter lycka i den bemärkelse människorna fattar detta ord. Ty dess första steg är uppoffring, dess andra försakelse. (H P Blavatsky, *Lucifer I*, s 7)

Vår livsfilosofi är en enda stor helhet, där varje del är nödvändig och passar ihop med övriga delar. Var och en av dess läror kan och måste föras vidare till sina yttersta konsekvenser. Dess etiska tillämpning måste fullföljas på samma sätt. Om den strider mot gamla uppfattningar måste dessa överges. Den kan aldrig strida mot sann moral... Teosofins anda måste sökas efter, och dess principer uppriktigt tillämpas i liv och handling. På så sätt blir en mekanisk teosofi, som oundvikligen leder till - och i många fall redan har lett till - ett förnekande av broderskapet, omöjlig. I stället kommer det att finnas en levande, verklig teosofi. (William Q Judge, *The Path X*, s 235)

...Tcharaka, en indisk läkare som sägs ha levt 5000 år f Kr, uttrycker sig i sin avhandling om tingens ursprung på följande vackra sätt: "Vår jord är, liksom alla de lysande kroppar som omger oss, en av atomerna i det ofantliga hela om vilket vi visar oss ha ett visst litet begrepp när vi kallar det - Det Oändliga." (H P Blavatsky, *Isis Unveiled I*, s 560)

Som våra mästare och H P Blavatsky har sagt oss, så är ockultismen den sublimes visdom som gavs åt mänsklighetens tidiga raser av upphöjda väsen från andra lokaer. Vår tids benämning på denna visdom är alltså ockultism, som betyder *vetenskapen om det som är hemligt eller förborgat*, och benämningen har sin motsvarighet på andra språk, till exempel *guptu-vidya* på sanskrit. Visdomen kallas dock teosofi i den form som den nu lagts fram i för allmänheten. Man kan då fråga sig om det finns någon verklig skillnad mellan ockultism och teosofi. Jag tror att vi med rätta kan säga att så inte är fallet, att de i grund och botten är ett, att vi har två namn på samma sak. Men H P Blavatsky gjorde klokt nog en skillnad mellan ockultism och teosofi, en ytlig sådan kan man tycka, men lämplig. Denna skillnad tänkte hon sig i samband med de tre olika slagen av medlemmar i den teosofiska rörelsen. Det första slaget utgörs av de medlemmar i Teosofiska Samfundet som inte ovillkorligen är vare sig teosofier eller ockultister, men som i så hög grad beundrar vår vida och alltomfattande ideologiska plattform och så starkt sympatiserar med de teosofiska idealen att de gör gemensam sak med oss och arbetar med oss. Det andra slaget utgörs av dem som är mer än bara medlemmar av Teosofiska Samfundet, de som studerar de särskilda läror vi nu kallar teosofiska, de läror som representerar vad Gautama Buddha kallade ögats lära. Dessa studerar med andra ord vissa utvalda och specificerade ockulta läror, vilka såsom varande lämpliga att spridas i vår tid offentliggjorts för det allmänna bästa. Slutligen har vi det slags medlemmar som i en vidare och mer djupgående och innerligare mening ägnar sig åt denna sublimes visdom, vilken gått i arv till oss sedan urminnes tider såsom uppenbarelsen - om vi får använda det ordet - av sanningarna om kosmos, och givetvis också om människan såsom en del av detta.

Detta är alltså den skillnad man kan göra mellan teosofi och ockultism. De teosofiska lärorerna är avsedda för allmänheten men har valts ut bland ockultismens läror, och de är som sagt de läror som i vår tid är mest lämpade att spridas offentligt.

Det finns dock en olycklig omständighet här. Allt som har med människan att göra, eller kommer från människans hjärta eller hjärna, blir faktiskt utsatt för efterbildning och till och med degeneration. Därför missbrukas och missförstås också det till sin verkliga innebörd så upphöjda ordet ockultism i hög grad, till och med på ett tarvligt sätt. Det vandrar runt i tidningarna och från mun till mun som beteckning för diverse "övernaturliga" egendomligheter, som folk så begärligt frossar i. Att använda ordet på det sättet är att förnedra dess ursprungliga betydelse. Allt som verkligen tillfredsställer människans hjärta och sinne måste ovillkorligen

vara sant till en viss grad, annars kan det inte vara tillfredsställande. Men vi vet alla att människans sinne och hjärta ibland när sig med vad som i det kristna Nya Testamentet kallas fröskidor - de fröskidor som svinen äter. Ni vet ju vad som menas med den symboliska benämningen svin. Det har vi talat om tidigare, så det behöver vi inte gå in på igen. Men jag vill i detta sammanhang inpränta i era sinnen att ockultismen är framställningen av sanningens, verklighetens, själva väsen och innersta kärna. Ockultismen kan inte studeras med enbart det högre intellektet, och inte heller med enbart de andra förmögenheter inom människan som vi kan inordna under rubriken "känslor". Ockultismen måste studeras som en fullständig helhet, och den svarar till fullo mot allt vad människans andliga och psykologiska natur kan begära. Därför är den i alla avseenden fullkomligt tillfredsställande. Den inte bara förser människan med grundvalen för det ädlaste etiska system världen känner, utan förklarar också för henne vad denna etik är, på vad den är uppbyggd, och vart det rätta och fullständiga utövandet av den leder hän. Det leder, längs den gamla smala väg som upanishaderna talar om, till universums hjärta. De som följer den vägen kommer till slut i direkt förbindelse och i samspråk med de allvisa gudarna, ty vägen leder direkt till universums hjärta i detta ords mystiska och esoteriska betydelse, dvs den leder till de platser, till de andliga, överandliga och gudomliga regioner, där vårt väsens kärna befinner sig.

Såväl gångna tiders som vår egen tids stora religioner har utgått ur ockultismens läror. Var och en av dessa religioner var i sitt ursprungsstadium den andliga avkomman till en stor och ädel man, en av de mästare som undervisade offentligt under den särskilda period då han öppet framträdde bland människorna för att rädda dem, då han ännu en gång gav ut de urgamla sanningarna eller kanske bara en nyare version av det forntida ljuset. Detta ljus belyser de stora frågorna om kosmos och människan, de frågor som för dem som inte fått del av ljuset oroar hjärtat och kanske också intellektet med sina envisa krav på svar. En sådan rörelse sattes i vår tid igång av vår själsstora syster, H P Blavatsky. För närvarande beror det nästan helt och hållet på oss, och skall i framtiden också i hög grad bero på oss, om denna ansträngning skall lyckas eller misslyckas, liksom alla religioner - med ett undantag - i gångna tider mer eller mindre har misslyckats. Vi måste se till att den blir framgångsrik och utför det värv den är ämnad att utföra, att den i alla deras hjärtan som stöder den sår frön till rätt tänkande och rätt handling, till mänskligt broderskap och alltomfattande välvilja. Vi måste se till att den inte råkar in på vänsterhandsvägen, materians väg, och kanske till och med blir ett verktyg i händerna på skuggans bröder.

Våra lärare har klart och tydligt framhållit att studiet av ockultismen medför ett stort moraliskt ansvar. Ockultismen lägger ett ansvar på hans eller hennes skuldror som studerar den därför att detta studium *väcker den inre människan*, det väcker människans dolda förmögenheter. Och studiet har vidare goda eller onda effekter i exakt proportion till den studerandes allvar. **OCKULTISMEN ÄR INTE ATT LEKA MED!** Den har att göra med direkta och ursprungliga ting, om ni förstår vad jag menar, inte med återspeglade sanningar. Därför går människan inte säker så länge hennes hjärta inte är absolut rent, rent från all personlig själviskhet. Man får inte leka med ockultismen. Den kallar ur människan fram allt det hon är i sitt inre, och fördrar inte någon halvhjärtad trohet.

De två vägarna ligger alltid framför oss. Vid varje steg går de åt olika håll, den ena åt höger, den andra åt vänster. En enda handling kan ge upphov till en vana, vilken genom upprepning med tiden skapar en karaktär. Och den karaktären är du eller jag, ty den är utövandet av kunskap (eller halvkunskap) och vilja.

Det är av dessa skäl som vi gång på gång framhåller hur nödvändigt det är att förstå vad vi menar med moral, och att det föreligger ett synnerligen stort behov av att var och en av oss utövar den i varje ögonblick av vårt liv. Detta innebär inte bara ett skenheligt förståndsmässigt instämmande, med baktanken "jag kan ju ändå göra som jag själv vill". Det är just på baktankens fält som skuggans bröder erövrar människornas hjärtan. Jag säger er med djupaste allvar att denna varning måste beaktas.

Låt oss börja kvällens studium med att påminna om att lokaerna och talaerna, vad jorden beträffar, är dess sju principer och dess sju element, och att vi i fråga om kosmos kan säga detsamma. Låt oss vidare komma ihåg att de sju kosmiska lokaerna och de sju kosmiska talaerna omfattar totalsumman av allt som finns i vårt solsystem, denna kosmiska atom. Med andra ord så omfattar de totalsumman av Brahmas ägg. Ni känner ju till innebörden i den gamla brahmanska symbolen ägget, en symbol som också återfinns i andra religioner, till exempel i det orfiska systemet i Grekland och i det egyptiska systemet. Vi vet också att denna symbol i forna tider var lika känd i Nordamerika.

När vi talar om den kosmiska atomen - när vi talar om Brahmas ägg, som är ett annat uttryck för samma sak -

såsom varande solsystemet, så skall ni tänka på att vi inte avser planeterna eller solen eller alla dessa tillsammans, ty de bildar bara brahmaäggets yttre skal så att säga (eller, om vi får använda en fysiologisk term, brahmaäggets fysiologiska funktioners nervcentra eller ganglier). När vi talar om den kosmiska atomen, och i anslutning därtill om den materiella atomen sådan vi känner den här på jorden, avser vi den vitala-astrala varelsen bakom densamma. Vi avser den särskilda varelse, betraktad som en enhet, vilken ger atomen dess liv, dess swabhava, dvs dess speciella eller individuella karaktäristika, det som skiljer den från andra liknande kosmiska ägg eller kosmiska atomer. Vi kan också tala om vår jord såsom Brahmas ägg, men bara analogiskt, ty det verkliga brahmaägget är solsystemet.

Vi har sagt att lokaerna och talaerna är vår glob Jordens sju principer och sju element. Men det finns andra sjutal av lokaer och talaer som utgör de respektive sju principerna och sju elementen åt var och en av de övriga sex globerna i vår planetkedja. *Varje glob har sin egen uppsättning.* Den som inte studerat ockultismen kan fråga sig varför sjutalet återkommer så ofta i våra studier, varför våra läror hela tiden rör sig med sjufaldiga aggregat. Svaret är att naturen har byggt upp sina konstruktioner på det sättet. Bortsett från sådana uppenbara ting som ljusspektrats sju huvudfärger, solens sju strålar (som är nästan samma sak), de sju tonerna i den diatoniska musikskalan och det bland medicinare välkända förhållandet att många sjukdomar förlöper i sjudagarscykler eller multiplar därav, så finner man när man studerar forntidens religiösa, filosofiska och vetenskapliga urkunder, att de alla mer eller mindre samstämmigt tillskriver universums och människans strukturella uppbyggnad samma sjufaldiga sammansättning, även om detta utan tvekan sker i olika former.

Denna fråga om antal får vi behandla vid ett senare tillfälle, ty vi har ännu inte lagt någon grundval för den. Ni kan själva pröva det som sagts. Världens urkunder ligger öppna framför er. Studera dem, och ni skall bli övertygade liksom alla andra uppriktiga sökare blivit övertygade. Studera bevisen och konstatera faktum.

Gudarna, monaderna och atomerna verkar inåt och utåt genom det kosmiska ägget, dvs de verkar genom lokaerna och talaerna. Som H P Blavatsky säger på sidan 651 i *Den Hemliga Läran I*:

"Guden, monaden och atomen är motsvarigheterna till ande, själ och kropp (*atma, manas och sthula-sharira*) hos människan." I sin sjufaldiga förening är de den "himmelska människan" (i kabbalistisk mening). Den jordiska människan är alltså den tillfälliga reflexen av den himmelska... "Monaderna (*jivaerna*) är atomernas själar. Båda är den vävnad, i vilken chohanerna (dhyanierna, *gudarna*) klär sig när en form erfordras."

De klär sig på det sättet för att evolvera fram universum, liksom spindeln spinner sitt nät, som upanishaderna uttrycker det. Detta är en vacker symbol. Utav sig själva, av sin egen substans, väver de kosmos geometriska mönster och verkar i det.

Studiet av vår kosmiska atoms struktur och uppbyggnad är omfattande, djupgående och invecklat. Innan vi kan göra rättvisa åt detta ämne torde det vara nödvändigt att göra en åtminstone översiktlig studie av vår egen globs uppbyggnad, att studera den som en del av den planetkedja i vilken den utgör en av de sju länkarna. Låt oss till och med gå lite längre än så, och studera livsvågornas verksamhet i vår planetkedja. Denna kan själv betraktas som Brahmas ägg, det kosmiska ägget, avkomling till sin förälder, dvs till den föregående manvantarans planetkedja. Självt skall den bli förälder till sin egen framtida, avkomling, den planetkedja som skall bli till när vi i vår egen kedja har slutfört vårt cykliska evolutionsförlopp och ingått i vår långa och välförtjänta pralaya eller vila - med andra ord, när vi återvänt till de överandliga sfärer, ur vilkas inre vi kom i tidernas begynnelse. I dessa sfärer skall vi stanna i obeskrivlig frid och sällhet tills de i oss latent fröna - frukten av våra nuvarande och framtida handlingar och tankar - när tiden är inne åter framträder i aktivitet. Ty allting rör sig i regelbundna banor och enligt fastlagd ordning, och detta skall i långt avlägsna tidsåldrar föra oss tillbaka för att bygga upp den blivande planetkedjan.

[Till Kapitel 40](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 40

Definitioner på gudomen. Ateism, panteism. Finns det en allena rådande personlig gud? Kosmiska arkitekter och byggmästare. För att verkligen veta, måste man bli.

"Alltså finns det bara en absolut upadhi (grundval) i andlig mening, av, på och i vilken för manvantariska ändamål är uppbyggda de otaliga grundcentra, på vilka den universella, cykliska och individuella evolutionen fortgår under den aktiva perioden."

"De besjälade intelligenser som ger liv åt dessa olika tillvarocentra benämns i länderna på andra sidan om den stora bergskedjan manuer, rishier, pitrier, prajapati osv, samt dhyani-buddhaer, chohaner, melhaer (eldgudar), bodhisattvaer etc på denna sidan. De helt och hållet okunniga kallar dem gudar, de lärda oinvigda kallar dem den enda guden, och de visa, de invigda, hedrar i dem endast de manvantariska manifestationerna av DET, om vilket varken våra skapare (dhyan-chohanerna) eller deras skapade varelser någonsin kan säga eller veta något. Det ABSOLUTA kan ej förklaras, och ingen dödlig eller odödlig har någonsin sett eller fattat det under tillvarons perioder. Det föränderliga kan ej känna det oföränderliga, ej heller kan det som lever göra sig något begrepp om det absoluta livet".

Följaktligen kan människan inte känna några högre väsen än sina egna "alstrare". Ej heller skall hon dyrka dem", men hon bör ta redapå hur hon kommit till världen. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran II*, s 34-35)

Det råder mycket stor oreda ifråga om gudarnas attribut och genealogier, sådana de meddelats världen av de halvt initierade brahmanska och bibliska författarna i teogonierna, av vilkas symboliska innehåll de utgör den allra viktigaste delen. Dock kunde någon sådan oreda ej ha uppkommit genom de äldsta folkens förvållande, vilka utgjordes av de gudomliga lärarnas omedelbara avkomlingar och lärjungar, ty såväl attributen som genealogierna var oskiljaktigt sammanlänkade med kosmogoniska symboler, i det att "gudarna" utgjorde livet och den livgivande "själsprincipen inom världsalltets olika regioner. Ingenstans och hos inget folk tilläts spekulerandet förirra sig bortom dessa manifesterade gudar. Den obegränsade oändliga ENHETEN förblev hos alla nationer en förbjuden jungfrulig mark, obeträdd av mänsklig tanke, oberörd av fruktlös forskning. Den enda hänsyftning därpå som gjordes var en kort antydning om dess diastoliska och systoliska egenskap, dess periodiska utvidgning eller utbredning och sammandragning. I världsalltet med alla dess oräkneliga myriader av system och världar, försvinnande och åter framträdande i evighet, måste de antropomorft fattade makterna eller gudarna, dessa världars själar, försvinna ur sikte på samma gång som deras kroppar. Som vår katekes säger: "Andningen återvänder då till det eviga sköte som utandas och inandas dem."

I varje kosmogoni står bakom och över den skapande gudomen en högre gudom, den planläggande makten, arkitekten, och den så kallade skaparen är bara dennes verkställande ombud. Och ännu högre, över och omkring, inom och utom allt, är det OVETBARA, det okända, källan och orsaken till alla dessa emanationer. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran II*, s 43-44)

Vi närmar oss i kväll en sida av ockultismen som alltid har ansetts vara mycket helig och hållits väl bevakad, nämligen studiet av andra världar än vår egen. Det är då inte fråga om att studera dessa världar i den form de framställs i de exoteriska religionerna, utan att studera dem i enlighet med den hemliga visdom som lämnats i arv till oss sedan urminnes tider. Vi syftar på läroarna om vår egen planetkedjas högre glober. Det är på vantolkningar av läroarna om planetkedjan som de olika exoteriska trosformernas uppfattningar om himlar och helveten grundar sig.

Vad skall vi svara den som frågar: "Är en teosof ateist? Tror han på Gud? Om inte, varför inte?" De här frågorna har ett direkt samband med den rätta förståelsen av läroarna om planetkedjan. Låt oss därför först ägna några ögonblick åt att besvara dem. Är vi ateister? Vi kan inte svara utan att veta vad vi menar med ordet. Om vi slår upp "ateism" i *Century Dictionary* får vi tre allmänna definitioner på detta begrepp. Den första lyder: "Läran att det inte finns någon Gud." Därefter följer ett citat ur J R Seeleys bok *Natural Religion*: "Ateism är betvivlandet av Guds existens - dvs betvivlandet av varje lagbundenhet i det universum, till vilket människan under hot om straff måste anpassa sig." Lägga märke till den underliga tankebegränsning som föreligger här. Om det inte finns någon lagbundenhet i universum så finns det inte någon personlig allena rådande Gud, och tror man inte på en sådan gud så är universum alltså laglöst, och man är ateist!

Den andra definitionen lyder på följande sätt: "Förnekandet av teismen, dvs av läran att den stora första orsaken är en suverän, intelligent och rättfärdig person." Den tredje definitionen är "gudlöshet", med den underförstådda innebörden att om man inte accepterar dens Gud som ger definitionen, så är man ateist och lever ett "gudlöst", dvs ont liv. Sådana definitioner kan man få i ett välkänt uppslagsverk.

Alla som studerat historia vet att gudstron som sådan har varierat eller rättare sagt fått olika behandling i olika tidsepoker. När den kristna religionen med växlande framgång banade sin väg i Grekland och i det romerska

imperiet, kallade de bildade grekerna och romarna den nya kristna sekten för en ateistisk sekt. Detta känner ni säkert till. De kristna kallades "ateister", *atheoi*, vilket betydde att de inte accepterade de av staten erkända gudarna, dvs statsreligionens gudar. Ordet hade ingen som helst innebörd av någonting ont. Det var ungefär som när en europe eller amerikan i dag säger om någon att han är fritänkare eller konfucian eller buddhist eller vetenskapsman etc.

När de kristna blev mäktigare och längre fram i tiden fick övertaget över de så kallade hedningarna, gav de igen med samma mynt. De kallade hedningarna för ateister därför att dessa inte accepterade den judisk-grekiske nye kristne gud som kommit i ropet. Med andra ord så betyder ordet ateist: "Om du accepterar *min* gud är du inte ateist, men gör du det inte så är du ateist."

Om vi studerar historiens blad kan vi konstatera att just detta är vad ateism alltid har betytt. Men låter vi ordet som sådant få innebörden av något ont, sänker vi oss till vissa trångsynta kristnas ståndpunkt, enligt vilken alla som inte accepterar just deras speciella religionsvariant, deras speciella uppfattning eller missuppfattning av gudomen, är ateister. I det här sammanhanget kan vi erinra oss historien om den skotska kvinnan som tillsammans med sin man bildade en kyrka. Denna bestod bara av henne och hennes Jamie. Men hon var "inte helt säker på Jamie". Därför utgjordes kyrkan av henne ensam, och den stackars Jamie blev (i hennes ögon) nära nog ateist.

Detta är den anda som styr det kristna tänkandet praktiskt taget alltsedan dess stiftares död. När vi därför frågar någon om han är ateist, måste vi först ha klart för oss vad vi menar med detta ord. Jag har blivit kallad ateist därför att jag inte accepterar den gamla ortodoxa definitionen på den personlige kristne guden. Och jag tar avstånd från ordet om det har innebörden att leva ett omoraliskt liv. Används det med den undermeningen tar jag avstånd från det med all den förtrytelse jag är mäktig, ty det är då en grovt orättvis anklagelse. Utan tvekan känner var och en av er på samma sätt som jag. Är det inte författaren till *The Plough and the Cross*, en mycket begåvad irländsk författare, som någonstans säger att "våra förfäder var rädda för spöken, men vi är rädda för namn", dvs för etiketter?

Tag den andra definitionen ovan, den som säger att människan är ateist om hon inte tror på existensen av en suverän, personlig, första orsak, som är en "intelligent och rättfärdig *person*". Jag tar avstånd från en sådan gedom, och är enligt uppslagsverket ifråga då ateist. Men om någon frågar mig om jag är ateist svarar jag nej. Och frågar han varför säger jag: "Därför att för mig är det gränslösa Alltet helt och hållet genomsyrat av medvetande och liv. Det är en oändligt stor och myllrande mångfald av varelser, utan början och utan slut. Dessa utgör inte bara hjärtat i det pulserande livet i allt som är, utan tillhandahåller också själva de medvetanden som styr och behärskar de oräkneliga världarna i detta gränslösa Allt."

Vi kan till och med vända oss till kristendomens kanoniska urkunder och fråga vad Paulus menade när han talade om gudomen. Då finner vi två definitioner som är värdiga en invigd, som Paulus ju var. Först säger han "i honom är det vi lever, rör oss och är till". Detta är ren panteism - dock inte uppfattad i den absurda betydelse de kristna har gett detta ord, dvs att varje stock och varje sten är Gud. Med detta visar de kristna sin totala okunnighet om den upphöjda och nobla filosofiska innebörden i ordet panteism. Den betydelse som här avses är att allt är liv, och att det är omöjligt att föreställa sig, ja till och med att snudda vid, den minsta punkt i rummet eller tillvaron, som saknar detta gränslösa liv. Ty bakom A finns B, som är större än A. Bakom B finns C, som är större än B. Bakom C finns D som är ännu större, och så vidare i oändlighet. Vilka hädiska idéer om gudomen har inte gått i arv till oss genom tiderna! Här i vår västerländska kristendom har vi en gud som i sin teologiska definition är ett knippe av motsägelser, en missuppfattad tolkning av nypythagoréiska, nyplatonska och några judiska tankar - en sällsam och motsägelsefull blandning.

Ett annat uttalande av Paulus är följande i Romarbrevet 11:36: "Ty av honom och genom honom och till honom är allting." Detta är ren och enkel panteism, till och med sådan vi uppfattar den.

H P Blavatsky säger någonstans att det inte finns någon teosof som någonsin förnekat gudomen, dvs det obegränsade livet i det gränslösa Alltet. Men denna gedom liknar inte, och kan inte i något avseende jämföras med en ändlig skapare - vilket en sådan "person" förmodas vara. Sedan må man föreställa sig denna "person" eller "ande" hur "suverän" och "rättfärdig" och stor som helst.

Skulle någon fråga om det finns en suverän personlig gud som styr planetkedjan, och om denne i så fall är vår gud, så blir svaret nej. Det finns en mångfald, en hierarki, av intelligenta och av tänkande och av högt förändligade varelser, ur vilka planetkedjan uppstod. Men denna hierarki är inte vår gud, och inte heller dyrkar vi någon sådan. Dessa varelser är våra upphovsmän, vara äldre bröder i en mycket upphöjd bemärkelse, ty de var människor i för länge sedan svunna manvantaraer. Men vår "gudom" är de inte, inte ens när vi betraktar dem som en enhet och kallar dem logos. Om vi skall tala om vår "gudom", så är den det obeskrivbara gränslösa livet i dettas högsta aspekter bakom allting, det som utgör bakgrunden till all manifesterad tillvaro på alla plan, i vilket allting är och ur vilket allting kommer och för vilket allting är till. Detta liv är obeskrivbart, otänkbart och därför utsägbart.

När man frågade Gautama Buddha vad Gud är och om Gud finns, teg denne störste och ädlaste bland mästare. Även när man upprepade frågan en andra och en tredje gång teg han. Tre gånger blev han tillfrågad, och tre gånger förblev han tyst.

Under våra senaste sammankomster har vi försökt visa att hela systemet av varelser, universums byggnad med Det Gränslösa som bakgrund, uppstod genom gudarnas, monadernas, själarnas och atomernas aktivitet och blandning med varandra. Dessa har frambringat de olika planetkedjorna i vårt solsystem, dvs i den kosmiska atomen eller Brahmas ägg, som de brahmanska tänkarna kallade det. Ur dessa gudar, monader, själar och atomer uppkom sotsystemets manifesterade tillvaro.

Låt oss så övergå till vår egen planetkedja. Denna uppges bestå av sju glober, av vilka vår nuvarande jord är den fjärde och befinner sig på det lägsta planet. Planetkedjan verkar i fyra av solsystemets plan eller världar, i de fyra lägsta. Vår jord befinner sig i det lägsta elementet, i den lägsta världen, av de sju som utgör solsystemet. Dessa sju element är för övrigt de kosmiska lokaerna och talaerna, de kosmiska världarna, principerna och elementen, som verkar tillsammans. De är världarna inom det yttre skenbara, de mer eteriska världar av vilka vår är en kopia, inte ovillkorligen en kopia i varje detalj men en kopia i stora drag, liksom människans fysiska kropp är en kopia i stora drag av hennes själ, och hennes själ är en kopia i stora drag av hennes ande och hennes ande är en kopia i stora drag av hennes gudomliga rot, ett gudaväsen ur vilket hon utgick.

Som ni vet så finns det två allmänna linjer eller hierarkier av andliga varelser som frambringat vårt kosmos, av vilket vår planetkedja utgör en del. Dessa två är arkitekterna respektive byggmästarna. Arkitekterna utgör den högre eller andligare sidan, och är faktiskt den lysande bågens linje. Byggmästarna eller konstruktörerna utgör den skuggiga bågen.

I det buddhistiska systemet i Tibet ges åt båda dessa varelselinjer den allmänna benämningen dhyani-chohaner eller meditationens herrar, men arkitekterna kallas mera speciellt för dhyani-buddhaer, begrundandets buddhaer. Grekerna gav åt världsbyggmästarna, världens murare, den allmänna benämningen *kosmokratores*. Detta är ett sammansatt grekiskt ord som betyder "världsuppbyggare". Det är de som mottar den skapande eller konstruktiva impulsen från den lysande bågens varelser, dhyani-buddhaerna, och sätter den i verket.

Inom var och en av dessa två linjer finns det sju grader eller rättare sagt klasser. Det finns sju klasser av dhyani-buddhaer och sju klasser av dhyani-chohaner. Vad vår egen planetkedja beträffar, så återspeglas, upprepas, dessa sju klasser i denna.

Vidare står var och en av de sju glober som utgör vår planetkedja under särskild tillsyn eller överinseende av en klass av dessa dhyani-buddhaer och en klass av byggmästarna. I stället för överinseende skulle vi kanske kunna säga omvårdnad eller omsorg för att uttrycka detta ytterst metafysiska begrepp. Ord som ledning eller styrning skulle dock förmodligen vara felaktiga i sammanhanget. Så står till exempel glob A, den första på vår planetkedjas fallande båge, under omvårdnad eller överinseende av, eller inspireras av, en av de sju klasserna från vardera linjen. Glob B står under omvårdnad av den andra klassen från vardera linjen. Glob C står under samma omvårdnad eller inspireras av den tredje klassen från vardera linjen. Och vår egen glob D, den fjärde, har på samma sätt sina egna dhyani-buddhaer och byggmästare av den fjärde klassen, liksom de tre globerna på den stigande bågen har sina.

Förväxla inte de två linjerna, ty skillnaden är av stor betydelse om vi vill få ett riktigt begrepp om denna sida av den uråldriga visdomen. Den lysande bågens *arkitekter* tillhandahåller modellen, de gör upp planerna. De är

arkitekter och tillsynsmän, och deras planer förverkligas av dessa lägre grader eller klasser av andliga varelser som kallas *byggmästare*.

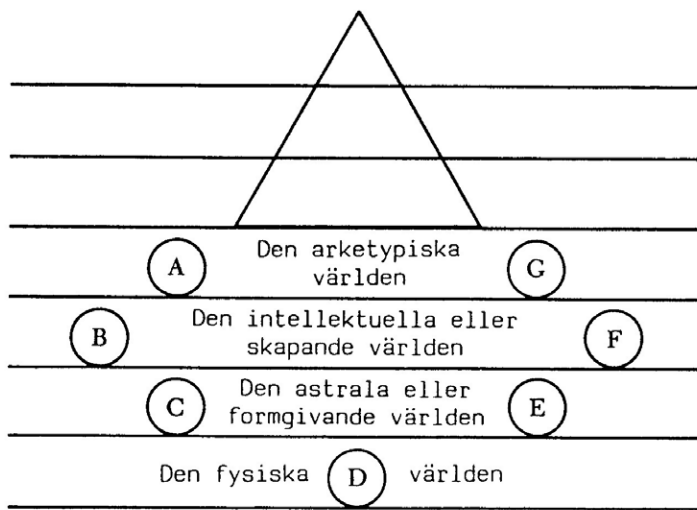
Vad nu frågan om Gud beträffar, så kommer ni kanske ihåg att gnostikerna i början av den kristna epoken gjorde gällande att den kristne guden, Jehovah, som de kristna kallar "skaparen", just därför inte kunde vara någon särskilt hög gud. Vi håller med om detta. Gnostikerna sade att själva de kännetecken och skapelsefunktioner som tillskrivs honom visar att han bara är en lägre gudomlighet, en byggmästare, som så att säga fick sina "order" från kosmos gudomliga arkitekter, dess himmelska planläggare och tänkare. Självt är han alltså bara en uppbyggare. Som gnostikerna så riktigt sade, så visar de många ofullkomligheter och ofullständigheter i det kosmiska systemet som till och med är uppenbara för oss människor, att detta inte kan vara ett verk av en alltigenom fullkomlig och kosmiskt allsmäktig gudom. Ty den absoluta fullkomligheten kan bara frambringa sådant som är perfekt och fulländat. De tidiga kristna var oförmögna att förstå den djupa filosofin bakom detta obestridliga axiom, och blev mycket uppbragta över vad de kallade dessa gnostikers "hädiska åsikter". I likhet med alla tänkande människor ser ni den djupa filosofiska och religiösa innebörd som ligger i detta resonemang eller axiom, men vi kan inte uppehålla oss vid denna i kväll. Lägga på minnet att man i alla forntida trosformer finner två allmänna klasser av andliga varelser i verksamhet i kosmos, och dessa indelas alltid i tänkarna, planläggarna, arkitekterna, de inspirerande, och i byggmästarna. Till slut vill jag framhålla att det finns enormt mycket mer att säga i detta ämne, men det hinner vi inte gå in på i kväll.

Den tyste väktare. som vi talat om vid tidigare sammankomster är den högste av vår globs dhyani-chohaner. Men det finns på samma sätt en tyst väktare för var och en av de andra sex globerna, och för hela planetkedjan som helhet. Det finns också en tyst väktare för hela det kosmiska systemet, för hela solsystemet. När vi därför säger "tyst väktare" utan närmare precisering, är detta liktydigt med att säga andlig varelse eller hierarkiskt överhuvud. Det är ett generellt uttryck. Som vi tidigare sagt så finns det i dag en sådan tyst väktare på vår jord, det suveräna överhuvudet för medkänslans hierarki, den högsta förbindelselänken med de andliga varelserna i hierarkin över vår på den lysande bågen. Han är så att säga vår högste mästare, vår högste chef.

I läran om vår planetkedja har ni givetvis alla studerat det som kallas de sju runderna. Livscykeln eller livsvågen börjar sin evolutionära färd på glob A, den första av globerna. Den genomför där sina cykler och övergår sedan till glob B, därefter till glob C och sedan till glob D, vår jord. Därefter går den till glob E på den stigande bågen, sedan till glob F och så till glob G. Detta är en planetrund. Efter denna följer ett planetnirvana tills den andra runden börjar på samma sätt, men nu på en mer "framskriden" evolutionsnivå än den första rundens. Observera att en sådan rund är en *planetrund*. En *globrund* är den passage som livsvågen under planetrunden gör på och genom var och en av globerna. När livsvågen passerat genom till exempel glob D och avslutat sina cykler där, så är detta globrunnen för glob D i just den planetrunden. Och samma sak med alla de respektive globerna. Det finns därför sju *globrunder* (en *globrund* för var och en av de sju globerna) i varje planetrund. När sju *planetrunder* genomförts, vilket är det samma som 49 *globrunder* (eller *globmanvantaraer*), följer ett ännu högre nirvana än det mellan globerna G och A efter varje planetrund. Detta nirvana kallas för planetkedjans pralaya, vilken pralaya varar tills cykeln återkommer för den nya planetkedja som skall bildas. Den nya kedjan innehåller samma serier av levande varelser som den föregående, och dessas bestämmelse är nu att ingå i den nya kedjan, men på en högre serie av plan än i den föregående.

När sju sådana planetkedjor med deras olika kalpaer eller manvantaraer har nått sitt slut, utgör denna sjufaldiga stora cykel en solmanvantara, och hela solsystemet sjunker då in i solpralayan eller den kosmiska pralayan. Vår egen sol utplånas plötsligt, som en ljusglimt eller som en skugga som passerar över en vägg. Efter en "flämtning" släcks ljuset, och den stora mängden varelser går in i andliga riken som är vida högre än något av dem som uppnåddes under hela solmanvantarans höjdpunkt, ty de går in i sitt *solnirvana*.

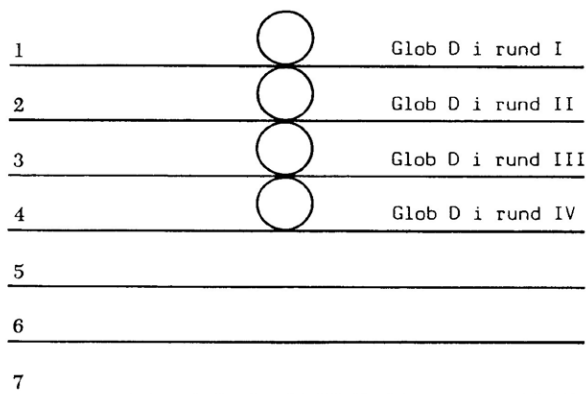
Vi ritar så ännu en gång upp den bild som vi vid en föregående sammankomst tog från sidan 218 i Den Hemliga Läran I. De sju parallella linjerna representerar solsystemets sju plan eller världar. Ovanför eller på den lägsta av dessa sju linjer placerar vi en cirkel som representerar glob D, vår jord. På planet ovanför placerar vi två cirklar, som representerar de två globerna C och E omedelbart över vår egen. På nästa plan placerar vi ytterligare två glober och kallar dem B respektive F. Och på nästa plan, det fjärde kosmiska planet uppåt räknat, ritar vi två cirklar som får representera vår kedjas två högsta glober, A och G.

Observera att dessa kosmiska "plan" bara kallas så för bekvämlighetens skull. De är i själva verket det kosmiska systemets, dvs solsystemets, sju kosmiska lokaer och talaer. Var och en av dem är en verklig värld.

De är världar, lika verkliga som vår egen värld, den vi ser när vi riktar blicken mot stjärnorna, mot marken under våra fötter, mot träden och människorna och de andra levande varelserna omkring oss. Vart och ett av dessa kosmiska "plan" är en värld, men vart och ett av dem är också indelat i sju underavdelningar, vilka tillsammans utgör 49 underavdelningar av solsystemets sju huvudavdelningar (eller världar).

Vi illustrerar detta med en annan bild. Vi ritar sju parallella linjer som får representera den lägsta av de sju solvärldarna, det lägsta planet, den lägsta kosmiska världen, vår värld, den värld i vilken vi nu befinner oss. Denna är liksom alla de andra sjufaldig, dvs delad i sju delar eller avdelningar, representerande materia eller ande från den grövsta till den högsta graden av vardera i vår värld, från det eteriska (högsta) till det materiellaste (lägsta). Och på ett av dessa plan befinner sig vår glob Jorden för närvarande.

På vilket sätt verkar då livsvågen inom varje rund? Vi bortser för tillfället från globerna A, B och C på den nedåtgående sidan, och tar bara vår egen glob D, vår jord, i betraktande. De sju linjerna på bilden är avsedda att representera materians sju grader eller grovlekar på det lägsta av de sju kosmiska planen, varvid materia blir grövre från toppen nedåt räknat. I den *första runden* befinner sig vår glob D på det högsta eller översta av detta vårt eget låga kosmiska plans sju underplan. Och tänk då på att vårt eget kosmiska plan är det lägsta av alla de sju kosmiska planen. Det är det sjunde och lägsta. Under den första runden passerar livsvågen genom vår jord efter att ha evolverat fram den, vilken senare process vi skall studera närmare vid ett kommande tillfälle. Det är ett utvecklingsförlopp som tar många miljoner år i anspråk, och efter att ha slutfört den första globrunden lämnar livsvågen vår glob D och övergår till nästa högre glob E. När denna livsvåg färdas ner i materia under de tre första runderna, befinner sig *vår glob* under den första runden på det lägsta kosmiska planets högsta underplan. Under den andra runden är vår glob materialiserad på det andra underplanet, nedåt räknat. Och i den tredje runden är den ännu mer materialiserad på det tredje underplanet. I den fjärde runden, vår nuvarande, har vår glob

nått sitt grövsta materiatillstånd. Den nedåtgående cykeln avtar, och uppåstignandet börjar.

Hur förhåller det sig då med underplanen 5, 6 och 7? De planen har att göra med de varelsers bestämmelse, vilka följt vänsterhandsvägen och slutligen når höjdpunkten av fysisk materialitet på det sjunde underplanet, det sista och grövsta möjliga inom vårt solsystem.

När alltså livsvågen (se den första av våra två bilder) gör sin första rund, rund 1, passerar den (på sin nedåtgående båge genom de fyra lägsta kosmiska världarna eller planen) genom det högsta underplanet, den högsta undervärlden, av var och en av dessa fyra lägsta kosmiska världar. Och i var och en av dem bygger den upp en glob, en av kedjans då i tillblivelse varande sju glober. Är detta tydligt? Under den första runden danar livsvågen glob A på det fjärde kosmiska planets högsta underplan. Under den första runden danar livsvågen glob B på det femte kosmiska planets högsta underplan. Under den första runden danar livsvågen glob C på det sjätte kosmiska planets högsta underplan. Och likadant är förloppet för den lägsta globen D, vår jord. På den *uppåstigande* sidan danas globerna E, F och G på samma sätt på det respektive kosmiska planets högsta underplan. Efter det mycket långa planetnirvanat börjar rund 2 på glob A på det fjärde kosmiska planets *andra* underplan. Därefter övergår livsvågen till glob B på det femte kosmiska planets *andra* underplan, sedan till glob C på det sjätte kosmiska planets *andra* underplan, och så till glob D (vår jord) på det sjunde eller lägsta kosmiska planets *andra* underplan. På samma sätt går livsvågen under denna andra planetrund till alla globerna på den uppåstigande bågens *andra* underplan. Och varje sådan passage av livsvågen i och genom var och en av de sju globerna utgör en *globrund*.

Likadant är förloppet under rund 3 och rund 4. Vi befinner oss nu i den senare, på glob D på det sjunde eller lägsta kosmiska planets fjärde underplan. Under varje planetrund färdas livsvågen alltså genom kedjans sju glober, och från kosmiskt plan till kosmiskt plan, men färdas under en sådan rund bara genom ett av underplanen i varje kosmiskt plan, i varje kosmisk värld. Detta innebär att den under de sju runderna färdas genom 49 underplan, och de varelser som utgör livsvågen har därvid möjlighet att förverkliga det syfte, för vilket de inträdde i aktiv manifestation och evolution. Ty de kosmiska evolutionsförloppens hela ändamål är förvärvandet av självmedvetande genom individualiserande erfarenheter, dvs erfarenheter som *individualiserar* (evolverar, bringar i dagen) monaderna. För att uppnå detta måste varje monad inte bara genomgå och mentalt uppleva det universella livets olika faser och naturer, den måste *vara dem*. Gamla tiders initiationer, de *verkliga* initiationerna, de initiationer som gav människans medvetande kunskap om tillvarons andliga sanningar, grundade sig på det faktum att ingen kan få verklig kunskap om någonting bara genom att bli undervisad om det, man måste *vara det*, man måste *bli det*. I de gamla mysterieskolorna gavs vid de tre första initiationerna bara undervisning. Men från och med den fjärde initiationen utökades denna undervisning med personlig erfarenhet, och den personliga erfarenheten blev allt storslagnare och mer omfattande för varje steg initianden tog. Om han framgångsrikt genomgick alla sju graderna, nådde han till slut det gudomliga tillstånd ur vilket han utgick i början av solmanvantaran, *plus gudomligt självmedvetande, jag-uppvaknande*. Han blev därigenom en buddha, en uppväckt, eller en christos för att använda den gamla grekiska mysterietermen.

Under de närmaste sammankomsterna skall vi fortsätta med studierna av planetkedjan.

[Till Kapitel 41](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 41

Läran om sfärerna. Det universella solsystemet och vårt solsystem. De sju heliga planeterna: Varför "heliga"?

Men tiden alstrades tillsammans med universum för att de, liksom de frambringats tillsammans, skulle upplösas tillsammans om någon sådan upplösning någonsin skulle drabba dem. Och tiden alstrades med ett evigt väsen som förebild, för att universum skulle bli så likt denna förebild som möjligt. Ty förebilden är ständig tillvaro, hela evigheten igenom, medan universum bara *frambringades, är, och skall vara* i tiden. Det var därför på det sättet, och med den tanken vad alstrandet av tiden beträffar, som gudomen för att ge liv åt tidens flöde frambringade solen och månen och de fem andra himlakroppar som kallas planeter, för att bestämma och vaka över de tal som betecknar tid. Men så snart gudomen hade frambringat dessa sju himlakroppar, placerade han dem i de sju omloppsbanor som bestämdes av det naturens kretslopp som utmärks av *olikhet*. Men om någon skulle vilja undersöka de andra himlakropparnas omloppsbanor och hur dessa himlakroppar frambringats, skulle detta kräva större möda än själva den avhandling för vilkens skull vi uppmärksammade dem. (Platon, *Timaios*)

Den lägre världen är underställd den högre världens välde.

I början av dess omlopp anförtros överhögheten över denna lägre värld till en av de sig långsamt rörande stjärnorna.

Som ensam styr den i tusen år.

Och i andra årtusenden blir var och en av de snabba stjärnorna och de långsamma stjärnorna dess partner, var och en i tusen år.

Sist av alla blir månen dess bundsförvant.

Därefter får dess första bundsförvant överhögheten.

Den andra kungen går samma rund som den första kungen, och de andra är på samma sätt hans bundsförvanter.

Allra sist är den första kungen i tusen år den andra kungens partner.

Sedan är också den andra kungens regeringstid slut.

Och förstå att samma är förloppet vad alla de övriga beträffar.

När månen varit kung och alla har varit dess bundsförvanter och även dess regeringstid är förbi, har ett stort tidsskede gått till ända.

Efter vilket överhögheten återgår till den första kungen, och på det här sättet finns det en evig succession.

Och i början av det stora tidsskedet inleds en ny tingens ordning i den lägre världen.

Om än inte just de former, och den kunskap, och de händelser som hörde till det förflutna stora tidsskedet åter frambringas, så blir det alldeles liknande sådana.

Och varje stort tidsskede som kommer, liknar från början till slut det stora tidsskede som förgått. (*Desatir*)

Vi skall nu studera ämnen som är förknippade med djupa mysterier och sträcker sig långt i både tid och rum. De handlar om vad vi med ett gemensamt namn kan kalla *läran om sfärerna*, som är den särskilda och grundläggande del av den uråldriga visdomens arkaiska filosofi och religion, vilken alldeles speciellt utvecklades i länderna kring Medelhavet. Där var studiet av denna lära mycket populärt, liksom lärorna om de olika monadiska medvetandetillståndens verksamheter var mycket utvecklade och uppskattade i Bortre Orienten, bland Indiens arkaiska vise.

Förra gången drog vi i all korthet upp konturerna till den teosofiska lära som behandlar vår jords planetkedja. Ämnet planetkedjor är vad en matematiker skulle kalla ett specialfall av den allmänna läran om sfärer. Detta ämne har alltid varit ett av de mest sorgfälligt skyddade och betraktats som ett av de heligaste och mest ockulta, därför att det i sin längsta utsträckning leder oss direkt till tillvarons hjärta. För att nå detta tillvarons hjärta måste vi gå igenom många av Moder Naturs hemliga kammare, kammare som hållits hemliga sedan urminnes tider, och vilkas mysterier har skyddats som något av det heligaste som mänsklighetens väktare är i besittning av.

Ni kommer kanske ihåg att våra studier ursprungligen inleddes med att vi behandlade det allmänna utkastet till kosmogonin och teogonin, sådant detta återfinns i den forntida visdomens arkaiska kosmologi och teologi. Detta utkast tecknades upp i alla sina allmänna aspekter, men bara i grova drag. Detaljerna utelämnades för att fyllas i senare. Vi kastade en blick på hur världar föds, hur de likt barn kommer fram ur naturens sköte, och hur de från embryostadiet växer upp, når mogen ålder, blir gamla, tynar av och slutligen dör för att sedan återuppstå genom cyklisk återfödelse ur samma Moder Naturs sköte.

Vi såg också att dessa mystiska, storslagna och underbara läror från den urgamla visdomstraditionen inte lämnar någon fråga obesvarad, inte lämnar något åt den blinda tron. Varje lärosats i denna filosofi måste bevisas och blir bevisad, allteftersom studiet av filosofin går framåt. Tänk på vad bevisning innebär. Bevisning består i att bringa sinnet övertygelse. Beviset för ett faktum eller en lärosats är den på belägg byggda övertygelsen om dess riktighet. Kom ihåg att de olika tillfälliga ting som vi anför som bevis bara är bevisdelen, beläggen för riktigheten.

När vi lät de generella lärosatserna passera revy, kom vi slutligen till läran om planetkedjorna, vilken som sagt är ett specialfall av den märkliga läran om sfärerna. I fortsättningen skall vi bedriva våra studier mera i detalj. Vi har försökt binda samman dessa studier på ett sådant sätt, att de nedskrivna referaten kan bli till hjälp för dem som söker djupare kunskap om de forntida mysterierna och den forntida visdomen än de kan få genom den offentliga litteraturen. Ett av skälen till detta är att en del studerande har accepterat vissa påståenden som A P Sinnett gjorde om planetkedjan. Sinnett menade att två av de fysiska planeterna i vårt solsystem, Mars och Merkurius, är två av medlemmarna i vår jords planetkedja. Denna uppfattning hålls fortfarande vid liv, trots att H P Blavatsky i *Den Hemliga Läran* bestämt förklarar att den är felaktig, ty det är den sannerligen.

Allteftersom våra studier framskrider kommer ni själva att se att den här idén inte kan vara riktig. Låt mig inom parentes fråga vem som gav upphov till den. Som ni vet så gavs de tidigaste lärorna åt två engelsmän i Indien, A O Hume och A P Sinnett, genom förmedling av H P Blavatsky, Damodar (som senare begav sig till Tibet för att förena sig med våra lärare) och en eller två andra. Den filosofiska, religiösa och vetenskapliga undervisning som Sinnett erhöll som svar på de frågor han via H P Blavatsky och Damodar ställde till mästarna, införlivade han senare i två av sina böcker, vilka han kallade *Den Dolda Världen* och *De Invigdes Lära*. Så långt de gick var dessa båda för sin tid bra böcker, men också kritiserade av H P Blavatsky i *Den Hemliga Läran* för sitt materialistiska framställningssätt. Hon kritiserade dem också för deras överbetoning av vissa aspekter av lärorna på bekostnad av dessas högre, andligare och intellektuella delar. Dessa båda svagheter hos böckerna var en följd av Sinnetts försök att "förena" den forntida visdomstraditionens läror med det han uppenbarligen trodde vara den mänskliga kunskapens slutgiltiga ord, hans egen tids vetenskapliga teorier och hugskott. Dessa vetenskapliga teorier och läror är redan föråldrade och till största delen glömda. Vetenskapen har "rört på sig", men den uråldriga visdomen har förblivit densamma!

Efter dessa inledande anmärkningar börjar vi kvällens studium med att på sidan 766 i *Den Hemliga Läran II* läsa följande avsnitt ur kapitlet "Om planetkedjor och mångfalden av sådana":

Kände man i forntiden några världar utom sin egen? Vilka stöd kan okultisterna anföra för sitt påstående att varje glob tillhör en sjufaldig kedja av världar - av vilka endast en är synlig - samt att dessa är, var eller skall bli "människobärande", såsom fallet är med varje synlig stjärna eller planet? Vad menar de med att "ett moraliskt och fysiskt inflytande" på vår glob utövas av världskloten i rymden?

Dessa frågor, som ofta framställs till oss, har vi nu att betrakta från olika synpunkter. Svaret på den första lyder: Vi tror det därför att den första lagen i naturen är *enhet i mångfald* och den andra är *motsvarighet*. "Som där uppe, så här nere."

Vi läser vidare på sidan 770:

När vi således i mänsklighetens heliga urkunder finner andra världar omtalade, kan vi vara förvissade om att därmed inte bara avses andra tillstånd av vår planetkedja och vår jord, utan även andra bebodda världar - stjärnor och planeter. Därtill kommer att inga spekulationer någonstans framställts angående de senare. Hela forntiden igenom trodde man på livets universalitet...

I det nuvarande skedet av vårt studium måste vi gå in på detaljer. Men ett mer detaljinriktat studium medför givetvis ökade svårigheter, inte bara på grund av de många ämnen som vi är mer eller mindre tvungna att göra bekantskap med när vi följer upp huvudämnet, utan också därför att ingenting av läran kan utelämnas på något enda ställe. Allting måste åtminstone antydast, om läran skall förbli fullständig och odelad. Därför skall vi gå

långsamt fram. Det skulle vara lätt att ge en enkel snabbskiss av ämnet, men då skulle vi inte nå särskilt långt utöver den ytliga innebörden. Och vi har fått uppgiften att förenkla framställningen med belysande exempel, och att stödja dessa med bekräftelser och bevis.

Låt oss först se vad vi syftar på med läran om sfärerna, en av de forntida mysteriernas mest arkaiska. I stort sett syftar vi på fyra saker. Först det *universella* solsystemet, dvs vår sol och alla planetkropparna i solsystemet, synliga som osynliga, sedda som osedda, kända som okända, vilka har solen som sitt överhuvud. Den nutida vetenskapen erkänner bara sju, åtta eller kanske nio planeter och en skara småplaneter såsom tillhörande solsystemet. Vår tids astronomi vet ingenting om det universella solsystemets stora "lekamen" utöver vad den känner till om dess fysiska skal, dess yttre fysiska klädnad, de sju eller åtta eller nio planeter som vi kan se på himlavalvet med våra fysiska ögon, dvs Merkurius, Venus, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus och Neptunus. Men den uråldriga visdomen, den esoteriska läran, säger att det finns dussintals planeter i detta vårt universella solsystem. Med undantag för de ovannämnda är dessa dock osynliga för oss, osynliga för våra ögon av fjärdeplansmateria - eller sjundeplansmateria, beroende på hur vi räknar.

Neptunus är enligt den forntida visdomen inte medlem av vårt universella solsystem. Vi skall senare återkomma till detta. Uranus är inte medlem av *vårt* solsystem, men är medlem av det *universella* solsystemet. Vi skall lämna en fullständig förklaring på vad vi menar med *vårt* solsystem. Man kan inte klandra Sinnett för att han inte förstod, och därför fick för sig att de arkaiska lärorerna innehöll motsägelser och att han visste mer än mästarna och H P Blavatsky. Han kunde inte få i sitt huvud att samma ord kan användas i olika betydelser, och att en av de helighållna favoritmetoderna när det gäller att dölja sanningen för dem som inte är berättigade att få del av den är att säga två, tre, fyra, fem, sex, sju olika saker med samma ord.

Först har vi alltså det universella solsystemet, som omfattar den sjufaldiga solen och solsystemets alla planeter, synliga eller osynliga på sju plan. Sedan har vi vårt solsystem, som ger den andra av de fyra aspekterna av läran om sfärerna och är den grupp som vanligen kallas för fornfolkens sju heliga planeter, eftersom dessa sju har relationer med vår planetkedja. Den tredje aspekten är någonting som vi skall nöja oss med att hänсыfta på, när tillfälle ges. H P Blavatsky gör på sidorna 184-185 i Den Hemliga Läran I en sådan hänсыftning när hon bemöter en del av Sinnetts missuppfattning beträffande jordens planetkedja. Ni vet att hon där talar om Mars och Merkurius och de fyra hemliga planeternas relationer till vår jord. Och hon säger att de alla har ett förhållande till jorden som ingen invigd vill yttra sig om, ännu mindre förklara. Den fjärde aspekten av läran om sfärerna är vår jords planetkedja i sig.

Sinnett ställde sin fråga till läraren på följande sätt: "Vilka andra planeter än Merkurius, av de planeter vetenskapen känner till, tillhör vårt system av världar?" Lägg märke till de fyra sista orden. Och han frågade vidare: "Är de andligare planeterna (A, B och Y, Z) synliga kroppar på himlavalvet, eller är alla de som är kända av astronomin av det mer materiella slaget?" Och svaret löd som följer: "Mars och fyra andra planeter, om vilka astronomin ännu inte vet någonting. Varken A, B eller Y, Z är kända, och inte heller kan de ses med fysiska hjälpmedel, hur fullkomnade dessa än må vara." Trots detta förkunnade Sinnett i årtal att två av våra synliga planeter, Mars och Merkurius, utgör delar av vår jords sjufaldiga planetkedja.

H P Blavatsky pekar på Sinnetts missuppfattning av mästarens undervisning i första delen av Den Hemliga Läran, särskilt på sidorna 184-190. Var och en som läser de sidorna måste omedelbart inse - såvida han inte har ett totalt försoffat sinne, eller är helt okunnig om de ockulta lärorerna - att hon antyder mer än en sak. Läs dessa sidor och begrunda dem noga. Nästa gång skall vi gå djupare in på det här ämnet.

Så en kort återblick på vårt universella solsystem. Med detta uttryck avser vi alla och envar av de kroppar som tillhör solen och rör sig runt denna. Solen är deras överhuvud. De kretsar runt solen som satelliter eller planeter, synliga eller osynliga. Uttrycket *universellt solsystem* betecknar alltså inte bara naturens skal - bestående av de sju eller åtta eller nio planeter som ögat ser - utan också solsystemets stora inre kärna, *dess sju tillvaroplan*. Det finns faktiskt dussintals planeter i vårt universella solsystem, av vilka vi bara ser sju fysiska på samma plan som jorden. Och räknar vi med vår glob blir det åtta. Neptunus hör som sagt inte dit. Uranus hör inte till *vårt* system av världar (eller *vårt* solsystem), men hör till det *universella* solsystemet därför att den är en verklig planet, som vad ursprung och bestämmelse beträffar är intimt förbunden med vår sol.

För att göra detta lite klarare, skall jag belysa vad Neptunus är med en mycket lämplig illustration från vår

moderna vetenskap. Ni vet att denna säger att atomen består av en central kärna, som i atomen svarar mot det vår sol är i det universella solsystemet, och att runt denna centrala kärna kretsar med svindlande hastighet andra kroppar som kallas elektroner. Kemisterna har en teori - och ockultismen säger att denna teori är sann (vilket man kan finna bevis för i Den Hemliga Läran) - som går ut på att om en av dessa atomiska planeter eller elektroner rycks ut ur atomen, så förändras själva atomen. Det är inte bara atomens elektriska laddning som ändras, utan faktiskt atomen själv. Teorin säger också att om atomen så att säga är elektronhungerig och en elektron skulle komma i närheten av det atomiska solsystemet - jag använder mycket enkelt språk för att uttrycka idén - så kan denna bli infångad. Atomens elektriska hunger blir då stillad, medan atomvärdet ändras.

Fastän Neptunus är en "planet" i den bemärkelsen att den kretsar runt solen, är den inte i något som helst avseende en verklig medlem av vårt solsystem. Den är "infångad", och dess infångande förändrade i en bemärkelse vårt universella solsystems hela natur. Den kommer att förbli infångad tills den karmiska tidpunkten är inne för den att lämna oss. Den är infångad precis som några av planeterna har fångat in "månar". Man kan i förbigående fråga sig varför Venus och Merkurius inte har några månar, och varför Mars sägs ha två, Saturnus nio och Jupiter nio? Vi vet ju genom våra läror att varje planet bara kan ha en verklig måne, och att de övriga är infångade satelliter. Antag att vi skulle säga att en komet som närmade sig sitt planetstadium, i en förfluten tidsålder och på sitt eget tillvaroplan kom vårt universella solsystems gravitationella dragningskraft tillräckligt nära för att bli infångad, och att den på grund av olika krafters samverkan hamnade i en bana runt vår sol, samt att våra astronomer långa eoner senare upptäckte den och kallade den Neptunus. Betrakta detta som en teori, och låt oss för tillfället lämna denna teori.

Vi har sagt att Uranus inte är medlem av *vårt* solsystem, och vi upprepar detta påstående. Men den är dock medlem av vårt *universella* solsystem.

Ni ser hur det kom sig att Sinnett av brist på esoterisk träning, av brist på kunskap i den forntida visdomen, och psykologiskt fixerad vid sin tids beundransvärda vetenskapliga framsteg vad rent fysiska upptäckter beträffar ("kunskapens slutgiltiga ord" som det faktiskt kunde heta i de vetenskapliga tidskrifterna), föredrog tidens vetenskapliga teorier och kapphästar framför den uråldriga visdomens läror. Och ändå har dessa läror bevisats av generation efter generation av högtstående intellekt, av stora vise som sedan urminnes tider har undersökt naturen, som sänt sina själar in i materians själva sköte, in i alla dess sju plan eller sfärer, och funnit den verkliga sanningen om tingen.

Observera att Sinnetts fråga gällde "vårt system av världar". Ser ni hur vag frågan är? Den kan avse åtminstone fyra olika aspekter av läran om sfärerna. Lärarna hade uppmanat Sinnett och Hume att anta en bestämd engelsk terminologi, något som Sinnett också i viss utsträckning gjorde. Vi har honom att tacka för många av våra vanliga termer och uttryck, och vi är tacksamma för det goda arbete han utförde i det här avseendet. Men många av dessa termer är alltför svävande. Ordet "rotas" till exempel, är mycket illa valt. Vi skall senare visa hur olämpligt det är. Vi tänker använda mästarens eget ord "stamras", och använda ordet "stam" i betydelsen "huvudlinje". Vi har också Sinnett att tacka för ordet "rund", beteckningen för livsvågens färd från vår jordkedjas första glob A till den sjunde globen G. Många fler av de ord och fraser, och av den tekniska vokabulär som vi i dag allmänt använder oss av, kommer från Sinnett och Hume.

Sinnetts fråga om "vårt system av världar" gav mästaren ett utmärkt tillfälle att ge honom sanningen i helt allmänna ordalag, och ändå dölja det som Sinnett inte borde få veta. Om Sinnett hade frågat på ett mer preciserat sätt, om han varit klok nog att ställa en klar och otvetydig fråga, skulle det på grund av sekretesskravet varit mycket svårare och brydsammare för läraren att ge ett bestämt svar. I den situationen skulle Sinnett antingen fått ett klart och bestämt svar, eller skulle han fått veta att hans fråga var av den arten att den inte fick besvaras, något som faktiskt inträffade flera gånger. Men vad var det för svar han fick? Vi har läst det, och det innehåller flera lärofragment bakom och inom orden. Alla de fyra aspekter av den allmänna läran om sfärerna vi nämnt finns i form av vinkar och hänsyftningar företrädda i mästarens svar, med särskild hänvisning till den mest esoteriska. "Vårt system av världar" upptogs just på det sätt som en svävande och oklar fråga ur ockultismens synvinkel bör upptas. Den arkaiska lagen säger att bara de som knackar på dörren *på det rätta sättet* blir insläppta. Allt beror på vilken dörr man knackar på, och det här är en gammal regel som leder sitt ursprung långt, långt tillbaka i tiden, till de senare atlantidernas dagar, när mysterierna inrättades för att skilja den ädlare delen av det atlantidiska folket från den del som höll på att urarta och rusa sin undergång till mötes.

Gör alltså klart för er att vårt *universella* solsystem av världar är detsamma som vår sol och samtliga planetkroppar i solsystemet, av vilken grad eller art de än må vara, på vilket inre eller yttre plan de än befinner sig, i vilka banor de än rör sig kring sitt överhuvud solen. Kom i det här sammanhanget också ihåg att vårt solsystem är sjufaldigt, att det består av sju plan eller världar, och att det därför har sju solar av vilka vi bara ser en, den till graden lägsta.

Vi kan i det här sammanhanget också nämna att invånarna på var och en av de tre glober som föregår vår, och på var och en av de tre glober som följer efter vår glob i jordens planetkedja, ser två solar. Glädjande nog har vi i den moderna astronomin belysande exempel på detta i den företeelse som kallas dubbelstjärnor. Det finns många slags dubletter. Jag menar nu inte rent optiska dubletter utan verkliga par av solar, ett faktum i tillvaron som är nära förbundet med den mycket intressanta och gåtfulla läran om fördunklingar. Denna lära skall vi ta itu med när vi går vidare med vårt studium av jordens planetkedja. Stjärnparen är tecken på att de solar som ses dubbla ingår i ett sjufaldigt system, vilket liksom vår egen sol har en lägre ensam sol eller lägre fjärdeplanssol, sådan som vår egen fysiska sol. Ni ser här hur en nyckel till den forntida visdomen öppnar dörren till naturens hemliga kammare. Glöm aldrig det gamla hermetiska axiom som säger att analogi är naturens grundläggande lag. "Som där uppe, så här nere."

Vilka är fornfolkens sju heliga planeter? De är följande. Jag räknar inte upp dem i den rätta esoteriska ordningen, utan på det gamla exoteriska grekiska sättet: månen, Merkurius, Venus, solen, Mars, Jupiter, Saturnus. Observera först att vår jord inte är en av dessa sju heliga eller hemliga planeter. Observera sedan att månen (den första i ordningen, placerad före Merkurius) och solen betraktas som planeter i den här exoteriska uppräkningsordningen. De står dock som substitut för två hemliga planeter, som är osynliga för oss. Solen står för en intramercuriell planet som vi kan kalla Vulkanus. Den var synlig för den tredje rottrasens - eller stamtrasens - människor i denna rund, men har nu försvunnit ur vår åsyn. Den kommer dock att framträda igen när vår egen ras når en högre nivå av iakttagelseförmåga. Månen står för en annan hemlig planet, som nu är döende och nästan har nått slutet av sin sjufaldiga livscykel. Innan jorden har nått sin sjunde rund kommer vår måne att ha upplösts till atomiskt stjärnstoft. Den nu hemliga och döende planeten, denna mysterieplanet för vilken månen är det exoteriska substitutet, kommer då att vara jordens satellit i stället för den måne som var (och för närvarande är). Men den planetsatelliten kommer inte att vara en verklig *måne*, utan bara en satellit. Lagg märke till skillnaden. Så har till exempel planeten Mars två satelliter, Phobos och Deimos. Phobos är inte en måne. Deimos är däremot en verklig måne, fast den inte tillhör Mars. Och Phobos skulle vi kunna säga vara infångad av Mars.

Frågan om fornfolkens sju heliga planeter är nära förbunden med läran om vår egen jords planetkedja. Den senare är ett speciellt exempel ur den allmänna läran om sfärerna, och vi måste ta upp den till ett mer ingående studium. Men innan vi slutar för i kväll skall vi poängtera att solen och månen, när de står som två av de sju hemliga planeterna i den exoteriska uppräkningsordningen, är substitut för de två hemliga och osynliga planeter vi nyss talade om. Vad Mars beträffar, finns det ett esoteriskt mysterium förbundet med ämnet som vi inte har tid att ta upp i kväll. I detta mysterium ligger skälet till det sätt på vilket H P Blavatsky talar om de sju hemliga planeterna på en viss sida i Den Hemliga Läran. Hon talar där bara om fyra - Saturnus, Jupiter, Merkurius och Venus - och gör en antydning om ytterligare tre, vilka hon dock inte nämner såsom hörande till gruppen fornfolkens sju heliga planeter.

Tänk också på att var och en av vår planetkedjas sju glober står under ledning av, och faktiskt är danad av, en av de sju heliga planeterna. Just detta förhållande är ett av skälen till att de här planeterna kallas heliga. Vidare står varje rottra - eller stamtra - under varje globrund på var och en av de sju globerna under en av de sju heliga planeternas beskydd och ledning. Men det främsta skälet till att planeterna kallas heliga är följande. Eftersom vårt universella solsystem består av sju tillvaroplan, dvs av sju världar eller plan eller sfärer för liv och verksamhet - inte glober utan sfärer i vidare bemärkelse, som när man säger "verksamhetssfärer" - söker vi svar på frågan varför det förhåller sig på det sättet. Svaret, som visar varför dessa planeter kallas heliga, är att var och en av de sju planeterna är boning åt ett av *vårt* solsystems sju logoi. De bildar sålunda en mindre grupp, i spetsen för vilken står ett av det universella solsystemets sju ursprungs-logoi. När vårt universella solsystem kom ut ur sitt latent tillstånd som en nebulosa, blev det efter hand en komet och delade därefter upp sig i sol och planeter, vilka var och en följde sin egen speciella livsväg. Uppdelningen av det nebulösa inre livet i sju kosmiska energier för kommande livsverksamheter utfördes av de sju ursprungs-logoi.

Låt oss uttrycka det på följande sätt. Det universella solsystemets huvudlogos är sjufaldigt, dvs sollogos - som

hinduerna kallar Brahma - är sjufaldigt. Vart och ett av dessa sju mindre logoi, vilket i sin tur indelas i sju krafter eller makter, bildar sjufaldiga grupper eller mindre solsystem, och *vårt* solsystem är en av dessa grupper. Sju mindre logoi är vart och ett styresman för en av de sju heliga planeterna. I stället för styresman kan vi säga inspirerande själ. Men observera att den förra underindelningen utgör *vårt* solsystems livsenergi. Alltså bildar *vårt* solsystem en grupp inom det universella solsystemet. Med andra ord så finns det 49 av dessa mindre logoi i vårt universella solsystem. Men våra heliga sju, vilka med vår jords planetkedja bildar *vårt* solsystem, tillhör *vårt* sollogos. Vi kan illustrera denna tanke med att säga, att liksom solen har sitt spektrum av sju strålar, så kan var och en av dessa strålar i sin tur delas upp i sju understrålar. Vår planetkedja består av sju glober, vilka tillsammans utgör den utvecklade sjufaldiga varelsen, som också i en annan livscykel eller manvantara var en sjufaldig kedja. Denna döda kedja fungerar nu som vår månkedja. När vi i detta särskilda fall säger vår måne menar vi den sjufaldiga månen, hela den sjufaldiga varelsen. Vår nuvarande måne är faktiskt inte den *fysiska* måne som var, ty den har försvunnit. Vår måne är dennas kamarupa, dess vampyriserande skal, i ordets sanna bemärkelse vampyriserande i mer än ett avseende. Vår måne är en vålnad av den måne som var, den är dess verkliga skal. Vår jord, som växte fram ur denna måne, drar fortfarande till sig de livsatomer därifrån som vår jords karmiska bestämmelse tvingar den att samla på sig, till sitt väl eller ve, vilketdera det nu må vara.

[Till Kapitel 42](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 42

Läran om sfärerna i dess fyra aspekter. De sju heliga planeterna och deras styresmän. Deras förhållande till vår jordkedja. Cirkulationerna i kosmos: Yttre runder och inre runder. Shishtaer. En enda universell grundlag: Som där uppe, så här nere. Ögats lära och hjärtats lära.

De mest berömda bland babylonierna, liksom Ostanes och Zoroaster, kallar med rätta stjärnesfärerna för hjordar, antingen därför att det bland materiella storheter bara är de som på ett fulländat sätt drivs runt ett centrum eller, som oraklen menar, därför att stjärnesfärerna av dem i visst avseende betraktas som föreningsbanden mellan och samlarna av fysiska orsaker, vilka de också i sina heliga avhandlingar kallar hjordar och, genom att skjuta in bokstaven gamma, änglar. Därför betraktas de stjärnor som har uppsikt över var och en av dessa hjordar som demoner, liknande änglarna, och kallas för ärkeänglar. Och de är sju till antalet. (Cory, *AncientFragments*, s 276)

"Ögats lära" är för mängden, "Hjärtats lära" för de utvalda. De förra upprepar med stolt tillförsikt: "se, jag vet". De senare, de som i ödmjukhet har inhöstat, bekänner med låg röst: "så har jag hört".

"Ögats" dharma [religion] är uttryck för det som utvärtes är, det icke-varande. "Hjärtats" dharma är uttryck för bodhi [den gudomliga visheten], det bestående, det evigt-varande. (H P Blavatsky, *Tystnadens röst*, s 44, 46)

Människosläktets traditioner berättar för oss, och den uråldriga visdomens uppteckningar bekräftar traditionerna, att de lärar vi studerat de senaste fyra åren har gått i arv till oss oförvanskade och i sin ursprungliga renhet, förvaltade av stora själar. Dessa traditioner, som daterar sig från mitten av den fjärde eller atlantidiska stamrasen, iklädde sig olika former när de mer eller mindre fullständigt gavs ut under olika tidevarv. De tog form i de stora världsreligionerna, och det är under dessas yttre skal som vi återfinner många, om inte alla, av den uråldriga visdomens läror. Till de religioner vi nu talar om bör vi inte räkna de mindre religionerna och kvasireligiösa kulterna, hur stor utbredning bland människorna dessa än har haft. De mindre religionerna leder nämligen ofta sitt ursprung från män som inte hade så stor insikt i den uråldriga visdomen, och som i några fall faktiskt var sina egna lärare otrogna. Och här har vi ett av de starkaste skälen till att dessa arkaiska läror alltid har hållits heliga och hemliga. Ty, som man sade till herrar Sinnett och Hume, mästarna har inte någon önskan att pracka ännu en exoterisk religion på en värld, som redan behärskas av präster och belastas med trosläror.

En källa som är förorenad redan vid sin upprinnelse, kan knappast ge det rena flöde som helar. Det bästa motgiftet mot dårskap är visdom. Det bästa motgiftet mot okunnighet är verklig kunskap. Det bästa motgiftet mot falsk och därför icke auktoriserad teosofi är visdomsreligionens arkaiska läror.

I kväll tar vi åter upp det studium vi påbörjade förra veckan. Huvudämnet var då det vi kallar läran om sfärerna. Av denna är läran om vår planetkedja, om vårt solsystems planetkedja, ett specialfall. Låt oss ta en kort återblick på det som sagts, och kanske göra ett och annat tillägg. Läran om sfärerna omfattar alla de lärosatser som handlar om ursprunget, livet och bestämmelsen vad beträffar de sfärer eller planeter och den sol som tillhör och utgör vårt universella solsystem. Med vårt "universella" solsystem menar vi alla de kroppar, kända och okända, synliga och osynliga, som rör sig runt solen, deras överhuvud. Det finns dussintals sådana planeter, de flesta osynliga för våra fysiska ögon.

Den andra aspekten av läran om sfärerna är dotterläran om planetkedjorna. Var och en av planeterna är en sjufaldig kropp som i en enhet omfattar sju glober. I fråga om de sju eller åtta eller nio planeter som är kända av astronomin, är en av de sju globerna synlig för våra ögon, därför att våra ögon genom evolutionen på denna planet har tränats att se dem. Ty detta fåtal tillhör vårt eget "plan". När vi kommer till de glober i vår planetkedja som följer på denna, så blir våra sinnen av naturen och evolutionen tränade till att uppfatta, förnimma och se, dvs till att känna till andra himlakroppar, andra planeter i vårt universella solsystem. Likadant var det med de glober vi lämnade när vi steg nedåt i planetkedjan. Enligt läroarna har alltså varje planetkedja sju glober som befinner sig på fyra plan. På vart och ett av de tre högre planen befinner sig två glober, och på det lägsta en glob. Vår jord befinner sig på vår kedjas lägsta eller fjärde plan. Läran om planetkedjan utgör nu huvudämnet för vårt studium.

Den tredje aspekten av läran om sfärerna är den som kallas fornfolkens sju heliga planeter, också den en lära som omfattar ett sjufaldigt mysterium. Dessa planeter är Saturnus, Jupiter, Mars, solen (som av uppräkningskäl står som substitut för en intramerkuriell planet), Venus, Merkurius och vår måne, som står som substitut för en planet nära jorden, en planet som nu är döende. Fornfolkens sju heliga planeter kallades heliga av de skäl vi nämnde vid

vår förra sammankomst. De är boningarna åt de sju energierna hos *en* av sollogos sju huvudstrålar. Denna huvudstråle är vårt speciella logos. Läran är faktiskt mycket enkel. Men eftersom det rör sig om sju involverade i sju, så verkar den mycket komplicerad, vilket den alltså faktiskt inte är. Det finns sju huvudstrålar eller energier som utgör och som besjalar solen. Och dessa sju energier är de sju solara logoi. Vart och ett av dessa sju huvudlogoi är i sin tur indelat i sju, och dessa sju understrålar av en huvudstråle, av ett logos, utgör de styresmän eller skyddsandar eller ärkeänglar för vilka de sju heliga planeterna är boningar.

Var och en av dessa sju heliga planeter hade verksam del i uppbyggandet av en av globerna i vår planetkedja. Var och en av stamraserna eller rotraserna på vilken som helst av de sju globerna, står likaledes under den evolverande livsvågans färd genom densamma under en av dessa sju heliga planeters direkta ledning och kontroll. Tänk på att vi, när vi säger "planet", inte enbart menar dennas fysiska kropp, den planet som vi ser. Den är bara boningen för den sjufaldige dhyan-chohan, den styresman, den skyddsande, den speciella solenergi som har byggt och som använder den planeten som sin boning - sitt "nervcentrum" så att säga.

Den fjärde aspekten av det universella solsystemet har avseende på den grupp som är så helig att H P Blavatsky på sidan 185 i Den Hemliga Läran I säger följande: "Beträffande Mars, Merkurius och 'de fyra andra planeterna' är deras förhållande till jorden sådant, att ingen mästare eller hög ockultist någonsin kommer att yttra sig därom [offentligt, skulle vi vilja tillägga], än mindre förklara dess natur."

Läran om sfärerna är full av märkligheter. Vi har bara dragit upp konturerna till den, och den är nära förbunden med en tvillinglära som är ännu heligare och gåtfullare, och som vi kan kalla *läran om cirkulationerna* i kosmos. I denna lära är det universella solsystemets energicirkulationer ett specialfall. Tänk i det här sammanhanget på att karmas verkningar och människosjälens återfödelse på jorden är specialfall i följande två läror: läran om de cirkulationer i kosmos som ger karman möjlighet att verka och läran om reinkarnation. Läran om sfärerna visar att globerna är olika uppbyggda av (eteriska och materiella) komponenter, lämpliga för de evolverande själar som förkroppsligar sig där i kroppar som svarar mot den respektive globen. Läran om cirkulationerna i kosmos är en lära som vi nalkas med stor försiktighet. Vi måste komma ihåg att det som nu sägs i detta svårtillgängliga ämne inte utgör ens en tiondel av allt som kan sägas. Läran om cirkulationerna i kosmos eller om livsenergiernas cirkulationer i det universella solsystemet handlar bland mycket annat om livsvågans färd från glob till glob i vår planetkedja. Vi får förklarat för oss hur denna färd försiggår. Läran om sfärerna säger oss till vilka glober cirkulationerna leder, på vilka glober de träder in, och i vilka tillstånd dessa glober lämnas när deras respektive livscyklar är fullbordade. Detta gäller givetvis också oss här på jorden, och det gäller livsatomerna på vår glob. Vi får vidare veta hurudana människor vi skall bli på den glob som följer efter denna vår jord, och hurudana vi var på den glob som föregick den. Livsvågen fungerar på samma sätt på alla globerna i vår kedja, dvs dessa cirkulationer står i samband med varje glob och med alla.

Planeternas styresmän eller skyddsandar eller dhyan-chohaner - varje underordnat sollogos av det överordnade logos sju mindre logoi utgör den ledande skyddsanden på varje glob - är faktiskt uppbyggarna av vår planetkedja, tillsammans med det inneboende liv eller den inneboende swabhava som tillhör denna vår planetkedja. Människofröet sås, växer, blir ett embryo, och slutligen föds människan och växer upp. Det inneboende livet finns där, liksom karaktären, den inre driften, den drivande impulsen och utvecklingen av de inre förmögenheterna. Men processen försiggår i en värld av omgivande krafter, som genom verkan och återverkan (eller karma) gör djupa intryck på den. Detsamma är förhållandet med globerna och med vår planetkedja som helhet.

Vi skall i förbigående också säga att dessa sju heliga planeter tar mycket stor del i uppbyggandet av vår planetkedja. Men jorden själv är medlem av en annan grupp på sju planeter, som bygger eller medverkar vid byggandet av vissa andra planeters planetkedjor. Så nära förbundna och sammanlänkade med varandra är livsenergiernas och livsvågornas funktioner i vårt solkosmos, i vårt universella solsystem.

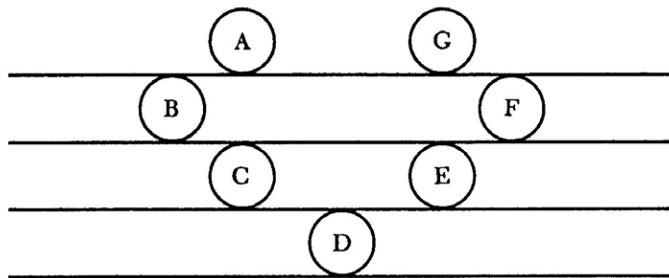
När vi nu kastar en blick på frågor som vi senare skall studera mera i detalj, skall ni tänka på att livsvågen i varje planetkedja - vi tar vår egen som exempel på regeln - färdas genom alla de sju globerna, från den första till den sjunde. När den på så sätt har färdats en gång genom kedjans sju glober har den fullgjort det vi kallar för en kedjerund. *Rund* är ett ord som Sinnett antog för det här ändamålet, och vi använder det fortfarande. Sju sådana kedjerunder utgör en livscykel för vår planetkedja. Men vad händer sedan?

Vi närmar oss nu ett annat mysterium. Det finns yttre runder och det finns inre. Den inre runden omfattar livsvågens färd från glob A till glob G (eller Z) i en planetkedja, vilken som helst. Sju sådana färder företas under en planetmanvantara. Den yttre runden däremot, omfattar den färd som en planetkedjas hela livsvåg enligt läran om solsystemets cirkulationer gör från den ena till den andra av de heliga planeterna, och detta sju gånger.

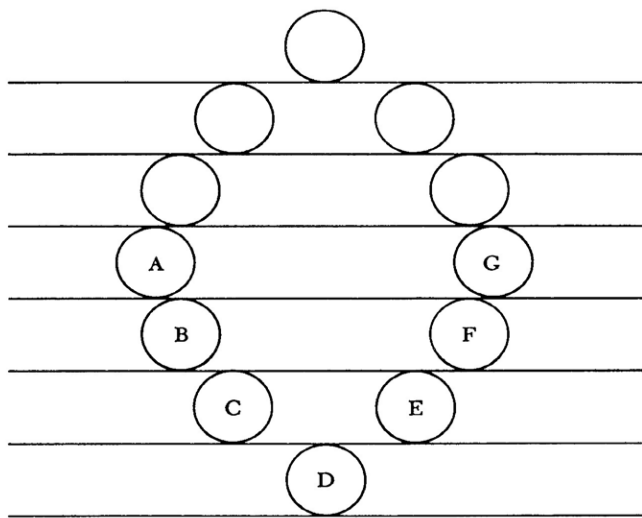
Vi återgår för ett ögonblick till runden i en planetkedja. Den inneboende egoiska energin i en människa eller annan livsenhet evolverar på vår glob åt sig själv kroppar som motsvarar dess omgivningar - yttre kroppar och inre kroppar. De högre av de inre kropparna kan vi kalla monadiska ägg. När livsvågen lämnar en av de sju globerna i en planetkedja för att övergå till nästa glob, så kvarstannar de vehikler som svarar mot och tillhör den förra globen, livsvågens egna utvecklingsprodukter på den globen, kvar som *shishtaer*. Shishtaer är sanskrit och betyder "återstoder", och dessa återstoder har till uppgift att tjäna som de första vehiklerna eller kropparna åt monaderna, när samma livsvåg återvänder i den följande cykeln. Efter många och långa tidsskeden finner därför den återvändande livsvågen dessa "sovande sfärer" eller slumrande "livsatomer" eller vehikler väntande på sig. Dessa sovande sfärer eller slumrande livsatomer svarar alla mot just den glob i planetkedjan som har utvecklat dem. Shishtaerna är alltså de redan evolverade eller *individualiserade* vehikler eller "livsatomer" som är rustade att ta emot den återvändande monadiska skaran.

Låt oss nu belysa läran om vår planetkedja genom att rita upp sju cirklar. Varje cirkel får representera en av denna kedjas manifesterade glober.

Livsvågen inträder på glob A, genomlöper sin livscykel där och övergår sedan till glob B. När den fullbordat sin cykel på B, övergår den till C och därefter till D, den lägsta globen av de sju. I vår egen kedja är glob D vår jord. Under cirklarna ritar vi raka linjer som får representera de fyra lägsta planen eller världarna i vårt solsystem, i vårt universella solsystem. Men det finns tre högre plan eller världar, vilket sammanlagt gör sju. Och bakom dessa tre högre plan finns det ytterligare tre, vilket sammanlagt ger det fullkomliga talet tio. Om de tre senaste och högsta planen eller världarna skall vi inte säga något mer här.

Men låt oss nu på de tre högre av de sju planen rita upp ytterligare fem glober, två glober på två av planen och en glob på det sjunde planet nedifrån räknat. Vi har då tolv glober i vår planetkedja, sju manifesterade och fem dolda. Detta är det (sollogosenergins) konstruktionssystem som vi skall studera. Inom parentes sagt så svarar enligt den forntida visdomen var och en av dessa tolv glober mot ett av zodiakens tolv tecken. Vi ser alltså att det finns sju glober i manifestation. En av dem, den fjärde och lägsta, är synlig för oss, och sex högre är dolda. Tillsammans med fem glober på de tre högsta av de sju planen blir detta tolv. Det här är bara en skiss som för närvarande ger en viss kontur av läroarna.

Nu frågar man sig givetvis vad det är som under de inre runderna färdas från glob till glob i en planetkedja, och som under de yttre runderna i tur och ordning färdas från den ena till den andra av de sju heliga planeterna. Vi har sagt att varje glob i en kedja, när livsvågen lämnar den, kvarhåller sina skaror av monadiska ägg såsom shishtaer. Vi använder här ordet monadisk i en allmän bemärkelse. Det hänför sig i alla lägen till den särskilda del av hela den mänskliga andliga-psykologiska-fysiska byggnaden, som svarar mot just den globen, som kort sagt tillhör den, och som lämnas kvar ungefär som när en resenär lämnar kvar hus och kläder när han ger sig ut på en resa. Han lämnar hus och kläder som passar för ett visst klimat med dess väderväxlingar, men allt finns kvar när han kommer tillbaka hem. Men vad är då detta yttersta, denna monad, denna högre monad, som tillhandahåller och faktiskt är det odödliga frö ur vilket allt det andra spirar upp? Det är vad H P Blavatsky kallar det andliga Jaget, den gudomliga själen, det odödliga fröet, fadern-modern, källan, upprinnelsen - ge det vilket namn ni vill - till den äggformiga kropp, det auriska ägg, som i sitt inre väsen, inte i sin gestalt, innehåller människans eller varje annan livsenhets gudomliga-andliga individualitet. Det är odödligt. Det föds inte. Det består hela solmanvantaran igenom, och går in i det högsta paranirvana först när det universella solsystemet efter sin cykliska evolution slutligen ingår i pralaya eller latens.

Tänk ett ögonblick på vad allt detta innebär. Om vi tar vår glob Jorden som exempel och oss människor som illustration till detta exempel, så innebär det att vi här evolverar, dels inifrån utåt genom vår egen inre swabhaviska drift, dels utifrån inåt genom reaktionen från naturen omkring oss, vissa personligheter och vissa karaktärer och vissa vehikler som exakt svarar mot den glob på vilken vi befinner oss. Dessa karaktärer och personligheter och vehikler passar absolut inte för någon annan glob och för något annat plan. De kan lika lite övergå till ett annat plan eller leva på en annan glob som en ros kan leva på havets botten. De hör inte dit, de hör till denna jord. De hör till denna jords materiella och psykologiska atmosfärer. De hör till denna speciella värld av energicirkulation som danar denna jord och faktiskt är denna jord. Det växer inga rosor vid nordpolen, och det finns inga glaciärer vid tropikernas havsstränder. Allting i naturen har sin egen plats och är lämpat just för den.

På var och en av de andra globerna i vår kedja finns det på samma sätt kroppar eller vehikler etc, inre kroppar och yttre kroppar, vilka i varje enskilt fall svarar mot den respektive globen, hör dit, och vilka vi danade när vi var där, och lämnade kvar när vi lämnade den globen. Eftersom det hela kosmos igenom bara finns en enda fundamental regel, en enda grundlag, så kommer människan när hon reinkarnerar tillbaka med samma andliga individualitet. Hon kommer sannerligen tillbaka med samma högre mänskliga individualitet. Men för varje gång och på varje glob evolverar hon på nytt åt sig - eftersom släktet är annorlunda, karman är annorlunda och omständigheterna är annorlunda, därför att den efterföljande evolutionen har utvecklat både henne och den omgivande globen ytterligare - personligheter, vehikler etc ur sig själv. Detta gör hon av de frö som vid varje föregående död gått in i latens i karaktären. Sålunda ingår hon i och besjälas på nytt de monadiska ägg av olika slag som tidigare lämnats kvar på de olika globerna när livsvågen lämnade dem för att gå vidare.

De av er som studerat de österländska klassikerna, ser med lätthet hur det lilla som sagts kastar ett bländande ljus över lärorna i de större av de forntida religionerna, sådana som Egyptens och Greklands, och framför allt över hinduismens och buddhismens läror. Det är inte underligt att teosofin har kallats för världens förenande filosofi. Den visar alla dessa stora forntida religioners varför och hur. Den säger oss vad de var, och vad de menade.

Man kan med en lätt men nödvändig avvikelse från ämnet fråga sig varför det talas så mycket om sjutal. Det är sju här och sju där och sju överallt. Men lever vi i ett anarkistiskt universum, i ett universum utan ordning och klart bestämda former? Eller lever vi i ett universum där varje atom behärskas av krafter, vilka i sin tur styrs av ännu högre och mer förborgade och mäktigare krafter? Uppenbarligen det senare. Och dessa högre krafter behärskas och styrs av ännu högre sådana. Detta betyder helt enkelt att det finns en enda följdriktig livsvåg som genomlöper hela tillvaron. Och eftersom denna har en enda sammanhängande och följdriktig vilja, med en enda grundläggande inriktning, måste den *verka på ungefär samma sätt på universums alla plan*. Härav ser ni behovet, nödvändigheten och värdet av de vackra gamla läror som förkunnar det fundamentala verkningssätt i naturen som vanligen kallas analogins lag och uttrycks i det hermetiska axiomet "Som där uppe, så här nere. Som här nere, så där uppe".

Det ursprungliga kosmiska logos har, låt oss säga, en enda riktning i vilken dess vilja flödar ut i strömmar av ljus och liv. Dessa strömmar genomgår sina olika cykler och formationer när de stiger ner i material och sedan stiger upp igen till sin källa. Genom att göra så följer de - och kan inte göra annorlunda - de mäktiga impulser som utgår från det centrala hjärtat, denna enda vilja. Vi frestas att använda orden syfte och plan, men dessa ord är så missbrukade i kristna teologiska sammanhang att de kan ge föreställningen om en kosmisk personlig Gud, och en sådan händelse kan vi inte godta. Det är just här som karmas verkningar kommer in. Karma är inte en lag som stiftats av något eller någon. Den är den kosmiska tillvarons inneboende natur eller egenskap att reagera på de verkningar som den utsätts för. Läran om karma är läran om konsekvenser. Kosmiskt sett har karma sitt flöde av verkan eller energi i en viss riktning, som är det kosmiska logos vilja, dess livsflöde. Och detta logoiska livsflöde, som utgår från det stora hjärtat, vårt solsystems centrala hjärta, och sålunda utgör den universella naturens konstitution eller grundläggande verkningssätt, åtlöds av allting i denna natur. Och därav kommer läran om sjutalet, ty denna är bara den fotografiska bilden så att säga i våra själar av de kosmiska verkligheterna, nämligen att sollogos är indelat i tio delar, av vilka sju är manifesterade och tre ockulta eller dolda. Allt som har detta logos att tacka för sitt liv, som är en del av detta logos, som är underkastat dess energirörelser och dess "lag", är därför också ovillkorligen uppbyggt efter en sjufaldig plan.

Med de här orden som inledning kan vi nu ta den första aspekten av läran om sfärerna, den om vår jords planetkedja, i betraktande. Som framgår av föregående bild så består vår kedja av sju manifesterade och fem dolda glober. De två högsta av de sju lägre utgör modeller för de fem nedanför. De två följande är grövre och materiellare. De två därpå följande är av ännu grövre och materiellare konstitution, och serien av plan slutar med vår jord, som är kopian här nere av den överandliga glob som utgör den första eller tolfte i hela vår planetkedja.

De av er som kan sina klassiker vet, att Platon talar om att gudomen går geometriskt tillväga i enlighet med en tolvfaldig plan. Varför har zodiaken tolv hus eller tecken? Varför fanns det tolv stora gudar - sju manifesterade och fem ockulta - i gamla tiders samtliga stora världsreligioner? I dessa gamla religioner varierade uttrycksformerna och orden, men hjärtats lära fanns där och var densamma i dem alla. Ögats lära däremot, dvs det yttre synliga, den ceremoniella ritualen och gudskyran, varierade ofta i hög grad. Detta var den exoteriska delen - inte "falsk", men oförklarad. Hjärtats lära, för att använda detta forntida uttryck, betyder läran om det som är *fördolt och inte ses*, och är det högre uttrycket för sanningen. Och den läran är dold, den är inte synlig för det fysiska ögat. Därför kallades utflödena från människans ädlare natur, från hennes högre själ, de andliga och vackra och heliga och gudomliga utflödena, med ett gemensamt namn också för hjärtats lära.

Vid vår förra sammankomst sade vi att herrarna Sinnett och Hume, och längre fram i tiden andra, hade missförstått och vantolkat mästarens läror vad beträffar de glober som utgör vår egen planetkedja. Vi hänvisade till första delen av Den Hemliga Läran och H P Blavatskys vänliga men ändå skarpa kritik av Sinnetts tro, att hans enbart vetenskapligt tränade sinne bättre förstod naturens hemligheter än hans lärare och H P Blavatsky, hans andra lärare, gjorde. På sidorna 184 och 185 kan ni läsa vad hon säger i saken. För det första säger hon att mästaren gav ett ganska svävande svar på Sinnetts fråga. Detta på grund av att frågan var mycket oklar. Sinnett tycks aldrig ha förstått att han ibland ställde frågor som helt enkelt inte fick besvaras av den som förpliktat sig till tystnad. Vad kunde då göras? Läraren hade erbjudit sig att meddela undervisning. Den tid var inne då en del av den uråldriga visdomen skulle delges världen. Några frön skulle sås ut i världens tankeliv. Ändå måste svaret ges på ett svävande sätt. Hade Sinnett ställt en klar och precis fråga i ett bestämt ämne i vilket han själv hade bestämda kunskaper, hade han utan tvekan fått ett bestämt svar, eller hade det sagts honom att hans fråga inte kunde besvaras av det skäl jag nämnde. En sådan vägran att svara förekom vid flera tillfällen. Hans fråga löd på följande sätt: "Vilka andra planeter än Merkurius, av de planeter vetenskapen känner till, tillhör vårt system av

världar?" Vi har sett att "vårt system av världar" inom ockultismen kan syfta på åtminstone fyra olika ting, nämligen vårt universella solsystem, vår planetkedja, vår grupp av sju heliga planeter samt mysteriegruppen - Jorden, Merkurius, Mars och fyra andra, hemliga planeter.

Svaret kom i allmänna ordalag: "Mars och fyra andra planeter, om vilka astronomin ännu inte vet någonting". Detta svar syftar framför allt på mysteriegruppen. Varför? Därför att Sinnett strax innan hade ställt en fråga, som inte kunde besvaras på ett fullständigt sätt utan läran om denna mysteriegrupp. Det var hela saken. Och H P Blavatsky säger här: "Beträffande Mars, Merkurius och 'de fyra andra planeterna' är deras förhållande till jorden sådant, att ingen mästare eller hög ockultist någonsin kommer att yttra sig därom, än mindre förklara dess natur."

Det är uppenbart att detta uttalande inte syftar på vår planetkedja, ty H P Blavatsky hade redan sagt att Mars och Merkurius inte hör dit. Hon syftar tydligen på någon annan grupp. Hon skriver också att svaret blev "Mars etc [lärarens svar innehöll inte ordet *etc*] och fyra andra planeter, om vilka astronomin ingenting vet". Lärarens svar innehöll ordet *ännu*, "ännu inte vet någonting". "Varken A, B eller Y, Z är kända, och inte heller kan de ses med fysiska hjälpmedel, hur fullkomnade dessa än må vara."

H P Blavatsky fortsätter så: "Härav framgår (a) att astronomin ännu i verkligheten ingenting vet om planeterna, varken de äldre eller dem som upptäckts under senare tid." Uppenbarligen talar hon bara om synliga planeter, ty astronomin erkände då inte förekomsten av andra planeter på andra plan i solsystemet, och gör det inte heller i dag. "(b) att ingen av *syskonplaneterna* från A till Z, dvs inget av de övre kloten inom någon planetkedja i solsystemet, kan varseblivas." Ännu ett vederläggande av vad Sinnett trodde. Men lägg också märke till att läraren i sitt svar till Sinnett inte sade "syskonplaneterna från A till Z", som H P Blavatsky här skriver. Han sade "Varken A, B eller Y, Z", specificerande *fyra* planeter, två i början och två i slutet av mysteriegruppen. Ni ser därför att det finns mycket bakom allt detta, mycket som inte syns på ytan. H P Blavatsky blev i sin tur ställd inför precis samma situation som mästaren. Hon kunde inte säga hela sanningen, eftersom hon var förpliktad till tystnad. Ändå måste hon ge något slags svar. Och hon gjorde som lärarna sedan urminnes tider har gjort i sådana fall. De gav ett svar som var helt riktigt, så långt de kunde gå. Men på grund av kosmos och därför också våra lärors sammanflätade natur, lät de avsiktligt också en antydning annat komma med på samma gång. Detta tjänade ett dubbelt syfte. Det var en "bemantling" och ändå absolut riktigt och sant, *så långt som det gick*.

På sidan 188 i Den Hemliga Läran I citerar H P Blavatsky åter lärarens ord: "...låt oss tänka oss ATT VÅR JORD TILLHÖR EN GRUPP PÅ SJU PLANETER ELLER AV MÄNNISKOR BEBODDA VÄRLDAR..." Sedan följer inom parentes, och denna parentes är hennes egen: "(De SJU planeterna är forntidens heliga planeter, och de är alla sjufaldiga.)" Här antyds ännu en, en tredje, aspekt av läran om sfärerna. Detta är en perfekt illustration till hur en sådan situation skall mötas.

Som ännu ett exempel på den sekretess vi talar om kan vi peka på ett ställe i Den Hemliga Läran, där ni skall finna att H P Blavatsky säger att vår jord inte tillhör fornfolkens sju heliga planeter, fast hon här påstår att den gör det. Dessa båda uttalanden kan tyckas motsäga varandra. Men det är frågan om en paradox, inte om en motsägelse. Och lyckligtvis är denna paradox lätt att förklara. Fornfolkens sju heliga planeter såsom planeter i solsystemet är de som vi nämnde i början av kvällens studium, alltså Saturnus, Jupiter, Mars, solen (ett substitut), Venus, Merkurius och månen (ett substitut). Som ni ser så är jorden inte medräknad. Men vi har i kväll också sagt att varje glob i vår planetkedja är barn till, i en bemärkelse uppbyggd av, styrd av och vägled av en av dessa sju heliga planeter, dvs av den respektive heliga planetens skyddsande eller styresman. Sålunda kallades också vår planetkedjas sju glober ofta för de sju heliga planeterna av fornfolken, därför att de sju globerna byggdes med dessa planeters hjälp och står under deras ledning. Globerna byggdes av de sju heliga planeterna *och* aktiviteten hos vår planetkedjas inneboende swabhaviska liv.

Vår tid för i kväll nalkas nu sitt slut. Men innan vi slutar skall vi fästa uppmärksamheten på två saker. För det första är vår planetkedjas sju glober *inte* jordens sju principer. Analogin är bra och mycket slående, men var och en av vår planetkedjas sju glober är en bestämd och separat varelse. Var och en av dem, vår jord inbegripen, har sina egna sju principer. Ändå är de övriga sex globerna i kedjan inte vår jords övriga sex principer. Denna föreställning är absurd. Det är detsamma som att säga att sju människor, till exempel en grupp på sju chelaer, är varandras sju principer. Så är det inte alls. De sju globerna bildar en grupp, men var och en av dem är en separat varelse och har sina egna sju principer.

För det andra så bör de så kallade planen, de sju planen, egentligen kallas *världar*. Det är mycket svårt att hitta de rätta orden för att beskriva detta faktum. Dessa plan eller rättare sagt världar är kollektivt lokaerna och talaerna, sju lokaer och sju talaer som två och två svarar mot varandra. Denna tvåpolighet av loka och tala, upprepad sju gånger i sju avtagande grader av materialitet uppåt räknat, eller tilltagande grader av materialitet nedåt räknat, är makrokosmiskt sett solsystemets sju plan eller rättare sagt världar. Vår planetkedjas sju plan eller världar är lokaerna och talaerna mikrokosmiskt sett. Lokaerna och talaerna är alltså världar. Se på världen omkring oss, stjärnorna över våra huvuden, jorden under våra fötter, vinden som blåser - kort sagt hela den värld vi varseblir och förnimmer och känner till. Den är en av lokaerna och en av talaerna i förening. Och dessa lokaer och talaer korresponderar alla med varandra, var och en med alla de övriga, precis som förhållandet är med magnetismens och elektricitetens tvåpolighet på vårt plan. I grund och botten är de ett, men de manifesterar sig på ett tvåpoligt sätt. Den särskilda energi eller vitala ström vars strävan är nedåtriktad utgör den sida av föreningen, som inom varje värld kallas tala. Och den andra, vars strävan är uppåtriktad eller tekniskt talat är riktad mot norr, utgör lokaen.

Nästa gång skall vi gripa oss an med en ganska detaljerad undersökning av vår planetkedja, ty vi har nu varit inne på olika ämnen som vi var tvungna att kasta en blick på för att kunna förstå läroarna om denna.

[Till Kapitel 43](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 43

Analogi mellan människans och en planetkedjas liv. Ockultism och etik: "Lev livet om du vill förstå läran."

Motsvarigheten, analogin, ger således den säkraste ledningen för uppfattningen av de ockulta läroarna.

Allting i universum följer analogins lag. "Som där uppe, så här nere." Människan är den lilla världen i den stora. Det som äger rum på det andliga planet, återupprepas på det kosmiska. Det konkreta följer det abstrakta i spåren. Mot det högsta måste svara det lägsta, mot det andliga det materiella. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 194, 197)

Som man kan sluta sig till genom analogi så måste varje glob, innan den når sin mognad, genomgå en daningsperiod, också den sjufaldig. Lagen är enhetlig i naturen, och ett barns konception, daning, födelse, tillväxt och utveckling skiljer sig bara till omfattningen från en globs. Globen har två perioder för tandsprickning och kapillärbildning - sina första klippor som också den tappar för att ge plats åt nya - och sina ormbunkar och mossor innan den får skogar. Liksom atomerna i kroppen byts ut [vart] sjunde år, så förnyar globen sina geologiska skikt var sjunde cykel.

Korrespondensen mellan en moderglob och dess barn människan kan beskrivas på följande sätt. Båda har sina sju principer. Elementerna (av vilka det finns sammanlagt sju arter) danar i globen (a) en materiell kropp, (b) dess gasartade dubblett (*linga shariram*), (c) dess livsprincip (jiva). (d) Dess fjärde princip kama-rupa danas av dess kreativa impuls som arbetar från medelpunkten mot periferin. (e) Dess femte princip (den animala själen eller *Manas*, fysisk intelligens) är förkroppsligad i växtriket (som embryo) och djurriket. (f) Dess sjätte princip (eller andliga själ, *Buddhi*) är människan, (g) och dess sjunde princip (*atma*) finns i en hinna av förändligad akasa som omger den. (The Mahatma Letters to A P Sinnett, s 93, 94)

Endast de vilka vi kallar adepter och vilka förstår att styra sin mentala blick och att överföra sitt - såväl fysiska som psykiska - medvetande till andra existensplan, kan tala med auktoritet om dessa ämnen. Och de säger oss med tydliga ord:

"Lev det liv som erfordras för förvärvandet av sådan kunskap och sådana krafter, och visdom skall tillfalla er som en naturlig sak. När helst ni är i stånd att bringa ert medvetande i harmoni med någon av det 'universella medvetandets' sju strängar, dessa strängar som löper fram över världsalltets resonansbotten, vibrerande från en evighet till en annan, när ni har i grunden studerat 'sfärernas musik', då först skall det stå er fullkomligt fritt att dela er kunskap med dem, med vilka den utan fara kan delas." (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 188)

Dessa läror kan förefalla svårtillgängliga när man hör dem för första gången, och är det faktiskt också. Men de, liksom alla våra andra teosofiska läror, har en aspekt som är mycket enkel och innehåller den principiella idén i varje tanke, dvs i varje lära. Och det är i varje enskilt fall denna principiella idé vi belyser. Sedan tillkommer det er själva att fylla i detaljerna, och att genom egna studier bestyrka de uppställda lärosatserna.

Men skulle det inte vara lämpligt att framhålla, att ett av de förnämsta resultaten av dessa studier är den effekt de har på den studerandes moraliska natur? Man kan säga till en människa att hon "skall vara god därför att det är bra att vara god". Den uppmaningen är helt riktig och antagligen protesterar ingen mot den, men den kommer inte att tränga särskilt djupt in i vederbörandes medvetande och sinne. Men om man säger till en människa att hon i sitt innersta är en inkarnerad gud, att hon till sitt väsen är en inkarnerad gudomlighet, och att hon har kommit ner i dessa materians sfärer för att utföra universella uppgifter, och att hon sviker sin plikt, sviker sin gemenskap med sitt eget högre Jag om hon inte utför sina uppgifter, då för man i den människans sinne in en idé. Och det är en idé som ger henne något att tänka på, och som får henne att tänka. Det är en idé som ger henne en grundval för moralen, en religiös och filosofisk grundval som hon, om hon över huvud taget har något gott i sig, kommer att hålla fast vid ända in i det sista.

Det är omöjligt att tänka sig att någon av våra teosofiska läror skulle kunna skiljas från sin etiska aspekt. Dessa läror kan inte avskiljas från etiken, och detta är kanske den skillnad som är lättast att förstå av de skillnader som föreligger mellan de arkaiska läroarna och läroarna i de kulter och kvasireligioner. som tid efter annan och i tidsålder efter tidsålder växer upp som svampar. Dessa kulter och kvasireligioner lever ett efter omständigheterna längre eller kortare liv, under vilket de åsamkar de stackars människor som lyssnar till dem och med förtroende och missriktad förtröstan följer dem, mer eller mindre beklagansvärt andlig skada.

Vad beträffar den etik som är förenad med våra läror, så skall man komma ihåg att man inte kan förstå den rätt

om man inte "lever det liv" som den inskräper. Våra lärare har klart och tydligt sagt oss: "Lev livet som det bör levas, och kunskap skall tillfalla er som en naturlig följd." Det finns bara *en* sanning i naturen, och förståelsen av den kommer helt naturligt till honom eller henne som "lyder lagen". Verklig kunskap för med sig anspråkslöshet och medkänsla och storsinhet och mod, samt alla de fina gamla ädla dygderna. Och dessa dygder är de insignier som utmärker den verkliga lärjungen. Han utmärks inte av dåraktiga anspråk, som är lika löjliga som de är oriktiga. Ju större anspråken är, desto mindre sanning finns det bakom dem.

De läror vi nu studerar *är* mycket svåra, inte bara vad beträffar de förklaringar vi försöker ge dem, utan också därför att de är så intimt sammanvävda med varandra. Ändå är det just i detta förhållande som ariadnetråden till deras klarläggande ligger. Det är ett faktum att naturens energier och principer och plan är så hopflätade och intimt förbundna med varandra, att *om man verkligen känner till en, känner man mer eller mindre till alla*. Och på samma sätt förhåller det sig med dessa läror. Om man verkligen har en i någon mån fullständig kunskap om en av dem, så har man en mer eller mindre fullständig nyckel som passar till samtligas lås.

Analogin är verkligen den fundamentala lagen, eller om ni så vill det grundläggande verkningssättet i våra tankeprocesser. Detta verkningssätt har vi hämtat från naturen, därför att vi är naturens barn. Ty så som det högsta återspeglas i det lägsta, så fungerar människans sinne. Om ni följer upp naturens verksamhet sådan den framställs i ockultismen, skall ni finna att det lägsta bara är ett belysande exempel på eller en kopia av det som är ovanför.

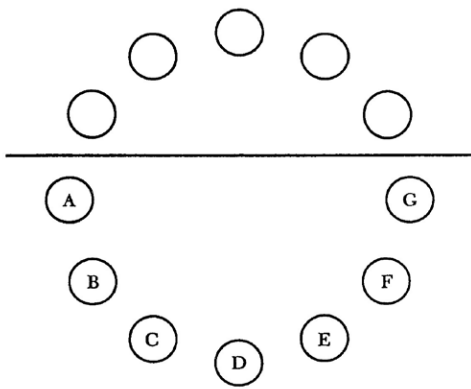
De läror som vi här har studerat tillsammans kan ni själva finna i Den Hemliga Läran. Sök, och ni skall finna dem. Ändå kan det ta er år att hitta dem. Men det är inget verkligt skäl för misströstan. I forna tider, i till exempel Indien, måste lärjungen använda tio å tolv år enbart till studiet av det heliga sanskritspråket, innan han ens tilläts läsa de urkunder som var skrivna på detta upphöjda tungomål. Ytterligare tolv år förgick därefter under studium av urkunderna, innan han tilläts att tala om dem eller ge synpunkter på dem. Tjugofyra år av åtta till tolv timmars dagligt studium, så heliga ansågs dessa fornåldriga läror vara! Ingen skall tro eller förvänta sig att han eller hon kan få något som helst begrepp om våra läror, utan att allvarligt bemöda sig om att studera dem och förstå dem och framför allt att tänka över dem, att begrunda dem. Den största hjälpen av alla är att *begrunda* dem, att grubbla på dem, att ruva på dem.

Förra gången gjorde vi en kort återblick på lärorna om vår planetkedjas födelse, uppbyggnad, tillväxt, mognad, åldrande och död. Denna återblick gjordes för att vi skall hålla isär de olika uttalanden här och där i Den Hemliga Läran, som handlar om alla de fyra aspekterna av den allmänna läran om sfärerna. Ingen kan på ett lätt och ledigt språk ge ut en så svårfattlig lära som denna i dess helhet. De här lärorna är tätt sammanflätade med varandra, och den mer esoteriska delen döljs alltid med avsikt under samma ord som används vid den exoteriska framställningen. Den förra måste hämtas fram och studeras. Intuitionen måste utvecklas och intellektet skärpas, och framför allt måste man vädja till och sträva hän mot den andliga naturen. Denna studiemetod är inte så svår som det låter, ty de högre förmögenheterna finns inom oss. Den andliga naturen är den *verkliga* människan. Våra lärares ständiga uppmaningar till oss att se inåt och uppåt är inte meningslösa. De är för den allvarlige lärjungen av mycket stort praktiskt värde.

Vi inleder så kvällens studium med att läsa följande på sidan 180 i Den Hemliga Läran I:

Allting såväl i det metafysiska som i det fysiska världsalltet är sjufaldigt. Varje himlakropp, varje planet, vare sig synlig eller osynlig, har därför sex syskonklot till följeslagare. Livsutvecklingen fortgår på dessa sju klot eller kroppar, från den första till den sjunde, i sju RUNDER eller cykler.

Detta innebär att livsvågen cirkulerar de sju globerna runt i sju olika omlopp. Varje sådant omlopp från den första till den sista globen kallas för en rund. Men vi får inte förväxla en sådan kedjerund från glob A till glob G eller den sista globen med en globrund, vilken bara innebär livsvågornas färd genom en av de sju globerna. Vidare kallas dessa runder, cirkulerandet från glob A till glob G i en planetkedja vilken som helst - vår egen till exempel - för inre runder. De yttre runderna har att göra med de sju heliga planeterna, men dessa yttre runder skall vi inte beröra annat än i förbigående. Men det bör framhållas att de sju heliga planeterna faktiskt bygger upp och leder och har uppsikt över alla de sju globerna i vår jordkedja, en planet för varje glob. Vilka är relationerna? Låt oss peka på dem. Vi ritar ännu en gång upp vår jordkedjas tolv glober.

Av de sju *manifesterade* globerna under det streck vi dragit för att skilja dem från de fem dolda, kallar vi den första för A, nästa för B, nästa för C och nästa, som är vår jord, för D. Den första globen över vår på den stigande bågen är E, nästa är F, och den sista av de sju är G. Vidare finns det som bilden visar fem dolda glober på solkosmos, det universella solsystemets, tre högre plan. Dessa nämner vi bara i förbigående.

Den heliga planet som bygger och gestaltar glob A, gör detta efter glob A:s swabhava, dvs efter glob A:s inneboende skyddsande eller vilja, dess egen individualitet, liksom ett växande barn mer eller mindre gestaltas av sin omgivning men icke desto mindre har sin egen växande individualitet och personlighet. Den planet som bygger glob A är solen eller rättare sagt den planet för vilken solen står som substitut, och vilken vi kan kalla Vulkanus. Den heliga planet som bygger glob B är Jupiter. Den heliga planet som bygger glob C, den glob som föregår vår på den fallande bågen och från vilken vi under denna rund övergick till vår jord, är Venus. Den heliga planet som bygger vår jord är Saturnus. Den heliga planet som bygger glob E, den glob till vilken vi skall gå när vi lämnar jorden, är Merkurius. Den som bygger glob F är Mars, och den som bygger den sista globen G är månen, eller rättare sagt den planet för vilken månen vid en exoterisk uppräknings står som substitut.

Observera dock att vi hela tiden menar att det är skyddsanden, styresmannen (inte den fysiska planeten), som är uppbyggaren av och övervakaren för den respektive globen i vår jords planetkedja.

Dessa skyddsandar eller styresmän, dessa heliga planeter, är faktiskt tillsammans med de swabhaviska impulser som utgår från planetkedjan själv vår planetkedjas kosmokratorer, världsupbyggare. När ett barn föds på jorden så har det sin egen inneboende vitalitet, sin egen personlighet, sin egen individualitet, sin egen inre impuls och drift till liv och erfarenhet. Men det föds in i en omgivning och i omständigheter som i mycket hög grad formar det, och som också i hög grad styr det sätt på vilket dess kropp och högre principer byggs upp och verkar och fungerar.

Vi skall så ännu en gång säga att livsvågorna, efter det att den sjunde av vår jordkedjas runder är helt avslutad, övergår till en av de yttre runderna. Som ni vet så är den måne vi ser på himlavalvet bara kvarlevan, kama-rupan, av en förutvarande planet, vilken levde och fullbordade sin livscykel innan vår jord existerade. Denna planet var lika full av liv och skaror av varelser som vår jord är nu. Även den fullgjorde sju runder längs sju månglober. Och vad hände när dess sjufaldiga livscykel var avslutad? Varje glob blev, när livsvågen lämnade den efter att ha fullbordat den sista globrunden i den sjunde kedjerunden, osynlig sedan den avlämnat sina energier, en stor del av sina livsatomer, i ett layacentrum i rymden.

Vi låter jordkedjans sju glober på bilden föreställa de sju mångloberna under den sjunde eller sista månrunnen. När globrunden på A är avslutad, eller rättare sagt nästan avslutad, förbereder sig de tio klasserna av livsenheter att lämna globen. Den mest avancerade klassen projicerar sin energi in i rymden, in i en annan punkt i solsystemet, in i vad som kallas ett layacentrum. Layacentrum är ett sanskritord som betyder homogent centrum, ett centrum av homogen substans, givetvis på ett andligt plan. Ordet "andligt" används här i en allmän betydelse. Och denna process fortsätter, ty globen A:s alla tio klasser, var och en av de tio familjerna eller stammarna, lämnar globen en efter en. Slutligen är tiden inne för de sista mikroskopiska småliven av den sista stammen att lämna globen, och denna försvinner då plötsligt - och är fördold, osynlig. Varför? Därför att all materia, vilket våra vetenskapsmän börjar inse, bara är en form av kosmisk energi, ty energi och materia är ett. All materia är uppbyggd av atomer, vilka i sin tur är uppbyggda av elektroner och protoner, vilka i sin tur är ytterst små substantiella varelser *som är uppbyggda av verksam materia eller energi*. Härvid är energi och materia i *grund*

och botten ett, liksom ande och substans i grund och botten är ett.

När livsatomerna, när livet så att säga, sålunda lämnar globen försvinner den, ty dessa livsatomer är dess yttersta partiklar. Globen är inte förintad, men den går in i det tillstånd som kallas fördoldhet, osynlighet. Detta är kanske det som är svårast att förklara av allt vi studerar, ty vi känner för närvarande inte till någonting på jorden som vi kan peka på såsom analogt. Men så ligger det alltså till. Och som jag försökt att framhålla så förintas inte en atoms "underatomer" när livet lämnar atomen, men de skiljs så att säga åt och blir osynliga, och de delar av den utvecklade substansen som blir kvar går in i latens, i dvala, ungefär som iskristaller som hänger i rymden. De går in i latens som ytterst små klot av energi-materia och blir kvar i det tillståndet tills impulsen till verksamhet senare gör sig gällande, impulsen till att vara med i den nya *jordgloben A*. Då återvänder livsatomen efter tidsåldrar av vandrande transmigration till sin egen livskälla.

På samma sätt är det med månkedjans glob B. Samma process äger rum, och den försvinner. Och så sker med alla sju globerna. Man kan då fråga sig hur vi kan se vår nuvarande måne, om månkedjans glob D försvann. Vi har tidigare sagt att vår måne är en vålnad, en kama-rupa, av den månglob D som var, och vi som hör till jorden råkar befinna oss på det plan som var måninvánarnas astralplan. Vi har tagit ett steg uppåt och ser med våra fysiska ögon det som skulle varit osynligt för oss när vi levde på månen. När människan lämnar detta livet lämnar hon sin kama-rupa, som av fornfolken kallades skuggan, bakom sig i de astrala regionerna tills den upplöses, om detta nu är hennes goda öde. Samma sak sker med globerna, ty dessa är levande ting. Kan liv uppkomma ur något annat än liv? Befria ert sinne från föreställningen att det finns något sådant som död materia. Överge allt det vetenskapliga skräp som nu är femtio eller hundra år gammalt. Det finns ingenting i det. Det är redan gammalt och glömt. Vetenskapsmännen har nya teorier nu. För femtio år sedan fanns det ingenting annat än materia. Energierna var bara "rörelsesätt". Energi i sig existerade inte, och inte heller visste någon hur "rörelsesätten" uppkom ur död materia. Nu börjar vetenskapsmännen säga att det inte finns någon materia utan bara energi, och att det vi kallar materiaslag bara är energimängder, vissa former eller funktioner av det som dessa mycket metafysiska vetenskapsmän kallar energi eller dylikt.

De olika globerna i månkedjan avlämnar alltså var och en sin livssubstans i ett layacentrum. Dessa sju layacentra utgör så att säga viloplan för dessa "sovande sfärer". Det finns mycket i det här ämnet som vi inte kan gå in på nu, men det vore fel att inte påpeka att en globs högre natur, liksom människans (dess barns) högre natur, är odödlig och aldrig smakar döden - åtminstone inte under solmanvantaran. Den sover inte under dessa mellantider av planetvila utan är i nirvana, åtminstone för en tid. Lägg detta på minnet.

Efter långa tidsåldrar vaknar de sovande sfärerna åter till ännu en manifestationsperiod, i princip på exakt samma sätt som en människa återvänder till jordisk inkarnation. Impulsen till aktivt eller manifesterat liv löper nu genom de sju layacentra, och dessa börjar differentiationen. Vet ni att hemligheterna om död och mänsklig inkarnation är förbundna med det ämne som behandlar planetsfärerna, planetkedjan och den förunderliga, underbara läran om cirkulationerna i kosmos?

Låt oss göra en liten avvikelse från ämnet och fråga vad de kristna menar när de talar om de dödas kroppsliga uppståndelse. Detta är en löjlig lära om den tas efter bokstaven i sin gammalteologiska formulering. Mycket och välförtjänt kritik har av oberoende tänkare riktats mot den här kristna dogmen. Icke desto mindre har den sitt hedniska ursprung i en av de gamla mysterielärorna, och följande är en del av dess hemlighet. De livsatomer som bildar en människas kropp, som bildar hennes astralkropp, som bildar hennes psykiska natur, som bildar hennes mentala och andliga natur, är hennes avkomma. De är avsöndringar under livstiden från den människa som vi alltså säger vara fysiskt "död". De är i ojämförligt vidare bemärkelse "ben av hennes ben och kött av hennes kött" än barnet är det av sina föräldrar, ty *de är hon själv, hennes egna skingrade livsatomer*. Och de kommer att återvända till henne lika ofrånkomligt och säkert som att karma på gott eller ont drabbar den människa som är denna karmas upphov, den människa som utövat tryck på naturen, vilket tryck naturen automatiskt reagerar på och återgäldar. Livsatomerna kommer tillbaka till henne under nästa liv på grund av attraktion. De infinner sig när den gravitationella dragningen kommer från den varelse som genom de olika substansplanen på nytt stiger ner i reinkarnation. Vart och ett av de plan som hon på utgående eller uppåtående efter döden färdades genom, färdas hon på nytt genom när hon stiger ner i inkarnation. Och dessa livsatomer strömmar på grund av gravitationell attraktion, på grund av magnetisk dragning, till henne och gestaltar på nytt hennes olika vehikler på hennes varelses olika plan. De kan vara livsatomer som hon har "smutsat ner", och som hon nu måste tvätta rena. De kan också vara livsatomer som hon har hjälpt på deras väg uppåt. Ty dessa livsatomer är i sitt innersta själva

embryoniska själar, liksom vi människor i våra högre naturer är barn av det högsta, av logos, vars själva väsen är i oss, *är vi själva*. Dessa livsatomer arbetar liksom vi på en odölig bestämelse, och detta är en verkligt fin illustration till hur den universella tillvarons skaror av liv flätas in i varandra.

Tänk på mysteriet, på det underbara som ligger bakom detta faktum. På samma sätt byggs världarna upp. Detta är alltså den dolda innebörden i den kristna läran om kroppens uppståndelse, en på ett okunnigt sätt övertagen gammal mysterielära. Den gamla kropp som den ene eller andre personen hade kommer inte att återuppstå, ty den har försvunnit för alltid. Men de livsatomer som byggde upp denna förra kropp, och faktiskt *var* den, samlas på nytt för att bygga upp den reinkarnerande människans nya kropp. Eftersom de tidigare var hennes, kommer de nu tillbaka och bygger upp en ny kropp åt henne, en kropp som är mer eller mindre snarlik den hon lämnade vid det förra livets slut. Kan man väl undgå lagens verkningar? Tänk på den moraliska synvinkel som karmas verkningar ger oss. Tänk på det moraliska, fysiska, mentala och andliga ansvar vi har. Vi lider genom våra egna gärningar och vi erfar glädje genom våra egna gärningar, och dessa små varelser, dessa embryoniska själar, dessa livsatomer, bygger upp de vehiklers kroppar som vi ännu en gång lever i. Varje människa är bestämd att i ett kommande tidsskede, många långa tidsåldrar avlägset, blir ett logos. Och de varelser som då står under hennes vård och uppsikt, hennes egna livsatomer som hunnit växa, kommer att bli ärkeänglar, änglar, prajapatier, manuer, människosjälar och olika slags lägre varelser, sådana lägre varelser som vi nu känner såsom stående nedanför oss. Det logos som nu är vårt eget högsta, vår egen "fader i himlen", var för tidsåldrar och åter tidsåldrar sedan också en människa, i vilken våra nuvarande skaror av varelser var livsatomer på väg uppåt och framåt. Kan ni nu se och förstå varför dessa läror alltid har hållits så hemliga och heliga? Tänk om de blev missförstådda och vantolkade i förenklade framställningar, nerdragna i smutsen, "kastade åt svinen" som den syriske läraren sade!

Men det ligger en fara i allt detta. Det ligger alltid en fara i att säga mer än vad som bör sägas om dessa esoteriska och heliga läror. Vi har inte sagt mer än vad som bör sägas. Vi bara belyser och förklarar det som med antydningar och vinklar sagts av H P Blavatsky i Den Hemliga Läran. Längre fram får vi kanske gå djupare in på de här ämnena, men i kväll har det säkerligen sagts tillräckligt mycket för att visa analogin mellan en människas liv och en planetkedjas, och tillräckligt mycket för att visa på allt det som skulle kunna sägas härom.

[Till Kapitel 44](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 44

Principer för tänkande och studium. Kan undervisning i ockultism meddelas? Fortida astrologi, en sann vetenskap. Vår jordkedja av glober, de sju heliga planeterna och zodiakens tolv tecken. Livsatomerna, universums byggstenar.

Astrologi är en vetenskap som är *lika* ofelbar som astronomin själv, dock under den förutsättningen att dess uttolkare är lika ofelbara. Och det är den förutsättningen, detta oeftergivliga och svåruppfyllda villkor, som alltid har visat sig vara en stötesten för båda. Astrologin är för den exakta astronomin vad psykologin är för den exakta fysiologin. I astrologin och psykologin måste man stiga bakom materians synliga värld och träda in på den transcendenta andens domäner. (H P Blavatsky, *Isis Unveiled* I, s 259)

Zodiakens tecken har mer än en betydelse. Från en synpunkt sett representerar de evolutionens olika stadier fram till den tid, då det nuvarande materiella universum med de fem elementen trädde in i förnimbar existens. Som författaren till *Isis Unveiled* har framhållit i den andra delen av sitt beundransvärda arbete, så "måste nyckeln vridas om *sju gånger*" för att man skall kunna förstå hela den filosofi som ligger bakom dessa tecken. (T Subba Row, "*The Twelve Signs of the Zodiac*")

Man skall naturligtvis inte tro att undervisning i ockultism kan meddelas lektionsvis, som när det gäller ett språk eller en vetenskap. Ändå förefaller det vid våra sammankomster, när vi träffas för att studera ockultismens upphöjda läror, som om dessa läror meddelades på just det sättet, dvs genom lektionsvisa föreläsningar. Men här föreligger det en skillnad, och denna skillnad är följande. Även om ockultismen inte kan läras ut som ett språk, finns det icke desto mindre en metod, med vars hjälp gamla tiders stora vise tid efter annan delgav världen lämpliga delar av den esoteriska kunskapen. Och den metoden går ut på att meddela och belysa vissa av den esoteriska kunskapens läromässiga principer, vilka principer faktiskt är några av de grundläggande sanningarna om kosmos. Skälet till att man inte kan undervisa i ockultism på samma sätt som man undervisar i ett språk är att sanningarna om den kosmiska tillvaron, om den inre och yttre naturen, är så sammanflätade med varandra. Därför kan man inte överföra de beträffande idéerna och tankarna till åhörarens sinne om man inte har tusen tungor och på en och samma gång talar tusen språk, samtidigt som åhöraren är i stånd att ögonblickligen förstå dem alla. Detta kan i någon mån illustrera varför man inte kan meddela undervisning i ockultism på samma sätt som i ett språk eller i en fysisk vetenskap. Dessa senare studier eller ämnen är mycket enkla i det att de huvudsakligen har med ett enda tankeområde att göra.

Men forna tiders stora vise framlade vissa principer för tänkande och studium, vilka de sade representerar universums karaktäristiska naturer och dess fundamentala sätt att fungera. Och ingen av dessa stora andar försökte någonsin att meddela undervisning om de här naturerna och verksamheterna som om det var frågan om språk eller rent fysisk vetenskap, eftersom detta är helt omöjligt. De gav vinkar och gjorde antydningar, de vädjade till sina åhörare intuition och medfödda kunskap, och de gav lämpliga fysiska illustrationer. På så sätt ledde de sina åhörare steg för steg framåt, tills dessa slutligen såg innebörden liksom en ljusglimt. När innebörden förmedlades på detta sätt blev den en nyckel för åhöraren. Resultatet berodde sedan på hans egen andliga insikt. På detta sätt meddelades ockultismens läror under de fyra första initiationsstadierna.

Tag till exempel läran om den kosmiska evolutionens begynnelse. Studiet av den ger vid handen att det finns sju olika principer, av och i vilka kosmos är uppbyggt. Var och en av dessa sju verkar på sitt eget plan - eller rättare sagt i sin egen värld. Det är fysiskt omöjligt att på en och samma gång beskriva dessa sju principer-elementer samtida funktioner. Men det ges vinkar och det görs antydningar om ett eller annat faktum av allmängiltig natur, och därigenom uppstår inom åhöraren själv intuitiva tankar som öppnar hans sinne. Ett barn lär sig inte gå bara genom att se sina föräldrar göra det, utan genom att själv lära sig sätta den ena foten framför den andra. Och dess första svaga och stapplande steg blir till slut den vuxna människans säkra och trygga gång.

Så är det också med dessa läror. Lite i sänder, steg för steg, för våra lärare oss fram till förståelse, så att vi av egen kraft själva blir våra egna lärare, i stånd att djärvt och framgångsrikt tillämpa de läror vi tagit del av som nycklar och med dem låsa upp portar till större kunskap, kunskap som leder till Moder Naturs ännu hemligare gemak. Dessa gemak är fulla av underverk och mysterier, så gåtfulla och förunderliga att de inte kan jämföras med jordiska företeelser. Jag kommer här att tänka på en av de verkliga betydelserna av den underbara inskription som Plutarkos berättar om i nionde kapitlet i sin avhandling om Isis och Osiris. Plutarkos från Chaironeia var en genialisk författare, en oförlämlig levnadstecknare, en storsinnad man, och han var invigd

präst vid det berömda oraklet i Delfi. Denna avhandling är en av hans mest mystiska och mest svårbegripliga skrifter, så omsorgsfullt beslöjar han det han verkligen menar. Han säger att denna inskription, som förmodligen fanns inristad över portiken till Neiths stora tempel i Sais vid Egyptens delta, lydde på följande sätt:

Jag är Isis, jag är allt som var, är och skall bli,
och ingen dödlig har någonsin lyft min slöja.

Och Proklos, den nyplatoniske filosofen, anmärker i förbigående i sin kommentar till Platons Timaios beträffande denna inskription, att slutet hade följande lydelse:

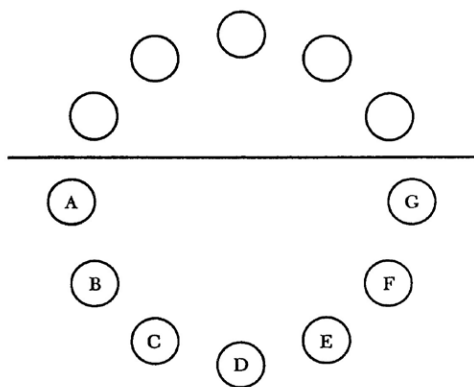
och den frukt jag frambringade blev solen.

Neith är Isis mystiska eller ockulta sida. Isis representerar den fördolda gudinnan Neiths öppna sida, hennes uppenbara eller tydliga sida. Slöjan är den universella naturen omkring oss, som döljer det väldiga kosmiska livets mysterier och verksamheter. Och intill denna dag har ingen dödlig, hur stor han än varit, lyckats att fullständigt lyfta på den slöjan. Men våra största vise, mästarna och mästarnas mästare, som i sina tanke- och handlingsfärer går framåt liksom vi i våra, kontrollerar och prövar medan tidsskedena avlöser varandra stycke för stycke den kunskap som delgavs mänsklighetens tidiga raser av våra förfäder gudarna. De prövar på nytt sanningarna om tillvaron, modifierar dem till formen för att framlägga dem i de nya tidsskedena, och ger så tid efter annan åter ut några av lärorna om verkligheten. Deras arbete är mycket svårt. Det finns ingenting som berör folk så illa, ingenting som så mycket väcker deras vrede och hat, som att få en omhuldad trosuppfattning rubbad. Tänk på hur alla världslärare har tagits emot, i vilken tidsålder de än levat. Se på den storsinnade Sokrates, som trots att han inte var invigd i mysterierna förrådde en del av dessas hemligheter för allmänheten - ett allvarligt brott på den tiden, och något som han var i stånd till på grund av sin intuitiva insikt. Se på legenderna om Jesus, som trots att de bara är legender ändå representerar vissa mystiska sanningar. Se på Pythagoras, och se på alla de stora själar som i olika tidsåldrar försökt upplysa människorna. Alla har de blivit förföljda och missförstådda, fastän var och en av dem ägnat sitt liv och hela sin själskraft åt att hjälpa sina medmänniskor. Alla blev de hatade, för att i senare tidsepoker bli nästan - i något fall definitivt - gudomligförklarade! Och detta trots att de blivit mer eller mindre missförstådda och misstänkliggjorda. Så är det fortfarande i vår egen tid.

Vi inleder så kvällens studium med att ännu en gång läsa det avsnitt på sidan 180 i Den Hemliga Lära I som vi läste förra veckan:

Allting såväl i det metafysiska som i det fysiska världsalldet är sjufaldigt. Varje himlakropp, varje planet, vare sig synlig eller osynlig, har därför sex syskonklot till följeslagare. Livsutvecklingen fortgår på dessa sju klot eller kroppar, från den första till den sjunde, i sju RUNDER eller cykler.

Som ni säkert kommer ihåg, så gjorde vi en kort återblick på de fyra aspekterna av den märkliga läran om sfärerna och vi närmade oss en ännu märkligare lära, läran om cirkulationerna i kosmos. Vi slutade den kvällens studium vid en punkt där vi såg, att var och en av globerna i månkedjan av den sjufaldiga måne som var hade fulländat sin respektive serie av tio stammar eller familjer och projicerat dem in i ett layacentrum, ett för varje glob, för att dessa respektive tio familjer eller stammar skulle få sin långa pralayiska vila. När sedan det uppvaknande livet efter förloppet av cykliska tidsåldrar åter genomlade dessa sovande skaror, satte differentieringen igång i layacentrana efter hand som livsvågorna avancerade nedåt mot dem genom de olika planen av högre materia. När livsvågorna steg längre och längre ner stimulerade och gav de liv åt varje plan, det ena efter det andra. Kom dock ihåg att "längre ner" i det här sammanhanget inte enbart syftar på rörelse i rummet, utan också och framför allt på beskaffenhet. Livsvågorna steg ner på allt grövre materiaplän. Den av de sovande skarorna som först kände inflödet av livskrafterna från de högre sfärerna, var det aggregat som skulle gestalta glob A i jordkedjan.

Här har vi tolv glober som representerar vår jords planetkedja, eller analogt sett vilken som helst av de dussintals planetkedjorna i vårt universella solsystem. Om de fem översta skall vi inte säga mycket. De är överandliga världar. De lägre sju är manifesterade världar, och det är dessa sju som utgör huvudföremålet för den konturteckning av planetkedjorna som H P Blavatsky gör i Den Hemliga Läran. Vi skall i stort sett begränsa vår uppmärksamhet till dessa sju.

I vårt studium befinner vi oss alltså vid en punkt där dessa glober ännu inte existerar. En särskild serie på tio stammar eller familjer som ännu sover - en sovande sfär som kommer från den måne som var, glob A av den måne som var - börjar, när den känner dallringen av det inströmmande livet, att utveckla sig till glob A i jordkedjan. Det inströmmande livet på var och en av de sovande men nu återuppvaknande globerna går under globens fortskridande till full gestaltning ner från sitt plans andliga till dess materiella, och detta genom sju stadier eller steg eller skeden av evolutionär utveckling. Som jordkedjans glob A gör, så gör också glob B, C, D, E, F och G, var och en i sin tur, men genom en särskild procedur som vi nu skall studera.

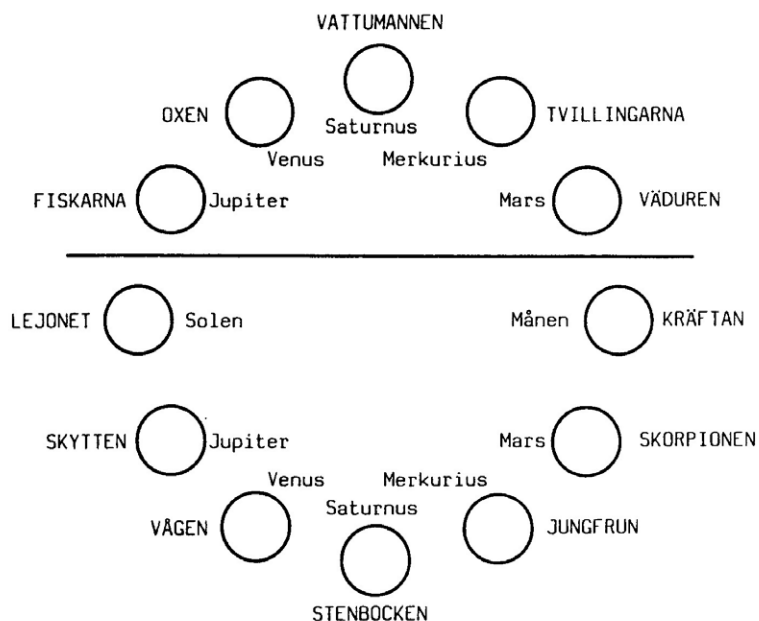
De tre högsta av de tio familjerna skall vi bara beröra helt kort. Vi skall begränsa oss till de sju manifesterade stammar eller familjer som utgör huvudmassan av de livsvågor vilka cirkulerar de sju globerna runt under det vi kallar kedjerunderna. Som vi sade förra gången så är en *kedjerund* de sju livsvågornas färd genom de sju globerna, från glob A till glob G. En *globrund* är de sju livsvågornas färd genom en glob, vilken som helst. Globrunnen är alltså de sju livsvågornas färd genom en av globerna under kedjerunden. Dessa runder är de *inre runderna*. Om de *yttre runderna* skall vi av ett uppenbart skäl inte säga så mycket för närvarande. Eftersom vi redan har svårt nog att förstå de inre runderna, dvs livsvågornas färder genom vår egen jordkedjas sju glober, skulle det vara mycket oklokt att nu belasta vårt sinne med lärorna om de yttre runderna. Dessa senare uppgav vi vara livsvågornas färder i andra större runder från, genom och till fornfolkens sju heliga planeter.

Innan jag fortsätter skulle jag vilja göra en liten avvikelse från ämnet för att förebygga ett senare missförstånd. Ni vet att det finns en hel del skrivet och förkunnat om astrologi, och olika så kallade astrologer trycker broschyrer och böcker och vill ställa och läsa ert horoskop så gott de kan. I större eller mindre utsträckning vägleda av de fragment av den forntida kunskapen som gått i arv till oss i fornfolkens böcker, kan de genom lyckträffar och tursamma gissningar då och då berätta en del som är sant. Men hur ofta misstar de sig inte, trots de bästa avsikter i världen. Våra förfäders astrologi var verkligen en stor och upphöjd vetenskap. Nutidens astrologi är bara den trasiga och kasserade yttre klädnaden för den äkta forntida astrologin. Ty denna verkligt sublimes vetenskap var läran om solkropparnas och planetkropparnas ursprung, natur, tillvaro och bestämmelse, liksom om de varelsers som vistas på dem. Denna märkliga vetenskap baserades i huvudsak på två läror, nämligen de två som vi studerat de senaste gångerna, alltså läran om sfärerna och läran om cirkulationerna i kosmos. Den senare läran är mikrokosmiskt sett läran om cirkulationerna i det universella solsystemet. Den så kallade astrologi som gått i arv till oss och som vi har den dag som är, är bara en serie bedrövligt ofullständiga och vanställda fragment av läror som missförstått av de senare grekerna och romarna själva. Detta bör ni ha klart för er, ty det finns faktiskt en vittomfattande och upphöjd vetenskap som i forna tider kallades astrologi, ett ord som betyder "vetenskapen om himlakropparna". Den var så förnämlig och upphöjd att den betraktades som en mysterielära i egentlig mening. Det stred alltid mot mysteriernas regler att till den yttre världen ge ut någon av dessa mysterieläror. Varje sådant avslöjande av de hemliga läror betraktades som ett allvarligt brott, och bestraffades av staten under senare tid till och med döden.

Eftersom man ville driva en för allmänheten sund politik förbjöd de forntida nationerna själva, de senare

grekerna och romarna till exempel, offentlig utövning av och undervisning i astrologi. Ty man visste att denna inte kunde läras ut eller praktiseras offentligt på ett hederligt sätt om den blev ett medel för personlig vinning. I romarriket gick man till och med så långt att man förbjöd dess utövning vid vite av landsförvisning eller dödsstraff. På grund av den skada som denna verksamhet åstadkom, stiftade man i medelhavsländerna tid efter annan de mest dramatiska lagar mot densamma och mot dem som romarna kallade "kaldeer" eller "astrologer". Vilseledandet och oroandet av de okunnigas och tanklösas sinnen var något som på den tiden fick de lagstiftande församlingarna att tillgripa åtgärder för att stävja det växande onda. Verklig astrologi är icke desto mindre djupgående sanning, ty det finns faktiskt ett mycket fast föreningsband, en absolut och fullkomlig relation mellan tillvarons alla komponenter, i det att de alla utgör en enda stor organism, genom vilken ett enda universellt liv cirkulerar och flödar. Detta liv följer vissa kanaler och samlar sig i vissa centra. Dessa kanaler och centra är fyllda med andliga och intellektuella energier, och med vad vi nu för tiden skulle kalla elektriska och magnetiska krafter. Dessa verkar särskilt i de centra, vissa nervknutar i solsystemet, som vi kallar planeter. Och häri ligger hemligheten med de cirkulationer vi talat om, hemligheten med det gravitationella inflytande som drar de kosmiska livsatomerna hit och inte dit, eller omvänt dit men inte hit. Om tiden tillåter, skall vi säga något om dessa livsatomer innan vi slutar för i kväll.

Vi skall nu peka på några samband mellan vår planetkedjas tolv glober och planeterna, och mellan dessa båda grupper och zodiakens tolv konstellationer. Var och en av de sju heliga planeterna har ett bestämt och nära samband med en av vår jordkedjas glober, liksom varje glob har ett sådant samband med en av zodiakens konstellationer - med ett av husen i livets cirkel, som grekerna sade. Fornfolkens sju heliga planeter, Saturnus, Jupiter, Mars, solen (substitut för en hemlig planet), Venus, Mercurius och månen (substitut för en annan hemlig planet), bygger faktiskt upp och har uppsikt över vår planetkedja som helhet (en helig planet för varje glob). Och även om den förhärskande makten över varje glob kommer från dess speciella heliga planet, är icke desto mindre också inflytelserna från de övriga sex av de sju heliga planeterna verksamma i densamma. På samma sätt står var och en av planetkedjans tolv glober under särskild uppsikt eller tillsyn av en zodiakkonstellation, dvs av denna zodiakkonstellations förhärskande styresman. Icke desto mindre är var och en av de övriga elva konstellationerna också verksam i var och en av kedjans tolv glober. Det går inte att skilja krafterna åt, ty allting i naturen samverkar mot ett gemensamt mål - vilket är ett av de finaste bevisen vi har på universellt broderskap.

Låt oss börja med glob A av de manifesterade sju. Glob A står under tillsyn av solen (substitut) och har zodiakhuset Lejonet. Glob B står under Jupiter och har zodiakhuset Skytten. Glob C står under Venus och har zodiakhuset Vågen. Glob D, vår jord, står under Saturnus och har zodiakhuset Stenbocken. Glob E står under Mercurius och har zodiakhuset Jungfrun. Glob F står under Mars och har zodiakhuset Skorpionen. Glob G står under månen (substitut för en hemlig planet) och har zodiakhuset Kräftan.

Om vi så övergår till de fem överurtypiska globerna så har den översta, den första (eller sista), den glob av vilken vår stackars materiella jord är den materiella kopian, planeten Saturnus och zodiakhuset Vattumannen. Globen

till vänster under den har planeten Venus och zodiakhuset Oxen. Globen nedanför på den fallande bågen står under Jupiter, och zodiakhuset är Fiskarna.

Globen på samma plan, men på den stigande bågen, har planeten Mars och zodiakhuset Väduren. Globen ovanför denna, den glob som befinner sig närmast den sista (eller första), har planeten Merkurius och zodiakhuset Tvillingarna.

Om vi hade tillräckligt med tid kunde vi studera de förunderliga lärorna om de olika inbördes förhållandena vad beträffar vår kedjas glober, planeterna, zodiakhusen, de varelser som bebor dessa glober och planeter, samt livsvågornas cirkulation. Låt mig, innan vi går vidare, peka på det ställe i Den Hemliga Läran där H P Blavatsky säger ungefär så här: "Om vi bara kunde följa en atoms äventyr, skulle ingen berättelse som någonsin skrivits eller fantiserats ihop, i mystisk förunderlighet kunna jämföras med detta ämne, ej heller med djupet av dess vädjan till vår själs andliga natur."

Vi skall nu gå vidare till ett mycket senare stadium i den planetariska evolutionen, för att längre fram kanske återvända till den punkt där vi nu befinner oss. Vi måste nu försöka komma underfund med hur jordkedjans glob A byggs upp *i den första runden*. De inströmmande livsvågornas *sju manifesterade* familjer eller stammar (vi lämnar nu tre av de tio familjerna utan avseende) är de sju livsvågor som lämnade månens motsvarande glob A vid dess död och utgjorde dess sju (eller tio) principer. Efter sin långa pralayiska vila återinträder de nu i manifestation. När de stiger ner genom de tre överurtypiska sfärerna över de fyra manifesterade kosmiska planen på den fallande bågen, ikläder de sig höljen eller slöjor av översinnlig materia. Efter tidsåldrar och åter tidsåldrar når de det fjärde kosmiska planet nedåt räknat av de sju kosmiska planen. På detta fjärde kosmiska plan skall den förestående globen A i en jordplanetkedja bli till, och när familjerna når dit är de redo att börja dana globen. Och hur går de då till väga? Först kommer den elementala världens tre naturriken. Genomlöpande hela skalan av sina sju grader eller stadier genomför det första naturriket sitt byggnadsarbete och går sedan in i fördunkling. Sju lägre steg av byggande, arbete av sju grader, måste det utföra innan dess överskott av liv kan övergå till ett lägre plan på den fallande bågen, och där börja konstruera och lägga grunden till den *efterföljande* globen B.

När dess sju arbetsstadier är avverkade, infinner sig den andra elementala världen omedelbart och följer samma bana på sju stadier. När *dess* sju stadier är avverkade, för den i sin tur sitt överskott av liv vidare nedåt till den grundval som förberetts för den av det första (det föregående) elementalriket, till glob B. Sedan följer på glob A det tredje elementala naturriket. När så dessa tre är klara börjar mineralriket, dvs den minerala värld som svarar mot glob A, att arbeta på glob A. Och när *dess* sjufaldiga verksamhet är avslutad på den grundval som lades av de tre elementala naturrikena, följer växtrikets sjufaldiga livsvåg, och detta rike genomlöper sina sju cykler eller stamraser. När sedan *dess* bana är avverkad, följer dess överskott av liv strömmen av redan nedstigna varelser till planet nedanför, till glob B, till det arbete som förberetts åt det av dess föregångare.

Därefter kommer djurriket in på glob A. Kom ihåg att jag ännu så länge bara talar om den första runden. När den första runden är avslutad och den andra runden börjar efter det interglobala nirvanat mellan globerna G och A, så förändras tillvägagångssättet. Men nu talar vi bara om den första runden. När djurriket har genomlöpt sina sju stamraser (eller rotraser) på glob A, kommer den sjunde och sista stamfamiljen, det sjunde naturriket, människoriket, in på glob A i vår kedja.

Låt oss nu gå tillbaka till det första elementalriket på glob A. När det avslutat sin sjunde stamras eller rotras eller cykel går dess livsvåg över till glob B, dit dess sex föregående stamraser gick när de hade avslutat sina respektive cykler. Och vad lämnas bakom? Går det första elementalrikets samtliga skaror av liv ner till glob B? Lägg märke till den här detaljen, ty den är ytterst viktig för våra fortsatta studier. Alla går inte till glob B. Det första elementalriket lämnar *shishtaernakvar* på glob A. Shishtaer är ett sanskritord som betyder "återstoder". Detta ord täcker en hel lära av märkligheter, och här har vi en illustration till svårigheterna för en föreläsare. Varje steg vi tar framåt ger oss ett nytt perspektiv, öppnar en ny dörr, tills vi är tämligen förvirrade av allt detta förunderliga och måste anstränga oss för att stanna kvar vid vårt huvudämne och inte bli indragna på andra vägar. Detta är ett av de sätt på vilka våra lärare kan förkläda lärorna, och dölja dem för de människor som inte är berättigade att få del av dem. De kan inte meddela oss allt om någon enda av lärorna, helt enkelt därför att det inte skulle bli förstått. De meddelar oss så mycket de får och kan, och ger sedan vinkar och antydningar om någonting annat. Metoden fungerar på det sättet "beslöjande". Därför säger folk ibland: "Men den här läran är motsägelsefull!" Så är det dock inte. Den är paradoxal, men inte motsägelsefull.

Vad är då det första elementalrikets, den första elementalvärldens, shishtaer, som blir kvar på glob A när livsvågen går vidare för att lägga grunden till glob B? Och vad är den andra elementalvärldens shishtaer, när dess livsvåg gått ner till glob B och shishtaerna blir kvar på glob A? Och hur förhåller det sig i det här sammanhanget med den tredje elementalvärlden och de övriga fyra naturrikena? Vi skall beskriva vad shishtaerna är med hjälp av ett exempel från vårt eget nuvarande mineralrike på denna jord. De mineraler vi nu har på jorden är det mineralrike som befinner sig i fördunkling här. De är återstoderna eller shishtaerna av det mineralrike som har gått vidare till globerna på den stigande bågen, och där förbereder de globerna för att ta emot oss när vi i vår tur lämnar denna glob D, vår jord. Nu är det inte så att de ensidigt arbetar för oss. Vi arbetar också för dem. Varje naturrike arbetar för varje annat naturrike, alla arbetar för alla. Men den stora delen av mineralriket har gått vidare och lämnat kvar sina shishtaer, sina "sovande sfärer", sina "sovande atomer", på jorden. När naturrikena på glob A går vidare, lämnar alltså vart och ett av dem kvar sina shishtaer, sina återstoder, de av dess liv som representerar det högsta utvecklingsstadium som detta naturrike uppnått under den runden. Dessa shishtaer är sovande, relativt orörliga livsatomer. De är dock inte livlösa, ty allting lever. Det finns inte någonstans någon död materia. Är människan död när hon sover? Nej, men hon slumrar, vilar. Alla sju naturrikernas shishtaer väntar alltså på livsvågornas inflöde i nästa rund. Då vaknar de till en ny verksamhetscykel.

Ni känner ju till den vackra gamla sagan om Törnrosa som vi fått av fransmännen, vilka fick den av perserna, som i sin tur fick den av hinduerna. I den sagan har vi ett underbart slott och en förtrollad skog, där alla och allting sover. Till och med prinsessan, slottets härskarinna, sover och väntar, försjunken i drömlös sömn. Prinsen kommer, ser den förtrollade skogen och går in i den. Han är en vandrande riddare som är ute för att utföra ädla dåd. Han går in i det förtrollade slottet, får syn på den sovande skönheten och böjer sig ner och kysser henne på pannan. Genast vaknar allting, återförs till medvetande, och det blir liv och rörelse. På samma sätt förhåller det sig med livsvågornas inflöde. När de inkommande livsvågorna träffar eller rättare sagt återinträder i de sovande livsatomerna, så vaknar dessa. Företeelserna återgår till individuell verksamhet. Var och en av vår kedjas sju sfärer-glober är, när den befinner sig i vad vi kallar fördunkling, en sovande sfär, en slumrande sfär, och är liksom en sovande människa full av allmänt liv medan den individualiserade verksamheten slumrar.

För undvikandet av missförstånd vill jag i förbigående säga att ingen av globerna under sin fördunkling förblir sovande under en hel kedjerund. När glob A:s sju stammar eller familjer har lämnat glob A och gått vidare till de följande globerna, förblir alltså glob A inte sovande under de återstående sex sjundedelarna av den rundens manvantara, ända tills livsvågorna efter det interplanetariska nirvanat återinträder på den. I stället är det så att globen vaknar och tar emot en efterföljande livsvåg när en viss tid förflutit. Det är sannerligen inte lätt att förstå de inre rundernas inbördes sammanflätning, för att inte tala om de yttre rundernas. Dessa olika livsvågor är de sju livsvågor som färdas kedjan runt. Alla färdas inte tillsammans, och inte heller under en och samma globrundsperiod. Några av dem går före andra därför att de är mer utvecklade och genomför färden fortare. Därav kommer det sig att vi bland oss har vad H P Blavatsky och mästarna kallar *femterundsmänniskor* och till och med, fast ytterst sällsynta, *sjätterundsmänniskor*. Detta är ett av de många ämnen som vi får hänskjuta till senare tillfällen.

Under en globrund överför vart och ett av de sju naturrikena, efter utgången av dess sju rot- eller stamraser, sitt överskott av liv till nästföljande glob i kedjan. Själv faller det (dvs dess återstoder) i sömn eller fördunkling tillsammans med den glob som det såsom livsvåg lämnar.

Vi lämnar nu det här ämnet för i kväll, och tar upp det igen vid vår nästa sammankomst. Men innan vi slutar vill jag säga några ord om livsatomerna. Vad menar vi med livsatomer? Vi menar inte att de enbart är rätt och slätt praniska atomer, ty dessa utgör bara en enda liten del av de väldiga skarorna av livsatomer. Med livsatomer menar vi allmänt sett de atomer av liv, av universellt liv, som bygger upp vår planetkedja. Ordet "livsatomer" är alltså en kort och bekväm benämning för *universums byggbitar*, det vitala kosmos byggstenar så att säga. Lika många *människor* som det finns på jorden, lika många *gudar* finns det i himlen. Lika många *monader* som det finns i himlen, lika många *livsatomer* finns det på jorden eller på annat håll. Lika många *atomer* som det finns på jorden, lika många motsvarande *gudagnistor* finns det i himlen. Gudar, monader, atomer - ni känner till det kapitel i Den Hemliga Läran som H P Blavatsky rubricerar med de orden. De betecknar de tre allmänna klasserna eller graderna av manifesterat liv: (1) den högsta, den inre guden, (2) monaden, dess vehikel, som är människan i hennes innersta väsen, (3) människan själv såsom en sammansatt varelse, uppbyggd av de livsatomer som *hon själv har frambringat*. Livsatomerna är sålunda kosmos levande byggstenar. I en bemärkelse menar vi också att de är globens livsatomer. Globen, alla glober, är en ännu större kropps livsatomer. Det finns livsatomer på det

fysiska planet, på det astrala planet, på det mentala planet och på det andliga planet. Det finns livsatomer på varje plan, eller bättre uttryckt, i varje värld, och så vidare hela tiden så vitt vi vet. Vidare är var och en av dessa livsatomer, på vilket plan den än befinner sig, en embryosjäl som växer och utvecklar sig mot en sublim bestämelse. Också vi är vårt eget sollogos livsatomer, dess avkomma eller barn, barn till vårt högsta, till logos. Om vi framgångsrikt genomför vårt livslopp som människor och därefter som dhyan-chohaner, kommer var och en av oss att i kommande tidsåldrar bli ett logos i materian-rymdens oändlighet. De livsatomer som *nu* utgör våra kroppar och våra vehikler, inre och yttre, och som är vår avkomma, kommer i dessa avlägsna tidsåldrar att bli dhyan-chohanerna, ärkeänglarna, änglarna, prajapatierna, manuerna och de mänskliga varelserna. Och alla de skaror av evolverande liv som i tillvarons stora evolutionsdrama nu befinner sig under och efter oss, kommer i sin tur också att i motsvarande grad ha skridit framåt på bestämmelsens vägar.

Innan vi slutar för i kväll skall jag besvara följande frågor: "Hur kan man för vanliga människor påvisa sanningen i dessa sublimes läror?" "Vilken är grundvalen för den esoteriska filosofins läror?" Svaret på den första frågan är att vi kan åstadkomma *bevisning*, bekräftande bevisning, och ni kommer säkert ihåg vad vi tidigare sagt vara bevis. Bevisning är att övertyga sinnet, och övertygelsen uppkommer när bekräftelserna är överväldigande. Om man då frågar på vilka grundvalar vi åstadkommer bevisning, svarar vi att det är på två grundvalar som stödjer varandra. För det första på grundvalen av de inneboende förmögenheter i människans själ som säger henne att det eller det är sant och därigenom tillfredsställer henne andligt, intellektuellt och emotionellt. För henne är det då bevisat. Detta är den ena bevisningen. Den andra är kanske inte så stark i och för sig, men för genomsnittsmänniskan är den kanske den starkare. Vi kan påvisa att de största andarna i alla tidsåldrar har trott som vi. De använde kanske inte samma ord och tekniska uttryck, förkunnade kanske inte läroren i samma form, men hjärtat i dem alla, det verkliga, deras kärna, fanns icke desto mindre där. Ni finner allt detta i världslitteraturen. Problemet är bara att den forntida litteraturen alltför ofta inte blir förstådd, inte ens av dem som översätter och tolkar den. För den genomsnittlige sökaren är kanske det mest övertygande beviset att de största själarna i alla tider har trott på de teosofiska läroren. Och det är till dessa stora intellekt vi hänvisar, som till en appellationsdomstol, liksom människor vanligen vänder sig till de ädlaste själarna de har ibland sig för att få en lösning på omstridda frågor. Detta gör man i förvisningen om att dessa frågor då kommer att lösas på det mest tillfredsställande sätt som goda och kompetenta personer kan lösa dem. Jag upprepar att vi åstadkommer bevisning. Men givetvis måste den uppriktige sökaren tänka själv. Det kan vi inte göra åt honom.

För genomsnittsmänniskan vilar de esoteriska lärorens grundvalar på bevisning av precis samma slag. Om man finner att det bakom de läror som gått i arv till oss sedan urminnes tider finns vissa fakta, vissa doktriner, som är desamma över hela världen och i alla tider, som inte förklarats öppet utan hållits dolda, så är det logiskt att anta att de betraktats såsom esoteriska. Varför skulle de annars döljas? Eftersom de är desamma överallt, frågar vi efter orsaken. Varför är de desamma? Den naturliga - och riktiga - slutsatsen är att de hämtats från samma gemensamma källa, vilken slutsats växer till full övertygelse när vi studerar dem. Det bästa beviset för dem finns faktiskt i dem själva!

[Till Kapitel 45](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 45

Universums fysiologi, psykologi och pneumatologi. Det universella solsystemets tio och tolv plan. Mellanliggande kritiska plan. All manifesterad tillvaro är en graderad oavbruten följd av med varandra förbundna och sammanflätade hierarkier, var och en med sin egen början och sitt eget slut. Shishtaer och överskottet av liv.

"Solen är solvärldens (systemets) hjärta, och dess hjärna är dold bakom (den synliga) solen. Därifrån utstrålar förnimmelse till varje nervcentrum i den stora kroppen, därifrån svallar livsfluidets vågor till varje artär och ven... Planeterna är dess lemmar och pulsar.."
(Kommentar)

Under den manvantariska solperioden eller sollivet försiggår sålunda en regelbunden cirkulation av livsfluidum genom vårt system, vars hjärta solen är - liknande blodcirkulationen i människokroppen - i det att solen lika rytmiskt som människohjärtat sammandrar sig vid varje pulsslag. Men i stället för en omloppstid som kan räknas i sekunder, behöver solens blod tio år för att cirkulera och ett helt år för att genomgå dess *hjärtförmak* och *hjärtkammare*, innan det spolar in i *lungorna* och därifrån återvänder till systemets stora artärer och vener.

Världsalltet (vår värld i detta fall) andas, liksom människan och varje levande varelse, växt och även mineral på jorden andas, ja liksom vår jord själv andas med ett andetag var tjugofjärde timma. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 567-568)

Rummet är den verkliga världen, under det att vår värld är konstlad. Det är i hela sin oändlighet den enda Enheten: såväl i sina bottenlösa djup som på sin illusoriska yta - en yta, beströdd med oräkneliga världar, system och hägrande sfärer. Den österländske ockultisten, som i grunden är en objektiv idealist, vet emellertid att i den verkliga världen, som är en enhet av krafter, "äger ett samband rum mellan all materia i *plenum*", som Leibniz skulle uttrycka sig. Detta framställs symboliskt i den pythagoreiska triangeln. (H P Blavatsky, *Den Hemliga Läran I*, s 647-648)

Intelligenserna är utan begynnelse.

Sfären har en aktiv själ.

Himlen har varken sprickor eller fogar. (Desatir)

De stjärnor som rör sig tungt är många, och var och en har ett intellekt, en själ och en kropp.

På liknande sätt har varje bestämt åtskild del av himlen och planeterna sitt intellekt och sin själ. (Desatir)

Universums fysiologi, som vi har studerat under våra senaste sammankomster, skall förstås i sitt förhållande till universums psykologi. Samtidigt skall vi komma ihåg att bakom det kosmiska livets psykologiska sida finns universums pneumatologi. På sina respektive områden ger dessa upphov till de tre nödvändiga vehikler, genom vilka och i vilka, från vilka och tillbaka till vilka, det universella livet spelar, strömmar och är till. Dessa tre är på så sätt ursprunget till och motsvarar i människan hennes tre huvuddelar - kropp, själ och ande. Universums fysiologi omfattar summan av alla dess förkroppsligade väsen, dess vehikelväsen. Universums psykologi omfattar de olika hierarkier av andliga varelser som verkar i dessa skaror av kroppar, och universums pneumatologi omfattar alla de gudomliga varelser som står bakom och styr och inspirerar de mellanliggande klasserna. Nu är lärorna om den tredje och sista avdelningen som vi alla vet ytterligt svåra, och hittills har vi bara kunnat anspela på dem. Våra studier har varit ett försök att förstå något av de kosmiska rymdernas psykologi och fysiologi.

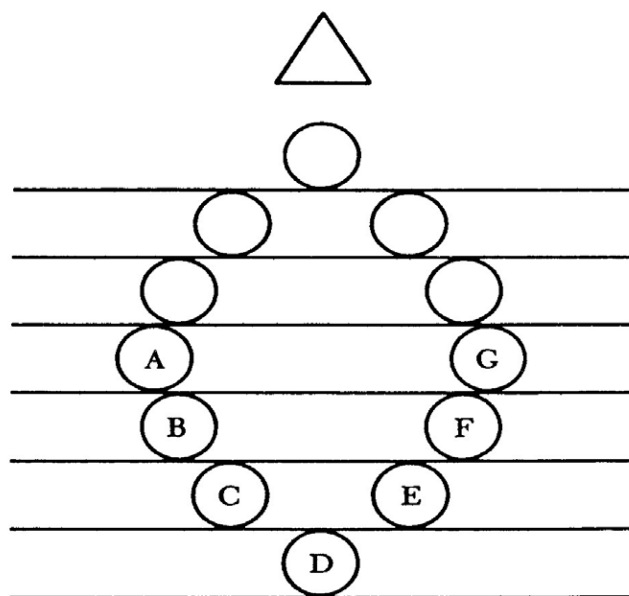
En - kanske en av de viktigaste - av den universella naturens funktioner eller verksamheter är den som betecknas med ordet "evolution". Vi använder detta ord i dess strängt etymologiska betydelse, vilken innebär *uppreklandet* eller *upprullandet* eller *utvikandet* av det som är eller har varit sammanpressat i ursprungsfröet eller roten. Vi använder inte ordet evolution på det sätt som det missbrukas inom den biologiska vetenskapen. Biologerna förkunnar inte evolution, de förkunnar vad fransmännen mycket riktigt kallar *transformisme*, och skillnaden mellan de båda begreppen är ofantlig. Eftersom vi längre fram skall gripa oss an med detta ämne mera i detalj, [föreläsningar som hölls 1927-29 och senare publicerades i boken *Man in Evolution*] skall vi nu bara fästa uppmärksamheten på den stora betydelseskilnaden, så att ingen tror att orden evolution och utveckling har sin nutida biologiska innebörd när vi använder dem som de används inom ockultismen. Vi använder ordet evolution i dess strängt etymologiska betydelse - uppreklandet, upprullandet, utgåendet av de krafter som i enlighet med karman ligger latent i fröet till den varelse, vilken det nu kan vara, som träder in i en cykel av aktiv tillvaro.

När det gäller den kosmiska evolutionen, så illustrerades denna viktiga grundprincip mycket bra av vad de gamla stoikerna förkunnade om evolverandet eller utvecklandet av fornfolkens fyra (eller fem) element, såsom dessa element förstods på den tiden. De förkunnade att det femte elementet, den femte essensen eller kvintessensen, som kallas eter - och är vår akasha - i sitt sköte bär fröna till de fyra lägre elementen före dessas manifestation eller evolverande. Stoikerna förkunnade också att när tiden är inne för dessa fyra att evolvera, när gudomen Zeus åter vill sända ut världarna i manifestation efter en period av vila, så är elementet eld det första som framträder. Det växer fram ur etern (eller akashan), det evolverar, utvecklar sig ur denna. Det är inte fråga om eld såsom vi förstår ordet, utan om eldens frö eller ande så att säga, den ursprungliga och elementala kosmiska energi av vilken elden på detta vårt låga plan är en svag manifestation. När sedan elden har genomfört sitt cykliska evolutionsförlopp, utgår luften ur elden på samma sätt som elden utgick ur eterns eller akashans sköte. Luften växer fram ur eldens sköte, vilket i sig innehåller detta element luft. Elden innehåller inte bara sin egen swabhava, sin eldkaraktär eller eldegenskap, utan också det karaktäristiska hos sin förälder etern, akashan. Som nästa i ordningen framväxer, utvecklas, utgår ur luften elementet vatten. Inte vårt vatten, vilket vore orimligt, utan det vi kan kalla vattnets frö eller ande, det som på vårt plan representeras av vatten eller vätska. Och detta bär i sitt sköte något av sin förälder luftens egenskaper eller karaktäristika, liksom av eldens och eterns. Det innehåller också sina föregångares energier, möjligheter och krafter, vilka givetvis dock är svagare i vatten än i sina egna respektive regioner. Varje föregående egenskaper och kapaciteter blir svagare allteftersom evolutionen fortskrider, dvs när längre ner i "materia". Ur vatten, ur dess sköte, evolverar eller utgår sedan fröet till elementet jord. När cykeln så börjar vända, när utvecklandet av dessa element, när byggandet av glober etc har nått sitt slut och Zeus vill kalla dem alla tillbaka till sin famn, då börjar det motsatta förloppet, och vatten upptar åter i sig sitt barn, elementet jord. Elementet jord börjar övergå till flytande form och återgå till elementet vatten. När tiden är inne börjar elementet vatten i sin tur att förgasa sina partiklar och övergå till elementet luft, att församlas igen i sin förälder luftens sköte. Luften börjar därefter att "föreldiga" sin natur och övergå till sin förälder eldens sköte. Slutligen eteriserar elden sin natur och återgår till sin förälders, till den femte essensens eller eterns sköte. Den kosmiska evolutionscykeln är avslutad och en ny viloperiod inträder.

Vi utvidgar antalet element till åtminstone sju. Och vi belyser den i kosmos inneboende utvecklingsprincipen genom att använda ordet evolution på det sätt vi ovan gjort. De gamla indiska tänkarna kallade evolutionsförloppet för "utandningen av Brahma". Efter det att utandningen fullbordats, följer inandningen, insamlandet, involutionen, av Brahma. Precis samma illustration som vi nyss tog från den stoiska filosofin finner man i den forntida indiska litteraturen, i upanishaderna och i all synnerhet i puranaerna.

På just det här sättet, med vederbörliga ändringar för omständigheter och varelser, evolveras globerna i vår planetkedja. Glob A genomlöper sin livscykel och evolverar sedan glob B, som i sin tur genomlöper sin livscykel och sedan evolverar glob C, som genomlöper sin livscykel och evolverar glob D, vår jord. Glob D genomlöper sin livscykel och evolverar glob E, varefter globerna F och G evolveras på samma sätt. Dessa globevolveringar är det ämne vi nu studerar.

De frågor som framställts har varit mig till mycket stor hjälp. De har till exempel visat att vi inte sagt tillräckligt mycket om kosmos plan och kosmos principer, och om de olika sätt och olika energier genom vilka vår planetkedjas tolv glober är samordnade. Låt oss alltså belysa detta med en bild.

Här har vi de sju kosmiska planen representerade av raka linjer, och ovanför dem en triangel som får representera de pneumatologiska eller gudomliga eller överandliga tre plan, om vilka det är onödigt att tala nu. Ty även om vi sade något om dem, är det tveksamt om detta för närvarande skulle vara till någon hjälp. Lärorna om dessa plan är alltför abstrakta. Nedanför triangeln följer de tre högre av de sju manifesterade planen, och dessa innehåller vår planetkedjas fem dolda glober. Nedanför dem följer de fyra lägre av de sju manifesterade kosmiska planen, innehållande våra sju manifesterade glober eller vad H P Blavatsky i Den Hemliga Läran vanligen kallar vår jords planetkedja. Vi har liksom tidigare betecknat de här globerna med bokstäverna A-G. Vart och ett av dessa sju kosmiska manifesterade plan eller världar är själv en sjufald, dvs indelad i sju underplan eller världar. Detta faktum skall ingå som ett mycket viktigt inslag i våra kommande studier.

Som ni ser så befinner sig de tolv globerna på sju plan. Ni ser också att bilden bara visar sju manifesterade kosmiska plan och därtill en triangel som representerar tre gudomliga plan, alltså sammanlagt tio. Varför visar vi då inte tolv kosmiska plan eller världar? Vi har ritat bilden på det här sättet för att genom ett skenbart utelämnande av någonting fästa uppmärksamheten på ett faktum som vi vill betona. Ni kommer kanske ihåg att den romerske skalden Martianus Capella talar om solen "vars heliga huvud är omgivet av två gånger sex strålar". Dessa två gånger sex strålar runt solgudens huvud representerar de två gånger sex krafterna eller de två gånger sex globerna i den andliga solen. Vår synliga fysiska sol är bara solens kropp. Det finns sju manifesterade solar, men det finns faktiskt tio och två polära "länkar". Vi ser bara en enda sol, den lägsta. Den solen befinner sig icke desto mindre på vårt högsta fysiska plan. Men det är, som sagoberättaren säger, en annan historia!

Dessa solens tolv energier representerar och är logos tolv energier. Logos är den manifesterade solguden. Såsom varande tolv energier måste de ha sina egna hem att leva i, sina egna lämpliga verksamhetsfärer. De måste ha passande materior eller substanser att verka i. Ett faktum är, att *de själva är sina egna boningar!* De bygger sina egna hus med en del av sig själva, liksom snigeln bygger sitt eget skal. Ändå förblir de fristående, är i huset, övervakar det, men är inte av detsamma, liksom människans ande och själ förblir fristående från hennes kropp, är i den men ändå över den, och i sann mening inte av densamma.

Dessa tolv energier representerar och är därför det universella solsystemets tolv plan, även om det bara finns tio plan i en hierarki. Hur förhåller det sig då med de extra två, det elfte och det tolfte? Jo, all manifesterad tillvaro är ett kontinuum. Detta betyder att det universella livet utbreder sig ändlöst i alla riktningar, inåt och utåt brukar vi säga, utan avbrott i kontinuiteten men graderat i oräkneliga delar eller steg eller plan eller världar. Och detta kontinuum är så att säga uppbrutet i hierarkier som manifesterar sig i sju, tio eller tolv avdelningar eller delar. De lägsta sju av dessa utgör den *manifesterade* delen av varje hierarki, den del som är uppbyggd nedanför ett visst materialitetsplan, och dessa sju är rupa-världarna eller formens världar. De tre högre av dessa sju är faktiskt för oss, för vår uppfattningsförmåga, *relativt* arupa eller "formlösa". De verkligt arupa eller så kallat "formlösa" eller gudomliga världarna är de tre högsta ovanför dessa manifesterade sju, vilket alltså gör tio världar eller plan eller grader.

Varje hierarki har naturligtvis sin början och sitt slut, sitt zenit och sitt nadir, sin topp och sin bas, sitt högsta och sitt lägsta, det första och det tionde nedåt räknat. Men vad är det som förbinder detta första och detta tionde med de andra hierarkierna, med resten av detta kontinuum? Vad är en hierarki? Det är en individualiserad varelse. Denna varelse är sammansatt av skaror av mindre och lägre varelser, liksom människans kropp är en varelse och ändå sammansatt av skaror av celler. Och dessa celler är återigen varelser som i sin tur är sammansatta av molekyler och atomer. Och atomerna är i sin tur sammansatta ting. Men alla lever de tillsammans och fungerar tillsammans, var och en av dem tillhörande en hierarki inom andra hierarkier, och alla sammanflätade med och stående i relation till varandra. Men var och en av dessa hierarkier har icke desto mindre sin egen topp och sin egen nedre pol, sitt huvud och sin fot, sin början och sitt slut.

Det som förbinder en hierarki, låt oss säga vid dess topp eller början, med resten av kontinuumet, är ett mellanliggande eller "kritiskt" plan som har del i naturen både i hierarkin nedanför och i hierarkin ovanför sig själv i det kontinuum av vilket det naturligtvis är en del. Med sin fot är hierarkin på ett extra eller tolfte plan - ett annat mellanliggande eller "kritiskt" plan - förbunden med det högsta planet i den hierarki som befinner sig alldeles under den. Vi har på det sättet en hierarki som alltid består av tio grader eller stadier eller plan eller energier. Sju är manifesterade och tre är dolda eller ockulta eller mystiska - det spelar ingen roll vilket ord vi använder här. Och dessa tio principer eller plan som bildar en hierarki är förbundna med de överordnade världarna och med de underordnade världarna genom två extra eller mellanliggande plan, ett nedanför och ett ovanför.

Vi tar så upp vårt huvudämne vid den punkt där vi lämnade det förra gången. Då ställdes den mycket intressanta frågan: "Utgör vår planetkedja jordens sju principer?" Svaret blev: "Nej, ty var och en av de sju globerna är själv en särskild och separat planet, och är själv en sjufald." Men planetkedjan utgör en hierarki av glober. Kom ihåg att vi med hierarki inte avser någon speciell företeelse, utan varje möjlig samling varelser som är tio till antalet och *utgör en enhet*. Vid en föregående sammankomst betonade vi mycket starkt skillnaderna mellan *en*, *monad*, *enhet* och *förening*. Skillnaderna underströks för att förekomma frågor vid studiet av ämnen som vårt nuvarande. Om vi inte har dessa grundläggande begrepp klara för oss, blir vi säkerligen förvirrade. En *förening* är en mer eller mindre fast eller lös samling av olikartade varelser. En *enhet*, som vi använder ordet, är en förening i vilken banden är så fasta, att den inte fungerar som en samling utan som en enda varelse, som en individ. En hierarki är en *enhet*. En *monad* är roten till en hierarki, en ren och bestående individ, liksom det karaktäristiska livscentrat i ett frö ur vilket ett träd växer fram. Trädet fungerar som en *enhet*, men ser man på dess individuella löv och grenar och rötter, och betraktar dem som enbart en samling, då är trädet bara en *förening*. Betraktat som en varelse, som en hierarki av lägre liv, mindre liv, är det en *enhet*. Och det andliga centrum eller frö ur vilket det växer fram, dess inneboende karaktäristiska swabhava, dess särskilda livsfrö, är *monaden*. *En* är den yttersta, rena, enkla form av kosmisk tillvaro som vi kallar gudomlig, och om vilken de gamla teologerna sjöng: I den finns det inte skuggan av förändring, ingen manifestation och inga skillnader. Den är rent varande, i motsats till differentierad substans. Den är denna en, i vilken det inte finns några motsatser eller kontraster. Den är rent varande, ren sällhet, rent medvetande - det som upanishaderna kallar *sat-chit-ananda*, varande-medvetande-sällhet.

Eftersom planetkedjan är en enhet eller hierarki, fungerar den som en enskild varelse, och är en enskild varelse. Den är sammansatt eftersom den bildar en enhet, men den utgör en enskild företeelse. Varför? Därför att den är begåvad med en själ och en ande som flödar fram ur dess skapande monad. Med andra ord så är dess medvetande monadiskt.

På sidan 187 i Den Hemliga Läran I läser vi följande:

...Det synes då vara en självklar sak att de klot som överskuggar vår jord måste befinna sig på andra och högre plan. De är kort sagt såsom klot SAMHÖRIGA (in coaduniton) med, men inte av SAMMA MATERIALITET (consubstantiality) som vår jord, och tillhör således ett helt annat medvetandetillstånd.

Samhörighet, samordning i en enhet, innebär inte att den på detta sätt uppbyggda varelsen är en enskild (icke-sammansatt) varelse i den mening folk i allmänhet lägger i ordet varelse. Då skulle dess delar inte vara förbundna till en samverkansenhet. Den samordnade varelsen är en enhet eller hierarki på samma sätt som människans kropp är en enhet och en hierarki när vi betraktar kroppen som det vehikel, genom vilket människans inneboende monadiska själ verkar under det att den styr och övervakar de skaror av mindre liv, av vilka kroppen är

uppbyggd.

Vi tar så upp den metod eller process genom vilken vår planetkedjas sju manifesterade glober evolveras eller "föds". När dallringen från de inkommande livsvågorna - som består av tio klasser och kommer från den månglob A som var men nu inte längre är - efter den långa pralayiska vilan inleder den nya jordmanvantaran, börjar dessa livsvågor att differentiera på glob A:s plan i den blivande jordplanetkedjan. De samlar magnetiskt eller gravitationellt till sig de skaror av livsatomer som tillhör det planet och som hänger i rymden, och som har vandrat omkring under de högre principernas långa pralayiska vila. Livsatomerna har vandrat in i och ut ur andra varelser på det planet. Och här har vi den verkliga innebörden i den forntida läran om transmigrasjon. De livsatomer som en människa kastar ifrån sig under livet, som bildar hennes kropp under varje ögonblick av hennes liv, som hon lämnar bakom sig vid sin död, de transmigrerar under hennes vila i devachan i enlighet med sina respektive naturer. De går in i och besjäljar djuren, växtvärlden, mineralvärlden och elementvärlden - de tre elementala världarna eller naturrikena. På liknande sätt transmigrerar hennes mellanliggande principers livsatomer. Men när hon återvänder för att inkarnera och passerar igenom de olika planen ner i fysisk inkarnation, formar hon sig först klädnader av ljus, vilka består av hennes tidigare livsatomer på de högre planen. Hon samlar alltså åter till sig samma livsatomer som hon kastade av sig när hon passerade genom dessa respektive plan på sin väg "uppåt". På varje plan under sin färd ner i inkarnation gör hon samma sak. När hon når jorden samlar hon till sig detta plans livsatomer igen, inte bara genom den magnetiska dragning som omedvetet för henne själv verkar under hennes liv före födelsen, utan i ännu högre grad efter denna. På samma sätt gör planeterna, de olika planetkedjornas olika glober. Allteftersom livsvågorna flödar ner genom de fyra lägre kosmiska planen, samlar de för varje glob i tur och ordning till sig de livsatomer som tillhörde de respektive forna mångloberna på de fyra lägre planen. Dessa livsatomer hjälper nu till att bygga upp de nya "fysiska" globerna eller kropparna i den framväxande nya planetkedjan. Denna danas och gestaltas av de inkommande livsvågorna eller sju principerna från var och en av den förutvarande månens glober. I denna nya kedja skall livsvågorna verka i den nya manvantaran.

Av vad består var och en av globerna i vår och andra planetkedjor? Den består av dessa livsatomer *plus* de inneboende vitala energierna, livsvågorna. Tillsammans bygger dessa faktiskt upp globen och *är* globen. På samma sätt bygger också människan upp sin kropp inifrån. Det finns hemligheter, till och med i näringsprocessen, som våra vetenskapsmän ännu inte uppdagat. Som vi så ofta sagt vid tidigare tillfällen, så bygger människan upp sin egen kropp ur sig själv. Först avsöndrar hon och sedan utsöndrar hon sina olika vehikler på sina olika tillvaroplan. Hon utsöndrar sin egen kropp, och sina kroppar eller vehikler, ur de avsöndringar som kommer inifrån henne själv. Och på precis samma sätt byggs globerna i vår kedja upp.

Vi har vid andra sammankomster i all korthet behandlat de tre elementala naturrikena vad beträffar deras arbete med danandet av glob A i vår kedja. Låt oss återgå till det ämnet. Elementalriket nr 1 har avslutat sitt arbete på det som nu är den första grunden till glob A. Den globen har därför börjat ta form. Den är danad till en sjundedel (eller tiondel), danad i den utsträckning som ligger inom det första elementalrikets förmåga. Detta första elementalrike har nu genomfört sina sju arbetsperioder, evolutionsperioder, och går då in i fördunkling - ett uttryck som lanserades av A P Sinnett. Ett vida bättre ord är *slummer* eller *sömn*, ty ordet fördunkling gör faktiskt innebörden otydlig. En människa är inte fördunklad när hon sover. Kroppen kan på sätt och vis vara det, men det är faktiskt bättre att uttrycka det verkliga tillståndet med lämpligare ord. Det är fråga om ett tillstånd av sömn eller latens - av *slummer*, rättare sagt.

Men vad händer nu? I samma ögonblick som elementalriket nr 1 slumrar in, börjar elementalriket nr 2 sitt arbete på den grund som just lagts åt det av elementalriket nr 1. Under tiden övergår det senares överskott av liv till glob B och lägger där den första grunden till glob B, liksom det gjorde till glob A. Vad menar vi då med "överskott av liv", och vad är det vidare som lämnas kvar såsom shishtan eller återstoden av elementalriket nr 1 och nu slumrar på glob A? (En del av livsvågornas aktiva liv går ju vidare och danar början till glob B.) Som uttrycket "överskott av liv" används här, är överskottet av liv det vi syftade på för en stund sedan, när vi talade om *uppväcklandet* av de element som före manifestationen är involverade, invecklade, i varandra. Detta *överskott av liv* som innehålls eller är involverat i elementalriket nr 1 på glob A är *de 42 principerna hos de övriga sex av de sju manifesterade globerna*. I det första elementalriket ligger detta överskott av liv inhöljt, insvept, involverat och slumrande så att säga, och ännu inte berett att manifesteras sig. Ty det är inte lämpat och anpassat för glob A och omtalas därför såsom sovande, vilande i skötet av elementalriket nr 1, men riktigare uttryckt *överskuggande* det och fyllande det med liv, med de 42 "eldarna". Efter hand som detta överskott av liv vecklas upp eller evolveras går sovande

sfärer, sovande energier eller möjligheter (som faktiskt är de 42 överskuggande eldarna), ner till planet nedanför som överskott av liv. Detta gående "nedåt" beror på den gravitationella attraktionen eller dragningen från det lägre planet, som känns av dessa sfärens lägre *swabhava* eller *inneboende karaktäristika*. Så snart de så att säga kommer i beröring med sina egna riken, börjar de sovande eldarna hos de livsvågor som naturen tillhör dessa riken att vakna upp. De livsvågor som är lämpade för och tillhör det planet börjar arbeta, och elementalriket nr 1 på glob B börjar sin livscykel.

Vi återvänder till glob A. När elementalriket nr 2 har slutfört sitt arbete på glob A, dvs när det har genomlöp sina sju stamraser på glob A, träder elementalriket nr 3 in, liksom nr 2 gjorde efter nr 1. Omedelbart därefter, och sedan elementalriket nr 2 på glob A har slumrat in, drar den gravitationella attraktionen dettas överskott av liv ner till glob B. Där börjar elementalriket nr 2 omedelbart att vakna upp och arbeta, och att samla ihop de livsatomer som på det planet tillhör det. På glob A har vi alltså elementalrikena 1 och 2 slumrande, medan nr 3 arbetar ut sin livscykel på denna glob. När elementalriket nr 1 har fullgjort sitt sjufaldiga arbetsförlopp på glob B, övergår det på samma sätt till glob C och börjar dana den globen. Samtidigt börjar nr 2 sitt arbete på glob B, och nr 3 är som sagt på glob A.

På detta stadium har vi sålunda elementalriket nr 1 som börjar sitt arbete på glob C. Elementalriket nr 1 är i fördunkling på glob B, där nr 2 är aktivt. Elementalrikena 1 och 2 sover och elementalriket nr 3 är aktivt på glob A. När nr 3:s livscykel är fullbordad på glob A kommer det fjärde naturriket, mineralriket, in på den globen och gör precis som sina föregångare, elementalrikena 1, 2 och 3. Det genomlöper sin sjufaldiga stamras eller bana på glob A. I samma ögonblick som denna är avslutad, faller mineralriket i slummer eller sömn eller fördunkling på glob A, och växtriket börjar framträda där. Under tiden detta sker går mineralriket ner till glob B, följande samma naturens regel, verkningssätt eller funktion som de föregående naturrikena eller livsvågorna. När växtriket framträder på glob A, övergår elementalriket nr 3 till glob C". Nr 2 övergår till glob D, vår jord, och nr 1 övergår till glob E. På glob A framträder därefter djurriket. När det har genomlöp sin sjufaldiga bana går det ner till glob B, samtidigt som vart och ett av de fem föregående naturrikena tar ett steg framåt till nästa glob. Slutligen kommer det sjunde naturriket, människoriket, in på glob A. När människan framträder på glob A, börjar det första elementalriket sitt arbete på glob G - den sista av de sju manifesterade. Steg för steg, och det ena naturriket (livsvågen) efter det andra *i tur och ordning*, går sålunda de sju livsvågorna från glob A till glob G genom alla de mellanliggande globerna. Men när det sjunde naturriket eller människoriket når glob G, avslutar också de andra respektive naturrikena sin evolution där. Detta beror på att fördröjningens lag verkar återhållande på de lägre rikenas framåtskridande på den stigande bågen, ty dessa lägre riken har större svårighet att höja sig genom den stigande bågens glober än de högre och mer utvecklade rikena. Materians hämsko håller dem tillbaka.

Detta är den första kedjerunden. Från och med den andra kedjerunden är förloppet annorlunda, och vi skall studera skillnaden vid ett senare tillfälle, kanske redan nästa gång. Till dess skall ni observera följande. Livsvågornas framskridande genom sfärerna representerar en detalj av cirkulationerna i kosmos - livsenheternas färd från sfär till sfär. Vi har vidare mest talat om glob A, och när vi därvid säger mineral och växt och djur och människa, så menar vi inte dessa företeelser *sådana som vi i dag känner till dem på jorden*, på denna glob D i denna fjärde rund, i deras nu redan mer eller mindre högt utvecklade tillstånd. Vi talar om den *första* runden, på och genom den *första* planeten eller glob A. Även som fullt utvecklade på glob A i den första runden, skulle dessa naturriken för vår nuvarande varseblivningsförmåga bara vara slöjaktiga, osynliga och helt ofullständiga framställningar av vad de var ämnade att bli. De skulle för oss te sig som andliga väsen. Och ändå var de för sin egen glob och för sig själva då lika fysiska, som vår glob nu är för oss och vi är för varandra.

Förra gången frågade vi oss på vilken bevisningsgrund våra esoteriska läror vilar. Varifrån kommer dessa läror, och hur gamla är de? Låt oss börja med frågan om bevisningsgrunden. Denna är, som vi upprepade gånger har sagt, den universella naturens verksamheter och funktioner. Med natur menar vi då inte bara den fysiska naturen utan allt som är, det inre och det yttre, det högre och det lägre - allting. Ty detta är sanning, detta är varandets verklighet. Det är bevisningsgrunden. Men hur når vi fram till förståelse av och kunskap om dessa den universella naturens företeelser och fakta? Vad förståelsen beträffar så framläggs bevisen på samma grunder som varje faktum eller sanning i naturen framläggs, och med en vädjan till intellekt och sunt förnuft.

"Vetenskap" är i dag ett ord att vädja till. Kallar man någonting för vetenskap, så sväljer folk det utan större anspråk på närmare analys. Det spelar för genomsnittsmänniskan ingen större roll om det vetenskapliga påståendet är sant eller inte i och för sig. Hon undersöker det sällan. Påståendet kan i dag vara ett "vetenskapligt

faktum", för att i morgon efterträdas av ett annat "vetenskapligt faktum". Jag vågar säga att inga människor i världen hyser större verklig vördnad för sann vetenskap, dvs för klassificerat och samordnat *vetande*, än vi gör. Men för de vetenskapliga forskarnas teorier och hypoteser hyser vi inte större respekt än de förtjänar. Den dag vetenskapen börjar dogmatisera genom sina företrädare, blir den ingenting mer än ett särskilt slags kyrka. Jag känner inte någonting som snabbare och lättare och naturligare tar död på dogmatism än dessa studier i vår forntida visdom. Ty knappt har vi förstått en sak och tror oss vara i besittning av en slutgiltig sanning, förrän vi genom vår vidgade förmåga och kunskap lär oss den nyttiga läxan att denna sanning bara är den obetydliga inledningen till en ännu större sådan. Den läxan lär vi oss mycket fort, och är vi det allra minsta benägna att dogmatisera eller dyrka mentala skenbilder av något slag, dödas den benägenheten snabbt genom våra fortsatta studier.

Ber man en vetenskapsman bevisa en av de etablerade lärosatserna i sin vetenskap eller en av naturens mer svårtillgängliga sanningar, svarar han förmodligen: "Om du kommer till mig efter att ha genomgått en lämplig studiekurs och tränat ditt sinne att förstå det du frågar om, har jag större möjlighet att hjälpa dig, för då är du i stånd att begripa vad jag säger." Vetenskapsmannen gör alldeles rätt när han svarar på det sättet, och han säger i princip detsamma som våra lärare säger till oss. Det svaret innehåller bevisföringens grundval. Sökaren måste vara villig att disciplinera sig och att studera, inte bara att läsa. Han måste ägna ämnet tillräcklig eftertanke och tillräckligt studium, intellektuellt studium och mental och moralisk disciplin, och han måste ge kroppen fysisk omvårdnad och visa en djup andlig längtan - ty "disciplin föregår mysterierna". När han verkligen har disciplinerat sig på det sättet, när hans natur har öppnats och tränats ungefär som vetenskapsmannen ovan menar, då vet han. Ty som mästaren säger oss: "Lev livet och ni skall förstå läran därför att kunskap då tillfaller er helt naturligt." Och låt oss i förbigående säga att detta levande av livet inte bara innebär en enda sak, det har inte bara med sexuell moral att göra, hur viktig denna än må vara. Det innebär mycket mer än så. Det innebär den inre människans genomgripande träning i att vara sann, rättrådig, ren och målmedveten. Med andra ord så är det frågan om det gamla fina ordet rättfärdighet, att handla rätt därför att man tänker rätt. Den sortens träning öppnar de inre portarna för ljuset. Den människa som låter avund, misstänksamhet, hat eller självisk strävan fräta på sin själ, som i sitt hjärta när hämndkänslor eller några andra av dessa de inre avgrundsregionernas invånare, dessa den inre människans orosstiftare, är inte i stånd att förstå läran. Och detta helt enkelt därför att hennes intellekt är förvirrat och förmörkat. Hennes psykiska natur är förgrovad. Hennes inre natur är avstängd från sin andliga sol och dess inspiration, och hennes hjärnmedvetande blir ogenomskinligt för den högre naturens miljoner strålar.

Det här känner vi redan till. Vi har läst om det upprepade gånger. Men låt oss bevara följande i vårt hjärta. Liksom vetenskapsmannen säger till frågeställaren "kom när du har studerat och är förberedd så skall vi börja undersökandet, för då är du i stånd att förstå", så säger våra lärare till oss "kom när du är disciplinerad och redo, förberedd och tränad, så skall vi undersöka naturens hemligheter och du skall få förstahandsbevis". "Ty du själv, din inre natur, kommer inte bara att bli så stimulerad att du vet genom att kunskap kommer till dig naturligt och intuitivt. Din själ, eller rättare sagt din ande-själ, kommer genom den uråldriga visdomens och de forntida skolornas träningsmetoder också att sändas in i tillvarons, den universella naturens, själva hjärta, och du skall *själv* skaffa dig förstahandskunskap, kunskap som består oförändrad för alltid."

Detta svar innehåller bara fakta som vi alla redan känner till. Våra läror är grundade på, eller rättare sagt, de är det systematiserade och formulerade uttrycket för *den universella naturens grundläggande verksamheter och funktioner*. Bevisföringen och demonstrerandet tar precis samma form och vilar på precis samma grunder som argumentet eller beviset för ett faktum inom naturvetenskaperna. Uppfyll villkoren och du får kunskapen, säger man på båda hållen.

Och så till frågan varifrån lärorna kommer. De gavs åt den första medvetna mänskliga rasen på vår glob i denna rund av halvt gudomliga varelser, som överbringade dem från en föregående manvantara. Och dessa halvt gudomliga varelser var en gång människor som vi. Dessa varelser eller uppenbarare är vad vi i vår tur skall bli, när vår planetkedjas sjufaldiga manvantara är fullbordad. På den framtida planetkedjan, denna kedjas barn och ättling, skall vi då bli lärare och instruktörer åt de väldiga skaror av mindre långt framskridna varelser, som nu vandrar bakom oss på denna kedja.

Denna form av undervisning gavs till en början åt den ursprungliga tänkande mänskliga rasen genom direktkommunikation. Senare, när människoraserna sjönk allt djupare ner i material, tillsattes ledare för folket, prästkungar av de så kallade gudomliga dynastierna. Detta faktum är ursprunget till det som nu inte är något

annat än en ren sägen, nämligen kungars så kallade gudomliga rätt. På den tiden var denna rätt dock ett reellt faktum. Det fanns då verkliga prästkungar som var människornas ledare, med andra ord andliga själar som medvetet arbetade bland människorna. Längre fram, när raserna sjönk ännu djupare ner i materian, ersattes dessa prästkungar, dessa stora och ädla varelser, snillen av högsta klass, andliga ljuskällor i varje bemärkelse, av prästkollegier som förvaltade den ursprungliga uppenbarelsen. Och då upprättades mysterierna, till vilka man ur den stora massan människor tog utvalda individer för initiation och för andlig och intellektuell träning. Detta i en tidsålder som var ännu djupare sjunken i materian än vår.

Detta senare inträffade ungefär vid mitten av den fjärde rotrasen, den ras som föregick vår, och mysteriesystemet har fortlevat till vår egen tid.

Men det finns ytterligare ett faktum som är mycket svårt att förklara, men som vi för fullständighetens skull måste gå in på. I själva begynnelsen av vår rund på denna jord, i början av den första rasen, en ras av tomma och mentalt förnuftslösa "skal" (skal i samma mening som djuren är "skal", eftersom de inte lyses upp av det inre intellektuella ljuset, de inre strålarna, manasaputraerna), i början av människosläktets liv på denna jord i denna rund, kom vissa varelser till jorden och övervakade och ledde den första, den andra och den tidiga tredje rasens evolution. Dessa varelser stod på en nivå som människan kommer att uppnå först efter förloppet av tidsåldrar och åter tidsåldrar. Under den tredje stamrasen skapade de medelst viljekraft och yoga, medelst kriyashakti, ett mystiskt samfund av höga adepter och vise, ett samfund som är ytterst hemlighetsfullt och fördolt. Detta samfund har fungerat och arbetat ända in i vår egen tid och är det vi i dag kallar Mästarlogen, som är dess representant bland människorna på jorden. Det var de varelser som "skapades" medelst vilja och yoga, kriyashakti, som förde den mystiska kunskapen, gudarnas visdom, vidare från tidsålder till tidsålder under de eoner som den ena efter den andra försvunnit i det förflutnas djup. De vidarebefordrade kunskapen till sina efterträdare i tur och ordning, tills den nu har nått vår egen tid.

Låt oss så ta upp frågan om hur gammal den esoteriska visdomen är. Med det som ovan sagts har vi redan besvarat frågan, men vi kan tillägga att åldern i sig är obestämbar. Den esoteriska visdomen är *tidlös*. Kan väl någon säga mig hur gamla den universella naturens funktioner och verksamheter är? Tala om det för mig, och jag skall säga hur gammal den forntida visdomen är! Den är tidlös. Kunskapen om den universella naturen, om tillvarons verklighet, är densamma för en invånare på en planet som kretsar runt Sirius eller någon annan stjärna, som den är för oss. Det är den kunskapen som i våra dagar med rätta kallas teosofi, gudavisdom, gudarnas visdom - den som gudarna själva studerar, skulle vi kunna säga.

Jag har så en brevfråga som har att göra med en missuppfattning om planeten Mars. Frågeställaren tycks ha missförstått eller åtminstone blivit något konfunderad av det faktum att planeten Mars räknas till de planeter som övervakar en av globerna i vårt systems stigande kedja, den sjätte globen av vår kedjas sju manifesterade, liksom en av de fem dolda globerna, och hon frågar: "Hur kan detta komma sig, om Mars representerar begärs- eller kamaprintipen?" Låt oss först påpeka att vi inte syftar på den fysiska planeten Mars. När vi talar om Mars såsom övervakare eller styresman för två av våra tolv glober, syftar vi på hierarkin Mars.

Man skall vidare tänka på att planeten Mars såsom representerande kama- eller begärsprincipen också är en sjufald, att den har sina egna sju eller tio eller tolv glober. Dessa glober är gudomliga, andliga och psykiska, och en av dem är liksom vår glob Jorden fysisk. Begäret är tvåfaldigt. Det finns gudomligt begär, lika väl som lågt begär. Vad är till exempel längtan? Globerna i marskedjan svarar uppenbarligen mot de glober i vår kedja som marskedjan påverkar, och denna utövar ett motsvarande inflytande, ett ädelt sådant, på globerna på de två plan det gäller.

Varifrån kommer den impuls i människans natur som får henne att sträva efter att göra gott? Kom ihåg den gamla grekiska kosmogoniska myten, att den första gudomlighet som rörde sig i kaos sköte var Eros, det gudomliga begäret. Allting har sin motpol, även begäret.

Den här brevskrivaren ställer vidare en fråga beträffande Mars, Merkurius och "de fyra andra planeter", som enligt H P Blavatsky har ett sådant förhållande till jorden "att ingen mästare eller hög ockultist någonsin kommer att yttra sig därom, än mindre förklara dess natur". Kanske får jag dock säga att denna speciella sjufald representerar en särskild grupp, vars uppgift är att medverka vid uppbyggandet av en ny planetkedja.

Det har också framställts en fråga angående människans fullständiga inre konstitution. Frågan gäller om människans inre konstitution är tolvfaldig, liksom planetkedjans fullständiga konstitution. Vi har sagt att människan har sju manifesterade principer, vilka gör henne till en fullständig människa. Hon har också tre högre principer, som när de manifesteras i henne gör henne till en gudomlig varelse, en dhyan-chohan. Utöver alla dessa har hon två "länkar". Jag undviker att tala om länkarna såsom "principer" för att inte åstadkomma förvirring. Men hon har alltså två länkar, en i sin högre natur och en under sig, och det är hennes bestämmelse att färdas längs en av dem. Om man så vill kan man kalla dessa två extra länkar för principer. Men jag anser att de inte skall kallas så, eftersom människan är en självmedveten hierarki. Hennes fullständiga natur är en tiofald, eller sammansatt av tio fundamentala principer, och den högre länken är faktiskt den rot med vilken hon har sitt fäste i det gudomliga. Den är så högt över henne att de förefaller mig vara vanhelgande, en hädelse, att säga att den är en av hennes principer.

Under sig, i sin varelses nadir, har människan å andra sidan den andra länken, den tolfte om man så vill. Denna andra länk, denna kropp eller detta fält av materia eller energi, eller av bådadera, denna energi-materia eller energi-substans, längs vilken det kanske är hennes fasansfulla öde att färdas, är hennes länk med absolut materia, och den är motsatsen till hennes gudomliga rot.

Kan man då kalla dessa två länkar för principer? Jag kan bara säga att om man gör det, så svarar människans tolv principer generellt sett mot vår kedjas tolv glober, varje princip mot respektive glob. För övrigt kan vi säga att den första (eller sista) av dessa tolv glober symboliserar människans länk med det gudomliga, och att vår glob Jorden - den lägsta på vår förra bild - som är den högsta globens avbild i grov materia, är hennes länk nedåt i absolut materia.

Ni känner säkert till vad H P Blavatsky säger i ett av sina verk, Tystnadens Röst, när hon talar om "Myalbas människor". Myalba är vår jord, och den kallas också för ett helvete. I den esoteriska visdomen betraktas den på detta sätt, och vi har tidigare framhållit och gör det nu ännu en gång som avslutning på detta svar, att några av helvetena beskrivs som riktigt trevliga och angenäma för de varelser som bebor dem. Men för de varelser som lever på de högre globerna ovanför dem är de förfärliga. Beskrivningen av en glob som ett helvete måste förstås rätt, om man vill fatta innebörden i denna djupsinniga sanning. Med "helvete" menas de begränsningar och sorger som är ofrånkomliga för de andliga varelser som passerar genom en glob av grov materia, sådan som vår glob Jorden.

[Till Kapitel 46](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 46

Chelalivet. Sju och tio livsvågor: Monadernas bana runt de sju globerna. Lagen om acceleration på den fallande bågen och retardation på den stigande bågen. Femte- och sjätterundsmänniskor. Det heliga ordet.

Det finns många slags chelaer. Det finns lekmannachelaer och chelaer på prov, antagna chelaer och sådana som förbereder sig för att bli lekmannachelaer. Vem som helst kan göra sig till lekmannachela, fast han kan vara viss om att i detta livet aldrig medvetet få lära känna sin ledare. Vad provchelaer beträffar, så är det en *oföränderlig* regel att de skall genomgå en provotid av sju år. "Proven" utgörs inte av förut bestämda och såsom sådana uppgivna tester, utan av allt som händer i det dagliga livet och av det sätt, på vilket lärjungen förhåller sig till detta. Det finns inte något ställe dit den sökande kan hänvisas för att framställa sin anhållan, ty dessa saker har ingenting att göra med vissa ställen eller ämbetsmän. Det är saker som rör vår inre natur. Vi blir chelaer. Vi uppnår denna ställning därför att vår inre natur har öppnat sig så mycket, att den kan och vill motta kunskap. Vi mottar lönen ur Lagens händer. (W Q Judge, *Brev som hjälpt mig*, s 85-86)

Detta är i sanning den höga åttafaldiga vägen, dvs rätt synsätt, rätt längtan, rätt tal, rätt vandel, rätt livsföring, rätt strävan, rätt uppmärksamhet och rätt begrundande.

Det, Bhikkhus, är den medelväg som undviker de två ytterligheterna och upptäcktes av Tathagata - den väg som öppnar synförmågan och skänker förståelse, som leder till sinnesfrid, till högre visdom, till full upplysning, till nirvana! (Dhamma-Chakka-Ppavattana-Sutta)

Sök denna kunskap genom att tjäna, genom allvarlig forskning, genom frågor, genom ödmjukhet. Den vise som ser sanningen skall undervisa dig, och sedan du lärt känna den skall du aldrig mer falla i villfarelse. (Bhagavad-Gita, kap 4)

Låt trohet och sanning vara det högsta för dig. (Konfucius)

Bli det du älskar. Sträva efter det du finner vackert och stort, och låt resten vara. Låt harmoni, uppoffring och hängivenhet vara dina grundprinciper. Låt dem bli en levande kraft i ditt dagliga liv. (W Q Judge)

Det ligger någonting mycket vackert och uppmuntrande i tanken på att de läror vi studerar har studerats med samma hängivenhet i andra tidsskeden, inte bara av nybörjare som vi, utan av alla tiders största andar. Eftersom dessa läror är lärorna om naturen, om Moder Natur, är de i huvudsak desamma i alla delar av kosmos gränslösa rymder. Med oss besläktade tänkare på andra planeter i andra solsystem studerar därför samma principiella tankar som vi. Allteftersom människans sinne växer i sin förståelse av dessa underbara läror, allteftersom hennes sinne vidgas och hennes själ växer sig större under de livgivande strålarna från hennes inre andliga sol, inser hon att ju mer hon lär, desto bättre förstår hon att det framför henne finns gränslösa kunskaper att inhämta. Lärjungen når slutligen den punkt där hela hans själ är uppfylld av gränslös vördnad och kärlek och hängivenhet för sanningen och lärarna. Detta är drivfjädern och inspirationen i det vi kallar chelalivet.

Innan denna föreläsningsserie avslutas hoppas jag kunna beröra frågan om lärjungens inre liv, chelalivet. Ty jag vet ingenting som är vackrare och mer uppmuntrande, och som på samma gång påkallar en mer omfattande utövning av den sant andliga viljan och den högre tankeförmågan, än de själsliga fordringar som ställs på den som skall leva detta chelaliv. Det livet drar nämligen fram allt som människan har inom sig - allt. H P Blavatsky talar på flera ställen om chelalivet såsom mycket vackert, men på andra såsom någonting "förskräckligt". Och så är det, av ett mycket enkelt skäl, som vi skall nämna innan vi övergår till kvällens studium.

Skälet är följande. Knappt har lärjungen hunnit att slutgiltigt och orubbligt börja sin vandring på den tysta smala väg som leder till universums själva hjärta, förrän allt som finns i hans karma, allt det som kanske skulle funnit sin utlösning under många kommande liv, faller över honom på praktiskt taget en enda gång. För att lyckas krävs det, som H P Blavatsky säger, en okuvlig järnvilja och en samlad koncentration av lärjungens alla förmågheter på det stora företaget. Han måste möta och *övertinna*, kanske under ett enda kort liv, de karmiska frukterna av forna misstag och misslyckanden, vilka alla på en gång, som ohyggliga spöken från det förgångna, överfaller hans hängivna själ. Ni kan tänka er vad det innebär! Han måste möta dem och segra. Så verkar naturen och den karmiska lagen. Och *alla* aspiranter måste gå igenom denna prövning. Våra lärare såväl som alla andra har fått möta karmiska omständigheter och övertinna dem. Och detta har varit en gåta för den okunniga yttre världen, som alltid riktat orättvisa förebråelser mot aspiranten. För att ta ett exempel så finns det händelser i H P Blavatskys liv, som länder henne till mycket stor heder i deras ögon som känner till dem och förstår dem rätt. Men den okunniga, fördomsfulla och grymma världen ser inte den utlösande karmiska orsaken från förflutna liv i

dessa händelser, och förebrår henne i sitt blinda sätt att se för att i detta liv ha gett upphov till dessa "svagheter". Världen vet inte vad dessa stora själar har att möta när de hängivet följer vägen till ära och framgång, när de "arbetar av gammal karma" som det heter.

Jag tycker att detta är en mycket värdefull sanning som vi omsorgsfullt bör begrundas. För mig har den alltid varit praktiskt och moraliskt användbar, ty den ökar vårt överseende med andra människor, gör oss välvilligare, och ger oss en större förståelse för det ädla och självuppoftande hos dem som vandrar denna väg. *De vandrar inte vägen, för sin egen räkning, de vandrar den för vår skull.* Dock är det en glädjefylld väg. Men ända tills de slutliga segrarna har vunnits - och de måste vinnas - är vägen ofta beströdd med fallgropar och omgiven av förhållanden som kommer vandraren att bli grovt och grymt felbedömd av världen, vilken ser utan att förstå.

De senaste gångerna har vi studerat läran om planetkedjorna, och vi har kommit till den punkt där vi ser hur vår kedjas olika planeter, liksom alla planetkedjor, blev till såsom avsöndringar från de livsvågor som kom ner från den vila, till vilken de gick när de lämnade den föregående planetkedjan vid dess pralaya eller död.

Vad avser vi när vi talar om livsvågorna, de sju eller de tio? Vi avser de kollektiva skarorna av monader. Och för att få en kort och lätt definition på vad en monad är, så låt oss kalla den för ett *andligt ego*. Den är faktiskt ett medvetandecentrum, som i det universella livets andliga riken är vad livsatomerna är på formens lägre plan. Dessa monader och livsatomer, dessa monader med de livsatomer i och genom vilka monaderna verkar, utgör kollektivt de sju (eller tio) livsvågorna. När den föregående planetkedjan ingick i pralaya, stannade livsatomerna kvar i rymden som kosmiskt stoft på det fysiska planet, och som motsvarande livsatomer eller livskorn av differentierad materia på de mellanliggande planen ovanför det fysiska.

Globerna byggs upp genom monadernas arbete allteftersom dessa kommer ner i materia, eller rättare sagt, de byggs upp genom och av de monadiska strålarna som genomtränger materians lägre plan. De byggs upp dels av monadernas egen substans, som sänds ut från monaderna själva, dels genom insamlandet av de livsatomer som magnetiskt attraheras till de inkommande monadiska livsvågorna. Ty dessa livsatomer är desamma som på den föregående planetkedjan danade just dessa monaders olika vehikler, och därför nu dras till dem igen. När den föregående kedjan dog, stannade dessa livsatomer kvar på vart och ett av de olika planen, det fysiska, det astrala, det psykiska, det intellektuella, det kvasiandliga, det andliga och det gudomliga. Ty alla dessa plan eller världar har sina olika livsatomer (eller byggstenar), genom och i vilka dessa andliga egon eller monader verkar.

Vi har redan talat om hur glob A byggs upp, den första globen på vår kedjas fallande båge, men låt oss göra en kort repetition. Var och en av de sju (eller tio) skarorna av monader, de sju livsvågorna, består av monader av sju (eller tio) utvecklingsgrader. Vi säger sju för enkelhetens skull. Dessa sju huvudskaror med sina vardera sju underavdelningar omfattar de 49 "eldar" eller under-livsvågor, som under runderna verkar och fungerar genom planetkedjans glober efter det att de byggt upp dessa. Var och en av de sju huvudgrupperna eller skarorna eller hierarkierna hörde till respektive en av de sju manifesterade globerna i den planetkedja som var - i vårt fall månens. Och var och en av dem bygger den respektive nya globen i den planetkedja som är eller skall bli - i vårt fall jordens. Likväl deltar alla i uppbyggandet av varje glob, till exempel glob A. När glob A är uppbyggd, deltar alla i uppbyggandet av glob B, och därefter i uppbyggandet av glob C, D, E, F och G. Dessa utgör alla de sju manifesterade globerna.

Elementalernas tre riken, av vilka ett kanske kan kallas andligt, är som redan sagts de som först inträder på verksamhetsarenan vid utförandet av detta byggnadsarbete. Det andra elementalriket kan vi kanske kalla för ett kvasiandligt eller akashiskt naturrike, medan det tredje elementalriket är mycket materiellare och kommer omedelbart före mineralriket, som är det fjärde naturriket. De övriga livsvågorna eller hierarkierna är växt-, djur och människorikena. Och över dessa sju naturriken finns så ytterligare tre, vilket gör sammanlagt tio. Dessa tre högsta riken är dhyan-chohanernas, de fulländade eller fullt evolverade varelserna från den föregående månmanvantaran. Om dem finns det fascinerande detaljuppgifter att studera. Dessa har att göra med skälet till att just de här dhyan-chohanerna misslyckades med att uppnå fullt dhyan-chohanskap under månmanvantaran, och därför blev tvungna att lägga hand vid uppbyggandet av den följande planetkedjan, vår jordkedja, i vilken de faktiskt fungerar som de inspirerande andarna, de inspirerande gudarna så att säga.

Först kommer alltså elementalriket nr 1 och lägger grunden till glob A. När det har genomfört sin sjufaldiga cykel, när dess sjunde undercykel börjar, attraheras dess första underklass till planet nedanför för att lägga

grunden till glob B, liksom det gjorde till glob A. Men det är överskottet av liv som stiger ner på det sättet. Det verkliga elementalriket nr 1, som tillhör glob A, stannar kvar där och faller i dvala. Det överskott av liv som elementalriket nr 1 hade i sitt sköte (så att säga latent i glob A) projiceras ut eller attraheras till det ställe i kosmos som skall utvecklas till glob B, ty monaderna i detta överskott av liv tillhörde månkedjans glob B, liksom monaderna på glob A tillhörde månkedjans glob A. Därefter följer på glob A elementalriket nr 2, och efter detta de övriga naturrikerna i tur och ordning. När ett nytt naturrike inträder på glob A, tar alla de föregående naturrikerna ett steg framåt, vart och ett till sin följande glob.

När elementalriket nr 2 har fullföljt sin bana, följer på glob A elementalriket nr 3. Och när dettas sjunde underrike genomlöper sin bana, projiceras dess första underrike till glob B, som också attraherar detsamma. Under tiden övergår elementalrike nr 2:s första underrike på glob B till glob C, och elementalrike nr 1 går till glob D. På detta sätt följer dessa riken varandra steg för steg, glob efter glob, upp till glob G.

Så inkommer på glob A mineralriket, eller det som kan kallas mineralriket på en så andlig glob som A. I vårt *nuvarande* existensstillstånd här på glob D i den fjärde runden kan vi förmodligen inte fatta dettas tillstånd på glob A i den första runden, fastän vi - våra monader - genomlevde det tillståndet på glob A. Såsom monader tog vi själva del i uppbyggandet av mineralriket på glob A i den första runden.

När mineralriket kommer in på glob A, tar vart och ett av naturrikerna på de olika globerna nedanför A i sin tur ett steg framåt till nästa glob. Så framträder växtriket på glob A, därefter djurriket och sedan människoriket. För vart och ett av dessa som framträder tar alla de föregående naturrikerna, vart och ett på sin glob, ett steg vidare till nästa glob. När därför elementalrike nr 1: s första underrike når den sista manifesterade globen, glob G, når människorikets (det som är "människt" för glob A) första underrike glob A, och genomlöper sin bana där. Därefter följer på glob A de tre högsta naturrikerna, de dhyan-chohanska, men på ett synnerligen speciellt sätt. Men det skall vi inte gå in på nu. Låt oss först klara av huvudprinciperna för monadernas bana runt de sju globerna.

När dessa sju naturriken - från elementalriket nr 1 till det mänskliga - har slutfört sin evolution på glob A under den första runden, går denna glob in i fördunkling, den slumrar in, den faller i sömn. Allting på den slumrar, sover, och väntar på de livsvågor som skall komma in då rund nr 2 börjar. Kom ihåg att vi nu bara studerar rund nr 1. Från och med rund nr 2 ändras det förlopp som livsvågorna följer genom de sju globerna. När livsvågorna har fullföljt hela sin sjufaldiga färd, sina sju stamraser eller rotraser på glob B, går den globen i sin tur in i fördunkling eller dvala, vilket inte är detsamma som *pralaya*. I allmän bemärkelse kan man möjligen kalla detta tillstånd av dvala för *pralaya*, fast *pralaya* egentligen betyder upplösning och försvinnande, som vid döden. Men fördunkling är sömn, ett slags slummer. Och så sker det med var och en av dessa sju glober, den ena efter den andra. När den sista stamrasen, den sista livsvågen, eller rättare sagt de sista representanterna för denna, lämnar en glob, faller globen i sömn eller dvala.

Men det finns ett intressant faktum, som har sin grund i vad våra mästare kallar accelerationslagen (verkar på den fallande bågen) och retardationslagen (verkar på den stigande bågen). Detta innebär att de mest utvecklade naturrikerna, sådana som människoriket, djurriket och växtriket, genomlöper sina olika cykler snabbare än de sju livsvågornas eller hierarkiernas yngre naturriken eller skaror, sådana som mineralriket och de tre elementalrikerna. Dessa yngre naturriken har inte vandrat vägen förut. De mer utvecklade däremot, har att vandra på vad som för dem i en viss bemärkelse är en välbekant väg - okänd bara i det avseendet att de nu genomlöper runden i en *ny* planetkedja, på och i och genom ett *nytt* plan, en *ny* värld i det universella kosmos.

Tänk på att det finns sju kosmiska plan. Det finns faktiskt tio, men vi begränsar nu våra studier till de sju manifesterade. Med varje ny planetkedja tas en ny underavdelning av en av dessa sju världar (eller plan) i besittning, för att erfarenhet skall vinnas i var och en av de världar (på vart och ett av de plan) som det universella solsystemet erbjuder livsvågornas evolverande varelser. När sju hela kedjemanvantaraer har avverkats - med andra ord, när sju planetkedjor har genomlevts - har livsvågorna färdats genom och erfärit ett helt kosmiskt plan, och då följer det som kallas en solpralaya. Men det är ett av de djupgående ämnen som vi får spara för framtida studier.

Så har alla varelserna i vår nuvarande planetkedjas första rund nått glob G, den sista av de manifesterade sju. De lägre och underordnade och mindre evolverade varelserna har haft större besvär och svårighet att färdas vägen,

att genomföra runden, på grund av att de har mindre erfarenhet från tidigare stora cykler. Men efter hand som dessa lägre naturriken kommer ner längs den fallande bågen, och då är mer materiafyllda än de högre utvecklade naturrikena, dvs de äldre och därför mer förändligade, löper de snabbare. Och detta är accelerationen på den fallande bågen av de lägre naturrikenas utvecklingshastighet. På den stigande bågen, från vår glob D eller jorden, är utvecklingshastigheten den motsatta. De högre naturrikena löper snabbare, medan det däremot för de lägre finns en retardationslag. De högre naturrikena, som till exempel det mänskliga, ökar alltså hastigheten medan de lägre minskar den.

Här är skälet till att evolutionsprocessen försiggår så som jag försökt förklara den. När alla sju hierarkierna slutligen når glob G under den första runden, når de den tillsammans. De samlas alla på den sista globen G, den sista av de sju manifesterade globerna, och där avslutar de alla samtidigt den första runden innan det interplanetariska nirvanat börjar.

När det långa interplanetariska nirvanat är slut öppnas rund 2 på glob A, och den runden är typexempel för utvecklingsförloppet under alla de fem följande av de sammanlagt sju runderna. Fortfarande följs samma allmänna evolutionsprocedur på varje glob och från glob till glob som under den första runden. Men den stora skillnaden är nu att alla de "hus", de "boningar", som används av de evolverande varelserna i den andra runden uppbyggdes åt dem under den första. Såsom shishtaer eller återstoder från den första runden är dessa redo, och väntar på de inströmmade monaderna. När varelserna, skaran av monader, återvänder till glob A och kedjans övriga glober för den andra runden, har de bara att träda in i och på det sättet väcka dessa sovande kroppar eller hus. Varje skara träder in i sin egen klass, i stället för att på nytt behöva bygga upp och genomleva husen eller kropparna, från de lägsta upp till de högsta, som fallet var i den första runden. Varje naturrike träder nu in i sina egna lämpliga kroppar, vilka evolverades under den första runden och nu väntar på de inkommande monaderna. Och så förhåller det sig på var och en av planetkedjans sju glober. När rund 3 börjar följs samma procedur, liksom i fråga om de övriga runderna.

En annan väsentlig skillnad är att från och med den andra runden, när alla evolutions- eller verksamhetslinjer är uppdragna och ingenting behöver sättas igång från grunden så att säga, är de mest evolverade livsvågornas fortskridande relativt snabbare. Detta har till följd att en del mindre skaror av monader, och även enskilda individer, skyndar förbi de andra. De genomför sin evolutionära färd mycket snabbare och lämnar efter sig eller går före huvudmassan av de sju evolverande hierarkierna. När de till exempel lämnar vår egen glob D, går de före den stora massan av den framryckande skaran till glob E, och sedan till glob F och slutligen till glob G. Därefter tar de sitt interplanetariska nirvana före sina långsammare evolverande bröder, och återvänder till glob A som framskridna förelöpare. Eftersom vi befinner oss i den fjärde runden, är de i vårt fall femterundsmänniskor. Det är därför vi nu har femterundsmänniskor bland oss, fastän vi som mänsklig skara befinner oss i vår fjärde rund. Det finns också sjätterundsmänniskor, dvs individer vilkas andlighet är så upphöjd och vilkas genom tidsåldrars erfarenhet förvärvade naturliga förmåga är så stor att de till och med skyndar förbi femterundarna, men de är ytterst få till antalet. Våra lärare säger oss att Gautama Buddha är den enda *fullt utvecklade sjätterundare* i den kända historien som lyckats nå detta upphöjda tillstånd, och att han lyckades på grund av ett mysterium - en djupt esoterisk process.

Innan vi slutar för i kväll skall vi ta upp några spridda tankar. Först vill jag då säga att alla de sju så kallade heliga planeterna inte ovillkorligen till graden eller evolutionsnivån är högre än vår jordkedja, fastän de faktiskt bygger upp denna genom sin kontroll och sitt ledande inflytande som arkitekter, liksom genom och med de energier de ger åt de evolverande hierarkier eller livsvågor som tillhör vår kedja. Några av våra sju heliga planeter är i andligt avseende faktiskt lägre än jorden, andra är högre. Andra åter är högre till graden men inte så långt utvecklade i tiden som vi, dvs de är högre i andligt avseende men yngre till åren. En son till exempel är yngre än sin far, men det är fullt möjligt att den uppväxande sonen andligt sett är sin far överlägsen. Det behöver inte vara så, men det kan och är ofta så. Gautama Buddha är ett slående exempel på detta. Han stod inte bara över sin egen familj utan också över alla människor som levt efter hans tid, och han stod över alla som levt i många av de förflutna tidsskedena.

Som redan sagts så inledde den andra runden det nya utvecklingsförloppet för återstoden av vår planetkedjas manvantara, och nästa gång skall vi helt kort behandla detta. Därefter skall vi övergå till vår egen glob D och dess utvecklingshistoria, ty det förefaller vara bäst att följa den studiegång som H P Blavatsky utformade i Den Hemliga Läran. Efter att ha avhandlat planetkedjans allmänna evolution, stannar vi vid vår egen glob och

specialiserar oss på den. Dess historia innehåller allt som vi kan hinna med att studera och förstå de närmaste månaderna, och det studiet skall givetvis också omfatta vår globs sju stora stamraser eller rotraser under den innevarande fjärde runden.

Jag har framför mig tre frågor. Den första lyder som följer:

Vilken är den sanna esoteriska förklaringen till den fysiologiska och psykiska verkan, som utövas på människokroppens hjärn- eller nervcentra av den vibrationsrörelse som sätts igång genom uttalandet av Ordet, och finns det någon speciell bestämd musikalisk ton som bör bibehållas under uttalandet?

Vi får av två skäl inte besvara den här frågan på ett uttömmande sätt. För det första hör den inte samman med vårt nuvarande studium. För det andra skulle ett uttömmande svar på denna intressanta fråga omfatta en fullständig konturteckning av praktisk teurgi, och en sådan är givetvis otänkbar här och nu. Men vi kan säga följande. Det väsentliga är inte ansländet av en viss ton, utan det som ligger bakom ljudandet. Om ljudandet bara är avsett att vara ett nynnande, ett musikaliskt ljud, en sång, kan man lika gärna vara tyst. Men om det bakom ljudandet finns en hjärtats längtan och en sinnets lyftning, samt viljans inriktning såsom medvetet utövad kraft mot allt som är andligt förfinat, så spelar det för vår del mycket liten roll på vilken ton rösten ljuder. Det som är värt någonting är det som genom vilja och meditation uppväcks i den inre människan, det som den inre människan är i stånd att ge ifrån sig. Men detta betyder inte att det riktiga ljudandet av det mystiska ordet inte kan utföras på ett sätt som frambringar de underbaraste verkningar. Ty det kan det sannerligen.

Nästa fråga lyder:

Är inte vårt tal 10 sammansatt av 6 och 4, i stället för av 7 och 3? Som jag förstår det, är den övre och den undre globen sammanbindande glober eller övergångsglober. Det har ofta sagts oss att denna jord är det verkliga helvetet så att säga, något som nu är mer begripligt. Efter vad jag förstår måste en del varelser färdas längre ner, vilket betyder baklänges, och detta tycks mig ha samband med månens mysterium. Jag föreställer mig också att åtminstone den lägre globen måste ha danats eller evolverats eller satts samman på ett annat sätt än de övriga.

Svaret på den sista delen av frågan är nej. Globen har inte evolverats på annorlunda sätt. Vad beträffar att den övre och den undre globen är sammanbindande glober eller övergångsglober, så förmodar jag att frågeställaren menar den *högsta* och den *lägsta*, dvs nr 1 och vår jord. Svaret är ja. Resten av frågan har redan besvarats. De evolverande varelsena är alltid på färd, antingen nedåt eller uppåt, och detta står verkligen vad den ena riktningen beträffar i mycket nära samband med "månens mysterium". Men detta ämne är och förblir för närvarande tabu för oss.

Om en stund skall jag rita en bild som illustrerar frågan om 6 och 4 eller 7 och 3. Men först tar vi nästa fråga.

Månen måste också ha haft tolv glober?

Ja, det hade den.

Är våra nuvarande glober möjligen de som innehade den ställningen i månkedjan?

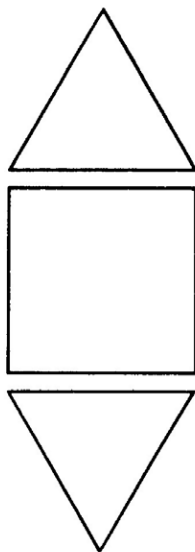
Ja, på sätt och vis. Inte vår kedjas *nuvarande* faktiska glober, utan deras "privationer" som Aristoteles skulle ha sagt. Det vill säga, de andliga-astrala lämningar eller urtyper eller minnesbilder som månggloberna blev när de ingick i pralaya, framträder åter när den nya planetkedjan blir till, och omkring dem formar sig, liksom omkring en modell, jordkedjans tolv glober. Svaret blir alltså både ja och nej. De tolv globerna från den måne som var kom ut ur "privationen" såsom urtyper eller modeller för de tolv globerna i den blivande kedjan - jordkedjan.

Och de glober som nu finns över oss, de som vi skall använda härnäst och stiga uppåt på likt pärlbåtssnäckan, som "lämnade förra årets boning för den nya"?

Jag förstår nog inte riktigt den delen av frågan, ty vi skall ju härnäst använda alla globerna på den stigande bågen, och givetvis skall vi klättra uppåt. Såvida inte frågeställaren menar tre av de fem dolda globerna, de tre på den stigande bågen, i vilket fall svaret blir detsamma, ja.

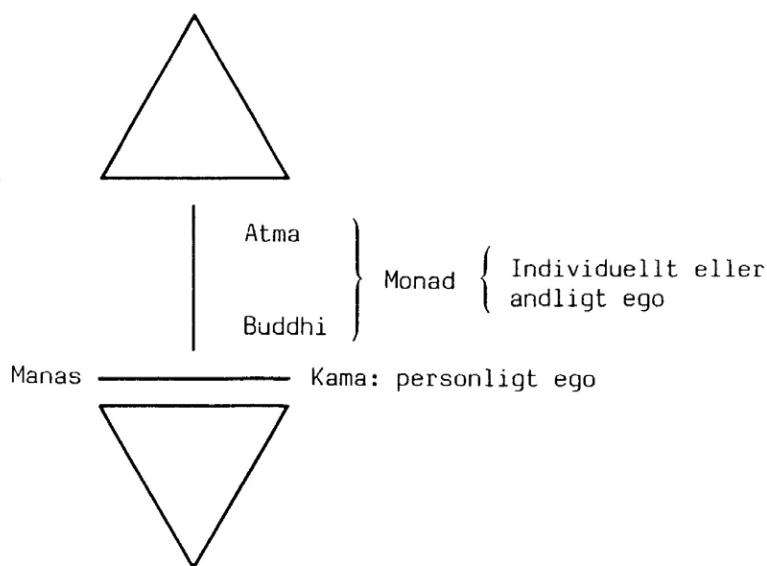
Så till frågan om 6 och 4 eller 7 och 3. Jag vill då framhålla att det teoretiskt är fullt möjligt att dela in människans och naturens tio principer på olika sätt. Men jag har aldrig hört talas om en indelning i 6 och 4. Jag

kan inte se varför det inte skulle gå att göra en sådan indelning, men jag har aldrig hört talas om någon. Och jag följer det gamla buddhistiska talesättet "Vi har inte mottagit det så, och kan därför inte vidarebefordra det så". Men indelningen i 7 och 3 är en naturlig indelning. Det finns en klar åtskillnad mellan de gudomliga världarna och manifestationens världar, och denna visas av indelningen i 7 och 3. De två bästa indelningarna av de sju och de tio principerna som jag någonsin hört talas om, är dock de som framgår av de två följande bilderna.

Här har vi en övre triangel (bilden är givetvis symbolisk), en triangel med sin spets pekande uppåt, och nedanför den en mellanliggande kvadrat. Under denna har vi en triangel med spetsen pekande nedåt. Dessa tre figurer visar människans tio medfödda eller naturliga principer: den gudomliga trefalden, den mellanliggande fyrfalden som visar den personliga eller individuella varelsen såsom en sammansatt och fullständig "människa", och så den lägre triangeln med spetsen pekande nedåt.

Bilden visar hur de tio element-principerna fungerar, de gudomliga, de rent materiella och den mellanliggande fyrfalden. Men för praktiska syften tror jag det är bäst att indela människans tio principer på det sätt som visas av nästa bild.

Där har vi först den övre gudomliga triangeln, om vilken vi inte behöver säga något. Sedan delar vi den mellanliggande fyrfalden i *två tvåfalden*. Tänk på att bilden bara är en symbolisk illustration. Vi har alltså liksom tidigare överst den gudomliga trefalden, därefter den monadiska tvåfalden, atma-buddhi. Sedan kommer den personliga eller astrala tvåfalden, manas och kama. Under denna har vi så den omvända triangeln som representerar vehiklet, kroppen, dvs sthula-sharira, linga-sharira och pranaerna. Om man studerar den här indelningen, ligger dess värde i att den på ett beundransvärt sätt belyser vad som händer människan efter döden.

Den mellanliggande fyrfalden kan som sagt delas i dessa två tvåfalden, vilka helt naturligt skiljs åt efter döden. De kan till och med skiljas åt under livet utan att människan dör. När människan dör, upplöses den undre triangeln. Den faller helt enkelt sönder. Den psykologiska striden efter döden, när den "andra döden" följer, äger rum mellan den undre tvåfalden kama och manas (eller kama-manas) och monaden, atma-buddhi. Om den övre tvåfalden, atma-buddhi, lyckas att ur den undre tvåfalden ta ut allt som är gott, har det reinkarnerade egot berikat sin fond av erfarenheter, och dess inkarnation har inte varit förfelad.

Den undre tvåfalden är också dödlig och faller slutligen sönder. Men monaden, den övre tvåfalden, dras till slut in i den gudomliga triangeln, in i de tre högsta av människans tio principer. Där inhämtar den sina postmortem-erfarenheter, vare sig det är devachan för den vanliga människans ego eller nirvana för den invigde.

[Till Kapitel 47](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 47

Lärare och lärjunge. Villkoren för chelaskap.

"1. För den allvarlige lärjungen intar hans lärare ställningen som fader och moder. Medan dessa ger honom hans kropp och dennas förmögenheter, liv och tillfälliga form, visar läraren honom hur han skall utveckla de inre förmögenheterna för att uppnå evig visdom.

2. Varje medlärjunge blir för lärjungen en bror eller syster, en del av honom själv, ty hans intressen och strävanden är deras, hans välfärd är sammanflätad med deras, hans framsteg påskyndas eller hindras genom deras intelligens, moral och uppförande. Detta på grund av det innerliga samband som är ett resultat av deras gemensamma lärjungeskap." (Från *Förhållningsreglernas Bok i Dzyans skolor*, citerad av H P Blavatsky)

De vise dröjer inte i sinnenas lustgårdar.

De vise bryr sig inte om sinnesvillornas bedårande stämmor.

Sök honom som skall ge dig det nya livets gåva i Visdomens Sal, bortom de andra, i vilken alla skuggor är okända och sanningens ljus lyser med alltid oförminskad glans.

Inom dig, lärjunge, bor det oskapade, och dessutom i denna Sal. Vill du uppnå den och låta de två ljusen bli till ett, må du klä av dig dina sinnesvillors mörka klädnader.

Du kan inte färdas på Vägen förrän du själv blivit den Vägen.

"Upadya [andlig lärare], mitt val är gjort, jag törstar efter visdom... Din tjänare är redo för din ledning."

Det är bra, Shravaka [åhörare]. Gör dig beredd, ty du måste ensam färdas vidare. Läraren kan endast visa dig sättet. Vägen är densamma för alla. Medlet att nå målet måste vara olika för varje pilgrim. (H P Blavatsky, *Tystnadens röst*, s 18. 22, 68)

Vi skall i kväll bryta vår planlagda studiegång för att ta upp ett ämne som säkert ligger oss alla varmt om hjärtat och som vi då och då snuddat vid, nämligen förhållandet mellan lärare och lärjunge, förhållandet mellan vad de gamla indierna kallade guru och chela. Vi skall givetvis behandla ämnet ur vår egen synvinkel, och inte utifrån de sätt på vilka detta förhållande alltför ofta har missförstått i olika länder och vid olika tillfällen under de perioder som Platon kallar perioder av andligt avtynande. Vår egen tid är en sådan period, eller rättare sagt, vi är på väg ut ur en sådan period. Och som ni säkert alla kommer ihåg, så säger logos Krishna i en av de vackraste av de gamla indiska skrifterna, Bhagavad-Gita, att han i sådana perioder låter sig återfödas för att understödja de goda, nedgöra de onda och återställa rättfärdigheten.

Förhållandet mellan lärare och lärjunge är ett ytterst heligt förhållande, ty det binder samman hjärta med hjärta och sinne med sinne. Enligt den uråldriga visdomens vackra läror verkar handledaren, läraren, gurun, mästaren - kalla honom eller henne vad ni vill - som en barnmorska som bringar i dagen, som hjälper till att i lärjungens aktiva liv föra in dennes dolda del, dennes själ. Ni vet att Sokrates alltid vägrade att låta sig kallas lärare i den vanliga bemärkelsen. Men han sade: "Jag är som en barnmorska för de unga människorna, ty jag bringar deras själar i dagen. Jag hjälper den inre varelsen, den inre människan, att ge uttryck åt sig själv." Och det är just det andliga förhållande i vilket läraren står till sina lärjungar, sina elever, sina chelaer, sina åhörare - kalla dem vad ni vill.

Meningen är att de latent andliga förmögenheterna i elevens sinne och hjärta skall få just den hjälp som läraren kan ge. Men detta innebär inte att läraren skall utföra allt det arbete som lärjungen själv måste utföra. Ett barn kan inte lära sig gå bara genom att se hur föräldrarna går. Inte heller kan en förälder äta eller dricka eller lära för sitt barn. Detta måste barnet göra själv. H P Blavatsky framhåller ofta att förhållandet mellan lärare och lärjunge enligt den uråldriga visdomen är oändligt mycket heligare än till och med förhållandet mellan förälder och barn. Ty medan föräldrarna ger den inkommande själen dess kropp, bringar läraren själen själv i dagen, och lär den att se och att veta, och lär den att bli det den är i sitt innersta väsen - en gudomlighet.

Vid vår förra sammankomst framhöll vi att det så kallade chelalivet, den så kallade chelavägen, var något vackert och fullt av glädje ända till slutet. Men för att chelalivet inte skulle uppfattas på ett lättvindigt eller ytligt sätt,

utan en tillräckligt djup förståelse, försökte vi också att som en varning påpeka att det framkallar och har behov av allt som är ädelt och upphöjt i lärjungen själv. Ty det högre Jagets krafter eller förmögenheter måste sättas i verksamhet för att lärjungen skall kunna uppnå och hålla sig kvar på de höjder av intellektuell och andlig storhet där mästarna själva lever. Ty mästarskapet är lärjungeskapets mål. Detta ideal skall vi dock inte ställa upp framför oss bara som ett mål att nå till gagn för oss själva, ty den tanken är självisk och därför en stötsten på vägen. Givetvis är mästarskapet till gagn för individen, men den verkliga idén är dock att allting och varje förmögenhet i människans själ skall bringas i dagen till gagn för hela mänskligheten. Just det är den kungliga vägen, självövertinnelsens stora kungliga farled. Och det är faktiskt lättare att följa den vägen än det lägre jagets väg, skuggornas farled. Som vi ofta sagt så leder ljuset väg, självövertinnelsens och växandets väg, till varandets själva hjärta, till universums själva hjärta. Ty när de inre förmögenheterna utvecklas, när de växer och vidgar sig under den inre andliga solens livgivande strålar, mottar och förstår lärjungen ny kunskap och får mer omfattande och djupare inblickar i Moder Naturs hemliga gemak. Varje ny inblick, varje intuitiv förnimmelse av upphöjda företeelser, öppnar i sin tur så att säga nya dörrar till ännu väldigare gemak. Till en början försöker man att förstå, för att slutligen känna universums verkligheter genom direkt förnimmelse. Detta är mästarskap. Och bortom dessa stora lärare, bortom mästarna, finns de som är ännu större, som följer en ännu sublimare väg!

Varje steg på denna väg är dock ett steg av självuppoffring - men döm nu inte förrän ni hört slutet. Det är en med glädje gjord uppoffring av det lägre jagets själviskhet, något av det mest upphöjda, det mest glädjefyllda och vackraste i världen. Ty med varje steg lösgör man sig från det lägre jagets bojor och otaliga begränsningar för att inträda i ett större ljus. Bara när det lägre själviska jaget är fullständigt bortglömt kan samarbete med andra i det stora värvet komma till stånd - och här använder vi inte ordet samarbete som ett politiskt slagord. Vi menar mentalt och andligt samarbete, inte bara mellan lärare och lärjunge, utan mellan lärjungarna själva och med alla skarorna av andliga varelser i universum. Detta samarbete kommer till stånd i precis samma mån som det underordnade jaget, vårt personliga ego, glöms bort och det högre Jaget tar vårt ödes tyglar i sin hand.

Vilken är vår största begränsning? Vad är det som hindrar oss från att se, inte bara sanningen själv, utan också in i framtiden och bakåt i det förgångna? Vad är det som hindrar oss från att lära känna tillvarons hemligheter? Det är de slöjor som omsluter det personliga jaget, det är koncentrationen av våra tankar och föreställningar på det individuella, på vårt personliga egoiska centrum. Dessa slöjor håller vi fast och väver av dem en väv av maya eller illusion omkring oss. Ty vi vill ha personliga fördelar, och vi vill ha dem för vårt lägre själviska jag.

Växandets verkliga förlopp är raka motsatsen till detta. Det består i att slå ner dessa personlighetens avgudar, att kasta av sig dessa inre slöjor så att ljuset kan komma in, det ljus och den frid som enligt de vackra orden i den kristna skriften "är mera värd än allt vi tänker".

Låt oss framhålla några av de oundgängliga villkoren för chelaskap. Det första är kanske hängivenhet, hängivenhet för ett ideal. Ställ upp ett ideal, var sedan trogen mot det och följ det alltid. Detta kräver full utövning av er vilja, av er andliga vilja. Och med detta sammanfaller pliktuppfyllelsen. Fråga vilken man eller kvinna som helst, som uppriktigt försökt följa denna väg, om pliktuppfyllelse är någonting lätt. Vederbörande kommer då sanningsenligt att svara, att det inte finns någonting som likt det rätta fullgörandet av plikten bringar själen frid och ro. Tänk på vad det innebär att inte lämna efter sig något att gottgöra, inga av personligheten gjorda misstag att rätta till. Och detta kan man förverkliga genom att följa vad upanishaderna kallar den tysta gamla vägen. Denna leder till en fristad av evig glädje och evig frid, och till det omslutande medvetande om universell närvaro och verksamhet som för intellektets ädlare sida är högsta sällhet.

Med dessa båda villkor sammanfaller vidare lojalitetens ädla dygd. Kan en människa lyckas med någonting utan att vara trofast? Föreställ er en människa som tar itu med ett upphöjt arbete, och blir tillsagd att varken lita på sig själv eller sina kamrater. Hur skall hon kunna lyckas om hennes egen natur löper i olika riktningar, om hennes hjärtesträngar dras än hit och än dit av de själviska begärens strider och personlighetens småsinta egoism. Hon kan inte lyckas.

Dessa fundamentala villkor för chelaskap vilar inte på någon lös eller osäker grund, utan på människoslåktets omfattande erfarenheter. Detta kan varje människa bestyrka genom att skåda inåt, genom att se in i det andliga livets källor, som är kristallklara och genomskinliga som vattnet i en fjällsjö. Där kan hon, som i den vackra gamla narcissosmyten, se sin egen spegelbild, spegelbilden av sitt eget gudomliga Jag. Men detta kan hon inte göra när och så länge som hennes sinne är betäckt med de skymmande slöjornas stoft. Det är de själviska

handlingarna, de småsinta egoistiska kraven, de av begärens vindilar framkallade krusningarna på sinnets yta, som gör sinnet helt oförmöget att spegla det högre Jaget - stjärnornas medvandrare. Det som skall återspegla stjärnorna måste på sätt och vis själv vara stjärnlikt. Och bara det i själen som är stjärnlikt, kan förstå stjärnornas undervisning.

Detta angående läran. Men hur förhåller det sig då med läraren? Vem vill gå ombord på ett fartyg som styrs av en kapten han inte har det minsta förtroende för? Vem vill stiga in i en bil som körs av en berusad person? Det här är banala jämförelser, men de är direkt tillämpliga i detta sammanhang. Var finner vi då de lärare som är att lita på? Vi kan visserligen lära oss en hel del själva av de forntida religionernas storslagna urkunder, ty dessa har skrivits av stora invigda. Vi kan till och med lära mycket av det som finns på deras yta. Men det finns en nyckel som uppenbarar dessa urkunders djupare innehåll, och den nyckeln kan bara meddelas av en som vet, av en lärare.

Var skall vi då finna en sådan lärare? Det är en viktig fråga, som förmodligen ställs av var och en som hör oss tala som vi gör. Man kan inte missta sig på tecknen på andligt majestät. *Ha dessa i ert eget hjärta, så skall ni känna igen dem när ni ser dem.* Och ni kan ha dem i ert eget hjärta, men hur? Helt enkelt genom att följa de gamla reglerna för vandel. Lev som ni bör leva. och ni skall lära känna sanningen, ty ni skall se den. Och, som våra lärare säger, den skall komma till er helt naturligt. Ni kommer att känna igen läraren när ni ser honom eller henne, och ni kommer då också att veta bättre än att bedöma en lärare efter det yttre skenet, efter det vardagliga talet och de vardagliga handlingarna och plikterna. Om ni, åtminstone i någon mån, har det ljuset i ert eget hjärta, kommer ni att förnimma de likartade strålarna i lärarens hjärta och känna igen honom.

Här har vi innebörden i det vackra uttalande som tillskrivs Jesus: "Jag är vägen, sanningen och livet." Och så är det sannerligen också, ty ingen lärjunge, ingen man eller kvinna som vill leva ett bättre och ädlare liv, kan sätta sin fot på den vägen innan han eller hon själv *blir* vägen, åtminstone till en viss grad.

Ni vet att det i gamla tider fanns sju (tio) initiationsgrader. Låt oss säga något om de sju. Tre av dem bestod enbart av undervisning som utgjorde den mentala, andliga, psykiska och fysiska förberedelsen och skolningen, det som grekerna kallade *katharsis* eller "rening". Och när lärjungen ansågs tillräckligt renad, disciplinerad, mentalt stilla och andligt lugn, blev han intagen i den fjärde graden. Denna bestod delvis också av undervisning, men till undervisningen kom ett med hjälp av de gamla mystiska processerna direkt införande i universums processer, varvid sanningen förvärvades genom personlig förstahandserfarenhet. Med andra ord och för att tala rakt på sak, så hjälptes lärjungens ande-själ, hans individuella medvetande, att bege sig in på andra plan och tillvaroområden, och att lära känna och förstå genom att *bli* dem. Ty en människa, ett sinne, ett förstånd, kan bara fatta och se och därigenom veta de ting som *hon själv är*.

Tänk över dessa ord, ty de är innehållsrika och sanna. Ni kan inte förstå någonting som inte finns inom er. Den som exempelvis saknar sinne för matematik, kan inte ens förstå matematikens grunder. Men har han detta matematiksinne inom sig, förstår han åtminstone något av innebörden i de matematiska reglerna. Ingen människa kan förstå vad som är rätt att göra, vad som menas med hängivenhet och plikt känsla och lojalitet, om hon inte i sin egen själ har åtminstone något av hängivenhet och plikt känsla och lojalitet. Och ju mer hon vet om dessa vackra egenskaper, desto mer älskar hon dem, desto mer vill hon manifesteras dem. När hon så gör detta i allt vidare utsträckning, älskar hon dem mer och mer. Om dessa sanningar är levande inom er, leder de er slutligen fram till en fullständig förståelse av era medmänniskors hjärtan. De ger er förmågan att läsa deras karaktärer och förstå de sorger och bekymmer människorna bär på. De ger er kraften och förmågan, såväl som önskan, att ersätta sorgen och de själviska begären i människornas hjärtan med glädje och frid och kärlek och välvilja.

Detta är det ädla arbete som ligger framför oss, ett arbete som också mästarna utför. När A P Sinnett genom förmedling av H P Blavatsky och några andra chelaer korresponderade med mästarna, sade man honom klart och tydligt att de slutliga sanningarna, inom till och med det begränsade område av esoterisk kunskap som det var tillåtet att ge honom, inte kunde meddelas honom. Skälet härtill var - och han erkänner det själv - att han inte hade en riktig uppfattning om betydelsen av universellt broderskap och inte hyste någon kärlek till denna upphöjda realitet. För honom var detta sublimes broderskap knappast något mer än en form av sentimental sammanslutning eller politisk samverkan. Han hade tydligen ingen känsla för innebörden i orden *alla varelsers andliga broderskap*. Inte heller fattade han att alla människor är sammanlänkade med varandra, inte bara genom band av emotionellt tänkande och känsla, utan genom universums själva vävnad. Ty alla människor, såväl som

alla andra varelser, leder sitt ursprung från universums inre och andliga sol såsom dennas skaror av strålar. Vi kommer alla från en enda källa, den andliga solen, och är alla uppbyggda av samma livsatomer på alla de olika planen. Det är denna tillvarons och medvetandets inre enhet, såväl som den yttre föreningen av oss alla, som sätter oss i stånd att intellektuellt och andligt förstå universums hemligheter. Ty inte bara vi själva och våra medmänniskor utan också allt annat som är, är barn till samma förälder, till den stora Moder Natur, på alla hennes sju eller tio tillvaroplan.

Efter den fjärde graden följde den femte, sjätte och sjunde initiationen, och dessa innehöll också undervisning. Men allteftersom lärjungen gjorde framsteg, utvecklades inom honom i stigande grad förmögenheter - till vilkas utvecklande han fick allt större hjälp när han gick framåt - så att han kunde tränga längre och djupare in bakom mayas eller illusionens slöjor. När han genomgått den sjunde eller sista av de "manifesterade" initiationerna, om vi får kalla dem så, blev han en av dessa verkliga *övermänniskor* som vi kallar mahatmer. Dessa är stora ande-själar vilkas själva väsen är *storsinnet* - ordet här använt i den gamla latinska betydelsen av "själsstorhet", som är just vad mahatmaskap betyder.

Lojalitet mot läraren, hängivenhet för läraren, det absoluta fullgörandet av alla plikter mot läraren, är den andra sidan av det här företaget. Å ena sidan en osviklig och oföränderlig hängivenhet, pliktuppfyllelse och lojalitet vad sanningen och dess bud beträffar. Å andra sidan samma dygder levande i vår själ gentemot den lärare vi valt, ty den läraren har inte bara gett oss inre ljus utan också inre liv, inre liv i en mycket verklig och praktisk bemärkelse, inte bara i en mystisk sådan. Ty genom de forntida skolornas metoder är läraren - om lärjungen inte avbryter sina studier - i stånd att föra denne till och med över det svalg vi kallar den fysiska döden. Han är i stånd att väcka de slumrande förmögenheterna i lärjungens ande-själ så att dessa fungerar så att säga automatiskt. Förlänare av inre ljus och inre liv, sådan är läraren. Men hur sällsynt är det inte att man i våra dagar medger eller ens känner till detta i Västerlandet. Här har vi en del av förklaringen till att den själviske och så kallat individualistiske västerlänningen, självbelåten i sin blinda dårskap, använder sådana ovänliga och förolämpande epitet om den hängivenhet som i de gamla österländska skolorna fanns mellan lärare och lärjunge, och kallar denna hängivenhet för mentalt slaveri, mental underkastelse, och talar om den i förlöjligande ordalag. Detta visar att han inte förstår vad det är fråga om, därför att denna fina dygd i den bemärkelse vi menar inte finns i hans egen själ. Hur långt sträcker sig inte hans andliga förlust!

Det ligger någonting så vackert i trogen hängivenhet och lojalitet och pliktuppfyllelse, att människor i alla tider och i alla länder har satt dessa tre själsegenskaper allra främst bland mänskliga dygder. Jag vågar påstå, att om vi troget manifesterar dessa tre fina dygder, utan att avskräckas av de många misstag vi kan göra och utan att tappa modet av de nederlag vi kan få lida, så blir visdomens och fridens väg med tiden allt lättare och lättare, allt jämnare och jämnare och alltmer glädjefyllt.

I detta innefattas trofasthet. *Semper fidelis*, "alltid trofast", lyder den latinska devisen. Vilken vacker tanke ligger det inte i denna. Vem kan väl låta bli att ringakta svagheten hos veklingen, trolösheten hos den trolöse. Sådan moralisk skevhet är sannerligen ett mänskligt karaktärsdrag. Den finns inte ens hos djuren. Visa mig ett trolöst djur. Det är bara hos oss människor som denna småsinta lumpenhet påträffas. Och vad kan vi lära av detta? Vi kan inse, att vi utöver den hos djuret medfödda kärleken till sin herre har den gudomliga gåvan av självmedveten tankeverksamhet. Hos alltför många av oss tillåts denna dock ligga ouppodlad och outvecklad, så att vi bara får några få svaga glimtar eller strålar så att säga från den andliga solen. Men dessa svaga glimtar är tillräckliga för att föra in "synd" i våra hjärtan. De är tillräckliga för att få oss att inse och förstå vår vikt och betydelse, men inte tillräckliga för att få oss att se sanningen och vårt inneboende andliga broderskap. Och här är det som människan misslyckas och faller. Här har vi "djävulens hemlighet".

Vilket är då botemedlet? Mera ljus. Vilket är botemedlet mot dårskap? Visdom. Vilket är botemedlet mot okunnighet? Mera kunskap. Med mera ljus, med den inre andliga solens strålföde över den inre naturen, växer och utbreder sig dessa svaga glimtar och strålar, tills hela den inre naturen slutligen badar i det underbara inre ljus som mystikerna i alla tider ha talat om. Och då blir trolösheten helt omöjlig. Ingen vuxen människa vill spilla tid på att räkna enkla tal av typen två plus två. Hon har passerat det barnsliga stadiet. Hon övergår till större ting, och hon ser med medkänsla, inte med fördömande, på sina mindre utvecklade bröders trolöshet och misslyckanden. Hon fördömer inte de karaktärssvaga. Dessa är precis som de små barnen med de enkla räknetalen. De är som mentalt utvecklade människor. De har inom sig bara några få glimtar eller strålar från den inre praktfulla ljuskällan.

Detta är det verkliga psykologiska förhållandet, inte ett bildligt talesätt, inte en metafor. Sådan är brottslingen i sin inre natur, den verkliga brottslingen som väljer att göra det onda därför att han tycker om det. Sådan är den obetydligt utvecklade människan i sitt inre. Ett svagt skimmer från den inre solen är det enda som når hennes utvecklade sinne. Detta skimmer är tillräckligt för att få henne att varsebli något, och att inse vad hon tror vara hennes egen vikt och betydelse. Men när det starkare ljuset kommer, när den inre naturen badar i och översvämmas av den större illuminationen, då inser vi att allt vad vi är i vår egenskap av detta småsinta jag bara är en återspeglning av något ädlare. När vi inser detta, öppnar sig hela vår natur för att sluta förbund med detta inre och högre och ädlare Jag, vår inre varelses andliga sol.

[Till Kapitel 48](#)

[Till Innehållsförteckning](#)

Kapitel 48

Universums hjärta. Vägen till frid, sällhet och förståelse finns inom oss. Det stora sökandet - känn dig själv - initiationens hela hemlighet. Vårt ansvar. Etiska normer och universums lagar. Harmoni.

Se sanningen framför dig: ett rent liv, ett öppet sinne, ett rent hjärta, ett vaket intellekt, en obeslöjad andlig varseblivning, broderlighet för dina medlärjungar, beredvillighet att ge och ta råd och anvisningar, en lojal plikt känsla gentemot läraren, en villig åttlydnad av SANNINGENS bud när vi har satt vår tillit till läraren och tror honom vara i besittning av den, ett tappert fördragande av personlig orättvisa, ett modigt tillkännagivande av principer, ett tappert försvarande av dem som blir orättfärdigt anfallna, samt en stadig blick på det ideal för människans framåtskridande och fullkomning som den hemliga vetenskapen (Gupta Vidya) ställer upp - detta är den gyllene trappa, på vars trappsteg nybörjaren må stiga upp till den gudomliga visdomens tempel. (Från *Förhållningsreglernas Bok i Dzyans skolor*, citerad av H P Blavatsky)

Den urgamla smala vägen som sträcker sig långt bort har berörts av mig, har blivit funnen av mig. På den stiger de vise, de som känner Brahma, härifrån upp till den himmelska världen, befriade. (Brihadaranyaka-upanishaden 4, 4, 8)

Vägen till slutlig frihet ligger inom ditt Jag. Den vägen börjar och slutar utanför jaget. (H P Blavatsky, *Tystnadens röst*, s 55)

Den stora hemligheten är att hysa sympati för människornas själar och att vilja sträva hän mot det som är sant. (Katherine Tingley)

Kallelsen till kvällens återupptagande av våra esoteriska studier var på ett sätt oväntad, och i stället för att ta upp tråden i föreläsningsserien där vi släppte den, ber jag er att förenade i tanke och ande följa med mig in i en atmosfär av magisk skönhet. Vi skall träda in i en atomsfär där rötterna till vår varelse lever, och varifrån såväl den andliga som intellektuella energi hämtas, av vilken människans mellanliggande natur och människan sådan hon är i sin dagliga livsgärning har sin näring och ledning och allt det högre som gör henne till människa.

I denna andliga och intellektuella atmosfär hänvisar jag först till några av den uråldriga visdomens grundläggande påståenden. Det första av dessa säger att alla människor i sin innersta andliga väsensgrund är absolut och oskiljbart förenade, inte bara besläktade med varandra. Detta betyder inte att de skaror av monader som utgör människornas andliga beståndsdelar - en monad för varje människa - bara är en enda monad. Som ni alla förstår så betyder det att också monaderna själva har en andlig sida, och att denna andliga sida eller natur hos var och en av dem har sina rötter, sin varelses yttersta källa, i det transcendenta gudomliga i vilket vi lever, rör oss och är till.

Genom varje monad strömmar därför, om vi vill det, flöden av intellektuell allvetenhet. Dessa flöden överförs till oss även genom den mellanliggande naturens förmörkande slöjor. Ty vi får både det andliga livet och den intellektuella allvetenheten - dvs sällhet och rent medvetande och ren förståelse - från det gudomliga som finns i hjärtat eller kärnan hos varje människa, liksom i hjärtat och kärnan hos varje varelse under oss. De senare har dock ännu inte utvecklat det förnimmande vehikel som kan översätta dessa sublimes och överjordiska mysterier i begriplig tankeform. De saknar det nödvändiga organet för tänkande. Detta har i dem ännu inte tagit sig uttryck som en självmedveten förmåga.

De människor som nått längre än vi - jag menar lärarnas chelaer, lärarna själva och lärarnas lärare - befinner sig ett, två respektive tre steg närmare det gudomliga. De står högre i den buddhiska hierarkin, medkänslans hierarki.

Vi skall komma ihåg att vi är den yttersta kretsen i denna medkänslans buddhiska hierarki. Det beror på var och en av oss, inte bara på det liv vi lever utan också på de tankar vi gömmer i vårt sinne och vårt hjärta, i hur hög grad vi troget kan överföra och manifesteras de gudomliga flödena från den övermänskliga källan. När vi kan överföra dessa i deras naturliga kristallklara renhet, när våra sinnen blir överförare som är så genomskinliga och klara, så högtsträvande och oförfalskade till sin natur, att vi medvetet kan mottaga och ge vidare dessa livgivande flöden, förståelsens flöden från det universella livets källa, då är vi verkligen våra medmänniskors frälsare. Och detta är det värv, till vilket våra lärare kallar oss.

Ty är det inte just det värvet som våra lärare har sagt oss vara deras eget livsverk? Och som nu bör vara vårt? Jovisst. I somliga länder talar man om Kristus, i andra om Buddha, och på annat håll talar man om den som funnit Vägen, som funnit Tao. I samtliga fall syftar man på någon som så fullständigt har underordnat sin

individualitet det universella, att han därigenom blir det andliga livets trogne överförare.

Alla dessa olika namn och titlar har samma innebörd. Och vilken är denna? Den är att sinnet och hjärtat, förståelsen och medvetandet, och därför exemplet och livet, alla är enade. Alla arbetar de som en enhet längs samma väg, den väg som leder till det sublimes mål vi visat på. Det liv som levs på det sättet för inte bara med sig en frid och en glädje till vårt hjärta som övergår allt mänskligt förstånd. Det sätter oss också i stånd att ge denna frid och denna glädje till andra.

Det är genom de läxor vi lär oss i det dagliga livet som vi får tillfällen att sätta vår fot på denna väg. Vi vet alla att det ädlaste mål vi kan ställa upp för oss är att göra oss lämpliga för detta livsverk. Hur kan vi då nå dit? Genom att söka efter mysterier, övernaturliga prov och väntade vedermödor? Vad skulle det väl vara för prov och vedermödor som kommer när man arbetat sig upp till en höjdpunkt av hänförelse och höga förväntningar, och för tillfället i viss bemärkelse är abnorm och därför har en övergående men icke desto mindre onormal styrka att möta sådana prövningar. Dessa skulle knappast vara några prövningar alls, och alltså av mycket ringa gagn och värde. Proven finns i de händelser som möter oss i det dagliga livet, i de plikter som vi troget eller kanske trolöst fullgör, i att vi aldrig sviker vår uppgift för personliga eller själviska ändamål. Ty här prövas vi i varje del av vår varelse, i varje ögonblick, på de mest oväntade och oförutsedda platser och vid de mest oväntade och oförutsedda tillfällen.

Vi känner en ofattbar glädje när någon genom långt och troget tjänande och orubblig hängivenhet - som leder till inre utveckling och för honom långt framåt på vägen - följer den tysta smala väg som leder till universums hjärta. Ty vi känner att det som han har uppnått, det kan också vi uppnå, och kommer att uppnå om vi gör som han. Och när det inträffar, är det till glädje för alla.

Jag talar om den väg som leder till universums hjärta. Vad är då detta hjärta? Är det "Gud"? Nej, och hur skulle vi kunna föreställa oss en sådan gud utan att han blev en produkt av vår egen fantasi, om än den ädlaste som tänkas kan? En sådan gud skulle inte vara mer än ett namn och någonting vi anade, eftersom han vore en föreställning som uppkommit i våra egna sinnen. Med uttrycket "universums hjärta" menar vi inte heller en gudomlig varelse som bara är ett aggregat, en samling, en syntes av de olika individerna i den hierarki, för vilken han är det styrande överhuvudet. Vi avser inte en sådan varelse. Ty vad skulle det vara för mening med detta, när dessa hierarkiska överhuvuden är fler än sandkornen på havets botten. Dessa hierarkiska överhuvuden är oräkneliga till antalet, och hur skulle då vart och ett av dem kunna vara universums hjärta? Med universums hjärta menar vi det medvetande, det ljus, den förståelse, den natur vars väsen är sällhet, som är universums liv - inte ett personligt utan ett opersonligt liv, från och genom vilket universum hämtar de energier som uppfyller det. Dessa energier är gudarna, de andliga varelsen vilkas vitalitet vi förnimmar till och med i den fysiska världens yttre skal, och därför talar om som "de i materian verkande energierna".

Detta medvetande, detta ljus, denna förståelse, denna natur vars väsen är sällhet, är kollektivt det vi menar med universums hjärta. Det är ett hjärta som inte finns på något särskilt ställe, ty det finns överallt. Det kallas "hjärta" bara därför att det är den hemliga medelpunkten i var och en av oss, vår varelsen kärna, som inte bara är vår ursprungskälla utan också den kanal eller strömfåra genom vilken det gudomligas överjordiska energier flödar in i oss. Och när allt kommer omkring så är vi dem och de är vi, ty vår varelsen förborgade och hemliga källor är allt detta.

Vi har en lära gemensam med Indiens Vedanta och den norra buddhismen som säger att hela universum är en enda ofantlig organism. Denna organism är sammansatt av ytterst små organismer, vilka inte befinner sig på någon särskild plats utan är spridda i rymderna, oändligt långt i alla riktningar, inåt och utåt, i de inre såväl som i de yttre världarna. Och världarna är fyllda av dessa ytterst små organismer, vilka såsom aggregat utgör kosmos ofantliga organism.

Jag föreställer mig att det när allt kommer omkring bara är bildspråk att tala om universum som en enda ofantlig organism. Ty logiskt sett måste en organism vara en begränsad varelse. Och den tanke som vi försöker uttrycka handlar om *Det*, vilket är gränslöst i alla avseenden. Uttrycket "ofantlig organism" är alltså en metafor, ett talesätt, som avser att uttrycka en idé som nästan är alltför subtil och högstående för att uttryckas med vanliga ord.

Denna kosmos ofantliga organism är alltså en organism bara när den betraktas ur filosofisk synvinkel. Den är en organism i samma bemärkelse som människosläktet är det. Människosläktet är en organism som består av individer. Det är sammansatt av människor som är mindre organismer i den enhet vi kallar människosläktet, och vilkas kroppar i sin tur är sammansatta av ännu mindre varelser. Och dessa ännu mindre varelser är sammansatta av varelser som är mindre än de själva, och så vidare i oändlighet.

Låt våra tankar vandra i den motsatta riktningen, mot de makrokosmiska sfärerna. Också där finner vi samma lag om enhet i mångfalden rådande överallt. Visst kan vi i vår fantasi nå en yttersta gräns och säga "detta är universum". Men anstränger vi oss och blickar bortom den gränsen, förnimmer vi inte bara ännu avlägsnare universa, utan vår intuition säger oss dessutom att i dessa avlägsna aggregat rör sig samma gudomliggörande krafter som i vårt eget universum. Det är samma gudomliga energier, samma drivande impuls till framåtskridande, samma uppmaning att stiga högre upp, som verkar i dessa våra syskonuniversa. Och det finns otaliga sådana, oräkneliga skaror av dem, synliga och osynliga, yttre och inre. Det vi menar när vi använder uttrycket "universum är en enda ofantlig organism" är att man alltid skall rikta tankarna framåt och inse att universum är gränslöst rum utan begränsningar, utan gränser, utan slutstationer.

Kom vidare ihåg att varje organism bara existerar under sina egna manvantariska perioder. Manvantara är ett ord som vi analogt kan använda för såväl det stora som det lilla. Det finns en manvantara för ett universum lika väl som för ett aggregat av universa, men ett visst universum eller aggregat av universa behöver inte ovillkorligen ha sin manvantariska eller sin pralayiska period på samma gång som alla andra sammansatta kroppar.

Vi skall vara försiktiga här. När vi talar om "universell manvantara" menar vi vårt eget kosmiska aggregats manvantara. Ett annat universum kan vara i pralaya när vi är i manvantara. Många andra universa kan vara i pralaya eller i manvantara när vi omvänt är i manvantara respektive pralaya.

Låt oss ge akt på våra tankar och noga vaka över vårt sinne, ty på så sätt kommer vi aldrig att tillåta det stelna till en serie fraser, och därmed göra tankarna till dogmer. Vi lär mycket genom att ge akt på oss själva, genom att studera oss själva, genom att söka nå allt längre in i vår egen andliga natur, vägledda av den undervisning mästarna har gett oss. Det väsentligaste, grundtonen så att säga, i alla dessa läror är att vägen till ljus och liv och frid och sällhet och förståelse finns inom oss själva. Och vi förvärvar dessa underbara ting genom att ständigt sträva allt längre och längre inåt. Ty ju längre vi så att säga når in i oss själva, ju längre vi följer den väg som leder inåt, desto mer medvetna blir vi om ännu större ting, ännu större visioner, och den väg vi följer på det sättet blir rummet självt.

Är denna väg en annan än den väg som leder utåt, allt längre och längre utåt, till rymder och kosmoi som vi intuitivt känner existera bortom vårt eget universums gränser? Nej, det är samma väg, exakt samma väg. Det är bara vårt sinne av materia, i vilket vi under den innevarande evolutionsperioden är tvungna att verka, som föreställer sig medvetandets mysterier på det sättet att medvetandet upptar rum och utbreder sig i vissa riktningar. Alla dessa ting finns i vårt medvetande, och inte i några materiella riktningar. Det är medvetandet som förstår, och medvetandet är vare sig framåt eller bakåt, till höger eller vänster, uppåt eller nedåt, det bara *är*. Det är alla ting i alla tider, och eftersom det är överallt, är det inte på någon särskild plats.

Var finns då detta medvetande som är i var och en av oss? Det finns i vårt inre, och vi finner det genom att sträcka oss inåt. Det är det stora forskandet, det stora sökandet. Det är att söka efter ljuset och att finna det. Det är att söka efter livet och att finna det. Detta medvetande finner man därför genom att vända sig inåt. Fast när vi säger att vägen finns inom oss, använder vi när allt kommer omkring bara ett bildligt uttryck. Det är ett sätt att försöka överföra en idé med ord, och vi får inte låta vårt sinne stelna kring något som bara är ett bildligt uttryck.

Vid en föregående sammankomst talade vi om arten av de forntida initiationerna och fäste då uppmärksamheten på det mycket konkreta faktum, att någon initiation inte kunde komma till stånd om inte neofytens medvetande var uppväckt. Vad är initiation? Själva ordet betyder start, nybörjarens första steg, och det finns många starter. Det finns den världsliga människans start. Det finns den sanne chelans start. Det finns mahatmans start. Det finns dennes lärares start, och så vidare i oändlighet. Initiation är inledningen till en nybörjares utvecklingsförlopp, och den som leder nybörjarens första steg gör detta med samma omsorg och uppmärksamhet som en mor som leder och övervakar sitt barns första steg.

Ett mycket vackert österländskt talesätt säger att invigaren är både fader och moder för sin lärjunge, och till och med mer än så. Ty medan föräldrarna ger liv åt och danar den fysiska kroppen åt den inkommande själen, samt ger barnet den kärlek, omvårdnad och uppmärksamhet som behövs för att skydda det för vår fysiska världs faror och risker, så ger invigaren faktiskt sin lärjunge hans själ. Invigaren väcker din själ åt dig, han lär dig känna dig själv, öppnar portarna till ditt förstånd, och vägleder dig i att undersöka och förstå det universum som omger oss och de mysterier det innehåller. Kort sagt så leder läraren, invigaren, dig inåt så att du kan lära känna dig själv. Han övervakar och vårdar sig om ditt expanderande medvetandes tillväxt och utveckling.

"Känn dig själv", sade grekerna, och denna uppmaning stod inhuggen över ingången till Apollons tempel i Delfi. Den innehåller i sin korthet initiationens hela hemlighet, ty den innehåller den väg som det expanderande medvetandet följer vid sin tillväxt: *känn dig själv*.

Du själv - vad är det? Det är medvetande. Det är också universums hjärta. Du själv, det Jag som är detsamma i dig och i mig, i dig och i alla andra, det som inte är olika i någon enda av oss om vi jämförs med varandra. Det är det yttersta Jaget, den andliga översjälen. Därför är det enda Jaget universums hjärta. Det är det medvetande i dig som helt enkelt säger "jag är", och detta samma medvetande är i mig och i alla andra. Det är i läraren, i lärarnas chelaer, i lärarnas lärare, i vår överjordiska sfärs tyste väktare. Detta överjag är detsamma i alla varelser som innefattas i en hierarki, vilken som helst.

Men även om detta överjag är detsamma i dig och i mig och i allt som är, och inte någonstans är annorlunda än någon annanstans, så omfattar det psykologiskt sett inte allt som vi är. Det finns någonting annat inom oss, som inte är annorlunda än översjälen, men en stråle från den så att säga. Detta någonting annat i var och en av oss är det individuella egot, den del i oss som inte bara säger "jag är" utan "jag är jag" och inte du. Fundera på denna psykologiska gåta, en gåta för dem som inte har kunskap om den uråldriga visdomen. Ty ett av den uråldriga visdomens, esotericismens, förunderligaste mysterier ligger i den rätta förståelsen av denna psykologiska gåta.

Tänk på att samtidigt som det är helt riktigt att människans inre natur är fröet till hennes individuella medvetande, så är detta medvetande bara en återspeglning så att säga av det universella medvetande som innebor i alla andra varelser, var dessa än befinner sig. Det är sant att vi når in i detta universella medvetande och deltar i dess universalitet genom att följa den väg som leder inåt, men detta är inte en handling av medvetandet. Och sinnet bör inte tillåtas stelna kring någon som helst idé om enbart utbredning i någon riktning.

Man kan lika lätt följa vägen inåt genom att en stjärnklar natt betrakta himlakropparna, som att likt en exoterisk yogi sitta och koncentrera sin uppmärksamhet på nässpetsen eller naveln. Sanningen är den att det här är fråga om att väcka medvetandet till självförståelse, och att utveckla det mot det universella.

När du väl har påbörjat detta företag och börjat följa vägen, kommer du därför att finna det meningslöst att tala om rent riktningsmässig utbredning. Medvetandet själv kommer att ge dig innebörden i dessa ting, och denna innebörd har alltid ett avstånd till den materiella världens egenarter och riktningsmässiga begränsningar. Det är faktiskt fråga om tillväxt av medvetandet, snarare än om följandet av en så kallad väg i någon särskild riktning. När en människas medvetande expanderar, inser hon att det växer. Men hon kommer förmodligen att le om hon hör någon, vars medvetande inte vidgat sig i motsvarande grad, säga att vägen mot ljus följer en viss riktning i rymden.

Det relativa jaget, ego-jaget, det individuella jaget i var och en av oss, är inte universums hjärta. Men det har sin rot i universums hjärta och därför i det universella livet, i det universella medvetandet, ty det är en stråle från detta. Det är den del av oss som genom evolutionens magi växer från icke självmedvetande till självförståelse, till självmedvetande. Och magin är den underbara magi som gudarna utövar med sina gudomliggörande energier, när de utformar och bygger upp kosmos till en fantastisk vävnad av tillvaro.

I förflutna evigheters omätliga sköte började detta jag sin bana som en icke självmedveten gudagnista, och dess bestämmelse är att i sinom tid slå ut i blom som en självmedveten gud. Detta blir jaget genom att veckla ut eller evolvera de möjligheter, som är latent eller inneboende i dess natur därför att det är en gnista av universum. Detta är andlig evolution, och kan betraktas som uppbyggandet av en gud av de energier, egenskaper och förmögenheter som innebor i dennes eget jag. Det är utflödet av de latent eller sovande energier som tillhör jaget. Detta jag blir slutligen en självmedveten gud, uppfylld med och genom universums hjärta, som är det

universella Jaget. Det är uppbyggandet av en gud genom och med hjälp av ego-jaget, Jagets periodiska spegel eller reflex.

Som Katherine Tingley uttrycker det i sin mycket vackra åkallan:

Eviga gudomlighet, du förenar dig med jorden och bygger åt dig tempel, utrustade med väldig makt.

Eviga gudomlighet, du bor i alla tings hjärteliv, och utsänder ett gyllene ljus som strålar i evighet och upplyser även de mörkaste platser på jorden.

Eviga gudomlighet, förena dig med mig så att jag från att vara förgänglig må bli oförgänglig, från att vara ofullkomlig må bli fullkomlig, att jag från mörker må gå fram i ljus.

Det universella Jaget är universums hjärta, ty dessa två benämningar är bara två sätt att uttrycka samma sak. Det är ursprunget till vår varelse. Det är också det mål mot vilket vi alla vandrar, såväl vi själva och hierarkierna över oss, som hierarkierna under oss med de varelser dessa består av. Alla utgick ur samma obeskrivbara källa, varandets hjärta, det universella Jaget. Alla genomgår under ett skede av sin evolutionära färd det mänskliga stadiet och färvärvar därvid självmedvetande eller ego-jag, det som säger "jag är jag". Och allteftersom de går framåt på den evolutionära vägen, finner de att detta självmedvetande gradvis expanderar till universellt medvetande - en expansion som aldrig upphör, ty det universella medvetandet är gränslöst, utan slut, oändligt.

Allt detta är verkligen ett förunderligt mysterium i ordets grekiska betydelse av något förborgat och underbart. Vi lämnar vårt gudomliga ursprung såsom icke självmedvetna gudagnistor, och vår bestämmelse är att bli självmedvetna gudar och att därefter ta direkt del i det väldiga kosmiska arbetet.

Men är då detta den gräns vi når för att sedan inte gå vidare? När vi gränserna för medvetande-rum för att sedan inte upptäcka något som är ännu mer storslaget och större att veta eller vara? Nej, sannerligen inte. Det är tvärtom så, att medvetandet vidgar sig undan för undan, och ju mer det vidgar sig desto mer lär det. Och den expansionen är tidlös, den står över tid och rum. Medvetandet vidgar sig för evigt.

Vi har talat om hierarkierna över oss, dvs om de skaror av hierarkier som har genomgått det mänskliga stadiet, och som vandrar vidare på sina respektive evolutionsvägar mot allt upphöjdare mål. Men vi får inte glömma att det under oss finns otaliga andra skaror av hierarkier, sammansatta av oräkneliga liv, som följer oss i spåren och medvetet eller omedvetet ser upp till oss, som vi ser upp till dem som föregått oss. På samma sätt följde vi i förflutna manvantaraer dem i spåren som nu är framför oss, och vilka vi ser upp till som gudar eller andliga varelser eller dhyan-chohaner, för att använda det buddhistiska uttrycket.

Bland skarorna av mindre och underordnade varelser som färdas fram efter oss finns den mångfald av små, till och med ytterst små liv, som utgör byggstenarna i våra kroppar. Med kroppar menar vi här den fysiska kroppen, den astrala kroppen, den mentala kroppen, den intellektuella kroppen och den andliga kroppen. Dessa till helheter förenade skaror som utgör de respektive kropparna står på olika stadier av evolutionär utveckling, och varje sådan skara är vidare sammanflätad med var och en av de andra skarorna samt med olika hierarkier i världen omkring oss. Alla de hierarkier som utgör dessa olika kroppar i människans sjufaldiga konstitution bildar tillsammans den sammansatta enhet genom vilken hennes innersta Jag verkar, ty i dem lever vi, rör oss och har vårt lägre väsen - dock i en annan mening än den som aposteln Paulus avsåg.

Vad är detta innersta Jag? Det har jag redan sagt i kväll och vid många tidigare tillfällen. Det är den del av oss genom vilken vi är förenade med universums hjärta - det är faktiskt universums hjärta själv, begränsat bara av det individualiserade uttrycket för vår andliga natur. Och denna andliga natur själv är källan till vårt ego.

Låt oss försöka att ännu en gång i korthet skissera vår inre naturs uppbyggnad eller konstitution. Jag väljer oss människor som exempel, därför att vi har utvecklats till den punkt där självmedvetandet börjar manifesteras sig. På så sätt kan vi tydligare och lättare visa hur evolutionen fortskrider.

Först har vi alltså då det universella Jaget, tillvarons hjärta, vilket är detsamma i oss alla. Detta alltomfattande Jag sänder ut sina energier genom det högsta i människans konstitution, som i var och en av oss är monaden, vår inre andliga gud. Monaden, som verkar genom de olika sfärerna, bygger upp människans mellanliggande natur,

dvs ego-jaget. Allteftersom detta ego-jags medvetande expanderar från personlighet och begränsningar mot universalitet, inträder det spontant i allt större och större sfärer av liv och verksamhet, tills det i sin tur blir ett fullt självmedvetet uttryck för sin besjälade. monad. Detta är ett sätt att säga att egot åter blir denna monad själv, plus de erfarenheter som egot har förvärvat genom att i sig ta upp aromen av de olika liv det har levat.

När egot på detta sätt åter har blivit monadiskt, med andra ord själv har blivit en monad (under tiden som dess egen besjälade monad har övergått till sfärer av liv och verksamhet, som är ännu sublimare än dess föregående), så antar ego-monaden en kosmisk natur och evolverar i sin tur ett eller flera mellanliggande jag. Detta eller dessa jag verkar genom våra lägre naturer och hjälper därigenom de liv under oss och i oss, i vilka vi lever, rör oss och har vårt lägre väsen. Det är genom dessa underordnade liv, som kollektivt utgör våra mellanliggande eller lägre naturer, som egojaget finner de områden där det kan ge uttryck åt sig själv. Och när det slutligen blir en ego-monad, blir det för skarorna av liv i dessa mellanliggande och lägre sfärer deras gudomliga översjäl, hierarken i deras hierarki.

Låt oss som en avskedstanke inse det ansvar - det andliga, mentala, psykiska, emotionella, astrala och fysiska ansvar - som är vårt. Och när jag säger "vårt", menar jag vårt såsom självmedvetna varelser, såsom egon. Vi är i mycket stor utsträckning ansvariga för vad dessa mellanliggande och lägre liv har att genomgå, ty som vi präglar dem, så kommer de att uttrycka sig tills de i sin tur har nått självmedvetande. Vi ger dem den första impulsen till evolutionär utveckling, och i den riktning som vi så att säga vänder deras ansikten, i den riktningen kommer de att vandra vägen.

Låt oss slutligen inse att i det mänskliga livet och i de sammanhang jag just pekat på, så är etiska normer detsamma som vad universella lagar är i kosmos. Båda uttrycker harmoni, båda uttrycker konsekvens i handling, båda uttrycker en gemensam källa, och båda pekar på det faktum att såväl vi som de lägre varelserna vandrar den väg som de som gått före oss har vandrat. Denna vandring är tillväxt av medvetandet, ett vidgande av det medvetna förståndet. De varelser som befinner sig framför oss är alltså där på grund av att de vandrat den vägen och kommit till kunskap.

Buddhisterna har ett mycket vackert uttryck för att poängtera den gemensamma naturen hos dem som gått före oss och dem som följer efter oss. De talar om en buddha som en *Tathagata*, ett sanskrituttryck bestående av två ord som betyder antingen "sålunda kommen" eller "sålunda gången", ty sanskrituttrycket medger båda översättningarna. Innebörden är dock identisk i båda och betecknar en som vandrat den inre vägen, den tysta smala väg som så att säga kommer ner från det universella Jaget, och som löper genom den mänskliga konstitutionen innan den åter försvinner in i tillvarons hjärta, det hjärta från vilket vi kommit.

Alla är ni den vägen. Jag menar att var och en av er själv är den vägen åt sig själv. Det finns inte någon annan väg för någon av er. Den är du själv, som färdas längs det förstående medvetandets väg och slutligen når dess evolutionära mål när du blir en gud.

[Till Innehållsförteckning](#)